

Микола СТЕПАНЕНКО

**ПУБЛІЦИСТИЧНО-
ПОЛІТИЧНІ ПЕРИФРАЗИ В
УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ**

2017 рік

Монографія

Полтава
«Дивосвіт»
2018

УДК 821.161.2'272:321.02"712"

С79

Рецензенти:

Н. В. Кондратенко, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Н. І. Бойко, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри української мови Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

О. О. Маленко, доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри українознавства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Степаненко М.

С79 Публіцистично-політичні перифрази в українській мові: 2017 рік : монографія / Микола Степаненко. – Полтава : Дивосвіт, 2018. – 588 с.

ISBN 978-617-633-222-0

У пропонуваному читачеві виданні проаналізовано й системно представлено датовані 2017 роком перифрази й перифрастичні ряди, що об'єктивують суспільно-політичні трансформації в Україні.

Для науковців, викладачів, журналістів, студентів-філологів, студентів гуманітарних факультетів, усіх, хто цікавиться сучасним станом української мови.

УДК 821.161.2'272:321.02"712"

Затвердила до друку вчена рада

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 15 від 14.04.2018 р.).

ISBN 978-617-633-222-0

© Степаненко М. І., 2018

© Дивосвіт, 2018

РОЗДІЛ І

ОНОВЛЕННЯ І ЗБАГАЧЕННЯ ПЕРИФРАСТИЧНОГО РЕСУРСУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Там, де є українська мова, там Путін не пройде. Там, де є українська мова, там російські танки безсилі. Там, де є українська мова, там буде український світ і наша перемога. Це наше завдання – зробити так, щоб в Україні панувала наша рідна українська мова.

Андрій Ілленко

Мова не може відобразити те, чого немає навколо нас. Тому що така мова не була би потрібною.

Людмила Смоляр

Мова є носієм культурного знання, засобом культури: переважно з допомогою мови, через мову людина пізнає об'єктивний світ і через нього – саму себе, оскільки мова називає, виражає знання і пізнання.

Алла Архангельська

Для сучасної української мови характерним є процес активного творення вторинних номінувань, які входять до семантичних типів “Людина”, “Суспільний розвиток”. У цьому складному механізмові взаємодіють, органічно доповнюючи один одного, екстра- й інтралінгвальні чинники. Кожен із перифрастичних зворотів є носієм інформації про те, що відбувається в сучасному суспільстві, як до тих або тих важливих чи менш значущих змін причетні окремі люди (політики, державні діячі й т.д.), різні об'єднання людей (за партійною належніс-

тю, громадською діяльністю й т.ін.). Проблеми формування, функціонування описових найменувань були в полі зору багатьох українських та зарубіжних лінгвістів (див., напр.: [23; 24; 25; 42; 51; 59; 63; 72; 74; 77; 78; 33; 48]).

І.1. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА, ПЕРИФРАСТИЧНА ДИНАМІКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (2017 РІК)

Що ж до змін в українській мові періоду 2017 року, який названо *переломним у реформі децентралізації* [ГУ, 2.03.2017]¹, *роком не громадянського конфлікту українців, а війни Московії проти України* [ГУ, 27.12.2017], *четвертим роком агресії Росії проти світу* [ГУ, 27.12.2017], *четвертим роком кривавої російсько-української війни* [С, 28.09.–4.10.2017], то вони, з одного боку, органічно пов'язані зі змінами, що сталися в 2005–2016 рр. і були спричинені дією таких важливих екстралінгвальних чинників, як Помаранчева революція та Революція Гідності (див. : [74, с. 3–60]), а з іншого боку, виявляють самобутні ознаки, оскільки постають як реакція й активний вплив на події натеперішнього суспільства. Скажімо, в Україні з'явився вид російських військ, поіменованих *іхтамнетами* (від рос. *их там нет*). Це, за твердженням Вадима Трюхана, “шизофреніки, які ... спокійно розгулюють не тільки в зоні АТО, а й по мирній території України, розповідаючи шизофренічні байки про утиски російськомовних громадян в Україні та про злочинну владу” [37]. А ось інший приклад: до недавніх новотворів на взірець *спікеріада*, *прем'єріада*, *міністеріада* (“затягнена в часі процедура обрання або відставки Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, міністра”), *гройсманіада* (“усе, що пов'язане з діяльністю Володимира Гройсмана як Прем'єр-міністра України”) й ін. додалися онімні утворення на зразок *насіріада* (“затягування процесу обрання запобіжного заходу відстороненому голові Державної фіскальної служби Романові Насірову, судового процесу над ним”), *онищенкіада* (“усе, що стосується позбавлення депутатської недоторканності Олександра Онищенка, його втечі з України, шантажу, який він веде з-за кордону”), *саакашвіліада* (“усе, що стосується позбавлення українського громадянства Міхеїла Саакашвілі, його нібито незаконного повернення в Україну й начебто законної

---

¹ У роботі окремі перифрастичні вирази як засоби характеристики людей або суспільних подій, як приклади, ілюстрації до висловлених думок, положень, поглядів тощо можуть повторюватися й подаватися за одним чи різними джерелами.

депортації з України”), напр.: *Насіріада: Посадовець зліг до “Феофанії”, тоді як детективи НАБУ вручили йому підозру в ніч на п’ятницю просто в палаті* [УМ, 7.03.2017]; *Онищенкіада: В Раді запевнили, що “газовому королю” дозволять дати пояснення* [О, 16.06.2016]; *Саакашвіліада: Чим завершиться епопея з грузинським нелегалом та як відреагує Захід* [ЧЦ, 26.10.2017].

Нині звузили свій ступінь продуктивності, наприклад, слова *ленопад* і *грузинопад*, що пояснюється завершенням процесу декомунізації, пов’язаного із демонтуванням пам’ятників Володимиріві Ульянову (Ленінові), процесу відлучення грузинської команди разом із Міхеїлом Саакашвілі від керівництва країною, а розширила свій функційний простір, наприклад, лексема *банкопад*. Скорочення банків, яке здійснила Валерія Гонтарева, критики вважають *банкопадом*, а в самому банку, проте, його кваліфікують по-іншому, унаслідок чого утворилася семантична опозиція до лексеми *банкопад* – складне словосполучення *велике банківське очищення* [26]. Воно й справді-таки велике, бо за час, коли Національний банк очолювала улюблениця українців [УМ, 11.01.2017] Валерія Гонтарева, “з ринку «пішли» понад 80 банків. Якщо в січні 2014 року в Україні працювали 180 банків, то на 1 лютого 2017 року їхня кількість скоротилася до 93” [Там само].

Неологізм “Кримнаш”, який “виник та набув популярності в Росії на тлі підготовки та здійснення російської збройної агресії проти Криму та під час анексії Криму” [38], став базою для творення інших нових слів, зокрема таких, як *кримнаші*, *кримнашівці*, *кримнашисти*, *крим-не-нашисти*, напр.: “**Кримнаші** вже ненавидять”: у Росії розповіли про прокльони Путіну [О, 5.10.2017]; У Севастополі групу “**Воскресіння**” закидали яйцями місцеві “**кримнашівці**” [РКУ, 29.03.2016]; *Серед чортової дюжини підписантів* [відкритого листа президентові Франції Еммануєлеві Макрону] *не лише путіністи і кримнашівці* на зразок диригента Валерія Гергієва та скульптора Зураба Церетелі, а й такі ікони ліберальної публіки, як Ірина та Михайло Прохорови [Д, 14.12.2017]; *Більшість кримнашистів* є вихідцями з Росії [О, 12.08.2017]; *Пісня про керченський міст: звірки беруться “кримнашисти”* [Znaj, 12.08.2017]; ...я б сильно не дорікав Навальному щодо його висловлювань про Крим-бутерброд: він змушений лавіювати між “кримнашистами”, яких чимало серед його симпатиків, та “крим-не-нашистами”, яких в нинішній Росії – абсолютна меншість [ІЗР, 14.09.2017]. Сполука, утворена з іменника *Крим* та займенника *наш*, у сучасній українській мові має кілька значень: 1) назва окупа-

ваного півострова; 2) фанатичний прояв патріотизму, спричинений сумнівними здобутками держави Росії; 3) безрезультатні реформи в Росії після анексії Криму [30, с. 187]. Доповнює розряд новотворів із компонентом *Крим* субстантив *безКрим*, який семантично корелює зі словом *Крим-не-наш*, напр.: *Порошенко назвав три свої найважливіші досягнення: безвіз, безгаз і безКрим* [С, 31.05.–06.06.2018].

Цікавої видозміни зазнали деякі абрєвіатури. Так, акронім РФ [еРеФ] аналогічно до його функційного еквівалента Росія став уживатися як еРеФія, напр.: *Литва дбає про свою безпеку – відгороджується стіною від еРеФії...* [С, 15–21.06.2017]; *Бізнесмену з еРеФії дозволили розробляти українські газові родовища* [С, 19–25.10.2017]. Зауважимо, що перифрастичне поле “Росія” у 2017 році опинилося в центрі мовних інновацій. Засвідчено з’яву цілої низки вторинних номінувань нашого одвічного сусіда, причому з майже стовідсотковим виявом негативної конотації, напр.: *агресивна держава, що тримається на культурі однієї особи* [ЛУ, 4.05.2017], *“брат” із сокирою за поясом* [ЛУ, 17.08.2017], *Ватна Федерація Рашка* [ЛУ, 13.04.2017], *визнаний “майстер” привласнень чужих територій* [ЛУ, 19.10.2017], *“віртуоз” зі створення зон нестабільності* [ЛУ, 19.10.2017], *головний постачальник зброї для “Луганської, Донецької народних республік” [“ЛДНР”]* [ГК, 8.09.2017], *екзистенційний довічний ворог України* [С, 7–13.09.2017], *загроза від Балтійського до Чорного моря* [УП, 17.11.2017], *країна ГУ-ЛАГія* [Е, 30.07.2017], *країна, яка анексувала Крим і четвертий рік відправляє на схід України військових і зброю* [УМ, 24.10.2017], *навіжевий сусід* [24tv, 8.09.2017], *ординський агресор* [СП, 31.08.–6.09.2017], *усоблення всесвітнього зла* [ГУ, 11.07.2017], *“хвора людина” Європи* [ЛУ, 27.04.2017], *штучна країна, склеєна із захоплених територій* [РС, 9.11.2017].

Із розряду партіонімів вийшла ініціальна абрєвіатура БПП [БеПеПе] (Блок Петра Порошенка) й набула іншого негативного значення – “Будка Псів Порошенка” [96, с. 6]. Екстралінгвальна причина появи вирізненого плану змісту – скандальна заява Петра Порошенка, яку він зробив 3 березня 2017 року під час відвідування Харківського тракторного заводу: “Хтось дуже хоче розхитати човен. Комусь хочеться з прапором походити по проспекту, вигукуючи: «Геть!» Чому? Тому що працювати не вміють, нічого, навіть собачої будки в житті не збудували і закликають до дестабілізації в країні” [Там само]. Журналісти підхопили ці слова, знайшли в них схожість із тими, які 21 жовтня 2004 року на зустрічі з виборцями в Луганську виголосив Віктор Янукович:

“Я верю, что сильных и здоровых людей намного больше, чем этих козлов, которые нам постоянно мешают жить!” [Там само]. “І війнуло чимось дуже знайомим, – робить висновок Галина Чорна. – Ніби за вікном – стара нафталінова епоха Януковича” [Там само]. До речі, суспільство болісно відреагувало на заяву Петра Порошенка. Мати загиблого воїна Юрія Литвиненка Наталія Левченко, доцент Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, відповіла Президентові так: “Мій син дійсно не побудував жодної собачої будки, він просто загинув за Україну, але попереджав, що доки триватиме торгівля, доти триватиме війна” [44].

Притлумлення гучного касетного скандалу за участі Миколи Мельниченка і з'ява нових не менш резонансних касетних скандалів за участі Олександра Онищенка, Юрія Луценка, Сергія Курченка, Міхеїла Саакашвілі, Міхеїла Саакашвілі-Сергія Курченка стали наслідком того, що поряд з усталеним виразом *плівки Мельниченка* почали активно використовуватися вирази *плівки Онищенка* (“нібито розмови Онищенка з першими особами в Україні”), *плівки Курченка*, *плівки Саакашвілі*, *плівки Саакашвілі-Курченка* (“нібито переговори Саакашвілі з бізнесменом Курченком про фінансування протестних акцій «Руху нових сил»”), *плівки Луценка* (“відео- та аудіозаписи про нібито домовленість, навіть співпрацю Северіона Дангадзе [начебто за погодженням із Міхеїлом Саакашвілі] із Сергієм Курченком, якими послуговувався Генеральний прокурор Юрій Луценко, інкримінуючи злочин Міхеїлові Саакашвілі”). Нове втягування в український політичний вир Сергія Курченка знайшло своє віддзеркалення в мові – посилилася частота вживання складного слова *молодоолігарх*, напр.: *Затримано фігуранта схеми молодолігарха Сергія Курченка* [Asn, 22.04.2017].

У 2017 році зафіксовано з-поміж новацій яскраво вербалізовані політичні символи. Один із них – *картата ковдра* [ІА, 22.12.2017], *картата ковдра-2* [Znaj, 24.04.2017]. Ковдра, у якій привозили із Феоданії в Солом'янський районний суд міста Києва Романа Насірова, стала *символом корупції* [ГР, 9.12.2017], а згодом *клановим прапором корупціонерів* [РС, 9.12.2017]. Таку ковдру, до прикладу, встановлювали активісти, які влаштували масову акцію протесту на підтримку Національного антикорупційного бюро України, під стінами будинку Генерального прокурора Юрія Луценка в селі Стоянка, на що той відповів: “Картаті ковдри не потребую ... я працюю чесно...” [41].

Особливого розголосу в 2017 році набула так звана *бурштинова справа* [УР, 24.07.2017], або, за Вікіпедією, “серія кримінальних зі-

ткнень та корупційних скандалів, пов'язаних із протизаконними діями українських високопосадовців щодо розробки бурштину в північно-західних областях України” [5]. Ідеться насамперед про Сарненський та Володимирецький райони Рівненської області. Цей хоронім образно назвали *бурштиновим Лас-Вегасом*, а астіонім Рівне, адміністративний хоронім Рівненщина – *Бурштиновою республікою*, *Бурштиновою народною республікою*, *Бурштиновою виразкою на тілі України*, *Бандитсько-бурштиновою республікою*, напр.: **Бурштиновий Лас-Вегас Рівненщини: попри роки обіцянок, дерибан земель і бурштину триває** [ЧВ, 18.01.2017]; **Перший російський канал договорився до того, що заявив, що в самому місті “давно процвітає нелегальний видобуток бурштину, за що Рівне вже прозвали Бурштиновою республікою”** [УМ, 16.05.2017]; **Привид “Бурштинової республіки”:** за псевдомітингами у Рівному стоїть Азаров [УМ, 16.05.2017]; **“Бандитська бурштинова республіка” встановила перший блокпост на Рівненщині** [Д, 6.04.2017]. Сам процес – незаконний видобуток бурштину в нашій державі – породив у мові цілу низку вторинних номінувань із граматично панівними компонентами нейтрального (*кампанія, промисел, бізнес*) та пейоративного (*дерибан, мафія, війна*) значення. У конструкціях із першим типом детермінованих конститuentів роль семантичного маркера найчастіше виконує атрибутивний модифікатор. Пор. у цьому зв'язкові такі приклади: *Тож вже за рік часу на Волині розпочалась справжня “бурштинова кампанія”* [ПП, 27.11.2014]; *Тож бурштиновий промисел також виявився серед числа перспективних* [ПП, 27.11.2014]; *Тож наразі найбільше питання полягає в тому – хто реально тримає під контролем незаконний бурштиновий бізнес в області і хто поклав око на це* [ПП, 27.11.2014]; **Бурштинові війни: дерибан по-житомирськи** [АНК, 22.05.2017]; **Бурштиновий дерибан: хто намагається прибрати до рук коштовний бізнес на Волині?** [ПП, 27.11.2014]; **Чому бурштинова мафія України безсмертна?** [ІСТV, 3.07.2017]. В українській мові знайшлося слово для тих, хто незаконно видобуває бурштин, – *нелегальні бурштинокопачі*, напр.: **Нелегальні бурштинокопачі активно хизуються здобутими трофеями** [Д, 6.04.2017].

Перифрастичною вершиною в розглядуваній парадигмі є описовий зворот *бурштинова АТО*, що своїм змістовим наповненням асоціюється з офіційно визнаним трактуваннями сучасних воєнних дій на Сході України [ПС, с. 562], тієї територіальної зони, яку небезпідставно називають *найслабкішою ланкою нашої національної єдності*

[УМ, 30.08.2017], *загарбаною московськими військами територією* [СП, 3–9.08.2017], *донецько-луганським тандемом* [ГУ, 30.05.2017], *одним квазідержавним утворенням з адміністративним центром у Донецьку* [У, 24.11.2017], *районами Донбасу, захопленими терористами* [ГУ, 16.03.2017], *так званою республікою з трьох літер* [24tv, 12.10.2017], тобто з Антитерористичною операцією, а віднедавна – з Операцією Об'єднаних Сил, напр.: *Місцеві мешканці вже назвали це [незаконний видобуток бурштину-сирцю в Рівненській області] бурштиновою АТО, прогнозуючи, що вкотре постраждають “стрілочники”, а не ті, хто кришує бурштиновий бізнес...* [ГУ, 10.03.2017].

Окрему групу сформували ті ж таки дерогативні перифрази – назви людей, які нібито створювали й реалізовували бурштинові корупційні схеми. Це, зокрема, народні депутати України Борислав Розенблат та Максим Поляков. Вони в етновізії – *бурштинові нардепи, нардепи-корупціонери, фігуранти бурштинової справи, підозрювані у причетності до незаконного видобутку бурштину*, напр.: **“Бурштиновий нардеп”** [Борис Розенблат] *програв суд юристу з Житомира* [ДУА, 8.10.2017]; *Неможливість покарати* [Андрія] *Клюєва, [Олександра] Онищенка, [Борислава] Розенבלата та інших нардепів-корупціонерів продемонструвала кричущу потребу скасувати депутатську недоторканність* [С, 24–30.08.2017]; **Фігуранта скандальної бурштинової справи** [Борислава] *Розенבלата виключили з Блоку Петра Порошенка* [R, 10.07.2017]; **Підозрюваний у причетності до незаконного видобутку бурштину** *член «Народного фронту» Максим Поляков ігнорує запобіжний захід, обраний для нього столичним судом* [RUA, 25.07.2017]. За Бориславом Розенблатом після зняття з нього депутатської недоторканності міцно прижилася перифраза прізвищної структури *Доторканний Борислав* [УП, 7.04.2017], напр.: *Ім'я Розенבלата, або Доторканний Борислав не сміється* [УП, 7.07.2017]. Найвищий аксіологічний потенціал у перифрастичному полі імені “Борислав Розенблат” фокусує в собі вторинне номінування *Розенблат – це насправді явище, а не прізвище* [24tv, 24.10.2017].

У публіцистично-політичному тексті активно вживаються наповнені негативним змістом словосполучення *справа Розенבלата, справа Полякова*, які можуть мати у своєму складі інші поширювачі, напр.: **“Справа Розенבלата”** *показала, що “бурштинова мафія” сидить у Верховній Раді, – політик* [ЗІК, 11.07.2017]; **Справа Полякова:** *що може змінити перебіг процесу* [СІД, 20.10.2017]; **“Бурштинова справа” Полякова:** *НАБУ встановило нові обставини* [24tv, 20.10.2017].

До речі, синтаксичні конструкції з компонентом *справа*, які є вторинними найменуваннями всього, що стосується роду занять людини, її пов'язаності з виробництвом, службою, громадянським обов'язком і т. ін., – досить поширене явище в досліджуваному дискурсі, пор.: **Справа Насірова може затягнутися на кілька років**, – *Ситник* [РБК, 29.01.2018]; **Чому суд гальмує зі справою Пасішника і коли допитають Кононенка** [ЦН (Б), 1.06.2017]; **Справа Пасішника – Абромавичуса стала свого роду рекордсменом** [Там само]; **Справа Онищенка: бізнесмен розповів про “ігри” НАБУ, а також про розмову з Порошенком** [ТСН, 14.12.2017]; **Коментар: “Справа Саакашвілі” – початок кінця для Порошенка** [DW, 5.12.2017].

Стосовно перифрастичних полів імен, то вони в 2017 році, як і слід було прогнозувати, переформатувалися: відчутно активізувалися описові звороти навколо одних імен і різко звузилися довкруг інших імен. Щодо перших, то це насамперед імена “Азаров Микола”, “Богатирьова Раїса”, “Захарченко Віталій”, “Клименко Олександр”, “Королевська Наталія”, “Литвин Володимир”, “Симоненко Петро”, “Табачник Дмитро”, “Хомутинник Віталій”, “Шуфрич Нестор”, “Ющенко Віктор”, “Янукович Віктор”, “Яценюк Арсеній” та ін. Проілюструємо сказане на прикладі перифрастичного поля імені “Табачник Дмитро”, удавшись до епістолярного тексту-звернення Олега Черногуза під назвою “Чорний полковник історичних наук, або Чорний доктор № 2”, адресованого колишньому президенту України Вікторові Януковичу. Причина виходу цієї публікації, за авторською мотивацією, така: “Зі сторінок преси стало відомо, що Д. Табачник у ніяку відставку добровільно не збирається, скільки б ті українські студенти не голодували. Цим самим цей україножер підтвердив, що в українофобстві він своєї позиції не змінив і не змінить, й укотре продемонстрував глибокий цинізм та зневагу до української нації” [97, с. 68]. Олег Федорович записав “усю етнографію і фольклор” про цього горе-міністра. “Народ ... у своїй усній народній творчості навігадував йому стільки називних імен, що обсилав ними пана Табачника, як цапа реп'яхами, який раптом заліз у чужу капусту через густі бур'яни, – наголошує письменник і додає: – Наведу з десяток із цих реп'яшків. Для історії. Звісно, смішної. «Лже-Дмитро», «директор Кучми», «понадзвуковий полковник українських військ», «собачник, українофоб», «дермократ», «дімократ», «двохтисячний срібник», «паталогічний українофоб», «лишай на українському тілі», «кучмин псоріаз», «хронічний параноїк» і «кишеньковий Геббельс»...” [97, с. 70].

У своєму наповненому сарказмом посланні Олег Черногуз наголує, що хоче бачити Віктора Федоровича *не васалом Москви* [ОЧ, с. 69], *не вірним слугою Кремля* [ОЧ, с. 397], *не холопом Московії* [ОЧ, с. 397], *не холуєм Московії* [ОЧ, с. 397], а українським *Маннергеймом* [ОЧ, с. 68], *Президентом усієї України, а не Президентом великого московського краю чи Південно-Західної губернії* [ОЧ, с. 407]. Одна з умов досягнення такого успіху, переконує Черногуз Гаранта Конституції, – звільнення з посади міністра освіти України Дмитра Табачника. Услід за Борисом Колесніковим Олег Федорович називає цього урядовця *клоуном і казнокрадом* [ОЧ, с. 69], дає Дмитрові Табачнику різні перифрастичні характеристики. За військовим званням він *“скоропостіжний полковник”* [ОЧ, с. 70], за національним статусом – *“великий” українець єврейського походження* [ОЧ, с. 70], *українець єврейського походження, який любить Адольфа Гітлера більше, ніж українського Президента Віктора Ющенка*, за посадою – *міністр освіти в уряді Азарова* [ОЧ, с. 70], *міністр-клоун* [ОЧ, с. 70], *клоун-міністр* [ОЧ, с. 70], за видом наукової діяльності – *чорний полковник історичних наук* [ОЧ, с. 68], *чорний доктор № 2* [ОЧ, с. 68], *доктор якихось оригінальних наук* [ОЧ, с. 71], *понадзвуковий полковник історичний* [ОЧ, с. 71], *історичний професор* [ОЧ, с. 71], *історичний у своїй науковій інтерпретації професор* [ОЧ, с. 71], *український доктор* [ОЧ, с. 71], *полковник історичних наук* [ОЧ, с. 71, 75], *претендент на історичні знання* [ОЧ, с. 72], *історик за дипломом* [ОЧ, с. 75], *історик-дурник* [ОЧ, с. 76], за ідейними переконаннями – *“кишеньковий Геббельс Кремля”* [ОЧ, с. 70], *“людиноненависницький ідеолог”* [ОЧ, с. 73], *відомий українофоб* [ОЧ, с. 75], *ненависник усього українського* [ОЧ, с. 77]. Розширення цього перифрастичного спектра знаходимо в дискурсах багатьох інших відомих письменників, а також журналістів, громадських діячів, зокрема в Дмитра Павличка (*агент КГБ* [ПС, с. 312], *знак смерті* [ПС, с. 315], *намальований Януковичем дорожній знак для нашої мови й культури* [ПС, с. 316], *не єврей, підступний жид* [ПС, с. 316]), Сергія Квіта, В'ячеслава Брюховецького, Володимира Моринця, Володимира Панченка, Андрія Мелешевича (*апологет Білої гвардії* [ПС, с. 313], *відважний хулитель патріарха Філарета* [ПС, с. 313], *дешевий клоун* [ПС, с. 314], *запеклий українофоб* [ПС, с. 314], *нешлюбне дитя двох україножерів Михайла Юзефовича і Валентина Маланчука* [ПС, с. 317]), Михайла Слабошпицького (*одиниця виміру україножества* [ПС, с. 318], *постать стоодіозна* [ПС, с. 31], *штатний українофоб* [ПС, с. 321]), Назарія Залозного (*придворний історик Дмитрій* [ПС,

с. 319]), Олега Гриніва (*цинічний українофоб* [ПС, с. 321]) та ін.

Після втечі Віктора Януковича до Росії Дмитро Табачник, котрий мав би відповідати, як і *головний утікач* [ПС, с. 398], за свої злочини перед Україною й українським народом, опинився в іншій державі. Теперішній слуга Ізраїлю став байдужим для політиків. Вони, як вимагали того нові життєві обставини, почали стежити за іншими подіями та постаннями. У великому за обсягом публіцистично-політичному дискурсі зафіксовано в 2017 році лише поодинокі вторинні найменування, що стосуються самої постаті Табачника й наслідків його колишньої діяльності. Так, экс-депутат Верховної Ради Ірина Фаріон, яка вела нещадну боротьбу з экс-міністром освіти часів Януковича, іронічно поіменувала його *єрусалимським козаком* [Е, 6.09.2017], а ще – *промосковською особою* [ЛУ, 24.08.2017], *явним українофобом* [ЛУ, 24.08.2017].

Не вийшли зі сфери описових номінувань імена тих політиків, які займалися активно діяльністю й нині продовжують це робити. Ідеться, зокрема, про Юлію Тимошенко, Олега Ляшка, Олега Тягнибока, Надію Савченко та ін. Так, парадигму вторинних назв перифрастичного поля імені “Юлія Тимошенко” (див. : [74, с. 322–343]) у 2017 році розширили такі пейоративні й меліоративні описові зврати: *безстрашний полководець* [24tv, 22.11.2017], *борець за добробут простих українців* [24tv, 22.11.2017], *видатна популістка* [24tv, 22.11.2017], *видатний маніпулятор свідомістю не лише звичайної, не обтяженої знаннями про політичні інтриги людини, а й навіть свідомістю політиків, загартованих у політичних битвах* [З, 28.11.2017], *відьма-політиканка* [ЛУ, 5.10.2017], *головний об’єкт для тиску* [Д, 23.11.2017], *головний суперник Гройсмана* [112.ua, 14.04.2017], *горе-революціонер* [З, 1.11.2017], *єдиний “справжній мужик” у політиці* [24tv, 17.01.2017], *єдиний “справжній мужик” у політиці з косою* [24tv, 17.01.2017], *завжди кризова ситуація* [24tv, 15.08.2017], *королева ломбардів* [ЦН, 13.10.2017], *королева популізму* [РС, 26.06.2017], *людина, готова звести популізм у ранг державної політики* [РС, 26.06.2017], *людина, яка весь час когось використовує* [УНА, 13.09.2017], *найбільший “піннокіо” в Україні* [УП (Б), 19.12.2017], *найбільший політик-популіст* [24tv, 19.12.2017], *найбільший український політичний брехун за версією експертів журналу “Новое время”* [УП (Б), 19.12.2017], *найпопулярніший політик 2017 року* [24tv, 27.12.2017], *найпопулярніший політик України* [112ua, 14.04.2017], *народний обранець, а за сумісництвом вічний революціонер* [З, 1.11.2017], *одвічний “возмутитель спокойствия”* [НД, 19.05.2017],

один із небагатьох реальних і талановитих українських політиків [НВР, 26.07.2017], одіозна мадам [ЛУ, 17.08.2017], особистий агент політичного впливу Путіна [УМ, 22–23.09.2017], переконаний популіст із лівим ухилом [НВР, 11.09.2017], полум'яна борчиня за справедливість [УМ, 25.10.2017], полум'яна ораторка [24tv, 18.04.2017], популіст номер один [МФ, 23.02.2017], популістський лідер опозиції [112. ua, 14.04.2017], принцеса Лея [24tv, 15.12.2017], принцеса цирку [УМ, 25.10.2017], пташка Фенікс [УМ, 15.02.2017], революціонер 2004-го року [ГУ, 10.09.2017], розпущена коса [Е, 6.09.2017], символ та рушій Майдану [ZN, 6.09.2017], українська принцеса Лея [24tv, 15.12.2017], чи не найбільш загартований гладіатор українського політикуму [ЛУ, 17.08.2017]. Семантично вони суттєво не відрізняються від тих перифраз, які зафункціювали в мові у 2005–2016 рр. (пор. з поданими вище такі перифрастичні вирази: [ПС, с. 322–343]). Своєрідність виявляють хіба що ті описові звороти, які семантично запроєктовані на майбутню виборчу, зокрема президентську, кампанію або характеризують зв'язки Леді Ю [УМ, 15.03.2005] з політичною партією “Рух нових сил”, напр.: головний конкурент [Петра] Порошенка [УМ, 15.08.2017], заклата опонентка [УМ, 25.10.2017], злісний ворог третього Президента [24tv, 22.11.2017], найреальніший претендент на пост президента [УП, 2.10.2017], найрейтинговіший кандидат у президенти [РС, 26.06.2017], найсерйозніший конкурент [Петра] Порошенка [УМ, 15.08.2017], опозиція, яка дуже хоче стати владою [24tv, 20.10.2017], прийнятний для всіх кандидат [ГК, 30.08.2017], реальний політичний опонент [Петру] Порошенкові [Д, 23.11.2017], упевнений конкурент теперішнього президента [Петра] Порошенка [24tv, 22.11.2017], хороша альтернатива поганому [Петрові] Порошенку [УП, 14.09.2017], головна захисниця грузинів [ЄП, 24.11.2017], закохана в Саакашвілі гімназистка у строгому сіренькому платтячку [З, 20.09.2017], рупор Саакашвілі [ТСН, 11.09.2017]. Розширилася й компаративна база описуваних перифраз: Юлію Володимирівну порівнюють не тільки із Маргарет Тетчер, княгинею Ольгою, Евітою [Евою] Перон, Сонькою Золотою Ручкою, а й із принцесою планети Альдераан Леєю, латиноамериканським революціонером, одним із лідерів Кубинської революції 1959 року Ернесто Че Геварою: Ю-Лея [24tv, 15.12.2017], гідний послідовник вічного революціонера Ернесто Че Гевари [З, 1.11.2017].

Розряд вторинних назв імені “Олег Ляшко” у 2017 році доповнюють передусім ті, що віддзеркалюють його участь у майбутніх виборах, й інші неоднорідні стосовно значення перифрази, з-поміж яких

домінують негативно марковані одиниці. Пор.: *один із найзручніших опонентів у другому турі для Петра Олексійовича* [ГК, 30.08.2017], *“борець зі скотиняками”* [ГУ, 26.06.2017], *голослівний нардеп* [24tv, 6.12.2017], *“чихуха” президента України Петра Порошенка* [Деп, 18.10.2017], *апологет підвищення мінімальної зарплати* [ГУ, 1.03.2017], *бідний правдоруб* [ГН, 19.06.2017], *борець за права нужденних* [ВІ, 28.03.2017], *везунчик долі* [УІ, 25.10.2017], *власник вил* [ГК, 30.08.2017], *головний “борець із скотиняками” країни* [ГН, 19.07.2017], *дамський угодник* [УМ, 10-11.03.2017], *досвідчений політик, який двічі проходив до Верховної Ради під прапором Блоку Юлії Тимошенко* [Чесно, 5.12.2017], *епатажний політик* [ВІ, 28.03.2017], *захисник землі і бідних* [24tv, 18.04.2017], *захисник села* [24tv, 18.04.2017], *кумир для багатьох коуберів* [ТСН, 8.04.2017], *лотерейний щасливчик* [ВГ, 26.10.2017], *любитель корів* [Деп., 16.03.2017], *не перший азартний щасливчик в українському політикумі* [УІ, 25.10.2014], *один із найяскравіших ораторів Верховної Ради* [УП, 11.10.2017], *пестунчик долі* [УІ, 25.10.2017], *поціновувач сільського реманенту (вила) і худоби (корова)* [УІ, 25.10.2017], *така політична істота, яка може зробити рейтинг на рівному місці* [УП, 11.10.2017], *така політична істота, яка ніколи нічого не робитиме, якщо не бачить електоральної вигоди для себе* [УП, 11.10.2017], *той, хто на броньованому кадилаку їздить розповідати про пенсії “простой людини”* [ВІ, 28.03.2017], *той, хто ніколи не мав власного бізнесу, але спромігся купити маєток за 15 млн грн.* [ВІ, 28.03.2017]. У плані конотованості суголосними аналізованим є описові звороти, що характеризують політичну силу, керівник якої – Олег Ляшко. Радикальну партію називають *бойовим тараном проти опонентів* [ГК, 30.08.2017], *технічним спаринг-партнером Порошенка* [24tv, 01.08.2017], *ресурсом голосів для важливих голосувань* [ГК, 30.08.2017], *класичною лідерською партією, чия активність обертається винятково навколо постаті Олега Ляшка* [Чесно, 5.12.2017].

Треба наголосити, що в 2017 році активно почав розширюватися перифрастичний діапазон тих політичних сил, лідери яких претендують на участь у майбутніх президентських виборах. Серед них і Олег Тягнибок та очолюване ним Всеукраїнське об'єднання “Свобода”. Олега Ярославовича вважають *лівим націоналістом* [МФ, 23.02.2017], *взірцем політика* [С, 20–26.07.2017], *конкурентом за правого виборця* [Деп., 17.07.2017], *сильним, стрижневим політиком в Україні* [С, 21–27.09.2017], а очолювану ним політичну силу – *агентом Кремля* [С,

3–9.08.2017], львів'янами, які хочуть загарбати владу у столиці [С, 29.06.2017], єдиною ідеологічною українською націонал-патріотичною політичною силою в Україні [РБ, 6.11.2014], найпатріотичнішою політичною силою [РБ, 6.11.2017], націоналістичною політичною силою [С, 15–21.06.2017], партією респектабельних націоналістів [Деп, 17.07.2017], політичною силою з чвертьстолітньою історією, яка бореться за Україну [С, 10–23.08.2017], політичною силою середнього класу [С, 6–12.07.2017], політичною силою з чвертьстолітньою історією, якій влада потрібна для того, щоб побудувати сильну державу [С, 10–23.08.2017], політичною силою, з якою неможливо домовитися [С, 5–11.10.2017], рушійною силою Революції Гідності [С, 10–23.08.2017], системною, по-доброму агресивною, активною політичною силою, у якій немає місця для слабаків і зневірених [С, 29.06.2017], умовною “українською правицею” [УМ, 1.03.2017].

У перифрастичній сфері заяскравіли вторинні номінування, що характеризують ім'я “Андрій Садовий”: львівський градоначальник [Деп., 6.12.2016], мер великого міста [НВР, 11.09.2017], багаторічний політичний важковаговик [УП, 9.09.2017], важковаговик “нової хвилі” [ЛУ, 17.08.2017], репресований та переслідуваний, на якого центральна влада спустила усіх псів [С, 20–26.07.2017], кандидат у президенти [НВР, 11.09.2017], кандидат на програв у другому турі президентських виборів [Деп., 6.12.2016], найреальніший претендент на пост президента [УП, 2.10.2017]. Основна екстралінгвальна причина цього мовного явища – участь у майбутніх президентських перегонах міського голови Львова.

Ті самі мовні процеси відбуваються в перифрастичному полі імені “Валентин Наливайченко”. Під дією позаумовних чинників – усунення Валентина Наливайченка з посади голови Служби безпеки України, зрозуміло, не без участі Президента Петра Порошенка, а також заява його про участь у боротьбі за президентське крісло – постали такі перифрастичні структури: багаторічний політичний важковаговик [УП, 9.09.2017], лідер, який має відповідний фах і досвід для досягнення цілей Революції гідності 2014 року [Рейт., 29.03.2017], лідер, який має відповідний фах і досвід для ... наведення порядку в державі [Рейт., 29.03.2017], лідер, який має відповідний фах і досвід ... для подолання корупції [Рейт., 29.03.2017], лідер, який має відповідний фах і досвід для ... зміни суспільної угоди [Рейт., 29.03.2017], опозиційний ватажок [УП, 14.09.2017].

В українську політику сьогодні силоміць проштовхують нових

молодих людей, пророкуючи їм президентську посаду. Мовиться на-самперед про Святослава Вакарчука та Володимира Зеленського. Цю тенденцію послідовно фіксують перифрази, які з'являються в мові. Святослава Вакарчука вже сьогодні поіменували *всеукраїнським лідером* [ЛУ, 17.08.2017], *легендарною постаттю* [УП, 2.10.2017], *несистемним політиком, який, не будучи зв'язаним кулуарними домовленостями, може ламати негації доби* [ЛУ, 17.08.2017] і водночас *найреальнішим претендентом на пост президента* [УП, 2.10.2017], *фаворитом президентських перегонів* [24tv, 23.11.2017].

Активно поповнюються перифрастичні поля таких імен, як “Петро Порошенко” (цього і слід очікувати, бо до Гаранта Конституції прикута увага всіх), “Юрій Кононенко”, “Олександр Онищенко”, “Микола Мартиненко”, “Роман Насіров”, причому в цьому процесі вторинних номінувань лідирує з великим відривом “Міхеїл Саакашвілі”.

Проаналізуємо докладніше вирізнені перифрастичні поля. Центром одного з них – поля імені “Ігор Кононенко” – є компоненти, які вказують на зв'язки Ігоря Віталійовича з Президентом Петром Порошенком і політичною силою “Блок Петра Порошенка”: *близький друг Президента* [УП, 6.10.2017], *близький соратник президента* [НВР, 26.07.2017], *любий друг Порошенка* [Т, 12.01.2017], *права рука Президента* [УП, 13.10.2017], *старий друг Президента* [УП, 29.09.2017], *сірий кардинал* БПП [УП, 28.08.2017], *одіозний соратник Президента* [ЛУ, 27.07.2017].

Суттєво оновилося ядро перифрастичного поля імені “Олександр Онищенко”. Вторинні номінування з детермінованими компонентами *король, барон, махінатор, олігарх* і детермінувальними членами *газовий, нафтогазовий*, з граматично панівними компонентами *коняр, коновод* і залежними від них атрибутивними поширювачами (див.: [ПС, с. 236–240]) замінили перифрази, які характеризують Онищенка як *нардепа-утікача* [С, 22–28.12.2016], *парламентаря-утікача* [РС, 06.12.2016], а саме: *колишній нардеп, що перебуває наразі за кордоном і звітти погрожує керівній верхівці України (Порошенку – в першу чергу) оприлюдненням компромату* [УМ, 16.05.2017], *розшукуваний Національним антикорупційним бюро [НАБУ] за корупційні газові схеми экс-регіонал* [ЗІК, 3.12.2017].

За перифрастичною версією легко відтворюється політичне життя, партійна кар'єра, корупційна діяльність, зв'язки із сучасним політичним бомондом Миколи Мартиненка: *легенда української політики* [ВВС, 22.04.2017] (так образно поіменовано Миколу Володимирови-

ча), *один із донорів кампанії блоку “Наша Україна”* [Вг, 22.04.2017] (отже, входив до системи правління Віктора Ющенка), *один із найбільших спонсорів української опозиції часів правління Віктора Януковича* [ВВС, 22.04.2017] (отже, входив до опозиції системи правління Віктора Януковича), *один із лідерів “НФ”* [ГК, 3.11.2017], *спонсор “фронтників”* [УП, 8.06.2017], *фіансист Майдану (останнього)* [УМ, 3–4.11.2017], *соратник Порошенка та Яценюка* [24tv, 26.12.2017] (отже, входив до системи правління Порошенка–Яценюка і входить до системи правління Петра Порошенка). Як і багатьом іншим народним депутатам, Миколі Мартиненкові інкримінують корупційні діяння, тому за цим народним обранцем закріпився перифраз *символ корупції в парламенті* [ПТ, 11.10.2017].

Семантично неоднорідним є перифрастичне поле імені “Роман Насіров”. Його складники – вторинні назви, об’єднані такими інваріантними значеннями: 1) “професійна діяльність Романа Насірова”: *відсторонений від посади головний фіскал* [ГК, 4.05.2017], *відсторонений голова Державної фіскальної служби* [УІ, 21.08.2017], *відсторонений керманч фіскальної служби* [УМ, 7.03.2017], *глава найкорумпованішого відомства* [Державної фіскальної служби] [ІА, 6.03.2017], *головний фіскал* [ГУ, 14.03.2017], *колишній відсторонений глава Державної фіскальної служби* [УІ, 21.08.2017] *мегаодіозний голова Державної фіскальної служби* [ЛУ, 27.07.2017], *скандально відсторонений фіскал* [УП, 9.09.2017]; 2) “процес відсторонення Романа Насірова, обрання йому запобіжного заходу”: *герой інформаційного простору* [ГУ, 4.03.2017], *“герой-антикорупціонер”* [УМ, 26–27.05.2017], *перший високопосадовець, підозрюваний у корупції, який заночував у суді* [УМ, 7.03.2017], *хворий року* [ГУ, 30.12.2017]. Ці одиниці виразно конотовані, наповнені іронічним, а то й сатиричним змістом; 3) “політична діяльність Романа Насірова”: *“компромісна фігура” між БПП, НФ і депутатською групою “Відродження” на чолі з Віталієм Хомутинником* [УП, 7.03.2017], *носії цікавої інформації про Президента та його найближче оточення* [УП, 7.03.2017], *ставленник Президента* [ЛУ, 27.07.2017], *фігура досить технічна, яка діяла за наказом Банкової* [НТГ, 8.03.2017]; 4) “подвійне громадянство Романа Насірова”: *підданий Сполученого Королівства* [ГУ, 14.03.2017]. Акіологічним центром аналізованого перифрастичного поля є описова назва-фразеологізм *цап-відбувайло* [G, 29.03.2017] з притаманною їй семантикою “людина, на яку звалили чужу провину, яка несе відповідальність за інших”.

Вище вже йшлося про активне поповнення перифрастичного поля імені “Петро Порошенко”. Семантичні вектори цього поля абсолютно протилежні. Одні вважають чинного Президента *антиподом російського президента* [ZU, 8.12.2017], *бастіоном, що перешкоджає реалізації російських планів у Східній Європі* [УМ, 12.12.2017], *вишуканим дипломатом* [НД, 19.05.2017], *ключовим гравцем у політиці країни* [ZN, 6.06.2017], *найкращим керманичем* [ZN, 6.06.2017], *президентом, який відчинив двері у країні Євросоюзу* [Гор., 29.09.2017], *успішним господарником* [УП, 12.09.2017], тоді як інші – *верховним головнокомандувачем “тітушками”* [УП, 2.10.2017], *геніальним продавцем тиші* [ZU, 8.12.2017], *головним корупціонером України* [ГТ, 27.07.2017], *і президентом, і прем’єром, і міністром закордонних справ, і міністром оборони, екології, освіти, економіки* [LB, 18.10.2017], *лідером партії війни* [ГК, 17.10.2016], *медіатором між різними промислово-олігархічними групами* [УП, 24.11.2017], *найуспішнішим вигодонабувачем Революції Гідності* [ZU, 8.12.2017], *популістом номер три* [МФ, 23.02.2017], *президентом, який забагато обіцяє* [ІРК, 04.2017], *українським олігархом* [ZIK, 6.12.2017], *чи не найбільшим розчаруванням* [Рейт., 29.03.2017]. Активність процесу творення вторинних назв триває, позаяк продовжується доба президентства Петра Порошенка, переінакшується під дією різних об’єктивних і суб’єктивних чинників система його правління. Час для того, аби негативна перифрастична тональність змінилася на позитивну, ще є. Він уже в недалекому майбутньому розставить акценти стосовно діяльності Петра Олексійовича як Гаранта Конституції через перифрастичне поле його імені.

Принагідно зауважимо, що досить широкий спектр персональних когнітивних конструктів має перифрастичне поле імені “Володимир Путін” (пор.: ПС, с. 269–282). Посилення інтересу до цієї “персони” зумовлене президентськими виборами 2017 року в Росії, тобто четвертим сходженням на владний олімп Володимира Путіна, або, за псевдонімною риторикою, *Вована Вовановича Путкіна* [ЛУ, 13.04.2017], *Коція Балбесовича Безсмертного* [ГУ, 29.03.2017], *царя Вови* [ГУ, 25.03.2017], *дяді Вови* [УП, 15.11.2017], *Чохлика, який над золотом Чохне* [Гор., 10.02.2017]. Мотиваційна база описових найменувань 2017 року суттєво не відрізняється від попередньої – датованої 2004–2016 рр. Її сформували такі типи інваріантної семантики: 1) “низький зріст Володимира Путіна”: *“карлик”, що уявляє себе володарем світу* [УМ, 24.10.2017], *самовпевнений карлик* [ЛУ, 4.05.2017]; 2) “кадебіст-

ське минуле”: *гебістський узурпатор* [ГУ, 13.04.2017], *кадебістський Окурок* [ЛУ, 17.08.2017], *типовий кадебіст* [ЛУ, 17.08.2017], *досвідчений високопоставлений “чекіст”* [Д, 29.11.2017]; 3) “стиль керівництва Володимира Путіна в проєкції на минуле, сучасне й майбутнє Росії”: *безглуздий фюрер* [ГУ, 6.12.2017], *безумець з ядерною кнопкою* [ГУ, 27.12.2017], *бліда копія на фоні великого диктатора* [24tv, 19.08.2017], *божевільний із ядерною кнопкою* [УМ, 4.05.2017], *божевільний кремлівський диктатор* [ГУ, 10.08.2017], *“головний командир”* [УП, 15.11.2017], *державний очільник, що довів країну до зовнішньої ізоляції й не турбується про її майбутнє* [ЛУ, 17.08.2017], *диктатор Ватної Федерації Рашки* [ЛУ, 13.04.2017], *другий [Михайло] Горбачов* [ЗУ, 6.10.2017], *кремлівський міні-фюрер* [ЛУ, 7.09.2017], *кремлівський самодержець* [ЛУ, 17.09.2017], *кривавий кремлівський наперсточник* [ГУ, 27.12.2017], *надзвичайно самотній диктатор* [ЛУ, 13.04.2017], *не просто президент всіх росіян, але й президент “православної імперії”* [Д, 29.11.2017], *нинішній самодержець* [ЛУ, 7.09.2017], *новий Гітлер* [ГУ, 8.05.2017], *президент-злочинець* [ГУ, 9.08.2017], *російський фюрер* [УМ, 12–13.05.2017], *теперішній диктатор* [ЛУ, 17.08.2017], *теперішній кремлівський зайда* [ГУ, 8.05.2017], *терорист №1* [УМ, 4.05.2017]; 4) “риси характеру Володимира Путіна”: *неадекватний президент* [СП, 21–27.12.2017], *головний всеросійський пройдисвіт* [УІ, 29.01.2017], *військовий злочинець* [ГУ, 8.05.2017], *агент своїх грошей* [Гор., 2.10.2017], *дрібний, жалюгідний, злодійкуватий, брехливий, як усі чекісти, зовсім незначний у моральному й людському сенсі, невисокий (у всіх сенсах) чоловічок* [ГУ, 6.12.2017], *людина не прогнозована з точки зору здорового глузду* [У, 6.02.2017], *соціопат, який має ознаки шизофренії, педофілії, страждає манією величі* [УМ, 4.05.2017], *чоловічок з риб’ячими очима, в якого немає ні совісті, ні честі, лише жадання влади й жадібне бажання визнання його “заслуг” перед усім світом як миротворця* [ГУ, 27.12.2017], 5) “міжнародна діяльність Володимира Путіна”: *американський агент* [Знај, 6.10.2017], *“переможець” у чеченській війні* [Веч., 12.07.2017]; 6) “колишні й теперішні зв’язки Володимира Путіна з Україною”: *батько сепаратистського руху* [24tv, 21.08.2017], *головний ініціатор конфлікту на Донбасі* [Знај, 6.10.2017], *людина, яка розв’язала війну проти України* [УІ, 28.11.2017], *найбільший ворог України* [УП (Б), 2.12.2017], *найнепопулярніша особистість на Сході України* [Знај, 6.10.2017]; 7) “минула кар’єра Володимира Путіна”: *підлеглий відомого демократа Анатолія Собчака* [ЛУ, 17.08.2017].

Виразником негативної конотації досліджуваних перифраз є порівняння Володимира Путіна з радянським диктатором Йосипом Сталіним, із горе-творцем нацизму Адольфом Гітлером, американським кримінальником Аль Капоне й ін. тиранами, злочинцями світового рівня, напр.: *Нащадок кремлівського “натхненника звитяг”* [Йосипа Сталіна] – *Володимир Путін, тішачи свої великоімперські амбіції, договорився вже до того, що, мовляв, усе одно самі подужали б ворога, ми – країна переможців* [ГУ, 8.05.2017]; *...сьогодні в центрі Європи новий Гітлер – ... Путін розпалив війну* [ГУ, 8.05.2017]; *Путін [Володимир] – Аль Капоне XXI століття* [НВР, 27.11.2017]. Не можна, однак, не визнати того, що в очах багатьох росіян Володимир Путін – зразок лідера [С, 28.09. – 4.10.2017], а його діяльність – приклад для наслідування [С, 28.09. – 4.10.2017], приклад для багатьох державних лідерів [С, 28.09. – 4.10.2017].

Найпродуктивніший тип становить перифрастичне поле імені “Міхеїл Саакашвілі”. До того ж, воно вирізняється семантичною та формально-граматичною поліфункційністю, яскравістю й неординарністю засобів вербалізації компонентного складу. До вже відомих датованих 2004–2016 рр. вторинних номінувань Міхеїла Ніколезовича – *американський васал; батько “грузинського дива”; благословенний наступник Шеварнадзе; втілення найкращих мрій та величезних сподівань свого народу; головний варяг; грузинський авантюрист; грузинський варяг; грузинський кум Ющенко; грузинський реформатор; грузинський Янукович; драйвер нової політичної сили; запальний грузин; кривавий диктатор; кривавий экс-президент; людина з міжнародною репутацією одного з найуспішніших реформаторів; лялька-петрушка; найбільший із варягів; найупізнаваніший керівник українського регіону; натхненник грузинського дива; переможець корупції; подвижник реформ; президент, здатний працювати на світлу сторінку в історії своєї країни; президент-прагматик; символ надії; слуга Госдепу, який прагне перетворити Україну на маріонетку і сателіта США; солдат Міхо; таран, який може розбити будь-яку стіну; трояндовий президент; улюбленець провінції; успішний президент; яскрава медіафігура* (див. : [ПС, с. 286–291]) – у 2017 році додалася ціла низка інших. Хтось називає Саакашвілі банальним балаболом (*Не знав президент, що його посланець [Міхеїл Саакашвілі] в пріоритетний регіон [Одеську область] – банальний балабол... [АНК, 13.01.2017]*), а хтось порівнює його з Вацлавом Гавелом (*Він [Міхеїл Саакашвілі] міг би бути Вацлавом Гавелом Європі, якби*

залишився вірним цим принципам, – прокоментував виданню *Марк Берендт*, директор із європейських та євразійських програм у *Freedom House* [24tv, 23.08.2017]), Далай Ламою XIV (Саакашвілі вже можна назвати справжнім міжнародним діячем, подібним до Далай Лами XIV, незалежно від того, буде він займати десь урядову посаду чи ні [З, 20.09.2017]), Че Геварою (Стрибаючи перед журналістськими камерами, пан Парасюк намагався спровокувати бійку з Валерієм Гелетеем, прекрасно розуміючи, що Гелетей не буде з ним битися, тим більше в присутності журналістів, та ще й під час “мирної” акції під ВР, організованої ще одним **непримиреним прихильником Че** [Гевари] **Михеїлом Саакашвілі** [З, 1.11.2017]), навіть Робін Гудом, що, правда, без Шервудського лісу (*Наостанок польський політик порівнює* [Міхеїла] **Саакашвілі-апатрида із Робін Гудом без Шервудського лісу** [24tv, 16.08.2017]), Львом Троцьким (*Провладні медіа та блогери зображують Міхо ... “Троцьким української революції”, який прагне тільки революційної руйнації заради задоволення власних амбіцій* [ВГ, 11.12.2017]), Карлом Марксом (*В цьому відношенні* [Міхеїла] **Саакашвілі можна порівняти із ... грізним Карлом Марксом** [З, 20.09.2017]), Віктором Януковичем (*“Мені підтверджують: це правда – грузинського Януковича Міхо Саакашвілі позбавили українського громадянства, і це свідчить, що президент Петро Порошенко нарешті почав визнавати власні помилки...”* – дописав [Ігор] Мосійчук до перепосту [УП, 27.07.2017]). Грузинові Міхеїлові Ніколезовичу Саакашвілі дали навіть українське прізвище, ім'я та по батькові: *“Коли Саакашвілі буде отримувати новий паспорт, він має стати Михайлом Миколайовичем Саакашвіленком”*, – проголошував чоловік [пенсіонер Василь Матвеев] у мікрофон [УП, 2.10.2017].

Якщо в 2004–2016 рр. через перифрастичну сферу транслювалися заслуги Міхеїла Саакашвілі та команди грузинських реформаторів, яку він очолював, перед Грузією й Україною, перед грузинським та українським народом, різноспрямована позитивна міжнародна діяльність цього політика, його позитивні чи негативні особистісні якості, то в 2017 році про все це в публіцистично-політичному дискурсі мовлено лише почасти. Різнобічного висвітлення зазнають такі епізоди із життя *відставного важковаговика грузинської політики* [В, 17.09.2017], *керівника “Руку нових сил”* [УІ, 22.10.2017]: нібито незаконне 1) позбавлення українського громадянства, 2) повернення колишнього очільника *Одеської ОДА* [Деп., 5.12.2017] в Україну, 3) видворення його з нашої держави, а також 4) організація третього Майдану за участю

політичної партії “Рух нових сил”. Її, як і політичну силу “Батьківщина”, ідентифікують із *харизматично-вождистською партією* [УП, 14.09.2017], а ще – із *проектом влади для розтягування опозиційного електорату* [Деп., 6.12.2016], *типовою партією одного лідера* [СП, 21–27.12.2017].

Якщо говорити про оригінальність аналізованих описових зворотів, то цією рисою вирізняються ті, що утворені за допомогою прийому алюзії в такому конкретизованому вигляді, як співвіднесення “із ситуацією або подією, описуваною ... в тексті без згадки про цей текст і без відтворення значної його частини, тобто на змістовому рівні” [71, с. 41]. Ідеться, власне, про мовне відсилання до дитячого роману Астрід Ліндгрєн “Малий і Карлсон, який мешкає на даху”, а як точніше, то до ключових слів цього твору – взаємопов’язаних оніма *Карлсон* та апелятива *дах*. Після того як силовики 5 грудня 2017 року затримали Міхеїла Саакашвілі на даху столичного будинку, у якому він нібито винаймав квартиру, у мові поряд із описовими зворотами *втікач з-під варти* [НПоГ, 18.12.2017] почали активно вживатися вторинні найменування *агент “Карлсон”* [G, 5.12.2017], *грузинський Карлсон* [ЖО, 10.12.2017], *уже не той Карлсон* [УІ, 6.12.2017], *Карлсон, який живе “під дахом” Януковича* [24tv, 5.12.2017], *Карлсон, який живе на даху й любить ефесбешне варення* [QHA, 5.12.2017], *ледь не комік на кшталт Карлсона, який живе на даху* [ДІ, 5.12.2017], *невловимий Карлсон* [НПоГ, 18.12.2017], *новий Карлсон* [ТСН, 5.12.2017], *грузинсько-український Карлсон* [24tv, 5.12.2017], *Саакашвілі, який живе на даху* [УП, 6.12.2017], *народжений безкришним* [ZU, 8.12.2017], *зайда, який стрибає, як психічно хворий, по дахах* [УМ, 8–9.12.2017].

Звертає на себе увагу той факт, що з-поміж конститuentів досліджуваного перифрастичного поля продуктивний тип сформували одиниці прізвищної структури. Серед них переважають описові вирази із суб’єктивним ім’ям-демінутивом *Міхо*, яке внаслідок сполучуваності із залежними від нього компонентами може функціювати рідше в позитивно й частіше в негативно конотованих контекстах. Пор.: **Божевільний Міхо**: *чому вся Україна боїться приїзду Саакашвілі* [Н24, 7.09.2017]; **27 липня: вигнанець Міхо і закон про електромобілі** [НВР, 27.07.2017]; **Міхо-блукалець, або Пригоди ображеного Саакашвілі за кордоном** [24tv, 11.08.2017]; [Схоже, хвиля пристрастей з приводу “прориву Саакашвілі” дещо пішла на спад] **Принаймні, на якісь декілька діб – доти, доки “несамовитий Міхо”** [Саакашвілі] *ще не прибув до української столиці для того, щоб, як він сам висловився, “ряту-*

вати Київ” [ГК, 17.09.2017]; **Скандальний Міхо** [Міхеїл Саакашвілі] *йде ва-банк і викидає дедалі карколомніші кульбіти* [В, 17.09.2017]; [Навіщо, мовляв, Петру Порошенкові підливати олії у вогонь з ризиком обпектися?] *Навіть якби і хотів відібрати у невагмовного Міхо український паспорт, не піде на це, розуміючи, який резонанс матиме справа* [ВЗ, 3.08.2017]; **Невлонимий Міхо: СБУ і прихильники** [Міхеїла] *Саакашвілі влаштували шоу у прямому ефірі* [ZN, 5.12.2017]; *На менше ніж на посаду прем’єр-міністра України “полум’яний Міхо”* [Міхеїл Саакашвілі] *не згоден* [НПоГ, 18.12.2017].

Якщо зайшлося про перифрази прізвищної будови, то в самостійну групу варто виокремити ті вторинні найменування, які містять у собі, крім антропоніма Міхеїл Саакашвілі, інші антропонімні компоненти, а утворювані за їхньою безпосередньою участю контексти передають політичні, дружні й інші зв’язки Саакашвілі з його сучасниками, вияснюють роль і своєрідність Міхеїла Ніколовича. Давню, ще студентську, дружбу Міхеїла Саакашвілі з Петром Порошенком віддзеркалюють перифрастичні звороти *друг Порошенка* [24tv, 10.09.2017], *інститутський товариш Петра Порошенка* [УП, 27.07.2017], *чудовий давній друг Петра Порошенка* [ЛУ, 3.08.2017], а пізніші політичні й інші розходження між ними репрезентують звороти *“інтимний ворог” Порошенка* [НП, 11.09.2017], *один із найбільш гострих критиків президента Петра Порошенка* [УП, 9.09.2017], *потужний подразник для Петра Порошенка* [УП, 9.09.2017]. Як свідчать зафіксовані перифрази, Міхеїл Саакашвілі має своїх ворогів – Яценюка й Авакова (його називають *безкорисливим борцем із Яценюком і Аваковим* [ZU, 8.12.2017]), Володимира Путіна (його вважають *ворогом Путіна* [ZN, 8.12.2017], *головним ворогом Путіна в Україні* [ZN, 5.12.2017], *полоненим олігархату України й Путіна* [УП, 11.12.2017]), Кучму й Пінчука (за ним закріпилося метафоричне номінування *криголам революції Кучми-Пінчука* [УНА, 13.09.2017]) та ін. Міхеїла Саакашвілі віднесено також до друзів Андрія Садового, що демонструє вторинне номінування *“торпеда” Садового* [Д, 6.12.2017]. Сам Міхеїл Ніколович бачить себе в колі приятелів чинного американського президента Дональда Трампа, напр.: *Куштуючи шурпу, досвідчений в міжнародних відносинах Саакашвілі, який називає себе приятелем Трампа, вдається до пояснень нюансів міжнародної дипломатії* [НВР, 26.07.2017].

Одним із важливих критеріїв протиставлення перифраз-характеристик Міхеїла Саакашвілі за різними ознаками є позитивна й негативна конотація. Проміжну, малопродуктивну, групу становлять оди-

ниці з нейтральною аксіологією, основне призначення яких – указівка на етнічну належність, вид діяльності, напр: *грузинський політик* [У, 11.09.2017], *екс-президент Грузії* [НВР, 26.07.2017], *антикорупціонер Грузії* [GI, 11.09.2017], *грузинський реформатор* [ГУ, 19.09.2017], *колишній грузинський лідер* [24tv, 11.08.2017], *колишній грузинський президент* [IS, 11.09.2017], *колишній грузинський та український урядовець* [ТМ, 11.09.2017], *колишній лідер Грузії* [ВВС, 27.07.2017], *колишній очільник Грузії* [ГУ, 19.09.2017], *колишній очільник Одещини* [УІ, 22.10.2017], *колишній президент Грузії* [ГА, 8.09.2017], *колишній президент невеличкої, але самостійної країни – Грузії* [НД, 19.05.2017], *лідер “Руху нових сил”* [УМ, 19.09.2017]. У плані функціонування розглядувані одиниці поступаються тим, що репрезентують негативну або позитивну оцінку, причому основний ареал з-поміж них становлять пейоративні перифрази. Найпромовистішими маркерами негативної конотації є лексеми на взірць *аферист, блазень, брехун, диктатор, зайда, злочинець, зрадник, ідіот, маріонетка, невдаха, пішак, провокатор, псевдореформатор, руйнівник, самодур, скандаліст, скиталець, собака*, які вказують на риси характеру Міхеїла Саакашвілі, стиль його керівництва, місце й роль у суспільній ієрархії тощо. Вони виконують роль граматично опорних компонентів. Типові їхні конкретизатори – такі атрибутивні компоненти, як *найскандальніший, збанкрутілий, ображений, суперечливий, неоднозначний*, або цілі контексти, що найчастіше ідентифікуються з підрядними частинами складного речення, напр.: *Саакашвілі* [Міхеїл] *... відвертий брехун ...* [РС, 13.09.2017]; *Владолубний і амбітний самодур і диктатор, Міхеїл Ніколовоч* [Саакашвілі] *почав своє сходження до влади на тих же гаслах і закликах...* [OKDA, 2.09.2017]; *... Саакашвілі ... “геніальний провокатор і руйнівник” ...* [УМ, 22–23.09.2017]; *– Для нас спочатку було дуже прикро і незрозуміло, що злочинець* [Міхеїл Саакашвілі], *який ховається від правосуддя грузинського за дуже тяжкі численні злочини, дуже тяжкі...* [Рор, 7.07.2017]; *Саакашвілі* [Міхеїл] *– звичайнісінький пішак на олігархічній шахівниці* [УІ, 18.10.2017]; *На думку* [Олега] *Ляшка, [Міхеїл] Саакашвілі – зрадник своєї країни, який “ховається в усьому світі”, тому його заяви не заслуговують на увагу* [ГН, 27.07.2017]; *Класичний корисний ідіот* [Міхеїл Саакашвілі] *за визначенням Леніна* [О, 20.10.2017]; *Саакашвілі* [Міхеїл] *погодився стати маріонеткою Кремля?* [24tv, 5.12.2017]; *“Потріскані п’яти”:* *пригоди ображеного скитальця* [Міхеїла] *Саакашвілі за кордоном* [УМ, 11.08.2017]; *... абсолютно ясно, що* [Міхеїл] *Саакашвілі – полі-*

тичний блазень [Рор, 7.07.2017]; *Саакашвілі* [Міхеїл] – *політичний аферист...* [РС, 13.09.2017]; *Чому для когось він* [Міхеїл Саакашвілі] – ... *тиран, а для інших – політичний невдаха?* [Ком, 8.04.2017]; *Джерела “Української правди” повідомляють про таємні перемовини з усе іще могутнім медіа-олігархом Ігорем Коломойським, тим самим, який раніше називав колишнього губернатора Одещини* [Міхеїла Саакашвілі] *“скаженою собакою, яку варто приспати, щоб не кусалася”* [В, 17.09.2017]; *Дійсно, по певних позиціях між “Самопоміччю” і “РНС” точки дотику є, проте в керівництві партії Садового далеко не всі раді бачити на своїй орбіті харизматичного скандаліста* [Міхеїла] *Саакашвілі* [Деп., 6.12.2016]; *Зрештою, через більш ніж годину протистояння навколо мікроавтобуса активісти таки звільнили найскандальнішого грузина української політики* [Міхеїла Саакашвілі] [24tv, 5.12.2017]; *Саакашвілі* [Міхеїл] – *суперечлива й неоднозначна політична фігура* [УП, 22.12.2017]; *Україна не повинна ставати полігоном для руйнівних експериментів збанкрутілих іноземних політичних легіонерів, яким, власне, й є Саакашвілі* [УМ, 19.09.2017].

Протилежну аксіологічну сутність передають описові звороти, конституйовані за участю детермінованих компонентів на зразок *борець, важковаговик, герой, вождь, натхненник, улюбленець* й семантично узгоджених із ними детермінувальних членів на взірець *харизматичний, справжній*, напр.: ...*незважаючи на “дискваліфікацію” таких важковаговиків “нової хвилі”, як Садовий і Саакашвілі, українське суспільство зберігає здоровий запит на чесних політиків “нової генерації”* і – в разі, якщо альтернативні сили згуртуються, – *готове до нового еволюційного витка* [ЛУ, 17.08.2017]; *Не виключається, що з* [Міхеїла] *Саакашвілі спробують створити посмертно героя-борця зі “злочинним режимом” і таким чином збурити суспільство на криваве протистояння* [ГУ, 19.09.2017]; *Критично оцінюючи всіх і вся, харизматичний лідер* [Міхеїл Саакашвілі] *помітно нервував, коли гострі запитання стосувалися конкретних результатів роботи в Україні очолюваної ним команди* [Б, 2.02.2017].

В окремий тип варто вирізнити структури, у яких функціують протилежні за змістом описові номінування, що утворюють антитезу, як-от: *Його* [Міхеїла Саакашвілі] *імідж борця за бізнес і проти корупції може змінитися на імідж політика, який не гребує ніякими інструментами заради досягнення мети* [НВР, 11.09.2017]. Від інших конструкцій з одиничним компонентом-перифразом їх відрізняє високий ступінь конотативності.

Досить часто роль оцінного маркера перебирає на себе цілий контекст, сформований на базі лексем, для яких не обов'язковою є прив'язаність до певного аксіологічного типу. Об'єднуючись, вони експлікують той або той позитивний чи негативний план змісту, напр.: *Але боюся, там [у Нідерландах чи в США] не так багато легковірних громадян, готових вірити в чергового месію, який обіцяє всім усе вже зараз і безплатно* [Міхеїла Саакашвілі] [ГУ, 28.07.2017].

Примітно, що типовими детермінованими компонентами описових зворотів, які входять до перифрастичного поля імені “Міхеїл Саакашвілі”, із нейтральною, позитивною та негативною оцінкою є лексеми *людина, особа*, а також об'єктно-виокремлювана (*один із*) та суб'єктно-виокремлювана (*такий собі*) структури, напр.: *людина з іміджем рішучого, хоч і дещо свавільного реформатора* [ЛУ, 17.08.2017], *людина переконань* [НВР, 11.09.2017], *людина, яка нікого поряд з собою не визнає* [УНА, 13.09.2017], *людина, яка стояла на чолі здійснення масштабних реформ у Грузії* [Проч., 20.09.2017]; *особа “без дозволу на в'їзд в Україну”* [УІ, 10.09.2017], *особа без жодного громадянства* [СтП, 27.07.2017], *особа, що потребує додаткового захисту в Україні* [Д, 3.10.2017], *особа, яка не має підстав для в'їзду в Україну* [ТСН, 14.09.2017], *особа, яка потребує додаткового захисту як біженець з Грузії* [УП, 24.10.2017], *особлива людина після 10 років президентства в Грузії* [24tv, 11.08.2017]; *один із головних ньюзмейкерів країни* [УМ, 1.11.2017], *один із головних опозиціонерів до Президента* [24tv, 10.09.2017], *один із лідерів “революції троянд”* [ВВС, 27.07.2017], *один із лідерів нової демократичної опозиції* [НУ, 2017], *один із лідерів української опозиції* [ЗІК, 31.07.2017], *один із найбільш гострих критиків президента Петра Порошенка* [УП, 9.09.2017], *один із найбільш затятих критиків чинного президента України* [НВР, 26.07.2017], *один із найзатятіших лобістів дострокових виборів в Україні* [НВР, 26.07.2017], *один із найпопулярніших політиків України* [ВГ, 28.07.2017], *один із тих політиків, хто може розкачати дострокові вибори* [УМ, 1.11.2017], *один із факторів майбутньої революції* [УНА, 13.09.2017], *одна з найбільш медійних фігур* [УП, 3.11.2017]; *такий собі вічний революціонер* [ВГ, 11.12.2017], *такий собі скайп-лідер* [А, 28.07.2017]. Наведені приклади свідчать, що ці перифрази досить різноманітні в плані семантики й наділені експліцитним пейоративним або меліоративним забарвленням. Важливо, що вторинні назви розглядуваного взірця фокусують у собі великий обсяг основної інформації про Міхеїла Саакашвілі як політика, громадянина

України й Грузії, державотворця й т. ін.

Тепер про найактуальніші типи семантичної диференціації вторинних назв, що конституюють перифрастичне поле “Міхеїл Саакашвілі” зразка 2017 року. Про позбавлення українського громадянства цього політика промовисто говорять вторинні номінування *безпаспортний громадянин* [Р, 14.08.2017], *більше не українець* [ГалК, 26.07.2017], *VІP-нелегал* [Т, 10.09.2017], *негромадянин України* [РС, 27.07.2017], *заїжджий грузин* [ВГ, 11.12.2017], *іноземець, який незаконно проживає в Україні* [ГК, 07.09.2017], *людина без громадянства* [СП, 21–27.12.2017], *людина без паспорта* [УІ, 07.11.2017], *людина без українських зв’язків* [УІ, 26.07.2017], *позбавлений громадянства України экс-очільник Одеської облдержадміністрації* [УІ, 10.09.2017], *скандальний грузинський політик, позбавлений українського громадянства* [ТСН, 14.12.2017], *скандально відомий негромадянин України* [ГалК, 2.09.2017], які протиставляються виразові *володар темносинього паспорта з гербом України* [УП, 27.07.2017]. Про Міхеїла Саакашвілі як апатрита трубили всі засоби масової інформації, він тоді став *медійною персоною номер один* [24tv, 14.09.2017].

Сама ж процедура позбавлення українського громадянства Міхеїла Саакашвілі увійде в історію як *акт відчаю і страху* [Петра Порошенка] *перед власним народом* [ЛУ, 3.08.2017], *ганебна пляма на репутації України* [Н24, 27.07.2017], *зухвалий антиконституційний крок* [Петра] *Порошенка* [ЛУ, 3.08.2017], *зухвалий крок* [Петра] *Порошенка* [ЛУ, 3.08.2017], *тиха розправа над опонентом* [ЛУ, 3.08.2017], *важкий удар по іміджу України* [УГ, 26.07.2017].

Досить широку групу сформували перифрази, які характеризують нібито незаконне повернення Міхеїла Саакашвілі і все, що пов’язане з цим імміграційним процесом. Мовиться насамперед про так званий третій Майдан, який начебто зорганізувала політична партія “Рух нових сил”. Змінилася, зрозуміло, і перифрастична риторика: про Саакашвілі в цей час заговорили не лише як про *головного політичного ворога Порошенка* [СП, 11.09.2017], а й *грузинського опозиціонера* [УП, 6.12.2017], *особу “без дозволу на в’їзд в Україну”* [УІ, 10.09.2017], *особу, яка не має підстав для в’їзду в Україну* [ТСН, 14.09.2017], *грузинського гостя* [СП, 21–27.10.2017], *грузинського псевдореформатора, який переховується за кордоном від грузинських правоохоронців* [ВГ, 11.12.2017], *екзотичного елемента української політики* [ВечК, 5.12.2017], *“двигуна” та натхненника ідеї імпічменту* [УМ, 5.12.2017], *“збудника” народної надії на реформи* [В3, 3.08.2017], *клю-*

чову фігуру протестів [РС, 27.10.2017].

Видворення Міхеїла Саакашвілі з України, про яке йшлося раніше, а сталося воно 12 лютого 2018 року, також унесло свої корективи до перифрастичного фонду українців. Його почали називати *особою без будь-якого громадянства* [А, 28.07.2017], *особою без громадянства* [З, 20.09.2017], *особою без жодного громадянства* [СтП, 27.07.2017], *громадянином світу* [УП, 27.07.2017], *політичним вигнанцем* [ЛУ, 3.08.2017], *опальним вигнанцем* [ПЗ65, 06.09.2017], *політиком-вигнанцем* [ППол, 06.09.2017].

Події “Акція «Всеукраїнський збір» за «велику політичну реформу»” (жовтень–листопад 2017 року), “Акція «Марш за імпічмент»” (17 грудня 2017 року), які відбулися нібито після незаконного перетину Саакашвілі українського кордону, стали окремою віхою нашої історії. Усі почали відверто говорити про новий Майдан, двигуном якого є політична партія “Рух нових сил”, а її лідер – *один із факторів майбутньої революції* [УНА, 13.09.2017].

Принагідно скажемо, що в 2017 році активно ширилося перифрастичне поле “Майдан”, щоправда, поряд із позитивно обарвленими вторинними номінуваннями з’явилися негативно конотовані перифрастичні вирази. Пор.: “*Майдан – це єдина подія, заради якої варто було народитися й жити*” [УМ, 21.02.2017]; *Майдан став, по суті, живим, яскравим і дуже ефективним втіленням нової, сучасної, справедливої, єдиної і непереможної України* [ГУ, 21.11.2017]; *Це [Майдан] було народне волевиявлення, що вилилося в неконтрольовану протидію владі* [ГУ, 22.11.2017]; ... “*Книга «Майдан від першої особи» дуже важлива з історичної точки зору для того, щоб показати, що Майдан – це не лише Київ, це ціла Україна...*” [ЛУ, 6.12.2017]; *Спочатку, зимою 2016 року, до нього [Міхеїла Саакашвілі] хитнулась певна частина активно налаштованих українців, тих, для кого Майдан – то не лише слово тюркського походження ...* [УІ, 26.07.2017]; *Майдан для мене [Олега Мусія] залишиться одним із найяскравіших проявів звитяги українського народу* [ГУ, 21.11.2017]; *Ще одне, на чому постійно наголошую: Майдан, Революція Гідності стали початком еволюційного процесу* [ГУ, 8.11.2017]; *Обидва [Майдани] були прикладом суспільної самоорганізації* [УП(В), 11.10.2017]; *Майдан – просто реакція народу, якому геть набридло правління ... негідників...* [ГУ, 16.08.2017]; *На знак протесту українці масово вийшли на Майдан як своєрідну українську форму громадянської непокори* [ЛУ, 13.04.2017]; *До того, як Майдан став досить сильним і ра-*

дикальним протестом, багато роботи із забезпечення протесту відбувалося в юридичній площині [УП(В), 23.11.2017]; *Ваш Майдан був справжньою революцією...* [ГУ, 22.11.2017]; *Писала* [Лінда Норріс у своєму блозі 1 грудня 2013 року], *здавалось би, прості речі: вона би відкрила двері музею протестувальникам, напоїла би їх чаєм, забезпечила би для них освітні програми, зайнялася би зібранням свідчень, історичних речей, бо це унікальна подія для держави* [СП, 24–30.08.2017] і *Спочатку, зимою 2016 року, до нього* [Міхеїла Саакашвілі] *хитнулась певна частина активно налаштованих українців, тих, для кого Майдан – то ... більше ніж засіб для побудови власної кар'єрної драбини* [УІ, 26.07.2017]; *І віце-прем'єр Грузії Каха Каладзе заявляє, що в Україні нічого особливого не відбувається, Майдан – це локальний процес, який не йде далі вулиці Грушевського* [УСШН, 30.07.2017].

В обстеженому перифрастичному контексті по-особливому чітко актуалізовано семантику “конкуренти Петра Порошенка на майбутніх президентських виборах”, “претенденти на місце у Верховній Раді України”. Міхеїл Саакашвілі постає у зв'язку з цим як *новий сильний гравець* [на українській політичній сцені] [С, 14–20.09.2017], *неформальний провідник української опозиції* [А, 28.07.2017], *один із лідерів справжньої опозиції* [Курс, 7.09.2017], *друга “жертва” в політичній грі на витіснення* [ЛУ, 17.09.2017], *потенційно не надто небезпечний, але реально надто шумливий опонент* [ZN, 8.12.2017], *“селекціонер” нової Верховної Ради* [УП, 20.10.2017], *така людина, що буде з'їдати самого Порошенка* [ZIK, 28.07.2017].

Як висновок до цього фрагмента дослідження констатуємо таке: перифрастичне поле імені “Міхеїл Саакашвілі” відрізняється від полів інших імен тим, що в ньому конкурують між собою пейоративні й меліоративні вторинні назви. Це засвідчує, по-перше, неординарність самої особистості, по-друге, суперечливість усієї її діяльності. Отож Саакашвілі – *успішний реформатор Грузії* [НВР, 26.07.2017], *активний та дієвий опозиціонер в українській політиці* [ВГ, 11.12.2017], *харизматичний лідер* [Б, 2.02.2017], *людина з безпрецедентним рейтингом довіри серед українців, які традиційно мріють про “сильну руку”* [ЛУ, 17.08.2017], *найпопулярніший політик 2017 року* [24tv, 27.12.2017], *один із найпопулярніших політиків України* [ВГ, 28.07.2017], *політик зі світовим реноме* [24tv, 11.08.2017], *політик № 1, який може подібно магніту об'єднати навколо себе різнобарвних грузинських демократів* [З, 20.09.2017]) і *харизматичний скандаліст* [Деп., 6.12.2017],

м'ячик для настільного тенісу для українських політичних сил [УМ, 22–23.09.2017].

Усередині семантичного типу “Суспільний розвиток” також зафіксовано суттєві зміни. Одна з них – з’ява нових словникових статей. Тому підтвердження – такі вже аналізовані гасла, як “Незаконний видобуток бурштину в Україні”, “Незаконний видобуток бурштину-сирцю в Рівненській області”, “Новий вид російських військ в Україні”, і ще не згадувані дефініції “Пенсійна реформа в Україні” (*грабунок імені Міжнародного валютного фонду* [МВФ] [ЗК, 19.09.2017], *пенсійний геноцид* [З, 28.09.2017], *цинічний обман українців* [З, 28.09.2017]), “Підкарпатська Русь” (*фейкова республіка* [УМ, 4.04.2017]), “Печерський суд міста Києва” (*чи не найжирніша суддівська парафія нашої держави* [НПоГ, 18.12.2017]), “Політична партія «Блок Петра Порошенка «Солідарність»” (*безголова партія влади* [ГК, 10.10.2017], *бренд із негативною капіталізацією* [ГК, 6.09.2017], *провладна команда* [ГК, 3.11.2017], *стовідсотково президентський проект* [ГК, 10.10.2017], *таке саме тимчасове явище в політиці, як і Партія регіонів* [ПР] [Т, 12.01.2017], *уже не найпопулярніший бренд* [ГК, 10.10.2017]), “Політична партія «Опозиційний блок»” (*акціонерне товариство з двома основними власниками – Рінатом Ахметовим і Фірташем-Львовичкіним* [УП, 25.01.2017], *антидержавна партія* [С, 27.07.2017], *аутсайдер минулих парламентських перегонів* [ГК, 30.08.2017], *головний критик Президента* [ГК, 30.08.2017], *ліва партія* [С, 27.07.2017], *найбільша загадка цього парламенту* [ГК, 30.08.2017], *партія Львовичкіна* [УП, 31.10.2017], *політсила, яка виступила правонаступницею та спадкоємицею Партії регіонів* [УМ, 21.11.2017], *промосковське угруповання* [З, 20.09.2017], *регулярний постачальник голосів для “рішучих реформ” влади* [ГК, 13.10.2017], *фактично теперішні регіонали* [С, 12–18.10.2017]), “Поліція Авакова” (*рідна сестра поліції Януковича* [С, 29.06.2017]), “Російсько-білоруські навчання «Захід–2017»” (*гарна нагода стягнути в Східну Європу [а для Росії, на кордон з країнами НАТО] чималу кількість сил, залишившись “голубами миру” для світової спільноти* [НП, 30.08.2017], *доказ підготовки Російської Федерації до наступальної війни континентального масштабу* [ГУ, 8.09.2017], *імперська підлість* [ЛУ, 7.09.2017], *лише прикриття основного змісту ССН* [НП, 30.08.2017], *підготовка до війни* [УІ, 28.04.2017], *підготовка Росією плацдарму для вторгнення в Україну, на українську землю з білоруської території* [ЛВ, 24.07.2017], *прикриття для створення ударних угруповань військ з метою вій-*

ськового вторгнення на територію України [ГУ, 15.09.2017], реальна можливість для російської армії підготуватися до швидкого нарощування своїх ударних угруповань на обраних напрямках безпосередньо перед початком та в ході операцій, а також провести тренування з оперативного та стратегічного перекидання військ до кордонів з Україною [НП, 30.08.2017], спроба тиску не лише на Україну, а й на країни Східної Європи [НП, 30.08.2017], традиційний московський експансіонізм [ЛУ, 7.09.2017]), “Скасування візового режиму з ЄС” (остаточний розрив нашої держави з Російською імперією [СП, 15–21.06.2017]), “Судова реформа в Україні” (злочин перед українським народом [С, 28.09.–04.10.2017], крок назад від намагань створити незалежний суд [С, 28.09.–04.10.2017], намагання перетворити людей на безсловесних і безправних рабів [С, 28.09.–04.10.2017], нехтування правами громадян [С, 28.09.–04.10.2017], узурпація судової гілки влади [С, 28.09.–04.10.2017]), “Українська армія” (найнадійніший партнер у захисті східних рубежів вільного світу [ГУ, 9.06.2017], одна з найефективніших військових потуг на європейському континенті [ГУ, 9.06.2017]), “Українська валютна політика” (дієвий інструмент промислової та торговельної політики [ГУ, 17.03.2017], основа для розвитку технологічного виробництва та експансії українських виробників на світові ринки [ГУ, 17.03.2017]), “Українська енергетика” (тіньова зона [ЛУ, 27.07.2017]), “Українська залізниця (Укрзалізниця)” (відання [Степана] Кубіва [IS, 11.09.2017], майданчик для корупції [ВВС, 10.09.2017], природна монополія [С, 13–19.07.2017]), “Українська земля” (безцінний і невідновлюваний ресурс української нації [С, 13–19.04.2017]), “Ухвалення Закону «Про освіту»” (антиукраїнське шахрайство [С, 7–13.09.2017]) і та. ін.

Розряд не інноваційних, а винятково актуальних гасел репрезентує передусім лексикографічна стаття “Система правління Петра Порошенка”, яка органічно пов’язана зі словниковими дефініціями “Система правління Леоніда Кравчука”, “Система правління Леоніда Кучми”, “Система правління Віктора Ющенка”, “Система правління Віктора Януковича” (див.: [ПС, с. 552–560]). Усі вони багаті на пейоративні й бідні на меліоративні вирази. Одну з них – “Система правління Леоніда Кучми” – у публіцистичній розвідці “Помаранчеве свято свободи” повно, правдиво, виразно з погляду мовновиражальних засобів схарактеризував письменник Олег Черногуз. Отже, це, за його перифрастичною оцінкою, епоха “10 років всесвітньої ганьби. 10 років всесвітньої брехні. 10 років всесвітнього злодійства. 10 років створення киево-дні-

пропетровсько-донецьких кланів. 10 років народження «мафіозних сімей» і їхніх «донів». 10 років всесвітніх заборон. 10 років українського жебрацтва. 10 років всесвітніх поневірянь і заробітчання. 10 років знищення всього, що називалося українським» [97, с. 208].

Не стало, на жаль, гарним винятком у цьому контексті й перифрастичне поле “Петро Порошенко”: до вже зафіксованих описових зворотів *влада після Революції Гідності, мафія Порошенка, петровська доба, петровська епоха* (див.: [ПС, с. 560]) додалися такі нейтральні щодо значення (*постмайданна влада УП (Б), 27.10.2017*) й негативно конотовані (*барижна влада [УП, 9.12.2017], злочинний шоколадний режим [С, 14–20.09.2017]*) вторинні номінування. Цей аксіологічно-перифрастичний образ засвідчує, що в Україні ще не з’явилася така судова, законодавча й виконавча влада, яка б задовольняла всіх громадян України, відповідала б їхнім прагненням та бажанням.

І.2. УКРАЇНСЬКА МОВА Й СУЧАСНІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Пропоноване видання є логічним продовженням монографії “Політичне сьогодення української мови”, присвяченої “найважливішим після прийняття 16 липня 1990 року «Декларації про державний суверенітет України», 24 липня 1991 року «Акта проголошення незалежності України» і проведення 1 грудня 1991 року республіканського референдуму двом подіям – Помаранчевій революції та Революції Гідності й мовному задокументуванню їх” [74, с. 4]. Мовне документування, завершене 2017 роком, здійснено головно крізь перифрастику. Процес творення описових найменувань людей, які своєю діяльністю пов’язані з активним життям, тих або тих важливих суспільних подій триває. Основна сфера побутування цих перифраз – публіцистично-політичний дискурс. Він системно віддзеркалює зміни, які відбуваються в суспільстві, фіксує перебіг подій, що охоплюють різні сфери буття, й участь у них людського ресурсу, відображає в усьому багатогранні особливості новітньої української політики з її безпосередніми представниками. Серед вторинних найменувань, репрезентованих двома семантичними типами – “Людина” і “Суспільний розвиток”, менш продуктивний тип у публіцистично-політичному дискурсові утворюють перифрази-номінування тієї або тієї суспільної події. Їх об’єднано в парадигматичні ряди, кожен із компонентів яких репрезентує індивідуальні характеристики денотата, вияскравлює його рефераційні

ознаки. З опертям на мовні й позамовні чинники проаналізуємо процес номінування, схарактеризуємо вербальні засоби експлікування оцінки окремих семантичних підтипів семантичного типу “Суспільний розвиток” (“Закон України «Про засади державної мовної політики»”, “Сучасні воєнні дії на Сході України”, “Сучасні політичні партії в Україні”), “Людина” (“Назви осіб жіночої статі”).

І.2.1. СУСПІЛЬНИЙ РОЗВИТОК

– Закон України “Про засади державної мовної політики” –

Українське мовне законодавство в добу незалежності, як і в попередні епохи, розвивається за колоніальним, а не за європейським взірцем. Це наочно потверджує Закон “Про засади державної мовної політики”, ухвалення якого “стало однією з найгучніших політичних подій 2012 р. в країні” [98]. Він спрямований проти корінної нації, не виражає навіть найпершочерговіших інтересів держави України, про які гучно заявлено в його назві.

Згубність Закону “Про засади державної мовної політики” полягає насамперед у тому, що він ще більше загострив конфлікт між Сходом і Заходом України, негативно вплинув на розвиток освіти, яку аксіоматично вважають прообразом майбутнього, зрештою, збурило українське суспільство, викликав одностайний громадянський спротив. Акції протесту з вимогою анулювати “мовний закон” *Колесніченка – Ківалова* швидко переросли в Мовний майдан, що розпочався на Європейській площі в Києві під Українським домом. Його гасла – “Боріться з корупцією / Ахметовим / бандитами при владі на Донбасі, але не з українською мовою!”, “Одна держава – одна державна мова!”, “Ні геноциду української мови!” – об’єднали всю Україну. Верховна Рада підтримала вимоги Мовного майдану з великим запізненням – уже після перемоги Революції Гідності, у лютому 2014 р., скасувавши з ініціативи народного депутата В’ячеслава Кириленка горезвісний закон. Однак виконувач обов’язків Президента України Олександр Турчинов не підписав ухвалений парламентом документ “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про засади державної мовної політики»”, мотивуючи це тим, що він може зашкодити не тільки дню завтрашньому, а й віддаленому грядущому нашої держави. “Шкодить його відсутність... якщо... буде українська мова, то в нас буде лад, якщо ні – тут буде вічний путін,

хоч як би він називався”, – справедливо наголосив у своїй промові на врученні Шевченківської премії 9 березня 2017 р. Іван Малкович [43]. Нам “плюнули у МОВУ-ДУШУ брутальним «мовним законом»”, з боєм констатує Ірина Фаріон, а “ми не піднялися так масово”. Ця наша мовна поступка, як і будь-яке інше “язикородство”, висновує відомий мовознавець-політик, – “катастрофічна поразка на майбутнє, яку знову доведеться викуповувати Небесною Сотнею і національно-визвольною війною” [87].

У липні 2014 р. понад півсотні народних депутатів звернулися до Конституційного Суду України з вимогою визнати чинною ухвалу Верховної Ради від 23 лютого цього ж року про скасування “*мовного закону*” Ківалова – Колесніченка. У лютому 2015 р. Конституційний Суд України відкрив провадження щодо відповідності цього Закону Конституції України. Збігло вже майже три роки, але справа далеко не просунулася, війна проти України на гуманітарному фронті триває. Для зриву підступних планів п’ятої колони, “Русского мира” й усяких інших антиукраїнських сил потрібен той державної ваги документ, який би забезпечував конституційні права всіх українців і був би спрямований проти лінгвоцидної політики Росії – *історично патологічного агресора* (СП: 19–25.02.2015), *ворога української державності* (ДП: 2, 453), *країни-вбивці* (СП: 16–22.07.2015), *неоімперії зла* (ВБ: 147), *постраха усього цивілізованого світу протягом ХХ сторіччя* (СП: 2–8.02.2017), *дуже сильного брехливого інформаційного окупанта* (С: 8–14.12.2016), *союзника сепаратистів* (СП: 31.12.2015), *хижой пащеки Азіони* (ЛУ: 9.12.2004), *агресора з несамовитим імперським апетитом* (С: 29.12.2015). “Нарешті мусить бути закон, – ще раз покличемося на емоційну й глибоку за змістом промову Івана Малковича на врученні найвищої державної нагороди, – який захистить право кожного українця отримувати всі послуги українською мовою – від крамниць і громадських установ до глянцевиx видань, радіостанцій і телебачення, де всі без винятку ток-шоу і програми повинні вестися державною мовою (за чітко виписаними винятками для кримських татар та кількох інших національних меншин, які купно тут проживають)” [43]. Реальні обриси такого документа віднедавна стали зрими-ми, позаяк у Верховній Раді зареєстровані три мовні законопроекти: “Про мови в Україні” № 5556 від 19.12.2016 (суб’єкти подання – Я. Лисюк, І. Васюник, О. Юринець та ін.), “Про функціонування української мови як державної та порядок застосування інших мов в Україні” № 5669 від 19.01.2017 (суб’єкти подання – А. Ілленко, М. Княжиць-

кий, М. Матіос та ін.), “Про державну мову” № 5670 від 19.01.2017 (суб’єкти подання – І. Подоляк, А. Гопко, Л. Ємець та ін.). У кожному з них є раціональне зерно. Ефективне поєднання цих зерен в одному досконалішому, зорієнтованому на українські інтереси, на втілення національної ідеї в життя законопроектів стало б справжнім поступом на шляху нашого державо- та мовотворення, нашого входження до європейської спільноти й дистанціювання від північної імперії, яка живе за неприйнятним для світової цивілізації принципом: “Росія закінчується там, де закінчується російська мова”. А ця мова ось уже кілька століть перепиняє ходу української мови, яка тримається своїх предвічних земель. “Треба проаналізувати усі три законопроекти, – переконує Павло Гриценко, – взяти найкраще і змодельовати в один. Треба визначити домінанти: що хочемо мати у тому законі, яку політику маємо проводити” [18].

Світлу віру в те, що мовне питання в Україні набуде нової якості, що українська мова вийде на державницькі горизонти, уселяє ухвалений 8 листопада 2016 р. закон № 1421–VIII про квоти для українських пісень у радіоєфірі (“Про внесення змін у деякі закони України щодо частки музичних творів державною мовою в програмах телерадіоорганізацій”), який забезпечує в загальному обсязі мовлення кожної телерадіоорганізації не менше 50% національного аудіовізуального продукту, а також ухвалений 23 травня 2017 р. законопроект № 5313 про квоти на українську мову в телеєфірі (“Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації”), який установлює для телерадіоорганізацій загальнонаціональної категорії мовлення частку передач та / або фільмів українською мовою не менше 75% протягом доби, для відповідних телеорганізацій регіональної й місцевої категорії мовлення – на рівні 50%, для новинних передач – не менше 75% від загальної тривалості всіх передач новин. Вельми приваблива й ще одна річ: фільми та / або передачі, які не є власним продуктом телерадіоорганізації та виконані недержавною мовою, мають бути субтитровані державною мовою, фільми та / або передачі, створені на території колишнього Союзу РСР не українською й не російською мовами, а дубльовані російською мовою, також озвучуються або дублюються українською мовою.

Обстежений різножанровий публіцистично-політичний дискурс як “вербальний вияв політики” [68, с. 234] засвідчує, що аналізований документ зі сфери мовного законодавства максимально наближений

до того типу суспільних феноменів, які мають широкий аксіологічний спектр із безсумнівною перевагою негативно оцінних номінацій – важливого індикатора нестабільного розвитку держави, недосконалості її правового поля.

Дібрані з різних джерел перифрази як репрезентанти аксіологічності неоднорідні за формально-граматичною будовою й семантико-стилістичним наповненням, вони виконують не тільки номінативну, а й (і це їхнє основне призначення) характеризувальну та текстотвірну функції, сприяють багатоплановому розкриттю розгляданого денотата, позаяк не лише інакше називають його, а й дають йому конкретну оцінку, специфічно означаючи кваліфікативні параметри, найприкметніші сутності.

Аксіологічну вісь перифрастичності як своєрідного субституту офіційної назви “Закон України «Про засади державної мовної політики»” диференційовано на такі логіко-інформативні сегменти: 1) авторство документа, його 2) структура назви, 3) місце в мовно-законодавчому полі, 4) чинність, 5) сутність. Не зайвим буде ще раз зацентувати на тому, що ядро шкали оцінності становлять перифрази з виразним пейоративним – часто іронічним або подеколи й сатиричним – забарвленням. Їхньому творенню сприяють інтра- й екстралінгвальні чинники.

= Авторство Закону =

Відомо, що безпосередніми авторами документа, який продовжив сумну історію українського лінгвоциду, є народні депутати Вадим Колесніченко і Сергій Ківалов. У лютому 2012 р. вони зареєстрували у Верховній Раді свій законопроект (№ 9073). У травні цього ж року їхній соратник по опозиції Олександр Єфремов, за яким невдовзі закріпляться перифрастичні налічки *натхненник “ЛНР”* [С, 8–14.01.2015], *активний організатор створення терористичної “ЛНР”* [УМ, 31.07.2016], *архітектор колаборантсько-сепаратистської діяльності на Донбасі* [ГК, 28.04.2016], *покровитель вигаданої держави “ЛНР”* [С, 8–14.01.2015], ініціював винесення його на голосування. Подальший перебіг подій, про які вже частково згадувалося, відомий: Мовний майдан, який небезпідставно вважають *прелюдією Революції Гідності* [ОА (F), 17.11.2016]; утихомирення його силою влади в Києві та інших містах України; політичне загравання влади, яку пізніше назвуть *авторитарним режимом правління під особистою диктатурою Віктора Януковича* [ВБ, 58], *бандитсь-*

кою шайкою Януковича [С, 24.02.2017], ворожою силою [ДП, 1, 465], клікою Януковича [С, 17–23.11.2016], кримінально-олігархічним режимом [ЛУ, 22.01.2015], цинічною окупаційною компрадорсько-сімейною бандоолігархією [ЛУ, 5.03.2015], з інтелігенцією; обіцянки гаранта Конституції щодо термінового внесення змін до новоспеченого Закону; ухвалення рішень про легітимізацію в окремих областях і містах України російської мови як регіональної – *зряддя безкровного вбивства української нації* [ДП, 1, 344], *основного інструмента нищення нашої соборності та самостійності* [СП, 19–25.01.2017] – *мови агресора* [ГК, 20.05.2014], *мови окупанта* [СП, 9–15.02.2017].

З офіційною назвою “Закон України «Про засади державної мовної політики»” корелюють його неофіційні найменування – перифрастичні звороти з прізвиськом або без нього. Специфіка безпрізвиських структур, репрезентованих двокомпонентними іменниково-прикметниковими та іменниково-іменниковими словосполученнями *мовний закон*, *закон про мови (мову)*, полягає в тому, що вони реалізують свою конотативно зневиразнену чи конотативно насичену номінативну сутність у межах контексту, а поза ним побутують як родові назви стосовно розглядуваного в цьому дослідженні документа й в інших документах, які репрезентують законодавство України з мовних питань. Досить часто конструкції *мовний закон*, *закон про мови (мову)* або окремі їхні компоненти, здебільшого атрибутивний модифікатор *мовний*, беруть у лапки. Такий графічний засіб посилює негативну аксіологічну маркованість розглядуваних синтаксичних структур. Цю функцію здатна перебирати на себе препозиційна усталена сполука *так званий*. Вияскравлені в значенневому обсязі парафрази ті або ті семантичні відтінки найпоширеніше транслюють синтагматичні зв'язки складників контексту: **Мовний закон** *обійдеться країні у 17 мільярдів гривень...* [ІР, 23.06.2012]; *Станом на грудень 2016 законопроект про скасування **закону про мови** не підписаний, статус – “готується на підпис”, а питання конституційного статусу з лютого 2015 року вирішується Конституційним Судом України* [Wiki, 19.07.2017]; *Якщо Янукович накладе вето на **закон про мову** – стане ворогом Кремля* [К, 3.07.2012]; *Конституційний Суд приступив до розгляду справи про “**мовний закон**”* [ІНФ, 13.01.2017]; *...не лише де-факто, а й де-юре **так званий “мовний закон”** лишається в дії...* [ГР, 11.03.2017]; *Я, наприклад, боролася за це ще під час ухвалення **так званого “квіваловського” закону** про засади державної мовної політики на етапі 2011–2012 рр.* [ГК, 16.10.2017].

У публіцистично-політичному дискурсі перифрастичні одиниці з прізвищними конституентами, що можуть бути оформлені як сполучникові або безсполучникові структури (*Ківалова й Колесніченка* [зрідка *Сергія Ківалова й Вадима Колесніченка*]; *Ківалова, Колесніченка* [зрідка *Сергія Ківалова, Вадима Колесніченка*]), а регулярно – як складна онімна назва (*Ківалова – Колесніченка* [зрідка *Сергія Ківалова – Вадима Колесніченка*]), утворюють неоднорідні з погляду граматичної будови синтаксичні конструкції, а саме: *закон Ківалова* [ZN, 26.02.2017], *мовний закон Колесніченка* [LB, 25.07.2012], *закон авторства регіонала Вадима Колесніченка* [УП, 23.02.2014], *законопроект від регіоналів Колесніченка – Ківалова* [СП, 31.05–6.06.2012], *законопроект панів Колесніченка й Ківалова* [АК, 14.06.2012], *законопроект экс-народних депутатів від “Партії регіонів” Сергія Ківалова і Вадима Колесніченка* [А, 24.01.2017], *закон Ківалова – Колесніченка* [С, 19–25.01.2017], *закон авторства Ківалова – Колесніченка* [УП, 17.11.2016], *закон авторства народних депутатів Ківалова – Колесніченка* [РС, 5.09.2016], *закон авторства депутатів від Партії регіонів Ківалова й Колесніченка* [24tv, 17.11.2016], *закон авторства одіозних Ківалова – Колесніченка* [ВГ, 13.12.2016], *закон авторства одіозних регіоналів Колесніченка – Ківалова* [ГР, 11.03.2014], *закон народних депутатів Ківалова-Колесніченка* [ГалК, 20.07.2012], *закон авторства регіоналів Ківалова – Колесніченка* [РідК, 5.03.2016], *законопроект панів Колесніченка й Ківалова* [АК, 14.06.2012], *законопроект від регіоналів Колесніченка – Ківалова* [СП, 31.05–6.06.2011], *закон Ківалова – Колесніченка* [ДМ, 13.01.2017], *“мовний закон” Ківалова – Колесніченка* [ВГ, 13.12.2016], *мовний закон від Ківалова – Колесніченка* [ВГ, 17.04.2016], *так званий “мовний закон” Ківалова – Колесніченка* [РС, 27.11.2016], *так званий “закон Ківалова – Колесніченка”* [НЧ, 5.07.2017].

Прізвищна структура *Ківалов – Колесніченко* паралельно співіснує зі структурами *ківаловсько-колесніченківський* (*ківалово-колесніченківський*), *колесніченківсько-ківаловський* (*колесніченко-ківаловський*), які мають подвійну природу: “...поряд із вказівкою на ознаку предмета за належністю в їхній семантичній структурі закладена також і вказівка на власника” [31, с. 10]. Вони індивідуалізують позначуваний об’єкт і водночас набувають здатності до абстрагування, оскільки номінують ознаку щодо узагальненої особи з відтінком посесивності, служать яскравим засобом вираження презирства, зневаги до авторів Закону, котрі поставили за мету дати вигреш захищений

зовсім в Україні російській мові й максимально звузити функційний простір українській мові. Напр.: **Ківаловсько-колесніченківський закон** – це взагалі тягар, який досі присутній у нашому суспільстві [НСД, 12.06.2015]; ...**колесніченко-ківаловський витвір** можна вважати ще одним реверансом Москві [ЗУ, 8.06.2012].

У самостійний розряд згруповано перифрастичні звороти з антропонімічним компонентом, представленим одним прізвищем – *Ківалов* або *Колесніченко*. Вони корелюють із конструкціями *ківаловський закон*, *колесніченківський “мовний закон”*, пор.: *Всі ми добре пам’ятаємо, як з подачі В’ячеслава Кириленка і партії “Свобода” в перші дні після перемоги Революції Гідності закон Ківалова нібито скасували, але було накладено вето* [ZN, 26.02.2017]; *“ВР скасувала мовний закон Колесніченка* [У, 23.02.2014] і *...розвиток державної мови системно блокує «ківаловський закон» (мовний закон «Колесніченка – Ківалова». – Ред.)*, – написав він [В’ячеслав Кириленко] [ЦН, 16.03.2017]; *Нагадаємо, що першу спробу скасувати колесніченківський закон формально очолив саме БЮТ...* [ПІК, 15.07.2015].

У публіцистично-політичному дискурсі прізвищні утворення та їхні функційні відповідники з посесивними прикметниками побутують як своєрідні прецедентні феномени. Вони є за своєю природою “наслідком значенневої компресії змісту вихідних текстів (прототекстів) і формою їхньої метонімічної заміни” [3, с. 33].

Структуру прізвищних і безпрізвищних описових найменувань можуть розширювати компоненти з виразною негативною конотацією. Здебільшого цю функцію виконують прикметники з інтегрувальною семантикою “виділюваність” (*провокаційний, смертельний, страшний, фатальний*), “шкода” (*шкідливий, небезпечний, згубний*), “руйнування” (*державоруйнівний, деструктивний*), “соціальна оцінка” (*дискримінаційний, українофобський, русифікаторський, шовіністичний*), “загальна негативна оцінка” (*осоружний, гидотний, скандальний, сумновідомий, ганебний, ідіотський, жажливий, паскудний, потворний*), “нелегітимність” (*антиконституційний*), “прихильність до чогось, реалізація на чийсь користь” (*проросійський, прокремлівський*), “гостра протилежність або протиставлення” (*антиукраїнський, антидержавний*), напр.: *Провокаційний закон* [УкрП, 6.06.2012]; *українофобський закон* [С, 5–12.12.2016]; *державоруйнуючий закон* [СП, 8–14.12.2016]; *русифікаторський закон* [ДМ, 13.01.2017]; *антиконституційний закон Ківалова – Колесніченка* [СП,

12–18.03.2015]; *жахливий закон Ківалова – Колесніченка* [С, 26.01.–1.02.2017]; *скандальний “мовний” закон Колесніченка – Ківалова* [С, 17.06.2015]; *сумнозвісний мовний закон Ківалова – Колесніченка* [СП, 9–15.02.2017]; *горезвісний закон Ківалова – Колесніченка* [РС, 12.12.2016]; *ідіотський закон Ківалова–Колесніченка* [Есп, 31.01.2017]; *прокремлівський закон Ківалова – Колесніченка* [СП, 14–20.09.2017]. Компоненти, що розширюють перифрастичну рамку (*мовний закон Ківалова (Колесніченка, Ківалова – Колесніченка, Колесніченка – Ківалова)*), негативно характеризують як законотворців, так і окремі положення документа, виділяючи насамперед його антиукраїнську сутність, шовіністичну налаштованість, проросійську спрямованість.

Доречно вказати й на те, що самі прецедентні імена *Колесніченко, Ківалов* стали об’єктом перифрастичного зображення, утворили багатокомпонентні ряди описових зворотів. Яскраво конотовані перифрази *видатний “лічильник”* [УМ, 19.04.2005], *головний кишеньковий калькулятор України* [УМ, 23.11.2004], *головний підрахуй країни* [У, 15.05.2007], *головний фокусник* [МД, 358], *Ківалов-Кидалов* [МД, 5], *Ківалов-Підрахуй* [МД, 357], *головний оператор кишенькового калькулятора* [МД, 286], *одеський шулер* [ДП, 2, 361], *одіозний депутат* [Т, 22.05.2012], *одіозний “Підрахуй”* [ІА, 9.09.2015], *одіозний член ВРЮ [Вищої ради юстиції]* [УМ, 10.12.2009], *підрахуй від Партії регіонів* [УМ, 10.01.2009], *скандальний народний підрахуй* [УП, 31.08.2012], *ТОМУ ЩО [тому що] немає меж досконалості* [МД, 314], *відомий усій країні фальсифікатор виборів* [ІА, 9.09.2015], *рафінований корупціонер* [УМ, 28.09.2015], *хакер і міжнародний шахрай* [НВР, 29.07.2017], *проросійський сепаратист* [УМ, 28.09.2015] допомагають представити в усій повноті свідомі провини, гріхи непростенні *Сергія Ківалова* як депутата Верховної Ради України та юриста і як голови Центральної виборчої комісії – *відомства пана Ківалова* [ГУ, 3.12.2004], *храму підрахунку голосів* [УМ, 2.11.2004] – під час президентських виборів 2004 р., що стали однією з основних причин Помаранчевої революції. Горезаконотворців регіонала *Сергія Ківалова* (або ще *Кидалова = Кидати + Ківалов*) і його “соратника” по партії, зятятому україноненависництву й цинічному русофільству *Вадима Колесніченка* народ іронічно поіменував *авторами антидержавного закону* [РС, 6.11.2016], *одіозними діячами* [МД, 5], *радянськими міліціонерами* [ЛУ, 30.11.2015], *засимільованими “существами”* [СП, 25.05.2012], *ментальними лакеями* [СП, 25.05.2012], *відвертими агентами Росії* [СП, 24–30.11.2016], *очевидними агентами Москви* [С,

22–28.12.2016], *трянськими кіньми Кремля* [РС, 6.11.2016]. За Вадимом Колесніченком стійко закріпилися ще й такі пейоративні описові найменування, як *агент Кремля* [УМ, 4.10.2012], *відвертий агент Росії* [СП, 24–30.11.2016], *відомий українофоб* [Т, 22.05.2012], *громадянин Росії* [С, 2–8.02.2017], *гуманітарний яструб Партії регіонів* [Тк, 15.05.2010], *знавснїлий українофоб* [Вол, 4.01.2014], *“знаменитий експерт” із мовних питань* [С, 22–28.12.2016], *зрадник України* [ГК, 10.08.2016], *“король” українофобії* [Тк, 15.05.2010], *лобіст російських фінансових інтересів у галузі кінопрокату* [Тк, 15.05.2010], *не єдиний представник розсіяної московської агентури* [УМ, 4.10.2004], *одіозний регіонал* [УП, 1.12.2010], *просто кладезь маразму* [ТСН, 4.11.2012], *“регіональний” правник* [Т, 7.03.2014], *антинародний обранець* [Д, 24.01.2017]. Чи не найяскравішим конституентом перифрастичного поля *“Вадим Колесніченко”* є описова структура *горезвісний блазень Путіна з українським суфіксом-ідентифікатором -енко*, авторство якої належить Ірині Фаріон.

Лихої пам'яті “зодчих” Закону “Про засади державної мовної політики” називають уїдливо *тандемом двох “Ка”* [Ківалова й Колесніченко], напр.: *У даному випадку тандем двох “Ка” призначив для України поріг регіональності в 10 відсотків* [УП, 17.07.2012].

Прізвищну структуру *“Ківалов – Колесніченко”* досить часто використовують як складноскорочене слово, утворене з початкових літер (КК, К-К, Ка-Ка [Ківалов – Колесніченко]), початкових складів (Кі-Ко, Кі Ко [Ківалов – Колесніченко], Ко-Кі, Ко Кі [Колесніченко – Ківалов], Ка-Кі, Ка Кі [Калесніченко – Ківалов]) або, за іншою мотивацією, початкової букви й початкового складу (Ка-Кі, Ка Кі [Колесніченко – Ківалов]) антропонімів, напр.: *законом КК* [РС, 12.12.2016]; *закон К-К* [5 к, 20.08.2012]; *мовний “закон” під кодовою назвою “Кі-Ко”* [РС, 15.01.2017]; *“закону Ка-Ка”* [Т, 29.08.2012]; *закон Ка-Кі* [Р, 10.07.2012], ... *закон Ко Кі* [СУ, 27.01.2017]. Найвищим ступенем продуктивності наділена ініціальна абревіатура, назви компонентів, тобто літер, якої передаються графічно. Вона вживається як іменник жіночого роду, набуває здатності відмінюватися за зразком першої відміни, напр.: *Але українці мають набагато більше запитань до “закону” Ка-Ку*, (Н.в. Ка-Ка – Р.в. Ка-Ку), *ніж Воллебек* [НП, 20.07.2012]. Ця ініціальна абревіатура може побутувати самостійно, без детермінованого компонента *закон* (мовний закон), тобто деактуалізувати значення посесивності й посилювати семантику предметності. Пор.: *Згідно закону* [згідно із законом. – М. С.] *Ка-Ку “губернатор” може навіть у*

київські органи державної влади звертатися на регіональній мові [НП, 20.07.2012] і *На русиномовних зупинився, бо русинська мова – це винахід Ка-Ку* [НП, 20.07.2012].

Функційна активність акроніма *Ка-Ка* як складника перифрази пояснюється передусім його омонімічними зв'язками із субстантивом жіночого роду *кака*, що належить до дитячої лексики й реалізує семантику “Все дурное, нечистое, грязное” [70, с. 208]. Абревіатура *Ка-Ка* в іронічно-сатиричному тоні характеризує однаковою мірою авторів документа й псевдозаконотворчість їхньої діяльності. Її основна текстоконститутивна роль – заміна прізвищної нейтральної назви пейоративно обарвленим компонентом із метою негативізації змісту денотата, а також “для емоційного підсилення та увиразнення висловлення” [76, с. 148], творення свіжого, оригінального образу.

Наголосимо, що конструювання оригінальних за різними параметрами абревіатур – поширений у публіцистично-політичному дискурсі засіб мовної гри. Виразно ілюструє сказане такий текст: “Коментуючи заяву керівника НСНУ Романа Безсмертного про те, що голосування за відставку уряду Єханурова засвідчило, що в парламенті завелася “ТЛЯ” (Тимошенко-Литвин-Янукович), лідер БЮТ 16 січня в Чернівцях запропонувала в цьому слогані прізвище Тимошенко замінити на прізвище Безсмертного. Оскільки ще раніше в парламенті сформувалася “БЛЯ” – “Безсмертний-Литвин-Янукович”, фракції яких підтримали призначення уряду Єханурова, уклавши ганебний Меморандум з опозицією” [80].

Автономний тип сформували перифрастичні вирази, прізвищну структуру яких утворюють оніми, об'єднані семою ‘опосередковані автори закону’ Це, зокрема, антропоніми, ергоніми та прагматоніми. Ідеться про реальні (назви людей) й метонімічні (назви не-людей) особи. Власні іменування українських та російських державних діячів можуть розширювати існуючий – *Ківалов-Колесніченко* – або формувати новий антропонімний склад. З-поміж опосередкованих авторів документа, які разом з основними законотворцями конституують прізвищну структуру, цілком логічно опинилися *Володимир Литвин* та *Віктор Янукович*, напр.: *одіозний мовний закон Ківалова – Колесніченка – Литвина – Януковича* [СП, 28.06.–4.07.2012]; *мовний закон Януковича* [УкрП, 9.10.2016]. Перший, який пройшов шлях від *кучміста-канцеляриста* [УМ, 10.06.2004], *сентиментального циніка* [УП, 25.10.2012] до *головного миротворця Помаранчевої революції* [Подр, 26.08.2007], *патріота свого краю не на словах, а на ділі* [УП,

20.10.2012], *морального арбітра сесійної зали* [УМ, 4.06.2004], *непоступливого спікера* [УМ, 27.11.2004], *самостійного політичного гравця* [УМ, 10.06.2004], подав документ на підпис Президентів, хоч і вагався у правильності своїх дій, навіть заявляв про відставку. За це народ “віддячив” йому влучним перифрастичним ярликом: *Ім’я йому – “Регіон”* [УМ, 23–24.11.2012]. Другий же доклав усіх зусиль, щоб названа деструктивною й небезпечною для цілісності України “*мовна Ка-Ка*” [ВЗ, 10.10.2012], яку різко розкритикувала Венеційська комісія, набула юридичної сили. За цей антиконституційний випадок і за іншу антиукраїнську діяльність колишньому двічі прем’єр-міністрові й президенту-невдачі адресовано сонмище оригінально конотованих авторських і народних перифрастичних номінувань, напр.: *благодійник Московського патріархату* [ГУ, 11.11.2004]; *висуванець Москви* [ДП, 2, 344]; *голова об’єднання “Спілки біженців України” в Російській Федерації* [Ком. (Ф), 19.03.2014]; *головний утікач* [СП, 27.10.–2.11.2016]; *друг Москви* [СП, 27.10.–2.11.2016]; *загроза національної безпеки України* [ВБ, с. 17]; *зрадник України* [ЛУ, 19.02.2015]; *корумпована маріонетка Путіна* [УП, 10.10.2015]; *москальський прихвостень, що продав свою країну* [ВК, 13.03.2013]; *найвірніший прислужник будівничих “Русского мира”* [У, 7.06.2012]; *новий Щербицький* [УП, 1.09.2012]; *один з інструментів у геополітичній грі Путіна* [DW, 26.11.2016]; *прислужник Москви* [ДП, 2, 476]; *продукт русофільської та промосковської традиції* [УП, 1.09.2012]; *протеже Путіна* [ГУ, 2.11.2004]; *фанат норкових шапок* [ТСН, 27.11.2012]; *слуга Москви* [ДП, 2, 324]; *слухняний васал* [ВБ, с. 17]; *ставленник Москви* [ДП, 2, 357–358]; *шанувальник російської воєнної звитяги* [ЛУ, 11.12.2014], *ручний президент України* [РС, 4.02.2015] (див.: [74, с. 392–437]).

Авторство Закону цілком логічно з огляду на його промосковську зорієнтованість приписують президенту Російської Федерації Володимирові Путіну. Описові найменування три- (*Колесніченко – Ківалов – Путін*) або однокомпонентної (*Путін*) будови відрізняються від проаналізованих антропонімних перифраз вищим ступенем негативної конотації, напр.: *горезвісний мовний закон Путіна–Колесніченка–Ківалова* [УП (Б), 19–25.01.2017]; *закон Путіна* [ВГ, 2.02.2017]; *відомий мовний закон Путіна* [СП, 20–26.10.2016].

Специфіка перифрастичних структур з антропонімом *Путін* у тому, що вони актуалізують не значення індивідуальної належності предмета одиничному власникові, ідентифікуються не з окремою особою (гарантом Конституції РФ), а радше з її адептами, з ідеологією, котру ця

особа сповідує й по-диктаторськи насаджує цілій країні, з її особистим ставленням і ставленням держави, у якій ця особа є президентом, до самостійності України.

Перифрази “мовний закон” Путіна, закон Путіна зближуються з описовими найменуваннями “мовний закон Ківалова – Колесніченка”, закон Ківалова, мовний закон Колесніченка, оскільки можуть легко трансформуватися у сполуки з присвійним прикметником. Пор. подані вище приклади з таким: *Ми, притомні українці, також “не тямимо такої нелюдської форми” скасування путінського мовного закону від 2012 до 2017 року...* [СП, 26.01–1.02.2017].

Уже йшлося, що ім’я “Путін”, як і ім’я “Янукович”, активно влилося в перифрастичний простір, стало потужним ресурсом для творення в публіцистично-політичному дискурсі негативних, дошкульних, уїдливих, іронічних, саркастичних описових зворотів. Наведемо лише деякі з них, на наш погляд, найколеритніші: *батько брехні* [СП, 8–14.09.2016]; *батько сепаратистського руху* [РС, 22.08.2017]; *божевільний кремлівський диктатор* [ТСН, 2.04.2015]; *великий вождь-тиран* [ЛУ, 5.03.2015]; *військовий злочинець* [ЛУ, 26.01.2017]; *гебітський узурпатор* [ГУ, 20.09.2017]; *Гітлер-2* [ЛУ, 5.05.2016]; *головний агресор* [СП, 24–30.12.2015]; *гросмейстер українофобії* [ЛУ, 19.02.2015]; *двоголовий-безголовий царьок* [ЛУ, 18.08.2016]; *деспот, який використовує людський потенціал задля убивства інших людей* [ЛУ, 5.03.2015]; *диктатор Ватної Федерації Рашки* [ЛУ, 13.04.2017]; *“другий державний Президент України”* [УМ, 29.09.2004]; *кремлівський альфа-самець* [Т, 16.01.2013]; *кремлівський Гітлер* [ЛУ, 18.08.2016]; *кремлівський Гітлер-2* [ЛУ, 9.08.2016]; *кремлівський маніяк* [ЛУ, 11.02.2016]; *кремлівський Наполеон* [ВП, 14.11.2014]; *кремлівський пігмей* [ЛУ, 5.03.2015]; *кремлівський удав* [ЛУ, 20.11.2014]; *кремлівський Чикатило* [ЛУ, 23.07.2015]; *найбільший злочинець* [ЛУ, 5.03.2015]; *не самотній шизофренік* [СП, 1–7.09.2016]; *новий Святополк Окаянний* [СП, 30.07.–5.08.2016]; *організатор сепаратистських сил на Сході України* [НП, 21.08.2017]; *тиран з імперським замахом і комплексами Наполеона і Гітлера разом узятих* [СП, 10–16.03.2016]; *хрещений батько світового радикального націоналізму* [ТСН, 26.08.2016].

Авторську рамку “мовного закону” репрезентують не лише антропоніми, а й загальні назви людей за такими ономасіологічними характеристиками, як партійна належність (*комуністи, регіонали*), професійна діяльність (*політики, політтехнологи*), напр.: *мовний закон регіоналів* [С, 24–30.11.2016]; *одіозний закон регіоналів* [С,

24–30.11.2016]; *витвір бездушних політиків і політтехнологів* [СП, 14–20.06.2012].

Ергонімні і прагматонімні перифрастичні найменування відрізняються від антропонімних глибиною аксіологічних можливостей й обсягу інформації, оскільки емоційно-експресивно позначають не реальну, а метонімічну особу як одного з опосередкованих авторів “мовного закону” Ківалова – Колесніченка. Розряд ергонімів репрезентований онімом *Партія регіонів*, а розряд прагматонімів – онімом *Кремль*. Окремішність останніх полягає в тому, що вони самостійно вживаються у складі наповненої негативним змістом перифрази або розширюють продуктивну в публіцистично-політичному дискурсі прізвищну структуру *Ківалов – Колесніченко*, напр.: *антиукраїнський мовний закон від Партії регіонів* [С, 17.07.2012]; *технічна розробка Кремля* [СП, 18–24.08.2016]; *ганебний антимовний закон “Кремля, Ківалова й Колесніченка”* [СП, 1–7.12.2016]; *закон “Кремля–Ківалова–Колесніченка”* [ВГ, 14.03.2017].

Із вторинною номінацією (*мовний*) закон Кремля паралельно співіснує аналітична структура (*мовний*) закон, написаний (підготовлений) у Кремлі, яка, крім семи “авторство закону”, фокусує в собі сему “місце підготовки документа”: ... “*Геть написаний у Кремлі «мовний» закон...*” [ДМ, 13.01.2017].

Функційним відповідником перифрази [*мовний*] закон Ківалова – Колесніченка – Кремля є описова конструкція [*мовний*] закон трьох “К”, напр.: *Вони [громадські активісти] називають цей закон [“Про засади державної мовної політики”] законом “трьох «К»”: Ківалова, Колесніченка і Кремля* [ГК, 17.11.2016]. Вона експлікує вищий ступінь оцінності й найчастіше використовується у заголовках, щоб вияскравити об’єкт повідомлення й привернути до нього увагу реципієнта.

= Структура назви =

Офіційна назва Закону “Про засади державної мовної політики”, який, за далеким від чесності й щирості твердженням його авторів, покликаний регламентувати загальнообов’язкові правила мовної політики в нашій країні, визначати функційний потенціал державної (української) мови, а також мов корінних народів та національних меншин, репрезентована широким діапазоном знаків вторинної номінації з виразно задемонстрованою експресивно-образною оцінністю. Цей процес перифрастичності детермінований не вимогами юридичної техніки, а аксіологічними потребами.

Аналіз загальної кількості зафіксованих описових найменувань дав підстави об'єднати їх у дві відмінні одна від одної групи: 1) ті, які корелюють із нормами, правилами юридичної техніки, і 2) ті, які позбавлені цієї здатності. Корелятивними властивостями наділені перифрастичні звороти, у яких роль граматично панівного компонента регулярно виконують іменники *закон* (“затверджене Верховною Радою загальнообов’язкове правило”), *законопроект* (“проект закону, який подають на затвердження Верховною Радою України”), *проект* (“попередній текст, документ, що вноситься на обговорення”), спорадично – субстантиви *документ* (“діловий папір, що посвідчує закон або законопроект”), *акт* (“офіційний документ, що посвідчує закон або законопроект”). Для цих лексичних одиниць природним є функціонування на правах юридичних термінів або входження до компонентного складу цих термінів, напр.: *Противники закону стверджують, що документ спрямований на русифікацію України...* [DW, 16.11.2016]; *Зміст проекту Колесніченка – Ківалова суперечить Конституції і законодавству* [Укр.П (Б), 6.06.2012].

У кількісному вимірі домінують не щойно аналізовані перифрази, а ті, у яких кореляти з нормами, правилами юридичної техніки програмують прізвищні рамки з одіозними іменами *Ківалов, Колесніченко, Янукович, Путін*, напр.: *“закон Колесніченка – Ківалова”* [ЦН, 16.03.2017]; *законопроект Колесніченка, Ківалова* [Т, 26.05.2012]; *законодавчий акт Ківалова – Колесніченка* [КІ, 17.04.2017].

Найпослідовнішим експлікатором негативної конотації в перифразах, утворюваних за участю іменників *закон, законопроект, документ, акт*, що належать до юридичної лексики, є контекст, передусім програмовані цими основними носіями валентності залежні члени, які так само можуть поширюватися іншими компонентами. Уже було наголошено, що роль типового аксіологічного маркера в конструкціях такого зразка виконують прикметники з узагальненим значенням “соціально негативна оцінка” (*антиукраїнський, протиукраїнський, проросійський, неконституційний, антидержавний, антимовний, шовіністичний, українофобський, деструктивний, провокаційний і т. ін.*), напр.: *Антиукраїнський закон Ківалова – Колесніченка досі лишається чинним* [УП, 2.10.2016]; *В. Кириленко послідовно виступає за скасування деструктивного і небезпечного для цілісності України ... закону “Ка-Ка”* [КС, 25.12.2015].

Коло репрезентантів негативної конотації розширюють також присвійні прикметники. Їхня твірна основа називає ознаку предмета

за належністю конкретній особі, тобто вказує на безпосереднє та / або опосередковане авторство законодавчого акта, який засвідчує нищення української мови (*ківаловський, колесніченківський, ківаловсько-колесніченківський (ківалово-колесніченківський), колесніченківсько-ківаловський (колесніченко-ківаловський), януковичівський, колесніченково-ківаловсько-януковичівський, путінський, ківаловсько-колесніченківсько-путінський, колесніченківсько-ківаловсько-януковичівсько-путінський, валуєвський*), на місце з'яви (*емський*) його або на те й те водночас (*емсько-валуєвський, ківаловсько-колесніченківсько-валуєвсько-емський*), напр.: *Всі українці повинні подякувати за ці емсько-валуєвсько-колесніченково-ківаловсько-януковичівські закони...* [ЗО, 24.08.2012].

Із вимогами юридичної техніки не корелюють перифрастичні утворення, конструктивним центром яких є іменникові лексеми з нейтральним (*інструмент, знаряддя, ініціатива, розробка, дійство, продукт, проект, спроба, результат*) або пейоративним (*розплата, твориво, руйнівник, реверанс, писанина, витвір, виплід, загроза, отрута, провокація, зашморг*) значенням. Функційне ядро з-поміж цих субстантивів конституюють девербативи, які вживаються самостійно або в єдності з прізвищною рамкою. До специфічних характеристик аналізованих одиниць слід зарахувати те, що вони, по-перше, не виявляють органічного зв'язку з юридичною сферою, по-друге, мають винятковий оцінний потенціал, по-третє, наділені інформативною недостатністю. Отже, їм, як і будь-яким іншим синсемантичним лексемам, притаманна обов'язкова, нерідко ланцюгова, сполучуваність з іншими компонентами, які побутують у складі перифрази на правах змістової домінанти. Пор. у цьому зв'язку такі приклади: *Закон Ківалова – Колесніченка як інструмент наступу на українську мову* [РС, 27.11.2016]; *Факт прийняття чинного Закону України “Про засади державної мовної політики”... став спробою в неконституційний спосіб нівелювати статус української мови як державної та витіснити її зі сфери публічних відносин на окремих територіях України* [LP, 14.03.2016]; *Мовний зашморг на шії України* [ВЗ, 1–3.06.2012]. Органічно доповнюють описуваний розряд оказіональні конструкції з корельовано-некорельованими перифрастичними зв'язками, а також усталені вислови на взірєць *мовна бомба і троянський кінь*, напр.: *І як наслідок: по-бандитськи легалізований “мовно-псевдо-законо-витвір-Колесніченка-Ківалова”...* [ГК, 20.05.2014]; *“3 травня всі чиновники почнуть гово-*

риту українською?” – запитує оглядач сайту “Главком” Катерина Пешко в статті **“Мовна бомба”** [Г, 26.01.2016]; Пішов уже п’ятий рік, відколи, образно кажучи, у нашу Трою зайшов **“троянський кінь Кремля”**, закон **“Про засади державної мовної політики”**... [РС, 6.11.2017]. Їм відведено вершинне місце на шкалі оцінності.

– Місце Закону в українському мовно-законодавчому полі –

Уже було зроблено акцент на тому, що вихід у світ Закону **“Про засади державної мовної політики”** не прикрий виняток у нашій історії, а черговий випадок українофобства, за справедливим твердженням Ірини Фаріон, **“закономірне явище в умовах постколоніального розвитку України з її неукраїнською політичною псевдоелітою, з її зміною етноструктури населення Сходу та Півдня України через репресії та Голодомор як геноцид проти корінного етносу – українців, з її розбалансованою роздвоєною свідомістю українців, що засвідчує їхню етнічну маргіналізацію”** [СП, 30.09.–6.10.2010]. У цьому розлогу описовому найменуванні аналізованого документоніма чітко вирізані фактори, які перешкоджають переформатуванню чинного нині українського мовного законодавства, радикальним змінам його, та причини, що гальмують процес послідовного й успішного втілення української національної ідеї, пробудження до рідномовності як визначальної підвалини державності.

Ківаловсько-колесніченківський документ влучно названо **валуєвським законопроектом** [СП, 30.09.–6.10.2010]. І це заперечити важко, бо він і справді досить послідовно перегукується своїм антиукраїнським змістом із віддаленими в часі й ухваленими вже за доби незалежності указами, розпорядженнями, циркулярами, актами, постановами, наказами, законами, які лише на словах, а не на ділі задекларовують юридичний статус української мови або й зовсім не визнають її, проголошуючи офіційний курс на денационалізацію, передовсім на помосковлення. Напр.: **Враження таке, що на поверхню виринув привид Валуєвського циркуляра (1863) та Емського указу (1876)**, доповнюючи нинішній бренд постмайданівської влади **“двухголової Единой страны”**, обійнявшись із **українофобським законом “русского міра” колесніченків-ківалових** [СП, 27.10.2016]; Усвідомлюючи необхідність нагального ухвалення закону **“Про українську мову”** на витіснення чинного – новітнього варіанта **Валуєвського циркуляра**, мусимо максимально активізувати свою діяльність... [СП, 1–7.02.2018]. Законові **“Про засади державної**

мовної політики” добре пасує вторинне найменування **найсвіжіший Валуєвський циркуляр**, авторство якого належить Валерієві Марченку. Саме так багатолітній в’язень таборів радянського ГУЛАГу охрестив постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР “Про поліпшення вивчення російської мови у школах республік” 1983 рік, яка узаконила доплату за обрусительство в розмірі 15 % і поділ класів.

Як бачимо, Законіві “Про засади державної мовної політики” дуже пасує вторинне найменування “найсвіжіший Валуєвський циркуляр”. Воно запозичене у Валерія Марченка. Саме так багатолітній в’язень таборів радянського ГУЛАГу охрестив постанову ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР “Про поліпшення вивчення російської мови у школах республік” (1983 рік), яка узаконила доплату за обрусительство в розмірі 15% і поділ класів.

У законі Ківалова–Колесніченка українську мову офіційно не заборонено, її навіть наділено деякими привілеями, а неофіційно – проігноровано, позаяк усі суспільно найважливіші пріоритети надано мові російській. Це відзначено навіть у висновках Венеційської комісії: “Залишається питання, чи є, у зв’язку зі специфічною ситуацією в Україні, у нинішньому законопроекті достатні гарантії для консолідації української мови як єдиної державної та для ролі, яку вона має відігравати в українському багатомовному суспільстві... На практиці російська мова... буде застосовуватися паралельно до державної мови у всіх сферах публічного та соціального життя” [98]. Описувану ситуацію точно і влучно передає щоденникова нотатка Олеся Гончара, датована 26 липня 1975 р.: “А мова – наче заборонена, наче Валуєвський указ воскрес” [16, с. 154].

Зв’язок аналізованого “мовного закону” з недавньою історією розкривають такі ряди перифраз: банальне перейменування “Закону про мови” сумнозвісного авторства Єфремова-Симоненка-Гриневецького [СП, 31.05–6.06.2012]; новий закон про мови імені Єфремова-Гриневецького-Симоненка [УкрП (Б), 28.12.2010]; законопроект Єфремова-Гриневецького-Симоненка плюс деякі зміни [His., 14.06.2012]; той же документ, що й законопроект “Про мови в Україні” [РС, 27.11.2016]; не перша ініціатива такого ґибу за президентства Віктора Януковича [АК, 14.06.2012]; друга спроба переформатувати, радикально змінити мовне законодавство, фарисейськи посилаючись на зобов’язання перед Європейською хартією регіональних або міноритарних мов [СП, 28.06.–4.07.2012]. Вони є вторинними назвами “першої ініціативи”, “другої спроби”, тобто ще

одного мовного зашморгу для українців – законопроекту “Про мови в Україні” (№ 1015-3). Цей горе-документ, за перифрастичною версією Ірини Фаріон та Олега Тягнибока, – *розплата українцям за безпринципне прощання політичних зрад, за переорієнтацію цінностей із духовних на споживацькі, за яскраво виявлену філософію меншого зла* [СП, 30.09–6.10.2010], *наслідок розплати за толерантність, політкоректність і поблажливість до ворогів української нації* [ПП, 10.06.2012]. Він був зареєстрований у Верховній Раді 7 вересня 2010 р., а відхилений та знятий із розгляду 1 лютого 2011 р. Законопроект лобіювала провладна коаліція – *регіонали (риги)-януковці (янучкісти, янучари, біло-блакитні, синьо-білі, біло-голубі, сині регіонери)*, вони ж *прихвосні Кремля* [С, 5–11.02.2015], *клевети Януковича* [СП, 6–12.10.2014], *сатрапи режиму Януковича* [С, 5–11.03.2015], та *комуністи (комуняки, капеесесівці) / симоненківці (симоняки)*, вони ж *воскреслі мамонти революції* [УП, 11.11.2008], *політична верхівка айсбергу потужної “п’ятої колони” московського імперіалізму* [ЛУ, 16.08.2007], *“серпасто-молоткасті”* [С, 1–7.01.2015]. Між законопроектом “Про мови” і законом “Про засади державної мовної політики”, одностайно твердять провідні фахівці, майже не існує відмінностей процесуального характеру й конкретного правозастосування. Отже, не зайве ще раз наголосити: Україні вкрай потрібні ідейно прозорі, політично коректні, юридично збалансовані закони, які б уможливили реальне вдержавлення української мови й надійно захищали мови національних меншин, сприяли всебічному розвитку та повносілому їхньому функціонуванню.

– Чинність закону –

Відомо, що ідеальних законів не існує. На якомусь етапі розвитку суспільства вони змінюються, доповнюються або втрачають чинність. На превеликий жаль, поганою практикою в Україні стало “перекроювання”, а то й “перешивання” законів, спричинене не суспільними потребами, а намаганням очільників держави, чиновників найвищого рангу підпорядкувати собі гілки влади, задовольнити власні споживацькі прагнення, хапонути ласий шмат у бізнесі. А причина цього проста: у нашій країні ігнорується політико-правовий статус Конституції, вона не є “взірцем юридичної техніки та орієнтиром у вирішенні будь-яких питань, що мають юридичне значення” [36]. Викликає занепокоєння, навіть тривогу, що ухвалення того або того закону нерідко перетворюється на вседержавні баталії, примітивні

сварки, які, трапляється, переростають у бійки навіть у Верховній Раді. Не оминули ці перипетії й Закону “Про засади державної мовної політики”, який офіційно набув чинності 10 серпня 2012 р. У першому читанні Верховна Рада ухвалила його 5 червня 2012 р. (за – 234 голоси), у другому читанні – 3 липня (за – 248 голосів). Прикро, що юридичний статус цього документа “й досі не зрозумілий: його скасування парламентом не підписали ні тодішні, ні нинішні спікери, що не вписується в законодавчі виміри” [69].

Підготовка й легітимізація цього документа, що змінив Закон “Про мови в Українській РСР” із понаддвадцятирічним “стажем”, – порушення на порушенні, яке порушенням поганяє, а саме: порушення процедури розгляду й ухвалення Закону, зокрема положення статей 82, 84, 89, 91, 93, 152 Конституції України, статей 117, 118, 119, 120, 121 Регламенту Верховної Ради України, який затверджує Закон України “Про Регламент Верховної Ради України”, статей 1, 15, 16 Закону України “Про комітети Верховної Ради України”. Не чим іншим, як злочинном, слід уважати, що за законопроект у першому читанні голосували 62 депутати, які не були присутні у Верховній Раді. Їхню функцію перебрали на себе “кнопкодави”. Останнім вистачило роботи й тоді, коли документ ухвалювали у другому читанні. Свою чорну справу зробив і Голова Верховної Ради Володимир Литвин, підписавши Закон та цим самим проігнорувавши протести громадськості, що розпочалися відразу після голосування у стінах парламенту й охопили всю країну. Чи не найбільше завинив перед власним народом тодішній президент Віктор Янукович, офіційно знівелювавши статус української мови як єдиної державної й закріпивши пріоритети за мовою російською в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях, Автономній Республіці Крим, містах Києві й Севастополі. Що ж до інших регіональних мов, яким гарантоване вільне використання на території України (білоруська, болгарська, вірменська, гагаузька, кримськотатарська, молдовська, німецька, польська, ромська, румунська, словацька, угорська, корейська), то їм, крім поширених у Криму кримськотатарської, у Закарпатській області угорської, у Чернівецькій області румунської, жодних привілеїв не надано. До речі, у Законі згадано неіснуючі мови – русинську (діалект української мови), єврейську, грецьку.

Та частина українського суспільства, яка прагне жити в суверенній державі, для якої українська мова – один із найважливіших

етноатрибутів, не визнає чинності Закону “Про засади державної мовної політики”. Це промовисто демонструє найважливіший аспект нашого дослідження – перифрастична сфера. Український правознавець-міжнародник, доктор юридичних наук Володимир Василенко, називає *закон Ківалова – Колесніченка актом правового шахрайства* [ЛУ, 9.08.2012], *продуктом правового шахрайства* [УП, 23.06.2012], а як конкретніше й простіше, то хитрим обманом, кримінальним діянням, за яке треба нести сувору відповідальність. У сучасному публіцистично-політичному дискурсі поруч зі щойно цитованими активно функціують і такі описові найменування, як *закон великодержавства* [СП, 14–20.06.2012], *закон із подвійним дном* [СП, 28.06.–4.07.2012]. Їхніми семантичними домінантами є іменник *великодержавство*, що постав на базі прикметника *великодержавний* (“який поважає інші народи, прагне до панування над ними”), та фразеологізований вираз *подвійне дно*, який експлікує значення “немудрість у діях, вчинках”. Утворювані на основі цих перифрастичних структур контексти інформують про те, що підготовлений українофобами документ не має нічого спільного зі стратегічними засадами мовної політики самостійної держави України.

Досить точно й образно чинність “закону” Ківалова – Колесніченка передають описові найменування *юридично нікчемний закон* [РС, 6.11.2016], *незаконно ухвалений мовний закон* [С, 2–8.02.2017]. Прислівники *юридично, незаконно* посилюють вторинно-номінативну семантику “який не відповідає ustalеним у цивілізованому суспільстві вимогам”.

Реалізації описуваного значення сприяють також атрибутивні модифікатори, які на засадах конотативно-облігаторних валентних партнерів входять до структури перифрастичного виразу. Мовиться, зокрема, про префіксальні відносні прикметники зі значенням соціальної оцінки, більшість із яких сполучається з префіксами *анти-, проти-, не-*, що експлікують сему ‘гостра протилежність, протиставлення’. З-поміж них високим ступенем продуктивності вирізняються лексеми, основа яких указує на політико-правовий статус (*конституційний / антиконституційний / неконституційний, законний / антизаконний / незаконний*), етнічну належність (*український / антиукраїнський / неукраїнський*), форму правління (*державний / антидержавний / недержавний*), політичний режим (*авторитарний*), різні прояви нетолерантності, денаціоналізації та дискримінації українців у їхній же державі Україні (*дискримінаційний*,

українофобський, україновбичий, україноненависницький, русифікаторський). Компонентна організація аналізованих перифраз може розширюватися за рахунок інтенсифікувальних одиниць на взірць за [своїм] змістом, за суттю, за духом, у повному обсязі, напр.: *То чи може КС України визнати антиукраїнський і антидержавний за суттю закон авторства очевидних агентів Москви конституційним?* [С, 22–28.12.2016]; *...є русифікаторський закон Ківалова – Колесніченка, який треба скасувати і прийняти нормальний європейський...* [ПУ, 26.01.2017]; *Усвідомлюючи необхідність нагального ухвалення закону “Про українську мову”... мусимо ... вдатися до загальноукраїнських акцій, спрямованих на витіснення дискримінаційного й антиконституційного закону КаКа* [СП, 1–7.02.2018]; *Просимо визнати Закон України “Про засади державної мовної політики”... неконституційним у повному обсязі* [С, 22–28.12.2016]. Ядерну позицію в мікросистемі, яку сформували ад’єктиви з узагальненим значенням “соціальна негативна оцінка”, займає лексема *антиконституційний / неконституційний*, мотивом якого є іменник *Конституція* (“основний державний документ, що визначає державний устрій, права й обов’язки держави, суспільства та громадян”).

У мовно-оцінній сфері “Чинність Закону” виняткове місце належить перифразові *критикований Венеційською комісією за загрози для державної мови закон* [КС, 25.12.2015]. Відомо, що ця Комісія є одним із найавторитетніших органів Ради Європи, який надає висновки стосовно відповідності / невідповідності проектів законодавчих актів європейським стандартам та цінностям. “Вердикт” її, м’яко кажучи, не втішний: у законопроекті “Про засади державної мовної політики” бракує гарантій, що стосуються використання та захисту української мови. На думку Комісії, “ризик ставлення до російської мови на тому самому рівні, що й до української... може зменшити інтеграційну силу української мови та поставити під загрозу роль, яку українська має відігравати як єдина державна мова” [9].

Недосконалість “мовного закону” Ківалова – Колесніченка, зокрема його 20 стаття, яка починається словами: “Вільний вибір мови навчання є невід’ємним правом громадян України”, позначилася на розтягнутому в часі й наповненому скандалами процесі легітимізації Закону “Про освіту”. Верховна Рада розглянула законопроект у першому читанні в жовтні 2016 р., а ухвалила цей документ у вересні 2017 р. Хоч і було проведено понад 50 засідань робочої групи з доопрацювання за-

конопроекту, обговорено понад 1300 пропозицій народних депутатів, дискусії довкола змін в освіті не припинялися, нерідко вони перетворювалися на політичні ігри, учасники яких заробляли собі потрібні дивіденди. Поруч із такими базовими положеннями, як людиноцентризм, національна рамка класифікації освіти, роль громадськості в управлінні освітою, структура 12-річної загальної середньої освіти, рівні професійної освіти, особливої гостроти набувало питання мовної освіти. Найвразливішим місцем стала *резонансна “мовна” стаття* [Есп, 27.09.2017] 7 – “Мова освіти”, а саме: забезпечення особами, які належать до національних меншин, права на навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних і комунальних закладах освіти. Одні вимагали поваги до національних меншин і права на навчання рідною мовою, інші переконували, що навчання в державних школах має проводитися лише державною мовою, і наголошували на обов’язковому вивченні національними меншинами рідної мови [73].

З 1 вересня 2018 р. згідно зі статтею 7 ухваленого Закону дошкільну й початкову освіти діти здобуватимуть мовою національних меншин, паралельно опановуючи державну мову, а з 5 класу навчатимуться державною мовою, а мову національних меншин вивчатимуть як окрему дисципліну. Сусідні держави зчинили галас із цього приводу. Вони “єдиним фронтом готові ледь не санкції вводити, захищаючи мовні права своїх громадян, які паралельно мають паспорт України, проживають на українській території і вважаються у нас нацменшинами” [54]. По-особливому гостро на це зреагували Угорщина й Румунія, дещо стриманіше Польща, Греція, Болгарія. Президент Молдови категорично вимагав відмовитися від Закону, а путінські ординці, довкруги яких гуртуються доморощені манкрути (переконані малороси, ідейні хохлята – всі ті тьотьмоті, минмазеніни, нащадки продотрядівської комси, гулагівські вертухаї) [6], назвали зміни в освіті *актом насильницької українізації* [УП, 19.09.2017]. Штучно створений, навмисне підігрітий конфлікт не вартий доброго слова: Україна орієнтується не на імперські, а на європейські стандарти, визнає ідентичність та культуру національних меншин і не вдається до асимілятивних дій. Закон “Про освіту”, який відповідає Конституції України та ратифікованій Україною Європейській хартії регіональних мов або мов меншин, в об’єктивній перифрастичній оцінці – *дієвий імператив* [СП, 14–20.09.2017], *один із найважливіших інструментів утвердження в державі державної мови* [ПМП, 15.09.2017], *якісний крок уперед* [ПМП, 15.09.2017], *помітний крок в українізації школи* [РС, 18.09.2017], *шанс для нашої*

системи освіти до змін [ГУ, 7.09.2017], а не *провокація влади* [ЗО, 12.09.2017], не *сором і ганьба* [ГУ, 20.09.2017], не *декларація намірів* [СП, 14–20.09.2017].

– Сутність закону –

Найпарадоксальнішим у законі Ківалова – Колесніченка є те, що він сприяє утвердженню російської мови під виглядом регіональної у функції державної мови замість української на більшій території України, канонізує офіційну двомовність у регіонах, де чисельність національних меншин перевищує 10%. Цю силоміць упроваджувану норму у сферу мовокористування розкриває глибинний за змістом описовий зворот *такий* [закон], *що розкладає суспільство та ставить під загрозу державний статус і розвиток української мови* [СП, 27.10–2.11.2016].

Примітно, що в політичній царині поруч з офіційною назвою досліджуваного денотата з'явилася низка неофіційних номінувань його з властивою їм зниженою чи різко негативною оцінкою, як-от: *“Про так звані регіональні мови”* (політик і науковець Микола Томенко) [Д, 26.06.2017], *“Закон проти української мови”* (політик Олег Тягнибок) [ПП, 10.06.2012], *“Крок до впровадження офіційної двомовності* (журналіст Юрій Шейко) [DW, 16.11.2016]. Фахівець із мовної політики Тарас Марусик в основу свого не позбавленого іронії перифразу кладе принцип російськості – *“Про засади надання російській мові статусу першої державної мови”*, мотивуючи це тим, що ківаловсько-колесніченківський документ *“ухвалений із кричущими порушеннями регламенту Верховної Ради”*, отже, має й іменуватися по-іншому, *“бо саме така його суть і практика застосування”* [РС, 6.11.2016]. По-своєму оригінальну вторинну назву Законіві дає Роман Збережан – *“Закон спасіння зникаючої”* [Pol. (Б), 24.09.2016]. *“...У РФ, – саркастично заявляє цей журналіст, – мають велику надію на те, що якщо там язык навіть зовсім зникне, в Україні збережеться зникаюча мова під виглядом регіональної. Тим більше, що сучасна українська влада в Україні всяку цьому допомагає, навіть закон спасіння зникаючої прийняли”* [27].

З неспростовною точністю відображають зміст *скандального мовного закону Колесніченка – Ківалова* [С, 17.06.2015], задум тих, хто безпосередньо готував його, і тих, хто голосував за нього реально або за допомогою випрацьованої технології кнопкодавства у Верховній Раді, яку вже давно небезпідставно охрестили *Верховною*

зРадю [ТІ, 31.07.2017], збіговиськом бариг [ВГ, 11.11.2016], зборищем кримінальних авторитетів [Г, 17.12.2010], інститутом обслуговування політичного режиму Президента Віктора Януковича [У, 4.07.2012], таким собі елітним клубом російсько-єврейських мільйонерів та мільярдерів [ЛУ, 3.12.2009], лідером народної недовіри [С, 9–15.02.2017], влучні, аксіологічно заряджені перифрази інструмент русифікації [РС, 6.11.2016], інструмент російського наступу на українську [РС, 27.11.2016]. Ці нові групи перифрастичних структур також можуть правити за альтернативні назви описуваного документоніма. Без вагань погоджуємося з думкою тих, у кого прокремлівсько-ківаловсько-колесніченківський документ асоціюється зі зброєю найбільшої руйнівної сили в руках московського ворога [СП, 9–15.02.2017], найнебезпечнішим внутрішнім “агентом Кремля” [СП, 27.10.–2.11.2016], націєвбивчим знаряддям “Русского мира” [СП, 27.10.–2.11.2016], політичним замовленням російської влади [УП, 23.05.2012], раковою пухлиною на тілі України, яка роз’їдає національну ідентичність українців [РС, 6.11.2016], руйнівником національно-державної ідентичності [СП, 27.10.–2.11.2016]. І все це через те, що зміст Закону типowo антиукраїнський, що він виконує не державотворчу, як годилося б, а державознищувальну функцію.

Як бачимо, аналізовані в дослідженні перифрастичні звороти, що мають різний оцінний потенціал, з високим ступенем імовірності різнобічно характеризують “мовний закон”, автори якого нібито вибудовують цілісну систему розвитку, захисту й підтримки української мови, а насправді делегують усі ці повноваження російській мові. Кожен із компонентів перифрастичної парадигми віддзеркалює якусь із граней документа, зазвичай із глибоким асоціативним підтекстом. Поява виразно конотованих описових найменувань замість офіційної назви документоніма “Про засади державної мовної політики” зумовлена головно екстралінгвальними чинниками, передусім тим, що цей національно стратегічний документ, який “був гвалтом «проголосований» і «обговорений» за 2 хвилини 4 секунди при 2 тисячах 54 пропозиціях” [86], повністю не відповідає Конституції України [45]. Яскравим підтвердженням цього є мовні засоби вираження його оцінності, зокрема перифрастичні звороти, які несуть важливу інформацію про його безпосереднє й опосередковане авторство Закону, його чинність, назву, сутність, місце в українському мовнозаконодавчому полі тощо. Лише незначний відсоток описових зворотів реалізує власне номінативну семантику. Мовиться насамперед про

непоширені синтаксичні конструкції з детермінованими компонентами *закон, законопроект, проект, документ, акт*, які максимально наближені до офіційної назви денотата. Основний же масив перифрастичних одиниць, а особливо індивідуально-авторських, передає номінативно-оцінне значення. Репрезентована ним пейоративність автоматично переноситься із зони оцінної вербалізації в аксіологічну площину самого Закону, який є за формою українськоцентричним, а за фактом московськоцентричним. Підготовка, ухвала, подальша легітимізація *“мовного закону” Ківалова – Колесніченка*, його оцінний потенціал, трансльований вербально крізь перифрастичну призму, засвідчують складність мовної ситуації в Україні, недосконалість української мовної політики й українського мовного законодавства. Останнім часом ця ситуація почала позитивно еволюціонувати, вирівнюватися в кращий бік. Найпосутнішим зрушенням на шляху нашого державотворення стане прийняття українського за фактом і за формою закону про українську мову й гуманного за духом та справедливого за змістом закону про мови національних меншин в Україні. Отож можемо з певністю прогнозувати, що український перифрастикон активно поповнять нові загальномовні й індивідуально-авторські описові вирази, які позитивно відображатимуть усі параметри такого важливого суспільного денотата, як українське мовне законодавство.

– Сучасні воєнні дії на Сході України –

Як уже було зауважено, характерні для сучасної української мови активні динамічні процеси значною мірою продиктовані екстралінгвальними причинами, зокрема суспільними змінами. До вже чвертьстолітньої перманентної економічної стагнації та політичної нестабільності додалася ще одна, найскладніша й найнебезпечніша, проблема – *російська збройна агресія проти України* [Есп, 13.04.2017]. Аж ніяк немирні події на Сході нашої держави називають по-різному: для одних це *антитерористична операція* [Wiki, 12.12.2016], тоді як для інших – *початок третьої світової війни* [ZIK, 17.07.2014], *третья світова війна* [СП, 19–25.02.2015], *війна між Європою й Азією* [МАЦП, 27.10.2014].

Відомо, що та або та неоднослівна первинна назва й закріплене за нею вторинне найменування із притаманним йому позитивним чи негативним оцінним потенціалом мають у своєму складі граматично панівний компонент, який вступає в семантико-синтаксичні зв'язки з іншими конституентами й цим самим формує аксіологічно

марковану дефініційну рамку. Конструктивним центром описових найменувань денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі” є неоднорідні з семантичного погляду іменники (*агресія, акція, війна, гнійник, дія, інструмент, конфлікт, ланка, окупація, операція, переворот, подія, продовження* й ін.), які можна згрупувати за різними значенневими параметрами. Для нашого дослідження важливе диференціювання їх за наявністю / відсутністю семи “мілітарність” (пор.: *війна, окупація та подія, продовження*), напр.: **Війна на сході України**, про яку європейські та світові ЗМІ згадують дедалі рідше, за 3 роки протистояння забрала життя майже 10 тисяч людей, поранення отримали понад 21 тисяча, сотні тисяч українців стали переселенцями та біженцями [ЕН, 9.02.2017]; Також російська сторона у своєму виступі в Гаазі стверджує, що причиною подій на Сході України стало “повалення влади” та “переворот”, що відбувся в Києві [УП, 7.03.2017].

Найоб’єктивніше подієвий денотат “сучасні воєнні дії на Донбасі” відбивають описові звороти, утворені на базі мілітарної лексики. Важливо наголосити, що сьогодні точиться гостра дискусія стосовно соціально-політичного явища на окупованому Донбасі, який, за перифрастичною оцінкою, у радянські часи був такою собі *всесоюзною кочегаркою* [ZN, 16.03.2016], а нині став, на жаль, *депресивним регіоном* [ZN, 16.03.2016], *територією особливого статусу* [СП, 6–12.11.2014], *нашим Придністров’ям* [УП, 12.11.2014], *найслабшим місцем української державності* [ZN, 16.03.2016]. Сучасні воєнні дії на Сході України офіційно називають *антитерористичною операцією*, або – скорочено – АТО [Wiki, 12.12.2016]. До речі, ця абревіатура побутує і як звукова (АТО), і як буквена (АТеО), щоправда, літерна норма не набула поширеності.

Словосполучення *антитерористична операція*, крім вирізного, має й інше значення – “комплекс спеціальних заходів, спрямованих на припинення, унеможливлення терористичних дій”. Пор.: *14 квітня українська влада офіційно заявила про початок АТО на Донбасі* [ІАЦ, 18.10.2014]; *Як відомо, сьогодні... секретар РНБО Олександр Турчинов в інтерв’ю ЗМІ заявив, що в Україні потрібно завершити антите-**рористичну операцію** і перейти до нового формату захисту країни від гібридної війни з РФ* [У, 13.06.2017]; *[З ким воює Україна, з якою державою? А ні з ким ми не воюємо.] У нас юридично **антитерористична операція** ...* [УП, 16.02.2015].

Присутність російських військ на Донбасі, використання найновішої військової техніки, зброї, майже щоденні жертви (на сьогодні вже

значні – понад 10 тисяч військових і близько 4 тисяч цивільного населення) переконують у тому, що *збройну агресію в частково окупованій Московією Україні* [СП, 18–24.08.2016] треба номінувати по-іншому.

Вагомим свідченням того, що в Україні, точніше, на Донбасі, починаючи з 2014 року, точиться війна, яку небезпідставно називають *дивною* [УМ, 13–14.01.2017], є активізація в політичній комунікації інформативного мовленнєвого жанру повідомлення, у центрі уваги якого – відомості про перебіг воєнних подій, зазвичай із фіксуванням часу й місця, про їхніх безпосередніх учасників, людські втрати, використання бойової техніки тощо. Його стереотипну канву становлять мілітарні вирази та висловлення, як-от: *великокаліберні кулемети* [ГУ, 31.10.2017], *піхотне озброєння* [ГУ, 30.11.2017], *незаконні збройні формування* [ГУ, 27.10.2017], *проросійські найманці* [ГУ, 27.10.2017], *вогневі провокації* [УП, 8.11.2017], *українська армія* [УП, 7.11.2017], *втрати серед українських військовослужбовців* [УП, 7.11.2017], *ворог продовжив обстріли наших позицій* [УМ, 8.11.2017], *окупанти... били по укріпленнях сил АТО зі 120-міліметрових мінометів* [УМ, 8.11.2017], *ворог застосував протитанкові гранатомети та кулемети* [ГУ, 8.11.2017], *стрілкотня не стихає* [ГУ, 31.10.2017], *під мінометним вогнем опинились* [УП, 7.11.2017], *обстріли позицій ЗСУ* [УП, 7.11.2017], *активні бойові дії* [УП, 8.05.2017].

З покликанням на авторитетні джерела, з активним використанням інтертекстуальності висвітлюють воєнні дії різні періодичні видання. Виразно ілюструють сказане стрічки мілітарних новин, які систематично подають Інтернет-видання “Українська правда”, Українське національне інформаційне агентство “Укрінформ”, газета Верховної Ради України “Голос України”:

***АТО: бойовики не припиняють провокацій,
біля Пісків стріляють по своїх***

З опівночі 29 жовтня бойовики порушили “тишу” 5 разів, втрат серед військових ЗСУ немає.

Про це ввечері у неділю повідомили у прес-центрі штабу АТО.

Бойовики не припиняли вогневі провокації, застосовуючи міномети. Вночі на приморському напрямку бойовики били по оборонцях Старогнатівки з 82-міліметрових мінометів, під гранатометний вогонь потрапили укріплення сил АТО біля Водяного.

На донецькому напрямку противник двічі вів вогонь із піхотного озброєння на підступах до Пісків, з цієї ж зброї обстріляли сили АТО

біля Кримського на луганському напрямку.

Також “Військове телебачення” оприлюднило відео, на якому зафіксовано обстріли з боку бойовиків по своїх силах.

«Вони провокують, а потім будуть заявляти, що ми відкриваємо вогонь. Це чергова провокація», – зазначають військові [УП, 29.10.2017].

Штаб: бойовики гатили з гранатометів по Авдіївці, поранений боєць АТО

Наприкінці минулої доби у районі проведення АТО противник надалі концентрував вогневу активність на Донецькому напрямку, використовуючи переважно піхотне озброєння.

“Загалом за минулу добу російсько-окупаційні угруповання 15 разів порушили режим тиші. Сили АТО вогнем у відповідь 10 разів жорстко придушували активність ворога. У результаті бойових дій один український воїн отримав поранення”, – йдеться в повідомленні.

Як уточнили в штабі, у другій половині дня бойовики з автоматичного гранатомета і стрілецької зброї обстрілювали наші укріплення в районі Авдіївської промзони. Унаслідок одного з цих обстрілів отримав осколкове поранення український військовослужбовець. Зараз постраждалий перебуває у військово-медичному лікувальному закладі, стан його здоров’я оцінюється як задовільний.

Крім того, увечері окупанти з протитанкових гранатометів і кулеметів били по укріпленнях української армії біля Луганського та Світлодарська. А озброєння БПМ декілька разів застосовували неподалік Зайцевого.

На Приморському напрямку ворог понад годину вів вогонь із протитанкового гранатомету і стрілецької зброї по оборонцях Мар’їнки [УІ, 30.10.2017].

“Гібриди” проходять бойове злагодження

За останню добу (станом на ранок 24.10) бойовики понад 20 разів порушили перемир’я. За даними прес-центру АТО, на донецькому напрямку ввечері російські найманці з різних видів гранатометів і великокаліберних кулеметів били по опорних пунктах неподалік Зайцевого, Авдіївки, Кам’янки, Луганського і Верхньоторецького. Також під кулеметним вогнем опинилися захисники Майорська і шахти “Бутівка”.

З цієї самої зброї на луганському напрямку бойовики обстріляли

наші позиції біля Кримського і Новоолександрівки. А великокаліберні кулемети і стрілецька зброя застосовувалися ними в районі Новозванівки та Попасної. На маріупольському напрямку під вогонь ворожих гранатометів потрапили позиції ЗСУ неподалік Мар'їнки і Старогнатівки.

За даними групи “Інформаційний спротив”, командування окупаційних військ швидкими темпами проводить з підлеглими формуваннями заходи з відпрацювання навчально-бойових завдань переважно наступальної тематики.

“Це вже відбувається на рівні батальйон-бригада, з виконанням бойових стрільб і обов'язковим залученням органів військового управління всіх рівнів, артилерії і танків. На сьогодні “обкатку полігоном”, так би мовити, за повним навчальним циклом і в повному складі вже пройшли 2 мотострілкові, 1 артилерійська бригади. Крім того, за нашими даними, протягом найближчих 2–3 місяців Генштаб ЗС РФ має намір довести кількість бойовиків у складі угруповань на Донбасі до 40–42 тисяч осіб”, – йдеться у повідомленні групи [ГУ, 25.10.2017].

Цікаво відзначити, що наведені міні-тексти нагадують повідомлення утвореного при Раді народних комісарів СРСР інформаційно-пропагандистського відомства “Совинформбюро” для радіо, газет і журналів про стан дій на фронтах, роботу тилу, партизанський рух у роки Другої світової війни.

Яскравим підтвердженням того, що війну на Сході України іменовано “по-фарисейськи АТО” [52], є 1) надання офіційній назві заперечного характеру за допомогою частки *не*, сполук із цією часткою *не*, аж ніяк *не*, ніяка [це] *не*, аж ніяка [це] *не*, напр.: План реінтеграції Донбасу від Порошенка: в Україні більше **не АТО** [24tv, 4.10.2017]; Якщо **не АТО**, то що? [Ді, 15.06.2017]; [Сприйняття *не* змінилося. Хоча на початку була надія, що все скоро скінчиться.] Тепер розуміємо, щоніяка **це неантитерористична операція** [УМ, 3.04.2015]; 2) утворення протиставлень на зразок *неАТО*, а *X*; *X*, а *не АТО*; *це не АТО*, *це X*; *АТО – це не тільки X*, *це X₁*; *не просто X*, а *X₁*; *навіть не просто X*, а *X₁*, напр.: **Не АТО, а війна за незалежність** [Intv, 29.06.2014]; **На Донбасі відбувається не антитерористична операція, а вітчизняна війна за незалежність України** [Пог., 27.08.2014]; **Війна, а не АТО** [Д, 6.02.2015]; **На Донбасі йде Вітчизняна війна, а не антитерористична операція** [G, 29.07.2014]; **“Це не АТО, це – війна!”** – Тимошенко закликала ввести воєнний стан на

Донбасі [УТ, 7.02.2017]; ... *Антитерористична операція на Сході – це не тільки війна за Донбас чи Південний Схід, це війна за Україну* [ДСт, 31.07.2014]; ... *навіть не просто війна, а національно-визвольна війна...* – заявив він [Віктор Ющенко] [ЗІК, 8.06.2017], а також 3) функціонування варіантів офіційної назви, у яких експансивні компоненти виконують роль семантичного ідентифікатора, напр.: *Український президент також удає, що війни з Московією немає, а є антитерористична операція з анонімними терористами* [ЛУ, 6.04.2017].

Серед типових поширювачів іменниково-прикметникової конструкції *антитерористична операція* – препозитивна усталена сполука *так званий* [т. зв.], що реалізує семантику “який має умовну назву”, напр.: ...*екс-міністр [Олександр Кузьмук] упевнений у тому, що так звана антитерористична операція ... це всього лише фікція* [ПрУ, 15.06.2014]; *От ми щодня отримуємо інформацію від речників так званого АТО про загибель українських бійців* [С, 8–14.12.2016]; *Рік тому почалася антитерористична операція, так зване АТО* [СЗ (F), 13.04.2015].

Принагідно наголосимо, що сполука *так званий* як один з утрадиційнених засобів негативної оцінної конотації регулярно супроводжує назви *нашвидкоруч спечених за кремлівським рецептом терористичних угруповань* [ЛУ, 19.02.2015], *фейкових квазідержавних структур на Донбасі* [РС, 25.10.2016], тобто “*Донецької народної республіки*” [“ДНР”] та “*Луганської народної республіки*” [“ЛНР”], і всього їхнього “державного устрою” вкупі з маріонетками у грі кремлівського божевільного [Пог., 28.02.2016], мешканцями “*Ядиного*” краю, тобто жителями-сепаратистами, та *ватажками місцевої окупаційної влади* [ГУ, 7.12.2016], *головними терористами Донбасу* [С, 11–17.12.2014], *об’єктами сепаратистського культу* [D, 5.09.2015], тобто керівництвом, напр.: *Люди, які захопили приміщення Донецької обласної держадміністрації, оголосили про формування уряду так званої “Донецької республіки”* [РС, 8.04.2014]; *Штаб “Армії Південного Сходу” оголошує конкурс на створення герба, прапора, гімну так званої Луганської народної республіки* [Есп, 21.05.2014]; *У контрольованих проросійськими сепаратистами частинах українського Донбасу (так званих ДНР і ЛНР) розпочалося голосування на так званих виборах* [РС, 2.11.2014]; 7 квітня *натопв у Донецьку настільки розпалився, що проголосив т.зв. Донецьку народну республіку – ДНР, і прийняв т.зв. “Декларацію про*

суверенітет ДНР” [ІАЦ, 18.10.2014]; *За добу до подій у Донецьку “на арені цирку” з’явилася т.зв. “Армія Південного Сходу”, яка власне і стала “головною рушійною силою” падіння української влади на Донбасі* [ІАЦ, 18.10.2014]; *В окупованому Луганську вбили двох так званих депутатів “парламенту «ЛНР»”* [ТСН, 28.08.2017]; *Так звані “правоохоронці «ЛНР»” вже порушили кримінальну справу, проводять слідчі дії та оперативно-розшукові заходи для встановлення всіх обставин скоєного злочину і причетних осіб* [ТСН, 28.08.2017]. [Законопроект] № 7164 фактично встановлює окупацію Донбасу російськими бойовиками, відстоює інтереси російської мови, гарантує створення **так званої народної міліції, прокуратури, відсутність кордонів з Росією** [ВГ, 9.10.2017].

До дискусії, предметом якої, закріплюємо ще раз, став номінальний статус денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі”, долучилися не лише лінгвісти, а й політологи, політики, державні, громадські діячі. “Позиція вищого керівництва України, – справедливо наголошує журналіст Сергій Стефанко, – дивує. Ми, вперто не бажаючи публічно, на законодавчому рівні називати речі своїми іменами, підігруємо Росії” [75]. Та й самі високопосадовці, зауважує ще один журналіст Павло Вуець, навіть державні діячі, розробляючи законопроект “Про реінтеграцію окупованих територій Донбасу України” “на четвертому році війни”, задумалися над проблемою “АТО чи не АТО?” [13]. “Зараз, коли йде мова про повномасштабну військову агресію, яка не є спеціальною операцією СБУ, вочевидь, слід переглянути статус АТО”, – зазначає міністр внутрішніх справ Арсен Аваков, коментуючи заяву секретаря Ради національної безпеки Олександра Турчинова про завершення антитерористичної операції й перехід до нового формату захисту від агресивних дій з боку Росії [там само]. Перший Президент України Леонід Кравчук також вважає, що нам варто відмовитися від поняття АТО. “Україна повинна назвати конфлікт на Донбасі з Росією *війною*”, – переконує він... [52].

Стосовно ж слова *війна* як семантичної та формально-граматичної домінанти описових найменувань, що “прямують” у сферу воєнної / військової терміносистеми, то воно, заявив заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій Юрій Гримчак, уживатися не буде, аби не спровокувати *агресивного сусіда* [СП, 19–25.03.2015], точніше, *вічного ворога України* [С, 23.02.–1.02.2017], *штучну країну, склеєну із захоплених територій* [РС, 9.11.2017], *спадкоємицю жорстокої азійсько-ординської, деспотично-*

монархічної та тоталітарно-комуністичної державності [СП, 16–22.07.2015] – “Росію Путіна” [ДП, 2, с. 475] [84]. Якщо ми називаємо сучасні дії на Сході України війною, переконає цей високопосадовець, то “починаємо отримувати все, що може запропонувати російський ВПК: танки, артилерію, літаки” [там само].

Пропонована на законодавчому рівні нова номінація – *Операція з оборони країни* [НВР, 5.09.2017] (*Операція по обороні України* [УНН, 5.09.2017]) – по суті не відрізняється від чинної назви, оскільки вона не індивідуалізує денотативну природу соціально-політичного явища.

Слід закономірно сприймати те, що поруч з офіційним найменуванням *антитерористична операція (АТО)* (потракуємо його як потенційний перифрастичний вислів з огляду на відсутність загальноприйнятої назви) продуктивний тип сформували описові звороти з детермінованим словом-маркером *війна*. Посталі за його пряму участь перифрастичні звороти вирізняються формально-граматичною і значенневою поліфункційністю. Щодо формально-граматичної організації, то вони чітко диференціюються на два основні типи: 1) іменниково-прикметникові та 2) іменниково-іменникові словосполучення, які нерідко заступають одне одного в публіцистично-політичному дискурсі. Відповідно до квантитативної своєрідності граматичної будови аналізовані описові найменування бувають простими і складними. Пор. у цьому зв’язку такі приклади: *Тепер, за розрахунками Володимира Володимировича, війна на Донбасі винятково внутрішня українська проблема* [ГР, 5.06.2017]; *У ході російської гібридної **війни проти України** однією з найважливіших сфер боротьби стала демонізація українців та творення негативних міфів про Україну* [УМ, 26.04.2017]; *... армійські частини, провулки і вулиці, названі на честь загиблих (тіла яких зустрічають у містах і селах на колінах), уроки мужності в школах – така війна стає **легендарною** **війною за незалежність*** [УІ, 21.02.2015]. Кількісна перевага належить складним конструкціям, які утворюються з трьох і більше повнозначних слів, поєднаних двома або трьома типами підрядного синтаксичного зв’язку.

За семантичним критерієм перифрази з граматично опорним субстантивом *війна* об’єднано у два розряди. До першого, непродуктивного, розряду зараховано звороти, які реалізують семантику “організована збройна боротьба” безвідносно до будь-яких її класифікаційних ознак. Зміст цих конструкцій декодують їхні синтагматичні зв’язки, а самі вони побутують на правах семантичної

опозиції до офіційної назви *антитерористична операція (АТО)*. Їхня з'ява зумовлена не лише інтра-, а й екстралінгвальними чинниками, намаганням суспільства довести, передусім владі, що на Сході України ведеться боротьба не з терористами, не з “внутрішніми” ворогами, а з *наступницею Золотої Орди* [УМ, 25.10.2017] – Росією, яка прагне понад усе відновити колишню імперію і стати, як це велося століттями, її повноправним керманичем.

У залежній синтаксичній позиції, яку програмує іменник *війна*, регулярно функціують разом із уточнювальними компонентами або без них прикметники *справжній, дійсний, фактичний* з інтегрувальною семою ‘який насправді існує’, а також ті, що передають значення загальної негативної оцінки (*брудний, виснажливий, гарячий, гідотний, запеклий, кровопролитний, осоружний, проклятий, руйнівний, тяжкий* та ін.), напр.: *Тут справжня ... війна* [УІ, 21.11.2015]; *На Сході України – справжня війна, жорстка, на якій гинуть люди* [ГУ, 3.04.2015]; *У 2014 році була “справжня війна”, і нею вона залишається...* [ГА, 12.08.2017]; *Посадові особи, які у стані фактичної війни Росії проти України розкрадають бюджетні кошти, виділені державою на інженерно-технічне облаштування україно-російського кордону, мають бути суворо покарані відповідно до закону* [ГУ, 15.08.2017]; *Четвертий рік іде кривава війна – справді вітчизняна, народна, визвольна* [УМ, 1.03.2017]; *Одразу розумієш закономірність такого явища і стрімко повертаєшся у сумну реальність країни, якій нав'язав брудну війну російський агресор* [УМ, 25.10.2017]; *...кровопролитна й руйнівна війна ... вже четвертий рік триває тому, що її підтримують і надихають сепаратистів такі люди, як Кобзон, які всіяко схвалюють відділення регіону від України* [УМ, 25.10.2017]. Присубстантивну позицію можуть заповнювати також прислівники *дійсно, справді, насправді, фактично*, об'єднані інваріантною семою ‘який насправді існує’, напр.: “...це **дійсно війна**”, – *азначив Береза* [Сг, 8.09.2017]. Аналізовані прикметники та прислівники як детермінувальні компоненти субстантивно-ад'єктивних і субстантивно-адвербіальних конструкцій зберігають між собою генетичний зв'язок та можуть вступати у відношення семантичної ізофункційності.

Другий, продуктивний, розряд сформували вторинні індивідуалізовані назви денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі”. Їх зінтегровано відповідно до семантичної референції конкретизаторів слова-маркера *війна* в такі семантичні моделі: 1) “війна” / “ідеологічна спрямованість”; 2) “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)”;

3) “війна” / “мета”; 4) “війна” / “місце”; 5) “війна” / “локальний конфлікт”; 6) “війна” / “нелегітимність”; 7) “війна” / “тактика”; 8) “війна” / “час”; 9) “війна” / “місце в історії суміжних подій”. Вони можуть об’єднуватися між собою й утворювати моделі комбінованого типу, як-от: “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “місце”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “час”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “місце” / “час”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “нелегітимність”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “нелегітимність” / “місце”; “війна” / “тактика” / “місце”; “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” / “місце”; “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” / “нелегітимність”; “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” / “час”; “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” / “нелегітимність” / “місце”; “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” / “місце в історії суміжних подій”; “війна” / “нелегітимність” / “місце”; “війна” / “локальний конфлікт” / “місце”; “війна” / “локальний конфлікт” / “час”; “війна” / “локальний конфлікт” / “місце” / “час”; “війна” / “нелегітимність” / “час”; “війна” / “нелегітимність” / “місце” / “час”; “війна” / “мета”; “війна” / “мета” / “місце”; “війна” / “місце в історії суміжних подій” / “місце”.

= Семантична модель “війна” / “ідеологічна спрямованість” =

Конституентами цього семантичного типу, репрезентованого прикметниково-іменниковими та іменниково-іменниковими словосполученнями, крім лексеми-маркера *війна*, є ад’єктиви – актуалізатори семи ‘соціально-ідеологічна оцінка’. Це, зокрема, ад’єктиви *громадянський* (“невійськовий, цивільний”) і *вітчизняний* (“створений у своїй державі”), напр.: “Чому ви описуєте тривалу російську агресію проти України на Донбасі як **“громадянська війна”** – точно так, як це робить московська пропаганда?” – зазначив Волков [Есп, 17.08.2017]; А брехня Кремля, що це **громадянська війна**, яку підтримують і деякі наші громадяни, а точніше, “люті друзі” України, є російським ноу-хау [Гор., 23.08.2017]; Автор пояснює, що замість відкритої повномасштабної агресії проти України Кремль “створив образ **громадянської війни**, абсурдно зображуючи київський уряд “фашистським” режимом, а сепаратистів «борцями за свободу»” [РС, 26.05.2017]; При цьому відразу два співрозмовники ЛІГА.net стверджують, що ... потрібно якось ... сісти за стіл переговорів не з представниками Москви, а безпосередньо з її маріонетками в особі Захарченка та Плотницького – визнати їхню

владу і **громадянську війну**, а не російсько-українську, як форму поточного конфлікту [ГК, 12.12.2016]; Голова Закарпатської обласної ради Михайло Рівіс вважає, що на Сході України нині відбувається не війна з Росією, а **громадянська війна** [ЗО, 30.08.2017]; Українська влада ніяк не зважиться вимовити слова, що принципово коригують слова того, що відбувається на Донбасі: **Вітчизняна війна** [Г, 29.07.2014]. У перших чотирьох прикладах аргументовано пояснено те, кому вигідна “громадянська війна”, і частково пролито світло на те, що ця назва не відображає реальних натеперішніх подій на Донбасі, вона радше спотворює їх. Наголосимо, що під громадянською війною розуміють збройну боротьбу всередині країни, боротьбу між громадянами однієї країни. Українці самі собі війни не нав’язували, її розпочав окупант з орлом двоголовим [ЛУ, 12.03.2015], тобто Росія, а підтримали внутрішні п’ятиколонники [СП, 15–21.01.2015], носії георгіївських стрічок, трикологів [СП, 15–21.01.2015], тобто сепаратисти різних мастей.

З перифразою **громадянська війна** у відношенні семантичної кореферентності перебувають аксіологічно марковані описові звороти **братовбивча війна**, **війна між братами**, **громадянська братовбивча війна**, напр.: Львовчкін назвав окупацію Донбасу “**братовбивчою війною**” [ТСН, 22.01.2016]; Соратник Віктора Януковича [Сергій Львовчкін] процитував неназваного представника грузинської діаспори і в традиціях російської пропаганди назвав конфлікт на Донбасі “**громадянською братовбивчою війною**” [ТСН, 22.01.2016]; ... саме “**війною між братами**” називає агресію Московії проти України професор А. Зубов [ЛУ, 17.08.2017].

Некоректність перифрастичного виразу **громадянська війна** засвідчує утворення в мові протиставлення *не громадянська війна, а X*, напр.: *Це [сучасні воєнні дії на Сході України] **не громадянська війна, а жахи агресії*** [ГУ, 1.07.2017].

Закріплений за іменниково-прикметниковою описовою назвою **вітчизняна війна** план змісту “оборонна війна, війна за свободу й незалежність своєї Вітчизни проти загарбників” послідовно корелює з денотатом “сучасні воєнні дії на Донбасі”, отже, маємо всі підстави вважати, що це вторинне номінування відповідає утрадиційним критеріям вітчизняної війни: 1) явно є зовнішній загарбник; 2) цей загарбник здійснює відкрите вторгнення; 3) проти такого вторгнення виступає весь народ країни, що зазнала вторгнення [20]. Роль носія основної інформації в розглядуваному словосполученні, тобто семан-

тичного індикатора, виконує означальний компонент *вітчизняний*, мотивом якого є іменник *Вітчизна* (“батьківщина, рідний край”). До речі, події, які відбуваються сьогодні на Донбасі, наші державні керівники також іменують неофіційно *вітчизняною війною*. За твердженням Олександра Турчинова, *війна на Донбасі* обернулася для України на *вітчизняну* [83]. Такої ж думки дотримується й Президент нашої держави. “Події останніх місяців, – процитуємо фрагмент однієї з промов Петра Порошенка, – стали для нас хоч і не оголошеною, але справжньою війною. Вона, можливо, так і ввійде в історію як *вітчизняна війна 2014 року*... Вітчизняна вона тому, що на захист Батьківщини піднялися всі, від малого до старого. Боротьба за перемогу стала всенародним рухом, справою всіх і кожного” [60]. З-поміж вартих уваги думок на цю тему й та, яку висловив Сергій Чирков: “Оголошення війни на Донбасі *війною Вітчизняною* більше потрібне нам самим, громадянам України. Тоді й у головах спадкоємців вольностей Дикого Поля – луганців із донеччанами – трохи проясниться, і на Львівщині та Тернопільщині ні в кого не повернеться язик дорікнути: “«Навіщо нам той Донбас?» Адже одна річ – розгрібати в рамках АТО наслідки політичних дурниць гонорових співвітчизників, і зовсім інша – захищати Батьківщину. Боронити від загарбників свободу і незалежність Вітчизни у справедливій і святій Вітчизняній війні” [93].

У сучасному публіцистично-політичному дискурсі активно функціює іменниково-прикметникове словосполучення *гібридна війна*, напр.: *У надскладних обставинах гібридної війни ... роль СБУ важко переоцінити* [ГУ, 25.03.2017]; *Гібридна війна: чому українські військові гинуть на мирній території* [ТСН, 2.07.2017]; *Не згадуються не тільки помилки минулого, зокрема потреба своєчасної і адекватної реакції ООН на анексію Криму, а й в що обходиться українцям гібридна війна на Сході...* [ЛУ, 14.09.2017]. Загальний зміст цього описового найменування – “новітній вид глобального протистояння” – у проекції на сучасні воєнні дії, які стосуються окупованих регіонів Донецької та Луганської областей, має такий конкретизований вияв: *Росія, яку заслужено поіменовано державою-агресором* [ЦН, 19.12.2016], *країною-вбивцею* [СП, 16–22.07.2015], *країною-окупантом* [ЦН, 16.11.2016], *країною-терористом* [СП, 16–22.07.2015], *міжнародним терористом* [С, 8–14.12.2016], *неоімперією зла* [ВБ, с. 147], “поєднуючи мілітарні, квазімілітарні, дипломатичні, інформаційні, економічні засоби, не гребуючи ядер-

ним шантажем, послідовно намагається досягти в Україні ... політичних цілей” [66, с. 15]. *Вічний сусід і вічний ворог* [Д, 7.10.2016] прагне домогтися повного підпорядкування України своїм експансіоністським неоімперським планам [56]. Вона створює хаос, породжує безперервні конфлікти, постійно генерує провокації, руйнує інфраструктуру, робить усе можливе, аби була знищена національно-державна ідентичність країни-суперника.

До семантичних кореферентів виразу *гібридна війна* уналежнено описові найменування *комбінована війна, змішана війна, асиметрична війна, нестандартна війна, кримінально-терористична війна, війна керованого хаосу або нелінійна війна* [15, с. 296], напр.: *Використати [треба] можливості Гаазького трибуналу щодо засудження ... асиметричної війни ...* [ВБ, с. 64]; *Україна воює, і не оголошена війна, яка ведеться Росією проти нас, визначається як “гібридна”, “нелінійна”, або “війна керованого хаосу”* [УП, 6.08.2014]. Обстежений матеріал показує, що “найбільшого поширення набув термін «гібридна війна», який у широкому значенні охоплює усі різновиди «воєн нового покоління»” [15, с. 297]. Цей перифрастичний зворот зараховано до конкретних репрезентантів семантичної моделі “війна” / “ідеологічна спрямованість” об’єктивно й водночас умовно, позаяк поняття “гібридність” інтегрує в собі й інші індивідуальні риси денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі” й багатьох інших денотатів суспільно-політичного рівня. Те, що нині відбувається на Донбасі, у проекцію на сучасну роз’єднаність України можна трактувати, услід за Сергієм Дацюком, “гібридною війною гібридної вітчизни за гібридну незалежність” [20]. “Війна, – не зайвим буде покликатися ще й на юриста Володимира Пилипенка, – триває не лише на територіальному напрямку, а й на інформаційному, культурному і особливо на правовому. У цьому й полягає суть гібридного протистояння” [57].

У публіцистично-політичному дискурсові перифрастичні номінації *громадянська війна, вітчизняна війна, гібридна війна* регулярно функціують у комбінованих моделях. Для назви *гібридна війна* регулярним є вживання у структурах семантичних типів “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “місце”, “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “рушійні сили (рушійна сила)”, напр.: *Гібридна війна на Донбасі паралізувала дипломатів* [Znaj, 21.03.2017]; *Відомий закарпатський історик та освітянин Федір Брецько поділився з нашим виданням своїми роздумами щодо гібридної війни Росії проти України* [PZ, 3.03.2015]; *Росія насправді веде “гібридну війну”*

не лише проти України, а й проти Європи, США і цивілізованого світу [УМ, 7.03.2017]. Описові звороти *громадянська війна, вітчизняна війна* найчастіше фіксуються ускладі комбінованих моделей “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “місце”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “час”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “мета”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “час” / “мета”; “війна” / “ідеологічна спрямованість” / “рушійні сили (рушійна сила)”, напр.: “*Все це призвело до громадянської війни на Сході України*”, – заявив він [директор правового департаменту МЗС РФ Роман Колодкін] [УП, 9.03.2017]; *Громадянська війна в Україні очима британців* [УП (Б), 7.07.2015]; ...потрібно якось пов’язати АТО з *Вітчизняною війною 2014 року за незалежність* [УП (Б), 2.12.2014]; *Вітчизняна війна 2014 року* [ГУ, 27.08.2014]; *Насправді вона [антитерористична операція] стала Вітчизняною війною за Незалежність* [НМО, без дати]; *Уперше в офіційній владній риторичі зроблено не тільки публічне визнання війни, яка продовжується безвідносно до оголошеного перемир’я, але і сформульована мета війни (за незалежність) і дана назва цієї війни – “Вітчизняна війна 2014 року за незалежність України”* [УП (Б), 2.12.2014]; *Вітчизняна війна України з російськими окупантами палає в нашому домі з 20 лютого* [ПН, 3.09.2014].

= Семантична модель “війна” / “рушійні сили (рушійна сила) події” =

Семантична модель “війна” / “рушійні сили” представлена іменниково-прикметниковими та іменниково-іменниковими конструкціями, напр.: *Знаю, що і названі регіони, і вся Україна зацікавлені в якнайшвидшому завершенні російсько-української війни і в поверненні до складу України Криму і Севастополя* [СП, 1–7.12.2016]; *“Я переконаний, що в цій українсько-російській війні свого часу буде поставлено тверду крапку”, – запевняє Юрій Карін* [РС, 8.06.2017]; *Війна Росії проти України була неминучою, переконує читачів тижневика “Країна” політик Роман Безсмертний* [РС, 18.08.2016]; *Гібридна війна проти України може стати прикладом, який може бути використаний проти інших країн* [ЗУ, 15.10.2017].

У публіцистично-політичному дискурсі найуживаніший тип становить описове найменування *російсько-українська війна*. Можемо прогнозувати, що воно має реальну перспективу зайняти нішу офіційної назви воєнної події, яка охопила Схід України, і розширити номінативну парадигму воєн, які іменувалися свого часу вітчизняними: *російсько-*

шведська війна (1741–1743), британсько-французька війна (1756–1763), франко-російська війна (1812), російсько-турецька війна (1768–1774, 1877–1878), російсько-японська війна (1904–1905) та ін. З описовими назвами російсько-українська війна у відношенні семантичної кореференції перебувають перифрастичні структури московсько-українська війна, москальсько-українська війна, напр.: “За наших 50 побратимів-свободівців, які загинули під час Революції Гідності і під час **московсько-української війни**, а також усіх загиблих українців ми пронесемо цей біль у серці через все життя”, – написав на своїй сторінці у “Фейсбук” свободівець Руслан Супрун [С, 22–28.12.2016]; Ось уже четвертий рік (!) лунають на сході України канонади АТО, практично щодня гинуть і калічаються кращі сини Батьківщини – йде фактично **широкомасштабна україно-москальська війна**, яку впорю назвати “великою вітчизняною”... [УП, 12.08.2017].

Для розглядуваного різновиду вторинних номінувань досліджуваного денотата найтипівішим є функціювання у складі комбінованих моделей, передовсім тих, значенневий обсяг яких представлений маркерами “рушійні сили” та “місце події”, напр.: Якщо в “Території брехні” події відбуваються напередодні Революції Гідності, то в романі “Загадка гробниці” вони закінчуються під час **російсько-української війни на Донбасі** [ЛУ, 17.11.2016]; **Російсько-українська війна на сході України ...** – збройний конфлікт на частині території Донецької і Луганської областей України між організованими та керованими з РФ незаконними збройними формуваннями Донецької і Луганської “народних республік” ... [Wiki, 12.12.2016]; Українці не забули, як торік митрополит Онуфрій відмовився підвестися, як зачитували імена українських героїв – учасників **московсько-української війни на Сході** [С, 21–27.07.2016]; Містить [стаття] коротку хроніку участі сокільців у **московсько-українській війні на Донбасі** ... [ІНО, 4.10.2017].

Менш продуктивною є семантична модель “війна” / “рушійна сила”. Її структурують іменник-маркер *війна* та граматично й значеннево підпорядковані йому прикметники *московський*, *москальський* як реалізатори нерелевантної для них семи ‘призвідець війни’. Для цієї моделі типовим є як самостійне функціювання, так і входження до складу комбінованих моделей. З-поміж останніх за кількісним складом переважають такі: “війна” / “рушійна сила” / “ідеологічна спрямованість”, напр.: *Хіба не варто задуматися тим, хто пов’язує свої сподівання на припинення **москальської війни на нашому Донбасі***

з Мінськими домовленостями? [ЛУ, 7.09.2017]; *Війна в Україні – це приклад вивчення російської гібридної війни* [ГА, 12.08.2017].

Для перифраз із семантичним маркером “рушійні сили (рушійна сила) війни”, які структуруються за зразками іменниково-прикметникових словосполучень, типовим є ізофункційний зв’язок з іменниково-іменниковими конструкціями, що вживаються як самостійні одиниці або як органічні складники комбінованих моделей і мають таку формально-граматичну будову:

1) слово-маркер *війна* + іменник-хоронім + прийменник [проти, з] + іменник-хоронім, напр.: *...Однією з основних мотиваційних передумов війни Російської Федерації проти України є московсько-путінська політика захисту “русскоязычного населення”* [СП, 9–15.02.2017]; *Гібридна війна Росії проти України: уроки та висновки* [УІ, 24.10.2016]; *Війна Росії з Україною: чотири сценарії найближчого майбутнього* [А, 20.07.2016];

2) іменник-маркер *війна* + прийменник [з, проти, з боку] + іменник-хоронім, напр.: *Я вважаю, що в таємних Мінських угодах все ж таки було прописано пункт, аби кримінально покарати й усунути від політики тих, котрі були активними учасниками Революції гідності та війни з Москвою* [С, 19–25.01.2017]; *І все це під час війни з Московією* [С, 24–30.08.2017]; *Спровокована “гібридна” війна проти України захлинулася* [ЛУ, 17.08.2017]; *...Нинішня політична ситуація – це війна, а саме: російсько-українська війна, з боку Росії загарбницька, з нашого – визвольна* [СП, 8–14.12.2016];

3) іменник-маркер *війна* + іменник-хоронім + сполучник [і/й (та)] + іменник-хоронім, напр.: *Війна України і Росії: в якому разі США послають участь* [Р, 21.06.2017]; *Головний тренер голландського “Аякса” Франк де Бур називає військовий конфлікт на Сході України своїми словами – це війна України та Росії* [ЧН, 12.03.2015];

4) іменник-маркер *війна* + прийменник [між] + іменник-хоронім + сполучник [і/й (та)] + іменник-хоронім, напр.: *Війна між Україною і Росією* [РС, 8.05.2017]; *Між учасниками конференції виникла дискусія, чи можна продовжувати й надалі в офіційних документах називати війну між сучасними Україною та Росією дивною з усіх точок зору аббревіатурою АТО* [СП, 8–14.12.2016]; *...у західному та центральному регіонах України набагато більше респондентів схильні погоджуватися з тим, що між Україною та Росією йде війна – на Заході так вважають 88 % опитаних, у центрі – 77 %, в той час як на Півдні поділяють цю думку 45 %, на Сході 41 %* [24tv, 15.03.2016].

Репертуар семантичної моделі “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” доповнюють перифрастичні структури, у яких замість хороніма *Росія (Російська Федерація)* вживається антропонім *Путін*, прагматонім *Кремль*, топонім *Москва*, етноніми *росіяни, москалі*, а замість хороніма *Україна* – топонім *Київ*, етноніми *український народ, українці* або їхні субститути у вигляді описових зворотів, що постають на контекстуальному тлі як метонімічні назви Російської Федерації, Української держави, напр.: *Знак якогось вищого провидіння проявився сьогодні в тій же, не проголошеній, але вже розпочатій **війні Путіна проти України*** [ДП, 2, с. 475]; *Не завадила [обґрунтуванню реального становища української мови в нашій державі] навіть **неоголошена гібридна війна Кремля проти України*** [СП, 31.08.–6.09.2017]; *Переможна **війна з “бандерівською хунтою”** мала б підвищити рейтинг Путіна та мобілізувати росіян, подібно, як анексія Криму* [ВН, 24.06.2017]; *Наші західні союзники, нарешті, можливо, зрозуміли, що ... це **війна з московським фашизмом оживленої царсько-сталінської імперії проти західної цивілізації, демократії і культури*** [СП, 3–9.11.2016]. Корелятом перифрази *війна Путіна* є описовий зворот *путінська війна*: ***Путінська війна в Україні ...*** [ЛУ, 17.08.2017].

З-поміж формально-граматичних репрезентантів перифраз, які є потенційними семантичними корелятами тільки-но проаналізованих описових зворотів, але не збігаються за своїм лексико-семантичним діапазоном, окреме місце займають ті, у яких іменник *війна* конкретизують постпозитивні або препозитивні дієприкметникові словосполучення: ***Війна, нав’язана Україні Москвою, відкрила нашому народові контексти його європейської пам’яті*** [ДП, 2, с. 38]; *Дійшли одностайного висновку, що **антитерористична операція на сході України, ...розв’язана імперським керівництвом Російської Федерації та його ставлениками-сепаратистами ...** потребує значно більшої протидії як з боку українських діячів медіа-простору, літератури та мистецтва, так і з боку державних органів* [ЛУ, 13.10.2016]; ***За найскромнішими підрахунками, кількість загиблих у розв’язаній Росією й місцевими сепаратистами війні [на Донбасі] вже йде на тисячі*** [ГУ, 14.04.2017].

Подана вище класифікація не претендує на вичерпність, вона, зрозуміло, може бути доповнена й розширена. Це пояснюється вже не мовними, а екстралінгвальними чинниками, головно тим, що “сенс війни, яка сьогодні триває на сході, бачиться нашими громадянами

по-різному. Для одних це війна за незалежність України, її захист від агресії з боку північного сусіда. Для інших – війна незаконної влади із власним народом і, відповідно, боротьба з київською хунтою. Хтось сприймає цю війну як черговий перерозподіл власності українськими олігархами руками легковірних громадян, а для когось ця війна є лише елементом великої та кривавої геополітичної гри” [11] (див. також: [49]).

Як свідчить багатий фактичний матеріал, дефініційні рамки всіх описуваних у дослідженні семантичних моделей досить часто розширюють компоненти з яскраво заманіфестованою конотацією. Найчастіше аксіологічну функцію перебирають на себе семантично неоднорідні прикметники, зокрема ті, для яких ідентифікувальними є семи ‘загальна негативна або позитивна оцінка’, ‘школа’, ‘соціальна оцінка’, ‘виділюваність’. Вони сполучаються зі словом-маркером *війна*, нерідко утворюють послідовні синтагматичні ланцюги, що перетворюються на яскраві оцінні маркери, як-от: **Наявні загрози: війна з ядерною Росією...** [СП, 23.02.–1.03.2017]; *Але чи саме таке розуміння подій на сході – як священної війни з московським окупантом – дає українцям нинішня державна політика?* [С, 29.01.–4.02.2015]; *Хибність ... підходу вже в тому, що маємо справу не з “українським конфліктом”, не з “антитерористичною операцією”, а з брутальною загарбницькою війною агресивної Московії проти незалежного, волелюбного українського народу* [ЛУ, 7.09.2017].

= Семантична модель “війна” / “мета події” =

Типовим реалізатором розгляданої семантичної моделі є граматично панівний іменник *війна* й залежні від нього референційно акцентовані прикметники *визвольний* (“який ставить за мету визволення когось”) та *загарбницький, окупаційний* (“який ставить за мету загарбати когось”), напр.: *І зараз знову окупаційна війна...* [Ді, 14.06.2016]; *Хоч би як війну на сході України називали – гібридною... або “визвольною”, суті це не міняє* [ГУ, 11.10.2017]. Описувані перифрази набувають термінологічної інформативної достатності за умови розширення своїх синтагматичних зв’язків. Природне для них ухвалення до комбінованих моделей “війна” / “мета” / “рушійні сили (рушійна сила)”, “війна” / “мета” / “місце”, напр.: *Щоб назвати цю війну загарбницькою з боку Росії, Україні потрібно було б прийняти пряме законодавче рішення щодо оголошення частини Сходу України окупованою Росією територією* [УП (Б), 7.07.2015]; *“Схилию голову*

в пам'ять про всі покоління воїнів-борців за незалежність України, особливо перед пам'яттю героїв **визвольної війни на Донбасі**" [ГК, 6.12.2016].

У колі реальних конкретизаторів слова-маркера *війна* – іменники-деад'єктиви (*незалежність*) та іменники-девербативи (*знищення, вигублення, навала, умиротворення, захист, збереження*), що функціують у складі прийменниково-відмінкової форми. Вони як автосемантично-синсемантичні одиниці зорієнтовані на сполучуваність з іншими компонентами – уточнювачами їхньої семантики. Описувані іменниково-іменникові конструкції зрідка вживаються самостійно, а частіше у структурі комбінованої моделі "*війна*" / "мета" / "рушійні сили (рушійна сила)". Пор.: *Для одних це війна за незалежність України, її захист від агресії з боку північного сусіда* [Т, 24.06.2014]; *Чого хотіти, коли навіть очільник держави заявляє, що більшість її захисників розмовляє мовою агресора, хоч соціологічні дослідження свідчать про інше співвідношення за мовою наших фронтовиків у так званій АТО, що насправді є **війною проти навали путінської Московії?*** [СП, 31.08.–6.09.2017]; *"Насправді це... **війна... за незалежність...**" – зазначив Береза* [Сг, 8.09.2017].

= Семантична модель "*війна*" / "місце події" =

Розряд конкретних репрезентантів розглядуваної моделі представлений іменниково-іменниковою конструкцією, у якій залежну від субстантива-маркера *війна* синтаксичну позицію заповнює локативний поширювач НА (В) + іменник у місцевому відмінку. Лексико-семантичний склад цієї позиції обмежений хоронімом *Україна* та регіонімами *Донбас, Схід, Схід (схід) України, південний схід України*, напр.: *Коли закінчиться **війна в Україні?*** [О, 25.05.2015]; ***Війна на Донбасі** переходить в іншу фазу...* [24tv, 9.02.2017]; *[На всі ці завдання потрібні роки...]* *Ціною життів Героїв Небесної Сотні, Героїв **війни на Сході**, здоров'я бійців АТО* [Е, 20.02.2017]; *... закінчення **війни на Сході України** не означатиме закінчення війни України з Росією...* [О, 25.05.2015]; *Про це [відносини між Росією й Україною] пише Ютте Зоммербауер у статті "**Забута війна на сході України**", опублікованій на сайті газети *Die Presse** [ТСН, 15.08.2016]; ***Війна на південному сході України** – це безумство путінської реакції на Майдан...* [ГУ, 14.12.2016].

Проведений аналіз дає підстави твердити, що вторинні найменування зі значенням "*місце події*" найекспліцитніше характеризують денотат "*сучасні воєнні дії на Донбасі*", тобто є його найвиразнішим

ідентифікатором. Цим можна вмотивувати активне входження семантичної моделі “війна” / “місце” до всіх чинних перифрастичних структур комбінованого типу. Пор. подані вище приклади з такими: *У це важко повірити з огляду на війну з окупантами на сході, але – факт* [С, 23.02.–1.03.2017]; *Не згадуються не тільки помилки минулого, зокрема потреба своєчасної і адекватної реакції ООН на анексію Криму, а й в що обходиться українцям гібридна війна на Сході...* [ЛУ, 14.09.2017].

= Семантична модель “війна” / “локальний конфлікт” =

Реалізатором описуваної семантичної моделі є іменниково-прикметникові словосполучення з притаманною їм жорсткою лексико-семантичною селекційністю на рівні детермінованого й детермінувального компонентів. Роль першого виконує іменник *війна*, роль другого – прикметник *малий* (“незначний за силою, ступенем та ареалом свого вияву”), напр.: *У лексиці професійних військових усіх країн вона [війна на Сході України] має іншу назву – “мала війна”* [ЛУ, 2.02.2017]; *“Мала війна” триватиме до весни, а потім буде гаряче* [24tv, 2.12.2014]. Під малими війнами прийнято розуміти локальний конфлікт. Це дає підстави вважати розглядувану назву одним з індивідуальних номінувань денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі”. Без контекстуальних конкретизаторів вона не виявляє інформативної достатності. З огляду на сказане цілком логічне функціонування семантичної моделі “війна” / “локальний конфлікт” у структурі комбінованого типу, що найчастіше має такий вигляд: “війна” / “локальний конфлікт” / “місце”, напр.: *“Мала війна” на Донбасі: активізувалися російські ГРУшники* [D, 17.07.2015]. У публіцистично-політичному дискурсі описове номінування *мала війна* активно використовують як заголовок, що має двоїсту природу: він є і самостійним елементом, і водночас текстовим складником.

= Семантична модель “війна” / “нелегітимність” =

Описувана модель представлена іменниково-прикметниковими (дієприкметниковими) словосполученнями із жорстко регламентованим лексико-семантичним спектром заповнювачів конститутивних позицій. Власне, мовиться про слово-маркер *війна* та програмовані ним атрибутивні конкретизатори *неоголошений*, *непроголошений* (“офіційно не названий, не заявлений”), *невизнаний* (“який не дістав визнання”), напр.: *Щороку, від початку Неназваної Війни, українці*

збільшують видатки на безпеку і оборону, щоб посилити наше військо [ОС, 9.12.2016]. Конкретні реалізатори семантичної моделі “війна” / “нелегітимність” функціують здебільшого не самостійно, а в єдності з іншими моделями, зокрема тими, які повідомляють про нелегітимність та рушійні сили (рушійну силу), нелегітимність й місце воєнних дій, як-от: *Навіть шановні гості з Міжнародної федерації журналістів, ЮНЕСКО і ОБСЄ, які вітали нас, учасників з'їзду, журналістів, жодним словом не згадали про неоголошену війну Росії проти України...* [СП, 18–24.05.2017]; *[Жоден конфлікт не виникає на порожньому місці...] Не виняток і нинішня українсько-російська неоголошена війна* [УП, 23.08.2017]; *Знак якогось вищого провидіння проявився сьогодні в тій же, не проголошеній ... війні Путіна проти України* [ДП, 2, с. 475]; *Не оголошена Росією, не визнана Україною ... війна Росії проти України триває* [УП (Б), 3.02.2017]; *Невизнана війна на сході України принесла багато горя та втрат, а звільнені від “колорадсько-сепаратистського” нашестя міста й села нині схожі на території, якими пролетіло цунамі чи велетенський смерч* [ВН, 3.10.2015].

= Семантична модель “війна” / “тактика” =

З попередніми аналізовану модель зближує лімітативність лексико-семантичного спектра її конкретного репрезентанта – іменниково-прикметникового словосполучення. Його утворюють слово-маркер *війна* та споріднені стосовно значення прикметники *окопний, позиційний, траншейний* (“пов’язаний із оборонними спорудами, з перебуванням в оборонних спорудах”), напр.: *На Донбасі триває суто окопна війна* [ГУ, 10.11.2017]; *В останні півроку на Донбасі йде позиційна війна, тобто бойові дії ведуться на більш-менш стабільних позиціях* [У, 8.08.2017]; *...“траншейна війна” з підписанням мінських угод швидко йому [Ф. Беньяміну] набридла* [Д, 4.05.2017]. Окопною війну на Сході України вважають тому, що вона ведеться на стабільних фронтах і має оборонний характер. Описувана структура набуває інформативної достатності за умови функціонування у складі комбінованої моделі “війна” / “тактика” / “місце”, або за рахунок розширення синтагматичних зв’язків.

= Семантична модель “війна” / “час” =

Перифрастичні структури, об’єднані семантичною моделлю “війна” / “час”, вирізняються неоднорідністю формально-граматичної

будови й значеннєвої наповнюваності. Вони мають два семантичні описи: “неконкретизований час” і “конкретизований час”. Перший із них представлений словосполученнями із детермінованим іменником-маркером *війна* та детермінувальним прикметником *новітній* (“який охоплює останній період”), напр.: *Далі ситуація звична для багатьох націоналістично свідомих українців: активна участь... у новітній українсько-російській війні...* [С, 23.02.–1.03.2017]. Вони, як і репрезентанти вже схарактеризованих семантичних моделей, побутують зрідка самостійно, а частіше у складі комбінованих моделей, які інформують про час і рушійні сили (рушійну силу), час та ідеологічну спрямованість події.

Стосовно другого семантичного опису, то про його реальне термінологічне ословлення говорити не доводиться, позаяк війна на Сході України триває, відома лише дата початку її. В обстежених різних жанрах публіцистично-політичного дискурсу зафіксовано вживані автономно або у структурі комбінованих моделей перифрази з присубстантивним конкретизатором 2014 (рік), напр.: *Російсько-українська війна 2014: причини, перебіг та політико-правові оцінки* [8, с. 28]; *Війна 2014: спроба системного аналізу* [8, с. 27]; *В історію вона [війна] увійде як... Вітчизняна 2014 року* [ІАЦ, 18.10.2014]. Важливо, що в публіцистично-політичному дискурсі, продукovanому після 2014 року, який іменують *найбільш насиченим політичними подіями в історії України роком* [ВВС, 22.12.2014] (це позитивне) і *першим роком війни* [ЕП, 24.10.2016] (це негативне), інших реалізаторів семантичної моделі “війна” / “час” не виявлено. Отже, номінування денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі” за критерієм “конкретизований час” стане можливим після звільнення Донбасу від російських військ та місцевих сепаратистів, тобто після закінчення війни.

= Семантична модель “війна” / “місце в історії суміжних подій” =

Семантичну модель “війна” / “місце в історії суміжних подій” представляють конструкції з іменником-маркером *війна* й залежними від нього порядковими числівниками *перший*, *двадцять четвертий* (24-й), *двадцять другий* (22-й), напр.: *В історію вона [війна] увійде, швидше за все, як Перша російсько-українська війна* [ІАЦ, 18.10.2014]; [*Це не АТО, це війна...*] *Це 24-а війна з Росією, – заявив він [Віктор Ющенко]; Нинішня війна – двадцять друга* [ДС, 13.08.2016]; ... *зараз триває двадцять друга російсько-українська війна, каже історик* [УКП, 29.09.2017]. Назва *Перша російсько-українська війна* має пра-

во на існування через ту причину, що однією з рушійних сил збройного конфлікту є самостійна держава Україна, яка розірвала зв'язки з імперським минулим і нині окремішньо творить власну історію. Хронологія російсько-українських воєн – *двадцять четверта (24-а), двадцять друга (22-а)*, – якою оперують *третій Президент України* [УП, 29.07.2017], поіменованій патетично *великим українцем* [ДП, 2, с. 331] й іронічно *жалюгідним руйнівником України* [ДП, 2, с. 439], та історик, кандидат політичних наук Олександр Палій, охоплює добу Київської Русі, перебування України у складі князівства Литовського, Речі Посполитої, Російської імперії, СРСР, а також добу Гетьманщини, УНР. Як свідчить наведений ілюстративний матеріал, для описуваної семантичної моделі характерне вживання у складі комбінованої моделі “війна” / “місце в історії суміжних воєн” / “рушійні сили (рушійна сила)”.

Мають рацію ті, хто називають (зрозуміло, і вдаються до відповідних перифрастичних номінацій) сучасні воєнні дії на Донбасі *логічною ланкою низки антиукраїнських дій північного сусіда* [СП, 21–27.07.2016], порівнюють їх із *другою Чечнею*, тобто з *російсько-чеченськими* війнами, які вела Російська Федерація проти незвіданої Чеченської Республіки Ічкерії в період із 1994 до 2009 року, та *брежнєвською війною в Афганістані*, тобто повномасштабною збройною агресією Радянського Союзу проти суверенного Афганістану, що розпочалася у грудні 1979 року й завершилася в лютому 1989 року, напр.: *АТО і чеченська війна: чи справді на Донбасі – друга Чечня?* [РС, 14.11.2014]; *Путінська війна в Україні нагадує брежнєвську війну в Афганістані* [ЛУ, 17.08.2017]. У цих війнах зримо простежується кривавий воєнний почерк Росії, прагнення цього *імперського ведмедя, а не братського народу* [С, 5–11.03.2015] довести світові, що він не *просто мілітарна держава з великою потугою* [СП, 18–24.08.2016], а *гравець на світовій арені* [С, 8–14.12.2016].

Натеперішні воєнні дії на Донбасі так само небезпідставно називають ще *третіми визвольними змаганнями* [Wiki, 27.07.2017]. В українській Вікіпедії знаходимо перелік визвольних змагань: *перші визвольні змагання (1917–1922 рр.)* – спроби українців створити власну національну державу в умовах Першої світової війни; *другі визвольні змагання (1938–1950 рр.)* – спроби українців створити власну національну державу в умовах Другої світової війни; *треті визвольні змагання* (з 2014 р. і дотепер) – спроби українців захистити та побудувати власну національну державу в умовах російської агресії

[10]. У цьому місці відійдемо від основного нашого викладу й ви-яскравимо таке: справедливість має восторжествувати, отже, і *треті визвольні змагання* повинні, урешті-решт, стати успішним завершальним етапом творення незалежної Української держави – повноправного суб'єкта європейської спільноти.

Склад мілітарної лексики, якій відведено роль конструктивно-го центру описових індивідуальних найменувань донотата “сучасні воєнні дії на Донбасі”, крім іменника *війна*, формують субстанти-ви *агресія*, *ескалація*, *вторгнення*, *інструмент*, *інтервенція*, *конфлікт*, *окупація*, сполуки на зразок *воєнна дія*, *кризова ситуація*, напр.: *І хочеться сподіватися, що я доживу до закінчення **агресії РФ проти України** й до справедливої відплати всім, хто винуватий в окупації Криму...* [ГУ, 14.12.2016]; *Мені дуже боляче, що три роки тому з вини керівництва нашої країни [Росії] була розв'язана **варварська агресія проти України**...* [ГУ, 22.03.2017]; *Виданню вдалося знайти документи, які свідчать про те, що “Мотор Січ” під час **воєнної агресії Росії на Донбасі** займалася ремонтом літаків міноборони РФ [ГК, 20.02.2017]; У результаті **гібридної військової агресії Росії проти України** та проведення недолугої соціально-економічної та грошово-кредитної політики протягом 2014–2015 років промисловість впала на 22 %...* [ГУ, 1.09.2017]; *Уже два з половиною роки минуло з того часу, як ... розпочалась **збройна агресія Росії проти України на Донбасі** [УІ, 24.10.2016]; Сьогодні на сході України, зокрема у Луганській та Донецькій областях, має місце **російська збройна агресія**... [НМО, без дати]; **Воєнну ескалацію на Сході**, що її офіційно іменують “АТО”, лівова частка українців де-факто сприймає як **російську інтервенцію** [ЛУ, 4.05.2017]; Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр заявив, що **російське вторгнення в Україну** залишається “відкритою раною” у відносинах Росії і Німеччини [У, 25.10.2017]; ...доки триває **збройний конфлікт низької інтенсивності** ... доти Президент Порошенко і його команда почуваються абсолютно впевнено й вільготно у владних кріслах [ЛУ, 27.04.2017]; “Миру чоловікам і жінкам, що страждають від наслідків **конфлікту в східній Україні**...” [ГУ, 27.12.2016]; Папа закликав покласти край **конфлікту на Донбасі** [ГУ, 27.12.2016]; Міністр закордонних справ Німеччини Зігмар Габріель заявив, що **конфлікт на сході України** стосується всієї Європи [Т, 2.03.2017]; Більшість учасників конференції, особливо з багатолітнім військовим і дипломатичним досвідом, довели, що поняття АТО абсолютно неприй-*

нятне для означення **військово-окупаційних дій РФ ... в частині Донбасу** [СП, 9–15.02.2017]; *Де-факто це [окупація Донбасу] був початок “гібридної окупації”* [СП, 8–14.12.2016]; *Що ... могло б унеможливити майбутні воєнні дії Росії проти ... України* [ЛУ, 14.09.2017]; *...шановні гості... називали її [війну] кризовою ситуацією* [СП, 18–24.05.2017].

Вирізнені вторинні назви стають семантично близькими до описових найменувань зі словом-маркером *війна* тоді, коли в їхньому компонентному складі з’являються прикметники на зразок *збройний, варварський, воєнний, військовий, військово-окупаційний, каральний* з виразно актуалізованою семою “мілітарність”. Утворювані перифрастичні вислови представлені всіма семантичними типами, вони можуть функціювати на правах самостійних одиниць або конститuentів комбінованих моделей, домінувальною з-поміж яких є така: “війна” / “рушійні сили (рушійна сила)” / “місце”.

Якщо ж іменники *агресія, ескалація, інтервенція* та ін. вступають у семантико-синтаксичні зв’язки з прикметниками, для яких сема “мілітарність” є індиферентною, зміст соціально-політичної події суттєво переінакшується, зокрема нівелюється інформація про рушійні сили війни – її призвідця (Росію) й потерпілого (Україну).

Досліджувану перифрастичну парадигму доповнюють уже частково згадувані виформовані на базі немілітарної лексики описові іменниково-іменникові вирази (*внутрішньоукраїнський конфлікт, драматичні події на Сході України, звичайний конфлікт між двома країнами, кривавий переворот, сварка двох побратимів, український конфлікт на Донбасі*) та опозитивні утворення на взірць не *X*, а *громадянська війна*, напр.: *На кричущі нехтування ... положень попередніх – вересневих – Мінських угод Європа звично відповідала численними резолюціями ПАРЄ, ОБСЄ, різних комісій та комісарів, ООН – численними, але безрезультатними (з тієї самої причини, яка й зумовила, власне, виникнення цього, як цинічно стверджували учорашні “брати”, “внутрішньоукраїнського конфлікту”) засіданнями Радбезу, висловленнями щирого – з часом дедалі більшого – занепокоєння найвищими офіційними особами більшості країн Європи, а також США, Канади й Австралії* [ЛУ, 19.02.2015]; **Драматичні події на Сході України** й **“гібридна війна”** знову активізували мовне питання [ЛУ, 16.02.2017]; *...під час перебування на посаді першого секретаря НСЖУ Сергій Томіленко в одній із публікацій назвав неоголошену, злочинну, загарбницьку війну РФ проти України лише звичайним “конфліктом між двома країнами”, ніби московська маніпулятивна пропаганда,*

войовнича політика Кремля не несе страждань і горе громадянам України [СП, 18–24.05.2017]; РФ у Гаазі: в Україні стався “**кривавий переворот**”, а бойовики знайшли зброю самі [IS, 7.03.2017]; Таку думку виданню “Гордон” висловив український активіст і художник Сергій Поярков, коментуючи заяву Дорна, що окупація Криму Росією і війна на Донбасі – це “**сварка двох побратимів**” [Гор., 12.04.2017]; Чи можливе мирне врегулювання “**українського конфлікту**” на Донбасі, як постійно заявляють не лише західні, а й вітчизняні дипломати й політики? [ЛУ, 17.09.2017].

Подані синтаксичні структури можна вважати евфемізованими вторинними назвами денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі”, призначення яких полягає в тому, щоб маскувати, зводити на ніщо подію, приховати за словесною грою її справжню суть і, а це є особливо небезпечним, маніпулювати свідомістю людей.

З-поміж досліджуваних перифраз вичленовано ще одну, непродуктивну, групу індивідуально-авторських утворень на позначення сучасних воєнних дій на Сході України. Ці описові назви своїм планом змісту віддалені від мілітарності, більшість із них метафоризовані, а всіх їх об’єднує високий ступінь негативної аксіологічності, напр.: [Сьогодні очевидним є два завдання Володимира Володимировича (Путіна): тактичне і стратегічне.] Тактичне – підтримка **воєнного гнійника на Донбасі** [УІ, 21.02.2015]; За словами Полянського, “війна не є спонтанною реакцією Путіна на події на Майдані, війна постає як раніше спланована, з невизначеним часом початку, **каральна акція проти України**” [УІ, 9.03.2017]; ...коли нація в ХХІ сторіччі стікає кров’ю, то передовсім слід проїнятися зупиненням кровотечі, поповненням втрат, а відтак – не допустити подальшого **кровопускання на Донеччині**, яке – і це очевидно вже всім – не що інше, як **імперсько-самовільна кара Кремля за непослух** [ЛУ, 14.09.2017]; ... війна на Донбасі – це **помста Кремля й особисто Путіна за Майдан і втечу Януковича** [ГУ, 11.10.2017]. У досліджуваному дискурсі індивідуально-авторські перифрази наділені особливими текстотвірними властивостями.

Воєнним подіям на Донбасі у сучасному публіцистично-політичному дискурсові приділено виняткову увагу. Виформувалася, зокрема, система різнорівневих мовних засобів оцінювання денотата “сучасні воєнні дії на Донбасі”, одне з центральних місць у якій займає перифрастичка. Донедавна чинній офіційній назві **антитерористична операція**, що не має під собою об’єктивної мотиваційної

бази, протистояли різні стосовно значеннєвої специфіки, аксіологічної наповнюваності, формально-граматичної організації вторинні найменування. За ідентифікаційними ознаками “ідеологічна спрямованість”, “рушійні сили (рушійна сила)”, “мета”, “місце”, “час”, “локальний конфлікт”, “нелегітимність”, “місце в історії суміжних подій” їх об’єднано в окремі семантичні моделі, які мають свій лексико-семантичний набір опорних компонентів та їхніх конкретизаторів і регулярно утворюють комбіновані моделі.

Сучасні воєнні дії на Сході України найповніше й найреальніше відображають описові найменування, структуровані за безпосередньою участю мілітарної лексики, зокрема слова-маркера *війна*. Ядро цих перифраз становлять іменниково-прикметникові та іменниково-іменникові конструкції з властивими їм обмеженнями стосовно лексико-семантичної заповнюваності конститутивних позицій та ізофункційними відношеннями.

Процес активного номінування, про який мовиться, здійснюється відповідно до лінгво-історичних традицій творення назв воєн і водночас виявляє специфіку, що засвідчують індивідуально-авторські конструкції з органічно притаманним їм високим ступенем аксіологічності й регулярно метафоричністю. Проблема випрацювання уніфікованої дефініції описуваного денотата далека від розв’язання. Вона потребує зусиль фахівців воєнної науки, історії, політології і, зрозуміло, мовознавства. А ще більше ми всі прагнемо, аби на Донбасі й в усій Україні – неодмінно із Кримом укупі – запанував мир.

– “Сучасні політичні партії в Україні” –

Сучасну політику вважають бізнесом, в основі якого – шахрайство, а більшість населення земної кулі – наркоманами політичного дурману [12, с. 792–793]. Чи стосується це всього світу, важко сказати, але можна з певністю констатувати, що всю Україну сьогодні охопила політична стихія, наслідки якої подеколи бувають не прогнозованими. Українці ось уже понад чверть століття прискіпливо стежать за перебігом знакових і менш сутнісних подій, не стоять осторонь виборчих процесів, беруть участь в обговоренні й ухваленні важливих рішень, що стосуються внутрішнього та зовнішнього життя країни.

Активні політичні процеси, які охоплюють різні сфери суспільного життя, спричинили суттєві зміни і в мові. Одна з них – оякіснення на рівні змісту та форми публіцистично-політичного дискурсу. Він постає

як складний тип мовної комунікації, у фокусі якої – раціональне, критичне осмислення цінностей, норм, правил соціального буття [67, с.121]. Динамічні тенденції в царині політики зумовили появу нових суспільних понять, унаслідок чого розширився словниковий склад, оновилася термінологічна галузь. А поряд із цим, слушно зауважує Світлана Єрмоленко, “творяться нові перифрази, що формують суспільну думку” [25, с. 68].

Відомо, що на сьогодні в Україні зареєстровано понад 340 партій: 24 з них з’явилися у 2004 році, 38 – у 2014 році, 79 – у 2015 році (див.: [4]). Ці кількісні показники засвідчують існування в нашій державі політичного плюралізму, демократії, свободи слова. Усі політичні сили мають свою офіційну назву. Відповідно до статті 10 Закону України № 4572-VI від 22.03.2012 року “Про громадські об’єднання” найменування громадського об’єднання повинно складатися “з двох частин – загальної та власної назв. У загальній назві зазначається організаційно-правова форма громадського об’єднання... Власна назва ... не повинна бути тотожною власним назвам інших зареєстрованих громадських об’єднань” [61].

Конструктивний центр загальної назви, що може бути однаковою для різних об’єднань громадян, представлений лексичними одиницями *партія, рух, конгрес, спілка, об’єднання, єдність, фонд, фундація, асоціація, товариство* тощо, напр.: *партія “Союз”, партія “Союз труда”, партія “Християнсько-народний союз”, партія “Солідарність”*. Маркером власного номінування партіонімів (термін Михайла Торчинського [82]) може бути тип утворення їх (*Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина”, Всеукраїнський політичний союз, Український республіканський альянс, Партія слов’янської єдності України*), масштаб діяльності (*Всеукраїнська політична партія “Братство”, політична партія “Рідне місто”, політична партія “Вінницькі ініціативи”, політична партія “Наш край”*), ідеологія (*Демократична партія України, Соціалістична партія України, Ліберальна партія України, партія “Соціал-демократичний союз”*), напрям діяльності (*Партія національно-економічного розвитку України, Аграрна партія України, Партія промисловців і підприємців*), членство (*Демократична партія угорців України, партія “Солідарність жінок України”, Молодіжна партія України, Партія пенсіонерів України*) [90, с. 103].

Загальноприйнятою вимогою до будь-яких власних назв, і партіонімів також, є їхня мотивованість, інформативна коректність.

Погоджуємося з думкою Наталії Хібеби, що “позитивним є явище активного використання мотивованих назв, які безпосередньо чи опосередковано вказують на характер діяльності чи відображають функції відповідної політичної партії: Всеукраїнська партія духовності і патріотизму, Партія відродження села, Українська морська партія” [90, с. 104].

З офіційними назвами українських політичних сил корелюють неофіційні найменування, тобто партіоніми постають як об’єкти оцінного ставлення, результативним наслідком якого є конкретна оцінка. Фактичний матеріал, який маємо у своєму розпорядженні, засвідчує таку сучасну аксіологічну тенденцію: негативно конотовані перифрази в кількісному відношенні різко домінують над забарвленими позитивною конотацією описовими виразами. Запримічено, що для політичних сил із більшим стажем аксіологічний мінус стає не просто оцінкою, а звичною нормою. Як тут не згадати твердження про те, що політика дива завершується лише на островах Сонця й островах Утопій [12, с. 799], що вона є брудним нашаруванням цивілізації, кроком до сатани, ганебним відходом від Природи [12, с. 789].

Перифрази, які іменують партіоніми у формі опису його істотних характеристик, семантично неоднорідні. Окрему групу сформували описові звороти на взірць *новостворена політична сила* [УП, 25.05.2017], *нова політична сила* [ZN, 7.08.2015], *новостворена партія* [ЖІ, 12.08.2015], *новий гравець української політики* [Рез., 1.11.2016], *гравець на нашій політичній шахівниці* [УП (Б), 30.08.2017], *лідер перегонів* [РС, 3.11.2014], *лідер виборчих перегонів* [РС, 1.11.2010], *дебютант парламентських перегонів* [Сл, с. 1]. Вони називають різні політичні угруповання, постають як своєрідні носії інформації про виникнення на політичному полі України нової сили, входження її до виборчого процесу, про спільне або характерне для багатьох чи кількох партій. Специфіку аналізованих перифраз визначає те, що вони позбавлені виразної конотативності й не можуть функціювати поза контекстом, який є для них ономасіологічним маркером, напр.: *Лідерами політичних перегонів стали партії (точніше – партійні проекти), які навіть не намагаються задекларувати якусь ідеологію. Яка, наприклад, ідеологія нинішньої провладної політичної сили “Блоку Петра Порошенка”? Чи “Самопоміч”, “Батьківщини”, “Радикальної партії Олега Ляшка”, “Укропу”, “Опозиційного блоку”?* [РС, 2.11.2015].

До наступної – непродуктивної – групи ввійшли перифрази,

в номінативну основу яких покладено компаративну оцінку, що базується на зіставленні однієї політичної сили з іншою за тією або тією диференційною характеристикою, найчастіше за ідеологією або напрямом діяльності. Так, зареєстровану в 2016 році партію “Національний корпус” називають *ще одними націоналістами на марші* [91], тобто порівнюють її із Всеукраїнським об’єднанням “Свобода” на підставі спільності ідеологічних засад. Це підтверджує й лідер *нової політичної сили* Андрій Білецький: “...бути українським націоналістом сьогодні – це вірити в цінності, а не в расові забобони” [там само]. Він наголошує й на тому, що “Національному корпусу” “доведеться конкурувати за прихильність правого електорату з іншими партіями, які діють на цьому ж полі. Насамперед ідеться про «Свободу»...” [там само]. За Олегом Тягнибоком і Андрієм Білецьким закріпилися перифрази *конкурент за правого виборця* [Деп., 17.07.2017], *лівий націоналіст* [ФМ, 23.02.2017]. Не зайвим буде наголосити, що політика Білецького поіменовано *новим Тягнибоком* [Есп, 18.10.2016].

Принагідно наголосимо, що продукування перифрастичних зворотів на компаративних засадах – звичне мовне явище. Воно стосується передусім антропонімної сфери. Леоніда Кучму, до прикладу, називають *батьком Ющенка* [ЦН, 10.08.2007], *політичним мічурінцем* [ЛУ, 9.12.2004], Віктора Ющенка – *Іллею Муромцем* [МД, с. 504], *Кучмою у вишиванці* [ВЗ, 13.12.2005], *новим Хмельницьким у нашій стражденній історії* [ДП, 2, с. 440], *сином Кучми* [МО, с. 114], *українським Гамлетом* [О, 11.07.2006], Віктора Януковича – *брехуном, не меншим за Путіна* [Сл, с. 121], *кращою дитиною Кучми* [МД, с. 507], *кращим обличчям Кучми після самого Кучми* [МД, с. 507], *Кучмою–три* [Кучмою–3] [МД, с. 507], *новою “кучмою”* [МД, с. 65], *новим Щербицьким* [УП, 1.09.2012], *спадкоємцем Кучми* [3], *схожим на Кучму наступником* [УМ, 17.11.2004], *українським Кеннеді* [МД, с. 1680], *українським Квіслінгом* [Сл, с. 65], Петра Порошенка – *другим Януковичем* [ЛУ, 13.10.2016], *нашим Петром I* [Т, 29.05.2014], *ще одним Петром I* [Т, 29.05.2014], Петра Симоненка – *справжнім комуністичним Люцифером* [БІ, 7.04.2009], Юлію Тимошенко – *Сонькою Золотою Ручкою* [ЛК, с. 56], *блідою копією Сари Бернар* [УМ, 11.11.2015], *Жанною д’Арк* [ЛУ, 27.01.2005], *Дон Кіхотом у панчохах* [УП, 14.02.2001], *Наполеоном у спідниці від Айни Гассе* [УМ, 14.05.2005], *Наталію Вітренко – Жириновським у спідниці* [Д, 10.07.1997], *Володимира Литвина – пагоном Януковича* [ДП, 2, с. 352], *Олега Ляшка – українським Робін Гудом*

[СП, 6–12.11.2014], *Устином Кармелюком* [СП, 6–12.11.2014], *таким собі українським Володимиром Жириновським* [ZN, 6.12.2011].

Компонентний склад найпродуктивнішої групи становлять конкретнооцінні перифрази з експліцитно актуалізованою конотацією. Окреме місце в ній займають описові найменування, які є своєрідними ідентифікаторами тієї або тієї політичної сили, репрезентують її ідеологічну зорієнтованість, напрям діяльності, окремішне місце в політичному житті й інших суспільних сферах. Наприклад, громадсько-політичну організацію Народний Рух України, що 1993 року стала політичною партією, справедливо номінують *основним політичним інструментом зміни світоглядних настроїв у республіці* [ЛУ, 8.12.2016]. Цю вторинну назву легко вмотивувати: програмним завданням партії було відродження української культури й мови, розв'язання наболілих післячорнобильських та інших екологічних питань, курс на демократизацію політичної, економічної, соціальної системи України, забезпечення прав етноменшин у республіці тощо.

Створену 2005 року політичну партію “Громадянська позиція” називають *безнадійним аутсайдером* [СП, 6–12.11.2014], тому що вона хоч і послідовно втілює свою прогресивну мету – побудова в Україні вільного, демократичного, справедливого суспільства, – але не є лідером виборчих перегонів. Репертуар ономастичних маркерів “Громадянської позиції” розширюють описові найменування *партія відставного полковника, партія колишнього міністра оборони, партія одного вождя* [СП, 10–16.08.2017].

За перифрастичними висловами *бойовий таран проти опонентів* [ГК, 30.08.2017], *ресурс голосів для важливих голосувань* [ГК, 30.08.2017], *“борці зі скотиняками”* [Деп., 26.01.2016] без ономастичних коментувань і залучення контексту можна впізнати Радикальну партію Олега Ляшка, яка з перемінним успіхом тримається на політичному плаву ось уже 7 років.

Зареєстровану 2014 року політичну партію “Народний фронт” небезпідставно називають *символом одночасної сили і слабкості нинішньої української влади* [УП, 1.11.2016]. На парламентських виборах вона продемонструвала міць, бо обійшла навіть Всеукраїнське об'єднання “Свобода” і “Блок Петра Порошенка”, а слабкість її – у неефективності здійснюваних реформ, неуспішності очолюваного Арсенієм Яценюком уряду, до якого “прилипли” такі обарвлені негативом перифрази, як *уряд не національного порятунку, а уряд зраджених сподівань українців на гідне життя* [С, 2.12.2015], *уряд справжніх*

камікадзе [УН, 30.11.2014].

Діяльність багатьох політичних партій оцінюється крізь призму перифрастичної опозиції “позитивне – негативне”. Так, створену 2012 року партію “Об’єднання «Самопоміч»”, яка своєю ідеологією вважає християнську мораль і здоровий глузд, спочатку називали *першою в Україні опозиційною силою, яка діє не за принципом “чим гірше, тим краще”* [ОС, 9.12.2016], а згодом охрестили *політичною силою, яка є сьогодні популістом, найбільшим розчаруванням українського парламенту цього скликання* [ЗІК, 27.07.2017], *віце-чемпіоном із падіння популярності* [ГК, 30.08.2017], *неомосквофілами із засипаного їхнім же сніттям Львова* [Е, 6.09.2017]. Відтоді, як стало проблемним вивезення відходів зі Львова, у мові утворено перифрази *смердюча “несподіванка” від непроханих гостей* [ГУ, 24.03.2017], *смердюча “несподіванка” зі Львова* [ГУ, 24.03.2017], *феномен несвободи* [ГУ, 25.03.2017].

Основи політичної ідеології Всеукраїнського об’єднання “Батьківщина” – солідаризм, економічний лібералізм, проєвропеїзм, україноцентризм – промовисто відображає позитивно конотована перифраза *політична сила, що позиціонує себе як патріотична* [ЛУ, 22.11.2016], а весь негатив, який нажила собі ця сила майже за двоє десятиліть, віддзеркалює наповнений саркастичним змістом описовий зворот *щуряча стая [згряя] Юлії Тимошенко* [НБР, 30.07.2012]. За своїм змістом він корелює з паремійною одиницею *щури першими тікають із корабля, що потопає*, а через неї з такими конкретнооцінними словами, як *тушкування*, тобто перехід депутатів від однієї фракції до іншої, від однієї політичної сили до іншої, *тушки (тушкани)*, тобто політики, високопосадовці, народні депутати, які змінюють свої політичні погляди та / або політичну силу, голосують за ухвали фракцій, до яких не входять, *тушкоспільнота*, тобто об’єднання депутатів-тушок. Привертає увагу той факт, що в ролі компонентів семантичної опозиції “позитивне – негативне” досить часто вживається ім’я-перифраз її лідера. Воно, перебираючи на себе роль ономастичного маркера, посилює аксіологічність, напр.: *В повному складі за навчальний процес проголосувала Батьківщина на чолі з розпущеною косою – Ю. Тимошенко* [Е, 6.09.2017].

Обстежений матеріал засвідчує, що найширше перифрастичне поле з негативно конотативними його компонентами властиве денотатам “Комуністична партія України” й “Партія регіонів”. Будучи аксіологічно й семантично неоднорідними, ці описові звороти харак-

теризують із різних боків діяльність партій, які зіграли свою негативну роль у новітній історії України. Загальновідомо, що у стратегічних планах відновленої 1993 року Комуністичної партії України було не будівництво самостійної держави, а реанімування Радянського Союзу, не надання українській мові статусу державної, а відновлення російської одномовності. Це наочно відтворюють перифрази *носії людиноненависницької, глибоко ворожої державі українського народу ідеології* [Сл, с. 211], *незмінна агентура Кремля* [Сл, с. 211].

З-поміж вторинних номінувань Партії регіонів переважають ті, які відбивають її двадцятилітню проросійську стратегію й тактику: *традиційна проросійська сила* [Т, 11.04.2014], *кадровий резерв антиукраїнської навали* [Сл, с. 215]. Вершинним аксіологічним компонентом розглядуваного перифрастичного ряду є синтаксична структура *наймасовіша “п’ята колона”* [Сл, с. 211]. Фразеологізована одиниця *“п’ята колона”* передає значення “внутрішні вороги України”, а сполучуваний із нею прикметник *наймасовіший* посилює його семою ‘велика кількість людей’.

Не приховуване засадниче положення цієї політичної сили – надання російській мові в Україні особливого статусу – репрезентує метафоризована описова назва *заручниця електорального міфу про утиски російської мови* [ЗУ, 24.09.2010]. Доречно тут згадати, що регіонали намагалися проштовхнути через парламент московсько-центричний законопроект “Про мови в Україні”. Цьому документові, зареєстрованому у Верховній Раді 7 вересня 2010 року, не судилося набути юридичної сили. 1 лютого 2011 року його знято з розгляду. Успішнішою стала спроба *сатрапів режиму Януковича* [С, 5–11.11.2015] легітимізувати Закон “Про засади державної мовної політики” авторства *радянських міліціонерів* [ЛУ, 30.11.2015], *очевидних агентів Москви* [С, 22–28.12.2016], Ківалова – Колесніченка. Цей *продукт правового шахрайства* [УП, 23.05.2012], *вигвір бездушних політиків і політтехнологів* [СП, 14–20.06.2012], *документ із подвійним дном* [СП, 28.06–4.07.2012], *зброя найбільш руйнівної сили в руках московського ворога* [СП, 9–15.07.2017], *інструмент російського наступу на українську мову* [РС, 27.11.2016], *результат виконання політичного замовлення російської влади* [УП, 23.05.2012], *руйнівник національно-державної ідентичності* [СП, 27.10.–2.11.2016] діяв до початку 2018 року, гальмував процес націє- й державотворення.

Глибинним змістом наповнений описовий зворот *партія корита* [УП, 28.11.2012]. У його значеннево-аксіологічному обсязі – усе темне

минуле Партії регіонів, її місце й роль у великих переділах, корупційних схемах, привласненні матеріального ресурсу й маніпулюванні людською свідомістю та суспільною думкою.

Регіоналів звинувачують і в тому, що вони причетні до воєнних подій на Сході України. Їх вважають *основною ударною силою так званих Донецької та Луганської народних республік* [Сл, с. 215], *небезпечною та шкідливою для нашої країни структурою* [Т, 12.08.2016], *партією сепаратистів* [Т, 12.08.2016].

Окремий тип у досліджуваній перифрастичній парадигмі становлять описові вирази з прізвиськом *Янукович*, якого нині оголошено *всесвітнім символом корупції* [Деп., 14.09.2017], *символом номер 1 топ-корупції у світі* [Деп., 14.09.2017]. Очолювану безпосередньо й опосередковану ним політичну силу саркастично номінують *парламентським “військом” Віктора Януковича* [УМ, 25.06.2004], *політичним, кримінальним і корупційним легіоном Віктора Януковича* [Сл, с. 84]. Ці перифрази мають чітку мотиваційну базу: бійки у Верховній Раді, які зчиняли регіонали, стали не винятком, а поганою традицією. Прикметники *кримінальний і корупційний* не просто інструментарій для вторинних номінацій чи засіб орнаментування конструкції, а носії предметно-логічної інформації “причетний до карного кримінального злочину”, “пов’язаний із підкупністю, продажністю”.

Конкретні реалізатори розглядуваного перифрастичного поля можуть слугувати одним із переконливих лінгвістичних аргументів для заборони політичної сили. А цю процедуру вже розпочато: 6 вересня 2017 року окружний адміністративний суд міста Києва відкрив провадження за позовом громадської організації до Міністерства юстиції України з вимогою припинити діяльність Партії регіонів.

Є й ще один тип різновекторного оцінювання партії – самооцінка. Ось приклад: Олег Тягнибок і його побратими називають “Свободу” *націоналістичною політичною силою* [С, 15–21.06.2017], *рушійною силою Революції Гідності* [С, 10–23.08.2017], *сильною, по-доброму агресивною, активною політичною силою, у якій немає місця для слабодухих і зневірених* [С, 29.06.–5.07.2017], *політичною силою середнього класу* [С, 6–12.07.2017], У аксіологічній сфері, про яку йдеться, спостережено іншу тенденцію: негативна конотація практично відсутня. Амплітуда позитивної тональності також змінюється, здебільшого під дією позамовних чинників: пертурбації в українському політикумі, піднесення престижу політичної сили, відповіді на виклики

часу, реакція самозахисту, піарення, самореклама, внутрішньопартійні зміни й т. ін.

Активному творенню перифраз із різним аксіологічним потенціалом передують поповнення лексико-семантичного корпусу української мови новотворами на позначення представників політичних сил. Продуктивний тип становлять лексеми онімного походження, як-от: *вітренківець* (*вітренківці*) (*наташист* [*наташисти*]), *гриценківець* (*гриценківці*). Поряд із ними в мові паралельно співіснують або осібно функціують ті назви, які мають неонімну природу, напр.: *ляшківець* (*ляшківці*) і *радикал* (*радикали*), *кириленківець* (*кириленківці*) і *заукраїнець* (*заукраїнці*).

Ці розряди розширюють лексеми – найменування представників партій за партійною символікою, головню за кольором, із яким себе асоціюють політичні сили: *сердешники*, *сердешні*, *біло-пухнасті*, *біло-малинові*, *біло-червоні*, *біло-сердечкові*, *білосердешні* (члени Всеукраїнського об'єднання “Батьківщина”), *оранжисти*, *оранжеві* (члени політичної партії “Наша Україна”), *біло-блакитні*, *синьо-білі*, *біло-голубі*, *сині* (члени Партії регіонів). Для комуністів узвичаїлося найменування *серпасто-молоткасті*, що співвідноситься з емблемою *вірних ленінців* [ГУ, 11.02.2014] – *серпом і молотом* як символом влади трудящих, союзу робітників та селян. Соціал-демократи (об'єднанні) мають іншу емблему – *червону троянду*, тому їх називають *лицарями червоної троянди* [УМ, 26.06.2004]. Сільськогосподарське знаряддя *вила* як неофіційна емблема (чи радше як особлива ознака політичного іміджу) Радикальної партії Олега Ляшка – відповідь на те, чому в публіцистично-політичному дискурсі запобутувало слово *вилоносець* (*вилоносці*) (керівник, член [члени] партії) та з'явилися перифрази *радикал із вилами* [ЗЗ, 19.09.2014], *вершник на вилах* [УІ, 21.02.2015], *чоловік із вилами* [UNN, 29.10.2012] (очільник політичної сили). Індикатором нейтральної, позитивної або негативної оцінки, закріпленої за аналізованими лексичними одиницями, є контекст.

В іншому аксіологічному світлі постають перифрази, що функційно заміщують проаналізовані вище онімні й неонімні назви. Своїм аксіологічно-семантичним потенціалом вони наближені до описових найменувань партій. Комуністів, як і Комуністичну партію, у перифрастичній сфері характеризують за ознакою проросійськості (*агенти Кремля* [Сл, с. 90], *політична верхівка потужної п'ятої колони московського імперіалізму* [ЛУ, 16.08.2007], *ідейні натхненники терористів* [Сл, с. 90]), відвертої антиукраїнськості (зло-

чинна послідовна антиукраїнська політична сила [Сл, с. 90]). Така сама значеннева збіжність притаманна вторинним назвам денотата “регіонали”: *прихвосні Кремля* [С, 5–11.02.2015], *політичний рупор сепаратистів* [Сл, с. 214].

Автономний розряд утворюють перифрази на позначення очільників політичної сили. Їх диференційовано на прізвищні й безпрізвищні структури, напр.: *авторитетний лідер* [ГУ, 9.02.2004], *борець з удаваною несправедливістю* [ЛУ, 19.01.2006] і *білий і пухнастий Сан Саніч* [УМ, 15.05.2014] – Олександр Мороз. Зрозуміло, що роль ономастичного маркера виконують імена, прізвища, по батькові, прізвиська, як-от: *леді Ю* [УМ, 15.03.2005], *атомна бомба на ім'я Юлія* [УМ, 14.05.2005], *бідна Юля* [УМ, 6.08.2005], *бойова Юля* [УМ, 30.11.2004], *наша Юлечка* [УМ, 21.02.2005], *Юлія Великомучениця* [УП, 12.01.2001], *Юля-воровка-3* [УРП, 15.06.2016], *Юля–Газовий–Контракт* [УІ, 21.02.2015], “*Юля-кааліція [кААліція]*” [У, 15.05.2007], *Юля–Прем'єр* [УМ, 4.02.2005] – Юлія Тимошенко; *наш Віктор* [СП, 18–24.08.2016], *помаранчевий Віктор* [МД, с. 503], *тому що Ющенко* [УМ, 23.11.2004] – Віктор Ющенко; *біло-блакитний Віктор* [МД, с. 503], *Віктор-розкольник* [ВГ, с. 17], *Віктор II Кривавий* [Т, 29.05.2014], *Вітьок Межигірський* [ЛК, 23.02.2012], *Всемогутній Федорович* [Т, 29.05.2014], *двічі несудимий Федорович* [Д, 26.11.2016], *Конкретний Вітько* [W (L), 25.09.2004], *Єнакіївський Хам* [ЛУ, 11.12.2014] – Віктор Янукович.

Перифрази безпрізвищної структури наділені вищим ступенем функційної активності. У їхньому складі вирізняються оцінно знебарвлені описові найменування на зразок *головний есдек* [ГУ, 10.11.2004] – Віктор Медведчук, *головний радикал країни* [С, 25.06.–1.01.2015], *лідер Радикальної партії* [УП, 29.09.2016] – Олег Ляшко, *лідер соціалістів* [УМ, 2.02.2005], *соціаліст номер один* [Г, 1.10.2006] – Олександр Мороз, *регіонал № 1* [Т, 11.10.2012] – Микола Азаров, *очільник Аграрної партії* [БЦ, 28.03.2017] – Володимир Литвин, *голова партії “Яблуко”* [ГУ, 9.01.2004] – Михайло Бродський.

З цими загальнономовними описовими зворотами в субститутивні зв'язки вступають індивідуально-авторські перифрази з виразно заманіфестованою конотативністю, пор.: *лідер “Яблука”* [ГУ, 9.01.2004] і *яблучний лідер* [ГУ, 9.01.2004], *лідер фруктової опозиції* [ГУ, 9.01.2004], *головний яблучник* [УМ, 12.08.2004] – Михайло Бродський.

Найширше перифрастичне поле мають імена “Віктор Янукович”,

“Юлія Тимошенко”, “Віктор Ющенко”, “Петро Симоненко”, “Олег Ляшко”, “Міхеїл Саакашвілі”, “Петро Порошенко”. Не зайвим буде проаналізувати в цьому зв’язку, свідомо повторюючи приклади, один із центрів перифрастичності – ім’я “Юлія Тимошенко”: *атомна електростанція* [ДП, 1, с. 471], *богиня помаранчевої революції* [УМ, 4.11.2005], *в’язень українсько-російських газових воєн* [RM, 2014], *гарант і берегиня життя і здоров’я наших дітей, онуків, батьків, братів і зятів* [ГУ, 3.11.2004], *Демона Ліза* [УП, 22.09.2016], *залізна леді* [УМ, 2.02.2005], *затята противниця “старих облич” у владі* [УМ, 4.11.2005], *знавець економічних проблем* [ДП, 2, с. 392], *ікона помаранчевої революції* [О, 29.03.2006], *людина, здатна розрубати гордіїв вузол української політики* [Кор., 22.09.2007], *людина, якій довелося їсти як білий, так і чорний хліб* [Т, 29.03.2014], *найкреативніша особа вітчизняної “еліти”* [Есп.(Б), 28.08.2014], *полум’яна революціонерка* [ЗіБ, 10–18.06.2010], *душа Майдану* [УМ, 4.02.2005], *реальне уособлення незламності в протистоянні з режимом Януковича* [Сл, с. 249], *справжня бандерівка* [ДП, 1, с. 471], *тендітна жінка, яка ганьбила “крутого донецького пахана”* [Сл, с. 28], *харизматична та безкомпромісна героїня Помаранчевої революції* [Кор., 12.09.2007], *харизматичний лідер* [Д, 4.05.2006], *набожна жінка* [ДП, 2, с. 341], *слов’янська мадонна* [Пр, 2005], *улюблениця Майдану* [УМ, 5.02.2005], *пташка Фенікс* [ГУ, 15.02.2017], *“королева революції”* [ДЧ, с. 70], *яструб революції* [ДЧ, с. 70], *принцеса біля параші* [ЗВ, 11.04.2014], *протея в сукні* [Т, 31.03.2014], *агент російських спецслужб* [ДП, 2, с. 356], *антиросійський кандидат* [Т, 31.03.2014], *бездарна актриса* [ДП, 2, с. 348], *більший за Януковича ворог України* [ДП, 2, с. 344], *геніальна хуцпістка* [ТелК, 6.07.2010], *герой Росії* [НовВ, 18.11.2016], *гробар Помаранчевої революції* [УМ, 31.07.2014], *дама-опозиціонерка* [УМ, 23.06.2004], *запекла товаришка* [УМ, 17.05.2005], *краща подруга Путіна* [ЗВ, 10.03.2014], *кровожерлива принцеса* [ЗВ, 11.04.2014], *лицемірна принцеса* [ЗВ, 11.04.2014], *мама знищення української незалежності* [ГУ, 15.02.2017], *мама корупції* [ГУ, 15.02.2017], *мама неефективності* [ГУ, 15.02.2017], *мама попуплізму* [ГУ, 15.02.2017], *мама української економічної слабкості* [ГУ, 15.02.2017], *маріонетка в руках противників євроінтеграції України* [UNN, 17.02.2012], *московська зозуля, одягнена в українські вишиванки* [УП, 17.11.2016], *новий Янукович* [Т, 31.03.2014], *олігархічна опозиціонерка* [УМ, 5.11.2004], *подруга Медведчука* [Деп., 23.11.2016], *політична аферистка* [G, 4.10.2013], *сфінкс №1 української політики*

[УП, 3.11.2008], *українська неонацистка проамериканської орієнтації* [ЗВ, 11.04.2014], *чиновниця-корупціонерка* [UNN, 17.02.2012], *“чирвова” королева* [УП, 22.01.2010], *відома політиканка* [ЛУ, 5.10.2017], *популіст номер один* [ФМ, 23.02.2017] (див.: [74, с. 322–343]).

Подані конкретні ілюстрації пафосно або компліментарно, осуджувально або іронічно характеризують Юлію Тимошенко як просто людину і як політика, державного, громадського діяча. Семантичний діапазон перифраз досить розлогий – від зовнішнього опису Юлії Володимирівни до її найвищого за рейтингом місця в суспільстві, в українському політикумі, пор.: *маловиразна брюнетка* [ЗВ, 11.04.2014], *ефектна блондинка з косою* [ЗВ, 11.04.2014] і *найвідоміша жінка України* [УП, 8.07.2002], *україноцентрична особа* [Сл, с. 245], *найбільш упізнаваний суперник на виборчому полі* [Т, 31.03.2014], *найталановитіший політик в Україні* [Т, 31.03.2014]. Процес цього творчого номінування має тривалу історію. Його тимчасово перепинили вимушений відхід *екс-прем’єрки* [УП, 17.10.2017] від активної політичної діяльності, коли їй судилося стати *головною ув’язненою країни* [УП, 15.12.2011], *мученицею, яку переслідує влада* [UNN, 17.02.2012], *політ’в’язнем номер один у світі* [ЗШ (F), 18.12.2013], *харківською бранкою* [Есп., 28.08.2014], а також зниження рейтингу партії “Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина»”, яку вона очолює. Після Революції Гідності ім’я “Юлія Тимошенко” знову опинилося в перифрастичному ядрі, щоправда, аксіологічна тональність, як видно з наведених вище прикладів, змінилася – відчутними стали негативні конотації.

I.2.2. СЕМАНТИЧНИЙ ТИП “ЛЮДИНА”

– Назви осіб жіночої статі –

Ще раз зацентруємо увагу на тому, що основний тип вторинних номінувань у досліджуваному дискурсові становлять ті, які характеризують людину за різними ознаками. Примітно, що в суспільно-політичній царині відчутно поживавився жіночий рух, одним із наслідків якого є творення фемінативів, репрезентованих різними мовними засобами, і перифрастичними також.

Зростання жіночої квоти в усіх сферах суспільного життя, зрозуміло, засвідчує активізація в українській мові лексем – назв жінок за професійною, політичною, громадською й іншими видами діяльнос-

ті. До вже втрадиційнених іменників-фемінативів *учителька, лікарка, касирка, бібліотекарка, штангістка, волейболістка* додалися реанімовані в новітню добу й утворені за допомогою фемінізувальних формантів *-к (а), -иц (я) (-чиц [я], -щиц [я]), -ух [а], -их [а]), -ш (а), -ин (я), (-ен [я]), -івн (а), -ис (а), -ес (а), -л (я) (-ал [я]), -ил (я), -іл (я), -ул (а), -ниц (я), суфікса (закінчення) -а* та ін. субстантиви жіночого роду *адвокате-са, археологиня, архітекторка, бійчиня, борчиня, бунтарка, видавчиня, виступантка, ворогиня, депутатка, дизайнерка, дисертантка, доброволиця, докторантка, доцентка, екскурсоводка, завідувачка, інноваторка, канцлерка, керівниця, керівничка, космонавтка, критикеса, курсантка, лауреатка, мисливиця, мистецтвознавиця, науковиця, політикиня, програмістка, продавчиня, проректорка, професорка, реформаторка, соціологиня, співзасновниця, творчиня, фахівчиня, фотографка, членкиня, шефиня, штурманка, юристка, напр.: **Бійчиня** “Айдару” з позивним “Вітамінка” буде на передовій до перемоги [ЗІК, 13.03.2015]; **Депутатка** Донець засвітила у Раді “Лук” на 120 тисяч [УП, 20.10.2017]; Сьогодні Савченко – національна героїня України, **депутатка** Верховної Ради, **делегатка** ПАРЕ, жінка, що пройшла через полон Кремля [Пов, 28.05.2016]; Коли чоловічі посади чи професії опановують жінки, то утворюються й слова на позначення їх: **директорка, завідувачка, лікарка, організаторка**. Так само **дизайнерка, лідерка, прем’єрка** [ВВС, 15.05.2014]; З початком антитерористичної операції на Донбасі Савченко пішла **доброволицею** в “Айдар”, адже розуміла, що це єдиний шанс швидко потрапити на фронт саме **“льотчицею”** [Пов, 28.05.2016]; Про мистецтво в міському просторі **мистецтвознавиця** Євгенія Моляр розповідала у Франківську в рамках Мандрівного фестивалю Docudays UA, який допомогла організувати ГО “Молода Просвіта Прикарпаття” [БЛІ, 23.12.2017]; **Науковиця** знайшла 70 сторінок плагіату у кандидатській дисертації Яценюка [УП, 10.04.2017]; **Президентка** Литви Даля Грибаускайте підписала закон про запровадження постійної загальної військової повинності в країні [ВВС, 21.06.2016]; **Шефиня** Деревляного потанцювала під “Файне місто Тернопіль” [33, 4.06.2011].*

Окремі іменники жіночого роду переживають процес узуалізації (поетеса / поетка, міністерка / міністрка), точніше, “шукають” своє місце в системі чинних в українській мові словотвірних парадигм, нерідко натрапляючи на суспільний спротив. Посилення ступеня продуктивності лексем на зразок *прем’єрка, міністерка / міністрка, президентка* спричинене передусім позамовним чинником – обійманням

цих типово чоловічих посад жінками або претендуванням на них жінок. Фемінативи *прем'єрка*, *прем'єр-міністерка* / *міністерка* запобували в українській мові, як Юлія Тимошенко очолила уряд (лютий – вересень 2005 р.; грудень 2007 р. – березень 2010 р.) і взяла участь у президентських перегонах (2010 р.; 2014 р.), напр.: “*Кожен наш успіх – це наш успіх, – пояснила **Прем'єрка** [Юлія Тимошенко], – кожна поразка – це наша поразка*” [ГУ, 20.07.2005]; *Юлія Тимошенко стала **прем'єркою** несподівано для самої себе* [РС, 18.12.2007]; ... *стало відомо, що зять **прем'єрки** Юлії Тимошенко та його група “DVS” представлятимуть Україну в рамках програми ООН “10 цілей тисячоріччя”* [УП, 12.03.2009]; *Екс-прем'єрка* України провела дев'ять місяців у колонії, керівником якої був Іван Первушкін [DW, 26.10.2016]; *Недавно відставлена **прем'єр-міністерка** Юлія Тимошенко першою театральньо привітала Лакшмі Мітала, керівника... металургійної імперії [“Криворіжсталь”]...* [УП, 18.05.2017]; *Білий дім відмовився коментувати зустріч, проте пояснив, що президент і колишня **прем'єр-міністерка** України мали коротку неформальну зустріч, а США досі занепокоєні насиллям на Сході України* [ГТ, 04.02.2017]; *Принагідно зазначу, що по кримінальній справі Лазаренка проходила також ще одна українська **прем'єр-міністерка** з чималим досвідом – Юлія Тимошенко* [24tv, 21.07.2017].

Після того, як в Україні міністром юстиції стала Олена Лукаш, міністром фінансів Наталія Яресько, а міністром освіти і науки Лілія Гриневич, активізувався іменник жіночого роду *міністерка* / *міністерка*, напр.: ...*Смирнов є адвокатом колишньої **міністерки** юстиції часів президентства Януковича – Олени Лукаш* [ЦН, 16.01.2018]; *Діюча **міністерка** фінансів Наталія Яресько заявила про намір очолити уряд* [ВГ, 22.03.2016]; *Міністерка* освіти і науки України [Лілія Гриневич] *розчарована наміром Уряду Угорщини блокувати всі подальші рішення Європейського Союзу, спрямовані на зближення з Україною в зв'язку з підписанням президентом Петром Порошенком закону “Про освіту”* [Д, 2017.26.09]; *Міністерка* освіти України Лілія Гриневич *анонсувала свої зустрічі з міністрами освіти Румунії та Угорщини у зв'язку з законом “Про освіту” та закликала партнерів дослухатися до аргументів України* [DW, 26.09.2017]; *Про це [заяви абітурієнтів] в інтерв'ю “Главкому” розповіла **міністерка** освіти і науки Лілія Гриневич* [ZN, 7.09.2017]; *Міністерка* освіти та науки Лілія Гриневич *вважає, що сучасна освіта має навчити дітей думати, критично аналізувати та висловлювати свою обґрунтовану позицію*

[F, 7.07.2017]. Вищою продуктивністю наділений іменник *міністерка*, що зумовлене, очевидно, комунікативною зручністю.

З політичною діяльністю Надії Савченко в українській мові інтенсифікувалися фемінативи *льотчиця*, *штурманка*, *офіцерка*, напр.: *Відновилася Надія вже не льотчицею, а штурманкою* [Пов, 28.05.2016]; [Одним із найвідоміших жіночих облич нинішнього конфлікту є Надія Савченко.] *Льотчиця, офіцерка збройних сил України, колишня політична полонена у Росії, а зараз депутатка українського парламенту, її життєва історія – надзвичайна* [ODR, 12.10.2016]. Саме завдяки пані Савченко, зауважує Тетяна Доцяк, ««пілот» і «штурман» внесені в реєстр військових спеціальностей, які жінка офіційно може займати у Збройних силах України» [21]. Про це видано наказ міністра оборони № 259 «Про внесення доповнень до наказу Міністра оборони № 46 «Про введення в дію Переліку посад офіцерського складу, на які можуть призначатися жінки, прийняті на військову службу за контрактом у добровільному порядку». Відповідно до цього документа, крім юрисконсульта, старшого інженера (інженера) та інженера стаціонарного вузла зв'язку, начальника (заступника) відділу обробки інформації, начальника зміни стаціонарного вузла зв'язку, чергового по зв'язку, начальника лабораторії (складу), старшого картографа (топографа), картографа (топографа), офіцера-психолога, офіцера-народознавця, офіцера з правового виховання, офіцера-психофізіолога, перекладача, старшого перекладача, референта-перекладача, редактора-перекладача, начальника (помічника начальника) фінансової служби, начальника (заступника начальника) секретного відділення частини в усіх органах управління, старшого (молодшого) наукового співробітника, начальника аптеки, начальника лазарету (медпункту), начальника відділення поліклініки (санаторію, будинку відпочинку), старшого ординатора, ординатора, для жінок стали доступними посади **льотчика** та **штурмана** [виділення наше. – М. С.]» [65, с. 177].

Проблема фемінативів – творення назв осіб жіночої статі – сьогодні на слуху в українського суспільства. Промовисто ілюструє це хоча б такий фейсбучний заклик: «Українські фемінативи (дописуйте в коментарях ті, що ми проґавили): авторка, агентка, адвокатеса, адміністраторка, аматорка, амбасадорка, анімалістка, аніматорка, артистка, археологиня, архітекторка, банкірка, белетристка, біологиня, бойчиня, боксерка, будівельниця, бунтівниця, бунтарка, велосипедистка, верстальниця, відповідачка, виборчиня, видавчиня, винахідниця, вихователька, вишивальниця, водійка, волейболістка, володарка, волонтер-

ка, ворогиня, вчителька, вчена, гаптарка, гідеса, гінекологиня, гравюрниця, деканеса, депутатка, директорка, докторка, дослідниця, доярка, драматургиня, друкарка, екскурсоводка, експертка, завідувачка, заступниця, захисниця, зварниця, знавчиня, зоологиня, ідеологиня, ілюстраторка, інженерка, історикиня, квіткарка, керівниця, клієнтка, книгарка, колегиня, композиторка, кондитерка, кондукторка, консультантка, копірайтерка, коректорка, користувачка, космонавтка, критикиня, лекторка, кравчиня, критикеса, культурологиня, кураторка, лауреатка, лікарка, малярка, майстриня, машиністка, миротвориця, мисливиця, мислителька, мистецтвознавиця, мисткиня, мільйонерка, міністерка, місіонерка, мовознавиця, модераторка, монтажниця, науковиця, неврологиня, опозиціонерка, ораторка, очільниця, педагогиня, пекарка, перекладачка, переможниця, перукарка, письменниця, пілотеса, позивачка, політикиня, помічниця, президентка, прем'єрка, програмістка, продавчиня, проектантка, психологиня, ректорка, речниця, революціонерка, ремонтниця, свідка, секретарка, снайперка, спортсменка, стенографістка, стоматологиня, страйкарка, сценаристка, творчиня, трактористка, фармацевтка, фахівчиня, філологиня, філософиня, хірургиня, хокеїстка, хореографиня, членкиня, черниця, шефиня, штурманниця, штурманка” [85]. Щоправда, часто з’являються в Інтернет-мережі й інші версії на тему лінгвофемінізації, як-от ця: “Поясніть мені, будь ласка, що це за нові варіації слів з’явилися? По СТБ в новинах почув такі слова: «пілотка», «прокурорка», «психологиня». Хіба назви цих професій змінюються на жіночий рід? Наскільки я пам’ятаю уроки зі школи, то є **пілот** Надія Савченко, а не **пілотка** Надія Савченко. Те саме стосується і прокурорів та психологів. Чи не так?” [92]. Важливо в пропагуванні фемінативів дотримуватися приписів політкоректності, тобто “віднаходити нові способи мовного вираження, змінивши ті, які зачіпають почуття й гідність індивідуума, утискають його людські права звичною мовною нетактовністю та / або прямолінійністю щодо расової і *статевої* [виділення наше. – М. С.] належності, віку, стану здоров’я, соціального статусу, зовнішнього вигляду тощо” [79, с. 216].

Творення фемінативів, за слушним твердженням Євгенії Карпіловської, свідчить, що “українські жінки, як і представники жіночої статі інших слов’янських країн, не сприймають нагадування про їхню статеvu належність, як вияв «чоловічого сексизму», а навпаки, трактують його як доказ своїх успіхів на багатьох традиційно чоловічих ділянках суспільної і державної діяльності” [29, с. 161]. Самі ж фемінативи, як і маскулізми, переконливо доводить Алла Архангельська, є “свого роду

фрагментарним відбитком глобального образу світу, результатом людського досвіду та людської мужності у відображенні діалектики буття” особи жіночої статі, “що є, у свою чергу, результатом усієї пізнавальної активності людини щодо діалектики буття взагалі і формується у процесі синтезу пізнавальних та оцінних процесів та мовного образу світу” [2, с. 12]. Значні за обсягом і специфікою об’єктивування зміни, про які йдеться, знаходять чітке й системне лінгвофіксування передусім у вигляді лексико-семантичних номінувань партій, фракцій, партійних атрибутів, людей за партійною належністю, ідеологічною переконаністю, участю в суспільно-політичному житті тощо.

Актуальною є проблема впливу гендерних процесів у суспільстві на рівні категорії роду, яка має різні способи диференціації. Один із них, досить продуктивний, – лексико-дериваційний, тобто тип суфіксального словотворення, коли “для найменувань осіб характерне поширення привативних опозицій, у яких маркованим є співчлен” [17, с. 122]. Вони представлені двома зразками, “де іменник чоловічого роду 1) має загальніше значення, не маркований ознакою чоловічої статі та функціонує як узагальнювальний член опозиції” (актор – актриса (акторка), поет – поетеса (поетка); “2) уживається для номінації осіб чоловічої статі, а іменник жіночого роду – для номінації осіб жіночої статі” (англієць – англійка, ефіопець – ефіопка) [Там само]. У множинній формі “такі слова вступають у привативні відношення з маркуванням обох компонентів” (кияни = кияни та киянки; львів’яни = львів’яни та львів’янки) [Там само]. Інший, менш продуктивний, тип детермінації категорії жіночого роду, – аналітичний (синтаксично-узгоджувальний), коли семантичну належність за статтю визначають формами слів (прикметниками, займенниковими прикметниками, дієсловами), які узгоджуються з іменниками (талановита критик, наша прем’єр, філолог декламувала), тобто “на синтаксичному рівні узгоджувально-атрибутивний компонент таких форм відбиває стать особи і визначуваний у своїй реалізації функційною значущістю категорійної семантики особи” [Там само, с. 126]. Розвиток аналітичного експлікування статі в аналізованих узгоджувальних системах представники феміністської лінгвістики “визнають за найбільш дискримінаційний” [2, с. 81].

Фемінативи нині стали об’єктом прискіпливого дослідження в загальнослов’янському лінгвістичному світі. На передньому плані опинилися студії, присвячені описові продуктивності моделей суфіксальної фемінізації на позначення осіб жіночої статі за такою важливою

ономасіологічною характеристикою, як соціальний статус. Цінні відомості про актуалізацію способів творення іменників жіночого роду від іменників чоловічого роду, про антропоцентризм у системі мовних координат, зорієнтований на сучасний гендерний рух, про сексизм у мові, про гендерний дискурс сучасних друкованих українськомовних засобів комунікації знаходимо у студіях вітчизняних мовознавців – О. Тараненка [78, с. 21–23; 77, с. 103–116], А. Архангельської [1, с. 188–234], А. Нелюби [53], М. Федурко [81], О. Пономарева [58, с. 164–165], Є. Карпіловської [29, с. 161–164], М. Вакуленка [7], Ю. Маслової [46], М. Навальної [51] та ін. У цьому зв'язкові важливо, услід за Аллою Архангельською, вирізнити те, що “більшість досліджень жіночого образу здійснюється в межах гендерної лінгвістики під знаком феміністичної ідеології, що отримала назву феміністська лінгвістика” [2, с. 5].

Сучасні гендерні процеси, як зауважувалося вище, наскрізно пронизали й такий багатогранний мовний феномен, як перифрастика. Проблему вторинного номінування жінок, які безпосередньо або опосередковано впливають на суспільні процеси в нашій державі й за її межами, лише почасти висвітлено в роботах окремих мовознавців (див., напр.: [81; 19; 50; 94; 77, с. 103–116]), отже, вона є винятково актуальною як з погляду соціолінгвістичних досліджень, так і з погляду власне лінгвістичних інтерпретацій.

Із семантичного погляду розглядувані мовні одиниці можна об'єднати в різні групи. Перифрази характеризують участь жінок у суспільно-політичному житті, їхню політичну, фахову діяльність, патріотизм, лідерські якості. Проаналізуємо кожну з вирізнених груп.

– Семантична група “участь жінок у суспільно-політичному житті” –

Серед імен жінок, які формують описувану семантичну групу, – рядові члени тієї або тієї партійної сили та її очільники. Що ж до останніх, то для них є типовими перифрастичні вирази з атрибутивним компонентом *головний*, напр.: **Головну комуністку Харкова** [Аллу Александровську] *посадили за ґрати на два місяці* [5к, 30.06.2016]; **Головна прогресивна соціалістка** [Наталія Вітренко] *заспівала під час першотравневого мітингу пісню з фільму “Діамантова рука”* [G, 5.05.2009].

У структурі досліджуваних перифраз, які вирізняються високим ступенем продуктивності, функцію граматично панівного компонента регулярно виконують лексеми *богиня, героїня, душа* (“найосновніше в чому-небудь, суть чогось”), *жінка, ікона, королева, леді, пані, прин-*

цеса, фея, цариця, об'єднані семою 'елітарність', а також *депутат/депутатка, опозиціонер/опозиціонерка, пропагандист/пропагандистка*, для яких інтегрувальною є сема 'політична діяльність'. Описові звороти, сформовані на базі вирізнених детермінованих компонентів, найчастіше функціують у складі перифрастичних полів імен "Наталія Королевська" й "Наталія Вітренко". Перше перифрастичне поле репрезентують вторинні найменування *єфремовська принцеса копанок* [ТСН, 22.09.2014], *королева джинси* [УП (Б), 16.08.2012], *королева копанок* [Есп, 30.05.2017], *королева вугільної мафії* [ЄІ, без дати].

Важливо в цьому зв'язкові наголосити, що виразником позитивної чи негативної семантики в розглядуваних перифразах-фемінативах, як і в інших, є або поширюваний, або поширювальний компонент, або той і той водночас, або навіть контекст. Так, описові звороти, що входять до другого перифрастичного поля й характеризують Наталію Вітренко як учасницю різного роду виборчих перегонів, мають у своєму складі відтопонімний прикметник *коботопська*. Після того як 1994 року на додаткових виборах у місті Коботопі Сумської області вона виборола перемогу й стала народним депутатом України, активно запобутувало описове найменування *коботопська відьма*, напр.: **"Коботопська відьма"** [Наталія Вітренко] *протягом майже двадцяти років розпиналася, розповідаючи про бандеро-нацистів і звірства, які очікують жителів України у разі приходу імперіалістів* [D, 8.03.2015]. Відомо, що іменниково-прикметниковому словосполученню *коботопська відьма* особливого функційно-семантичного статусу надав письменник Григорій Квітка-Основ'яненко. В основу новоутвореного перифрастичного виразу покладено образне порівняння *відьма Явдоха Зубиха – прогресивна соціалістка Наталія Вітренко*. Поруч із ним побутують також перифрази *коботопська пані, коботопська фея*, напр.: *Кримчанам залишається тільки повірити, що коботопська пані Вітренко завойовувала до Криму не за їхніми настроями і голосами (бо десь-інде не добирає), а щастя їхнього ради* [КС, 10.03.2006]; *Виборці зрозуміли, нарешті, чиї інтереси насправді відстоювала "коботопська фея", як влучно її* [Наталію Вітренко] *охарактеризували на теледебатах* [Ч, 2002]. Іменники *фея* й *пані* набувають переносного значення, власне, вони зближуються із субстантивом *відьма* ("сварлива жінка"), утворюючи разом із ним синонімічний ряд.

Наталію Вітренко за антиукраїнську спрямованість називають також *паном-товаришем*. До речі, цей вираз закріпився й за іншими політиками, напр.: *Тому немає потреби панам-товаришам Морозу,*

Вітренко, Януковичу та іншим “борцям” з якоюсь удаваною несправедливістю чинити безпідставний галас навколо неіснуючої “українізації” [ЛУ, 19.01.2006]. Описові звороти з конституентом *відьма* зафіксовано в перифрастичних полях імен “Інна Богословська”, “Юлія Тимошенко”, напр.: *Ляшко ж у відповідь обізвав Богословську “чорноротою відьмою”* [ТП, 8.09.2012]; *Хіба не брав сміх, коли відьма політиканка* [Юлія Тимошенко] *постійно торочила про “кААліцію”, а тепер – про “АпАзицію”* [ЛУ, 5.10.2017]. Вторинні назви з компонентом *відьма* постають як експліцитна семантична опозиція до описових найменувань із компонентами *фея, цариця, королева, принцеса, богиня* й ін. за умови експлікування ними семи ‘елітарність’.

3-поміж фемінативних вторинних назв суспільно-політичного характеру окремих тип становлять вирази з ідентифікувальною семою ‘той, що стосується покарання, головню кримінального’. Їхня сфера функціонування – перифрастичні поля імен “Юлія Тимошенко” й “Надія Савченко”. Юлію Тимошенко *кримінально-олігархічний* [ЛУ, 22.01.2015], *колаборантський режим Януковича* [ВБ, с. 44] визнав винною в перевищенні влади та службових повноважень під час укладання газових контрактів із Росією 19 січня 2009 року й засудив за такий злочин, що належить до категорії тяжких, до семи років ув’язнення з позбавленням права займати посади в органах державної влади терміном на три роки. З 5 серпня 2011 року до 22 лютого 2014 року вона відбувала покарання. Цю сторінку біографії Юлії Володимирівни яскраво відбивають, конкретизуючи склад злочину, місце відбування покарання, посаду засудженої тощо, перифрази такого взірця: *в’язень українсько-російських газових воєн* [RM, 2014], *головна ув’язнена країни* [УП, 5.12.2011], *колишня ув’язнена качанівської колонії* [УМ, 25.10.2017], *політв’язень номер один у світі* [F, 18.12.2013], *принцеса біля параші* [ЗВ, 11.04.2014], *ув’язнена экс-прем’єр-міністр України* [УП, 17.09.2013], *харківська бранка* [Есп (Б), 28.08.2014], *людина, якій довелося їсти як білий, так і чорний хліб* [Т, 29.09.2014].

Незламною бранкою [ПУ, 26.07.2016], *українською бранкою* [5к, 29.04.2016], *російською бранкою* [NR, 12.08.2016], *бранкою Кремля* [ВР, 21.07.2016], *політв’язнем № 1 в Російській Федерації* [УП, 25.05.2016], *політв’язнем Росії* [УП, 26.12.2016] номінують, удаючись до різної аксіологічно-значенневої тональності, Надію Савченко, яку 22 березня 2016 року в Росії засуджено на 22 роки за нібито вбивство російських журналістів. Вона начебто достойно трималася в російській тюрмі, виявляла непокору, оголосила голодування, чим викликала ве-

лику повагу в людей. Один із наслідків усього цього “пенітенціарного” дійства – утворення цілого розряду вторинних найменувань, як-от: *героїчна українка* [ЛУ, 5.03.2015], *гордість України* [ТН, 3.03.2016], *сильна жінка з незламною життєвою позицією* [ТН, 3.03.2016], *істинна донька українського народу* [СП, 5–11.03.2015], *національний герой на Батьківщині* [УП, 25.05.2016], *образ українського незламного духу* [СП, 10–16.03.2016], *приклад для наслідування* [ТН, 3.03.2016], *символ боротьби нашого народу за територіальний суверенітет* [УК, 15.01.2015], *символ мужності, нескореності й величі Української Жінки* [СП, 10–16.03.2016], *символ України і Українки для всього світу* [СП, 10–16.03.2016], *сучасна велич українського жіноцтва* [СП, 10–16.03.2016], *українська героїня* [ГУ, 28.05.2016]. Аналізовані перифрази семантично перегукуються з фольклорним описовим виразом *дівка бранка до імені Марусі Богуславки* – легендарної української героїні, яка звільнила з турецького полону кілька сотень козаків.

Наталія Вітренко, Юлія Тимошенко, Інна Богословська брали участь у президентських перегонах. Про свій намір конкурувати на майбутніх виборах із Гарантом Конституції нині заявляє Надія Савченко. Один із мовних вислідів цього – розширення функційного простору перифраз-фемінативів із детермінованими компонентами *кандидат/кандидатка, президент/президентка, конкурент/конкурентка, представник/представниця*, як-от: *Юлія Тимошенко – лідерка великих перегонів* [УМ, 6.07.2004], *конкурент Ющенко на наступних виборах* [МО, с. 116], *головний конкурент Порошенка* [УМ, 15.08.2017], *нова-стара кандидатка у президенти* [Т, 31.03.2014], *найреальніший претендент на пост президента* [УП, 2.10.2017], *найрейтинговіший кандидат у президенти* [РС, 26.06.2017], *найсерйозніший конкурент Порошенка* [УМ, 15.08.2017], *прийнятний для всіх кандидат* [ГК, 30.08.2017], *Наталія Вітренко – третя представниця табору лівих, яка претендує на президентство* [УМ, 6.07.2004], *Інна Богословська – технічний кандидат у президенти* [ICTV, 9.11.2009], *Надія Савченко – один із найсерйозніших кандидатів у Президенти України* [112.ua, 28.05.2016]. Носієм важливої інформації, тобто ономасіологічним маркером, у цих конструкціях є прикметники, головно ті, що об’єднані значенням “виділюваність”, “потреба”.

Зрозуміло, що жінки як представниці тієї або тієї політичної сили входять і до коаліції, і до опозиції. Роль основного семантичного виразника в перифрастичних зворотах з інтегрувальною семою ‘опозиція’ виконують іменники *опозиціонер/опозиціонерка, опонент/*

опонентка. Вони регулярно сполучаються з прикметниками видільної семантики та лексемами *опозиційний, ворожий*, для яких типовою є сполучуваність із субстантивами на зразок *ватажок, лідер, мироборець* тощо. Так, за Наталією Вітренко закріпилися перифрази *несамовита опозиціонерка* [УМ, 3.02.2004], *перша опозиціонерка* [СП, 3–9.03.2016], *полум'яна опозиціонерка* [СП, 3–9.03.2016], за Наталією Королевською – *опозиційний мироборець* [ТСН, 22.09.2014], *скандальна опозиціонерка* [СК, 15.11.2017], за Юлією Тимошенко – *заклята опонентка* [УМ, 25.10.2017], *олігархічна опозиціонерка* [УМ, 5.02.2014], *опозиційний ватажок* [УМ, 14.09.2017].

– Семантична група “політична діяльність жінок” –

Політичну діяльність українських жінок досить повно розкриває їхня безпосередня участь у Помаранчевій революції та Революції Гідності. Для *полум'яної товаришки* [УМ, 5.05.2005] Наталії Вітренко ці зміни в українському суспільстві – шлях назад, тому вона, за перифрастичною версією, є *рушієм соціалістичного прогресу* [УМ, 6.07.2004]. Зовсім в іншому семантичному світлі постають перифрастичні поля імен “Руслана Лижичко” та “Юлія Тимошенко”. Руслану Лижичко, як і теперішнього міністра культури Євгена Нищука, заслужено номінують *обличчям і голосом Майдану* [Сл, с. 45]. Описові найменування *помаранчева Руслана* [УМ, 18.11.2004], *жовто-блакитна патріотична львів'янка* [УМ, 26.11.2004] – з розряду тих, що виразно експлікують політичні переконання й участь у Помаранчевій революції відомої української співачки та сміливої борчині.

Роль Юлії Тимошенко в Помаранчевому Майдані [ДП, т. 2, с. 31], тобто в першому Майдані [ЛУ, 28.11.2016], виняткова. Це засвідчують такі перифрастичні звороти: *богиня Помаранчевої революції* [УМ, 4.02.2005], *душа Майдану* [УМ, 4.02.2005], *ікона Помаранчевої революції* [О, 29.03.2006], *королева революції* [ЧД, 2008], *помаранчева леді* [УМ, 3.02.2005], *помаранчева принцеса* [ЧД, 2008], *революціонер 2004 року* [ГУ, 10.09.2019], *символ Помаранчевої революції* [О, 29.03.2006], *перша пані Помаранчевої революції* [УМ, 2.02.2005], *символ та Рушій Майдану* [ZN, 6.06.2017], *харизматична та безкомпромісна героїня Помаранчевої революції* [К, 12.09.2007], *яструб революції* [ЧД, 2008]. Метафоризована вторинна назва *мотор Помаранчевого Майдану* [ДП, т. 2, с. 348], яка обіймає позицію вершинного компонента аналізованого перифрастичного ряду, найоб'єктивніше відтворює участь Юлії Володимирівни в листопадово-грудневих по-

діях 2004 року. Семантичною опозицією до проаналізованої перифрастичної парадигми є описове найменування *гробар Помаранчевої революції* [УМ, 31.07.2014]. Як не парадоксально, але це протиставлення наповнене реальним змістом. Конфлікт, який стався між Юлією Тимошенко й Віктором Ющенком, негативно позначився на перебігові подальших подій у нашій державі. Наголосимо, що позитивно конотовані граматично опорні компоненти *цариця, принцеса, символ* з особливою виразністю розкривають роль Юлії Володимирівни в *новому початкові української державності* [ДП, т. 2., с. 441].

Поступово наскрізно позитивний політичний імідж Юлії Тимошенко переходив у стадію черговості з негативним. Найвищий ступінь оцінки політика Тимошенко репрезентують перифрази *важковаговик української політики* [УП, 22.09.2016], *найпопулярніший політик України* [112.ua, 14.04.2017], *найталановитіший політик в Україні* [Т, 31.03.2014], *сильна українська жінка-політик* [УМ, 25.11.2006], *один із небагатьох реальних і талановитих українських політиків* [НВР, 26.07.2017], *видна жінка на політичному олімпі України* [УМ, 2.02.2005], *чи не найбільш загартований гладіатор українського політикуму* [ЛУ, 17.08.2017], *найнижчий – популіст номер один* [МФ, 23.02.2017], *мама популізму* [UNN, 14.02.2017], *політик з минулого* [УМ, 25.11.2006]. Основними експлікаторами позитивної й негативної конотації в описуваних вторинних назвах є детермінувальні прикметники, з-поміж яких домінують лексеми з видільним значенням, репрезентовані, до того ж, у формі елатива.

Що ж до Надії Савченко, то її політична діяльність постає в негативному перифрастичному вимірі. З цією політикинею пов'язаний Закон України “Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання”, який поіменували *Законом Савченко*. Він зазнав критики з боку юристів і був невдовзі скасований. Через неузгоджені неофіційні поїздки в зону АТО, самостійні переговори в Мінську й інші політично невмотивовані дії Надії Савченко в публіцистично-політичному дискурсі зарясніли негативно обарвлені перифрастичні структури такого зразка: *“героїня”-герой України* [DW, 20.08.2017], *миротворець-одинак* [МН, 24.07.2016], *недосвідчений політик* [ПУ, 22.12.2016], *подразник спокою в парламенті* [УМ, 21.01.2017], *політична одиночка* [Укроп, 1.12.2016], *політична помилка Тимошенко* [ГК, 30.08.2017], *троянський кінь у Верховній Раді* [НЗ, 10.06.2016].

З-поміж активних учасниць українських революцій XXI століття є й

прості жінки. Так, із Помаранчевою революцією й дотепер асоціюється образ Параски Королук – *баби Параски* [Г, 27.11.2011], *колоритної бабці* [О, 17.09.2005]. Її, як і Руслану Лижичко та Юлію Тимошенко, названо *помаранчевою героїнею* [ТСН, 27.11.2011], *героїнею Помаранчевої революції* [ВГ, 31.01.2006], *символом Помаранчевої революції* [О, 17.09.2005], *активісткою Помаранчевої революції* [ТСН, 27.11.2010].

– Семантична група “фахова діяльність жінок” –

Багатим на конотації є ще один семантичний тип перифраз, який стосується фахової діяльності жінок. Специфіка цього розряду вторинних назв полягає в тому, що їх важко відмежувати від перифраз-репрезентантів семантичної групи “політична діяльність”. Це пояснюється тим, що політика для окремих представниць жіночої статі стала вже фахом. Наприклад, економіст-інженер за фахом Юлія Тимошенко двічі (2005, 2007–2010 рр.) очолювала уряд України, що спричинило появу в мові фемінативів *прем’єрка*, *екс-прем’єрка*, а також описових зворотів, конструктивним центром яких є компоненти *прем’єр*, *прем’єр-міністр*, *прем’єрка*, *прем’єрка-міністр*, *прем’єр-міністерка*, *прем’єр-міністрка*, *прем’єрка-міністрка*, *прем’єрка-міністерка*, *очільниця*, *керманичка*, напр.: *Перед тим, як опинитись у СІЗО, екс-прем’єрка Юлія Тимошенко обдарувала свого похресника [сина Наталії Ветвицької] [УП (Т), 17.10.2011]; Вже є “справедливий” вирок суду щодо колишньої “прем’єрки-зрадниці” [Юлії Тимошенко]... [УП, 16.01.2013]; Сваритися ж із новою владою теж не хочеться, тим паче з владою такою радикальною й чарівною, як новопризначена **лідерка уряду** [УМ, 5.02.2005]; Керівник держави не скористався широкими повноваженнями, які він мав ще упродовж цілого року, а **самовпевнена очільниця уряду** [Юлія Тимошенко] претендувала на першість у державі [ЛУ, 5.03.2015]; В палаті Харківської клініки, де лікується **колишня керманичка уряду** Юлія Тимошенко, провели обшук [24tv, 13.09.2012]. Семантичні опозиції, про які вже йшлося, зафіксовано і в описуваному перифрастичному полі. Ось приклад: Кабінет Міністрів, який очолювала Юлія Тимошенко, іронічно назвали “пожежною командою”, а її саму – *безпосереднім керівником “пожежної команди”*, привабливою лідеркою “пожежної команди”, пор.: *Щоправда, ціни при цьому зросли майже на 10 відсотків, дещо сповільнилося зростання обсягів виробництва та ВВП, однак уряд – на марші, і боротьба “пожежної команди” з цими “загоряннями” триває [УМ, 14.05.2005] і ...Юлія Тимошенко – **безпосередній керівник цієї пожеж-****

ної команди [УМ, 14.05.2005], *Приваблива лідерка “пожежної команди”* [Юлія Тимошенко] [УМ, 14.05.2005].

Найспецифічнішою характеристикою аналізованих конструкцій є те, що до їхньої структури входять уживані в прямому або переносному значенні іменники – найменування професій, напр.: *Катерина Ващук – народний депутат і один із найвпливовіших “аграріїв”* [УМ, 2.06.2014].

Особливою поліфункційністю наділене перифрастичне поле імені “Валерія Гонтарева”. Її називають *головним банкіром України* [D, 16.01.2015], *не центральним банкіром по духу* [УМ, 2.03.2017], *фінансистом, що поставив під загрозу всю банківську систему України* [УМ, 17.01.2017], *людиною, котра обвалила гривню так, як цього не робив жоден із її попередників* [УМ, 17.01.2017]. *Очілницю Нацбанку* [ZN, 2.03.2017] поіменовано ще *своєю людиною для Порошенка* [УМ, 30.08.2017], *інструментом Петра Порошенка в зароблянні мільярдних статків на українській банківській системі* [24tv, 3.04.2017].

Ганні Герман не можна відмовити в професійності. Однак перифразам, які розкривають сферу її фахової діяльності, притаманна негативна конотація. Це тому, що вона, у минулому кваліфікована журналістка, стала *речником лідера регіоналів* [ЛП, 11.01.2006]. Колись *чільного репрезентанта київського бюро радіо “Свобода”* [ЛУ, 9.12.2004] стали скептично *“величати”* *говорильницею на радіо Свобода* [ДП, т. 2, с. 302], *зіркою зомбоящика* [УМ, 2.03.2017], *“захисницею” журналістів* [УП, 16.08.2017]. В останній перифразі іменник *захисниця* набуває протилежного значення – “викривальниця”.

Такою самою аксіологічністю наповнене перифрастичне поле імені “Тетяна Чорновол”, пор.: *людина, яка викрила і продовжує викривати десятки схем корупційних чиновників* [ГУ, 10.03.2017], *один із моральних авторитетів, яких так мало в сучасній Україні* [ГУ, 10.03.2017] і *“зливний бачок” від журналістики* [НБР, 30.07.2012], *продажна інтернет-журналістка* [НБР, 30.07.2012], *професійна скандалістка з довідкою* [ІК, 16.06.2016], *улюблениця тих специфічних читачів-маргіналів, які, наче свині, найбільше полюбляють грязюку брудних наклепів* [НБР, 30.07.2012].

Великі сподівання покладалися на жінок-іноземок, які зовсім недавно обіймали високі посади в Україні. Так, в *екс-керівниці Національної поліції* [С, 19–25.01.2017] Хатії Деканоїдзе вбачали *обличчя перетворення старої “ментівської” системи на нормальну, цивілізовану, правозахисну службу* [УП, 14.11.2016], Еку Згуладзе гордо

номінували *легендою грузинських реформ* [ВН, 16.12.2014], *обличчям нової української поліції* [ТСН, 11.06.2016]. Невдовзі настали розчарування: Хатію Деканоїдзе почали називати *політичною заробітчанкою* [С, 19–25.01.2017], *американку українського походження* [С, 18–24.12.2014], Наталію Яресько – *міністром-варягом* [В, 12.05.2011].

Найнегативнішу конотацію в семантичній групі “фахова діяльність жінок” мають компоненти перифрастичного поля імені “Уляна Супрун”. Ця жінка-посадовець асоціюється з *доктором смертю* [Znаj, 21.07.2017], *тіткою смертю* [F, 1.12.2017], *міністром смерті* [N24, 31.01.2018], а очолюване нею міністерство – із *Міністерством смерті в Україні* [UNN, 16.01.2017].

Багатокомпонентністю складу, виразною конотативністю ви-яскравлюється перифрастичне поле імені “Надія Савченко”. Нетипова для жінки професія – пілот, штурман, офіцер, яку успішно опанувала Надія Савченко, представлена таким складом описових найменувань: *єдина в усій країні жінка-пілот бомбардувальник Су-24М* [ТН, 3.03.2016], *старший лейтенант української армії* [ТН, 3.03.2016], *українська льотчиця* [УП, 25.05.2016], *український офіцер із великої літери* [СП, 24–30.03.2016], *штурман бойового вертольота Мі-24* [ТН, 3.03.2016]. Важливо вирізнити ще раз, що саме завдяки пані Савченко “пілот” і “штурман” унесено до реєстру військових спеціальностей, які жінка офіційно може займати у Збройних силах України. Поруч із нейтральними професійними найменуваннями в цьому перифрастичному полі функціують опоетизовані вторинні назви, як-от: *крилатий символ України* [СП, 5–11.03.2015], *небесна жінка з іменем Надія* [СП, 5–11.03.2015]. Надія Савченко пов’язана ще й з військовою справою, адже вона захищала Батьківщину, що промовисто демонструє перифраз *доброволець батальйону “Айдар”* [ТН, 3.03.2016].

У перифрастичному полі імені “Юлія Тимошенко” спостережено іншу картину: про її колись основний фах інженера-економіста мовлено скупо (*знавець економічних проблем* [ДП, т. 2, с. 392]), тоді як політичній діяльності відведено виняткову роль, свідченням чого є подані вище приклади.

– Семантична група “патріотизм жінок” –

Розглядуваний перифрастичний контекст структурує обмежене лексико-семантичне коло детермінованих компонентів. Ідеться, власне, про іменники *революціонер/революціонерка, патріот/патріотка*. Ці одиниці зафіксовано у складі перифрастичних полів імен “Русла-

на Лижичко”, “Надія Савченко”, “Юлія Тимошенко”. Руслану Лижичко цілком справедливо названо “*полум’яною революціонеркою*”, тобто тією людиною, яка “прагне добра своєму народові”: ...“*полум’яна революціонерка*” Руслана, що під час Майдану була в барабани під Кабміном, агітує на білбордах за ініціативу Попова – референдум для киян [V, 27.06.2012]. Зовсім у протилежному семантичному плані – “діяч радянської революції” – постає інша *полум’яна революціонерка* – Наталія Вітренко, напр.: *Свій вклад робила як полум’яна революціонерка* Наталія Вітренко, так і нинішній знавсілий українофоб Вадим Колесніченко [B, 4.01.2014].

До входження в активну політику Надію Савченко небезпідставно вважали *найбільшим патріотом* [ТСН, 26.06.2016], *національним героєм на Батьківщині* [УП, 25.05.2016], *істинною донькою українського народу* [СП, 5–11.03.2015]. Цю жінку почали ідентифікувати з образом українського незламного духу [СП, 10–16.03.2016], з українською героїнею [ГУ, 28.03.2016].

Найпозитивніша оцінка патріотичної діяльності Юлії Тимошенко – перифраз *справжня бандерівка* [ДП, т. 1, с. 471], автором якого є Дмитро Павличко, найнегативніша – описовий вираз *неонацистка проамериканської орієнтації* [ЗВ, 11.04.2014].

– Семантична група “лідерські якості жінок” –

В окремий тип вирізнено вторинні назви, які характеризують лідерські якості жінок. Його найяскравіше представляють перифрастичні поля двох імен – “Юлія Тимошенко” та “Надія Савченко”. Основною базою для творення цих описових виразів є іменник *лідер/лідерка*. Юлію Тимошенко поіменували *лідером Помаранчевого Майдану* [УІ, 21.02.2015], *лідером Помаранчевої революції* [УІ, 21.02.2015], *важливим лідером для України* [УМ, 25.11.2006], *реальним уособленням незалежності в протистоянні з режимом Януковича* [Сл, с. 249], *справжнім лідером* [МВ, 16.10.2009], *харизматичним лідером* [Д, 4.05.2006], Надію Савченко на початку її політичної діяльності називали *загальнонаціональним лідером* [112.ua, 28.05.2016].

Компонентний склад інваріантного перифрастичного поля “жінка” диференціюють і за таким критерієм, як *прізвищні та безпрізвищні* вторинні назви, пор.: *Але прихильники “нашої Юлечки” про це не замислюються, принаймні поки що* [УМ, 4.02.2005] і *Він [Ляшко] каже, що Тимошенко – “хитра лисичка, яка хоче жар чужими руками загрибати”* [Есп, 16.11.2016]; “*Юля така хитра лисиця, яка хоче схова-*

тися за спиною Шухевича”, – Ляшко [ЦН, 15.11.2016]; *Віктор Ющенко назвав Юлію Тимошенко “московською зозулею”*... [ГП, 4.04.2016]; [*“До побачення, Юлічка, до побачення.” Здоров’я тобі, здоров’я”, – не змигнувши оком, відповідає Ляшко, який кілька хвилин тому обзивав її... “драною лисицею”*] [УП, 11.10.2017]. Розглянемо докладніше кожен із вирізнених типів описових найменувань.

– Безпрізвищні перифрази-фемінативи–

Для безпрізвищних перифраз-фемінативів характерна формально-граматична неоднорідність. Найчастіше ці описові звороти утворюються за зразком простих або складних іменникових конструкцій із кількісним переважанням субстантивно-ад’єктивних структур над субстантивно-субстантивними, пор.: *Стати членом громадської ради Міністерства з окупованих територій претендує відверта сепаратистка Юлія Малькіна-Богославська* [С, 2–8.02.2017] і [*“Знайомтесь. Юлія Малькіна.” Прибічниця російської окупації”*] [С, 2–8.02.2017]; *...Вітренко більшість спостерігачів схильні вважати політичним сателітом Кучми* [Д, 10.11.1999] і *Вітренко, нова зірка державного і пінчуківського телебачення, сама не помітила, як визнала достовірність свіжих епізодів плівок Мельниченка* [УП, 5.03.2002].

Досліджувані вторинні номінування вирізняються також значенневою поліфункційністю. Проаналізуємо їхні основні семантичні типи.

= Семантична група “зовнішній вигляд жінок-політиків” =

Серед вторинних номінувань жінок за семантичною властивістю “зовнішній вигляд” найвищим ступенем продуктивності наділені перифрастичні поля імен “Юлія Тимошенко”, “Валерія Гонтарева”, “Ганна Герман”. Найпоширеніший тип становлять описові звороти, які характеризують лідера політичної сили “Батьківщина”. Таку саму активність спостережено на рівні всіх інших непроаналізованих у цій роботі семантичних груп перифрастичного поля імені “Юлія Тимошенко”, що засвідчує виняткову роль Юлії Володимирівни в новітній історії України. Основним ідентифікатором розглядуваної групи є сема ‘певним способом укладене, підстрижене, пофарбоване волосся на голові’, напр.: *Юлія Тимошенко – маловиразна брюнетка* [ЗВ, 11.04.2014], *дама з косою* [Подр, 2005], *жінка з косою* [УМ, 1.03.2005], *жінка з дулькою* [ГПУ, 8.05.2009], *ефектна блондинка з косою* [ЗВ, 11.04.2014]; *Валерія*

Гонтарева – біла королева [БТ, 4.04.2017], пані з модною зачіскою [БТ, 4.04.2017]. Роль конструктивного центру в описуваних перифрастичних структурах регулярно виконують семантично нейтральні (*жінка, пані*) й позитивно або негативно конотовані щодо значення (*дама, королева, блондинка*) іменники.

Куафюра Юлії Тимошенко – специфічно заплетена, укладена вінком навколо голови коса – перетворилася на промовистий політичний атрибут, стала “трендом навіть на Заході” [55], і не тільки, а саму політиkinню визнали *найсексуальнішою жінкою світу, найсексуальнішою українкою, найпривабливішою жінкою України*, напр.: *Колишній прем’єр-міністр Юлія Тимошенко опинилася в рейтингу найсексуальніших жінок світу. [Щоправда, визнали не тіло, розум чи інші чесноти, а її косу]* [УП (Т), 21.12.2015]; *Лідера “Батьківщини” та народного депутата України Юлію Тимошенко журнал Esquire назвав найсексуальнішою українкою [Тимошенко перемогла з-за своєї знаменитої Зачіски.]* [РБК, 21.12.2015]; *Лідер партії “Батьківщина” Юлія Тимошенко стала найпривабливішою жінкою України. [При цьому Тимошенко виокремили завдяки її зачісці, з якою вона ходить вже майже 15 років.]* [К, 21.12.2015]. Запримічено, що нова зачіска Юлії Володимирівни – коса, завите волосся, розпущене волосся – “передбачає якісь зміни в українській політиці” [Там само].

Описовий зворот *Юлина коса* [ІФ, 8.12.2009] став базою для творення в мові перифраз другого рівня похідності – *німб-колосок* [УМ, 19.02.2016], *знаменита коса* [Р, 6.02.2018], *дуже сильний і харизматичний атрибут* [ІФ, 8.12.2009], *брендова коса* [УМ, 19.02.2016], *легендарна коса* [УП, 16.02.2017], *фірмова коса* [УП (Т), 15.09.2017]. Своєрідною семантичною опозицією до описового звороту *жінка з косою* є наповнене метонімічним змістом вторинне найменування *розпущена коса*, пор.: *Жінка з косою причарувала Європу* [УМ, 25.11.2006] й *У повному складі за навчальний процес мовами окупантів проголосувала Батьківщина на чолі з розпущеною косою – Ю. Тимошенко* [Е, 6.09.2017]. Доповнює розглядуваний ряд перифраз *коровай з вухами* [Г, 4.03.2010], що є назвою народної зачіски. До речі, і Юлію Тимошенко в народі називають *Коровай* [Каравай] *із вухами* [Г, 4.03.2010], напр.: *За два роки “відсидки” Каравай з вухами отримала в передачах 4 тонни продуктів* [А, 5.06.2016]. Цей описовий зворот вирізняється високим ступенем негативної конотації. “За Тимошенко закріпилося багато прізвиськ, – говорить Олена Консевич, – одні трохи образливі, інші я би назвала біографічними. Наприклад, «каравай з

вухами» – це образливо, а от «газова принцеса» – це вже частина біографії» [35], пор.: *Світ знає, як голодують хохлушки, по Каравая з вухами* (Тимошенко) [А, 5.06.2016] і *Франкомовна версія книги* [Франко Шуммана “Аферистка. Справа Тимошенко”] *побачить світ 13 червня під назвою “Газова принцеса”* [Т, 4.06.2013].

З Юлією Тимошенко за таким атрибутом, як зачіска, порівнюють інших політиків/політикинь. Наприклад, Наталію Королевську називають *луганською леді з косою* [ЄІ, без дати].

В іншому ракурсі постають перифрази аналізованої семантичної групи, які характеризують Ганну Герман. Ідентифікувальною для них є сема ‘змінений унаслідок пластичної операції зовнішній вигляд’, напр.: **Нові обличчя політиці?** [Ганна Герман сприйняла це буквально...] [ВЗ, 10.02.2016]; *З нафталіну витягли відретушовану “регіоналку” Ганну Герман* [УМ, 2.03.2017]. Ці номінації корелюють із прізвищною структурою *оновлена Герман*, напр.: **“Оновлений [Ганні] Герман (яка заявляє, що не робила пластичних операцій, і ми всі в це віримо) теж не подобається закон про освіту...” – написав він** [Олексій Голобуцький] у Facebook [О, 17.10.2017].

= Семантична група “партійна діяльність жінок” =

Група вторинних назв осіб жіночої статі за партійною діяльністю чітко диференційована на такі три семантичні підгрупи: “лідер партії”, “керівник партійного осередку, об’єднання тощо”, “член партії”.

До першої підгрупи входять дві перифрастичні моделі: “очільник політичної сили + назва політичної сили”, “очільник політичної сили + представник політичної сили”. Їх репрезентують перифрастичні поля імен “Наталія Вітренко”, “Надія Савченко”, “Юлія Тимошенко”. Відомо, що Наталія Вітренко в 1996 році заснувала Прогресивну соціалістичну партію України, Надія Савченко у 2017 році – політичну партію “Суспільно-політична платформа Надії Савченко”, Юлія Тимошенко в 1999 році стала одним із засновників політичної партії “Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина»”. Конструктивним центром аналізованих перифрастичних моделей, утворених за зразком іменниково-прикметникових та іменниково-іменникових конструкцій, є лексеми *вождь/вождиня, голова, керівник/керівниця, керманич/керманичка, лідер/лідерка, очільник/очільниця, провідник/провідниця*, напр.: **Лідер Прогресивної соціалістичної партії** України, кандидат у Президенти *Наталія Вітренко сподівається на підтримку виборців Донецької області на виборах у жовтні* [РС, 16.12.2014]; **Очільниця**

Прогресивної соціалістичної партії України Наталія Вітренко ... висловила надію, що “українські революції, пророблені владою США”, будуть відкинуті [Есп, 9.11.2016]; Постановою Печерського районного суду м. Києва визнано винною у вчиненні адміністративного порушення **керівника політичної партії** “Прогресивна партія України” Наталію Вітренко [РС, 16.06.2017]; “Відтепер я є не тільки позафракційним народним депутатом України, а також **лідером та головою політичної партії** «Громадсько-політична платформа Надії Савченко»”, – наголосила нардеп [Надія Савченко] на своїй сторінці в Facebook [ZN, 19.07.2017]; **Лідер “Батьківщини”** починає великий електоральний похід за відставку прем’єра, якого до закінчення місцевих виборів захищатиме президент [НК, 18.05.2015]; Ідея Ганни Старикової роздати кожному пенсіонеру по 1000 гривень до болю нагадує креатив її **партійної лідерки** Юлії Тимошенко десятирічної давності [МК, 16.02.2018]; Тиждень, який минає, став одним з найнапруженіших для **лідерки партії “Батьківщина”** Юлії Тимошенко [ВН, 21.11.2016]; Вперше ім’я **лідерки БЮТі** пролунало з уст колишнього міністра промисловості та енергетичного комплексу України Анатолія Мінченка... [УМ, 1.04.2004]; Про політичну ситуацію в країні, завдання на найближчі місцеві вибори, а також про перспективи на майбутнє учасникам зборів розповіла особисто **їхня партійна керманічка** Юлія Тимошенко [24tv, 17.10.2010]; Про це [склад Центральної виборчої комісії] заявила **голова партії** Юлії Тимошенко [УП, 24.01.2018]; **Лідерка “прогресивних соціалістів”** України Наталія Вітренко привітала новообраного президента США Дональда Трампа... [УП, 9.11.2016].

Крім лексем – назв партій або їхніх членів, заповнювачами описуваної перифрастичної моделі можуть бути лексеми – номінування представників партії за її символікою. Йдеться передусім про *тимошенківців* (*бютівців*, *б’ютівців*), або *сердешників*, *сердечників*, *сердешних*, *сердечних*, *біло-пухнастих*, *біло-малинових*, *біло-червоних*, *біло-сердечкових*, *білосердешних*, *білосердечних*, *білих і пухнастих*, напр.: “А коли **лідерка біло-сердешних** стане главою України, усі соціальні програми взагалі буде припинено”, – висловив думку Володимир Бондар [ВН, 4.09.2008]; Про це свідчить остання риторика **лідера “біло-сердечних”**, яка наступила на найбільючіший мозоль глави Кабінету Міністрів – комунальні тарифи [НК, 18.05.2015]; На зустрічі з івано-франківцями **лідерка біло-червоних** заявила, що не дозволить використовувати політику як засіб заробітку грошей та

знищення країни [NI, 3.02.2010]; *Чи такою є лідерка білосердешних?* [НП, 19.05.2008]; ... **“білосердечна” лідерка** саме була відправлена у відставку з посади прем'єр-міністра, вже офіційно ставши *“заклятою подругою”* колишнього соратника по Майдану [Віктора Ющенка] [О, 24.08.2013].

В окремий тип вирізано субмодель із двома ідентичними суб'єктами-номінаторами. Це стосується політичної партії “Блок Юлії Тимошенко”, напр.: *Мало того, як стверджує провідниця БЮТІ* [Юлія Тимошенко], *жодна із солідарних фігур влади не сприятиме перемозі Януковича, оскільки Кучма та Пінчук, “виконуючи умови західних гарантів”, у “напівтіньовому режимі” будуть змушені працювати на ... Віктора Ющенка!* [УМ, 17.04.2004]; **Лідерка БЮТ** Юлія Тимошенко готова надати Партії регіонів посаду віце-прем'єра у своєму уряді [К, 3.12.2007]; **Лідер блоку свого імені** Юлія Тимошенко заборонила керівникам виборчих штабів і партійних організацій БЮТ у Криму, областях, Києві і Севастополі співпрацювати з Партією регіонів [РС, 18.04.2006].

Семантичну підгрупу “керівник партійного осередку, об'єднання” з її найтиповішою перифрастичною моделлю “керівник партійного осередку + представник політичної сили” репрезентують перифрастичні поля імен тих жінок, які очолюють регіональні партійні осередки, об'єднання, напр.: *Під стінами прокуратури Харківської області сьогодні мітингували на підтримку і проти пійманої на підкупі очільниці харківських комуністів Алли Александровської* [5к, 30.06.2016]; *Маючи на меті посісти крісло губернатора керівник вінницьких “біло-сердечних” Людмила Щербаківська вирішила віддати посаду голови облради своєму цілком покладистому депутату, за яким немає жодних амбіцій та впливу, – Сергію Свитку* [УП, 9.02.2014]; **Керівницю “біло-сердечних”** [Галину Кульчинську] *розізлило те, що Пладійчук разом з обраними депутатами влаштовує допит начальникам управлінь* [РВ, 01.02.2018]; **Лідерка місцевої** [вінницької] **“Батьківщини”** [Людмила Щербаківська] *рада підігрівати інтригу щодо прізвища свого коханого чоловіка* [D (B), 8.12.2015]. За типом лексико-семантичного наповнення вона не відрізняється від проаналізованої вище семантичної підгрупи.

Семантичну підгрупу “член/членкиня партії”, реалізовану поліфункційними стосовно формально-граматичної організації перифрастичними моделями “член партії + його характеристика”, “член партії + політична сила”, “член партії + представник політичної сили”, репре-

зентують перифрастичні поля імен жінок, які офіційно входять до тієї або тієї політичної сили. Роль основного носія валентності в цих описових зворотах виконують іменники *депутат/депутатка, нардеп/нардепка, представник/представниця, прихильник/прихильниця, член/членкиня* або ті субстантиви, що мають відонімне чи неонімне походження й позначають представників політичних сил (*вітренківець/вітренківка, кінахівець/кінахівка, корбанівець/корбанівка, литвинівець/литвинівка, ляшківець/ляшківка, медведчукіст/медведчукістка, порошенківець/порошенківка, радикал/радикалка, регіонал/регіоналка, самопомічанин/самопомічанка, свободівець/свободівка, соціаліст/соціалістка, укропівець/укропівка*). Винятковою продуктивністю й виразно негативною конотацією наділене перифрастичне поле імені “Наталія Вітренко”. Ця жінка-політик порівняно з іншими має чи не найбільше антипатиків. Ідеться, власне, не про *найпрогресивнішу соціалістку* [ТСН, 30.09.2014], а про засадничі положення очолюваної нею партії: протест проти вступу до НАТО, Євросоюзу, СОТ, проти реабілітації воїнів УОН–УПА, орієнтацію на міждержавний союз із Росією та Білорусією, канонічне православ’я, тобто на Московський патріархат. Це передають описові найменування з компонентом *соціалістка*, що найчастіше виконує у складі перифрази роль головного компонента й неодмінно з негативним змістом, напр.: *...Ви зобов’язані виконувати Указ Президента, а не суперечити йому як агресивна соціалістка Наталія Вітренко* [УП, 8.10.2014]; *...Наталю Михайлівну Вітренко до “мальків” зараховувати було б щонайменше помилкою, адже раніше найпрогресивніший з усіх соціалісток не лише вдавалося поховати президентські перспективи затятого опонента Олександра Мороза, а й примоститися зовсім поруч із лідерами великих перегонів за право ввійти до найвищого кабінету держави* [УМ, 6.07.2004]; *Роль прирученої Банковою несамовитої опозиціонерки в Україні донедавна грала прогресивна соціалістка Наталія Вітренко* [УМ, 3.02.2014]; *Прогресистка-соціалістка Вітренко услід за лідерами Соцпартії та КПУ Олександром Морозом і Петром Симоненком стала третьою представницею табору лівих, яка претендує на президентство* [УМ, 6.07.2004]; *Скандально відома націоналістка та українофобка Наталія Вітренко дуже стривожена проектом закону російської Держдуми щодо поховання Леніна* [24tv, 28.04.2017].

Перифрази семантичної підгрупи “член / членкиня партії” досить часто вживають і стосовно інших жінок – Алли Александровської, Інни Богословської, Олени Бондаренко, Ганни Герман, Надії Савченко, Тетя-

ни Чорновол та ін. Пор. подані вище приклади з такими: *Як повідомляє “УП”, підставою для пом’якшення запобіжного заходу **екс-нардепу від Компартії** Аллі Александровській називають її стан здоров’я* [С, 27.10–2.11.2016]; *Що ж, **сепаратистка-комуністка** [Алла Александровська] для нинішньої влади не така страшна, як, наприклад, хлопці-націоналісти, яких тримають і тримали за ґратами, незважаючи на хвороби і травми...* [С, 27.10–2.11.2016]; *“Цей позов свідчить про те, що **одіозна «регіоналка»** [Інна Богословська] впізнала себе в словах «відьма» і «мадам кастрюлькіна» і тепер вимагає через суд гроші і спростувань”, – сказав Аронець* [УП, 22.08.2013]; ***Одіозна екс-регіоналка** Бондаренко прийшла у Верховну Раду* [НВР, 3.11.2016]; *РФ разом з **відомою екс-“регіоналкою”** [Оленою Бондаренко] влаштували провокацію в Брюсселі – СБУ* [УП, 29.09.2017]; *Королями на них [ЗМІ] є ... **заслужена регіоналка** Г. Герман ... та цілорать подібних* [СП, 10–16.08.2017]; *І на хвилі того, що вона [Надія Савченко] **перший номер у “Батьківщині”,** тобто в політичній силі, яка позиціонує себе як патріотична, була в якийсь період народним героєм, поки не почала робити свої заяви* [ЛУ, 22.12.2016]; *Не менш **одіозна і скандальна представниця “Народного фронту”** [Тетяна Чорновол] в червні 2015 пішла влаштовувати “розбір польотів” в офісі газодобувної компанії “Пласт”...* [ІК, 16.06.2016]. Серед аналізованих описових зворотів домінують структури з атрибутивними модифікаторами, вираженими якісними або відносними прикметниками, для яких інтегровальними є семи ‘виділюваність’, ‘значущість’, ‘суспільна належність’, ‘внутрішній емоційно-психічний стан’. Ці залежні компоненти можуть виконувати роль семантичної домінанти у складі перифрази й наповнювати її новим змістом.

– Прізвищні перифрази-фемінативи –

Перифрастичні поля з прізвищним компонентом сформувалися навколо імен “Юлія Тимошенко”, “Надія Савченко”, “Ганна Герман”, “Наталія Королевська”, “Інна Богословська”, “Валерія Гонтарева”, “Тетяна Чорновол”, “Наталія Вітренко”, “Руслана Лижичко”, “Хатія Деконнаїдзе”, “Ека Згуладзе”, “Наталія Яресько”, “Алла Александровська”, “Олена Лукаш”, “Олена Бондаренко”, “Тетяна Бахтеева”, “Раїса Богатирьова”, “Лілія Гриневич”, “Ольга Богомолець”, “Катерина Ващук”, “Оксана Білозір”, “Уляна Супрун”, “Тетяна Засуха”, “Лілія Григорович”, “Ірина Геращенко”, “Ірина Луценко” та ін. В окремішній тип об’єднано описові назви жінок, які опосередковано пов’язані з політикою: Люд-

мила Янукович, Параска Королюк, Катерина Ющенко та ін. Семантичний спектр і мотивувальна база фемінативів, як і маскулізмів, досить розлогі.

Що ж до мотивувальної бази перифраз, то нею можуть слугувати вагомні аргументи і дрібні деталі як штрихи до життєвого портрета тієї або тієї жінки, причому і перші, і другі, збагативши номінативно-перифрастичний корпус мови, мають зазвичай резонансну перспективу. Прикладів довго шукати не треба. Ось один із них, на наш погляд, досить промовистий – про *Ганну Герман*: “*Ганя Йоббіківна в образі*”, – посміялася Алла Білецька [АНК, 17.10.2017]. Він уходить разом із описовими зворотами *агентка російських спецслужб* [ДП, 2, с. 285], *великий географ* [ЛУ, 9.12.2004], *гадина з-під львівського села* [ДПав, с. 23], *Ганька-кулеметниця* [ЖОС, без дати], *говорильниця на радіо “Свобода”* [ДП, 2, с. 302], *головна радниця неграмотного донецького бандита, що став президентом України* [Віктора Януковича] [ДП, 2, с. 393], *екс-регіоналка* [О, 17.10.2017], *заслужена регіоналка* [СП, 10–16.08.2017], *відретушована регіоналка* [УМ, 2.01.2017], *зірка зомбоящика* [УМ, 2.01.2017], *“захисниця” журналістів* [УП, 16.08.2016], *одіозний український політик* [ІК, 8.02.2016], *речник лідера регіоналів* [ЛП, 11.01.2006], *хмільна порадниця з Галичини* [СП, 5–11.03.2015], *просто продажна с*ка* [ПУ, 17.10.2017], *чільний репрезентант київського бюро радіо “Свобода”* [ЛУ, 9.12.2004] до перифрастичного поля “Ганна Герман”. Прізвисьну структуру вторинної назви *Ганя Йоббіківна* сформували реальне ім’я в демінутивному представленні та ірреальний патронім, мотивом якого є назва угорської націоналістичної прорадикальної партії “Йоббік” (“Рух за кращу Угорщину”), яку в Україні вважають сепаратистською, оскільки в її першочергових планах – створення румунсько-угорської автономії на Закарпатті. Партія “Йоббік” активізувала свою антиукраїнську діяльність після прийняття Закону “Про освіту”. Він, на переконання угорського уряду, є “*ножем у спину*” *Угорщини* [О, 12.09.2017], *ударом у спину* [Есп, 7.09.2017], *ударом у спину сусідам* [НЗ, 27.09.2017], *“ударом у спину” Угорщині і Румунії* [Есп, 3.10.2017], *українським ножем в угорській спині* [ЛПощ, 9.09.2017]. Коли Ганна Герман в ефірі на одному з каналів заявила, що цей документ – “помилка України” і що нам “не треба дратувати угорців” [О, 17.10.2017], її почали “величати” не Миколаївною, а Йоббіківною. Політтехнолог Олексій Голобуцький із сарказмом заявив, що угорська партія може запропонувати представляти її політичну силу в нашій державі колишній *вірній соратниці*

втікача з України Віктора Януковича [14], тобто Ганні Миколаївні Стеців-Герман. “Вона після операції і стала схожа саме на Йоббіка”, – сміються фоловери Голобуцького [34].

Оригінальним живильним джерелом української перифрастики став виступ 29 листопада 2017 року на мітингові в Донецьку Людмили Янукович: *“Дорогие друзья, я из Киева, я могу сказать, что там происходит. Там просто оранжевый шабаш! Значит, стоят валеночки рядами – все везде американское! От! И горы оранжевых апельсинов. И это на фоне: “Оранжевое море, оранжевое небо...” От такое от! Это просто... Это кошмар! И хочу вам сказать, шо эти апельсины не простые, а наколотые. Люди берут апельсин, съели – взяли другой. От! И она тянется и тянется – рука. Сейчас я ехала сюда – были новости. И сказали – на площади массовое отруення почалось. Частые случаи обращения в больницу. Людей везут с менингитом! До чего мы дожились! И стоят, и стоят! Глаза просто лубяные! Просто!”* Та, яка готувалася стати першою леді, перетворилася на “винахідницю «американських валянків [валянок]», “винахідницю «наколотих апельсинів»” [МД, с. 417], зятяту першовідкривачку американських валянок [МД, с. 420]. Її скептично почали номінувати однією з найяскравіших фігур вітчизняного політикуму [МД, с. 504]. Перли промови дружини-гумористки [МД, с. 504], говорить Михайло Дубинянський, моментально стали невід’ємною частиною українського політичного фольклору, а сама вона почала сприйматися “широкими народними масами мов такий собі гібрид Задорнова, Жванецького, Петросяна і Верки Сердючки” [22, с. 417].

До розряду саркастичних зараховуємо перифрази із прізвиськовим компонентом *Кастрюлькіна [кастрюлькіна]* [ВГ, 22.08.2013]: *Мадам кастрюлькіна* [ВГ, 30.11.2013], *мадам Кастрюлькіна* [К, 25.05.2013], *Мадам Кастрюлькіна* [К, 6.06.2012]), *Інна Кастрюлькіна (Інна “кастрюлькіна”)* [Гор., 23.09.2014]). Мотиват цього перифрастичного вислову відомий: *Інна Германівна нібито привласнила деякі речі, серед яких і дві каструлі, коли виселилася з будинку, розташованого в с. Рудики під Києвом, який належить Романові Ромазанову* [62] (див. також: [47]). Після цього випадку Інну Богословську “охрестили” ще й “голубим ворішкою”: *“Давайте поговоримо про “голубого ворішку”, – наголосив Турчинов і зачитав інформацію від “пана Ромазана”, у якого, зі слів Турчинова, Богословська орендувала будинок і вкрала телевізори, каструлі, лампи тощо. [Господар будинку, зі слів Турчинова, написав заяву в міліцію, проте реакції не отримав]”* [ZN,

22.10.2010].

У рік Тигра – 2010 – на білбордах з'явилися портрети Юлії Тимошенко поряд із тигром (тигреном), що стало підставою для побутування описових структур *Юля – тигрюля* [УП (Ф), 15.12.2009], *пані Тигрюля* [ДП, т. 2, с. 341], *біла тигриця* [УП, 4.01.2010].

Раїсу Богатирьову поіменували Фантомасівною (*Раїсою Фантомасівною* [ЖОС, без дати]) після косметичної операції, яку вона начебто зробила. Власне, її обличчя почали порівнювати з маскою відомого французького кіногероя. Нібито через цю причину Ганні Герман “причепили” перифраз *оновлена Герман* [О, 17.10.2017].

У складі прізвищних вторинних номінувань вичленувано два розряди. До першого розряду увійшли перифрази з фемінативом-автоім'ям, поданим в офіційній, демінутивній, аугментативній, скороченій формі, рідше – із прізвищем, напр.: *Ганна Г (г)еббельсівна* [УП, 5.11.2010] – Ганна Герман, *Баба Лера* [ДСт, 2.03.2015] – Валерія Гонтарева, *помаранчева Руслана* [Д, 14.02.2008], *Руслана-амазонка* [Д, 14.02.2008] – Руслана Лижичко, *небесна жінка з іменем Надія* [СП, 5–11.03.2015], *полум'яна Надя* [ProUa, 29.06.2016] – Надія Савченко, *атомна бомба на ім'я Юлія* [УМ, 14.05.2005], *бідна Юля* [УМ, 6.08.2005], *бойова Юля* [УМ, 30.11.2004], *леді Ю* [УМ, 15.03.2005], *наша Юлечка* [УМ, 4.02.2005], *Юлія Великомучениця* [УП, 12.01.2001], *Юля Воровка-3* [УРП, 15.06.2016], *Юля – Газовий – Контракт* [УІ, 21.02.2015], *Юля-кааліція [кААліція]* [У, 15.05.2007] – Юлія Тимошенко. Атрибутивні, апозитивні й інші компоненти, які конституюють прізвищний перифрастичний ланцюг, характеризують жінок за різними ознаками: політичною, громадянською, суспільною діяльністю, моральними якостями, змінами в особистому житті, соціальним станом, морально-інтелектуальними якостями, віхами біографії, народною симпатією або антипатією й ін. Окремі з них постають як назвиська-кпини або іронічні, сатиричні чи навіть саркастичні прізвиська.

До другої групи прізвищних перифраз увійшли вислови, що постали на компаративній моделі “людина – людина” неавтоонімного взірця. Вони вирізняються семантичною поліфункційністю та формально-граматичною різноплановістю. Знаних в українському суспільстві жінок часто порівнюють із знаменитими, видатними, відомими з позитивного чи негативного боку реальними людьми або видуманими (тими, що на слуху) персонажами, найчастіше літературними. Так, лідерці Прогресивної соціалістичної партії України Наталії Вітренко начепили описові налічки *український Жириновський* [Л, 26.05.2009],

Жириновський у спідниці [Д, 10.07.1999], *український Жириновський у спідниці* [О, 30.05.2012], *Владімір Жириновський в українській спідниці, який захищає в Україні інтереси Росії* [Ф, 26.12.2005]. Підставою для цього є нестриманість, нетолерантність, агресивність, войовничість політикині, її претензійність на безальтернативність власної думки. Вітренко найтісніше зближує з Жириновським радикальна, часто доведена до цинізму, поведінка. Сама ж вона заявляє, що її кумир не керівник Ліберально-демократичної партії Росії, який заявив під час виборчої кампанії в 1991 році, що його мати – росіянка, а батько – юрист, а кубинський прокомуністичний диктатор Фідель Кастро [64].

У складі різних перифрастичних полів зафіксовано ім'я всесвітньо відомої легендарної французької героїні, яка жила в XV столітті, Жанни д'Арк. Цей антропонім сполучається з неоднорідними щодо значення якісними та відносними прикметниками, які виконують у структурі прізвищних перифрастичних висловів роль однієї з важливих, а подеколи й маркерних семантичних домінант. Наприклад, активній учасниці Помаранчевої Революції, Революції Гідності Руслані Лижичко за музичний мейнстрім, насамперед за нову шоу-програму "Дикі танці", що являє собою "сучасну компіляцію музичного матеріалу на основі давніх етнічних гуцульських мотивів (ритмів і танців) і сучасних течій поп- і рок-музики" [40], а також за перемогу на пісенному конкурсі "Євробачення-2004" цілком заслужено присвоєно неформальний титул *дика, гуцульська Жанна д'Арк* [УМ, 26.11.2004].

Такої "лінгвістичної честі", але вже за досягнення в політиці, удостоєно й Надію Савченко (*українська Жанна д'Арк* [ГерУ, 2016], *новітня Жанна д'Арк* [ТСН, 26.02.2016]) та Юлію Тимошенко (*українська Жанна д'Арк* [ЧДК, с. 38], *Жанна д'Арк* [ЛУ, 27.01.2005], *Жанна д'Арк vs рівноапостольна княгиня Ольга* [Д, 25.11.2011]). Зауважимо, що номінативний інвентар мови поповнюють не лише світські номінативні перифрази, а й ті, об'єктом порівняння яких є імена зі списку святих, зокрема свята рівноапостольна княгиня Ольга.

Усьому світові відоме ім'я Маргарет Тетчер – першої жінки, що стала прем'єр-міністром європейської держави Великої Британії. З цим найяскравішим політиком ХХ сторіччя порівнюють Надію Савченко, називаючи її *Маргарет Тетчер української політики* [112. ua, 28.05.2016]. Аналізований компаративний зв'язок слід сприймати радше як гіперболічний прийом, у якому, однак, є і доля правди. Йдеться про початковий шлях у політику Надії Савченко, її сміливі наміри зламати негативні стереотипи, що наскрізно пронизали

українське суспільство. Відомо, що Тетчер, яка очолювала 11 років британський уряд, увійшла в історію як *Залізна Леді* і що це прізвисько керівникові Великобританії дали росіяни. Завдяки її зусиллям вони “змогли налагодити відносини зі Сполученими Штатами і відсунути «залізну завісу»” [95]. Описова назва *Залізна Леді* переживає нові – ланцюгові – етапи вторинного номінування, коли поширюється на людей, що уподібнюються Маргарет Тетчер за якимись ознаками. Серед українських політиків такого штибу – Юлія Тимошенко: “*Німецькі ЗМІ: Тимошенко – «залізна леді», а Янукович схильний до насильства*” [ТСН, 11.01.2010]. Сама Юлія Володимирівна назвала Маргарет Тетчер своєю вчителькою: “Для мене, як і для багатьох людей, Тетчер стала вчителем, бо не на словах, а на власному прикладі щодня демонструвала, яким має бути справжній лідер та справжній політик” [81]. “Одним із справжніх задоволень мого життя у політиці, – зізнається українська экс-прем’єрка, – стала можливість зустрітись із Тетчер у Лондоні кілька років тому і висловити їй мою вдячність за те, що вона визнала наш шанс на свободу і взяла на себе дипломатичну ініціативу, щоб допомогти його реалізувати. Протягом всього мого прем’єрства я тримала у голові один її вислів: «Я – не політик консенсусу, я – політик переконання». Її невблаганне відчуття справжнього обов’язку політика завжди допомагало мені у політичній боротьбі, адже наш обов’язок як лідерів – не триматись за посаду, а використовувати нашу владу, щоб покращувати життя людей і збільшувати обсяг їхньої свободи” [99]. “Як наслідок, – це ще одне, сподіваємося щире, одкровення Тимошенко, – всі ми – тетчеристи” [Там само].

Компаративне тло описових найменувань імені “Юлія Тимошенко”, крім уже розглядуваних перифраз із прізвищними компонентами *Маргарет Тетчер, княгиня Ольга*, формують антропоніми *Евіта (Ева) Перон, Сонька Золота (Золотая) Ручка*. За твердженням українського політика, політолога та політтехнолога, колишнього іміджмейкера та близького друга Юлії Володимирівни Дмитра Видріна, Тимошенко “свідомо і підсвідомо” [УМ, 12.01.2010] копіює аргентинську політичну діячку Евіту Перон, вважає себе *реінкарнацією Еви Перон* [28]. Це й послугувало причиною з’яви перифразу *Евіта радянського зразка*, яка, на глибоке переконання щойно згаданого Видріна, у разі перемоги на президентських виборах її партії “Батьківщина” контролюватиме всі три гілки влади, уподобиться до іншого одіозного й небезпечного для всього світу російського політичного лідера – Володимира Путіна [Там само].

Крайнім позитивно конотованим елементом аксіологічної шкали, що стосується перифрастичного поля імені “Юлія Тимошенко”, є перифраз *Юлія Великомучениця*, тобто порівняння української політикини з Корсиканською мученицею, яка жила на зорі християнства.

Біографія Юлії Тимошенко наповнена й “темними плямами”, зокрема тими, що стосуються її незаконного збагачення. Яскраво відображає це описове найменування, об’єктом порівняння в якому є російська злочинниця-авантюристка єврейського походження Софія Іванівна Блювштейн, відома під прізвиськом *Сонька Золота Ручка*: [*Зараз обливають віце-прем’єр-міністра. Це у нас молода гарна жінка, “газова принцеса” леді Ю. ...*] Чого з неї роблять “*Соньку золотую ручку*” вже аж тепер? [КЛ, с. 56].

Виділений описовий зворот розширює компонентний діапазон перифрастичного поля імені “Валентина Семенюк”. Ця жінка була Головою Фонду державного майна, народним депутатом України 2–5 скликань: *Значно меншу кількість, проте не менш яскраву за емоційним забарвленням, становлять перифрази імен інших сучасних політичних діячів: гарант Конституції, великий пасічник [Віктор Ющенко] ... Валька-Золота Ручка [Валентина Семенюк]... [32].*

Учасниць натеперішнього українського політичного процесу порівнюють не лише з жінками, а й із чоловіками, унаслідок чого з’являються фемінативи з маскулінним компонентом. Примітно, що ця компаративна риторика корелює із Франковою оцінкою творчого подвигу Лесі Українки: “... ся хора, слабосильна дівчина – трохи чи не одинокий мужчина на всю новочасну соборну Україну” [89, с. 271]. У перифрастичному полі імені “Юлія Тимошенко” зафіксовано компоненти з антропонімами *Наполеон* (французький імператор) і *Дон Кіхот* (персонаж роману Мігеля де Сервантеса). Важливим маркером жіночності як іманентної ознаки досліджуваних мовних явищ є залежні від чоловічих імен субстантиви на позначення жіночого одягу (*панчохи, спідниця*), які так само можуть поширюватися іншими компонентами, і антропонімами зосібна, утворюючи семантичний і формально-граматичний ланцюг вторинної номінації, напр.: *Пані Юлія – це Наполеон у спідниці від Айни Гасе навіть без армії* [УМ, 14.05.2005]; *Український Дон Кіхот у панчохах [Юлія Тимошенко]* [УП, 14.02.2001].

Окрему підгрупу у складі описуваної групи сформували прізвищні перифрастичні структури, у яких антропоніми виконують функцію детермінувального компонента зі значенням посесивності або

об'єктності. Він нерідко має при собі позитивно або негативно конотовані залежні члени, найчастіше атрибутивні модифікатори. Роль конструктивного центру цих описових зворотів регулярно виконують іменники з інтегрувальною семантикою “міжособистісні взаємини” (*клеветка, колежанка, конкурент, конкурентка, партнерка, піарниця, подруга, поплічниця, представниця, протеже, радниця, сателіт, соратниця, спадкоємиця, ставлениця, суперник*), “фахова діяльність” (*банкiр, депутатка, лікар, міністерка*), “утілення інтелектуальних і моральних властивостей” (*людина*), “уподібнення” (*копія*), “партійні зв'язки” (*радикалка, регіоналка*), а також лексеми на зразок *інструмент, проект* (“задуманий план дій”), *рупор* (“виразник чийось ідей, думок, поглядів”) та фразеологізована сполучка *права рука* (“найближчий помічник у кого-небудь”). Екс-голова Національного Банку України Валерію Гонтареву називають *людиною Порошенка* [ГУ, 11.04.2017], *ставленицею Петра Порошенка* [БТ, 4.04.2017], *інструментом Порошенка* [24tv, 3.04.2017], *інструментом Петра Порошенка в зароблянні мільярдних статків на українській банківській системі* [24tv, 3.04.2017], *порядним протеже Петра Порошенка* [БТ, 4.04.2017], Надію Савченко – *проектом лідера проросійської партії “Український вибір” Віктора Медведчука* [ЗІК, 7.06.2016], *проектом Медведчука–Путіна* [ГК, 2.08.2016], Юлію Тимошенко – *блідою копією Сарі Бернар* [УМ, 11.11.2015], *рупором Саакашвілі* [ТСН, 11.09.2017], *головним конкурентом Порошенка* [УМ, 15.08.2017], *найсерйознішим конкурентом Порошенка* [УМ, 15.08.2017], *конкурентом Ющенка* [МО, с. 116], *найближчим соратником Ющенка* [В, 12.05.2011], *кращою подругою Путіна* [33, 10.03.2014], *особистим агентом Путіна* [УМ, 22–23.09.2017], *подругою Медведчука* [D, 23.11.2016], *подругою Ющенка з Помаранчевого Майдану* [ДП, т. 2, с. 331], *конкурентом Ющенка на наступних виборах* [МО, с. 116], *головним суперником Гройсмана* [112 ua, 14.04.2017], *тендітною й слабкою опоненткою Януковича* [УМ, 28.09.2004], Наталію Вітренко – *політичним сателітом Кучми* [Д, 10.08.1999], Ганну Герман – *вірною соратницею втікача з України Віктора Януковича* [О, 17.10.2017], *головною піарницею Януковича* [ЛУ, 11.12.2017], *гуманітарною клеветкою Януковича* [УП (Б), 21.08.2012], *гуманітарною радницею Януковича* [Под, 17.08.2012], *колишньою соратницею Януковича* [О, 17.10.2017], Лілію Григорович – *великою прихильницею Віктора Ющенка* [УМ, 18.11.2005], *правою рукою Ющенка* [ДП, т. 2, с. 393], Тетяну Засуху – *найодіоз-*

нішою *поплічницею* ... *Януковича* [АНК, 22.10.2014], *політичною партнеркою Гліба Лірника* [АНК, 22.10.2014], Наталію Королевську – *літературною колежанкою Януковича* [УП (Б), 16.08.2012], Валентину Семенюк-Самсоненко – *спадкоємицею* ... *Чечетова* [Znaj, 25.04.2016], Катерину Рожкову – *правою рукою Гондаревої* [D, 11.11.2016], Альону Кошелеву – *головною радикалкою Ляшка* [С, 4–10.12.2014], Аллу Александровську – *соратницею Петра Симоненка* [ЛІГА, 29.06.2016], Тетяну Бахтєєву – *колишнім особистим лікарем Віктора Януковича* [КТ, 29.01.2015], Інну Богословську – *яскравою представницею президентського зятя Віктора Пінчука* [УМ, 2.03.2004]. Мотиваційна база описуваних перифрастичних утворень різна. Подамо лише один коментар із цього приводу: Юлія Тимошенко володіє неабияким артистичним даром, її часто порівнюють із французькою актрисою *Сарою Бернар*, називаючи, щоправда, не *Боже-ственною Сарою*, а *блідюю копією Сари Бернар* [УМ, 11.11.2015].

Ще в один окремий тип вичленувано перифрази моделі “жінка – жінка”, репрезентовані прізвищами сучасних українських жінок, яких пов’язує політична, партійна, громадська чи інша діяльність. Відомо, що у світ політики Наталію Королевську й Надію Савченко виводила лідерка Всеукраїнського об’єднання “Батьківщина” Юлія Тимошенко. У ту пору, коли Королевська артикулювала думки і втілювала ідеї своєї наставниці, її номінували *другою Юлею* [УПоГ, 25.03.2013], *другою Леді Ю* [А, 27.01.2016], а після того, як політичні дороги цих жінок розійшлися, з’явилися інші перифрази, як-от ця: *добра учениця Юлії Тимошенко зразка 1990-их років* [УП (Б), 8.02.2012]. Її мотивувальна база проста: Королевська пішла від Юлії Володимирівни, коли та опинилася у в’язниці, “але так само зробила Тимошенко, яка розпочала самостійний проект після арешту Лазаренка” [39] – *головного птаха із гнізда Дніпропетрова* [ГУ, 10.03.2014], *хазяїна, який обнулився* [РС, 1.11.2012].

Ні для кого не є секретом, що Надію Савченко обрано до Верховної Ради від політичної сили “Батьківщина”, де вона була першим номером у партійному списку. Обставини, одначе, склалися так, що *колишню бранку Кремля* [ГУ, 3.08.2016] згодом виключили з фракції “Батьківщина” й титулювали *політичною помилкою Тимошенко* [ГК, 30.08.2017]. З розряду аналізованих фемінативів перифрастичний вислів Сергія Лещенка *нова Ганна Герман під час Порошенка* [УН, 18.10.2017], *нова Ганна Герман у часи Порошенка* [ЛВ, 17.10.2017], що входять до перифрастичного поля імені “Ірина Геращенко”.

Нарешті, з-поміж прізвищних вторинних найменувань вирізняються конструкції з відношенням ідентифікації. Імена, що представляють перифрастичну модель цього зразка, з одного боку, утворюють альтернативу суб'єктів, кожен із яких наділений специфічними характеристиками, з іншого боку, вони мають спільні ознаки, що слугують підставою для їхнього ототожнення. Яскравий приклад цього – перифрастичний вислів *новий Янукович* як компонент перифрастичного поля імені “Юлія Тимошенко”, напр.: *Проте видання [“Di Welt”] не обійшлося і без критики, яку поширили щодо нової-старої кандидатки німецькі політики, як наприклад, голова німецького Бундестагу Норберт Ламмерт, який висловив підозру, що Тимошенко для України – новий Янукович* [Т, 31.03.2014]. До речі, явище ідентифікування досить поширене в перифрастичній сфері. Проілюструємо сказане такими прикладами: *Гітлер-2 [Володимир Путін] знає добре, що з конфлікту він не вийде до повної окупації України, але переконувати в цьому західних хлопчиків не хоче* [ЛУ, 5.01.2016]; *На ділі [Петро Порошенко], це другий Янукович* [ЛУ, 13.10.2016]; *Судячи з того, як прихід нашого Петра I [Петра Порошенка] ознаменував блискучий перелом АТО, можна про що загодно помріяти* [Т, 29.05.2014]. Для аналізованих перифраз типовим є і позитивний, і негативний ступінь конотації, які досить часто утворюють опозиційні пари. Зокрема, це стосується перифрастичних полів імен “Юлія Тимошенко” і “Надія Савченко”. Виникнення таких протиставлень – політичні досягнення і прорахунки політикинь, напр.: *А вже наступного дня бойова Юля [Тимошенко] озвучила від імені комітету національного порятунку жорсткий ультиматум владі, термін якого сплив учора ввечері...* [УМ, 30.11.2004] і *Юля-воровка-3* [УРП, 15.06.2016]; *Світлана Алексієвич назвала Надію Савченко “українською Жанною д’Арк”* [РС, 2.12.2015] і *Про що можуть свідчити такі кроки колишньої “української Жанни д’Арк” [Надії Савченко]* [R, 15.12.2016]. У публіцистично-політичному дискурсі вони відіграють винятково важливу текстотвірну роль.

Як бачимо, фемінативні процеси досить активно і своєрідно заманіфестовані в перифрастичній сфері. Вторинні номінування як органічний складник мовної картини світу послідовно відображають участь жінок у політиці і зростання їхньої кар’єри, демонструють розвиток професійних здібностей та еволюцію суспільної активності. Описові назви наділені різним оцінним ефектом. Вони неоднорідні стосовно формально-граматичної будови й значенневої наповнюваності, зазнають внутрішньої семантичної диференціації.

Різновекторно схарактеризовані в роботі прізвищні перифрази можуть індивідуалізувати позначувані суб'єкти й водночас групувати їх за певними критеріями, віддзеркалюючи цим самим ті або ті суспільні зміни і участь у них людського ресурсу. Найтипівіший спосіб утворення фемінативів – порівняння суб'єктів за різними ономазіологічними ознаками. Експліцитним індикатором позитивної або негативної конотації є план змісту компонентів описових зворотів, представлених такими конкретними репрезентантами: “жінка – жінка”, “жінка – чоловік”. За об'єкт порівняння частіше правлять реальні, а зрідка вигадані імена. У структурі публіцистично-політичного дискурсу фемінативам-перифразам відведена специфічна роль. Їхнє оречевлення детерміноване соціолінгвістичними і власне лінгвістичними настановами. Проілюструємо сказане таким вельми промовистим, багатим на інформацію та виражальні засоби прикладом: *Значно меншу кількість, проте не менш яскраву за емоційним забарвленням, становлять перифрази імен інших сучасних політичних діячів: гарант Конституції, великий пасічник (Віктор Ющенко), шоколадний заєць (Петро Порошенко), політична прогресивна проститутка, конотопська відьма (Наталія Вітренко), український бякалавр (Роман Зварич), кучерявий Анчоус (Андрій Шкіль), кролік Сеня, кіндерсюрприз (Арсеній Яценюк), Льоня-космос (Леонід Черновецький), головний міліціонер (міліціант) країни (Юрій Луценко), Ганька-кулетниця (Ганна Герман), Раїса Фантомасівна (Раїса Богатирьова), Валька-золота ручка (Валентина Семенюк), руль опозиції, лідер біло-блакитних (Віктор Янукович), лідер червоних, червоний генерал (Петро Симоненко) та ін. [ЖОС, без дати].*

* * *

Проведений аналіз засвідчує, що в аксіологічній сфері перифразам відведено особливе місце. Вони відіграють виняткову роль у публіцистично-політичному дискурсі, оскільки є носіями важливої інформації, що поєднує в собі змістові, логічні та емоційні компоненти значення. Описові найменування з максимальною влучністю відтворюють сутність найскладніших явищ, мають великий вплив на реципієнта. За перифрастичною версією легко відтворюється перебіг суспільних подій, участь у ньому окремих людей, влади, політичних сил.

Перелік умовних скорочень

- 112.ua – 112.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.112.ua>
24tv – Телеканал новин “24” : сайт інформагентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://24tv.ua>
5к – 5 канал : перший укр. інформ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.5.ua>
А – Апостроф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://apostrophe.ua>
АК – Анонс контракт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ankontr.if.ua>
АНК – АНТИКОР : нац. антикорупційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://antikor.com.ua>
Б – Буковина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bukovyna.tv/>
БІ – Букінфо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bukinfo.com.ua>
БЛІ – Бліц-інфо : новини Івано-Франківська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.blitz.if.ua>
БТ – Без Табу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://beztabu.net>
БЦ – БЦ News : новини Білої Церкви [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bc-news.com.ua>
В – Волинь : незалежна громад.-політ. газ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.volyn.com.ua>
ВБ – Богдан В. Про наболіле : збірка / Василь Богдан. – Полтава, 2016
ВГ – Вголос : інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vgolos.ua>
Веч. – Вечірня Полтава : всеукраїнська громадсько-політична газета
ВечК – Вечірній Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vechirniykiev.com.ua/>
ВЗ – Високий замок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wz.lviv.ua>
ВК – Вісник + К : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnyk.lutsk.ua>
ВН – Волинські новини : перше інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.volynnews.com>
ВП – Волинська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prawda.lutsk.ua>
ВР – Волинь Post : сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.volynpost.com>
ГА – Голос Америки : сайт української служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainian.voanews.com>
ГалК – Галицький кореспондент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gk-press.if.ua>
ГерУ – Герої України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://heroes.profi-forex.org>
ГК – Главком : інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://glavcom.ua>
ГН – Голос народу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos-narodu.com.ua>
Гор. – Гордон : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gordonua.com>
ГП – Голос правди [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://golospravdy.com>
ГПУ – Газета по-українськи : газета

- ГР – Главред [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://glavred.info>
- ГТ – Громадське телебачення : сайт телеканала [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadske.ua>
- ГУ – Голос України : газета Верховної Ради України
- Д – День [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua>
- ДУА – Донбас UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://donbass.ua>
- Деп. – Депо.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.depo.ua>
- ДІ – Дивись.info : інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dyvys.info>
- ДМ – Детектор медіа : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://detector.media>
- ДП – Павличко Д. Спогади: у 2 т. / Дмитро Павличко. – К. : Ярославів вал, 2016
- ДПав – Павличко Д. Вірші з Майдану / Дмитро Павличко. – К. : Основи, 2014
- ДС – Диванная Сотня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://divannaya-sotnya.com.ua>
- ДСт – Деловая Столица [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsnews.ua>
- Е – Експрес online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua>
- ЕП – Економічна правда : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua>
- Есп – Еспресо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://espresso.tv>
- Есп (Б) – Еспресо. Блоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://espresso.tv/blogs>
- ЕІ – ЄДНІСТЬ ІНФОРМ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ednist.info>
- ЕП – Європейська правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua>
- ЖІ – Житомир.info [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zhitomir.info>
- ЖО – Житомир-онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zhitomir-online.com>
- ЖОС – Матеріали П'ятої науково-практичної конференції “Журналістська освіта на Сумщині : набутки й проблеми” (27–28 травня 2009 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vuzlib.com.ua/articles/book/16039-JUVilejj_mikoli_gogolja_na_st/5.html
- З – Зрада [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zrada.today>
- ЗВ – Західний вісник ua : новини Західної України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://savchyn.wordpress.com>
- ЗЗ – “За Збручем” : новинний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zz.te.ua>
- ЗО – Закарпаття онлайн Beta: інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakarpattya.net.ua>
- ЗШ (F) – Facebook : [персональна сторінка Зоряна Шкіряка] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/zoryan.zoryan/posts/627886437272307>
- ІА – Infa: Інформаційний Акцент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.akcent.org.ua>
- ІАЦ – Інформаційно-аналітичний центр Національної безпеки України : сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mediarnbo.org>
- ІНО – Інститут національної освіти ім. Мирослава Мисли : просвітницький проект

- ВГО “Сокіл” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inom.org.ua/>
- ІНФ. – ІНФОРМАТОР : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://informator.news>
- ІРК – Інформаційний бюлетень Фонду “Рідна країна”
- ІФ – Інтерфакс-Україна : сайт іформ. агентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.interfax.com.ua>
- К – Кореспондент.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net>
- КІ – Корупція Інфо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://korupciya.com>
- КЛ – Костенко Л. В. Записки українського самашедшого / Л. В. Костенко. – Вид. 5-е. – К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011.
- Ком. – Комірець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/@Komiretz>
- Ком. (Ф) – Коментарі. Форуми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.comments.ua>
- КС – Кримська світлиця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svitlytsia.crimea.ua>
- КТ – Кременчуцький телеграф : суспільно-політичний тижневик
- Курс – “Курс” : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kurs.if.ua>
- Л – Люстрація : громадська організація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lustration.org.ua>
- Ліга – ЛІГА.net : інформ.-аналіт. центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.liga.net>
- ЛК – Літклуб : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litclub.org.ua>
- ЛП – Львівський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.lviv.ua>
- ЛПош – Львівська пошта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lvivpost.net/>
- ЛУ – Літературна Україна : газета письменників України
- МАЦП – Міжнародний аналітичний центр права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zemlj.blogspot.com/2014/08/64.htm>
- МВ – Макарівські вісті : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://makvisti.com>
- МД – Дубинянський М. Тисяча посмішок помаранчевої революції : політичні сатири / Михайло Дубинянський / пер. із рос. М. Ноги. – К. : Факт, 2005
- МД – Дубинянський М. Тисяча посмішок помаранчевої революції: політичні сатири / Михайло Дубинянський ; пер. із рос. М. Ноги. – К. : Факт, 2005.
- МК – Моя Київщина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mykyivregion.com.ua>
- МЛ – Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛЮ»”, 2017
- МН – МЕТА – новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.meta.ua>
- МО – Мороз О. До булави треба голови / Олександр Мороз. – К. : Парлам. вид-во, 2016
- МФ – Майдан. Форуми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.maidan.org.ua>
- Н24 – Новини 24 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kremlinrus.ru>
- НБР – Національне бюро розслідувань України [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://nacburo.org>

НВР – Новое время [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nv.ua>

НД – Народна думка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dumka.odessa.ua/>

НЗ – Новини Закарпаття : інформ. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transkarpatia.net>

НЗап – Новости Запорожья [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inform.zp.ua>

НІСД – Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>

НК – Народный корреспондент : інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nk.org.ua>

НМО – Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com>

НП – Народна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://narodna.prawda.com.ua>

НПог – Новый взгляд: интернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://np.org.ua>

НТГ – “НОВА Тернопільська газета” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nova.te.ua>

НУ – “Нова Україна” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://newukraineinstitute.org>

НЧ – На часі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nachasi.com>

О – Обозреватель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com>

ОА (F) – Facebook: [персональна сторінка Олександра Аронця] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/oleksandr.aronets/posts/1330211116991007>

ОС – Об’єднання Самопоміч : газета

П – Правда : газета

П365 – Полтава365 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://poltava365.com>

ПІК – Новый ПИК : Політика і культура [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pic.com.ua>

ПМП – Портал мовної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://language-policy.info>

ПН – Преступности.НЕТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.pn>

Пов – Повага : сайт кампанії проти сексизму у політиці і ЗМІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://povaha.org.ua>

Пог. – Погляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pogiad.ua>

Под – Подолянин : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://podolyanin.com.ua>

Подр – Подробности [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua>

ПП – Під прицілом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://p-p.com.ua>

ППол – Панорама Полтавщини: обласна суспільно-політична газета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://panoram.com.ua/>

Проч. – Прочерк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://procherk.info>

ПрУ – Преса України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uapress.info>

ПС – Степаненко М. Політичне сьогодення української мови: актуальний перифрастикон : монографія / Микола Степаненко. – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017

- ПТ – Політерно : Політичний Тернопіль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://politerno.com.ua>
- ПУ – Патріоти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patrioty.org.ua>
- Р – Реально : політика, факти, події [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://realno.te.ua>
- РБ – Ринок Бориспіль
- РБК – РБК – Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://styler.rbc.ua>
- РВ – Рівне Вечірнє : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rivnepost.rv.ua>
- Рез. – Резонанс (Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу оперативної інформації електронних видань): додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/rezonans/2016/rez60.pdf>;
- Рейт. – Рейтинг : соціологічна група [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ratinggroup.ua>
- РідК – Рідна країна: світоглядний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ridna.ua>
- РС – Радіо Свобода : сайт інформ. служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org>;
- С – Свобода : газета
- Сг – Сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukr.segodnya.ua>
- СЗ (F) – Facebook: [публічна сторінка Запорізької обласної організації Всеукраїнського об’єднання “Свобода”] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/VOSvobodaZaporizhzhya/posts/551937774948081>
- СІД – Слово і діло : сайт інформгентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua>
- СК – Стоп кор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stopcor.com.ua>
- Сл – Слабошпицький М. Гамбіт надії: Україна: констатації, матеріали, виклики, сподівання. – К. : Ярославів Вал, 2014
- СП – Слово Просвіти : всеукраїнський культурологічний тижневик
- СтП – Старко-Пост [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.startco.net.ua>
- СУ – Соціологія У: блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sociologyau.blogspot.com>
- Т – Тиждень.ua : сайт вид. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua>
- Тк – Тексти.org.ua : аналітичний центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://texty.org.ua>
- ТМ – “Твоє Місто” : міський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tvoemisto.tv>
- ТП – Телепростір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://teleprostir.com>
- ТСН – ТСН : сайт інформгентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua>
- У – УНІАН : інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unian.ua>;
- УГ – Універсальна газета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ungazeta.info>
- УІ – Укрінформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrinform.ua>
- УК – Урядовий кур’єр : газета
- УКП – Українопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrainopedia.com>

wikia.com

Укроп – Укроп Уа : незалежний інформ.-аналіт. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrop-ua.net>

УкрП – Український погляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrpohliad.org>

УкрП (Б) – Український погляд. Блоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrpohliad.org/blogs>

УМ – Україна молода : газета

УН – Українські новини : інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukranews.com>

УНА – УНА-УНСО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unso.in.ua/uk>

УНН – Українські національні новини : інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua>

УП – Українська правда : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua>

УП (Б) – Українська правда. Блоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua>

УП (В) – Українська правда. Вибори [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/tags/vibori>

УП (Т) – Українська правда. ТаблоID [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tabloid.pravda.com.ua>

УП (Ф) – Українська правда. Форуми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forum.pravda.com.ua>

УПоГ – Український погляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrpohliad.org>

УР – Український репортер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrreporter.com.ua>

УРП – Укррудпром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrudprom.ua>

УСШН – Українська служба швидких новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cherkasy-news.online>

Ф – Фраза. юа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://frazua.com>

ФМ – Форум. Майдан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.maidan.org.ua>

ЦН – Цензор. net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.censor.net.ua>

ЦН (Б) – Цензор. Net. Блоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://censor.net.ua/blogs>

Ч – Чернівецька газета “Час” : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chas.cv.ua>

ЧВ – Четверта влада: інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://4vlada.com>

ЧД – Чобіт Д. Макуха, або Штрихи до політичного портрета “Блоку Юлії Тимошенко” / Дмитро Чобіт. – Броди : Просвіта, 2008

ЧДК – Час “дешевого клоуна”. Українська освіта: випробування горе-реформами / Сергій Квіт та ін. ; упоряд. Панченко В. – К. : [б. в.], 2011

Чесно – Чесно : громадський рух [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chesno.org>

ЧН – Чемпіон : новини спорту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.champion.com.ua>

ЧО – Черногуз О. Діти колонії: публіцистика, спогади / Олег Черногуз; 3-тє вид. – К. : КИТ, 2013

ЧЦ – Чернігівський Центр Прав Людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravocn.org.ua>

ASN – asn.in.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asn.in.ua>

BBC – BBC Україна : сайт інформагентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bbc.com/ukrainian>

BI – Bihus.info [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bihus.info/>

D – Depo.ua : сусп.-політ. портал для українців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.depo.ua>

D (B) – Depo Вінниця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vn.depo.ua>

DW – DeutscheWelle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com>

EN – Euronews [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.euronews.com>

F – Facebook : соціальна мережа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk-ua.facebook.com>

G – Gazeta.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.ua>

GI – Galinfo [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://galinfo.com.ua>

His. – historians.in.ua : інтернет-мережа гуманітаріїв в Україні і світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.historians.in.ua>

ICTV – ICTV : офіційний сайт каналу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ictv.ua>

IK – INFOKAVA : новинний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infokava.com>

Intv – Intv.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intvua.com>

IS – Insider [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.theinsider.ua>

IZP – inform.zp.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inform.zp.ua>

LB – LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukr.lb.ua>

LP – Language-policy.info : портал мовної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://language-policy.info>

N24 – News24ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news24ua.com>

NI – News.if.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.if.ua>

NR – NEWSru.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsru.ua>

ODR – open Democрасy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.opendemocracy.net>

OKDA – OKDA.IN.UA. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://okda.in.ua>

P – Politeka [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://politeka.net>

PKU – politic.kiev.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politic.kiev.ua>

Pol. (Б) Politiko. Блоги [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://politiko.ua>

Pop – Populizm [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://populizm.org.ua>

ProUa – ProUa.com.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://proua.com.ua>

PZ – Prozak [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prozak.info>

QHA – QHA : агентство “Кримські новини” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://qha.com.ua/ua>

R – Replyua : блоги України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://replyua.net>

RM – Ridna Mova : освітньо-суспільний журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.scribd.com>

Rua – Racurs.ua : веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://>

racurs.ua

TI – TakeInfo.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://takeinfo.net>

TN – Tochka.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lady.tochka.net>

UI – Uainfo [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainfo.org>

UM – UkrMedia : інтернет-газета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukr.media>

UNN – UNN. Українські національні новини: інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua>

V – Voronz.in.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.voronz.in.ua>

W (LJ) – LiveJournal: [персональний блог Włodek] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://włodek.livejournal.com>

Wiki – Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

YT – Youtube [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com>

ZIK – ZIK : Західна інформ. корпорація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zik.ua>

ZN – Zaxid.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zaxid.net>

Znaj – Znaj.ua : інформ. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://znaj.ua>

ZU – ZN.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dt.ua>

Література

1. Архангельская А. Сексизм в языке : мифы и реальность / А. Архангельская. – Olomouc, 2011. – 326 с.
2. Архангельська А. М. Чоловік у слов'янських мовах : монографія / А. М. Архангельська. – Рівне : РІС КСУ, 2007. – 448 с.
3. Баженова Е. А. Прецедентные единицы в научном тексте / Е. А. Баженова // Вестник Пермского университета. Российская и зарубежная филология. – 2010. – Вып. 3 (9). – С. 32–36.
4. Бичай 2016 – Бичай Станіслав. Рейтинг : ТОП–7 політичних партій [Електронний ресурс] // БізнесWoman : журнал. – 2016. – 10 серп. – Режим доступу: <http://businesswoman.org.ua/index.php/what-s-hot/273-reitynh-top-7-politychnykh-partii-ukrainy> (дата запису: 03.10.2017). – Назва з екрана.
5. Бурштинові справи [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – 2017. – 27 лип. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Бурштинові_справи (дата запису: 31.10.2017). – Назва з екрана.
6. Бут В. Про мову, право корінного народу і нагальну необхідність порядної влади [Електронний ресурс] / В. Бут // Кримська світлиця. – 2017. – 8 верес. – Режим доступу: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=19002> (дата запису: 25.09.2017). – Назва з екрана.
7. Вакуленко М. Декілька зауваг щодо феманітивів в українській мові / М. Вакуленко // Вісник Національної академії наук України : щомісячний загальнонауковий журнал ; гол. ред. Б. Є. Патон. – 2018. – Число 1. – С. 86–89.
8. Василенко В. Російсько-українська війна 2014 року: причини, перебіг

- та політико-правові оцінки / Володимир Василенко // Український тижень. – 2014. – 9–16 жовт. – С. 27–42.
9. Венеційська комісія розкритикувала законопроект про мови Ківалова і Колесніченка [Електронний ресурс] // ZN.UA. – 2011. – 17 груд. – Режим доступу: https://dt.ua/SOCIETY/venetsianska_komisija_rozkritikuvala_zakonoproekt_pro_movi_kivalova_i_kolesnichenka.html (дата запити: 20.09.2017). – Назва з екрана.
  10. Визвольні змагання [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – 2017. – 27 лип. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Визвольні_змагання (дата запити: 31.10.2017). – Назва з екрана.
  11. Війна всередині нас: як українці сприймають події на Донбасі : [інтерв'ю з Павлом Фроловим провела Майя Орел] [Електронний ресурс] // Тижень. – 2014. – 24 черв. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/112956> (дата запити: 31.10.2017). – Назва з екрана.
  12. Воля Олесь. Піраміда духу. – К. : Вид-во “Сталь”, 2006.
  13. Вуєць П. АТО чи не АТО? Що задумали Турчинов і Порошенко на четвертому році війни [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 20 черв. – Режим доступу: <http://glavcom.ua/publications/ato-chi-ne-ato-shcho-zadumali-turchinov-i-poroshenko-na-chetvertomu-roci-viyeni-421448.html> (дата запити: 23.06.2017). – Назва з екрана.
  14. Ганя Йоббіківна”: колишня соратниця Януковича, яка засвітилася на ТБ, розлютила українців [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 17 жовт. – Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/ukr/society/ganya-jobbikivna-kolishnya-soratnitsya-yanukovicha-yaka-zasvitilasya-na-tb-rozlyutila-ukraintsiv.htm> (дата запити: 19.10.2017). – Назва з екрана.
  15. Гетьманчук М. П. “Гібридна війна” Росії проти України: інформаційний аспект / М. П. Гетьманчук // Військово-науковий вісник. – 2017. – Вип. 27. – С. 269–307. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnv_2017_27_23.
  16. Гончар О. Т. Щоденники : у 3-х т. / О. Т. Гончар. – К. : Веселка, 2003. – Т. 2. : (1968–1983). – 607 с.
  17. Граматика сучасної української літературної мови. Морфеміка / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 752 с.
  18. Гриценко Павло: “Мова – це те, що в'яже покоління з поколінням, в'яже території” : [інтерв'ю з хранителем української мови, виступ якого “підірвав” Конституційний Суд і соціальні мережі, записала Наталія Балюк] [Електронний ресурс] // Високий замок online. – 2017. – 5 лют. – Режим доступу: <http://wz.lviv.ua/ukraine/192226-pavlo-hrytsenko-mova-tse-te-shcho-viazhe-pokolinnia-z-pokolinniam-viazhe-terytorii> (дата запити: 05.02.2017). – Назва з екрана.
  19. Гуш Ю. Вона директор чи директорка? Або чому варто використовувати фемінітиви [Електронний ресурс] / Ю. Гуш // Справжня варта. – 2016. – 4 берез. – Режим доступу: <http://varta.kharkov.ua/news/city/1111268> (дата запити: 27.12.2017). – Назва з екрана.

20. Дацюк С. Що за війна в Україні? [Електронний ресурс] / Сергій Дацюк // Українська правда. Блоги. – 2014. – 2 груд. – Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/547d643e71979/> (дата запиту: 27.10.2017). – Назва з екрана.
21. Доцяк Т. “Дівушка, у вас єдина проблема – ви дівушка” – ким була Надія Савченко до полону [Електронний ресурс] / Тетяна Доцяк // Повага : сайт кампанії проти сексизму у політиці і ЗМІ. – 2016. – 28 трав. – Режим доступу: <http://povaha.org.ua/djevushka-u-vas-jedyna-problema-vy-djevushka-istoriya-nadiji-savchenko-do-polonu/> (дата запиту: 15.12.2017). – Назва з екрана.
22. Дубинянський М. Тисяча посмішок помаранчевої революції: політичні сатири / Михайло Дубинянський ; пер. із рос. М. Ноги. – К. : Факт, 2005. – 560 с.
23. Євсєєва Г. П. Перифраза в системі номінативних одиниць мови // Дослідження з лексичної граматики української мови : навчальна книга. – Дніпропетровськ. – 2000. – Т. 2. – С. 42–48.
24. Євсєєва Г. П. Перифрази в мові сучасних газет : (на матеріалі українських газет 80–90 років ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова” / Г. П. Євсєєва. – Дніпропетровськ : [Б. в.], 2002. – 20 с.
25. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). – К. : Довіра, 1999.
26. Зануда А. Гонтарєва на чолі НБУ: очищення чи банкопад? [Електронний ресурс] / Анастасія Зануда // ВВС Україна : сайт інформагентства. – 2017. – 10 квіт. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-39102719> (дата запиту: 12.04.2017). – Назва з екрана.
27. Збережан Р. Таємниця Кі-Ко-закону розкрито! [Електронний ресурс] / Роман Збережан // Politiko. Блоги. – 2017. – 24 верес. – Режим доступу: <http://politiko.ua/blogpost85990> (дата запиту: 30.09.2017). – Назва з екрана.
28. Йоффе Дж. Київський Хамелеон [Електронний ресурс] / Джулія Йоффе // Україна молода. – 2010. – 12 січ. – Режим доступу: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/1571/180/55312/> (дата запиту: 12.12.2017). – Назва з екрана.
29. Карпіловська Є. Мова без “гострих кутів” (політкоректність у реаліях української мови та культури) / Євгенія Карпіловська // Культура слова : зб. наук. праць / Національна академія наук України; Інститут української мови. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – Вип. 86. – С. 156–165.
30. Кирилюк О. Л. Мовні реакції на суспільно-політичні процеси (на прикладі інтернет-дискурсу) / О. Л. Кирилюк // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 11. – С. 187–190.
31. Климкова Л. А. Притяжательные прилагательные в современном бело-

- русском и русском языках (деривационно-семантический аспект) : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.20 "Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание" / Л. А. Климова. – Минск, 1987. – 22 с.
32. Кобзар А. Найпомітніші фігури сучасного політичного життя крізь призму перифразу (за матеріалами ЗМІ) [Електронний ресурс] / А. Кобзар // Матеріали П'ятої науково-практичної конференції "Журналістська освіта на Сумщині : набутки й проблеми" (27–28 травня 2009 року). – Режим доступу: http://vuzlib.com.ua/articles/book/16039-JUvilejj_mikoli_gogolja_na_st/5.html (дата запиту: 09.12.2016). – Назва з екрана.
33. Кожин А. Н. Перифрастические построения в языке советской эпохи / А. Н. Кожин // Русский язык в школе. – 1977. – № 7. – С. 89–94.
34. Колишня соратниця Януковича розлютила українців [Електронний ресурс] // Антикор : національний антикорупційний портал. – 2017. – 17 жовт. – Режим доступу: https://antikor.com.ua/articles/197853-kolishnja_soratnitsja_janukovicha_rozljutila_ukrajintsiv (дата запиту: 19.10.2017). – Назва з екрана.
35. Консевич О. Такі несмішні українські політики [Електронний ресурс] / О. Консевич // Eastbook. – 2013. – 2 берез. – Режим доступу: <http://www.eastbook.eu/ua/2013/03/02/taki-nesmishni-ukrainski-polityki/> (дата запиту: 24.07.2017). – Назва з екрана.
36. Котюк І. Домашнє завдання з державної мови для правотворців / Іван Котюк // Голос України. – 2017.
37. Кравцев С. Дипломат: на Донбасі люди хворіють шизофренією [Електронний ресурс] / Сергій Кравцев // Replyua. – 2017. – 27 квіт. (дата запиту: 04.08.2017). – Назва з екрана.
38. Крымнаш [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія – 2018. – 16 трав. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Крымнаш> (дата запиту: 20.05.2018). – Назва з екрана.
39. Лещенко С. Наталія Королевська – добра учениця Юлії Тимошенко зразка 1990-х років [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Українська правда. Блоги. – 2012. – 8 лют. – Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/leschenko/4f32c2ce6df07/> (дата запиту: 17.10.2017). – Назва з екрана.
40. Лижичко Руслана Степанівна [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – 2017. – 18 груд. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Лижичко_Руслана_Степанівна (дата запиту: 5.01.2018). – Назва з екрана.
41. Луценко відреагував на "Ковдру для генпрокурора" [Електронний ресурс] // Українська правда : сайт газети. – 2017. – 9 груд. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/12/9/7164908/> (дата запиту: 9.12.2017). – Назва з екрана.
42. Макарець Ю. С. Функціональне призначення перифразових найменувань / Ю. С. Макарець // Науковий часопис Національного педагогічного

- університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови. – 2012. – Вип. 9. – С. 31–34.
43. Малкович Іван: “Наш з вами святий обов’язок свідчити правду” : промова на врученні Шевченківської премії (9.03.2017) // Слово Просвіти. – 2017. – 16–22 берез.
  44. Мама загиблого воїна до Порошенка: мій син дійсно не побудував жодної собачої будки, він просто загинув за Україну [Електронний ресурс] // UAInfo. – 2017. – 4.03.2017. – Режим доступу: <http://uainfo.org/blognews/1488613585-mama-zagiblogo-voynina-do-poroshenka-miy-sin-diysno-ne-pobuduvav.html> (дата запити: 8.03.2017). – Назва з екрана.
  45. Марковський В. Я. Висновок щодо невідповідності Конституції України положень Закону України “Про засади державної мовної політики” [Електронний ресурс] / В. Я. Марковський, Р. Я. Демків // Language-policy.info : портал мовної політики. – 2016. – 14 берез. – Режим доступу: <http://language-policy.info/2016/03/vysnovok-schodo-nevidpovidnosti-konstytutsiji-ukrajiny-polozhen-zakonu-ukrajiny-pro-zasady-derzhavnoji-movnoji-polityku/> (дата запити: 10.03.2017). – Назва з екрана.
  46. Маслова Ю. П. Моделі гендерної ідентичності жінки (на матеріалі друкованих ЗМІ) / Ю. П. Маслова // Збірник наукових праць Кам’янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. – Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2014. – Вип. 20. – С. 425–436.
  47. Москаль хоче ув’язнити Богословську за каструлі [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – 2010. – 16 серп. – – Режим доступу: https://gazeta.ua/ru/articles/politics/_moskal-hochet-posadit-bogoslovskuyu-zakastryuli/350803 (дата запити: 12.12.2017). – Назва з екрана.
  48. Москвин В. П. О різновидностях перифрази / В. П. Москвин // Русский язык в школе. – 2001. – № 1. – С. 74–77.
  49. Мотрич К. Непроминуші “кровосісі”, або Злети і падіння державотворення / Катерина Мотрич // Слово Просвіти. – 2016. – 29–31 груд. – С. 2.
  50. Музикознавиця та психологиня – що таке фемінітиви і навіщо їх вживати? [Електронний ресурс] // ZAKARPATTYA.net. – 2016. – 14 груд. – Режим доступу: <https://zakarpattya.net/Музикознавиця-та-психологиня-що-таке/> (дата запити: 18.12.2017). – Назва з екрана.
  51. Навальна М. Перифраза в мові сучасної української періодики / М. Навальна // Психолінгвістика. – 2009. – Вип. 3. – С. 138–144.
  52. Не АТО, а війна: Кравчук закликав розставити всі крапки над “і” [Електронний ресурс] // Сьогодні. – 2017. – 23 серп. – Режим доступу: <https://ukr.segodnya.ua/politics/pnews/ne-ato-a-voyna-kravchuk-prizval-rasstavitvse-tochki-nad-1049692.html> (дата запити: 27.10.2017). – Назва з екрана.
  53. Нелюба А. Жінки. Гендер. Словотвір / А. Нелюба // Збірник Харк. іст.-філол. т-ва : Нова серія. – 2011. – Т. 4. – С. 184–204.
  54. Ніцой А. Сім пунктів задля олюднення сьомої статті: зауваги до мовного дипломатичного скандалю / Андрій Ніцой // Літературна Україна. – 2017. – 21 верес.

55. Новікова А. Як Тимошенко розпустилася: резонансні образи Юлії Володимирівни: Юлія Тимошенко “вигуляла” на телебаченні нову зачіску [Електронний ресурс] / А. Новікова // Depo.ua. – 2016. – 25 серп. – Режим доступу: <https://www.depo.ua/ukr/life/chomu-rozpletena-kosa-evolyutsiya-zachisok-timoshenko-16022016103500> (дата запиту: 15.12.2017). – Назва з екрана.
56. Парубій А. Війна Росії проти України і світу [Електронний ресурс] / Андрій Парубій // Українська правда : сайт газети. – 2014. – 6 серп. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/08/6/7034046/> (дата запиту: 27.10.2017). – Назва з екрана.
57. Пилипенко В. Українсько-російська війна: судовий фронт [Електронний ресурс] / Володимир Пилипенко // 112 Україна : сайт телеканалу. – 2017. – 31 січ. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/mnenie/ukrainsko-rosiiska-viina-sudovyi-front-368727.html> (дата запиту: 23.10.2017). – Назва з екрана.
58. Пономарів О. Д. Діяч і діячка, кореспондент і кореспондентка, лікар і лікарка, поет і поетка, поетеса // Культура слова : мовностилістичні поради : навч. посібник / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999. – 239 с.
59. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови : підруч. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. освіти / О. Д. Пономарів. – Вид. 3-тє, переробл. і допов. – Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2000. – 246 с.
60. Порошенко: Ця війна увійде в історію як вітчизняна [Електронний ресурс] // Українська правда : сайт газети. – 2014. – 24 серп. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2014/08/24/7035656/> (дата запиту: 25.08.2017). – Назва з екрана.
61. Про громадські об'єднання : Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : сайт. – 2012. – 22 берез. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (дата запиту: 03.10.2017). – Назва з екрана.
62. Рафал А. Богословську звинуватили в крадіжці каструль [Електронний ресурс] / Анастасія Рафал // Сьогодні. – 2010. – 10 серп. – Режим доступу: <https://www.segodnya.ua/politics/bohoclovckuju-obvinili-v-vorovctve-kastrjul.html> (дата запиту: 10.09.2017). – Назва з екрана.
63. Регушевський Є. С. Перифрази в українській мові / Є. С. Регушевський // Українська мова і література в школі. – 1984. – № 4. – С. 41–42.
64. Руденко С. Вітренко Наталія. ДОСЬЄ [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Досьє. – 2006. – 13 груд. – Режим доступу: <http://www.rudenko.kiev.ua/persons/vitrenko> (дата запиту: 19.10.2017). – Назва з екрана.
65. Савченко Ю. С. Деякі особливості правового статусу військовослужбовців-жінок у збройних силах України / Ю. С. Савченко // Юридична наука : науковий юридичний журнал. – 2011. – № 6. – С. 175–178.
66. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К. : НІСД, 2017. – 496 с.
67. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2010. – 844 с.

68. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність / К. Серажим. – К., 2002. – 392 с.
69. Сергій Головатий: Венеційська комісія не виявила у законі про освіту порушень, які Угорщина приписувала Україні : [інтерв'ю провів Михайло Глуховський] [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 18 груд. – Режим доступу: <https://glavcom.ua/interviews/sergiy-golovaty-veneciyska-komisiya-ne-viyavila-u-zakoni-pro-osvitu-porushen-yaki-ugorshchina-pripisivala-ukrajini-460011.html> (дата запиту: 20.12.2017). – Назва з екрана.
70. Словарь української мови : у 4 т. / упорядкував з додатком власного матеріалу Борис Грінченко. – К. : Вид-во АН УРСР, 1958. – Т. 2. – 573 с.
71. Слышкин Г. Г. Лингвокультурные концепты прецедентных текстов в сознании и дискурсе : монография / Г. Г. Слышкин. – М. : Academia, 2000. – 141 с.
72. Сологуб Н. М. Мовний світ Олеся Гончара : монографія / Н. М. Сологуб. – К. : Наук. думка, 1991. – 140 с.
73. Співаковський О. Новий закон про освіту на підході / Олександр Співаковський // Голос України. – 2017. – 12 квіт.
74. Степаненко Микола. Політичне сьогодення української мови : актуальний перифрастикон : монографія. – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017.
75. Стефанко С. Війна чи АТО? [Електронний ресурс] / Сергій Стефанко // Українська правда : сайт газети. – 2017. – 16 лют. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/columns/2015/02/16/7058694/> (дата запиту: 23.07.2017). – Назва з екрана.
76. Тараненко О. Дисфемізм / Олександр Тараненко // Українська мова : енциклопедія / редкол. : Русанівський В.М., Тараненко О.О. (співголови), Зяблюк М.П. та ін. – 3-є вид., зі змінами і доп. – К. : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М.П. Бажана, 2007. – 856 с.
77. Тараненко О. О. Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / О. О. Тараненко. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – 248 с.
78. Тараненко О. О. Принцип антропоцентризму в системі мовних координат і сучасний гендерний рух / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2005. – № 1. – С. 3–25.
79. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация : уч. пособие / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Слово / Slovo, 2000. – 624 с.
80. Тимошенко вважає, що до “ТЛЯ” в парламенті завелася “БЛЯ” [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2006. – 16 січ. – Режим доступу: https://zik.ua/news/2006/01/16/tymoshenko_vvazhaie_shcho_do_laquotlyalaquo_v_parlamentu_zavelasya_29531 (дата запиту: 6.02.2006). – Назва з екрана.
81. Тимошенко назвала Тетчер своєю вчителькою [Електронний ресурс] // ТСН : сайт інформагентства. – 2013. – 8 квіт. – Режим доступу: <https://tsn.ua/politika/tymoshenko-nazvala-tetcher-svoeyu-vchitelkoyu-289647.html> (дата запиту: 10.09.2016). – Назва з екрана.
82. Торчинський Михайло. Структура онімного простору української мови :

- монографія. – Хмельницький : Авіст, 2008.
83. Турчинов назвав війну на Донбасі з Росією Вітчизняною [Електронний ресурс] // ТСН : сайт інформ агентства. – 2017. – 8 трав. – Режим доступу: (дата запиту: 27.10.2017). – Назва з екрана.
84. У законопроекті про реінтеграцію Донбасу терміну “війна” не буде – Гримчак [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 5 верес. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28718279.html> (дата запиту: 27.10.2017). – Назва з екрана.
85. Українські фемінітиви [Електронний ресурс] // Facebook : [Офіційна сторінка спільноти “Чиста мова”]. – 2016. – 7 листоп. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/chystamova/photos/a.309176152571835.1073741828.303942943095156/667823526707094/?type=3> (дата запиту: 15.08.2017). – Назва з екрана.
86. Фаріон І. Конституційний Суд : думи над мовою... // Свобода. – 2017. – 26 січ. – 1 лют.
87. Фаріон І. Хто проти мови Шевченка? // Слово Просвіти. – 2017. – 9–15 берез.
88. Федурко М. Ю. Словотвірна морфологія українських фемінативів у лінгвокультурологічному аспекті / М. Ю. Федурко // Відображення історії та культури народу в словотворенні : зб. наук. праць. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – С. 433–442.
89. Франко І. Леся Українка : збір. творів у 50-ти томах / І. Я. Франко. – К. : Наукова думка, 1981. – Т. 31. – С. 254–274.
90. Хібеба 2010 – Хібеба Наталія. Українські ергоніми в аспекті лінгвокраїнознавчих студій // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць / Львівський національний університет імені Івана Франка. – 2010. – Вип. 5. – С. 102–110.
91. Хоменко 2016 – Хоменко Святослав. Партія «Азова»: ще одні націоналісти на марші [Електронний ресурс] // ВВС Україна : сайт інформ агентства. – 2016. – 14 жовт. – Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/politics/2016/10/161014_azov_conference_sx (дата запиту: 02.10.2017). – Назва з екрана.
92. Хто добре знає українську мову? [Електронний ресурс] // Autoua : форум. – 2016. – 18 жовт. – Режим доступу: <http://forum.autoua.net/showflat.php?Number=10464978> (дата запиту: 18.05.2017). – Назва з екрана.
93. Чирков С. На Донбасі йде Вітчизняна війна, а не антитерористична операція [Електронний ресурс] / Сергій Чирков // Gazeta. ua. – 2014. – 29 лип. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/comments-newspaper/_na-donbasi-jde-vitchiznyana-vijna-a-ne-antiteroristichna-operaciya/572166 (дата запиту: 27.10.2017). – Назва з екрана.
94. Членкиня, філологиня, фотографиня – в українській мові радять вживати фемінітиви [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – 2017. – 5 трав. – Режим доступу: https://gazeta.ua/articles/mova-zavtra/_clenkinya-filologinya-fotografinya-v-ukrayinskij-movi-radyat-vzhivati-feminitivi/770743 (дата за-

- питу: 18.05.2017). – Назва з екрана.
95. Чому Маргарет Тетчер називають “залізною леді”? [Електронний ресурс] // Мій Хелпер : онлайн-сервіс. – Режим доступу: <http://myhelper.com.ua/index.php?newsid=25982> (дата запиту: 12.12.2017). – Назва з екрана.
96. Чорна Г. Від “козлів” до собачої буди: нова влада – як і “стара” – також дуже сильно не любить протестів / Галина Чорна // Свобода. – 2017. – 09–15 берез. – С. 6.
97. Черногуз О. Діти колонії: публіцистика, спогади / Олег Черногуз; 3-те вид. – К. : КИТ, 2013. – 504 с.
98. Шейко Ю. Мовний закон Колесніченка – Ківалова: без наслідків, але з вибуховим потенціалом [Електронний ресурс] / Юрій Шейко // Deutsche Welle. – 2016. – 16 листоп. – Режим доступу: <http://www.dw.com/uk/мовний-закон-колесніченка-ківалова-без-наслідків-але-з-вибуховим-потенціалом/a-36408217> (дата запиту: 20.09.2017). – Назва з екрана.
99. Юлія Тимошенко: Залізна Леді як визволитель [Електронний ресурс] // Вечерние Вести. – 20013. – 16 квіт. – Режим доступу: <http://gazetavv.com/news/policy/83346-yulya-timoshenko-zalzna-led-yak-vizvolitel.html> (дата запиту: 12.12.2017). – Назва з екрана.

РОЗДІЛ II

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ОПИСОВІ НАЙМЕНУВАННЯ СЬОГОДЕННЯ: ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ ВИМІР

...українська мова давно переросла межі власне комунікативної феноменальності, охопила й увібрала в себе дух свободи народу, стала маркером, виразником і символом нації.

Павло Гриценко

...[Українська мова] невидима, але не менш потужна зброя, здатна створити міцні солідарні зв'язки між різними групами всередині нації...

Лариса Масенко

...мова – це ключовий фактор національної безпеки, міцності, духовної єдності нації... Тому битва за мову – це битва за Україну. Битва, програти яку не маємо права.

Юрій Сиротюк

Описові найменування важливих подій в Україні 2017 року, безпосередньої й опосередкованої участі в них людей представлена двома основними семантичними типами – “Людина”, “Суспільний розвиток”. Кожен із них зазнає внутрішнього членування в його ієрархічно-значенневому структуруванні. Ядро з-поміж перифрастичних зворотів становлять ті, що характеризують у різних суспільно-політичних вимірах людей, головно політиків, державних, громадських, партійних діячів, які негативно або позитивно впливали чи впливають на суспільно-політичні трансформації дня сущого, на сучасний процес українського державотворення.

Основними джерелами дібраного матеріалу стали тексти сучасних засобів масової комунікації, Інтернет-ресурси.

Словникова стаття складається із заголовка, після якого наведено алфавітний перелік його описових найменувань, поданий в авторській редакції, і відповідний ілюстративний матеріал із повною паспортизацією або її різновидом – Там само² – за умови цитування одного за одним того ж джерела. Використано квадратні дужки для виділення попереднього або наступного контексту, без участі якого залишаються інформативно недостатніми речення-ілюстрації, для уточнення інформативно неконкретних слів, відсутніх, але відомих із передконтексту імен, прізвищ, подій тощо, а також для розкриття значення займенників *він, вона, воно, той, та, те* й ін. Місця скорочення початку, середини, кінця речень-ілюстрацій позначено трьома крапками.

Лексикографічний коментар завершує алфавітний покажчик реєстрових компонентів, які побутують на правах конкретних репрезентантів, що мають у роботі свій набір описових найменувань, семантичних типів “Людина”, “Суспільний розвиток”.

Як і в попередній монографії³, у цьому виданні заявляємо, що дібраний і покласифікований фактичний матеріал аж ніяк не вичерпує багатофункційного політичного ресурсу сучасної української мови. Він виразно засвідчує активний розвиток таких важливих наукових галузей, як політична концептологія, політична комунікативістика, політична персонологія з її стереотипами, різновекторною оцінністю мовної особистості на тлі суспільних подій та оцінністю самих цих подій. Політична лінгвістика, зрештою, промовисто демонструє натеперішню політичну картину, яка стає сутнісною сторінкою української історії, переконує в тому, що мова є не тільки найважливішим засобом людського спілкування, оформлення й передачі думок та почуттів, а й одним із найваговитіших інструментів побудови демократичної держави України, що, за перифрастичною версією 2017 року, є не *буферною “сірою” зоною* [Д, 20.12.2017] або *воюючою країною* [УП, 18.09.2017], не *економічно невільною країною Європи* [ГА, 2.10.2017] чи *енергетичною заручницею Ахметова* [УМ, 29.08.2017], не *зоною, де тюремний*

² Після Там само може вказуватися згідно з бібліографічними вимогами сторінка, якщо добуті з одного джерела приклади-ілюстрації, які подаються один за одним, розміщені на різних його сторінках.

³ Степаненко М. Політичне сьогодення української мови: актуальний перифрастикон : монографія / Микола Степаненко. – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017. – 616 с.

жаргон і матюки лунуть з уст інтелектуальної і творчої еліти [СП, 5–11.10.2017], або країною з високим рівнем тероризму [ВПан, 16.11.2017], не країною з найбільшою тіньовою економікою [ЕП, 28.10.2017] чи країною зі слабкою державою [СП, 12–18.10.2017], не мілітарною державою, яку наразі нема кому очолити [СП, 5–11.2017], або нафталіновою Малоросією [ЛУ, 17.08.2017], не об'єктом гібридної агресії [РС, 26.06.2017] чи територією для диверсійно-терористичної війни [РС, 26.06.2017], а авангардом Східно-Центральної Європи [ЛУ, 4.05.2017], важливим чинником у механізмі поширення євроатлантичних цінностей на євразійські простори [ЛУ, 14.09.2017], країною, яка дозволяє щоразу продовжувати санкції проти Росії [УП, 9.10.2017], країною, яка із відповідальністю ставиться до Мінських домовленостей [УП, 9.10.2017], порядною країною [ГУ, 17.08.2017], потужним і надійним форпостом протидії експансії “руського міра” на південно-східному фланзі НАТО [УМ, 25.10.2017], сильним громадянським суспільством [СП, 12–18.10.2017], тим щитом, який зупиняє Московію перед окупацією Європи і навіть цілого світу [С, 15–21.06.2017], чесною країною [ГУ, 17.08.2017].

Список використаних джерел

- ВПан – Військова Панорама [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wartime.org.ua>
ГА – Голос Америки : сайт української служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainian.voanews.com>
ГУ – Голос України : газета Верховної Ради України
ЕП – Економічна правда : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua>
ЛУ – Літературна Україна : газета письменників України
РС – Радіо Свобода : сайт інформ. служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org>;
С – Свобода : газета
СП – Слово Просвіти : всеукраїнський культурологічний тижневик
УМ – Україна молода : газета
УП – Українська правда : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ppravda.com.ua>

II.1. СЕМАНТИЧНИЙ ТИП “ЛЮДИНА”

Абзіанідзе Міхеїл

громадянин Грузії, якого видворили з України

“Я просто єдину образу тримаю на уряд, який незаконно вчинив відносно нас”, – каже *громадянин Грузії, якого видворили з України, Міхеїл Абзіанідзе*.

Кречко Я. Видворення грузинських добровольців з України: захист держінтересів чи виклик Саакашвілі? [Електронний ресурс] / Ярослав Кречко, Євген Головін // Радіо Свобода. – 2017. – 27 листоп. (дата запити: 27.11.2017)⁴.

перший видворений доброволець

Саме останній [Міхеїл Абзіанідзе] став *першим видвореним добровольцем*.

Там само.

Аваков Арсен

баланс влади, який не дає Президенту узурпувати правоохоронні органи і ледь не повторити долю Януковича

Найближчий соратник міністра Антон Геращенко в понеділковому ефірі “Свободи слова” несподівано заявив про те, що Аваков з Порошенком конфліктують з першого ж дня, а Арсен Борисович є *балансом влади*.

---

⁴ Список використаних електронних джерел див. у кінці монографії.

ди, який не дає президенту узурпувати правоохоронні органи і ледь не повторити долю Януковича.

Вуєць П. Другий “Народний фронт”: як проти Порошенка грають “любі друзі” Яценюка [Електронний ресурс] / Павло Вуєць, Наталія Сокирчук // Главком. – 2017. – 4 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

важковаговик української політики

Арсен Аваков – “важковаговик” нинішньої української політики.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

винуватець “прориву” Саакашвілі

Кравець Р. У Порошенка вважають Авакова *винуватцем “прориву” Саакашвілі* [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 25 верес. (дата запиту: 26.09.2017).

впливовий однопартієць Дейдея

Впливовий однопартієць (Євгена) *Дейдея*, міністр внутрішніх справ Арсен Аваков, вправно ігнорує незручні питання про судимість нардепа.

Козаченко О. “Нардеп у законі”: про скандальне минуле народного депутата Євгена Дейдея [Електронний ресурс] / Олена Козаченко // Hromadske.ua. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

головний злодій України

Міністр юстиції [Павло Петренко] – це ... простий аферист, посіпака не тільки Порошенка, але й колишнього прем'єра “кролика” і діючого *головного злодія України* [Арсена] Авакова.

РУХ Нових Сил Михайла Саакашвілі вимагає в міністра юстиції України припинити політичне рейдерство [Електронний ресурс] // Вікна. – 2017. – 31 трав. (дата запиту: 13.09.2017).

головний охоронець

Але офіційний представник Європейської поліцейської асоціації в Україні Сергій Шульженко спробував обілити *головного охоронця* [Арсена Авакова], заявивши, що Сергія Будника підставили.

Єгорова Д. Аваков отримав “чорну мітку” – крах неминучий [Електронний ресурс] / Дар'я Єгорова // Politerno. – 2017. – 29 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

головний порушник рішення, що всі посадовці повинні спілкуватися державною мовою

Найбільша іронія полягає в тому, що *головним порушником ... рішення [що всі посадовці повинні спілкуватися державною мовою]* є міністр внутрішніх справ Арсен Аваков, який мав би перший карати тих, хто порушує закон.

Позняк-Хоменко Н. Лариса Ніцой: “Через мову народ стає самодостатнім”: відома письменниця та громадська діячка – про нові гуманітарні законопроекти, маніпуляції та загравання з людьми / Наталка Позняк-Хоменко // Зоря Полтавщини. – 2017. – 18 лип. – С. 13.

друга людина в країні

По суті, він [Арсен Аваков] став *другою людиною в країні*.

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

друга людина після Порошенка

Він [Арсен Аваков] намагався нав’язати в країні, що він – *друга людина після Порошенка*.

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 02.01.2018).

ключовий “фронтвик”

Як уже писала “Україна молода”, коаліційна “дружба” між фракціями “Народного фронту” та Блоку Порошенка опинилася під загрозою після кримінальної справи, одним з фігурантів якої став син *ключового “фронтвика”* і міністра внутрішніх справ Арсена Авакова.

Відкрити другий “Фронт”: партія Яценюка вперше за три роки збереться на з’їзд // Україна молода. – 2017. – 10 листоп. – С. 4.

людина, котра не спішить надавати послуги Президентіві

... поліція і Нацгвардія перебувають під контролем *людини, котра не спішить надавати послуги президентіві* [Арсена Авакова].

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

міністр “фронтвиків”

Блок Порошенка не пробачив *міністру “фронтвиків”* [Арсенові] Авакову появу протестного майдану під парламентом, а “Народний фронт” образився на БПП через кримінальну справу, порушену проти сина очільника МВС.

Лебідь Н. Осанна від Сені: як “Народний фронт” на з’їзді самостверджувався / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 14 листоп. – С. 4.

найвпливовіший міністр

Історія із затриманням сина [Олександра Авакова] *найвпливовішого міністра* Арсена Авакова у справі про розкрадання державних коштів наробила ... чимало галасу.

Сокирчук Н. “Герой” тижня – Олександр Аваков. Штрихи до портрета [Електронний ресурс] / Наталія Сокирчук // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

повноцінний партнер Президента, а не його допоміжна сила

Вони [Арсен Аваков, Арсеній Яценюк, Олександр Турчинов] хочуть бути *повноцінними партнерами* нинішнього *президента* [Петра Порошенка], *а не його допоміжною силою*.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

тактик Майдану

[“Вони (впізнавані обличчя) і були основною рушійною силою *Майдану*.] [Арсеній] Яценюк був *його* обличчям ... [Арсен] Аваков – *тактиком...*” – пише [Микола] Княжицький.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов’язана з “Майданом” під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3– 4 листоп. – С. 4.

Аваков Арсен і Яценюк Арсеній

вимушені ділові партнери Петра Олексійовича Порошенка

Аваков [Арсен], Яценюк [Арсеній] (і НФ у цілому) Петру Олексійовичу [Порошенкові] – *вимушені ділові партнери...*

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

природні противники Петра Олексійовича Порошенка

Аваков [Арсен], Яценюк [Арсеній] (і НФ у цілому) Петру Олексійовичу [Порошенкові] ... *природні противники*.

Там само.

тимчасові політичні попутники Петра Олексійовича Порошенка

Аваков [Арсен], Яценюк [Арсеній] (і НФ у цілому) Петру Олексійовичу [Порошенкові] ... *тимчасові політичні попутники...*

Там само.

Аваков Олександр

Аваков-молодший

На захист *Авакова-молодшого* [Олександра] були кинуті Нацгвардія і поліція, які взяли в облогу квартал навколо його квартири в Харкові.

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин "24". – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

фігурант кримінальної справи

Як уже писала "Україна молода", коаліційна "дружба" між фракціями "Народного фронту" та Блоку Порошенка опинилася під загрозою після кримінальної справи, одним з фігурантів якої став син ключового "фронтовика" і міністра внутрішніх справ Арсена Авакова.

Відкрити другий "Фронт": партія Яценюка вперше за три роки збереться на з'їзд // Україна молода. – 2017. – 10 листоп. – С. 4.

фігурант справи "рюкзаків"

НАБУ повідомило про підозру двом з трьох фігурантів [Олександрові Авакову, Сергієві Чеботарю, Володимирові Литвину] справи про розтрату державних коштів під час закупівлі рюкзаків Міністерством внутрішніх справ.

Коваленко О. Син Авакова та ще один фігурант "справи рюкзаків" отримали підозри [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко, Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

фігурант справи про закупівлю "рюкзаків Авакова"

До Солом'янського райсуду ще не надійшли клопотання Спеціалізованої антикорупційної прокуратури про обрання запобіжних заходів фігурантам справи про закупівлю "рюкзаків Авакова" [Арсеніві Авакову, Сергієві Чеботарю, Володимирові Литвину].

"Рюкзаки Авакова": суд чекає клопотання Антикорупційної прокуратури [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Азаров Микола

вірний друг [Нелі Штепи]

За три роки в СІЗО экс-мер Слов'янська [Неля Штепа] змінила свої погляди, але не зрадила високих підборів і *вірного друга* Азарова.

Прибичниця "руської весни" та королева Слов'янська: що відомо про одіозного мера Нелю Штепу [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

особа з команди "професора"

Аналізуючи програми деяких українських телеканалів (радіо), робиш висновок, що нашому глядачеві (слухачеві) нема потреби дивитися ті путінські московські передачі – достатньо наших, українських, які фі-

нансують, як відзначає “Україна молода” ... [Микола] Азаров ... та інші *особи з команди “професора”* [Віктора Януковича].

Каденюк А. Важливість Слова, або Не так ті вороги, як свої ж “політ-технологи”... / Антон Каденюк // Україна молода. – 2017. – 26 лип. – С. 10.

представник ворожої країни

Справедливо запитує автор статті “Мураєв від Добкіна далеко не впаде”, чи нас, громадян України, не дивує, що у воюючій країні благополучно працює телеканал, який фактично фінансує Микола Азаров – *представник ворожої країни* [Росії] ?

Там само.

прем’єр “уряду в екзилі”

Справедливо запитує автор статті “Мураєв від Добкіна далеко не впаде”, чи нас, громадян України, не дивує, що у воюючій країні благополучно працює телеканал, який фактично фінансує Микола Азаров ... *прем’єр або президент “уряду в екзилі”*?

Там само.

публічний “мотиватор”

Взагалі [Микола] Азаров виконував у Януковича роль *публічного “мотиватора”*.

Романюк Р. Пропало все, Куля в лоб та Я від Кононенка: головні політичні меми України [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 28 серп. (дата запису: 29.08.2017).

сановний втікач

А селяни (Homo sapiens!) на те [утворення територіальної громади] – приказкою: “Казав пан, кожух дам...”, згадуючи при цьому *сановного втікача* Миколу Яновича Азарова, котрий тими кожухами, наче мокрим рядном, всю Україну накрив!

Губаш М. Кожух від Азарова: перелицьовані “регіонали” воліють “нагріти” козацьке село Стольне / Михайло Губаш, Василь Піддубняк // Сільські вісті. – 2017. – 25 квіт. – С. 1.

Азаров Олексій

Азаров-молодший

При цьому слідчий вказує, що арешт коштів, розміщених на рахунках *Азарова-молодшого* [Олексія Азарова] в Швейцарії необхідний для забезпечення дієвості кримінального провадження та відшкодування збитків завданих державі внаслідок вчинення ним злочину.

Київський суд дозволив арештувати рахунки *Азарова-молодшого* [Олексія Азарова] у Швейцарії [Електронний ресурс] // День. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 02.11.2017).

Аксьонов Сергій

головний кримський сепаратист

Головний кримський сепаратист [Сергій Аксьонов] подякував [Віталієві] Чуркіну за допомогу в анексії півострова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 21 лют. (дата запиту: 02.11.2017).

кримінальний елемент

абсолютно кримінальний елемент [Сергій Аксьонов]

Пономарьов: Є чутки, що Медведєв – дружина Путіна [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

кримський слуга Путіна

Крім того, *кримський слуга Путіна* [Сергій Аксьонов] висловив найглибші та найщиріші співчуття керівництву Міністерства закордонних справ Росії, колегам, рідним і близьким покійного.

Головний кримський сепаратист подякував Чуркіну за допомогу в анексії півострова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 21 лют. (дата запиту: 02.11.2017).

людина дуже химерно освічена

Він [Сергій Аксьонов] ... *людина дуже химерно освічена*, для нього ... зв'язок між “островом Крим” і прізвищем Аксьонов був, безумовно, наповнений символізмом.

Пономарьов: Є чутки, що Медведєв – дружина Путіна [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

Аланасія Зураб

легіонер харківської групи

[Отже, призначення чи то пак “обрання” [Зураба] Аласанії на другий термін є антидержавним кроком і мета його – доруйнувати те, що поки що називається українським інформаційним простором.] Його має завершити цей закликаний *легіонер харківської групи*.

Цимбалюк М. Суспільне – за формою, залежне – за фактом / Микола Цимбалюк // Слово Просвіти. – 2017. – 21– 27 верес. – С. 3.

Альоша Андрій

друг Саші-“стоматолога”

Петренко І. Друг Саші-“стоматолога” [Олександра Януковича] [Андрій Альоша] став “куратором” відомства Бальчуна? [Електронний ресурс] / Ігор Петренко // Держ. уа. – 2017. – 14 трав. (дата запиту: 02.11.2017).

людина Олександра Януковича

Соцмережі обурюються: Андрій Альоша, *людина Олександра Януковича*, в минулому донецький депутат, став негласним “куратором” “Укрзалізниці”.

Петренко І. Друг Саші-“стоматолога” [Олександра Януковича] [Андрій Альоша] став “куратором” відомства Бальчуна? [Електронний ресурс] / Ігор Петренко // Держ. уа. – 2017. – 14 трав. (дата запиту: 02.11.2017).

людина Саші Стоматолога (Януковича)

За словами депутата, [Андрій] Альоша – *людина ... Саші Стоматолога (Януковича)*.

Там само.

людина Юри Єнакіївського (Іванющенко)

За словами депутата, [Андрій] Альоша – *людина Юри Єнакіївського (Іванющенко)*...

Там само.

негласний “куратор” “Укрзалізниці”

Соцмережі обурюються: Андрій Альоша ... став негласним “куратором” “Укрзалізниці”.

Там само.

“смотрящий” Януковича-молодшого

У лютому 2016 р. депутат Лисичанської міської ради від “БПП «Солідарність»” Віталій Шведов розповів, що регіоном фактично керує “*смотрящий*” Януковича-молодшого Андрій Альоша.

Там само.

Альперин Вадим

одеський король контрабанди

Швіц Є. Хабар на мільйон: чому заарештували одеського “*короля контрабанди*” [Вадима] Альперина [Електронний ресурс] / Всеволод Некрасов // Українська правда. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Апухтін Юрій

організатор “руської весни” у Харкові

Салімонович Л. На свободу випустили *організатора “руської весни” у Харкові* [Юрія Апухтіна] / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 27 груд. – С. 5.

Ар’єв Володимир

єдиний політик, який взяв на себе роль публічного адвоката позбавлення Міхеїла Саакашвілі громадянства

Єдиним політиком, який взяв на себе роль публічного адвоката позбавлення Михайла Саакашвілі громадянства, став Володимир Ар’єв.

Лещенко С. Чому насправді Саакашвілі позбавили українського громадянства [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 1 серп. (дата запиту: 11.08.2017).

слухняний інструмент репресивної машини

Колись журналіст [Володимир Ар’єв], ставши депутатом, опинився під слідством за контрабанду наркотиків і називав це політичним переслідуванням, був помічений у теплих відносинах з Артемом Пшонкою, а зараз взагалі став *слухняним інструментом репресивної машини.*

Там само.

Арбузов Сергій

один із найближчих соратників сімейства Януковичів

Один з найближчих соратників сімейства Януковичів колишній перший віце-прем’єр, а після відставки Миколи Азарова в.о. прем’єр-міністра Сергій Арбузов стверджує, що бізнес в Росії не веде і повністю зосереджений на науці.

Романенко В. ГПУ знову кличе на допит Януковича й Азарова з сином [Електронний ресурс] / Валентина Романенко // Українська правда. – 2017. – 13 листоп. (дата запиту: 15.11.2017).

Артеменко Андрій

пряма агентура ФСБ

“[... Якби я поїхав до Москви, це була б поїздка в один кінець із зупинкою в Лефортово, а Артеменко, Бойко, Львовчкін, Савченко та інші їздять туди і ніхто їх не в’яже і не саджає.] Для мене відповідь очевидна: або вони працюють на Кремль, або вони – *пряма агентура ФСБ*”, – припускає лідер Радикальної партії [Олег Ляшко]

Двораковська У. Олег Ляшко: “Артеменко був завербований агентурою ФСБ” / Уляна Двораковська // Голос України. – 30 берез. – С. 2.

Артеменко В'ячеслав

людина, яку російська експертиза ідентифікувала як Арсенія Яценюка

Водночас пізніше з'ясувалося, що людиною, яку російська експертиза ідентифікувала як Арсенія Яценюка, є соратник Дмитра Корчинського В'ячеслав Артеменко.

Суд у Росії підтвердив “заочний арешт” Яценюка [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 20.10.2017).

Артюхов Юрій

головний антикорупціонер Служби безпеки України [СБУ]

Головний антикорупціонер СБУ відхрещується від конфлікту з Наливайченком [Електронний ресурс] // Діло.ua. – 2015. – 17 черв. (дата запиту: 10.10.2017).

Атрошенко Владислав

учасник “копитного голосування”

У день Конституції, день торжества законності – ордени “За заслуги” двом учасникам [Олександрові Герезі і Владиславові Атрошенку] так званого “копитного голосування” за диктаторські закони.

“Жуйка” на замовлення // Свобода. – 2017. – 6–12 лип. – С. 7.

Ахметов Ринат

вигідний бізнес-партнер Петра Порошенка

Припинення так званого обміну товарами з ОРДЛО серйозно послабляло [Ріната] Ахметова ... вигідного бізнес-партнера [Петра] Порошенка.

Рахманін С. оГРАБЛІний президент [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 17 берез. (дата запиту: 14.12.2017).

власник донбаського вугілля

За однією з них [теорій], власник донбаського вугілля Ринат Ахметов ... отримав захист своєї вугільної логістики, в яку вирішили втрутитися організатори блокади.

Лебідь Н. Чи врятує владу блокада / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 берез. – С. 4.

власник найбільшої кількості компаній

Як повідомляє “БізнесЦензор”, серед *власників найбільшої кількості компаній* – Рінат Ахметов (на першому місці зі своїми 303 компаніями)...

...А на чолі країни – олігархи: Порошенко увійшов до трійки найбільших власників компаній // Свобода. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 5.

власник найдорожчої квартири у світі

Рінат Ахметов – *власник найдорожчої квартири в світі*.

Лещенко С. Що помирило Петра Порошенка з Рінатом Ахметовим [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 1 черв. (дата запиту: 11.08.2017).

головний експортер електроенергії в Україні

Президент Петро Порошенко зробив бізнесмена Ріната Ахметова *головним експортером електроенергії в Україні*.

Ніякі вітри не вплинули на успішність Ахметова // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 5.

головний спонсор режиму Януковича

Він [Рінат Ахметов] був *головним спонсором режиму Януковича*...

С. К. Ахметову віддають усе... / К. С. // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 4.

донецький олігарх

...наступного парламентського тижня, наприклад 7 лютого, з фракції ОБ [“Опозиційний блок”] можуть вийти приблизно 24 депутати, орієнтованих на *донецького олігарха* [Ріната Ахметова].

Кравець Р. Ахметов подав на розлучення: що відбувається в “Опозиційному блоці” [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 25 січ. (дата запиту: 10.10.2017).

найбагатший та найвпливовіший олігарх в Україні

Нагадаємо, Ріната Ахметова вважають *найбагатшим та найвпливовішим олігархом в Україні*, а його статки оцінюють у 4,6 мільярда доларів.

С. К. Ахметову віддають усе... / К. С. // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 4.

нелегітимний тип, який керує долями українців

А Ахметов – це *нелегітимний тип, який керує долями українців* і грабує країну.

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадів порівнянню з Тимошенко [Електрон-

ний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

один із головних фінансистів проросійських опозиційних партій в Україні

Він [Рінат Ахметов] був головним спонсором режиму Януковича, тепер його вважають *одним з головних фінансистів проросійських опозиційних партій в Україні ...*

С. К. Ахметову віддають усе... / К. С. // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 4.

ситуативний політичний союзник Петра Порошенка

Припинення так званого обміну товарами з ОРДЛО серйозно послабляло [Ріната] Ахметова – *ситуативного політичного союзника ...* [Петра] Порошенка.

Рахманін С. оГРАБЛНий президент [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 17 берез. (дата запиту: 14.12.2017).

союзник Петра Порошенка

За однією з них [теорій], ... Рінат Ахметов став *союзником Петра Порошенка ...*

Лебідь Н. Чи врятує владу блокада / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 берез. – С. 4.

спонсор терористів і найманців, які воюють проти українців на Донбасі

Він [Рінат Ахметов] був головним спонсором режиму Януковича, тепер його вважають *... спонсором терористів і найманців, які воюють проти українців на Донбасі.*

С. К. Ахметову віддають усе... / К. С. // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 4.

Бабаков Олександр

агент-олігарх

[Дописувач “Газети по-українськи” дивується: російська співачка-інвалід загрожує національній безпеці України.] А путінський *агент-олігарх* [Олександр Бабаков], який володіє стратегічними підприємствами, – ні?

Біла І. Путінські олігархи в Україні становлять велику небезпеку: (огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 4 квіт. (дата запиту: 30.08.2017).

пропутінський бізнесмен

Бабаков [Олександр] із двома іншими *пропутінськими бізнесменами*, Михайлом Воеводіним та Євгеном Гінером, контролює 10 обленерго.

Там само.

Байден Джо

куратор України

Вітович І. Прощання з “куратором України” [Байденом Джо] // Ігор Вітович // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 6.

Бакай Ігор

гаманець Кучми

Гаманець Кучми [Ігор Бакай]

Романюк Р. Карма і кара: що потрібно знати про Бакаю, заарештованого в Росії [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

“завгосп” Кучми

Про такий розвиток подій [арешт] у 2005 році мріяли всі українські правоохоронці, які понавідкривали проти “завгоспа Кучми” [Ігоря Бакаю] масу кримінальних справ і навіть оголосили його в міжнародний розшук.

Там само.

колишній керівник Державного управління справами часів Леоніда Кучми

Колишнього керівника Державного управління справами часів Леоніда Кучми Ігоря Бакаю затримали й заарештували на два місяці в Москві.

Там само.

надвпливовий нафтогазовий бізнесмен

27 жовтня 2017 року *надвпливового нафтогазового бізнесмена*, екс-главу “Нафтогазу”, радника Кучми та екс-главу ДУС [Ігоря Бакаю] затримали й заарештували в Москві.

Там само.

опальний “завгосп” Кучми

Опальний “завгосп Кучми” [Ігор Бакай] мав би “сісти” швидко і надовго – але напередодні Нового 2004 року втік у Росію.

Там само.

перший нафтогазовий король

Історія *першого нафтогазового короля* [Ігоря Бакаю]

Там само.

перший український скоробагачко

Він [Ігор Бакай] належав до покоління *перших українських скоробагачків...*

Там само.

утікач з України

І *втікача з України* [Ігоря Бакая] вирішили повчити, як слід поводитися із серйозними людьми на “новій батьківщині” [в Росії].

Там само.

Балога Віктор

“сантехнік” Віктора Ющенка

“...екс-голова АП Віктор Балога ... називав себе “*сантехніком Віктора Ющенка*”.

В Адміністрації Президента прокоментували заяву Саакашвілі про склад готівки [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 19 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Бальчун Войцех

скандальний варяг

Що вже казати про *скандального варяга*, екс-главу “Укрзалізниці” по-ляка Войцеха Бальчуна, який отримав за 15,5 р. майже 10 млн.

Костюк С. Астрономічні зарплати для чиновників: як влада збільшувала, збільшує і збільшуватиме свої заробітки / С. Костюк // Свобода. – 2017. – 2–8 листоп. – С. 6.

Барна Олег

символ застосування сили в політиці

Взагалі раніше судимий [Олег] Барна сам по собі є *символом застосування сили в політиці*.

Лещенко С. Система Порошенка-Луценка: вирок Крисіну як сигнал всім незгодним [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 28 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

фігурант трьох кримінальних проваджень

Народний депутат Олег Барна з Тернопільської області (округ № 167, Блок Петра Порошенка), був *фігурантом трьох кримінальних проваджень*.

Мажоритарник Олег Барна виявився фігурантом трьох кримінальних проваджень [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 21 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Баулін Віктор

суддя режиму Януковича

Суддів режиму Януковича [Віктора Бауліна, Сергія Вдовіченка] нагородили за зміцнення правосуддя [Електронний ресурс] // *Gazeta.ua.* – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

Бахматюк Олег

“дотаційний щасливчик”

Другий *“дотаційний щасливчик”* – Олег Бахматюк – заборгував платникам податків (державі) та вкладникам двох своїх банків-банкрутів *“Фінансова Ініціатива”* та *“VAB”* мільярди гривень.

Калинюк Д. Скинемось олігархам на розкіш: куди пішли з бюджету *“кошти Януковича”* / Дарина Каленюк // *Україна молода.* – 2017. – 30 серп. – С. 8.

Бахтєєва Тетяна

донбасівська депутатка

Зате добре знаємо: закон Колесніченка – Ківалова на здоров'я українوفобів начебто вплинув позитивно, тому *донбасівська депутатка* [Тетяна Бахтєєва] його підтримала.

Гринів О. Лікування від валуєвського лінгвоциду / Олег Гринів // *Слово Просвіти.* – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 3.

Березенко Сергій

“любий друг” [Петра] Порошенка

Багато членів БПП відверто незадоволені тим, що відбувається, і точать зуб на *“любих друзів”* [Петра] *Порошенка*, а саме [Сергія] Березенка ... [Олександра] Грановського, які сьогодні завдяки своїй *“близькості до тіла”* знімають усі вершки й при цьому завдають фракції репутаційної шкоди, яку розподіляють усі її члени без винятку.

Фірсов Є. У токсичному середовищі [Електронний ресурс] / Єгор Фірсов // *Тиждень.ua.* – 2017. – 12 січ. (дата запиту: 16.11.2017).

один із лідерів президентської фракції

Тож на запитання УП, чи підтримає БПП “церковні закони”, *один із лідерів президентської фракції* Сергій Березенко сказав, що рішення ще немає.

Романюк Р. “Депутати во Христі”, або Церква під Верховною Радою [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 18 трав. (дата запиту: 30.11.2017).

Беркутівці (співробітники підрозділу міліції особливого призначення у складі МВС України)

убивці Героїв Небесної Сотні

Убивці Героїв Небесної Сотні – давно громадяни Мордору: офіційно “русскими” вони стали ще у 2014-му... // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 5.

Білецький Андрій

конкурент за правого виборця

Білецький і Тягнибок хоч і є *конкурентами за правого виборця*, проте зараз союзництво приносить їм обопільний зиск.

Васильченко Ю. Як довго триватиме дружба Саакашвілі з “нациками” [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло. – 2017. – 17 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

лівий націоналіст

[Олег] Тягнибок і [Андрій] Білецький є *ліві націоналісти*...

Бойко. Хто вони: неоліберали, кейсіанці, ліві-праві націоналісти/шовіністи та популісти [Електронний ресурс] / Бойко // Майдан. Форуми. – 2017. – 23 лют. (дата запиту: 10.10.2017).

Білоруський народ

заручник кремлівської окупаційної політики

...він [Андрій Парубій] ... додав, що ми є свідками того, що “Кремль брутально використовує білоруський народ як *заручника своєї окупаційної політики*”.

Коли наші народи діють спільно – вони перемагають : [повідомлення прес-служби та інформаційного управління апарату Верховної Ради] // Голос України. – 2017. – 29 берез. – С. 2.

Бірюков Юрій

балакучий радник Президента

[Ця зустріч могла б завершитися сухим офіціозом.] Якби не *балакучий радник президента* [Юрій Братушак].

Братушак О. “Гастролі” Порошенка: 10 історій про піар, які можуть зацікавити правоохоронців [Електронний ресурс] / Олексій Братушак // Українська правда. – 2017. – 12 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

барига від оборонного сектора

Колишній голова Одеської області та лідер “Руху нових сил” Михайло Саакашвілі назвав радника президента, помічника глави Міноборони і члена “БПП” Юрія Бірюкова “*баригою від оборонного сектора*”.

Саакашвілі: радник президента Бірюков – барига, який заробляє на солдатах [Електронний ресурс] // УА 1. – 2017. – 17 лют. (дата запиту: 07.11.2017).

Богомолець Ольга

головна акторка майдану

Проголосувала за і кума президента О. Білозір, і письменниця М. Матіос, яку ніколи НЕ читатиму більше, *головна акторка майдану* О. Богомолець і вишиватник Бригинець....

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Богущька Ліза

особистий ворог Порошенка

Приїхала сюди й відома блогерка Ліза Богущька, яку перед виходом на сцену прозвали “*особистим ворогом Порошенка*”.

Тітушки, Поліція, ДСНС, АТОвці і нардепи: на “Краківці” чекають Саакашвілі [Електронний ресурс] // Вголос : інформаційна агенція. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

Божеску Ауріка

співавторка “мовного закону Колесніченка – Ківалова”

А ще в чернівецьких ЗМІ звинувачують *співавторку “мовного закону Колесніченка – Ківалова”* [Ауріку Божеску] в корупції.

Марусик Т. Атака на мовну статтю 7 освітнього закону ззовні і зсередини [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 12 верес. (дата запити: 30.09.2017).

Бойко Юрій

зручний спаринг-партнер Порошенка

Можливо, саме [Юрію] Бойкові буде відведена роль *зручного спаринг-партнера Порошенка...*

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запити: 18.10.2017).

майбутній претендент на посаду президента

Його мета інша: виставити себе перед світом у такому світлі, що лише Бойко як *майбутній претендент на посаду президента* має оптимістичну економічну програму для сплюндрованого москалями (союзниками чи наставниками бандоолігархів у Верховній Раді України) нашого Донбасу і цілої держави, яку неодмінно перетворить на московську колонію за білоруським варіантом.

Гринів О. Лікування від валуєвського лінгвоциду / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 3.

найкращий конкурент для діючого президента у другому турі президентських виборів

Група [Рината] Ахметова зможе додавати голоси під час важливих голосувань, а Юрій Бойко – *найкращий конкурент для діючого президента у другому турі президентських виборів*.

Кравець Р. Ахметов подав на розлучення: що відбувається в “Опозиційному блоці” [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 25 січ. (дата запити: 10.10.2017).

опозиційний лідер із колишньої Партії регіонів

Якби ж главі [Петрові Порошенку] держави випало змагатися з *опозиційним лідером із колишньої Партії регіонів* Юрієм Бойком, то здобув би над ним перемогу.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запису: 18.10.2017).

патентований “опозиціонер” із табору перефарбованої бандоолігархії

Послухаймо, що говорить патентований “опозиціонер” з табору перефарбованої бандоолігархії Юрій Бойко про вересневий виступ президента перед парламентом: “Выступление президента разочаровало... мы так и не услышали, каким образом будет развиваться страна. У Порошенко нет плана, нет четкой картины, нет ответа, как преодолеть экономический кризис”.

Гринів О. Лікування від валуєвського лінгвоциду / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 3.

пряма агентура ФСБ

“[... Якби я поїхав до Москви, це була б поїздка в один кінець із зупинкою в Лефортово, а Артеменко, Бойко, Львовичкін, Савченко та інші їздять туди і ніхто їх не в’яже і не саджає.] Для мене відповідь очевидна: або вони працюють на Кремль, або вони – *пряма агентура ФСБ*”, – припускає лідер Радикальної партії [Олег Ляшко]

Двораковська У. Олег Ляшко: “Артеменко був завербований агентурою ФСБ” / Уляна Двораковська // Голос України. – 30 берез. – С. 2.

утілення проросійських сил

... екс-регіонал [Юрій Бойко] є *втіленням проросійських сил*...

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запису: 18.10.2017).

“фронтмен” Опозиційного блоку

При цьому шанси залишити за собою *Опозиційний блок* вищі у команді Львовичкіна, оскільки “*фронтмен*” цього гурту Юрій Бойко є більш активним та більш упізнаваним, аніж “*флагман*” ахметовців Олександр Вілкул.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

Болотов Валерій

перший ватажок луганських бойовиків

Артем Шевченко допустив, що [Ігор] Плотницький може закінчити своє життя так само, як і його попередник – *перший ватажок луганських бойовиків* Валерій Болотов.

У МВС України повідомили про втечу ватажка “ЛНР” Плотницького у Росію [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 21 листоп. (дата запиту: 22.11.2017).

попередник [Ігоря] Плотницького

Артем Шевченко допустив, що [Ігор] *Плотницький* може закінчити своє життя так само, як і його *попередник* – перший ватажок луганських бойовиків Валерій Болотов.

Там само.

Бондаренко Анатолій

“Толя Кастрюля”

“Толя Кастрюля” [Анатолій Бондаренко], Міхо і московський Олійник: хто править Черкасами і фінансує Майдан? [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

“Толя Плитка”

У кулуарах Черкаської міської ради за нинішнім мером Черкас, як колось за Черновецьким (Льоня Космос. – Ред.), закріпилися стійкі прізвиська “Толя Кастрюля”, “Залізняка” і “Толя Плитка”.

“Толя Кастрюля”, Міхо і московський Олійник: хто править Черкасами і фінансує Майдан? [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

Бондаренко Олена

відома экс-“регіоналка”

РФ разом з *відомою экс-“регіоналкою”* [Оленою Бондаренко] влаштували провокацію в Брюсселі – СБУ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

Боровик Андрій

“бурштиновий прокурор”

Дочекались, поки скандал стихне: *“Бурштиновий прокурор”* [Андрій Боровик] вийшов “з-під крапельниці” Лук’янівського СІЗО під скромну заставу [Електронний ресурс] // Патріоти України. – 2017. – 13 черв. (дата запиту: 04.08.2017).

Бриль Костянтин

майже символ тих змін, яких так і не відбулося в Україні

Уродженець Донецька [Костянтин] Бриль – *майже символ тих змін, яких так і не відбулося в Україні*, бо його високе чиновницьке крісло навіть не похитнулося від подій Революції Гідності.

“Випускник-генерал Омського училища імені Фрунзе”, або: Генерал-майор СБУ, губернатор Запорізької області, грошовий мішок... // Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 5.

Будник Сергій

VIP-хабарник

[...з-під варти (Сергій) Будник вже вийшов під заставу у 128 тисяч гривень.] *Погодьтеся, смішна сума як для такого VIP-хабарника.*

Мартинюк Т. Як журналістські розслідування впливають на долю чиновників [Електронний ресурс] / Тетяна Мартинюк // Телеканал новин “24”. – 2017. – 3 квіт. (дата запиту: 04.09.2017).

“гаманець” Міністерства внутрішніх справ [МВС]

“Скажу так, [Сергій] Будник – це *“гаманець” МВС* і зі своїм завданням він справлявся відмінно”, – розповідає на умовах анонімності директор однієї з охоронних фірм, яка працює на території України.

Єгорова Д. Аваков отримав “чорну мітку” – крах неминучий [Електронний ресурс] / Дар’я Єгорова // Politerno. – 2017. – 29 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

генерал-хабарник

Генерал-хабарник [Сергій] Будник вніс заставу і вийшов із СІЗО [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 28 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

яскравий представник старої гвардії

Будник [Сергій] – *яскравий представник старої гвардії.*

Мартинюк Т. Як журналістські розслідування впливають на долю чиновників [Електронний ресурс] / Тетяна Мартинюк // Телеканал новин “24”. – 2017. – 3 квіт. (дата запиту: 04.09.2017).

Вакарчук Іван

свідомий будівничий української України

З сумом згадують люди, що за всі роки незалежності було тільки два випадки, коли те Міносвіти очолювали *свідомі будівничі української*

України – Петро Таланчук та Іван Вакарчук, делеговані туди могутнім Народним Рухом та Помаранчевим Майданом.

Чорнопиский М. Рабське мислення завжди у парі з рабською поведінкою / Михайло Чорнопиский // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 3.

Вакарчук Святослав

всеукраїнський лідер

[Нещодавні соціопитування приготували для нас цікавий сюрприз.] Такою несподіванкою є вихід у *всеукраїнські лідери* Святослава Вакарчука.

Львів М. Політичний рубікон Президента / Макс Львів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

легендарна постать

І вже зовсім великою загадкою для українців може постати *легендарна постать* Святослава Вакарчука у ролі президента країни.

Мороз В. Чинна влада не має ні перспективи, ні альтернативи [Електронний ресурс] / Віктор Мороз // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

найреальніший претендент на пост Президента

[Юлія] Тимошенко ... [Святослав] Вакарчук – *найреальніші претенденти на пост президента* – нині мають приблизно рівні стартові позиції.

Там само.

несистемний політик, який, не будучи зв'язаним кулуарними домовленостями, може ламати негації доби

Сам Святослав, на думку експертів, належить до *несистемних політиків, які, не будучи зв'язаними кулуарними домовленостями, можуть ламати негації доби*.

Львів М. Політичний рубікон Президента / Макс Львів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

фаворит президентських перегонів

Вакарчук увірвався в трійку [Петро Порошенко, Юлія Тимошенко] *фаворитів президентських перегонів* [Електронний ресурс] // Телеканал новин "24". – 2017. – 23 листоп. (дата запити: 18.01.2017).

фронтмен "Океану Ельзи"

[У "Соцісу" картина дещо інакша.] Там на друге місце несподівано вивирається *фронтмен "Океану Ельзи"* [Святослав Вакарчук] з результатом у 14,8%.

Лебідь Н. Вся кандидатська рать: хто йде у президенти України [Електронний ресурс] / Наталія Лебідь // Телеканал новин “24”. – 2017. – 30 жовт. (дата запису: 02.11.2017).

Ватутін Микола

найкривавіший угодник Сталіна

Історик, учасник АТО Роман Федько на сторінках видання “Український репортер” нагадує, чим “прославився” *найкривавіший угодник Сталіна* генерал Микола Ватутін.

Декомунізація, кажете? // Свобода. – 2017. – 15– 21 черв. – С. 5.

Вдовіченко Сергій

суддя режиму Януковича

Суддів режиму Януковича [Віктора Бауліна, Сергія Вдовіченка] нагородили за зміцнення правосуддя [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запису: 07.11.2017).

Веселова Наталія

“весела” кобіта

... Ця *“весела” кобіта* [Наталія Веселова] ініціювала законопроекти, які заперечують окупацію, підтримала ініціативу [Петра] Порошенка про продовження особливого статусу Донбасу...

Бюджет поліцейсько-чиновницької держави: для кого буде рай у наступному 2018 році? // Свобода. – 2017. – 14– 20 груд. – С. 3.

екзальтована депутатка

А ось недавно, у жовтні цього року, “Самопоміч” вигнала ще одну *екзальтовану депутатку* Наталію Веселову...

Там само.

найактивніший поборник за права людей, які проживають на тимчасово окупованих територіях

Серед *найактивніших поборників за права людей, які проживають на тимчасово окупованих територіях*, народний депутат від фракції “Самопоміч” Наталія Веселова...

Сміян Н. Повернути Донбас до мирного життя / Надія Сміян // Голос України. – 2017. – 11 лип. – С. 5.

Вілкул Олександр

топ-регіонал

Справа экс-міністра юстиції Лавриновича: до суду прийшли *“топ-регіонали”* [Вадим Новинський ... Олександр Вілкул] [Електронний ресурс] // 5 канал. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

“флагман” ахметовців

При цьому шанси залишити за собою Опозиційний блок вищі у команді Львовчкіна, оскільки “фронтмен” цього гурту Юрій Бойко є більш активним та більш упізнаваним, аніж *“флагман” ахметовців* Олександр Вілкул.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

Власенко Сергій

один із найближчих соратників Тимошенко

[“Ви все побачите у неділю, давайте дочекаємося.] Навіщо ми будемо все світити наперед?” – говорить УП Сергій Власенко, нардеп і *один із найближчих соратників Тимошенко*.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

права рука Юлії Тимошенко

[Щоправда, постів з цукерками набагато більше. Пишуть їх як заангажовані лідери суспільної думки, так і ті, хто не є активними “порохоботами”.] Наприклад, *права рука Юлії Тимошенко* – депутат і її адвокат Сергій Власенко.

Коваленко О. Блокування “Рошен”: навіщо Семенченко і Соболев зібралися бойкотувати бізнес Порошенка [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 30 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Вовк Віктор

нардеп, який проспав ПАРЄ і підставив Україну

Названий *нардеп, який проспав ПАРЄ і підставив Україну* [Віктор Вовк]: запам’ятайте його ім’я [Електронний ресурс] // Politeka. – 2017. – 12 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

Вовк Дмитро

екс-менеджер “Рошену”

Варто згадати, що пан [Дмитро] Вовк є *екс-менеджером “Рошену”*, тобто людиною [Петра] Порошенка, а [Юрій] Терентьев – людина [Володимира] Гройсмана.

Мільярди на тарифному шахрайстві: Михайло Головка – про схеми заробітку нинішньої влади // Свобода. – 2017. – 10–23 серп. – С. 3.

людина Порошенка

Варто згадати, що пан [Дмитро] Вовк є *екс-менеджером “Рошену”*, тобто *людиною [Петра] Порошенка ...*

Там само.

Воєводін Михайло

пропутінський бізнесмен

Бабаков [Олександр] із двома іншими *пропутінськими бізнесменами*, Михайлом Воєводіним та Євгеном Гінером, контролює 10 обленерго.

Біла І. Путінські олігархи в Україні становлять велику небезпеку: (огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 4 квіт. (дата запиту: 30.08.2017).

Возняк Тарас

скандальний директор Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Возницького

[18 серпня комісія з питань культури Львівської обласної ради розглядала питання про збереження спадщини Героя України Бориса Возницького (за зверненням депутатки-свободівки облради Мирослави Бабінської).] *Скандальний директор Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Возницького* Тарас Возняк на засідання комісії не прийшов.

Що Возняк повивозив із фондів? Громадськість вимагає розслідувати зникнення сотні цінних стародруків // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 4.

Волкер Курт

диригент Донбасу

Лебідь Н. *Диригент Донбасу* [Курт Волкер] : навіщо Волкер знову їде до Порошенка / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 27– 28 жовт. – С. 4.

Вороненков Денис

ключовий свідок у справі про державну зраду Януковича

Хай навіть йому [Юрієві Луценку] для цього знадобилося неповних сім місяців, які минули від того березневого ранку, коли в центрі Києва кілер просто посеред вулиці розстріляв *ключового свідка у справі про держзраду Януковича* [Дениса Вороненкова].

Романюк Р. Помста по-російськи: хто, як і чому вбив Дениса Вороненкова [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 9 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

свідок, який давав цінні свідчення для українських, а в перспективі – і міжнародних судів, щодо участі РФ у непроголошених військових діях та воєнних злочинах проти України

“Слідство вважає, що мотивом убивства [Дениса] Вороненкова було поєднання вищих інтересів Російської Федерації для усунення *свідка, який давав цінні свідчення для українських, а в перспективі – і міжнародних судів, щодо участі РФ у непроголошених військових діях та воєнних злочинах проти України*, із особистими мотивами пана Тюріна”, – заявив [Юрій] Луценко в понеділок.

Там само.

цінний свідок

“Ми бачимо переплетіння особистих інтересів замовника (Тюріна – УП), помсту верхівки ФСБ (Феоктистова – УП), яка була звинувачена у корупції, а також інтересів вищого керівництва Кремля, щоб *цінний свідок* [Денис Вороненков] замовк навіки...”, – резюмував [Юрій] Луценко.

Там само.

ще одна людина, яка, як і Сергій Магнітський та Борис Немцов, заплатила життям за те, що казала правду в путінській Росії

За його [американського сенатора-республіканця Джона Маккейна] словами, “Денис Вороненков став *ще однією людиною, яка, як і Сергій Магнітський та Борис Немцов, заплатила життям за те, що казала правду в путінській Росії*”.

Семенчук В. Убивцю Вороненкова навчали в російській школі диверсантів / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 25 берез. – С. 11.

Вощевський Валерій

фігурант журналістського розслідування офшорних рахунків під назвою “Райські папери”

...Антон Пригодський та ... Валерій Вощевський стали *фігурантами журналістського розслідування офшорних рахунків під назвою “Райські папери”*.

В “Райських паперах” опинились друг Януковича і екс-віце-прем’єр [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 6 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Гаврилюк Михайло

вже не козак

Вже не козак: нардеп Гаврилюк змінив імідж [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 08.09.2017).

Гайдей Олександр

ватажок казаків “ЛНР”

Ватажок казаків “ЛНР” [Олександр Гайдей] розказав про початок кар’єри Плотницького: сортував онучі [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 14 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

колишній соратник глави “ЛНР”

Колишній соратник глави “ЛНР” [Олександр Гайдей] звинуватив його [Горя Плотницького] у зраді.

Ватажок казаків “ЛНР” розказав про початок кар’єри Плотницького: сортував онучі [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 14 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

Ганапольський Матвій

головна зірка каналу NewsOne

9 січня генпродюсер NewsOne Олексій Семенов та *головні зірки каналу* Матвей Ганапольський та Євгеній Кісельов заявили, що йдуть від Мураєва.

Романюк Р. На порозі медійного переділу: чому Княжицький продає, а друг президента купує канал [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 26 січ. (дата запиту: 02.01.2018).

Гапонов Сергій

учасник “руської весни”

У Київському районному суді Харкова пройшли судові дебати у справі чотирьох учасників “руської весни” [Сергія Юдаєва, Сергія Гапонова, Олега Крутова, Дениса Левченка], яких підозрюють у насиллі, погромах і захопленні будівлі облдержадміністрації.

Салімонович Л. Відлуння “руської весни” / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 3.

Гелетей Валерій

дуже заможна людина

Ще до війни Валерій [Гелетей] став *дуже заможною людиною*.

Дейнега В. Непокарані за сепаратизм [Електронний ресурс] / Віталій Дейнега // Телеканал новин “24”. – 2017. – 6 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

комічний персонаж

Гелетей запам’ятався здебільшого як *комічний персонаж*, який, на жаль, керував Міністерством оборони під час війни.

Там само.

Геллер Євген

такий собі координатор людей Коломойського

Таким собі координатором людей Коломойського виступає [Євген] Геллер.

Романюк Р. Організовані Партійні Групи-4 : “Відродження” з Хомутинником і без [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 22 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Герасимов Артур

не надто харизматичний персонаж

Фракцією ж керують такі, прямо скажемо, *не надто харизматичні персонажі*, як-от Артур Герасимов...

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з'їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

Герасько Максим

наступний адвокат В. Януковича

За інформацією джерела, *наступний адвокат В. Януковича* – Герасько Максим Григорович.

Вечеровська О. Януковичу призначили нового адвоката [Електронний ресурс] / Олена Вечеровська // UNN. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 21.08.2017).

Геращенко Антон

спікер політичної корпорації [Арсена] Авакова

Політична корпорація [Арсена] Авакова має публічних спікерів на кшталт Антона Геращенко і Зоряна Шкіряка...

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Геращенко Ірина

нова Ганна Герман у часи Порошенка

Сам [Сергій] Лещенко прокоментував пост [Ірини] Геращенко так: “Іро, допиши до кінця мою цитату про те, що ти *нова Ганна Герман в часи Порошенка*”.

Геращенко зажадала від Лещенка вибачень за мат на свою адресу [Електронний ресурс] // LB.ua. – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 10.11.2017).

перша віце-спікерка

Перша віце-спікерка Ірина Геращенко заявила, що нардеп Сергій Лещенко дозволив собі мат у спілкуванні з нею.

Там само.

подруга “козлофілки”

“Підітретеса в туалеті, добре?” – подруга “козлофілки” [Ірини Луценко] звернулася до нардепа [Електронний ресурс] // Вголос. – 2017. – 19 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

Герега Олександр

учасник “копитного голосування”

У день Конституції, день торжества законності – ордени “За заслуги” двом учасникам [Олександрові Герезі і Владиславові Атрошенку] так званого “копитного голосування” за диктаторські закони.

“Жуйка” на замовлення // Свобода. – 2017. – 6– 12 лип. – С. 7.

Герман Ганна

“балакуча голова” Януковича

– Вас називали “балакучою головою” [Віктора] Януковича.

Герман: Якщо буде знайдено компроміс, Янукович може повернутися на Донбас і стати губернатором : [інтерв’ю провів Дмитро Гордон] [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 24 квіт. (дата запити: 26.10.2017).

відретушована “регіоналка”

З нафталіну витягли відретушовану “регіоналку” Ганну Герман...

Трохимчук С. Вічна українська революція / Степан Трохимчук // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 10.

вірна соратниця втікача з України Віктора Януковича

Заява *вірної соратниці втікача з України Віктора Януковича* і в минулому його особистого прес-секретаря Ганни Герман про скандальний закон “Про освіту” викликала обурення у користувачів соціальних мереж.

“Ганя Йоббіківна”: колишня соратниця Януковича [Ганна Герман], яка засвітилася на ТБ, розлютила українців [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 17 жовт. (дата запити: 19.10.2017).

Ганя Йоббіківна

“Ганя Йоббіківна [Ганна Герман] в образі”, – посміялася Алла Білецька.

“Ганя Йоббіківна” [від “Йоббік” – угорська націоналістична праворадикальна партія] : колишня соратниця Януковича, яка засвітилася на ТБ, розлютила українців [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 17 жовт. (дата запити: 19.10.2017).

заслужена регіоналка

Королями на них [ЗМІ] є ... *заслужена регіоналка* Г. Герман ... та ціла рать подібних.

Трохимчук С. Путінські амеби бунтують / Степан Трохимчук // Слово Просвіти. – 2017. – 10– 16 серп. – С. 9.

зірка зомбоящика

З нафталіну витягли ... Ганну Герман, з якої роблять *зірку зомбоящика*.

Трохимчук С. Вічна українська революція / Степан Трохимчук // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 10.

колишня соратниця Януковича

“Ганя Йоббіківна”: *колишня соратниця Януковича* [Ганна Герман], яка засвітилася на ТБ, розлютила українців [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 19.10.2017).

оновлена Герман

“*Оновленій [Ганні] Герман* (яка заявляє, що не робила пластичних операцій і ми всі в це віримо), теж не подобається закон про освіту...” – написав він [Олексій Голобуцький] у Facebook.

“Ганя Йоббіківна”: *колишня соратниця Януковича* [Ганна Герман], яка засвітилася на ТБ, розлютила українців [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 19.10.2017).

Гецько Петро

самопроголошений прем'єр самопроголошеної “Підкарпатської республіки”

У часи особливо активної розкрутки русинської тематики у нього [отця Сидора] був вірний соратник – такий собі Петро Гецько, *самопроголошений прем'єр самопроголошеної “Підкарпатської республіки”*.

Лебідь Н. Пристрасті по автономії: навіщо Угорщина “лякає” Україну натяками на автономію своєї діаспори? / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 4 квіт. – С. 4.

Гінер Євген

пропутінський бізнесмен

Бабаков [Олександр] із двома іншими *пропутінськими бізнесменами*, Михайлом Воеводіним та Євгеном Гінером, контролює 10 обленерго.

Біла І. Путінські олігархи в Україні становлять велику небезпеку: (огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 4 квіт. (дата запити: 30.08.2017).

Гінзбург Валентина

фігурантка грандіозних скандалів

Адже ще недавно Валентина Гінзбург ... проходила як *фігурантка грандіозних скандалів*, перипетії яких охоче і прискіпливо висвітлювали ЗМІ, охрестивши їх “справою лікарів”.

Довгаль С. Зі “справи лікарів” – у команду Кличка: що стоїть за призначенням одіозної Валентини Гінзбург / Сергій Довгаль // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 9.

Гладковський Ігор

бізнес-партнер Петра Порошенка

Ще з середини 1990-х Гладковський [Ігор] (тоді мав прізвище Свиначук) став *бізнес-партнером Петра Порошенка*.

Твердь О. Справа “Трейд Коммодіті”: як друг президента брав [Ігор Павловський] на поруки заступника міністра [Електронний ресурс] / Олег Твердь, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 13 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

давно і добре відомий персонаж, як в українському бізнесі й політиці, так і в оточенні чинного Президента

Гладковський [Ігор] – *давно і добре відомий персонаж, як в українському бізнесі й політиці, так і в оточенні чинного президента*.

Там само.

Гладковський Олег

людина Президента Петра Порошенка

[Олега] Гладковського вважають *людиною президента Петра Порошенка*, з яким він довгий час мав спільний бізнес.

Заступник Турчинова хоче взяти на поруки заступника Полторака [Електронний ресурс] // Українська правда. Форуми. – 2017. – 12 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

Глазьєв Сергій

виходець із нашої землі

[Керівник Держдуми Валентина Матвієнко, до якої моє прізвище не має жодного відношення, законодавчо закріпила похід путінців на Україну.] На одній платформі з нею стоїть Глазьєв – радник Путіна, депутат Думи – Жириновський та багато інших так званих “українців”, *вихідців з нашої землі*.

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

людина, яка відповідальна за розповсюдження в Кремлі ідеї “Новоросії”

Глазьєв [Сергій] – це, найімовірніше, та *людина, яка відповідальна за розповсюдження у Кремлі ідеї “Новоросії”*.

Пономарьов: Є чутки, що Медведев – дружина Путіна [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

так званий “українець”

[Керівник Держдуми Валентина Матвієнко, до якої моє прізвище не має жодного відношення, законодавчо закріпила похід путінців на Україну.] На одній платформі з нею стоїть Глазьєв – радник Путіна, депутат Думи – Жириновський та багато інших *так званих “українців”, вихідців з нашої землі*.

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

Глиняний Ігор

абсолютним рекордсменом в Апеляційному суді за кількістю поданих на нього скарг

Суддя Апеляційного суду Києва Віктор Глиняний за даними проекту Prosud за останні декілька років став *абсолютним рекордсменом в Апеляційному суді за кількістю поданих на нього скарг*.

Суддя, що відпустив Іванющенка, колекціонує скарги і квартири // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 4.

Головатий Сергій

один із найкращих конституціоналістів України

“Ще одна добра новина з Венеції: *одного з найкращих конституціоналістів України* Сергія Головатого щойно обрали віце-президентом

підкомісії з верховенства права (ака правовладдя) Венеціанської комісії...” – написав Кулеба.

Головатого обрали віце-президентом підкомісії Венеціанської комісії [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 9 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

Голубов Дмитро

головний апологет сепаратизму і “руського мира” в Одесі

[У Генпрокуратурі заявили, що ... на нього [Давида Сакварелідзе] скаржилися народні депутати Сергій Ківалов, Дмитро Голубов, Олександр Пресман і Євген Дейдей...] У відповідь сам Сакварелідзе заявив, що ... один з народних депутатів, які скаржилися на нього – “хакер і міжнародний шахрай” [Сергій Ківалов], другий – “головний апологет сепаратизму і руского мира в Одесі” [Дмитро Голубов]

Звільнення, погрози і прийняття закону: як переслідують антикорупціонерів в Україні [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 29 лип. (дата запиту: 29.09.2017).

скандально відомий нардеп із “БПП”

“Паспортною” справою [Саші] Боровика займався, строчачи запити у Міграційну службу, *скандально відомий нардеп з “БПП”* Дмитро Голубов.

Пукіш-Юнко І. Паспортно-президентський контроль: позбавлення громадянства – дубина для “неугодних”, попередження для норавливих [Електронний ресурс] / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок online. – 2017. – 3 серп. (дата запиту: 12.09.2017).

Гонтарева Валерія

біла королева

...майстерно прикрита пішаками “біла королева” Гонтарева достатньо активно долучилася до переписування української історії.

Вареник Г. *Біла королева*: що буде з Валерією Гонтаревою [Електронний ресурс] / Гриць Вареник // Без Табу. – 2017. – 4 квіт. (дата запиту: 11.04.2017).

головна скарбнича

І незважаючи на цілу низку скандалів, які шлейфом супроводжували *головну скарбничу* [Валерію Гонтареву] впродовж майже трьох років перебування на надважливій посаді, її особистий гаманець лише поповнювався мільйонами.

Здоровило Т. Шлейф зі скандалів та піке гривні: чим відзначилась Валерія Гонтарева на посаді глави НБУ / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2017. – 11 квіт. – С. 1.

головна українська банкірша

Додамо, що звільнялася *головна українська банкірша* [Валерія Гонтарева] вже декілька місяців поспіль.

Там само.

інструмент Петра Порошенка в зароблянні мільярдних статків на українській банківській системі

Голова НБУ Валерія Гонтарева всі ці роки була *інструментом Петра Порошенка у зароблянні мільярдних статків на українській банківській системі*.

Гонтарева – інструмент Порошенка: Тимошенко прокоментувала відставку голови НБУ [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 3 квіт. (дата запиту: 11.04.2017).

інструмент Порошенка

Гонтарева – *інструмент Порошенка*: Тимошенко прокоментувала відставку голови НБУ [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 3 квіт. (дата запиту: 11.04.2017).

людина Порошенка

Але чудес не буває, й згодом з’ясувалося, що [Валерія] Гонтарева — *людина* [Петра] Порошенка.

Здоровило Т. Шлейф зі скандалів та піке гривні: чим відзначилась Валерія Гонтарева на посаді глави НБУ / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2017. – 11 квіт. – С. 1.

людина Президента

[(Валерія) Гонтарева, звичайно, не ангел.] Але, будучи *людиною Президента*, нарватися на те, щоб отримати попередження від ГПУ, яке теж контролює Президент, – це треба постаратися.

Гривню шкода... Чи відбудеться відставка голови Нацбанку Валерії Гонтареві і якими можуть бути наслідки? // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 4.

людина, котра обвалила гривню так, як цього не зробив жоден із її попередників

Так, глава НБУ Валерія Гонтарева увійде в історію як *людина, котра ... обвалила гривню так, як цього не зробив жоден із її попередників*

Лебідь Н. “Прем’єр ліга”: на полі – новий гравець / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 4.

найбільш успішна бізнес-леді України за версією Delo.ua

А прийшла на ласу посаду пані Валерія [Гонтарева] у червні 2014 року, вже успішною бізнес-леді та мільйонеркою (вона входила до рейтингу топ-100 *найбільш успішних бізнес-леді України за версією Delo.ua*).

Здоровило Т. Шлейф зі скандалів та піке гривні: чим відзначилась Валерія Гонтарева на посаді глави НБУ / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2017. – 11 квіт. – С. 1.

не центральний банкір по духу

[Валерія] Гонтарева *не центральний банкір по духу*.

Гривню шкода... Чи відбудеться відставка голови Нацбанку Валерії Гонтаревої і якими можуть бути наслідки? // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 4.

один із найавторитетніших фінансистів країни

Тоді її [Валерію Гонтареву] називали *один із найавторитетніших фінансистів країни*.

Гонтарева звільняється: шлях від успішної бізнес-леді до голови Нацбанку [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 10 квіт. (дата запиту: 18.12.2017).

очільниця валютного регулятора

Наприклад, торішній офіційний дохід *очільниці валютного регулятора* [Валерії Гонтаревої], згідно з е-декларацією, сягнув 57 млн. гривень, при річній зарплатні (“брудними”) – в 1 млн. 969 тисяч.

Здоровило Т. Шлейф зі скандалів та піке гривні: чим відзначилась Валерія Гонтарева на посаді глави НБУ / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2017. – 11 квіт. – С. 1.

сувора пані з модною зачіскою

Той же “Банк Михайлівський”, наприклад, потонув не через *сувору пані з модною зачіскою* [Валерія Гонтарева], а через небажання власників грати за давно встановленими правилами.

Вареник Г. Біла королева: що буде з Валерією Гонтаревою [Електронний ресурс] / Гриць Вареник // Без Табу. – 2017. – 4 квіт. (дата запиту: 11.04.2017).

порядне протезе Президента Петра Порошенка

...Валерія Гонтарева, як і личить будь-якому *порядному протезе президента Петра Порошенка*, має чимало білих плям у біографії.

Там само.

своя людина

Він [Юрій Луценко] навіть із Президентом зайшов у протистояння, бо для [Петра] Порошенка [Валерія] Гонтарева – *своя людина*...

Позняк-Хоменко Н. Посадять чи не посадять: проти Гонtareвої можуть висунути нові обвинувачення / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 30 серп. – С. 4.

ставлениця Президента Порошенка

...ставлениця президента Порошенка [Валерія Гонtareва] все ж виявилася зовсім не ідеальною людиною.

Вареник Г. Біла королева: що буде з Валерією Гонtareвою [Електронний ресурс] / Гриць Вареник // Без Табу. – 2017. – 4 квіт. (дата запиту: 11.04.2017).

стюардеса року

Травень: *“Стюардеса року”* – Валерія Гонtareва...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

“улюблений банкір” Порошенка

Вуєць П. *“Улюблений банкір” Порошенка* [Валерія Гонtareва] : список усіх, хто може замінити Гонtareву [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 10 квіт. (дата запиту: 18.12.2017).

успішна бізнес-леді

Гонtareва [Валерія] звільняється: шлях від *успішної бізнес-леді* до голови Нацбанку [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 10 квіт. (дата запиту: 18.12.2017).

успішна бізнес-леді та мільйонерка

А прийшла на ласу посаду пані Валерія [Гонtareва] у червні 2014 року, вже *успішною бізнес-леді та мільйонеркою* (вона входила до рейтингу топ-100 найбільш успішних бізнес-леді України за версією Delo.ua).

Здоровило Т. Шлейф зі скандалів та піке гривні: чим відзначилася Валерія Гонtareва на посаді глави НБУ / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2017. – 11 квіт. – С. 1.

фігурант різних скандалів

[...Валерія Гонtareва] неодноразово ставала *фігурантом різних скандалів*: то її заступницю Катерину Рожкову звинуватили у розграбуванні банківських активів та причетності до банкрутства банку “Михайлівський”, то проти самої Гонtareвої та директора-розпорядника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб Костянтина Ворущиліна НАБУ порушило кримінальне провадження щодо махінацій з активами ліквідованих банків на суму близько 315,6 млрд. грн., то її сім’ю запідозрили у виведенні депозитів з “Дельта Банку” напередодні його банкрутства.

Гривню шкода... Чи відбудеться відставка голови Нацбанку Валерії Гонtareвої і якими можуть бути наслідки? // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 4.

фінансист, що поставив під загрозу всю банківську систему України

Так, глава НБУ Валерія Гонтарева увійде в історію як ... *фінансист, що поставив під загрозу всю банківську систему України.*

Лебідь Н. “Прем’єр ліга”: на полі – новий гравець / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 4.

Гончаренко Олексій

протагоністи пенсійної реформи

Протагоністи [пенсійної] реформи: [Володимир] Гройсман та [Олексій] Гончаренко

Скубенко М. Брехня, маніпуляція чи правда: як політики “гралися” з пенсійною реформою [Електронний ресурс] / Максим Скубенко, Олексій Кременюк // Економічна правда. – 2017. – 26 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

український псевдопатріот

А поміж тим усім казав [Олексій Гончаренко] : “Я говорю по-руськи” та розклеював відповідні наклейки ... а потім швидко перефарбувався в *українського псевдопатріота.*

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запити: 11.09.2017).

“это молодое дарование”

Одесити добре знають *“это молодое дарование”* [Олексія Гончаренка], схожого на мультяшний персонаж: він “боровся” до нестями за встановлення паркоматів у місті, “відстоював” права робітників Одеського припортового заводу.

Там само.

Гопко Ганна

головна “звізда” фракції [“Самопоміч”]

[Нагадаю, восени 2015 року з “Самопоміч” витурили п’ятеро депутатів, які всупереч рішенню фракції проголосували за особливий статус Донбасу.] У тім числі й *головну “звізду” фракції* .... Ганну Гопко (яка, до речі, на своїй посаді голови комітету прославилася також численними проросійськими позиціями).

Бюджет поліцейсько-чиновницької держави: для кого буде рай у наступному 2018 році? // Свобода. – 2017. – 14– 20 груд. – С. 3.

обличчя списку [фракції “Самопоміч”]

[Нагадаю, восени 2015 року з “Самопоміч” витурили п’ятеро депутатів, які всупереч рішенню фракції проголосували за особливий статус Донбасу.] У тім числі ... *обличчя списку* Ганну Гопко.

Там само.

перший номер [фракції “Самопоміч”]

[Нагадаю, восени 2015 року з “Самопоміч” витурили п’ятеро депутатів, які всупереч рішенню фракції проголосували за особливий статус Донбасу.] У тім числі й ... *перший номер* .... Ганну Гопко.

Там само.

раб, що підробляє в нацменшин-окупантів

Серед позафракційних *рабів, що підробляють у нацменшин-окупантів*, Г. Гопко...

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Гордон Дмитро

єдиний депутат Київради, який голосував проти перейменування Московського проспекту на проспект Бандери в липні минулого [2016] року

Він [Дмитро Гордон] був *єдиним депутатом Київради* (до речі, від владної БПП!), *який голосував проти перейменування Московського проспекту на проспект Бандери в липні минулого [2016] року.*

Ірина Фаріон пройшла детектор брехні // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 7.

ще той українофоб із нафталіновим совковим світоглядом

Тут важливо наголосити, що Дмитро Гордон – *ще той українофоб з нафталіновим совковим світоглядом.*

Там само.

Горященко Олексій

“куратор” від Банкової

Екс-співробітниця НАЗК оприлюднила переписку з “*куратором*” від *Банкової* [Олексієм Горашченковим] [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 24 листоп. (дата запиту: 02.01.2018).

“куратор” Національного агентства з питань запобігання корупції [НАЗК]

... у розслідуванні Валерії Єгошиної для програми “Схеми” йдеться про те, що перший заступник керівника департаменту стратегічного плану-

вання та оперативного забезпечення Адміністрації Президента України Олексій Горященков, якого називають “куратором НАЗК”, вніс до декларації неправдиву інформацію.

Ч. Г. Скандал у НАЗК як публічний вирок олігархічній владі / Г. Ч. // Свобода. – 2017. – 23–29 листоп. – С. 5.

“куратор” Національного агентства з питань запобігання корупції [НАЗК] від Адміністрації Президента

Саме він [Олексій Горащенко], за словами [Ганни] Соломатіної, був так званим “куратором” НАЗК від Адміністрації Президента.

Екс-співробітниця НАЗК оприлюднила переписку з “куратором” від Банкової [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 24 листоп. (дата запити: 02.01.2018).

Грановський Олександр

головний режисер п’ятиденного спектаклю, влаштованого в суді

... саме [Олександра] Грановського співрозмовники УП називають *головним режисером п’ятиденного спектаклю, влаштованого в суді...*

Жартовська М. Дві ковдри, 10 адвокатів і 100 мільйонів: п’ять днів з життя Романа Насірова [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець, Роман Романюк, Тетяна Козирева // Українська правда. – 2017. – 7 берез. (дата запити: 13.10.2017).

депутат-олігарх з БПП

Депутат-олігарх з БПП [Олександр Грановський] перечекує ще одне “скандальне” розслідування...

Дещо про президентську тусівку // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 5.

“любий друг” Порошенка

Багато членів БПП відверто незадоволені тим, що відбувається, і точать зуб на “любих друзів” [Петра] Порошенка, а саме [Сергія] Березенка, [Ігоря] Кононенка і [Олександра] Грановського, які сьогодні завдяки своїй “близькості до тіла” знімають усі вершки й при цьому завдають фракції репутаційної шкоди, яку розподіляють усі її члени без винятку.

Фірсов Є. У токсичному середовищі [Електронний ресурс] / Єгор Фірсов // Тиждень. ua. – 2017. – 12 січ. (дата запити: 16.11.2017).

негласний куратор силовиків і судів

[Роман] Насіров ... запевняє: ні з ким з Адміністрації президента про свою справу не говорив, і з нардепом від БПП Олександром Грановським, якого в АП називають *негласним куратором силовиків і судів*, не зв’язувався для вирішення питання.

Жартовська М. Дві ковдри, 10 адвокатів і 100 мільйонів: п'ять днів з життя Романа Насірова [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець, Роман Романюк, Тетяна Козирева // Українська правда. – 2017. – 7 берез. (дата запиту: 13.10.2017).

Григоришин Костянтин

віднедавна громадянин України

До слова, цей *віднедавна громадянин України* [Костянтин] Григоришин отримав так звану кіпрську “золоту візу” – громадянство в обмін на інвестиції.

Олігархи мають по кілька громадянств... // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 6.

Гриневич Лілія

міністерська очільниця

Порівняймо велемовні телезаяви *міністерської очільниці* [Лілії Гриневич] та гірке убоління автора, що може сприйматися як вирок вітчизняній вищій школі: “Якщо ми готуємо у своїх вузах фахівців, то якість їхньої підготовки не може бути нижчою, ніж вона є у найрозвиненіших країнах світу”.

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

партнерка з Народного Фронту

У липні 2014 року з ініціативи Л. Гриневич, *партнерки з НФ*, у законопроект “Про вищу освіту”, ст. 46, внесено безпрецедентно згубне доповнення з умов ЗНО про можливість писати вступні тести мовами національних меншин (пункти 11, 12).

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с руским міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20– 26 лип. – С. 8.

представниця “Народного фронту”

Упевнений, що в залі вистачить голосів для запуску цієї [освітнянської] важливої реформи, яку започаткувала і втілює *представниця “Народного фронту”* міністр освіти і науки Лілія Гриневич.

Осінь змін : [Максим Бурбак, фракція “Народного фронту”] // Голос України. – 2017. – 1 верес. – С. 3.

Гриняк Володимир

підозрюваний в організації штурму Майдану

Підозрюваний в організації штурму Майдану генерал [Володимир Гриняк] уникає допитів, прикриваючись АТО – ЗМІ [Електронний ресурс] // Тиждень. ua. – 2017. – 23 серп. (дата запиту: 30.08.2017).

Гриценко Анатолій

найреальніший претендент на пост Президента

... [Анатолій] Гриценко ... [Святослав] Вакарчук – *найреальніші претенденти на пост президента* – нині мають приблизно рівні стартові позиції.

Мороз В. Чинна влада не має ні перспективи, ні альтернативи [Електронний ресурс] / Віктор Мороз // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Гриценко Павло

хранитель української мови

Гриценко Павло: “Мова – це те, що в’яже покоління з поколінням, в’яже територію” : [інтерв’ю з *хранителем української мови*, виступ якого “підірвав” Конституційний Суд і соціальні мережі, записала Наталія Балюк] [Електронний ресурс] // Високий замок online. – 2017. – 5 лют. (дата запиту: 05.02.2017).

Гройсман Володимир

Гройс-мен

Захарченко А. *Гройс-мен* [Володимир Гройсман] і відставка: чи складеться владний пазл [Електронний ресурс] / Артем Захарченко // Українська правда. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 12.09.2017).

ефективний реформатор із чималим політичним потенціалом

Себе ж самого Гройсман буцімто вважає *ефективним реформатором із чималим політичним потенціалом*.

Лебідь Н. “Прем’єр ліга”: на полі – новий гравець / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 4.

імовірний альтернативний претендент на роль локомотива реформ в Україні

Західні політологи пишуть, що під час свого робочого візиту до США влітку минулого року прем'єр [Володимир Гройсман] пройшов "політичну акредитацію" в середовищі американського правлячого істеблішменту і тепер розглядається як *імовірний альтернативний претендент на роль локомотива реформ в Україні*.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

компромісна фігура для олігархів

Йому [Володимирові Гройсману] пощастило, оскільки Міша [Міхеїл Саакашвілі] тоді адвокатував його призначення, і Гройсман виявився *компромісною фігурою для олігархів*.

Давид Сакварелідзе: "Порошенко смажив Саакашвілі на слабкому вогні, поливаючи брудом" [Електронний ресурс] // Українська служба швидких новин. – 2017. – 30 лип. (дата запису: 12.09.2017).

"лицар"-Гройсман

Аж тут раптом 1 квітня *"лицар"-Гройсман* заявляє, що буде тиснути на регулятора, домагатися перегляду абонплати.

Дембовська Ю. Андрій Ілленко: "Деолігархізація економіки – запорука політичної міжнародної незалежності України" : [про актуальні події – з ефірів народного депутата-свободівця на телеканалі "112 Україна" (27.03 та 01.04) та на "5 каналі" (30.03)] / Ю. Дембовська // Свобода. – 2017. – 6–12 квіт. – С. 6.

людина Президента, з якою йому буде легко і приємно працювати

Тривалий час його [Володимира Гройсмана] вважали *людиною президента, з якою йому буде легко і приємно працювати*.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запису: 18.10.2017).

мер близької для глави держави Вінниці

Воно й не дивно, оскільки тодішній спікер Верховної Ради [Володимир Гройсман] тривалий час був *мером близької для глави держави* [Петра Порошенка] *Вінниці* і неодноразово засвідчував абсолютну підтримку Порошенка.

Лебідь Н. "Прем'єр ліга": на полі – новий гравець / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 4.

найбільш лояльний до Президента політик

Останній [Юрій Луценко], безперечно, є *найбільш лояльним до Президента політиком*, що робить його кандидатуру просто-таки ідеальною (для самого Порошенка).

Там само.

несамостійний політик

Ви досі вважаєте [Володимира] Гройсмана *несамостійним політиком*?

Андрій Садовий: “Самопоміч” братиме участь в президентській кампанії” : [інтерв’ю із Андрієм Садовим Соні Кошкіної] [Електронний ресурс] // LB.ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запити: 10.11.2017).

прихильник жорсткого управління

Прем’єр [Володимир Гройсман] є *прихильником жорсткого управління*...

Лебідь Н. “Прем’єр ліга”: на полі – новий гравець / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 4.

продовжувач політики Яценюка

Гройсман – це *продовжувач політики Яценюка*.

Білик О. Олег Тягнибок: “Влада активно шукає теми, якими можна було б завуалювати біду і грабунок народу...” : [з розмови з лідером “Свободи” на телеканалах “112” та “ЗІК” (передача “HARD з Влащенко”)] / Олеся Білик // Свобода. – 2017. – 13– 19 квіт. – С. 3.

протагоніст пенсійної реформи

Протагоністи [пенсійної] реформи: [Володимир] Гройсман та [Олексій] Гончаренко

Скубенко М. Брехня, маніпуляція чи правда: як політики “гралися” з пенсійною реформою [Електронний ресурс] / Максим Скубенко, Олексій Кременюк // Економічна правда. – 2017. – 26 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

стовідсоткова креатура Президента

Володимир Гройсман, якого вважали *стовідсотковою кратурою Президента* [Петра Порошенка], опинившись на посаді Прем’єра, часто-густо намагається вести самостійну гру, яка дратує президентське оточення.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політ-проект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

Гройсман Володимир і Яценюк Арсеній

одна команда, яка представляє владу

Не треба розділяти Гройсмана і Яценюка, нібито це різні політичні сили – насправді це *одна команда, яка представляє владу*.

Білик О. Олег Тягнибок: “Влада активно шукає теми, якими можна було б завуалювати біду і грабунок народу...” : [з розмови з лідером

“Свободи” на телеканалах “112” та “ЗІК” (передача “HARD з Влащенко”)] / Олеся Білик // Свобода. – 2017. – 13– 19 квіт. – С. 3.

Гройсман – Яценюк – Порошенко

одна команда

Гройсман, Яценюк, Порошенко – *одна команда*.

Білик О. Олег Тягнибок: “Влада активно шукає теми, якими можна було б завуалювати біду і грабунок народу...” : [з розмови з лідером “Свободи” на телеканалах “112” та “ЗІК” (передача “HARD з Влащенко”)] / Олеся Білик // Свобода. – 2017. – 13– 19 квіт. – С. 3.

Гужва Ігор

журналіст-корупціонер

Королями на них [ЗМІ] є ... *журналіст-корупціонер* І. Гужва та ціла рать подібних.

Трохимчук С. Путінські амеби бунтують / Степан Трохимчук // Слово Просвіти. – 2017. – 10– 16 серп. – С. 9.

Гузар Любомир

велика й чиста дорога, якою рушили ми, продовжуючи і розширюючи простір нашого мислення, пошуків, духовного, національного й державного зростання

Він [Любомир Гузар] був тією *великою і чистою дорогою, якою ... рушили ми, продовжуючи і розширюючи простір нашого мислення, пошуків, духовного, національного і державного зростання*.

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], засновника Ініціативної групи “Першого грудня” // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

вражаючий приклад вірності у служінні Богу і Україні до останніх днів життя

Блаженніший владика Любомир [Гузар] – *вражаючий приклад вірності у служінні Богу і Україні до останніх днів життя*.

Співчуття Голови Верховної Ради України Андрія Парубія з приводу упокоєння Верховного Архієпископа-емерита і кардинала Блаженнішого Любомира Гузара // Голос України. – 2017. – 3 черв. – С. 2.

дивний і химерний Перебендя

Дух Святий уподібнив нашого Блаженнішого Любомира до *дивного і химерного Перебенді...*

Глава УГКЦ: “Блаженніший Любомир – Кобзар незалежної України, який залишив нам новий національний український епос” : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 1.

друг, наставник і духовний батько

Любомир [Гузар] був нашим *другом, наставником і духовним батьком.*

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], засновника Ініціативної групи “Першого грудня” // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

духовний батько греко-католиків та українців

31 травня о 18:30 за київським часом на 85-му році життя відійшов у вічність *духовний батько греко-католиків та українців* Архієпископ-емерит Блаженніший Любомир Гузар.

Глава УГКЦ: “Блаженніший Любомир – Кобзар незалежної України, який залишив нам новий національний український епос” : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 1.

духовний орієнтир Ініціативи “Першого грудня”

Він [Любомир Гузар] був становим хребтом *Ініціативи “Першого грудня”*, її *духовним орієнтиром*, — як і світлій пам'яті Євген Сверстюк та Богдан Гаврилишин.

Звернення групи “Першого грудня”: “Дайте суспільству вирости у свободі” // Слово Просвіти. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 1.

засновник Ініціативної групи “Першого грудня”

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], *засновника Ініціативної групи “Першого грудня”* // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

Кобзар наших днів

Дух Святий уподібнив нашого Блаженнішого Любомира до ... *Кобзаря наших днів.*

Глава УГКЦ: “Блаженніший Любомир – Кобзар незалежної України, який залишив нам новий національний український епос” : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 1.

Кобзар незалежної України, який залишив нам новий національний український епос

Глава УГКЦ: “Блаженніший Любомир – *Кобзар незалежної України, який залишив нам новий національний український епос*” : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 1.

мудрий і понадчасовий мислитель

Любомир Гузар був не лише *мудрим і понадчасовим мислителем*.

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], засновника Ініціативної групи "Першого грудня" // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

наш любий батько

А зокрема, ми хочемо споглянути на це велике діло Духа Святого в житті, служінні, а навіть у блаженній кончині *нашого любого батька* – Блаженнішого Любомира.

Глава УГКЦ: "Блаженніший Любомир – Кобзар незалежної України, який залишив нам новий національний український епос" : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 1.

наш патріарх

... Блаженніший Любомир [Гузар] був *нашим патріархом*.

Там само. – С. 2.

наш химерний український Перебендя

Цей *наш химерний український Перебендя* [Любомир Гузар] залишив нам наш сучасний національний епос своєю мудрістю, своїм словом, навіть своїм гумором і дотепністю.

Там само.

наша могутня опора

Він [Любомир Гузар] був *нашою могутньою опорою*.

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], засновника Ініціативної групи "Першого грудня" // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – № 23. – С. 2.

один із найвищих моральних авторитетів останніх десятиліть

Папа Франциск: "Блаженніший Любомир був *одним з найвищих моральних авторитетів останніх десятиліть*" : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

один із найвищих моральних і пошанованих авторитетів в останніх десятиліттях українського народу

"Ця присутність є красномовним знаком того, ким він був [Любомир Гузар] : *одним із найвищих моральних і пошанованих авторитетів в останніх десятиліттях українського народу*", – ідеться в листі Папи Римського Франциска до Блаженнішого Святослава, Глави і Отця УГКЦ...

Папа Франциск: "Блаженніший Любомир був *одним з найвищих моральних авторитетів останніх десятиліть*" : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

послідовне і символічне продовження чину Маркіяна Шашкевича, Андрея Шептицького, Йосипа Сліпого

Він [Любомир Гузар] став *послідовним і символічним продовженням чину Маркіяна Шашкевича, Андрея Шептицького, Йосипа Сліпого*.

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], засновника Ініціативної групи "Першого грудня" // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

рушій глобальних, світоглядних змін в українському середовищі

Цю людину [Любомира Гузара] з повним правом можна назвати ... *рушієм глобальних, світоглядних змін в українському середовищі*.

Лебідь Н. "Не майте страху. Творіть добро!": головні уроки Блаженнішого Любомира Гузара / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 2– 3 черв. – С. 5.

справжній нащадок Андрія Шептицького, Йосипа Сліпого

Він [Любомир Гузар] – *справжній нащадок Андрія Шептицького, Йосипа Сліпого* і відігравав надзвичайно важливу роль не лише для Української греко-католицької церкви, не тільки для всієї нашої держави, а й для всього світового українства.

Його слово надзвичайно важливе у захисті української волі, свободи та територіальної цілісності – Президентське подружжя попрощалося із Любомиром Гузаром [Електронний ресурс] // Президент України Петро Порошенко: офіційне інтернет-представництво. – 2017. – 4 черв. (дата запиту: 12.06.2017).

становий хребет Ініціативи "Першого грудня"

Він [Любомир Гузар] був *становим хребтом Ініціативи "Першого грудня"*...

Звернення Групи "Першого грудня": "Дайте суспільству вирости у свободі" // Слово Просвіти. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 1.

точна, гостра і чесна думка

Він [Любомир Гузар] був *точною, гострою і чесною думкою*.

У пам'ять про Його Блаженство, Кардинала Любомира [Гузара], засновника Ініціативної групи "Першого грудня" // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

український патріарх

Першим з *українських патріархів* він [Любомир Гузар] прийшов на Майдан, де пролилася невинна кров студентів, і звернувся до нашого народу з наймогутнішим закликком, з якого розпочинається свобода.

Там само.

учитель мудрості

Майже регулярно він [Любомир Гузар] був присутнім у житті вашої країни як *вчитель мудрості*: його мова була простою, зрозумілою для всіх, але дуже глибокою.

Папа Франциск: “Блаженніший Любомир був одним з найвищих моральних авторитетів останніх десятиліть” : [Департамент інформації УГКЦ] // Слово Просвіти. – 2017. – 8– 14 черв. – С. 2.

Гулевич Володимир

друг Президента [Петра Порошенка]

Твердь О. Справа “Трейд Коммодіті”: як *друг президента* [Володимир Гулевич] брав на поруки заступника міністра [Електронний ресурс] / Олег Твердь, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

партнер Президента [Петра Порошенка]

Поруки від *партнера президента* [Петра Порошенка] [Володимира Гулевича]

Твердь О. Справа “Трейд Коммодіті”: як друг президента [Ігор Павловський] брав на поруки заступника міністра [Електронний ресурс] / Олег Твердь, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Гуляєв Василь

засновник школи депутатів-падальників

Засновником школи депутатів-падальників є нардеп від партії “Відродження” Василь Гуляєв.

Антоняк М. Бойові стилі кнопкодавів: як депутати за закони голосують [Електронний ресурс] / Максим Антоняк // Українська правда. Вибори. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Гурик Роман

один із головних символів Небесної сотні

[Серед тих, хто віддав життя в спробі змінити країну, був 19-річний студент Рома Гурик.] Він став *одним з головних символів ... Небесної сотні*...

Руденко Є. “Пафос трохи підбішує”: герой Майдану Гурик очима рідних і друзів [Електронний ресурс] / Євген Руденко, Ельдар Сарахман // Українська правда. – 2017. – 20 листоп. (дата запиту: 21.11.2017).

один із наймолодших Героїв Небесної Сотні

[Серед тих, хто віддав життя в спробі змінити країну, був 19-річний студент Рома Гурик.] Він став ... *одним з наймолодших Героїв Небесної сотні.*

Там само.

Дангадзе Северіон

один із лідерів “Руху нових сил”

Правоохоронці арештували *одного з лідерів “Руху нових сил”* Міхеїла Саакашвілі, керівника Київського обласного осередку “РНС” Северіона Дангадзе.

Арештували ще одного соратника Саакашвілі – РНС [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 4 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

посередник Саакашвілі

За словами [Юрія] Луценка, при спробі втекти чи то на Захід, чи то в Росію раніше був затриманий *посередник Саакашвілі* – Северіон Дангадзе.

Жолобович І. Порошенко vs Саакашвілі: хто тут зрадник? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

“права рука” Міхеїла Саакашвілі

Поки з екрану сесійної зали лунають записи перехоплених СБУ розмов нібито “зв’язкового” скандального олігарха Сергія Курченка і *“правої руки” Міхеїла Саакашвілі* [Северіона Дангадзе], за спиною генпрокурора, у президії Ради, розігрується цікава сцена.

Будерацький Є. На слизькому даху: як Луценко та СБУ ловили Саакашвілі, але не впіймали [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

соратник Саакашвілі

Дангадзе [Северіон] – *соратник Саакашвілі...*

Мазур Є. Цирк і ненависть на Костьольній: як намагались затримати Саакашвілі [Електронний ресурс] / Євгенія Мазур // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

хранитель паспорта Міхеїла Саакашвілі

Дангадзе [Северіон] ... *хранитель його [Міхеїла Саакашвілі] паспорта.*

Там само.

Данилюк Олександр

молодий красень-урядовець

Слухати такий нестандартний вступ із вуст *молодого красеня-урядовця* [Олександра Данилюка], який визначив головним завданням свого відомства інвестиційну привабливість України, створення підґрунтя для економічного зростання й стабільності фінансової системи, чесно кажучи, було досить приємно.

Княжанський В. Як зробити чудо? [Електронний ресурс] / Віталій Княжанський // День. – 2017. – 21 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Дейдей Євген

нардеп у законі

Козаченко О. *“Нардеп у законі”*: про скандальне минуле народного депутата Євгена Дейдея [Електронний ресурс] / Олена Козаченко // Hromadske.ua. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

раніше чотири рази судимий за тяжкі злочини

[У Генпрокуратурі заявили, що...на нього [Давида Сакварелідзе] скаржилися народні депутати Сергій Ківалов, Дмитро Голубов, Олександр Пресман і Євген Дейдей...] У відповідь сам Сакварелідзе заявив, що ... один з народних депутатів, які скаржилися на нього – “хакер і міжнародний шахрай” [Сергій Ківалов], другий – “головний апологет сепаратизму і руского мира в Одесі” [Дмитро Голубов], третій – “один з головних контрабандистів в Одеській області” [Олександр Пресман], четвертий – *“раніше чотири рази судимий за тяжкі злочини”* [Євген Дейдей].

Звільнення, погрози і прийняття закону: як переслідують антикорупціонерів в Україні [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 29 лип. (дата запиту: 29.09.2017).

силове крило політичної корпорації Авакова

Політична корпорація [Арсена] Авакова має ... силове крило в особі ... Євгена Дейдея...

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Демчина Павло

головний борець із корупцією в Службі безпеки України [СБУ]

Головний борець із корупцією в СБУ не подав е-декларації – Шабунін [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 30 берез. (дата запиту: 10.10.2017).

Денисюк Станіслав

“смотрящий” за бізнесом олігарха-втікача Сергія Курченка

Суду було байдуже, що серед конвойованих – одіозний екс-голова Харківської обласної податкової адміністрації Станіслав Денисюк, якого вважають “смотрящим” за бізнесом олігарха-втікача Сергія Курченка.

Бойко І. “Ви вільні. Шукайте гроші”: Печерський суд перетворив на пшик спецоперацію із затримання екс-податківців / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 26– 27 трав. – С. 4.

Депутати від Опозиційного блоку

перекрашані “регіонали”

Шкода, але перекрашані “регіонали”, що стали депутатами від Опозиційного блоку, далі не розуміють цього принизливого факту колонального стану України.

Вовканич С. Україно – пильнуй, світе – не дрймай : заповіти геніїв нації – скарбниці державотворчих ідей / Степан Вовканич // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 6– 7.

Дерев’янку Юрій

гідний послідовник вічного революціонера Ернесто Че Гевари

Але останні події перевершили всі попередні спроби ... [Юлії Тимошенко, Юрія Дерев’янка] стати гідними послідовниками вічного революціонера Ернесто Че Гевари.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

горе-революціонер

Але останні події перевершили всі попередні спроби горе-революціонерів [Юлії Тимошенко, Юрія Дерев’янка] стати гідними послідовниками вічного революціонера Ернесто Че Гевари.

Там само.

народний обранець, а за сумісництвом вічний революціонер

Цього разу народні обранці, а за сумісництвом вічні революціонери [Юлія Тимошенко, Юрій Дерев’янку], закликали влаштувати блокаду виробництв корпорації Roshen.

Там само.

один із лідерів “Руху нових сил”

Один із лідерів партії “Рух нових сил” Юрій Дерев’яно розповів, що [Северіона] Дангадзе затримали не в Києві.

Арештували ще одного соратника Саакашвілі – РНС [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 4 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

один із найближчих соратників Саакашвілі

Юрій Дерев’яно, *один з найближчих соратників Саакашвілі*, теж під’їхав до суду.

Розгляд справи Саакашвілі: чому до суду прийшли майже 100 поліцейських та прикордонників [Електронний ресурс] // 5 канал. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

один із соратників [Міхеїла] Саакашвілі

Один із соратників [Міхеїла] Саакашвілі Юрій Дерев’яно зареєстрував відповідний законопроект “Про президента України та порядок припинення його повноважень”, в якому прописаний механізм відсторонення голови держави, і протестувальники вимагатимуть його прийняти.

Міхо збирає на імпічмент: оприлюднено кошторис протесту, що пройде цієї неділі [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 29 листоп. (дата запиту: 30.11.2017).

політичний соратник Міхеїла Саакашвілі

Політичний соратник Міхеїла Саакашвілі, нардеп Юрій Дерев’яно продемонстрував головам фракцій та керівництву Верховної Ради запис на смартфоні, де екс-президент Грузії закликає натовп не штурмувати Жовтневий палац у центрі Києва.

Кізілов Є. У Раді показали запис, де Саакашвілі закликає не штурмувати Жовтневий [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Джемільєв Мустафа

лідер кримськотатарського народу

Таку новину повідомив *лідер кримськотатарського народу* Мустафа Джемільєв.

Коваленко О. Чийгоз та Умеров. Все, що відомо про політв’язнів [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Добкін Дмитро

Добкін-молодший

Нагадаємо, неадекватну поведінку в Раді нардепа *Добкіна-молодшого* [Дмитра] неодноразово фіксували камери.

Вся справа у куполі: Добкін-старший пояснив дивну поведінку свого брата у Раді [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 7 серп. (дата запити: 11.09.2017).

Добкін Михайло

відверто проросійська персона

На тлі багатьох *відверто проросійських персон*, на кшталт, Віктора Медведчука, Михайла Добкіна та інших, викриття російського агента Єжова виглядає непереконливо.

Торба В. Шпигуни, “на вихід”! [Електронний ресурс] / Валентин Торба // День. – 2017. – 22 груд. (дата запити: 02.01.2018).

Добкін-старший

Добкін-старший [Михайло] запевнив, що його брат Дмитро [Добкін] не вживає наркотики.

Вся справа у куполі: *Добкін-старший* пояснив дивну поведінку свого брата у Раді [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 7 серп. (дата запити: 11.09.2017).

топ-регіонал

Справа экс-міністра юстиції Лавриновича: до суду прийшли “*топ-регіонали*” [Вадим Новинський, Юрій Мірошніченко, Михайло Добкін, Олександр Вілкул] [Електронний ресурс] // 5 канал. – 2017. – 14 верес. (дата запити: 29.09.2017).

Довбенко Андрій

“сірий кардинал” Міністерства юстиції [Мін’юсту]

Міністр юстиції Павло Петренко заперечує знайомство з так званим “*сірим кардиналом*” Мін’юсту Андрієм Довбенком, який може бути причетним до схеми відкатів багатомільйонних винагород держвиконавців.

ЗМІ: Петренко збрехав, що не знає “смотрящого” за Мін’юстом [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 жовт. (дата запити: 20.10.2017).

“смотрящий” за Мін’юстом

ЗМІ: Петренко збрехав, що не знає *“смотрящого” за Мін’юстом* [Андрія Довбенка] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 жовт. (дата запису: 20.10.2017).

Довгий Олесь

людина Черновецького

[Довгий пригадав, як Черновецький “дав між ноги” Юрієві Луценку.] Мовляв, за те Луценко і мститься Довгому як *людині Черновецького*.

Цирк для бідних, або Як “нанайські хлопчики” ледве свою недоторканність не поборили // Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 4.

Долженков Сергій

фігурант “справи 2 травня”

Двох *фігурантів “справи 2 травня”* [Сергія Долженкова і Євгена Мефьодова] знову затримали – вже за іншою статтею [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запису: 27.09.2017).

Драбинко Олександр

особистий помічник нині покійного Предстоятеля Української православної церкви Митрополита Київського і всієї України Володимира

Як повідомляв УНН, Печерський районний суд Києва дозволив затримати низку екс-високопосадовців часів екс-президента України Віктора Януковича у справі про незаконне позбавлення волі Олександра Драбинка, *особистого помічника нині покійного Предстоятеля Української православної церкви Митрополита Київського і всієї України Володимира*.

Суд дозволив заочне розслідування щодо екс-міністра Захарченка у “церковній справі” [Електронний ресурс] // UNN. – 2017. – 25 лип. (дата запису: 02.11.2017).

Дугін Олександр

типово “руський”

Придивімось до *типових “руських”*, як приміром ... [Дмитра] Рогозіна ... його однодумців Дугіна...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

філософ з гнилими зубами

Придивімось до типових “русских”, як приміром, патентованого українофоба Рогозіна з титулом “доктора філософських наук”, його однопумців Дугіна, названого в самій Московії “*філософом з гнилими зубами*”...

Там само.

Єжов Станіслав

іноземний шпигун

Гройсман підтвердив, що у секретаріаті Кабміну виявили *іноземного шпигуна* [Станіслава Єжова] і подякував працівникам СБУ за професійність та пильність.

Затриманий шпигун [Станіслав] Єжов у 2014-му поширював фейки про Україну – Inform Napalm [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

найбільша спіймана “риба”

Грицак назвав шпигуна [Станіслава] Єжова *найбільшою спійманою “рибою”* [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

не класичний шпигун, а завербований інформатор

Карасьов: Перекладач Гройсмана [Станіслав Єжов] – *не класичний шпигун, а завербований інформатор*, Кремль його не визнає [Електронний ресурс] // 112 Україна. – 2017. – 21 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

один із найкращих у країні синхронних перекладачів

У відомстві Павла Клімкіна характеризували [Станіслава] Єжова як *одного з найкращих у країні синхронних перекладачів*. – Голос Америки.

Україна заарештувала чекіста на День чекіста. Прекрасний тролінг [Електронний ресурс] // Універсальна газета. – 2017. – 23 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

“пацюк в окулярах”

Коваленко А. “*Пацюк в окулярах*”: що відомо про російського шпигуна [Станіслава] Єжова з Кабміну [Електронний ресурс] / Андрій Коваленко // Deroua. – 2017. – 21 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

перекладач-агент

Сарахман Е. Суд по урядовому *перекладачу-агенту* засекретили [Електронний ресурс] / Ельдар Сарахман, Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

російський агент-перекладач

Журналіст видання “Апостроф” зазначила, що затримання *російського агента-перекладача* [Станіслава Єжова] – це “перемога”, але є ще Уляна Супрун, яка нібито не отримала українське громадянство й не відмовилася від американського.

Рощенко О. Гройсмана спантеличило питання, чи Супрун – не “агент” [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

російський шпигун

Глава уряду Великої Британії Тереза Мей заявила, що їй відомо про арешт “*російського шпигуна*” [Станіслава Єжова], який влітку працював з нею на особистій зустрічі з прем’єром Володимиром Гройсманом у липні.

Мей прокоментувала “шпигуна Кремля” на особистій зустрічі з Гройсманом [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

справжній шпигун

“Він [Станіслав Єжов] працював як *справжній шпигун...*”, – зазначив начальник департаменту контррозвідки СБУ Олексій Петров.

Що відомо про шпигуна Гройсмана: батько викладач і мільйони в Сбербанку [Електронний ресурс] // Politeka. – 2017. – 21 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

урядовий шпигун

Кізілов Є. Гройсман про *урядового шпигуна* [Станіслава Єжова] : Навіть натяку на витік інформації не було [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

шпигун при Гройсмані

Корнатский А. *Шпигун при Гройсмані* [Станіслав Єжов] [Електронний ресурс] / Аркадій Карнатський // Універсальна газета. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Єфремов Олександр

невільник року

Січень: “*Невільник року*” – Олександр Єфремов...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

негласний “господар” Луганської області

Екс-голова фракції “Партії регіонів” і негласний “господар” Луганської області Олександр Єфремов залишиться під вартою до 28 квітня.

Злодій повинен сидіти у в'язниці [Електронний ресурс] // UkrMedia. – 2017. – 28 лют. (дата запиту: 10.10.2017).

ніяк досі не засуджений український підсудний

[... тоді порекомендував це зробити Олександр Єфремов.] Той самий, що ніяк досі не засуджений український підсудний.

Семенчук В. “Наша гордість була втоптана в бруд...” / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 12 квіт. – С. 9.

одіозний український політик, а за сумісництвом російський шовініст

До справи за “біло-блакитних” часів одіозного українського політика, а за сумісництвом російського шовініста Олександра Єфремова, екс-голови фракції Партії регіонів у Верховній Раді, останнім часом знову активно почали привертати увагу.

Здоровило Т. Не КОНТіненталь: екс-регіонал Єфремов між судами сидить у камері площею 13,5 кв. м / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2017. – 12 січ. – С. 2.

противник Євромайдану

Колишній керівник фракції “Партії регіонів” в українському Парламенті, противник Євромайдану ... Олександр Єфремов намагається оскаржити свій арешт в Європейському суді з прав людини.

Згадав про “гейропу” та права людини: “хрещений батько ЛНР” Єфремов оскаржить свій арешт в Європейському суді [Електронний ресурс] // Патріоти України. – 2017. – 10 січ. (дата запиту: 10.10.2017).

хазяїн Луганщини

Недаремно його [Олександра Єфремова] іменували хазяїном Луганщини.

Семенчук В. “Наша гордість була втоптана в бруд...” / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 12 квіт. – С. 9.

хрещений батько “ЛНР”

Колишній керівник фракції “Партії регіонів” в українському Парламенті ... “хрещений батько ЛНР” Олександр Єфремов намагається оскаржити свій арешт в Європейському суді з прав людини.

Згадав про “гейропу” та права людини: “хрещений батько ЛНР” Єфремов оскаржить свій арешт в Європейському суді [Електронний ресурс] // Патріоти України. – 2017. – 10 січ. (дата запиту: 10.10.2017).

хрещений батько війни на Луганщині

... наступним [після Нелі Штепи] може стати Олександр Єфремов, якого часто називають хрещеним батьком війни на Луганщині.

Дейнега В. Непокарані за сепаратизм [Електронний ресурс] / Віталій Дейнега // Телеканал новин "24". – 2017. – 6 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Єхануров Юрій

один із кращих прем'єр-міністрів

Це [Юрій Єхануров] був *один із кращих прем'єр-міністрів*.

Степанчук І. Віктор Ющенко: Знаю, хто може бути українським царем / Інна Степанчук // Україна молода. – 2017. – 6 груд. – С. 4.

Жизневський Михайло

іноземний громадянин, який загинув під час Революції Гідності та зарахований до Героїв Небесної Сотні

Серед іноземних громадян, які загинули під час Революції Гідності та зараховані до Героїв Небесної Сотні, були, зокрема, громадяни Грузії – Зураб Хурція та Давид Кіпіані, а також громадянин Білорусі – Михайло Жизневський, член української Націоналістичної Самооборони (УНСО).

Ромашкіна О. Правда не має національності, а честь і гідність – меж / Олена Ромашкіна // Голос України. – 2017. – 10 серп. – С. 3.

Жириновський Володимир

агент впливової групи російських спецслужб, котрий працює для імперського іґа Росії та прагне, аби всі люди Росії змирився із непереможністю російського зла та нових російських темних віків

Жириновський – агент впливової групи російських спецслужб, котрий працює для імперського іґа Росії та прагне, аби всі люди Росії змирився із непереможністю російського зла та нових російських темних віків...

Антонишин М. Раби Кремля: Жириновський – це вбивця російських лібералів [Електронний ресурс] / Михайло Антонишин // Все новости. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

виходець з нашої землі

[Керівник Держдуми Валентина Матвієнко, до якої моє прізвище не має жодного відношення, законодавчо закріпила похід путінців на Україну.] На одній платформі з нею стоїть Глазьев – радник Путіна, депутат Думи – Жириновський та багато інших ... *вихідців з нашої землі*.

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

відступник, який обдурює російських лібералів, демонструючи свою зятість у війні проти комунізму

Російський шовініст Жириновський став тим *відступником, який обдурює російських лібералів, демонструючи свою зятість у війні проти комунізму...*

Антонишин М. Раби Кремля: Жириновський – це вбивця російських лібералів [Електронний ресурс] / Михайло Антонишин // Все новости. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

лялька в руках російських генералів ФСБ, котра має схилити російський народ до прийняття російської агресивної політики та всієї повноти слави тисячолітнього російського рейху

Жириновський – це *лялька в руках російських генералів ФСБ, котра має схилити російський народ до прийняття російської агресивної політики та всієї повноти слави тисячолітнього російського рейху...*

Там само.

машина із перетворення нових росіян у рабів Кремля

Жириновський як предствник номенклатурного класу російського еліти виступає проти Сталіна, який вбивав верхіву партії, – та не треба обманювати себе: Жириновський лишень *машина із перетворення нових росіян у рабів Кремля...*

Там само.

небезпечний пропагандист, котрий обдурює росіян та прагне відновити всю повноту влади репресивного апарату над російським народом

Жириновський – це *небезпечний пропагандист, котрий обдурює росіян та прагне відновити всю повноту влади репресивного апарату над російським народом.*

Там само.

так званий українець

[Керівник Держдуми Валентина Матвієнко, до якої моє прізвище не має жодного відношення, законодавчо закріпила похід путінців на Україну.] На одній платформі з нею стоїть Глазьев – радник Путіна, депутат Думи – Жириновський та багато інших *так званих “українців”...*

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

убивця російських лібералів

Антонишин М. Раби Кремля: Жириновський – це *убивця російських лібералів* [Електронний ресурс] / Михайло Антонишин // Все новости. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

убивця російської демократії

Жириновський розбив в Росії ліберальні “міфи”, – та став *вбивцею російської демократії*.

Антонишин М. Раби Кремля: Жириновський – це вбивця російських лібералів [Електронний ресурс] / Михайло Антонишин // Все новости. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Задорожна Анастасія

головна люстраторка

Головна люстраторка [Анастасія Задорожна] назвала прізвища чиновників, які залишилися працювати у держорганах.

У мін'юсті розказали про осіб, яких Порошенко звільнив від люстрації [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 7 трав. (дата запиту: 05.08.2017).

головний люстратор країни

Повний текст інтерв'ю *головного люстратора країни* Анастасії Задорожної читайте тут: Олена Лукаш не зможе бути навіть податковим інспектором чи патрульним поліції.

Там само.

Заліщук Світлана

співорганізатор та активний учасник так званих акцій протесту під керівництвом Міхеїла Саакашвілі

“Рада фракції Партії «Блок Петра Порошенка» звертається до членів фракції Світлани Заліщук, Сергія Лещенка, Мустафи Найєма, які були *співорганізаторами та активними учасниками так званих акцій протесту під керівництвом Міхеїла Саакашвілі*: Ми вимагаємо публічно пояснити всьому українському суспільству, виборцям, які віддали за вас свої голоси, свою позицію і мотивацію при підбурюванні українських громадян до акцій протесту”, – стверджується у заяві.

У БПП просять “покаятися” Найєма, Лещенка і Заліщук [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

перспективний молодий політик

У результаті вийшло щось схоже на клаптикову ковдру, у яку потрапили і цілком *перспективні молоді політики*, такі як ... Світлана Заліщук...

Фірсов Є. У токсичному середовищі [Електронний ресурс] / Єгор Фірсов // Тиждень. ua. – 2017. – 12 січ. (дата запиту: 16.11.2017).

Зарецький Сергій

скандальний депутат-тушка з Луганщини

На Міхо-Майдані до Саакашвілі приєднався *скандальний депутат-тушка з Луганщини* Сергій Зарецький [Електронний ресурс] // Національне бюро розслідувань України. – 2016. – 28 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

Захарова Марія

моральний авторитет російської політики

Нею [порадницею широкого профілю] стала *моральний авторитет російської політики* Марія Захарова.

Весті Кремля. Слівкі. Російський педагог року. Політичне мавпування Путіна [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 19 серп. (дата запиту: 23.08.2017).

Захарченко Віталій

фігурант справ щодо протидії Майдану

Інтерпол категорично відмовляється оголошувати у розшук будь-якого *фігуранта справ щодо протидії Майдану* [Віталія Захарченка].

Інтерпол зняв з розшуку экс-голову МВС Захарченка та його заступника, – ГПУ [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 листоп. (дата запиту: 22.11.2017).

Захарченко Олександр

бройлерний король

Бройлерний король [Олександр] Захарченко відкрив таємницю, що між так званими “ДНР” і “ЛНР” є різниця.

Весті.UA. Нетипова відмінність терористів. Духовно пробуджена Тимошенко [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 12 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

ватажок “ДНР”

В той самий час *ватажок “ДНР”* [Олександр Захарченко] заявив, що до “Новоросії” також має увійти і Одеська область, оскільки, на його

думку, “об’єднання на початковому етапі являється важливою стратегічною ціллю”.

Захарченко поділився своєю хворою фантазією – він бачить Дніпро та Одесу в міфічній “Новоросії” [Електронний ресурс] // Деро Одеса. – 2017. – 14 квіт. (дата запиту: 11.10.2017).

ватажок донецьких терористів

Ватажок донецьких терористів Олександр Захарченко заявив, що Дніпро увійде до складу “Новоросії”, яка займе території аж до Одеси включно.

Там само.

ватажок місцевих сепаратистів

Ватажок місцевих сепаратистів [Олександр Захарченко] заявив про створення “перехідної держави Малоросія”.

Лебідь Н. Ще одна “недоросія”: навіщо ватажок “ДНР” Захарченко придумав нову державу / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 19 лип. – С. 4.

вождь терористів “ДНР”

Що буде з *вождями терористів “ЛНР”* [Ігорем Плотницьким] і “ДНР” [Олександром Захарченко] : прогноз експертів [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 15 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

головний терорист Донбасу

Головний терорист Донбасу [Олександр Захарченко] вкотре заявляє про свої агресивні наміри.

Захарченко поділився своєю хворою фантазією – він бачить Дніпро та Одесу в міфічній “Новоросії” [Електронний ресурс] // Деро Одеса. – 2017. – 14 квіт. (дата запиту: 11.10.2017).

“державотворець” ДНР

“Державотворець ДНР” Олександр Захарченко згадав своє минуле.

Весті.УА: погоня за грузинським Карлсоном: незвичний бізнес Святаша [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

донбасівський яничар і хамло

...нав’язати українцям знову рабське ярмо Московії, *донбасівський яничар і хамло* Захарченко, син хохла й кацапки, теревенить про спробу замінити наш державний великокняжий синьо-жовтий прапор на “флаг Богдана Хмельницького”.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

донецький лідер

За словами очевидців, *донецький лідер* [Олександр Захарченко] значно збільшив її [охорони] чисельність.

Лебідь Н. Ще одна “недоросія”: навіть ватажок “ДНР” Захарченко придумав нову державу / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 19 лип. – С. 4.

курячий генерал

Насправді *курячий генерал* Сашка Захарченко зі своєю “Малоросією” й недозаборонений компартієць говорять одне й те саме.

Бондаренко О. Шашелі / Олена Бондаренко // Слово Просвіти. – 2017. – 21– 27 верес. – С. 2.

лялька Кремля

У вівторок, 18 липня, президент України Петро Порошенко відреагував на заяву ватажка “ДНР” Олександра Захарченка про створення так званої “Малоросії” на окупованих територіях Донбасу, назвавши бойовика *лялькою Кремля*.

Порошенко відреагував на заяву Захарченка про “Малоросію” [Електронний ресурс] // Тиждень.ua. – 2017. – 18 лип. (дата запиту: 29.09.2017).

маріонеткове шоу, яке транслює меседжі, отримані з Росії

Окремо Президент [Петро Порошенко] пояснив: “Ви маєте розуміти, що [Олександр] Захарченко, [Ігор] Плотницький – це ... *маріонеткове шоу, яке транслює меседжі, отриманні з Росії*”.

Торба В. Що у Путіна на умі, те у Захарченка на язиці? / Валентин Торба // День. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 20.11.2017).

місцевий “царьок”

Очевидно, життя в “ДНР” уже наскучило *місцевому “царьку”* Олександру Захарченку.

Лебідь Н. Ще одна “недоросія”: навіть ватажок “ДНР” Захарченко придумав нову державу / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 19 лип. – С. 4.

місцевий бандит з українським прізвищем Захарченко

Місцевий бандит з українським прізвищем [Олександр] Захарченко уже проголосив загарбані землі ганебним йменням “Малоросія”.

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

не політична фігура

Окремо Президент [Петро Порошенко] пояснив: “Ви маєте розуміти, що [Олександр] Захарченко, [Ігор] Плотницький – це *не політичні фігури*...”.

Торба В. Що у Путіна на умі, те у Захарченка на язиці? / Валентин Торба // День. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 20.11.2017).

син хохла й кацапки

...нав'язати українцям знову рабське ярмо Московії, донбасівський яничар і хамло Захарченко, *син хохла й кацапки*, теревенить про спробу замінити наш державний великокняжий синьо-жовтий прапор на “флаг Богдана Хмельницького”.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

технік-електромеханік 6-го розряду, який називає себе “головою республіки”

У вівторок інформаційний простір “трусануло” повідомлення *техніка-електромеханіка 6-го розряду, який називає себе “головою республіки”*, Олександра Захарченка про намір створити на базі “ДНР” і “ЛНР” проект “Малоросія” із центром в Донецьку та атрибутикою запорізьких козаків.

Торба В. Що у Путіна на умі, те у Захарченка на язиці? / Валентин Торба // День. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 20.11.2017).

ще один “халіф на годину”

Напередодні перемови у Мінську заговорив про перемир'я *ще один “халіф на годину”* – ватажок “ДНР” Олександр Захарченко.

Кушнір Б. Інструкції Кремля для бойовиків Донбасу / Богдан Кушнір // Голос України. – 2017. – 30 трав. – С. 10.

Захарченко Олександр і Плотницький Ігор

сіамські близнюки з одним на двох мозком розміром із лісовий горіх

У свіжому випуску програми “Весті.УА” за 12.10 [2017] – і хоч Олександр Захарченко та Ігор Плотницький нагадують *сіамських близнюків з одним на двох мозком розміром з лісовий горіх*, вони багато в чому відрізняються.

Весті.УА. Нетипова відмінність терористів. Духовно пробуджена Тимошенко [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 12 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

Захтей Андрій

фігурант “справи українських диверсантів”

У Криму окупанти посадили в карцер *фігуранта “справи українських диверсантів”* Андрія Захтея “за порушення режиму перебування в СІЗО”.

Фігуранта “справи українських диверсантів” посадили в карцер [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Зейтуллаєв Руслан

засуджений на 15 років в’язень Кремля

Засуджений на 15 років в’язень Кремля [Руслан] Зейтуллаєв звернувся до ООН [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 28 серп. (дата запиту: 28.08.2017).

Земан Мілош

головний лобіст Путіна в Європі

Під дружній вогонь путінських ЗМІ потрапив *головний лобіст Путіна в Європі*, президент Чехії Мілош Земан.

Яковенко І. Інформаційна війна [Електронний ресурс] / Ігор Яковенко // День. – 2017. – 23 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

друг Путіна і Кремля

Петрушевський: Чеський президент Земан *друг Путіна і Кремля* // YouTube^{ua}. – 2017. – 14 жовт. (дата запиту: 14.10.2017).

європейський “друг” Володимира Путіна

Заява *європейського “друга” Володимира Путіна*, чеського президента Мілоша Земана, про те, що втрата Україною Криму є “завершеною справою” і що питання можна “вирішити” шляхом виплат компенсації Києву, означає лише одне – Чехія хоче отримати від Росії певні економічні преференції.

Орешкін Д. Кремль нічого не дасть: *європейський “друг” Путіна* помирився з Кримом [Електронний ресурс] / Дмитро Орешкін // Апостроф. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Іванішвілі Бідзіна

основний політичний противник [Міхеїла] Саакашвілі у Грузії

Екс-президент Грузії та екс-голова Одеської ОДА Міхеїл Саакашвілі звинувачує українського президента [Петра Порошенка], який позбавив його громадянства України, у “договорняку з ... Бідзіна Іванішвілі”, *основним політичним противником Саакашвілі у Грузії*.

Саакашвілі звинувачує Порошенка в “договорняку з проросійським олігархом” [Електронний ресурс] // Тексти.org.ua. – 2017. – 27 лип. (дата запити: 09.08.2017).

проросійський олігарх

Екс-президент Грузії та екс-голова Одеської ОДА Міхеїл Саакашвілі звинувачує українського президента [Петра Порошенка], який позбавив його громадянства України, у “договорняку з проросійським олігархом Бідзіна Іванішвілі”...

Там само.

Іванющенко Юрій

близький соратник Віктора Януковича

Цей *близький соратник Віктора Януковича* [Юрій Іванющенко] уже після приходу Порошенка до влади владнав усі свої проблеми – зняв себе з міжнародного розшуку, виїхав до Монако та скасував європейські санкції, що тягнули за собою арешт понад 100 мільйонів доларів.

Лещенко С. Система Порошенка-Луценка: вирок Крисіну як сигнал всім незгодним [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 28 груд. (дата запити: 02.01.2018).

Кадиров Рамзан

блюдолиз захланного Путіна

Яким ницим на цьому тлі виглядає нинішній чеченський сатрап Рамзан Кадиров, *блюдолиз захланного Путіна*.

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

герой Росії

Ходити далеко не треба: ... Рамзан Кадиров став *героєм Росії* ...

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

чеченський сатрап

Яким ницим на цьому тлі виглядає нинішній *чеченський сатрап* Рамзан Кадиров...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

Калетник Ігор

спонсор кишеньково-регіональної партії

Серед спонсорів цієї кишеньково-регіональної партії [“Розумна сила”] нібито є й колишній перший заступник голови Верховної Ради та екс-керівник Державної митної служби комуніст Ігор Калетник.

Солонько О. Як Кремль воює з Україною, використовуючи питання нацменшин / Олександр Солонько // Свобода. – 2017. – 16– 22 листоп. – С. 4.

Каплін Сергій

автор “Казки про рюкзак і держзакупівлі”

“Автори «Казки про рюкзак і держзакупівлі», як зазвичай – одіозний нардеп Каплін і імені Фірташа-Львовочкіна телеканал Інтер”, – писав глава МВС у Facebook.

Коваленко О. Справа сина Авакова: усі подробиці і реакція в оточенні міністра та президента [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко, Соня Лукашова, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

голослівний нардеп

Замикає трійку *голослівних нардепів* [Олег Ляшко, Сергій Каплін, Ігор Мосійчук] Ігор Мосійчук...

Скільки обіцянок із гучних заяв виконав Олег Ляшко: результати дослідження [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

“проста людина”

Провадження щодо Прядка передано в НАБУ і якщо агентству вистачить наполегливості і сміливості розмотати весь корупційний клубок “простої людини” Капліна, то, можливо, в Раді стане одним популярним і шахраєм менше.

Політична корупція: затримані “касири” депутата Капліна [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 30 трав. (дата запиту: 05.09.2017).

справжній соціаліст

Кива vs Каплін: хто *справжній соціаліст*? [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Карпюк Микола

резонансний український політв'язень

От і доля ще двох *резонансних українських політв'язнів* – одного з очільників УНА-УНСО Миколи Карпюка та журналіста Станіслава Клиха, засуджених у Грозному до 22,5 та 20 років відбування покарання відповідно за начебто участь у російсько-чеченській війні у 1994-1995 роках на боці збройних формувань самопроголошеної республіки Ічкерія – знову опинилася в руках російського правосуддя.

Позняк-Хоменко Н. “Чорна скринька” політв'язнів: Карпюка та Клиха етапували з Грозного у невідомому напрямку / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 13– 14 січ. – С. 2.

Каськів Владислав

блудний Каськів

Романюк Р. “Панамський в'язень”, або Повернення *блудного Каськіва* [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2016. – 26 серп. (дата запиту: 07.11.2017).

блудний син

Екстрадиція *блудного сина* [Владислава Каськіва]

Романюк Р. “Панамський в'язень”, або Повернення блудного Каськіва [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2016. – 26 серп. (дата запиту: 07.11.2017).

екс-утікач

Сам *екс-утікач* [Владислав Каськів] спочатку відмовився від коментарів.

Коваленко О. Добровільно-примусово: що відомо про повернення Каськіва до України [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 2 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

колишній активіст Помаранчевої революції

Вранці 1 листопада генеральний прокурор Юрій Луценко повідомив, що *колишнього активіста Помаранчевої революції*, а згодом члена команди екс-президента Віктора Януковича Владислава Каськіва повернули з Панами до України.

Там само.

колишній голова Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами часів Януковича

Колишній голова Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами часів Януковича [Владислав Каськів] провів у Панамі півтора року, переховуючись від українського правосуддя.

Там само.

колишній очільник Державного агентства інфестицій [Держінвестицій]

За тиждень до приїзду втікача, 25 жовтня 2017 року, сторона [Владислава] Каськіва передала Держказначейству 7,5 мільйонів, у розтраті яких підозрюють колишнього очільника Держінвестицій.

Там само.

панамський в'язень

Романюк Р. “Панамський в'язень”, або Повернення блудного Каськіва [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2016. – 26 серп. (дата запиту: 07.11.2017).

політик зі сцени Помаранчевої революції

І ще один політик зі сцени Помаранчевої революції – Владислав Каськів.

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин “24”. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

соратник Януковича

Тим часом ректора-хабарника Мельника виправдали, соратнику Януковича Каськіву дозволили мандрувати світом, а нардепу Розенблату – вільно пересуватися Україною...

Ну от. Декларувати матраци готівки зовсім не страшно... // Свобода. – 2017. – 2017. – 21– 27 груд. – С. 1.

член команди екс-президента Віктора Януковича

Вранці 1 листопада генеральний прокурор Юрій Луценко повідомив, що ... члена команди екс-президента Віктора Януковича Владислава Каськіва повернули з Панами до України.

Там само.

Кернес Геннадій

гепа року

Вересень: “Гепа року” – Геннадій Кернес...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

Кива Ілля

головний борець із наркотиками

Головний борець з наркотиками [Ілля Кива] зізнався, що пробував “травичку” і кокаїн [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2016. – 12 лют. (дата запиту: 21.09.2017).

екс-радник Авакова

“...Добре!”, – голосно говорить, майже кричить *екс-радник* [Арсена] Авакова Ілля Кива.

Козлюк С. “Справа рюкзаків”: хто захищав сина Авакова [Електронний ресурс] / Станіслав Козлюк // Тиждень. ua. – 2017. – 2 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

самопроголошений соціаліст

[Саакашвілі своїм феєричним поверненням в Україну зробив послугу багатьом українським політикам.] Не виключенням став і *самопроголошений соціаліст* Ілля Кива.

Дивіться “Весті.UA”: мінлива пам’ять Луценка: піар-хід Киви [Електронний ресурс] // Сніжана Бахватуєк : блог. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 21.09.2017).

силове крило політичної корпорації Авакова

Політична корпорація [Арсена] Авакова має ... силове крило в особі Іллі Киви ...

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

скандальний полтавець

Нагадаємо, раніше *скандальний полтавець* Ілля Кива заявив, що очолив Соціалістичну партію України.

Ще один полтавець проголосив себе головою Соцпартії України [Електронний ресурс] // Полтава 365. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

скандальний соратник Арсена Авакова

Пристрасті розпалюються – Олег Ляшко закликав прикордонників стріляти по порушниках кордону, а *скандальний соратник Арсена Авакова* Ілля Кива пообіцяв особисто відстрілювати фан-клуб Міхо.

Вуєць П. “МіхоМайдан”: як “розстрілюватимуть” Тимошенко і Садового [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 7 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

справжній соціаліст

Кива vs Каплін: хто *справжній соціаліст*? [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Кириленко Іван

послідовний мовний герострат чи просто малорос

6 жовтня 2016 року 277 депутатів ВР проголосували в першому читанні за Закон про освіту (3491-д від 04.04.2016) авторства послідовних

мовних геростратів чи просто малоросів: Л. Гриневич (міністр освіти і науки, квота від НФ) ... І. Кириленко (“Батьківщина”).

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с руским міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20– 26 лип. – С. 8.

Кисельов Дмитро

служитель рупора російської пропаганди

Напевно, більше ніж комуністів нардеп [Олег Ляшко] ненавидить *служителів рупора російської пропаганди*. [А саме Дмитра Кисельова.]

Від корови – до скотиняки: кращі коуби з Олегом Ляшком [Електронний ресурс] // ТСН. – 2016. – 8 квіт. (дата запиту: 10.10.2017).

Кисельов Євгеній

головна зірка каналу NewsOne

9 січня генпродюсер NewsOne Олексій Семенов та *головні зірки каналу* Матвей Ганапольський та Євгеній Кисельов заявили, що йдуть від Мураєва.

Романюк Р. На порозі медійного переділу: чому Княжицький продає, а друг президента купує канал [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 26 січ. (дата запиту: 02.01.2018).

Ківалов Сергій

соратник Януковича

...в Одесі [Олег] Ляшко потоваришував з *соратником* [Віктора] Януковича [Сергієм] Ківаловим.

Правда борця із скотиняками: на чому любить їздити та літати “бідний” правдоруб Ляшко [Електронний ресурс] // Голос народу. – 2017. – 19 черв. (дата запиту: 10.10.2017).

хакер і міжнародний шахрай

[У Генпрокуратурі заявили, що ... на нього [Давида Сакварелідзе] скаржилися народні депутати Сергій Ківалов, Дмитро Голубов, Олександр Пресман і Євген Дейдей...] У відповідь сам Сакварелідзе заявив, що ... один з народних депутатів, які скаржилися на нього – “*хакер і міжнародний шахрай*” [Сергій Ківалов] ...

Звільнення, погрози і прийняття закону: як переслідують антикорупціонерів в Україні [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 29 лип. (дата запиту: 29.09.2017).

Кіпіані Давид

іноземний громадянин, який загинув під час Революції Гідності та зарахований до Героїв Небесної Сотні

Серед іноземних громадян, які загинули під час Революції Гідності та зараховані до Героїв Небесної Сотні, були, зокрема, громадяни Грузії – Зураб Хурція та Давид Кіпіані...

Ромашкіна О. Правда не має національності, а честь і гідність – меж / Олена Ромашкіна // Голос України. – 2017. – 10 серп. – С. 3.

Кіреєв Родіон

вікопомний суддя

Вікопомний суддя Кіреєв вів цю справу [про газові угоди Юлії Тимошенко] в 2011 році й засудив лідерку “Батьківщини” до семи років позбавлення волі.

Лебідь Н. Принцеса цирку: чи є у Тимошенко шанси стати наступним президентом України / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 4.

скандальний суддя

*У повідомленні йдеться про те, що **скандального суддю** [Родіона Кіреєва] вирішено затримати з метою приводу для участі у розгляді клопотання про застосування щодо нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.*

Суд дозволив затримати суддю Кіреєва [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

Кістіон Володимир

права рука Гройсмана

*Відповідно до прес-релізу, до української делегації входить віцепрем'єр Володимир Кістіон (якого, до речі, вважають *правою рукою Гройсмана* ще з “вінницьких” часів), голова комітету ВРУ з питань податкової та митної політики, нардеп Ніна Южаніна (фракція БПП) та заступник керівника Міністерства енергетики з питань європейської інтеграції Наталія Бойко.*

До Злочевського на крилах “бізнес-любові” // Свобода. – 2017. – 15–21 черв. – С. 11.

Клименко Олександр

особа з команди “професора”

Аналізуючи програми деяких українських телеканалів (радіо), робиш висновок, що нашому глядачеві (слухачеві) нема потреби дивитися ті путінські московські передачі – достатньо наших, українських, які фінансують, як відзначає “Україна молода” ... [Олександр] Клименко... та інші *особи з команди “професора”* [Віктора Януковича].

Каденюк А. Важливість Слова, або Не так ті вороги, як свої ж “політехнологи”... / Антон Каденюк // Україна молода. – 2017. – 26 лип. – С. 10.

податківець-утікач

Стверджують, що гроші, на які свого часу видавалися (та й продовжують видаватися) “Весті”, а також “Страна”, є російськими, а також *податківця-утікача* [Олександра] Клименка.

Світлична В. Розсадник неляканих пропагандистів: як підспівувачі Кремля знову взялися повчати українців / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 2 серп. – С. 4.

фігурант справи про державну зраду

Рощенко О. Клименко [Олександр] став *фігурантом справи про державну зраду* [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 23.11.2017).

Клих Станіслав

незаконно засуджений у Росії українець

Незаконно засуджений у Росії українець Станіслав Клих перебуває у психіатричній лікарні міста Магнітогорськ Челябінської області.

Клиха знайшли у психіатричній лікарні в Росії [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

резонансний український політв'язень

От і доля ще двох *резонансних українських політв'язнів* – одного з очільників УНА-УНСО Миколи Карпюка та журналіста Станіслава Клиха, засуджених у Грозному до 22,5 та 20 років відбування покарання відповідно за начебто участь у російсько-чеченській війні у 1994–1995 роках на боці збройних формувань самопроголошеної республіки Ічкерія – знову опинилася в руках російського правосуддя.

Позняк-Хоменко Н. “Чорна скринька” політ’язнів: Карлюка та Клиха етапували з Грозного у невідомому напрямку / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 13– 14 січ. – С. 2.

український заручник

Як раніше повідомляв адвокат Ілля Новіков, *українського заручника* Станіслава Клиха утримують у лікарні у російському Магнітогорську, а не в Челябінську, як повідомлялося за тиждень до того.

Клиха знайшли у психіатричній лікарні в Росії [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

Кличко Володимир

взірець спортивної та людської етики

Спортсмени та інші причетні до спорту єдині у думці – Кличко лишив по собі величезний спортивний спадок, а ще запам’ятався, як ... *взірець спортивної та людської етики*.

“Чемпіон серед чемпіонів” – світові зірки боксу про Володимира Кличка [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 4 серп. (дата запиту: 10.10.2017).

молодший із легендарних братів

Молодший з легендарних братів бився за свою честь і за славу рідної країни.

Кар’єра Володимира Кличка: від Хея і Поветкіна до Ф’юрі і Джошуа... [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 3 серп. (дата запиту: 04.08.2017).

один з найтитулованіших боксерів світу

Один з найтитулованіших боксерів світу Володимир Кличко оголосив про завершення кар’єри.

Там само.

чемпіон серед чемпіонів

“Чемпіон серед чемпіонів” – світові зірки боксу про Володимира Кличка [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 4 серп. (дата запиту: 10.10.2017).

Клінчаєв Арсен

проросійський політик

Згадав генерал [Володимир Гуславський] і телефонну розмову з Єфремовим після затримання в Луганську проросійського політика Арсена Клінчаєва.

Екс-начальник міліції Луганщини розповів, як Єфремов збирав бойовиків та готував “референдум” [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 31 серп. (дата запити: 01.09.2017).

Клюєв Андрій

нардеп-корупціонер

Неможливість покарати [Андрія] Клюєва, [Олександра] Онищенка, [Борислава] Розенבלата та інших *нардепів-корупціонерів* продемонструвало кричущу потребу скасувати депутатську недоторканність.

Як кожен може допомогти... // Свобода. – 2017. – 24– 30 серп. – С. 3.

опальний екс-секретар РНБО

Майно і банківські рахунки *опальних екс-секретаря РНБО* Андрія Клюєва та його брата Сергія заарештовано.

ГПУ заарештувала майно одіозних братів Клюєвих [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 8 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

Клюєв Сергій

депутат-утікач

Національне антикорупційне бюро вирішило не відкривати кримінальне провадження через відсутність е-декларації *депутата-втікача* Сергія Клюєва.

НАБУ відмовилося порушувати справу через відсутність декларації Клюєва [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 жовт. (дата запити: 20.10.2017).

Коба Олександр

боєць-доброволець полку “Дніпро-1”

[У тих сутичках одержали ножові поранення щонайменше двоє осіб.] Зокрема, кілька ударів ножем у живіт і легені отримав ... *боєць-доброволець полку “Дніпро-1”* Олександр Коба, котрого прооперували.

Неїжмак В. Полтавська битва з “тітушками” / Василь Неїжмак // Голос України. – 2017. – 7 квіт. – С. 6.

знаний у Полтаві організатор місцевого Євромайдану

[У тих сутичках одержали ножові поранення щонайменше двоє осіб.] Зокрема, кілька ударів ножем у живіт і легені отримав *знаний у Полтаві*

таві організатор місцевого Євромайдану ... Олександр Коба, котрого прооперували.

Там само.

Коваленко Василь

головний штатний антикорупціонер Киїщини

Як перевірів “Ні корупції!”, згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Василь Коваленко після призначення на посаду *головного штатного антикорупціонера Киїщини* продовжував значитися як засновник і керівник ТОВ “Ковіком-груп” (діяльність ТОВ – оптова торгівля м’ясом і м’ясними продуктами).

Новицька В. Як штатні антикорупціонери на бюджетній ставці запобігають корупції [Електронний ресурс] / Валентина Новицька // Ні корупції. Блог. – 2017. – 26 лип. (дата запити: 10.10.2017).

Колесніков Борис

один із найближчих соратників Ахметова

Є у партії ОБ і так званий “Опозиційний уряд”, що очолює *один із найближчих соратників Ахметова* Борис Колесніков.

Кравець Р. Ахметов подав на розлучення: що відбувається в “Опозиційному блоці” [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 25 січ. (дата запити: 10.10.2017).

Колесніченко Вадим

автор більше як двох десятків законопроектів, призначених утворити в Україні державний статус російській мові

Він [Вадим Колесніченко] був *автором більше як двох десятків законопроектів, призначених утворити в Україні державний статус російській мові*.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К.: ТОВ Видавництво “КЛЮ”, 2017. – С. 144.

антинародний обранець

Якій країні служив цей *антинародний обранець* [Вадим Колесніченко], не складно здогадатися.

Волошина Л. Антивалуєвський закон: чи повинна українців у їх прагненні захистити свій мовний і культурний простір зупиняти загроза шантажу з боку колишньої метрополії та її найманців [Електронний

ресурс] / Лариса Волошина // День. – 2017. – 24 січ. (дата запиту: 30.09.2017).

один із найвідоміших зрадників інтересів нашої держави

І ось про те, яка ситуація склалася сьогодні в “місті слави російських моряків”: з’явилися достовірні дані, що містяться в об’ємному документі, підписаному колишнім одіозним народним депутатом України, а нині *одним з найвідоміших зрадників інтересів нашої держави* Вадимом Колісниченком.

Андрущенко О. Свідоцтво зрадника: варяги в Севастополі / Олександр Андрущенко // Слово Просвіти. – 2017. – 13– 19 лип. – С. 3.

Колишні регіонали

п’ята колона Москви

Їх [СБУ, Генпрокуратури, Міністерства інформаційної політики] бездіяльність тільки заохочує колишніх регіоналів, *п’яту колону Москви*
Звернення Форуму громадських організацій // Голос України. – 2017. – 30 берез. – С. 4.

Коломойський Ігор

власник найбільшої кількості компаній

Як повідомляє “БізнесЦензор”, серед *власників найбільшої кількості компаній* – ... Ігор Коломойський (45).

...А на чолі країни – олігархи : Порошенко увійшов до трійки найбільших власників компаній // Свобода. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 5.

могутній медіа-олігарх

Джерела “Української правди” повідомляють про таємні перемовини з усе іще *могутнім медіа-олігархом* Ігорем Коломойським...

Поліщук Н. Коломис М. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

Кольченко Олександр

політв’язень Кремля (Кремлівський політв’язень)

Серед *політв’язнів Кремля* є єдиний студент – Олександр Кольченко, українець, студент географічного факультету Таврійського національного університету.

Кремлівські політв'язні [з-поміж них і Олександр Кольченко] без права на навчання та звільнення // *Голос України*. – 2017. – 2 верес. – С. 2.

Команда Володимира Путіна

путінські посіпаки

Захарова А. *Путінські посіпаки* не протягнули через ПАРЄ довибори на окупованому Донбасі [Електронний ресурс] / Анна Захарова // Інформаційний акцент. – 2017. – 25 січ. (дата запиту: 03.08.2017).

чекістське керівництво Російської Федерації

Не маємо права недооцінювати того, що нинішнє *чекістське керівництво Російської Федерації* не може змиритися з існуванням незалежної України, виношує різні плани знищення нашої держави і навіть нації.

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // *Літературна Україна*. – 2017. – 4 трав. – С. 5.

Команда Міхеїла Саакашвілі

бродячий грузинський цирк [шапіто]

“Гастролі *бродячого грузинського цирку-шапіто* [Міхеїла Саакашвілі і його прибічників] явно затяглися і реально почали загрожувати українській державі...” – написав він [Ігор Мосійчук].

Бродячий грузинський цирк затягнувся: Мосійчук підтвердив позбавлення громадянства Саакашвілі [Електронний ресурс] // *Деро.ua*. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 31.07.2017).

Команда Петра Порошенка

конкуренти з протилежного політичного табору олігархів

До влади прийшла не українська меритократія, тобто когорта менеджерів з патріотичним мисленням і високим фаховим рівнем, а *конкуренти з протилежного політичного табору олігархів*.

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // *Літературна Україна*. – 2017. – 4 трав. – С. 1.

Кононенко Ігор

близький друг Президента

Гнів *близького друга президента* [Ігоря Кононенка] був цілком зрозумілим.

Будерацький Є. Мир окремо, війна окремо: як Порошенко і Турчинов “повертали” Донбас [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 6 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

близький соратник Президента [Петра Порошенка]

[Я був призначений у травні 2015 року, а “фас” на нас був даний вже в січні 2016-го.] І це після Першого одеського антикорупційного форуму, коли я вперше назвав імена [підозрюваного в корупції экс-депутата] Миколи Мартиненка і [народного депутата, *близького соратника президента* (Петра Порошенка)] Ігоря Кононенка.

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадів порівнянню з Тимошенко [Електронний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

друг Президента

Прізвище ... *друга президента* Ігоря Кононенка не раз звучало у різних скандальних ситуаціях.

Романюк Р. Пропало все, Куля в лоб та Я від Кононенка: головні політичні меми України [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 28 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

“любий друг” Порошенка

Багато членів БПП відверто незадоволені тим, що відбувається, і точать зуб на “*любих друзів*” [Петра] *Порошенка*, а саме [Сергія] Березенка, [Ігоря] Кононенка і [Олександра] Грановського, які сьогодні завдяки своїй “близькості до тіла” знімають усі вершки й при цьому завдають фракції репутаційної шкоди, яку розподіляють усі її члени без винятку.

Фірсов Є. У токсичному середовищі [Електронний ресурс] / Єгор Фірсов // Тиждень. ua. – 2017. – 12 січ. (дата запиту: 16.11.2017).

не надто харизматичний персонаж

Фракцією ж керують такі, прямо скажемо, *не надто харизматичні персонажі*, як-от ... Ігор Кононенко.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

одіозний соратник Президента

“Смотрящим” за Фондом нині є *одіозний соратник президента* [Петра Порошенка] Ігор Кононенко.

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

“права рука” Президента [Петра Порошенка]

Варто зазначити, що іншим віце-президентом цієї групи був Ігор Кононенко, якого тепер прийнято вважати *“правою рукою” президента* [Петра Порошенка].

Твердь О. Справа “Трейд Коммодіті”: як друг президента брав [Ігор Павловський] на поруки заступника міністра [Електронний ресурс] / Олег Твердь, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

“сірий кардинал” БПП

Прізвище *“сірого кардинала” БПП* ... Ігоря Кононенка не раз звучало у різних скандальних ситуаціях.

Романюк Р. Пропало все, Куля в лоб та Я від Кононенка: головні політичні меми України [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 28 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

“смотрящий” за Фондом держмайна

“Смотрящим” за Фондом нині є одіозний соратник президента [Петра Порошенка] Ігор Кононенко.

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

старий друг Президента

3 лютого 2016 року тодішній міністр економіки Айварас Абромавичус заявив, що іде у відставку через тиск *старого друга президента* Ігоря Кононенка.

З’явилося відео нашумілого рішення суду у справі Кононенка-Абромавичуса [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

Корнет Ігор

ватажок “МВС ЛНР”

Втеча до РФ ватажка “ЛНР” Ігоря Плотницького внаслідок конфлікту з ватажком “МВС ЛНР” [Ігорем] Корнетом викликало паніку в середовищі керівництва “адміністративних органів” цього псевдодержавного утворення [“ЛНР”].

У “ЛНР” заговорили про об’єднання з “ДНР” після втечі Плотницького – ІС [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 24 листоп. (дата запити: 24.11.2017).

не кращий за Плотницького покидьок і запроданець

...на закривавлене крісло “Плотви” [Ігоря Плотницького] (саме так свого ватажка зневажливо називають самі сепаратисти в соцмережах) претендує *не кращий за нього покидьок і запроданець* Ігор Корнет, так званий “міністр МВС «ЛНР»”.

Поваляєв І. “Плотва” Корнету по зубах: заколотники на чолі з Ігорем Корнетом поступово беруть під контроль фейкову “ЛНР” / Іван Поваляєв // Україна молода. – 2017. – 24– 25 листоп. – С. 2.

людина з “орбіти” Федеральної служби безпеки Російської Федерації [ФСБ РФ]

Отже, “переворот” у “ЛНР” на цьому етапі звівся до приходу до влади “глави МДБ ЛНР” Пасечніка – *людини, яка як і Корнет, з “орбіти” ФСБ РФ.*

Тимчук розповів про природу білоруських претензій до України [Електронний ресурс] // UNN. – 2017. – 25 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

новий фактичний переможець у боротьбі за крісло ватажка терористичної “ЛНР”

В разі успіху зусиль українських агентів із відсторонення керівництва “МВС «ЛНР» на нашу територію [так звану «ЛНР»] був готовий зайти 3-й полк спецназу української розвідки”, – звично лякає населення окупованого Луганська “*укрокарателями*” *новий фактичний переможець у боротьбі за крісло ватажка терористичної “ЛНР”* [Ігор Корнет].

Поваляєв І. “Плотва” Корнету по зубах: заколотники на чолі з Ігорем Корнетом поступово беруть під контроль фейкову “ЛНР” / Іван Поваляєв // Україна молода. – 2017. – 24– 25 листоп. – С. 2.

Королевська Наталія

“королева” копанок

[Як можна було повірити Капліну, який почав свою політичну кар’єру з посади агітатора у Наталії Королевської?] *“Королеви” копанок...*

Політична корупція: затримані “касири” депутата Капліна [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 30 трав. (дата запити: 05.09.2017).

співзасновник Інституту соціального захисту громадян

Про основи модернізації пенсійної системи, які пропонується запровадити в Україні, ми дізнавалися у *співзасновника Інституту соціаль-*

ного захисту громадян, народного депутата України (фракція “Опозиційний блок”) Наталії Королевської...

Наталія Королевська: “Пенсійна система має бути справедливою, збалансованою, прозорою та ефективною”: [друкується за листом фракції “Опозиційний блок”] // *Голос України*. – 2017. – 23 берез. – С. 4.

Корчинський Дмитро

людина з багатою та неоднозначною біографією

Щодо блокування [інформаційного телеканалу NewsOne] (я не знаю мотивів [Дмитра] Корчинського, бо це справді *людина з багатою та неоднозначною біографією*), то це означає, що державний механізм не працює.

Лащенко О. Блокадою не зупинити підривну діяльність, потрібне розслідування СБУ – Висоцький про NewsOne [Електронний ресурс] / Олександр Лащенко // *Радіо Свобода*. – 2017. – 4 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

Косюк Юрій

аграрний барон

Відомий *аграрний барон* Юрій Косюк побудував собі розкішний особняк на території археологічної пам’ятки, практично впритул до парку “Феофанія”.

Розкішний маєток впритул до Феофанії // *Свобода*. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 4.

аграрний барон, якому держава виділила чималий кавалок з так званих конфіскованих грошей [Віктора] Януковича

Той самий *аграрний барон*, якому держава виділила чималий кавалок з так званих конфіскованих грошей [Віктора] Януковича.

“Любого друга” Порошенка ввіймали на торгівлі з окупантом // *Свобода*. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 5.

агробарон, якому дісталися конфісковані мільярди Януковича

Це той самий *агробарон* [Юрій] Косюк, якому дісталися конфісковані мільярди Януковича

Там само.

“любий друг” Порошенка

“Любого друга” Порошенка [Юрія Косюка] ввіймали на торгівлі з окупантом // *Свобода*. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 5.

Котвицький Ігор

гаманець політичної корпорації Авакова

Політична корпорація [Арсена] Авакова має ... свій гаманець – депутат Ігор Котвицький, який безкарно вивів з України 40 мільйонів доларів на Панаму.

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Кравець Андрій

завгосп Януковича

Після Революції Гідності керівник Держуправління справами президента Януковича Андрій Кравець (відомий також як “завгосп Януковича”) з дружиною Мариною Пелих покинули Україну, побоюючись кримінального переслідування.

“Колишні” потроху стають теперішніми // Свобода. – 2017. – 3–9 серп. – С. 8.

Кравчук Леонід

Леонід Перший

До епохальних проявів державної мудрості *Леоніда Першого* [Леоніда Кравчука] мусимо зарахувати не лише приватизацію (читай – ліквідацію) мережі книгорозповсюдження, а й знищення таких чотирьох велетів українського Слова, якими були видавництва “Дніпро”, “Веселка”, “Український письменник” і “Українська енциклопедія” (колись – Головна редакція УРЕ).

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр “Просвіта”, 2017. – С. 12.

Креміль Тарас

послідовний мовний герострат чи просто малорос

6 жовтня 2016 року 277 депутатів ВР проголосували в першому читанні за Закон про освіту (3491-д від 04.04.2016) авторства *послідовних мовних геростратів чи просто малоросів*: ... Т. Креміль (“Народний фронт”), І. Кириленко (“Батьківщина”).

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с рускім міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 8.

Кривецький Ігор

головний спонсор “Свободи”

Не останню роль у протестах виділяють і міністру внутрішніх справ Арсену Авакову, натякаючи на те, що на сьогоднішній день він має вплив на “Національний корпус” і підтримує дружні стосунки із *головним спонсором “Свободи”* Ігорем Кривецьким.

Будерацький Є. “Прийшли винести козла”: як минув перший день протестів біля Ради [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

Кривопішин Олексій

одіозний залізничник

Некрасов В. Повелитель “електричок”: як одіозний залізничник [Олексій Кривопішин] продав Києву ліцензію на міську електричку [Електронний ресурс] / Всеволод Некрасов // Економічна правда. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

повелитель “електричок”

Некрасов В. *Повелитель “електричок”*: як одіозний залізничник [Олексій Кривопішин] продав Києву ліцензію на міську електричку [Електронний ресурс] / Всеволод Некрасов // Економічна правда. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

украї одіозна особистість

Кривопішин [Олексій] – *украї одіозна особистість*.

Некрасов В. Повелитель “електричок”: як одіозний залізничник продав Києву ліцензію на міську електричку [Електронний ресурс] / Всеволод Некрасов // Економічна правда. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Крисін Юрій

людина, причетна до одного з найгучніших вбивств за часів Революції Гідності

Журналісти та адвокати обурені таким вироком щодо *людини, причетної до одного з найгучніших вбивств за часів Революції Гідності* [Юрія Крисіна], що сталося неподалік офісу Юрія Іванющенка.

Лещенко С. Система Порошенка-Луценка: вирок Крисіну як сигнал всім незгодним [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 28 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Крутов Олег

учасник “руської весни”

Одну з таких акцій *учасники “руської весни”* [Сергій Юдаєв, Сергій Гапонов, Олег Крутов, Денис Левченко] влаштували у приміщенні телекомпанії АТН, де, за версією слідства, усім заправляв Сергій Юдаєв.

Салімонович Л. Відлуння “руської весни” / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 3.

Кубів Степан

колишній майданівський комендант Будинку профспілок

[Пару слів про нелегкий шлях книги до читачів.] Зустрівши в Українському домі *колишнього майданівського коменданта Будинку профспілок*, а тепер першого віце-прем’єра і Міністра економіки Степана Кубіва, я поділився з ним ідеєю видання цієї книжки і попросив фінансової допомоги.

Бондаренко С. Чим наша мова багатша?.. / Станіслав Бондаренко // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 1.

своєрідна противага для прем’єр-міністра Гройсмана

Табір, який гальмує їх [підприємств] продаж стратегічним інвесторам, очолює перший віце-прем’єр та міністр економічного розвитку Степан Кубів, який є *своєрідною противагою для прем’єр-міністра Гройсмана*.

Лещенко С. Табу на чесну приватизацію: чиї корупційні апетити прикриває перший віце-прем’єр Кубів [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 22 лип. (дата запиту: 11.08.2017).

Кузьмін Ренат

власник золотої лопати

“Я не здивований, що *власник золотої лопати* [Ренат Кузьмін], котрий обвинувачується прокуратурою в розкраданні 1 млн. 200 тисяч державних коштів і переходується на території Росії, написав на мене заву...” – сказав він [Юрій Луценко].

Шумілін О. Луценко каже, що справа у НАБУ стосується його сина [Електронний ресурс] / Олександр Шумілін // Українська правда. – 2017. – 17 листоп. (дата запиту: 20.11.2017).

Кульчицький Микола

багаторічний керівник обласної “Просвіти”

Друзі, побратими, представники влади та громадськості говорили про ювіляра [Миколу Кульчицького] як про... *багаторічного керівника обласної “Просвіти”*...

Неїжмак В. Не зрадив самого себе / Василь Неїжмак // Голос України. – 2017. – 14 квіт. – С. 7.

один із фундаторів народного руху на Полтавщині

Друзі, побратими, представники влади та громадськості говорили про ювіляра [Миколу Кульчицького] як про... *одного з фундаторів народного руху на Полтавщині*...

Там само.

політ’язень, котрого 1969 року засунули за “наклеп на радянську дійсність”

Друзі, побратими, представники влади та громадськості говорили про ювіляра [Миколу Кульчицького] як про... *політ’язня, котрого 1969 року засунули за “наклеп на радянську дійсність”*...

Там само.

Купріяненко Владислав

фігурант справи Онищенка

Кізілов Є. *Фігуранту справи Онищенка* [Владиславові Купріяненку] оголосили нову підозру [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 28 листоп. (дата запиту: 29.11.2017).

Курченко Сергій

близький до “Сім’ї” “младоолігарх”

Тоді правила гри на ринку скрапленого газу визначав *близький до Сім’ї “младоолігарх”* Сергій Курченко.

Патиківський Ю. Медведчук заправляє... / Юрій Патиківський // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 9.

бухгалтер “Сім’ї” Януковича

Компанії, підконтрольні “бухгалтеру Сім’ї Януковича”, втіачу Сергію Курченку, є найбільшими експортерами нелегального експорту вугілля з окупованих територій Донбасу до країн Європи.

ЗМІ: Курченко контролює половину нелегального експорту вугілля з ОРДЛО [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 16 груд. (дата запити: 21.12.2017).

“гаманець” сім’ї Віктора Януковича

Як відомо, у 2014 році МВС встановила схему незаконного ввезення на територію України та реалізації нафтопродуктів групою компаній [Сергія] Курченка, якого називають “гаманцем” сім’ї Віктора Януковича.

Поліція просить Інтерпол розшукати Курченка [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 28 листоп. (дата запити: 29.11.2017).

гаманець Януковича

“«Гаманець Януковича» [Сергій Курченко], який переховується разом з ним від українського правосуддя у Москві, є сумнівним джерелом інформації”, – заявили в АП.

В АП заперечують несплату Порошенком податків від продажу УМН [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 11 груд. (дата запити: 13.12.2017).

кремлівська рукавиця, що підгрибає “націоналізовані” підприємства в окремих районах Донецької й Луганської областей [ОРДЛО]

Наївно вірити, що російські спецслужби не здійснюють технічного контролю переговорів [Сергія] Курченка – *кремлівської рукавиці, що підгрибає “націоналізовані” підприємства в ОРДЛО.*

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запити: 14.12.2017).

людина Віктора Януковича

Генпрокуратура стверджує, що Міхеїл Саакашвілі домовлявся з *людиною Віктора Януковича* Сергієм Курченком про фінансування акцій протесту.

Балачук І. Оголошення повного тексту рішення по Саакашвілі перенесли – адвокат [Електронний ресурс] / Ірина Балачук // Українська правда. – 2017. – 14 груд. (дата запити: 15.12.2017).

молодий олігарх часів Януковича

У постачальників вугілля із зони АТО почалася ротація: у фаворити цього бізнесу виходить *молодий олігарх часів Януковича Сергій Курченко.*

Рясний Д. З нафти у вугілля: Курченко повертається [Електронний ресурс] / Дмитро Рясний // Економічна правда. – 2016. – 1 груд. (дата запити: 11.12.2017).

наближений до экс-президента України Віктора Януковича олігарх-утікач

Пізніше генеральний прокурор України Юрій Луценко повідомив, що діяльність [Міхеїла] Саакашвілі в Україні фінансував *наближений до экс-президента України Віктора Януковича олігарх-втікач* Сергій Курченко, котрий переховується в Росії.

Пиріг В. Невловимий Міхо: СБУ і прихильники Саакашвілі влаштували шоу у прямому ефірі [Електронний ресурс] / Володимир Пиріг, Олег Костюк // Zaxid.net. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

олігарх з оточення Януковича, який переховується в Росії

А Михайло Добкін взагалі заявив, що голос із півки не належить ... [Сергієві] Курченку (*олігарху з оточення Януковича, який переховується в Росії*), і він його не впізнає.

Комарова О. Подвійне дно “плівок Саакашвілі”: ознаки достовірності та неоприлюднені факти [Електронний ресурс] / Ольга Комарова // Радіо Свобода. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 07.12.2017).

олігарх сім'ї Януковича

Правоохоронці – співробітники ГПУ і СБУ – за лічені тижні виявили і ліквідували в Україні організоване злочинне угруповання на чолі з Міхеїлом Саакашвілі, який готував державний переворот за гроші *олігарха сім'ї Януковича* – Сергія Курченка.

Жолобович І. Порошенко vs Саакашвілі: хто тут зрадник? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

олігарх-утікач

Це стосується співпраці низки політиків, зокрема [Міхеїла] Саакашвілі, з членами організованого злочинного угруповання [Віктора] Януковича, в першу чергу *олігарха-втікача* Сергія Курченка, якого називають “гаманцем” Януковича.

Саакашвілі співпрацював з режимом Януковича, – Луценко [Електронний ресурс] // Новини Полтавщини. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

опальний олігарх-утікач

Якщо прив'язка экс-президента Грузії [Міхеїла Саакашвілі] до грошей *опального олігарха-втікача* [Сергія Курченка] в матеріалах справи є, то з реальними діями, які спрямовані на повалення влади, у слідчих якось не складалося.

Братушак О. “Если друг оказался вдруг”. Саакашвілі відмежувався від своїх прихильників [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 20 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

особа з команди “професора”

Аналізуючи програми деяких українських телеканалів (радіо), робиш висновок, що нашому глядачеві (слухачеві) нема потреби дивитися ті путінські московські передачі – достатньо наших, українських, які фінансують, як відзначає “Україна молода” ... [Сергій] Курченко та інші особи з команди “професора” [Віктора Януковича].

Каденюк А. Важливість Слова, або Не так ті вороги, як свої ж “політехнологи”... / Антон Каденюк // Україна молода. – 2017. – 26 лип. – С. 10.

поплічник Віктора Януковича

Згодом генпрокурор Юрій Луценко заявив, що Міхеїл Саакашвілі нібито домовлявся з *поплічником Віктора Януковича* Сергієм Курченком про співпрацю і фінансування акції протесту.

Князев про затримання Саакашвілі: на все свій час [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

символ влади Януковича

“[Уявіть собі масштаб [Міхеїла] Саакашвілі, а хто такий [Сергій] Курченко.] Олігарх-втікач – це та людина, яка була *символом влади Януковича...*” – зазначив [Давид] Сакварелідзе.

У Саакашвілі хочуть проведення експертизи щодо “плівок Курченка” [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 10 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

скандальний олігарх часів Януковича

За даними УП [Української правди], зокрема йдеться про відео, де [Міхеїл] Саакашвілі начебто зустрічається зі *скандальним олігархом часів Януковича* Сергієм Курченком.

Турій Р. Луценко розказує, чому затримали Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Турій // GALKA.IF.UA. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

соратник экс-президента України Віктора Януковича

Документи, які свідчать про отримання коштів від *соратника экс-президента України Віктора Януковича* [Сергія Курченка], і були вилучені у [Сіверіона] Дангадзе.

Мазур Є. Цирк і ненависть на Костьольній: як намагались затримати Саакашвілі [Електронний ресурс] / Євгенія Мазур // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

український бізнесмен-утікач

Тим часом генпрокурор Юрій Луценко заявив, що фінансування акцій [Міхеїла] Саакашвілі здійснював *український бізнесмен-втікач* Сергій Курченко, який, зокрема, передав для “Руху нових сил” півмільйона доларів.

Правоохоронці розшукують Саакашвілі за трьома статтями: проведення розшуку доручено оперативним підрозділам Національної поліції і СБУ [Електронний ресурс] // Тиждень. ua. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

український бізнесмен часів екс-президента Віктора Януковича

Українського бізнесмена часів екс-президента Віктора Януковича – Сергія Курченка – можуть оголосити у міжнародний розшук.

Українська поліція просить Інтерпол оголосити Курченка в міжнародний розшук [Електронний ресурс] // 5 канал. – 2017. – 28 листоп. (дата запиту: 29.11.2017).

український утікач

І раптом *український утікач* [Сергій] Курченко, який живе в Москві і явно контролюється ФСБ, готовий фінансувати [Міхеїла] Саакашвілі.

Жолобович І. Порошенко vs Саакашвілі: хто тут зрадник? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

член оргазінованого злочинного угруповання Януковича

Це стосується співпраці низки політиків, зокрема [Міхеїла] Саакашвілі, з *членами оргазінованого злочинного угруповання Януковича*, в першу чергу олігарха-втікача Сергія Курченка, якого називають “гаманцем” Януковича.

Саакашвілі співпрацював з режимом Януковича, – Луценко [Електронний ресурс] // Новини Полтавщини. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

Кучма Леонід

архітектор української корупції

А нова наша влада уповноважила ... *архітектора української корупції* ... [Леоніда] Кучму бути повноважним представником на Мінських переговорах.

Слабошпицький М. Протирання дзеркала. Те, чого ви не прочитаете в історії літератури : спогади / Михайло Слабошпицький. – К. : Ярослав Вал, 2017. – С. 189.

Леонід Другий

У праці [Дмитра Пилипчука “Про дозу дьогтю в бочці меду: Статистика українського друку на тлі гібридної війни” (К.: ВЦ “Просвіта”, 2017. – 64 с.)] читаємо: “Оскільки ні Кравчук, ні його наступники не перекрили потік в Україну імперської за духом книги, то за часів *Леоніда Другого* (Кучми. – О. Г.) відносно зменшення внутрішнього російськомовного

сумарного накладу книжкової продукції на 20,6% було багатократно знівельоване зовнішніми потоками книговидання РФ”.

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

мало не абсолютне зло

Тоді, в День незалежності 24 серпня, у місті Канів четверо опозиціонерів – экс-прем’єр Євген Марчук, экс-спікер Олександр Мороз, голова парламенту Олександр Ткаченко та мер Черкас Володимир Олійник – пафосно анонсували висунення єдиного кандидата в президенти України, аби здолати чинного – Леоніда Кучму, якого вважали *мало не абсолютним злом*.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

невеликого розуму чоловік

...в 90-х минулого століття *невеликого розуму чоловік* – президент Леонід Кучма – провів приватизацію великих народногосподарських об’єктів і віддав практично безоплатно спільне майно в руки кількох сімей.

Мороз В. 100 років самотності: невивчені уроки революцій [Електронний ресурс] / Віктор Мороз // Українська правда. – 2017. – 17 листоп. (дата запиту: 20.11.2017).

політичний пенсіонер

А нова наша влада уповноважила *політичного пенсіонера...* [Леоніда] Кучму бути повноважним представником на Мінських переговорах.

Слабошпицький М. Протирання дзеркала. Те, чого ви не прочитаєте в історії літератури : спогади / Михайло Слабошпицький. – К. : Ярослав Вал, 2017. – С. 189.

правитель, який завів український державний корабель на небезпечне зближення з Росією

А нова наша влада уповноважила ... *правителя, який завів український державний корабель на небезпечне зближення з Росією*, [Леоніда] Кучму бути повноважним представником на Мінських переговорах.

Там само.

прихильник вирішення усіх питань із Росією одним махом

[Леонід] Кучма був *прихильником вирішення усіх питань з Росією одним махом*, тому активізував підготовку великого Договору про дружбу з РФ, який обговорювали ще з 1992 року.

Романюк Р. Від ГКЧП до АТО: етапи російської агресії [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 23 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

рудий тарган

[Тепер, схоже, Леонід Данилович (Кучма) перебуває у цілком приятельських стосунках із Юрієм Віталійовичем (Луценком).] Навіть попри те, що був період, коли останній не називав свого теперішнього друга інакше, аніж *“рудий тарган”*.

Лебідь Н. “Розслідування просувається погано” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22– 23 верес. – С. 4.

теперішній друг [Юрія Луценка]

[Тепер, схоже, Леонід Данилович (Кучма) перебуває у цілком приятельських стосунках із Юрієм Віталійовичем (Луценком).] Навіть попри те, що був період, коли останній не називав *свого теперішнього друга* інакше, аніж *“рудий тарган”*.

Там само.

той Президент, який пішов на угоду з донецьким олігархічним угрупованням в 2003 році

...Кучма – це *той Президент, який пішов на угоду з донецьким олігархічним угрупованням в 2003 році...*

Там само.

той самий Янукович, який через 9 років розстріляв Євромайдан, попросив Путіна ввести війська в Україну і через що почалася війна

...Кучма – це ... *Той самий Янукович, який через 9 років розстріляв Євромайдан, попросив Путіна ввести війська в Україну і через що почалася війна.*

Там само.

той, хто “топив” за Віктора Януковича у 2004 році

...Кучма – це ... *той, хто “топив” за Віктора Януковича у 2004 році, що спровокувало перший Майдан.*

Там само.

Лавринович Олександр

найбільш легкодоступна мішень

[Олександр] Лавринович назвав себе *“найбільш легкодоступною мішенню”*.

Лавринович: Я *найбільш легкодоступна мішень* [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 15 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Лавров Сергій

змосковщений “іноходець”

...не видаваймо бажане за дійсне, протиставляючи “братній російський народ”, з яким ми, як писав поет, начебто “безсмертні в віках”, неадекватним керівникам з числа змосковщених “іноходеців” на кшталт ... “тбіліського вірменина” [Сергія] Лаврова...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

неадекватний керівник

...не видаваймо бажане за дійсне, протиставляючи “братній російський народ”, з яким ми, як писав поет, начебто “безсмертні в віках”, неадекватним керівникам з числа змосковщених “іноходеців” на кшталт ... “тбіліського вірменина” [Сергія] Лаврова...

Там само.

тбіліський вірменин

... не видаваймо бажане за дійсне, протиставляючи “братній російський народ”, з яким ми, як писав поет, начебто “безсмертні в віках”, неадекватним керівникам з числа змосковщених “іноходеців” на кшталт ... “тбіліського вірменина” [Сергія] Лаврова...

Там само.

Левченко Денис

учасник “руської весни”

Одну з таких акцій учасники “руської весни” [Сергій Юдаєв, Сергій Гапонов, Олег Крутов, Денис Левченко] влаштували у приміщенні телекомпанії АТН, де, за версією слідства, усім заправляв Сергій Юдаєв.

Салімонович Л. Відлуння “руської весни” / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 3.

Левченко Юрій

депутат, названий пані Іриною [Луценко] “парнокопитним” іменником

... Недава [Олег] пишається своєю місією: “Я впевнений, що саме мое втручання врятувало «Свободу» від спілкування з нашими розлюченими дівчатами, яким вже остогидла непарламентська поведінка деяких

депутатів [Юрія Левченка], названих пані Іриною [Луценко] «парнокопитним» іменником».

Руденко С. Олег Недава: той, хто козлів з Ради виносить [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 9 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

найактивніший законодавець Верховної Ради

Народний депутат – свободівець Юрій Левченко – *найактивніший законодавець Верховної Ради.*

Націоналістична палітра // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 2.

Лесик Андрій

проросійський депутат-піарник

Лесика [Андрія] позбавили депутатського мандата як *проросійського депутата-піарника...*

Соратника Медведчука заарештували без права застави [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 16 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

соратник Медведчука

Соратника Медведчука [Андрія Лесика] заарештували без права застави [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 16 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Лещенко Сергій

горе-антикорупціонер

Нардеп від БПП і *горе-антикорупціонер* Сергій Лещенко вважає, що скандальний допис його цивільної дружини Анастасії Топольської підтримує більшість громадян України.

Коли устами дружини говорить “руській мір”...: Лещенко вважає, що не тільки його пасія приязно ставиться до москвитів // Свобода. – 2017. – 11– 17 трав. – С. 4.

предмет переслідування з боку правоохоронних органів за те, що чесно задекларував придбане житло, не ховаючись за підставними особами

Я [Сергій Лещенко] також став *предметом переслідування з боку правоохоронних органів за те, що чесно задекларував придбане житло, не ховаючись за підставними особами.*

Лещенко С. Чому насправді Саакашвілі позбавили українського громадянства [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин "24". – 2017. – 1 серп. (дата запиту: 11.08.2017).

прихильник Саакашвілі з числа антикорупціонерів

Саакашвілі не заходить у праву ідеологічну нішу, а його *прихильники з числа антикорупціонерів* на кшталт [Сергія] Лещенка чи [Мустафи] Найєма взагалі у цій ніші виглядатимуть як чужорідне тіло.

Васильченко Ю. Як довго триватиме дружба Саакашвілі з "нациками" [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло.ua. – 2017. – 17 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

співорганізатор та активний учасник так званих акцій протесту під керівництвом Міхеїла Саакашвілі

"Рада фракції Партії «Блок Петра Порошенка» звертається до членів фракції ... Сергія Лещенка, Мустафи Найєма, які були *співорганізаторами та активними учасниками так званих акцій протесту під керівництвом Міхеїла Саакашвілі*: Ми вимагаємо публічно пояснити всьому українському суспільству, виборцям, які віддали за вас свої голоси, свою позицію і мотивацію при підбурюванні українських громадян до акцій протесту", – стверджується у заяві.

У БПП просять "покаятися" Найєма, Лещенка і Заліщук [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

Литвин Володимир

послідовний мовний герострат чи просто малорос

6 жовтня 2016 року 277 депутатів ВР проголосували в першому читанні за Закон про освіту (3491-д від 04.04.2016) авторства *послідовних мовних геростратів чи просто малоросів*: ... О. Скрипник ("Самопоміч"), В. Литвин ("Воля народу")...

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття "с руским міром" / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 8.

співавтор кучмізму

Й от тепер, напередодні четвертої річниці Революції гідності, *співавтор кучмізму* [Володимир Литвин] ... вчить нас усіх демократії, парламентаризму й захисту народних інтересів.

Грабовський С. Литвин завжди Литвин [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 21 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

фігурант справи про закупівлю "рюкзаків Авакова"

До Солом'янського райсуду ще не надійшли клопотання Спеціалізованої антикорупційної прокуратури про обрання запобіжних заходів *фі-*

гурантам справи про закупівлю “рюкзаків Авакова” [Арсену Авакову, Сергієві Чеботарю, Володимирові Литвіну].

“Рюкзаки Авакова”: суд чекає клопотання Антикорупційної прокуратури [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

фігурант справи “рюкзаків”

НАБУ повідомило про підозру двом з трьох фігурантів [Олександрові Авакову, Сергієві Чеботарю, Володимирові Литвіну] справи про розтрату державних коштів під час закупівлі рюкзаків Міністерством внутрішніх справ.

Коваленко О. Син Авакова та ще один фігурант “справи рюкзаків” отримали підозри [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко, Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Літинський Святослав

борець за право на рідну мову в Україні

Запорукою невмирущості стародавньої української нації і її мови є саме такі небайдужі люди, як *борець за право на рідну мову в Україні* Сергій Мельничук.

Ющук І. Право на рідну мову / Іван Ющук // Слово Просвіти. – 2017. – 20–26 квіт. – С. 10.

відомий захисник української мови

...Святослав Володимирович Літинський – ... відомий захисник української мови.

Княжицький М. Оксана Забужко: Україна має багато переваг перед Європою, яка боїться Росії [Електронний ресурс] [Микола Княжицький] // Еспресо. – 2017. – 30 лип. (дата запиту: 04.08.2017).

Ложкін Борис

медіа-магнат

Що вже казати, коли в червні 2014 року в ефірі програми “Вечір з Миколою Княжицьким” ще один *медіа-магнат* Борис Ложкін, щойно призначений на посаду глави Адміністрації Президента новообраного Петра Порошенка, прямим текстом заявив, що “україномовна преса невігідна”.

Позняк-Хоменко Н. Невигідна преса: чому україномовні друковані видання опинилися на межі виживання / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 5 груд. – С. 5.

Луценко Ірина

дружина генерального прокурора й за сумісництвом народна депутатка, представниця Президента у Верховній Раді

Дружина генерального прокурора і за сумісництвом народна депутатка, представниця президента у Верховній Раді Ірина Луценко показала справжнє обличчя.

Гнап Д. “Досвід Януковича”: про козлів, які заважають владі жити [Електронний ресурс] / Дмитро Гнап // Телеканал новин “24”. – 2017. – 10 жовт. (дата запити: 20.10.2017).

дуже наближена до глави держави персона

У лютому цього року про можливість введення воєнного стану нагадала депутатка від БПП Ірина Луценко – дружина Генерального прокурора і *дуже наближена до глави держави персона*.

Лебідь Н. Чого “не подарує” Петро Порошенко / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 берез. – С. 4.

жінка III тисячоліття

Маляр А. Ірина Луценко – “Жінка III тисячоліття”: це продовження азійської частини нашої культури і втрата реальності [Електронний ресурс] / Анна Маляр // Гордон. – 2017. – 21 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

жінка третього тисячоліття у номінації “Баба Яга”

“Жінка третього тисячоліття у номінації баба Яга”, – у соцмережах висміяли Ірину Луценко [Електронний ресурс] // Вголос. – 2017. – 21 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

та, що закликає “Винесі казла”

“...23 лютого 2014 року, в день скасування мовного закону КК, лише він [Джемилев] і та, що закликає «Винесі казла» Ірина Луценко серед усієї опозиції не проголосували ЗА!”

ПАРЄ підтримала імперські мовні правки румунів та угорців // Свобода. – 2017. – 19– 25 жовт. – С. 7.

тунінгована дружина Генпрокурора

Відомі блогери відзначають, що насправді жінкою “третього тисячоліття” є не *“тунінгована дружина Генпрокурора”* [Ірина Луценко], а жінки-воїни, які захищають Батьківщину на фронті, або волонтерки, які

віддають все для його забезпечення, або лікарі та медсестри, які під вогнем рятують поранених бійців, або матері, які ховають своїх полеглих на війні синів.

“Жінка третього тисячоліття у номінації баба Яга”, – у соцмережах висміяли Ірину Луценко [Електронний ресурс] // Вголос. – 2017. – 21 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

Луценко Юрій

близький союзник Порошенка

Водночас Генеральний прокурор Юрій Луценко, *близький союзник Порошенка*, почав відкриту війну проти НАБУ.

Лебідь Н. Як спустошувалися “порохівниці”: що думають на Заході про Порошенка та його боротьбу з корупцією / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 12 груд. – С. 4.

головний захисник топ-корупціонерів від Національного антикорупційного бюро України [НАБУ]

Організатори [“Автомайдан” і “Центр протидії корупції”] заявили, що він [Юрій Луценко] “здав” агентів НАБУ, які працювали під прикриттям, і “став *головним захисником топ-корупціонерів від НАБУ*”.

Луценко про акцію “Ковдра для генпрокурора”: ви би краще зустріли керівництво НАБУ і САП в аеропорту [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

захисник корупціонерів

“Ми доводимо *захиснику корупціонерів* [Юрієві] Луценку, що за детективів НАБУ і [Артема] Ситника ми станемо горою”, – зазначив [Віталій] Шабунін на своїй сторінці у Facebook.

“Автомайдан” поїхав до Луценка з картою ковдрою [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 9 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

“інформаційний таран” при “сірому кардиналі” Турчинові

Юрій Луценко при цьому буде грати роль *“інформаційного тарана” при “сірому кардиналі” [Олександрові] Турчинові*, на чий плечі ляже побудова логістики, робота штабів і бюджетування.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політпроект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

керманч Різницької

Відтак Генпрокурор Юрій Луценко пішов значно далі за своїх попередників у спробах притягнути недоторканих парламентаріїв до кримінальної відповідальності: жоден інший *керманч Різницької* не про-

дукував стільки подань ГПУ про надання згоди Ради на позбавлення депутатської недоторканності, притягнення до кримінальної відповідальності й арешт.

Бойко І. Кількість – не якість: Луценко не покарав жодного позбавленого недоторканності депутата / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 14 лип. – С. 4.

колишній правозахисник

“Соромно, товариш Луценко, що так може виродитися *колишній правозахисник...*”, – сказав він [Міхеїл Саакашвілі], звертаючись до Луценка.

Саакашвілі звинуватив Луценка в ксенофобії [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 24 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

колишній так званий віп-в'язень, який став генеральним прокурором країни

Та коли про це розповідає *колишній так званий віп-в'язень, який став генеральним прокурором країни* [Юрій Луценко], від нього можна чекати цілком зрозумілого й праведного бажання помсти всім тим, хто прирік його на ці тортури.

Долженкова І. Юрій Луценко у світлі лагідних прожекторів [Електронний ресурс] / Інна Долженкова // Детектор медіа. – 2017. – 17 берез. (дата запити: 29.11.2017).

людина, яка була політв'язнем

“Соромно, товариш Луценко, що так може виродитися *... людина, яка була політв'язнем...*” – сказав він [Міхеїл Саакашвілі], звертаючись до Луценка.

Саакашвілі звинуватив Луценка в ксенофобії [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 24 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

народний трибун

Така риторика дуже відповідає його [Юрія Луценка] іміджу *народного трибуна*.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

особа без юридичної освіти на посаді генпрокурора

Саме перебування Луценка як *особи без юридичної освіти на посаді генпрокурора* є абсурдним за міжнародними стандартами, адже прокуратура здійснює нагляд щодо усіх слідчих і оперативних підрозділів.

Лещенко С. Перевершити Пшонку: Луценко роздуває бюджет ГПУ, але не реформує її [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 29 лип. (дата запити: 11.08.2017).

політичний в'язень

[У 2013-му його (Юрія Луценка) помилували.] У 2014-му році політика визнали *політичним в'язнем*.

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин "24". – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

розчарування року [2017]

Луценко [Юрій] – *розчарування року*.

Сукач Н. ТОП-5 зрад в Україні за 2017 рік [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин "24". – 2017. – 20 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Лягін Роман

один із головних творців сепаратистського утворення "Донецької народної республіки" ["ДНР"]

Один із головних творців сепаратистського утворення "ДНР" вражає прозорінням у останніх своїх постах у соцмрежах.

Один із головних творців "ДНР" прозрів: "Тисячі людей забиває Росія, як худобу, заради телекартинки" [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 10.10.2017).

організатор "референдуму" сепаратистів 2014 року в Донецьку

Організатор "референдуму" сепаратистів 2014 року в Донецьку Роман Лягін здався першим.

Там само.

організатор сепаратистського шабашу 2014 року в Донецьку

Як видно з подальших коментарів Романа Лягіна, пише Експрес, *організатор сепаратистського шабашу 2014 року в Донецьку не кається, що задурманював людям голову сепаратистськими ініціативами.*

Там само.

Ляшко Олег

апологет підвищення мінімальної зарплати

"Я моніторив ситуацію кожен день, бо я апологет підвищення мінімальної зарплати".

Драковська У. Олег Ляшко: "Хто проти підвищення зарплат – вороги трудового народу" / Уляна Драковська // Голос України. – 2017. – 1 берез. – С. 3.

бідний правдоруб

З вилами у руках він [Олег Ляшко] нібито бореться з багатіями, демонстративно їсть землю у Верховній Раді та корчить із себе *бідного правдоруба*.

Правда борця із скотиняками: на чому любить їздити та літати “бідний” правдоруб Ляшко [Електронний ресурс] // Голос народу. – 2017. – 19 черв. (дата запиту: 10.10.2017).

борець за права нужденних

Борець за права нужденних [Олег Ляшко], який чотири скликання поспіль проходив до ВРУ із вилами в руках і гучними лозунгами.

“Рятівник” Ляшко: звідки беруться і на що витрачаються радикальні мільйони [Електронний ресурс] // Bihus.info. – 2017. – 28 берез. (дата запиту: 10.10.2017).

“борець зі скотиняками”

Суд врятував *“борця зі скотиняками”* [Олега Лашка], заборонивши прокуратурі перевіряти його декларацію [Електронний ресурс] // Голос народу. – 2017. – 26 черв. (дата запиту: 10.10.2017).

везунчик долі

У ситуації з нинішнім *везунчиком долі* Олегом Ляшком, схоже на те [“процес електронного декларування може перерости в процес амністії”].

Нечипоренко М. Як Ляшко з ймовірністю “одна багатотрильйонна” три рази поспіль у лотерею вигравав [Електронний ресурс] / Марина Нечипоренко // Укрінформ. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

власник вил

[Замовлення на пожежні машини для підприємств, пов’язаних з Ляшком, стали вже легендарними для торгів з “радикалами” щодо підтримки бюджету.] Але ці історії, як і не дуже скромний образ життя *власника вил* [Олега Ляшка], не надто відлякують його не надто перебірливий електорат.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

головний “борець із скотиняками” країни

Головний “борець із скотиняками” країни [Олег Ляшко] вважає, що Луценко став главою ГПУ завдяки змові з Порошенком задля узурпації влади.

“Візьмися за свого шефа Луценка” – Ляшко звернувся до Холодницького [Електронний ресурс] // Голосу народу. – 2017. – 12 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

головний радикал

“...Служити потрібно Україні, а молитися на українців”, – переконаний *головний радикал* [Олег Ляшко].

“Коли у них кілька паспортів у матні, якій державі вони служать та якому Богу моляться?” // Правда : газета / Радикальна партія Олега Ляшка. – 2017. – Березень. – С. 3.

голослівний нардеп

Замикає трійку *голослівних нардепів* [Олег Ляшко, Сергій Каплін, Ігор Мосійчук] Ігор Мосійчук: з 93 обіцянок виконано кожен третю.

Скільки обіцянок із гучних заяв виконав Олег Ляшко: результати дослідження [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 6 груд. (дата запити: 18.01.2017).

дамський угодник

Печериця Г. *Дамський угодник* [Олег Ляшко] / Галина Печериця // Україна молода. – 2017. – 10– 11 берез. – С. 3.

досвідчений політик, який двічі проходив до Верховної Ради під прапором Блоку Юлії Тимошенко

Через рік, у 2011 році очільником партії стає Олег Ляшко – вже на той час *досвідчений політик, який двічі проходив до Верховної Ради під прапором Блоку Юлії Тимошенко*.

Кривко А. Радикальна деградація: від Франка до Ляшка [Електронний ресурс] / Антон Кривко, Олександра Кузіва // Чесно. – 2017. – 5 груд. (дата запити: 08.12.2017).

другий [Олег Ляшко] – кулуарний: продуманий, серйозний і зосереджений виключно на власній політичній вигоді

[І в цьому – весь Ляшко. Точніше – два Ляшки...] *Другий [Олег Ляшко] – кулуарний: продуманий, серйозний і зосереджений виключно на власній політичній вигоді*.

Кравець Р. Вила Ляшка: від Тимошенко і Львовичкіна до Ахметова [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Роман Романюк, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запити: 13.10.2017).

епатажний політик

Епатажний політик [Олег Ляшко], якого впізнають по гучних заявах і неординарній поведінці.

“Рятівник” Ляшко: звідки беруться і на що витрачаються радикальні мільйони [Електронний ресурс] // Bihus.info. – 2017. – 28 берез. (дата запити: 10.10.2017).

захисник землі і бідних

[...(Олег Ляшко) кричатиме, що всі навколо “скотиняки”, включно із Тимошенко.] І тільки він “захисник землі і бідних”.

Битва популістів: Тимошенко і Ляшко розпочали війну за землю [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 18 квіт. (дата запиту: 19.04.2017).

захисник села

Є ще один відомий захисник села – лідер “Радикальної партії” Олег Ляшко.

Там само.

кумир для багатьох коуберів

Скандальний нардеп [Олег Ляшко] став кумиром для багатьох коуберів.

Від корови – до скотиняки: кращі коуби з Олегом Ляшком [Електронний ресурс] // ТСН. – 2016. – 8 квіт. (дата запиту: 10.10.2017).

лідер Радикальної партії свого імені

Лідер Радикальної партії свого імені Олег Ляшко обіцяє у понеділок, 10 квітня, прийти на засідання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Ляшко обіцяє “витрусити Вовка” з НКРЕКП [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 7 квіт. (дата запиту: 10.10.2017).

лотерейний щасливчик

Лотерейний щасливчик [Олег] Ляшко: у мережі згадали, як радикал люто боровся з ігровими автоматами [Електронний ресурс] // Вголос. – 2017. – 26 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

любитель корів

Любитель корів [Олег] Ляшко “пересадив” Тимошенко на волів [Електронний ресурс] // Деро.ua. – 2017. – 16 берез. (дата запиту: 10.10.2017).

нардеп-“радикал”

Нардеп-“радикал” [Олег Ляшко] вбачає в цьому “ознаки змови між президентом Порошенком і його кумом Луценком задля захоплення влади, монополізації влади, узурпації та зловживання владою, в тому числі й з метою особистого збагачення”.

“Візьмися за свого шефа Луценка” – Ляшко звернувся до Холодницького [Електронний ресурс] // Голосу народу. – 2017. – 12 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

не перший азартний щасливчик в українському політикумі

А тим часом виявляється, [Олег] Ляшко – не перший азартний щасливчик в українському політикумі.

Нечипоренко М. Як Ляшко з ймовірністю “одна багатотрильйонна” три рази поспіль у лотерею вигравав [Електронний ресурс] / Марина Нечипоренко // Укрінформ. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

один [Олег Ляшко] – публічний: ексцентричний, провокативний, різкий і непримиренний борець за “долю народу”

[І в цьому – весь Ляшко. Точніше – два Ляшки.] Один [Олег Ляшко] – публічний: ексцентричний, провокативний, різкий і непримиренний борець за “долю народу”.

Кравець Р. Вила Ляшка: від Тимошенко і Львовичкіна до Ахметова [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Роман Романюк, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 13.10.2017).

один із найзручніших опонентів в другому турі для Петра Олексійовича

Цікавий Ляшко Порошенку і з точки зору майбутніх президентських виборів – на Банковій вважають головного “радикала” *одним із найзручніших опонентів в другому турі для Петра Олексійовича* [Порошенка].

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

один із найяскравіших ораторів Верховної Ради

Олег Ляшко – *один із найяскравіших ораторів Верховної Ради*.

Кравець Р. Вила Ляшка: від Тимошенко і Львовичкіна до Ахметова [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Роман Романюк, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 13.10.2017).

одіозний радикал

Проте поза очі *одіозний радикал* [Олег Ляшко] виявився дещо не таким, яким намагається здатись.

Правда борця із скотиняками: на чому любить їздити та літати “бідний” правдоруб Ляшко [Електронний ресурс] // Голос народу. – 2017. – 19 черв. (дата запиту: 10.10.2017).

пестунчик долі

Пестунчик долі: соцмережі вражені “радикальним виграшем” [Олега] Ляшка [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 24.11.2017).

поціновувач сільського реманенту (вила) і худоби (корова)

Це і приблизно не ті суми, які вказав головний радикал, *поціновувач сільського реманенту (вила) і худоби (корова)* [Олег Ляшко] в своїй декларації.

Нечипоренко М. Як Ляшко з ймовірністю “одна багатотрильйонна” три рази поспіль у лотерею вигравав [Електронний ресурс] / Марина Нечипоренко // Укрінформ. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

“проект” голови Адміністрації Президента Януковича Сергія Львовочкіна

На переконання Мустафи Найєма, Олег Ляшко був *“проектom” голови Адміністрації президента Януковича Сергія Львовочкіна.*

Кривко А. Радикальна деградація: від Франка до Ляшка [Електронний ресурс] / Антон Кривко, Олександра Кузіва // Чесно. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

така політична істота, яка може зробити рейтинг на рівному місці

Як влучно висловився в розмові з УП один із лідерів “Народного фронту”, “Ляшко – це така політична істота, яка може зробити рейтинг на рівному місці...”

Кравець Р. Вила Ляшка: від Тимошенко і Львовочкіна до Ахметова [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Роман Романюк, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 13.10.2017).

така політична істота, яка ніколи нічого не робитиме, якщо не бачить електоральної вигоди для себе

Як влучно висловився в розмові з УП один із лідерів “Народного фронту”, “Ляшко – це така політична істота ... яка ніколи нічого не робитиме, якщо не бачить електоральної вигоди для себе”.

Там само.

той, хто на броньованому кадилаку їздить розповідати про пенсії “простой людини”

Він [Олег Ляшко] *той, хто на броньованому кадилаку їздить розповідати про пенсії “простой людини”.*

“Рятівник” Ляшко: звідки беруться і на що витрачаються радикальні мільйони [Електронний ресурс] // Bihus.info. – 2017. – 28 берез. (дата запиту: 10.10.2017).

той, хто ніколи не мав власного бізнесу, але спромігся купити маєток за 15 млн. грн.

Він [Олег Ляшко] *той, хто ніколи не мав власного бізнесу, але спромігся купити маєток за 15 млн. грн.*

Там само.

“чихухаха” Президента України Петра Порошенка

Нагадаємо, що вчора після сварки на засіданні погоджувальної ради парламенту лідер “Батьківщини” Юлія Тимошенко назвала головного радикала Олега Ляшка ... *“чихухаха” президента України Петра Порошенка.*

Захищаючи чихухаха, партнер Ляшка кинувся у “собачі бої” з Тимошенко [Електронний ресурс] // Деро. ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

Ляшко Олег і Тимошенко Юлія

королі демагогії

...нещодавно Ляшко дуже образився на те, що експерти назвали його і Тимошенко *королями демагогії*.

Битва популістів: Тимошенко і Ляшко розпочали війну за землю [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 18 квіт. (дата запиту: 19.04.2017).

Льовочкін Сергій

головний маніпулятор України

Мейзерський. Поплутав країни: *головним маніпулятором України* [Сергієм Льовочкіним] зайнялася французька поліція [Електронний ресурс] / Мейзерський // ЕТСЕТЕРА. – 2017. – 29 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

ініціатор силового розгону протестуючих в ніч з 29 на 30 листопада 2013 року

Між тим, у 2016 році голова МВС Арсен Аваков назвав [Сергія] Льовочкіна *ініціатором силового розгону протестуючих в ніч з 29 на 30 листопада 2013 року*.

Там само.

колишній гауляйтер Януковича

“Зараз з детективом НАБУ узгоджую час допиту і обов’язково розповім про всі схеми незаконного збагачення *колишнього гауляйтера Януковича* [Сергія Льовочкіна]”, – заявив Мосійчук.

Радикал Мосійчук свідчитиме про незаконне збагачення Льовочкіна [Електронний ресурс] // intv. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 12.09.2017).

недоторканий проросійський політик

Вона [спроба “взяти в заручники” сина (Арсена) Авакова (Олександра)] не матиме жодних наслідків через відсутність самого факту злочину, а лише стане спробою тиску на Авакова, який “осмілився” розпочати розслідування проти Льовочкіна та інших *недоторканих проросійських політиків*.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов’язана з “Майданом” під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3–4 листоп. – С. 4.

пряма агентура ФСБ

“... [Якби я поїхав до Москви, це була б поїздка в один кінець із зупинкою в Лефортово, а Артеменко, Бойко, Льовочкін, Савченко та інші їздять туди і ніхто їх не в’яже і не саджає.] Для мене відповідь очевидна:

або вони працюють на Кремль, або вони – *пряма агентура ФСБ*”, – припускає лідер Радикальної партії [Олег Ляшко].

Двораковська У. Олег Ляшко: “Артеменко був завербований агентурою ФСБ” / Уляна Двораковська // Голос України. – 30 берез. – С. 2.

сірий кардинал української політики

Сергій Львовчкін з 2004 року фігурує в вітчизняних ЗМІ як *“сірий кардинал” української політики*.

Мейзерський. Поплутав країни: головним маніпулятором України зайнялася французька поліція [Електронний ресурс] / Мейзерський // ET CETERA. – 2017. – 29 листоп. (дата запити: 21.12.2017).

Львовчкін Сергій і Бойко Юрій

пара прокажених

Всі, хто має справу з *парою прокажених* Львовчкіним-Бойком, закінчують дуже погано, як Янукович.

Ляшко О. Промосковські сили поширюють фейки про участь РПЛ у коаліції [Електронний ресурс] / Олег Ляшко // Обозреватель. – 2017. – 14 берез. (дата запити: 28.08.2017).

Магочі Пол

“батько” новітнього русинства

Для закарпатської громадськості цей науковець [Пол Магочі], який, до того ж, ще й парадоксальним чином очолює кафедру українських студій в Торонто, асоціюється в першу чергу як *“батько” новітнього русинства*.

Гаврош О. Чому ідеолог закарпатського сепаратизму вільно їздить Україною? / Олександр Гаврош // Слово Просвіти. – 2017. – 10–16 серп. – С. 6.

ідеолог закарпатського сепаратизму

Гаврош О. Чому *ідеолог закарпатського сепаратизму* [Пол Магочі] вільно їздить Україною? / Олександр Гаврош // Слово Просвіти. – 2017. – 10–16 серп. – С. 6.

ідеолог неорусинства

Після протестів громадськості зустріч з *ідеологом неорусинства* [Пол Магочі] у Закарпатській обласній бібліотеці скасували.

Там само.

Макеєнко Володимир

український політичний флюгер

Макеєнко – приклад *українського політичного флюгера*, який за час своєї політичної кар'єри встиг змінити всі можливі табори.

Романюк Р. На порозі медійного переділу: чому Княжицький продає, а друг президента купує канал [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 26 січ. (дата запиту: 02.01.2018).

Макіашвілі Давид

громадянин Грузії, якого видворили з України

“Почали кричати: «лягай-лягай»”, – згадує *громадянин Грузії, якого видворили з України*, Давид Макіашвілі.

Кречко Я. Видворення грузинських добровольців з України: захист держінтересів чи виклик Саакашвілі? [Електронний ресурс] / Ярослав Кречко, Євген Головін // Радіо Свобода. – 2017. – 27 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

Малофеев Костянтин

російський прокремлівський олігарх

Російського прокремлівського олігарха Костянтина Малофеева, який підозрюється у фінансуванні бойовиків ОРДЛО, оголошено у міждержавний розшук, а досудове розслідування щодо нього зупинено.

Малофеева, який фінансував бойовиків, оголошено у міждержавний розшук [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 25 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

Мармазов Руслан

активіст проросійського руху на Донбасі

Мама “донецького федералізму” [Тетяна Мармазова] просить президента [Володимира Путіна] дати їй і чоловікові громадянство цієї країни, як “... *активістам проросійського руху на Донбасі*”.

“Мама донецького федералізму” Мармазова попросила Путіна про громадянство РФ [Електронний ресурс] // Vseprava. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 11.10.2017).

людина “руського мира”

Мама “донецького федералізму” [Тетяна Мармазова] просить президента [Володимира Путіна] дати їй і чоловікові громадянство цієї країни, як “людям русського мира...”.

Там само.

Мармазова Тетяна

агент СБУ

ЗМІ назвали “агентом СБУ” ... [Тетяну Мармазову] [Електронний ресурс] // Кореспондент.net. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

активіст проросійського руху на Донбасі

Мама “донецького федералізму” [Тетяна Мармазова] просить президента [Володимира Путіна] дати їй і чоловікові громадянство цієї країни, як “... активістам проросійського руху на Донбасі”.

“Мама донецького федералізму” Мармазова попросила Путіна про громадянство РФ [Електронний ресурс] // Vseprava. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 11.10.2017).

донецька сепаратистка

Росія депортує *донецьку сепаратистку* [Тетяну] Мармазову [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 29 трав. (дата запиту: 11.10.2017).

людина “руського мира”

Мама “донецького федералізму” [Тетяна Мармазова] просить президента [Володимира Путіна] дати їй і чоловікові громадянство цієї країни, як “людям русського мира”...

Там само.

мама “донецького федералізму”

Мама “донецького федералізму” [Тетяна Мармазова] просить президента [Володимира Путіна] дати їй і чоловікові громадянство цієї країни, як “людям русського мира, активістам проросійського руху на Донбасі”.

Там само.

одна з організаторів “референдуму” в Донецьку

ЗМІ назвали ... *одну з організаторів “референдуму” в Донецьку* [Тетяну Мармазову] [Електронний ресурс] // Кореспондент.net. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

одна з організаторів референдуму на Донбасі в 2014 році

Тетяну Мармазову називають *одним з організаторів референдуму на Донбасі в 2014 році*.

Там само.

“оперативне джерело”

У документах Служби безпеки України жінку [Тетяну Мармазову] називають *“оперативним джерелом”*, – пише видання [“Голос Правди”]. Там само.

Мартиненко Микола

легенда української політики

Затриманий НАБУ екс-депутат Микола Мартиненко є *легендою української політики*, який мав та має тісні зв'язки з кількома останніми президентами та прем'єр-міністрами.

Червоненко В. Микола Мартиненко: від “любих друзів” до Яценюка [Електронний ресурс] / Віталій Червоненко // ВВС Україна. – 2017. – 22 квіт. (дата запити: 25.04.2017).

один з лідерів “Народного Фронту” [“НФ”]

Уперше це [загострення відносин між “Народним фронтом” і Блоком Петра Порошенка] сталося, коли НАБУ (вочевидь, не без участі прездидентської команди) розпочало справу проти Миколи Мартиненка, *одного з лідерів “НФ”*.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запити: 07.11.2017).

один із донорів кампанії блоку “Наша Україна”

...Його [Миколу Мартиненка] називали *одним з донорів кампанії блоку “Наша Україна”*, а сам обрався у своєму ковельському окрузі.

Червоненко В. Микола Мартиненко: від “любих друзів” до Яценюка [Електронний ресурс] / Віталій Червоненко // ВВС Україна. – 2017. – 22 квіт. (дата запити: 25.04.2017).

один із найбільших спонсорів української опозиції часів правління Віктора Януковича

Микола Мартиненко вважався *одним із найбільших спонсорів української опозиції часів правління Віктора Януковича*.

Там само.

символ української корупції в парламенті

Він [депутат Мартиненко] став *символом української корупції в парламенті*.

Ревуцька О. Чому одіозні депутати так легко потрапляють у Раду: версії політиків [Електронний ресурс] / Олександрі Ревуцька // Політерно. – 2017. – 11 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

соратник Порошенка та Яценюка

[Наприкінці 2017 року добігло кінця одне з найгучніших розслідувань Національного антикорупційного бюро.] *Соратнику Порошенка та Яценюка* Миколі Мартиненку висунуто остаточну підозру.

Лещенко С. Як формувався відкат для Мартиненка та його спільників: гучне розслідування [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 26 груд. (дата запити: 02.01.2018).

спонсор “фронтовиків”

Робилося це “на знак вдячності” за згоду міністра взяти на поруки *спонсора “фронтовиків”* Миколу Мартиненка, – запевняють співрозмовники у НФ.

В оточенні Порошенка назріває конфлікт через Яценюка і Гройсмана [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 8 черв. (дата запити: 09.08.2017).

фінансист Майдану

[“Вони (впізнавані обличчя) і були основною рушійною силою *Майдану*.] [Арсеній] Яценюк був *його* обличчям... [Микола] Мартиненко – *фінансистом*”, – пише [Микола] Княжицький.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов’язана з “Майданом” під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3– 4 листоп. – С. 4.

Марушевська Юлія

звичайний вундеркінд

До цього ж молода та гарна 26-річна філолог [Юлія Марушевська] попрацювати ще не встигла – то Гарвард завадив, то Кембрідж чи то Стенфорд, хто зна, напевне, вона просто *звичайний вундеркінд*.

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запити: 11.09.2017).

Матвієнко Валентина

так звана українка

[Керівник Держдуми Валентина Матвієнко, до якої моє прізвище не має жодного відношення, законодавчо закріпила похід путінців на Україну.] На одній платформі з нею стоїть Глазьев – радник Путіна, депутат Думи – Жириновський та багато інших *так званих “українців”*, вихідців з нашої землі.

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

Медведев Дмитро

будильник року

Квітень: “*Будильник року*” – Дмитро Медведев...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

головний і постійний партнер Путіна

[І, можливо, найважливіше політично: йдеться про другу людину в країні. Прем'єр-міністра і колишнього президента Росії (Дмитра Медведева).] *Головного і постійного партнера Путіна ...* – він не побоявся йому країну передати на чотири роки.

“Він вам не Дімон” [Електронний ресурс] // День. – 2017. – 2 берез. (дата запиту: 21.09.2017).

друга людина в країні

І, можливо, найважливіше політично: йдеться про *другу людину* [Дмитра Медведева] *в країні* [Росії].

Там само.

дуже хитра і жадібна людина

Це [Дмитро Медведев] *дуже хитра і жадібна людина...*

Там само.

людина, явно злегка схиблена на резиденціях та елітній нерухомості

Це [Дмитро Медведев] *людина, явно злегка схиблена на резиденціях та елітній нерухомості...*

Там само.

найбільш довірена особа Путіна

[І, можливо, найважливіше політично: йдеться про другу людину в країні. Прем'єр-міністра і колишнього президента Росії (Дмитра Медведева).] *Головного і постійного партнера Путіна, найбільш довірену його особу* – він не побоявся йому країну передати на чотири роки.

Там само.

політик не надто популярний у РФ

З огляду на дії поліції, можна припустити, що постать Дмитра Медведева, *політика не надто популярного в РФ*, може стати розмінним пішаком, яким у Кремлі пожертвують, щоб вгамувати протестні настрої.

Онищук Н. “Хто не каще, той...” / Наталія Онищук // Голос України. – 2017. – 28 берез. – С. 3.

розмінний пішак, яким у Кремлі пожертвують, щоб вгамувати протестні настрої
З огляду на дії поліції, можна припустити, що постать Дмитра Медведєва, політика не надто популярного в РФ, може стати *розмінним пішаком, яким у Кремлі пожертвують, щоб вгамувати протестні настрої*.

Там само.

серйозний дядечко-корупціонер

Він [Дмитро Медведєв] *серйозний дядечко-корупціонер*.

“Він вам не Дімон” [Електронний ресурс] // День. – 2017. – 2 берез.
(дата запиту: 21.09.2017).

Медведчук Віктор

агент Путіна

Багато хто підозрює [Віктора] Медведчука в тому, що він *агент Путіна*.

“Медведчук-миротворець”: як кум Путіна виходить з тіні в Україні: стаття Financial Times [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 25 квіт.
(дата запиту: 29.08.2017).

адвокат у радянській Україні

Адвокат в радянській Україні, [Віктор] Медведчук став депутатом після того, як держава здобула незалежність і познайомився з Путіним під час його парламентської діяльності.

Там само.

альтер его Президента [Петра Порошенка]

Медведчук [Віктор] по суті є *альтер его президента* [Петра Порошенка].

Нардеп: Медведчук – давній партнер і друг Порошенка, тому на сьогодні він є недоторканим [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2017. – 10 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

бізнес партнер Президента України Петра Порошенка

Кум президента Росії Віктор Медведчук є недоторканим через те, що він є *бізнес партнером* і другом *президента України Петра Порошенка*.

Там само.

близький друг Путіна

“Чи є [Віктор] Медведчук *близьким другом Путіна*? [Краще запитати президента]”, – жартує він.

Микитин М. The Financial Times: український друг Путіна [Віктор Медведчук] вийшов із тіні [Електронний ресурс] / Михайло Микитин // INFORMAL. – 2017. – 25 квіт. (дата запиту: 10.10.2017).

відверто проросійська персона

На тлі багатьох *відверто проросійських персон*, на кшталт, Віктора Медведчука, Михайла Добкіна та інших, викриття російського агента Ежова виглядає непереконливо.

Торба В. Шпигуни, “на вихід”! [Електронний ресурс] / Валентин Торба // День. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

впливовий чоловік

От такий от *впливовий чоловік* [Віктор Медведчук] – аж два президенти його слухають.

Після Майдану Медведчук значно посилив свій вплив у політиці // Свобода. – 2017. – 23– 29 листоп. – С. 8.

давній партнер [Петра] Порошенка

Нардеп: Медведчук – *давній партнер ... Порошенка*, тому на сьогодні він є недоторканим [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 10 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

давній політичний партнер

“... Медведчук [Віктор] є *давнім політичним партнером*... і майже кумом [Петра] *Порошенка*”, – впевнений нардеп [Ігор Луценко].

Нардеп: Медведчук – давній партнер і друг Порошенка, тому на сьогодні він є недоторканим [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 10 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

демонічна фігура

“Наша місія – очищення України від російських агентів впливу і місцевих виродеків-колаборантів, – йдеться у програмі «Анафема». – Ціль №1 – Віктор Медведчук, якого всі помилково вважають впливовою та навіть *демонічною фігурою*, але насправді він є дрібною шісткою росіянин...” – заявляють ініціатори руху “Анафема”, які залишаються невідомими для широкого загалу.

Світлична В. Анафема для Медведчука: новий “підпільний рух” обіцяє відправити кума Путіна до Ростова / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 6 верес. – С. 4.

діяч зовсім не того масштабу і впливу, як його змальовують в Україні

В іншому дописі “Анафема” переконує, що Віктор Медведчук є *діячем зовсім не того масштабу і впливу, як його змальовують в Україні*.

Там само.

дрібна шістка росіян

“Наша місія – очищення України від російських агентів впливу і місцевих виродків-колаборантів, – йдеться у програмі «Анафемми». – Ціль №1 – Віктор Медведчук, якого всі помилково вважають впливовою та навіть демонічною фігурою, але насправді він є *дрібною шісткою росіян...*” – заявляють ініціатори руху “Анафема”, які залишаються невідомими для широкого загалу.

Там само.

друг [Петра] Порошенка

Нардеп: Медведчук ... *друг [Петра] Порошенко*, тому на сьогодні він є недоторканим [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2017. – 10 листоп. (дата за-
питу: 16.11.2017).

єдина сполучна ланка між українською і російською владою

Цей політик [Віктор Медведчук] нині вважається *єдиною сполучною ланкою між українською і російською владою*.

Світлична В. Анафема для Медведчука: новий “підпільний рух” обіцяє відправити кума Путіна до Ростова / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 6 верес. – С. 4.

майже кум Петра Порошенка

“... Медведчук [Віктор] є ... *майже кумом [Петра] Порошенка*”, – впевнений нардеп [Ігор Луценко].

Нардеп: Медведчук – давній партнер і друг Порошенка, тому на сьогодні він є недоторканим [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2017. – 10 листоп. (дата за-
питу: 16.11.2017).

наш “добродійник” у справі обміну полонених

Михайло Чаплига, представник пані Лутковської, почав розповідати, що [Віктор] Медведчук – це ... *наш “добродійник” у справі обміну полонених*.

Лосев І. Люди зі сталі? Ще раз про цинізм і байдужість наших політиків до долі Вітчизни [Електронний ресурс] / Ігор Лосев // День. – 2017. – 1 груд. (дата за-
питу: 05.12.2017).

“наше все”

Михайло Чаплига, представник пані Лутковської, почав розповідати, що [Віктор] Медведчук – це *“наше все”*...

Там само.

один із найбільш суперечливих і загадкових політичних діячів України

62-річний пан [Віктор] Медведчук вже давно *один з найбільш суперечливих і загадкових політичних діячів України*.

“Медведчук-миротворець”: як кум Путіна виходить з тіні в Україні: стаття Financial Times [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 25 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

одіозний кум

Як пише на своїй сторінці у “Фейсбуці” Сергій Лещенко, *одіозний кум* [Віктор Медведчук] заходить у автогазовий бізнес за допомогою СБУ.

Патиківський Ю. Медведчук заправляє... / Юрій Патиківський // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 9.

освічений патріот України

“Хоч його [Вікторові Медведчуку] і не подобається таке визначення, він вважає себе *освіченим патріотом України*”, – заявив російський лідер [Володимир Путін].

Кізілов Є. Путін назвав Медведчука “українським націоналістом” [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 02.11.2017).

основний посередник між прозахідним урядом Києва і Москвою

... [Віктор] Медведчук виступає як *основний посередник між прозахідним урядом Києва і Москвою*.

“Медведчук-миротворець”: як кум Путіна виходить з тіні в Україні: стаття Financial Times [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 25 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

палкий прихильник незалежної і федеративної України

Президент Росії [Володимир Путін] стверджує, що його кум [Віктор] Медведчук є *палким прихильником незалежної і ... федеративної України*.

Кізілов Є. Путін назвав Медведчука “українським націоналістом” [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 02.11.2017).

парламентер щодо звільнення ув’язнених в рамках Мінських угод

Публічно, [Віктор] Медведчук є *парламентером щодо звільнення ув’язнених в рамках Мінських угод*.

“Медведчук-миротворець”: як кум Путіна виходить з тіні в Україні: стаття Financial Times [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 25 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

персона демонічна

Але за фігурою [Нестора] Шуфрича проглядається інша персона, причому *персона демонічна* — кум російського президента Путіна Віктор Медведчук, до якого Нестор Іванович є близьким та якому він підпорядкований.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

політик проросійського спрямування

У соцмережах набуває популярності “громадянський підпільний рух «Анафема»”, спрямований на боротьбу з *політиком проросійського спрямування* Віктором Медведчуком.

Світлична В. Анафема для Медведчука: новий “підпільний рух” обіцяє відправити кума Путіна до Ростова / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 6 верес. – С. 4.

посередник між сепаратистами зі сходу України, яких підтримує Росія, та новим прозахідним урядом Києва

Вже протягом деякого часу [Віктор] Медведчук є *посередником між сепаратистами зі сходу України, яких підтримує Росія, та новим прозахідним урядом Києва*, через те що, за його словами, сепаратисти відмовився розмовляти з Києвом безпосередньо.

“Медведчук-миротворець”: як кум Путіна виходить з тіні в Україні: стаття Financial Times [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 25 квіт. (дата запити: 29.08.2017).

потенційний ключ до припинення військових дій

Він [Віктор Медведчук] також є *потенційним ключем до припинення військових дій*, які почалися, коли президента Віктора Януковича повалили вуличними протестами в 2014 році.

Там само.

путінський улюбленець

Делегуючи [Нестора] Шуфрича до лав “За життя”, [Віктор] Медведчук намагається закріпити за собою бренд цієї партії, аби з її допомогою знову виграти тендер на звання *путінського улюбленця*.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

спецпредставник України у так званій Мінській контактній групі

Офіційний статус у нього [Віктора Медведчука] є – *спецпредставник України у ... так званій Мінській контактній групі*, і то делегований він Президентом України.

Після Майдану Медведчук значно посилив свій вплив у політиці // Свобода. – 2017. – 23–29 листоп. – С. 8.

український друг Путіна

Микитин М. The Financial Times: *український друг Путіна* [Віктор Медведчук] вийшов із тіні [Електронний ресурс] / Михайло Микитин // INFORMAL. – 2017. – 25 квіт. (дата запити: 10.10.2017).

український націоналіст

Кізілов Є. Путін назвав [Віктора] Медведчука “українським націоналістом” [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 02.11.2017).

чи не найодіозніший український політик

Відтак серед головних трейдерів виникає пояснення такої ситуації – ринок “зачищають” під інтереси *чи не найодіознішого українського політика...*

Патиківський Ю. Медведчук заправляє... / Юрій Патиківський // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 9.

Меркель Ангела

“хрещена мати” [програми] “Східного партнерства”

Цілком задоволеною виглядала і “хрещена мати” [програми] “Східного партнерства”, канцлер Німеччини Ангела Меркель.

Вітович І. 20 кроків до 2020: Саміт “Східного партнерства”: засудити російську агресію наважилися не всі / Ігор Вітович // Україна молода. – 2017. – 28 листоп. – С. 5.

Мефьодов Євген

фігурант “справи 2 травня”

Двох фігурантів “справи 2 травня” [Сергія Долженкова і Євгена Мефьодова] знову затримали – вже за іншою статтею [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

Мисла Мирослав

правдива легенда

Він [Мирослав Мисла] зійшов на небеса як *правдива легенда*, забравши з собою десяток ворогів, зайд, які хотіли перетворити українців на кріпаків, а Україну – на буряково-бананову республіку.

Віч-на-віч з українцями // Свобода. – 2017. – 13– 19 лип. – С. 6.

Мірошніченко Юрій

топ-регіонал

Справа экс-міністра юстиції Лавриновича: до суду прийшли “*топ-регіонали*” [... Михайло Добкін, Юрій Мірошніченко, Олександр Вілкул] [Електронний ресурс] // 5 канал. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Міхалков Сергій

претендента на інтелектуала

Придивімося до типових “*руських*”, як приміром, ... *претендента на інтелектуала* [Сергія] Міхалкова...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

типово “*русский*”

Придивімося до *типових “руських”*, як приміром... [Дмитра] Рогозіна ... його однодумців ... Міхалкова...

Там само.

Мороз Олександр

людина, яка стала жертвою змови Ляшка і Тимошенко

[Олександр Мороз. До нього можна по-різному ставитися.] Як до *людини, яка стала жертвою змови Ляшка і Тимошенко*...

Сергій Каплін : [відеозапис] // UA: Перший. – 2017. – 24 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Мосійчук Ігор

голослівний нардеп

Замикає трійку *голослівних нардепів* [Олег Ляшко, Сергій Каплін, Ігор Мосійчук] Ігор Мосійчук...

Скільки обіцянок із гучних заяв виконав Олег Ляшко: результати дослідження [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

радикальний нардеп, який позиціонує себе особистим ворогом Рамзана Кадірова

Радикальний нардеп [Ігор Мосійчук], який позиціонує себе особистим ворогом Рамзана Кадірова... ділитися славою ні з ким, крім Олега Ляшка, не хоче.

Елітні будинки столиці : [програма “Гроші” на каналі 1+1] [Електронний ресурс] // Inetbox.net. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

скандальний нардеп

Скандальний нардеп [Ігор] Мосійчук стверджує, що Порошенко позбавив Саакашвілі громадянства України [Електронний ресурс] // Аргумент. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 12.08.2017).

яскравий спікер та політик

Водночас цей теракт [замах на народного депутата Ігоря Мосійчука] може бути організований нашими політичними опонентами, адже Ігор Мосійчук – *яскравий спікер та політик* і багатьом стоїть як кістка поперек горла.

Шевченко А. У замаху на народного депутата Ігоря Мосійчука вбачають російський слід / Анна Шевченко // Голос України. – 2017. – 27 жовт. – С. 3.

Московський піп

наше горе в рясі

... ходить в рясі наше горе –

Московський піп, мов ягуар.

Дмитро Павличко: “А ми народ, що народився з мови!”: з нової книжки “Омела” // Слово Просвіти. – 2017. – 24– 30 серп. – С. 9.

Мудрий Ярослав

перший український євроінтегратор

Сергій Проскурня зазначив, що сьогодні Україна повертається додому, тобто, в Європу, а *першим українським євроінтегратором* назвав київського князя Ярослава Мудрого.

Овчаренко Е. Повернення додому, до Європи / Едуард Овчаренко // Слово Просвіти. – 2017. – 15– 21 черв. – С. 2.

Музика Павло

“невловимий” мер–“регіонал”

Прокуратура оголосила в розшук “невловимого” мера–“регіонала” [Павла Музику].

Головне за ніч: смертоносна повинь і майбутнє Саакашвілі [Електронний ресурс] // Politeka. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 20.09.2017).

Мураєв Євген

“автор” партії “Життя” (пізніша назва – “За життя”)

“Автор” партії “Життя” (пізніша назва – “За життя”) [Євген Мураєв], створеної на пару з Вадимом Рабиновичем.

Світлична В. Мураєв від Добкіна далеко не впаде: що відомо про одіозного власника телеканалу NewsOne / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 14 черв. – С. 4.

вельми цікава фігура

Євген Мураєв – вельми цікава фігура.

Там само.

людина з яскраво вираженою проросійською позицією

Людина [Євген Мураєв] з яскраво вираженою проросійською позицією.

Там само.

номінальний власник телеканалу NewsOne

Євген Мураєв, народний депутат та номінальний власник телеканалу NewsOne, в ефірі свого ж медіа назвав події кінця 2013– початку 2014 року в Україні [Євромайдан] державним переворотом.

Вівчар І. Мураєв назвав Євромайдан “держпереворотом”: у соцмережах закликають бойкотувати NewsOne [Електронний ресурс] / Ірина Вівчар // Радіо Свобода. – 2017. – 30 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

одіозний власник телеканалу NewsOne

Світлична В. Мураєв від Добкіна далеко не впаде: що відомо про одіозного власника телеканалу NewsOne / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 14 черв. – С. 4.

родич Азарова

Євген Мураєв ... за чутками, – родич Азарова.

Там само.

типовий реваншист, який хоче з проросійськими силами повернутися до влади в Україні

Мураєв [Євген] – типовий реваншист, який хоче з проросійськими силами повернутися до влади в Україні.

Кралюк П. Гібридна війна на інформаційному фронті. Чи варто блокувати NewsOne? [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Радіо Свобода. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

тонкий і хитрий, в міру замаскований ворог українства

Королями на них [ЗМІ] є ... *тонкий і хитрий, в міру замаскований ворог українства* Є. Мураєв ... та ціла рать подібних.

Трохимчук С. Путінські амеби бунтують / Степан Трохимчук // Слово Просвіти. – 2017. – 10–16 серп. – С. 9.

харківський міні-олігарх

Харківський міні-олігарх [Євген Мураєв], за чутками, – родич Азарова...

Світлична В. Мураєв від Добкіна далеко не впаде: що відомо про одіозного власника телеканалу NewsOne / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 14 черв. – С. 4.

Мураєв Євген, Шуфрич Нестор, Рабинович Вадим

три покоління п'ятої колони Кремля

В особі Мураєва, котрому 41 рік, Шуфрича, якому – 51, та 64-річного Рабиновича ми бачимо *три покоління п'ятої колони Кремля*.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

Мушієк Андрій

вірний багнет Анатолія Бондаренка

Сьогодні обласний депутат від партії ВО “Батьківщина” Михайло Мушієк – це *вірний багнет Анатолія Бондаренка*...

“Толя Каструля”, Міхо і московський Олійник: хто править Черкасами і фінансує Майдан? [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

наближений порадник і партнер [Анатолія Бондаренка]

Сьогодні обласний депутат від партії ВО “Батьківщина” Михайло Мушієк – це *вірний багнет Анатолія Бондаренка, наближений порадник і партнер*.

Там само.

Навальний Олексій

Саакашвілі тільки в російському виданні

“Ті, кого ви назвали [Ксенія Собчак, Олексій Навальний], – це *Саакашвілі тільки в російському виданні...*” – сказав [Володимир] Путін...

“Україна повинна бути незалежною, але...”: що говорив Путін про Київ і геополітику [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 14 груд. (дата за-
питу: 14.12.2017).

Наден Зінаїда

затятий поборник “російської весни”

Але наша гордість була втоплена в бруд три роки тому, коли в 2014-му Зінаїда Наден ...раптом стала *затятим поборником “російської весни”*.

Семенчук В. “Наша гордість була втоплена в бруд...” / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 12 квіт. – С. 9.

людина, що до пуття російською не розмовляє, а в найкращому разі на сур- жику

Але наша гордість була втоплена в бруд три роки тому, коли в 2014-му Зінаїда Наден – *людина, що до пуття російською не розмовляє, а в найкращому разі на суржику*, – раптом стала затятим поборником “російської весни”.

Там само.

Надірадзе Вано

громадянин Грузії, якого видворили з України

“[Моя остання ротація, коли був в Широкино, бойова.] Було це в 2016-му, 15 грудня останній раз я вийшов з Широкино”, – каже *громадянин Грузії, якого видворили з України*, Вано Надірадзе.

Кречко Я. Видворення грузинських добровольців з України: захист держінтересів чи виклик Саакашвілі? [Електронний ресурс] / Ярослав Кречко, Євген Головін // Радіо Свобода. – 2017. – 27 листоп. (дата за-
питу: 27.11.2017).

Наєм Мустафа

ініціатор Міхо-майдану

... *ініціатор Міхо-майдану* [Акції “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] Мустафа Найем пи-

сав, що встановлювати палатки прямо на вулиці Грушевського мітингам начебто дозволили.

Петренко І. “Карфаген” Саакашвілі: коли “третій майдан” деградує в алкосотню [Електронний ресурс] / Ігор Петренко // Діло. ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

перспективний молодий політик

У результаті вийшло щось схоже на клаптикову ковдру, у яку потрапили і цілком *перспективні молоді політики*, такі як Мустафа Найєм...

Фіров Є. У токсичному середовищі [Електронний ресурс] / Єгор Фіров // Тиждень. ua. – 2017. – 12 січ. (дата запити: 16.11.2017).

послідовник Че Гевари

Якщо подивитися правді в очі, то *послідовники Че Гевари*, якими, мабуть, себе бачать такі народні обранці, як ... Володимир Парасюк, Мустафа Найєм і ще деякі персонажі, ставши депутатами, ще не зробили нічого гідного для впорядкування держави.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запити: 05.12.2017).

прихильник Саакашвілі з числа антикорупціонерів

Саакашвілі не заходить у праву ідеологічну нішу, а його *прихильники з числа антикорупціонерів* на кшталт [Сергія] Лещенка чи [Мустафи] Найєма взагалі у цій ніші виглядатимуть як чужорідне тіло.

Васильченко Ю. Як довго триватиме дружба Саакашвілі з “нациками” [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло.ua. – 2017. – 17 лип. (дата запити: 10.10.2017).

співорганізатор та активний учасник так званих акцій протесту під керівництвом Міхеїла Саакашвілі

“Рада фракції Партії «Блок Петра Порошенка» звертається до членів фракції ... Сергія Лещенка, Мустафи Найєма, які були *співорганізаторами та активними учасниками так званих акцій протесту під керівництвом Міхеїла Саакашвілі*: Ми вимагаємо публічно пояснити всьому українському суспільству, виборцям, які віддали за вас свої голоси, свою позицію і мотивацію при підбурюванні українських громадян до акцій протесту”, – стверджується у заяві.

У БПП просять “покаятися” Найєма, Лещенка і Заліщук [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 груд. (дата запити: 06.12.2017).

Накопія Коба

“золота кредитка” колишнього глави держави [Міхеїла Саакашвілі]

У Грузії опоненти навіть називають його [Кобу Накопію] *“золотою кредиткою” колишнього глави держави* [Міхеїла Саакашвілі].

У “Борисполі” не пустили в Україну соратника Саакашвілі [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 15 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

один із прихильників экс-президента Міхеїла Саакашвілі

Як відомо, Коба Накопія ... є одним з прихильників экс-президента Міхеїла Саакашвілі.

Там само.

соратник Саакашвілі

У “Борисполі” не пустили в Україну соратника Саакашвілі [Кобу Накопія] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 15 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

Наливайченко Валентин

багаторічний політичний важковаговик

[Будуть (зустрічати Міхеїла Саакашвілі) і багаторічні політичні важковаговик...] На кордон приїде колишній голова СБУ Валентин Наливайченко, з яким, за інформацією джерел УП, Саакашвілі зустрівся напередодні в Польщі та “звіряв годинники”.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

лідер, який має відповідний фах і досвід для досягнення цілей Революції гідності 2014 року, наведення порядку в державі, подолання корупції, зміни суспільної угоди

Для мене Валентин Наливайченко насамперед *Лідер, який має відповідний фах і досвід для досягнення цілей Революції гідності 2014 року, наведення порядку в державі, подолання корупції, зміни суспільної угоди.*

Константин Бедовой: “Валентин Наливайченко насамперед *Лідер, який має відповідний фах і досвід...*” : [інтерв'ю з Константином Бедовим записала Катерина Булахова] // Рейтинг. – 2017. – 29 берез. (дата запиту: 21.12.2017).

опозиційний ватажок

Заради “хвилини слави” *опозиційні ватажки* [Юлія Тимошенко, Андрій Садовий, Валентин Наливайченко, Міхеїл Саакашвілі] нав’язливо підіграють деструктивним спробам персоніфікувати Українську державу з особою Петра Порошенка.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

Народні депутати України

народні “трударі”

То все, очевидно, надважка праця, від якої ті *народні “трударі”* мусять добре відпочивати – от і влаштовують собі регулярні довгенькі відпустки.

Цього року нардепи два місяці відпочивали поза планом // Свобода. – 2017. – 7–13 верес. – С. 5.

собі не вороги

Позняк-Хоменко Н. Депутати – *собі не вороги* / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 24 січ. – С. 4.

справжні народні ледарі

Ото вже [народні депутати України] – *справжні народні ледарі*.

Чорна Г. Війна війною, а відпочинок за розкладом? / Г. Чорна // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 5.

Насалик Ігор

активний торгаш вугіллям з окупованими територіями

Нагадаємо, що [Ігор] Насалик – *активний торгаш вугіллям з окупованими територіями*.

Чорна Г. “Джин” із розбитого політичного горщика, або Що проявила “Одіссея” на західному кордоні / Галина Чорна // Свобода. – 2017. – 14–20 верес. – С. 3.

Насіров Роман

відсторонений від посади головний фіскал

Відсторонений від посади головний фіскал [Роман Насіров] захищає у суді свою ділову репутацію, а Антикорупційне бюро на це вже навіть не реагує.

Як зливають справу Насірова: нові деталі [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 4 трав. (дата запиту: 05.08.2017).

відсторонений голова Державної фіскальної служби

Справу *відстороненого* голови Державної фіскальної служби Романа Насірова буде передано до суду вже у вересні, якщо ознайомлення з нею триватиме такими ж темпами, як зараз.

Справу Насірова можуть передати до суду вже у вересні – Ситник [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 30.08.2017).

відсторонений керманіч фіскальної служби

“До останнього моменту навіть уявити не міг і повірити, що це може бути правдою, тому що знаю суть справи”, – сказав *відсторонений керманіч фіскальної служби* [Роман Насіров].

Бойко І. Насірада / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 7 берез. – С. 8.

герой інформаційного простору

Учора, у день свого народження, 38-річний голова Державної фіскальної служби Роман Насіров став *героєм інформаційного простору*.

Вітер О. Справа Ющенко: Частина 2: Насіров / Ольга Вітер // Голос України. – 2017. – 4 берез. – С. 5.

“герой-антикорупціонер”

Гидко, що [Романа] Насірова намагаються у такий спосіб зобразити таким собі *“героєм-антикорупціонером”*.

Бойко І. “Ви вільні. Шукайте гроші”: Печерський суд перетворив на пшик спецоперацію із затримання екс-податківців / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 26– 27 трав. – С. 4.

глава найкорумпованішого відомства

Насіров без двох місяців два роки перебуває на посаді *глави найкорумпованішого відомства*: податки, митниця.

Захарова А. Тетяна Козаченко: роман про Романа, або Як українців намагалися “нагодувати з лопати” / Анна Захарова // Інформаційний акцент. – 2017. – 6 берез. (дата запиту: 01.08.2017).

головний дзюдоїст України

[Дзюдоїсти вибрали Насірова своїм главою.] *Головним дзюдоїстом*.

Фурса С. Насіров та дзюдоїсти. В чому проблема України? [Електронний ресурс] / Сергій Фурса // Новое время. – 2017. – 19 квіт. (дата запиту: 19.04.2017).

головний фіскал

Але важливе інше – зразу після арешту *головного фіскала* [Романа Насірова] розблокувалася реформа цієї галузі.

Чорновіл Т. Саме партії мають стати основою для побудови політичної нації / Тарас Чорновіл // Голос України. – 2017. – 14 берез. – С. 3.

“компромісна фігура” між БПП, НФ і депутатською групою “Відродження” на чолі з Віталієм Хомутинником

...Його [Романа Насірова] називали *“компромісною фігурою” між БПП, НФ і депутатською групою “Відродження” на чолі з Віталієм Хомутинником*, на чій голоси під час важливих голосувань спираються в БПП.

Жартовська М. Дві ковдри, 10 адвокатів і 100 мільйонів: п'ять днів з життя Романа Насірова [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Романюк, Тетяна Козирева // Українська правда. – 2017. – 7 берез. (дата запиту: 13.10.2017).

мегаодіозний голова Державної фіскальної служби

Чого вартий лише один той факт, що *мегаодіозний голова Державної фіскальної служби Роман Насіров “здобув” свою посаду за... результатами “незалежного” конкурсу.*

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

носії цікавої інформації про Президента та його найближче оточення

[Роман] Насіров – *носії цікавої інформації про президента та його найближче оточення.*

Жартовська М. Дві ковдри, 10 адвокатів і 100 мільйонів: п'ять днів з життя Романа Насірова [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець, Роман Романюк, Тетяна Козирева // Українська правда. – 2017. – 7 берез. (дата запиту: 13.10.2017).

один із головних у “горіховій мафії”

“Він [Роман Насіров] був *одним із головних у «горіховій мафії»*, що й посприяло його призначенню головою ДФС”, – заявив Михайло Саакашвілі на третій день після оголошення підозри НАБУ.

Там само.

перший високопосадовець, підозрюваний у корупції, який заночував у суді

До того ж пан Насіров став *першим високопосадовцем, підозрюваним у корупції, який заночував у суді.*

Бойко І. Насірада / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 7 берез. – С. 8.

підданий Сполученого Королівства

Водночас ... Назар Холодницький в інтерв'ю ЗМІ заявив, що Британське національне агентство з боротьби з злочинністю через дипломатичні канали офіційно підтвердило, що Насіров є *підданим Сполученого Королівства.*

Бронський О. Слухання у справі Насірова тривають / Олександр Бронський // Голос України. – 2017. – 14 берез. – С. 12.

скандално відсторонений фіскал

Крім того, стало відомо, що в судах очікують свого часу одразу декілька позовів на Саакашвілі щодо захисту честі й гідності від членів “Народного фронту” та *скандално відстороненого фіскала* Романа Насірова.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

ставленик Президента

... найбільш “корупціогенну” посаду зайняв ... *ставленик президента* [Роман Насіров].

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

фігура досить технічна, яка діяла за наказом Банкової

Хоча насправді Насіров – *фігура досить технічна, яка діяла за наказом Банкової*, а отже, скандал може мати негативні наслідки і для президента.

Гончаренко О. “Насіриада”: під чію дудку шоу? / Оксана Гончаренко [Електронний ресурс] // “НОВА Тернопільська газета”. – 2017. – 8 берез. (дата запиту: 01.08.2017).

хворий року

Березень: “*Хворий року*” – Роман Насіров...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

хороший інвестиційний банкір

Перший [Петро Порошенко] його [Романа Насірова] знав як *хорошого інвестиційного банкіра*.

Жартовська М. Дві ковдри, 10 адвокатів і 100 мільйонів: п’ять днів з життя Романа Насірова [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець, Роман Романюк, Тетяна Козирева // Українська правда. – 2017. – 7 берез. (дата запиту: 13.10.2017).

цап-відбувайло

Але він [Роман Насіров] – *цап-відбувайло*. [Це спекуляція на народній ненависті до всіляких бариг]

Гендін Є. Справа Насірова – імітація дій влади [Електронний ресурс] / Євген Гендін // Gazeta.ua. – 2017. – 29 берез. (дата запиту: 29.03.2017).

Наставний В'ячеслав

посіпака Януковича

“Петро Порошенко, ви там розберіться вже: або Луценка поверніть за ґрати, або *посіпак Януковича* [В'ячеслава Наставного, Сергія Слинька] не підвищуйте”, – додає активіст [Вадим Міський].

Просто неймовірно: до нового Верховного Суду обрали суддів, які посадили Генпрокурора [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

суддя, який колись ув'язнив нинішнього генпрокурора

Серед кандидатів до нового Верховного Суду, яких подали на підпис президентові Петру Порошенку, опинились *судді, які колись ув'язнили нинішнього генпрокурора* Юрія Луценка [В'ячеслав Наставний, Сергій Слинько].

До нового ВС обрали суддів, які посадили Луценка – активісти [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

суддя, який посадив Луценка

До нового ВС обрали *суддів, які посадили Луценка* [В'ячеслава Наставного, Сергія Слинька] – активісти [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

Наумов Іван

поліцейський завгосп

Теща *поліцейського завгоспу* [Івана Наумова] має Maserati і земельні ділянки на 500 тис. доларів [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 28 листоп. (дата запиту: 29.11.2017).

Недава Олег

“смотрящий” від соратника экс-президента Януковича Юрія Іванющенка

... вона [Альона Шкрум] зазначила, що [Олег] Недава є “*смотрящим*” від соратника экс-президента Януковича Юрія Іванющенка, відомого також як Юра Єнакіївський.

Ірина Луценко кричала в Раді про Левченка: “Винеси козла” [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 7 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

“смотрящий” по Донецькій області

У 2017 році Єгор Фірсов назвав Олега Недаву *“смотрящим” по Донецькій області*.

Руденко С. Олег Недава: той, хто козлів з Ради виносить [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком – 2017. – 9 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

той, хто козлів із Ради виносить

Руденко С. Олег Недава: *той, хто козлів з Ради виносить* [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком – 2017. – 9 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Немищев В'ячеслав

пропагандист Путіна

Врятувала СБУ: пропагандист Путіна [В'ячеслав Немищев] розповів, як його *“ледь не розірвали українські націоналісти”* [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 19.10.2017).

Нетребко Олег

ключовий свідок

“Ключового свідка [Олега Нетребка] у справі Майдану зачищено!” – пише нардеп [Віталій Купрій].

Аваковщина: у СІЗО повісили організатора побиття коханки Пашинського Тетяни Чорновіл [Електронний ресурс] // Sprotiv.org. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 04.09.2017).

організатора нападу на журналістку Тетяну Чорновіл під час Євромайдану

Олега Нетребка, *організатора нападу на журналістку Тетяну Чорновол під час Євромайдану*, повісили у камері СІЗО.

Там само.

Нищук Євген

патріот з великої літери

Так, пан Євген не кривив душою, сказав, як думав, і той внесок, який він зробив під час Революції гідності, підтверджує його дії як *Патріота з великої літери*.

Каденюк А. *“Специ” зі сходу, або Генетика приймаків / Антон Каденюк // Україна молода. – 2017. – 12 січ. – С. 7.*

Новак Славомир

головний “дорожник”

Поляки на заробітках... в українському уряді: *головний “дорожник”* [Славомир Новак] у липні отримав майже мільйон (!!!) зарплати // Свобода. – 2017. – 7–13 верес. – С. 5.

польський шахрай

Глава “Укравтодору” – *польський шахрай?* // Свобода. – 2017. – 18–24 трав. – С. 4.

Новинський Вадим

горезвісний опоблоківець

Згадаймо *горезвісного опоблоківця* [Вадима] Новинського.

Про недоторканність, санкції, воєнний стан і роботу “Укрзалізниці” // Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 4.

один із фігурантів кримінальної справи щодо усунення з посади предствоятеля МП УПЦ Митрополита Володимира (Сабодана)

...Новинський – *один з фігурантів [кримінальної справи щодо усунення з посади предствоятеля МП УПЦ Митрополита Володимира (Сабодана)]*.

Митрополит Олександр Драбинко: Новинський з радістю сприймав побиття людей на Майдані. Кричав: “Давите их, гадов!” : [інтерв’ю з Митрополитом Олександром Драбинком записав Михайло Глуховський] [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 3 лют. (дата запиту: 27.11.2017).

православний бізнесмен

...запитав [Андрій Деркач] у нього [старця на Афоні] про те, як же ставитися до ситуації, зважаючи, що ми ж усе-таки одна православна сім’я, він (Новинський) – *православний бізнесмен* і допомагає церкві...

Там само.

православний меценат

...спочатку він [Вадим Новинський] себе назвав *православним меценатом*.

Там само.

топ-регіонал

Справа экс-міністра юстиції Лавриновича: до суду прийшли “*топ-регіонали*” [Вадим Новинський, Юрій Мірошніченко...] [Електронний ресурс] // 5 канал. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Нусенкіс Віктор

головний жертводавець Української православної церкви Московського патріархату

Саме [Віктор] Нусенкіс, відомий як *головний жертводавець Української православної церкви Московського патріархату*, долучив [Олександра] Риженкова до православної тематики і “русского міра”.

Ляшко продав нерухомість колишньому регіоналу за 15 мільйонів [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 10 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

один із найбагатших бізнесменів країни

Також [Олександра] Риженкова вважають людиною *одного з найбагатших бізнесменів країни* – Віктора Нусенкіса.

Там само.

Окуєва Аміна

активний учасник Євромайдану в лавах “Правого сектору”

Аміна Окуєва, доки Адам [Осмаєв] перебував під арештом, стала *активним учасником Євромайдану в лавах “Правого сектору”*.

Бойко І. Останній шлях Аміни / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 8.

доброволець АТО

У Національній поліції підтвердили інформацію про загибель *добровольця АТО* Аміни Окуєвої та повідомили про введення плану-перехоплення “Сирена” в Київській області у зв’язку із вбивством.

На Київщині ввели план-перехоплення “Сирена” через розстріл Окуєвої [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 30 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

колишній боєць-доброволець чеченського походження

Наразі правоохоронці розглядають дві основні версії убивства *колишнього бійця-добровольця чеченського походження* Аміни Окуєвої.

Бойко І. Останній шлях Аміни / Іван Бойко // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 8.

легенда боротьби за свободу України та Чечні

Легенда боротьби за свободу України та Чечні [Аміна Акуєва] була фаталісткою.

Харт К. Аміна Окуєва – сучасна українсько-чеченська Жанна д’Арк [Електронний ресурс] / Колена Харт // uatodna. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 12.11.2017).

рідна сестра кожного патріота України

“Для кожного патріота України вона [Аміна Окуєва] стала рідною сестрою”, – підкреслив він [Олександр Турчинов].

Турчинов: Ворог повинен відповісти за вбивство нашої сестри [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

справжній герой чеченського і українського народу

“Сьогодні ми втратили Аміну Окуєву, яка стала справжнім героєм чеченського і українського народу”, – підкреслив він [Олександр Турчинов].

Там само.

сучасна українсько-чеченська Жанна д’Арк

Харт К. Аміна Окуєва – сучасна українсько-чеченська Жанна д’Арк [Електронний ресурс] / Колена Харт // uamodna. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 12.11.2017).

Олійник Володимир

біглий депутат Партії регіонів [ПР]

Олійник [Володимир] – *біглий депутат ПР* ... повідомив, що профінансував наметове містечко перед ВР.

“Толя Каструля”, Міхо і московський Олійник: хто править Черкасами і фінансує Майдан? [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

біглий екс-регіонал

“Обозреватель” розпочинає серію розслідувань, присвячених корупції мера Черкас і його оточення, яке, за словами наших спікерів, являє собою кримінально-політичний клан, на чолі якого стоїть сам Анатолій Бондаренко і однопартійці з ВО *“Батьківщина”*, а також *біглий екс-регіонал* Володимир Олійник, який є сірим кардиналом міста [Черкаси].

Там само.

один із головних рупорів фракції Януковича

...він [Володимир Олійник] був одним з головних рупорів фракції Януковича.

Коваленко О. *“Намет Олійника”*. Чи міг регіонал фінансувати акцію під Радою [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

один із ключових спікерів Партії регіонів на різних ток-шоу і в парламенті

Для широкого загалу Володимир Олійник більш відомий як *один з ключових спікерів Партії регіонів на різних ток-шоу і в парламенті*.

“Толя Каструля”, Міхо і московський Олійник: хто править Черкасами і фінансує Майдан? [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

один із палких захисників диктаторських законів 16 січня 2014 р.

Так, це він – Володимир Олійник, колишній народний депутат України, экс-“регіонал”, колишній голова Черкаської міськдержадміністрації, заслужений юрист України, *один із палких захисників диктаторських законів 16 січня 2014 р.*

Булавко В. Смітник історії поповнився не одним зрадником / Віталій Булавко // Україна молода. – 2017. – 20 груд. – С. 4.

одіозний утікач-регіонал

Одіозний утікач-регіонал Володимир Олійник заявив в ефірі російського радіо про фінансування протесту на Грушевського – нібито до нього звернулися земляки з Черкас і він знайшов їм 150 тисяч гривень на намет.

Аваков і Семенченко відреагували на слова регіонала-утікача Олійника про фінансування наметів під ВР [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

палкий “захисник” України

Правда, *палкий “захисник” України* [Володимир Олійник] не уточнює, від кого він збирається захищати її і чи потрібно її захищати взагалі.

Булавко В. Смітник історії поповнився не одним зрадником / Віталій Булавко // Україна молода. – 2017. – 20 груд. – С. 4.

регіонал-утікач

Аваков і Семенченко відреагували на слова *регіонала-утікача* [Володимира] Олійника про фінансування наметів під ВР [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

сірий кардинал міста [Черкаси]

“Обозреватель” розпочинає серію розслідувань, присвячених корупції мера Черкас і його оточення, яке, за словами наших спікерів, являє собою кримінально-політичний клан, на чолі якого стоїть сам Анатолій Бондаренко і однопартійці з ВО “Батьківщина”, а також біглий екс-регіонал Володимир Олійник, який є *сірим кардиналом міста* [Черкаси].

“Толя Каструля”, Міхо і московський Олійник: хто править Черкасами і фінансує Майдан? [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 8 листоп. (дата запиту: 21.12.2017).

соратник Януковича

Олійник ... *соратник Януковича* повідомив, що профінансував наметове містечко перед ВР.

Там само.

“чудо в пір'ях”

Міхеїл Саакашвілі, за яким є ряд кримінальних справ в Грузії, поспішив спростувати заяви “чуда в пір'ях”, як він назвав [Володимира] Олійника.

Там само.

Омелян Володимир

посіпака Порошенка

Міністр інфраструктури Володимир Омелян певно відреагував на “*посіпаку* [Петра] *Порошенка*”.

Повернення Саакашвілі в Україну: хроніка [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

Онищенко Олександр

“газовий” нардеп-утікач

...Не квапляться [відповідні служби України] і з процедурою позбавлення громадянства “газового” *нардепа-утікача* Олександра Онищенко, в якого, як встановило НАБУ, крім української, є ще й грецька “посвідка”.

Пукіш-Юнко І. Паспортно-президентський контроль: позбавлення громадянства – дубина для “неугодних”, попередження для норовливих [Електронний ресурс] / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок online. – 2017. – 3 серп. (дата запиту: 12.09.2017).

знаменитий коновод

Останні новини торкаються не так самого *знаменитого коновода* [Олександра Онищенко], як ключового фігуранта і, як кажуть, автора “газових схем Онищенко” Валерія Постного.

Лебідь Н. Зійшли на пси: чому “пробуксовують” гучні антикорупційні справи / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 7–8 лип. – С. 4.

колишній нардеп, що перебуває наразі за кордоном і звітти погрожує керівній верхівці України (Порошенку – в першу чергу) оприлюдненням компромату

Відтак розмова перейшла, зокрема, на плівки Олександра Онищенко – *колишнього нардепа, що перебуває наразі за кордоном і звітти*

погрожує керівній верхівці України (Порошенку – в першу чергу) оприлюдненням компромату.

Лебідь Н. “Тепер хіба що божевільні можуть вважати Україну частиною «русского міра»” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 16 трав. – С. 4.

нардеп-корупціонер

Неможливість покарати Андрія Ключева, [Олександра] Онищенко, [Борислава] Розенблата та інших *нардепів-корупціонерів* продемонструвало кричущу потребу скасувати депутатську недоторканність.

Як кожен може допомогти... // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 3.

розшукуваний Національним антикорупційним бюро [НАБУ] за корупційні газові схеми экс-регіонал

Розшукуваний НАБУ за корупційні газові схеми экс-регіонал Олександр Онищенко влаштовує кінні турніри в маленькому німецькому селищі Герцлаке.

Журналісти знайшли у Німеччині елітний кінний комплекс экс-регіонала [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Опоблоківці

колишні “регіонали”

Але це вже проблеми колишніх “опоблоківців”, чи то пак *колишніх “регіоналів”*.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

Павличенко Дмитро

політичний в’язень

Згодом Павличенків [Дмитра і Сергія] визнано *політичними в’язнями*.

А перемогли “старі” нелюстровані судді // Свобода. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 7.

Павличенко Сергій

політичний в’язень

Згодом Павличенків [Сергія і Дмитра] визнано *політичними в’язнями*.

А перемогли “старі” нелюстровані судді // Свобода. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 7.

Павличко Дмитро

один із апостолів новітньої історії України

Крім того, пан Юрій [Щербак] наголосив на ролі письменника: “Павличко – один із апостолів новітньої історії України – пише своє євангеліє не тільки в поезії й прозі, а навіть у мемуаристиці...”

Нежурись С. Зроблять спогад із його журби: в столиці презентували III том “Спогадів” Дмитра Павличка / Самійло Нежурись // Література на Україна. – 2017. – 26 жовт. – С. 6.

справжній герой України

Генеральний продюсер Українського радіо НСТУ Дмитро Хоркін зауважив, що для працівників радіо велика честь мати такого гостя [Дмитра Павличка] – *справжнього Героя України*, завдяки якому прямий ефір наповнюється енергією життєствердності й актуальністю думки.

Там само.

Павловський Ігор

скандальний заступник очільника Міноборони

Васюнець Н. *Скандальний заступник очільника Міноборони* [Ігор Павловський], якого звинувачують у розкраданні державних грошей, приховує статки [Електронний ресурс] / Наталія Васюнець // Експрес online. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Палиця Ігор

близький соратник олігарха Коломойського

А вже в травні 2015 року Порошенко призначив “інститутського товариша” [Міхеїла Саакашвілі] головою Одеської обласної адміністрації, змінивши на цій посаді Ігоря Палицю, *близького соратника олігарха Коломойського*.

Жартовська М. Громадянин світу: чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

Парасюк Володимир

головний забіяка парламенту

Колишній сотник самооборони Майдану Володимир Парасюк, ставши нардепом, вже встиг зарекомендувати себе як *головний забіяка парламенту*.

Бійцівський клуб ім. Парасюка: 7 бійок народного депутата [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 15 берез. (дата запиту: 05.12.2017).

головний хуліган Верховної Ради

Знову *головний хуліган Верховної Ради*: нардеп Парасюк напав на начальника УДО Гелетея [Електронний ресурс] // Український репортер. – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 05.12.2017).

любитель бійок

Також *любителя бійок* [Володимира Парасюка] доводиться часто рознімати під час засідання Верховної Ради.

Бійцівський клуб ім. Парасюка. 7 бійок народного депутата [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 15 берез. (дата запиту: 05.12.2017).

народний депутат середнього роду

[“Краще бути середнього роду депутатом-хуліганом, ніж президентом-баригою, у якого взагалі немає роду”, – написав Парасюк в своєму Facebook.] Таким чином нардеп відповів на заяви Порошенка, який назвав його *“народним депутатом середнього роду”*.

Парасюк нагадав українцям, хто тут “президент-барига” [Електронний ресурс] // 7dniv.info. – 2017. – 16 берез. (дата запиту: 05.12.2017).

послідовник Че Гевари

Якщо подивитися правді в очі, то *послідовники Че Гевари*, якими, мабуть, себе бачать такі народні обранці, як ... Володимир Парасюк, Мустафа Найєм і ще деякі персонажі, ставши депутатами, ще не зробили нічого гідного для впорядкування держави.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

раб, що підробляє в нацменшин-окупантів

Серед позафракційних *рабів, що підробляють у нацменшин-окупантів*, Г. Гопко, авантюрист В. Парасюк ...

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

скандальний нардеп

“Парасюк [Володимир] заходить щораз далі”: Луценко заявив про ймовірність висунення підозри *скандальному нардепу* [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 15 берез. (дата запиту: 05.12.2017).

Парубій Андрій

оборонець Майдану

["Вони (впізнавані обличчя) і були основною рушійною силою *Майдану*.] [Арсеній] Яценюк був його обличчям ... [Андрій] Парубій – *оборонцем* ..." – пише [Микола] Княжицький.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов'язана з "Майданом" під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3–4 листоп. – С. 4.

раб, що підробляє в нацменшин-окупантів

Серед позафракційних *рабів*, що підробляють у нацменшин-окупантів, Г. Гопко, ... красномовець А. Парубій ...

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запити: 30.09.2017).

Пасечнік Леонід

людина з "орбіти" Федеральної служби безпеки Російської Федерації [ФСБ РФ]

Отже, "переворот" у "ЛНР" на цьому етапі звівся до приходу до влади "глави МДБ ЛНР" [Леоніда] Пасечніка – *людини... з "орбіти" ФСБ РФ*.

Тимчук розповів про природу білоруських претензій до України [Електронний ресурс] // UNN. – 2017. – 25 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

новий ватажок бойовиків ОРЛО

Вони зазначають, що у *нового ватажка бойовиків ОРЛО* Леоніда Пасечніка немає жодних питань до попередника.

повернеться в ОРЛО – ЗМІ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 24 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

новий ватажок окремих районів Луганської області [ОРЛО]

Новий ватажок ОРЛО [Леонід Пасечнік] похвалився, що тісно співпрацює з Сурковим [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 3 груд. (дата запити: 05.12.2017).

Патріарх Кіріл

московський клоун

Цей *московський клоун* Гундяєв знов своє заспівав: "Я, как патриарх не только России, но и Украины и Белоруссии...".

Дорошенко Ю. Хочете побачити еталон цинізму та брехні? [Електронний ресурс] / Юрій Дорошенко // UAINFO. – 2017. – 21 верес. (дата запити: 26.10.2017).

“московський папа”

Очевидно, що Патріарх Кирил грою навколо визнання рішень Собору фактично намагається поставити себе в роль “*московського папи*”.

Зоря Є. Патріарх Кирил намагається поставити себе в роль “*московського папи*”, – Зоря [Електронний ресурс] / Євстратій Зоря // Антикор. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 26.10.2017).

Пашинін Анатолій

образ і зразок російського солдата

Образ і зразок російського солдата (за задумом російської пропаганди) [Анатолій Пашинін] приїхав захищати Україну, землю предків, залишивши престижну роботу й богемне життя в Москві.

“Слава Україні!” – це пароль пристойної людини сьогодні : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 30 серп. – С. 5.

росіянин з українським корінням

Інтернет підірвала інформація про *росіянина з українським корінням* Анатолія Пашиніна.

Там само.

талановитий актор культових серіалів

Талановитий актор культових серіалів [Анатолій Пашинін] змінив бу-тафорські російські окопи на справжні – українські.

Там само.

Петренко Павло

посіпака не тільки Порошенка, але й колишнього прем'єра “кролика” і діючого головного злодія України Авакова

Міністр юстиції [Павло Петренко] – це ... *посіпака не тільки Порошенка, але й колишнього прем'єра “кролика” і діючого головного злодія України Авакова*.

РУХ Нових Сил Михайла Саакашвілі вимагає в міністра юстиції України припинити політичне рейдерство [Електронний ресурс] // Вікна. – 2017. – 31 трав. (дата запити: 13.09.2017).

простий аферист

Міністр юстиції [Павло Петренко] – це ... *простий аферист...*

Там само.

Півень Ігор

БППшно-підмартиненський чиновник-невдаха

“...Днями БППшно-підмартиненський чиновник-невдаха Ігор Півень погрожував силком відвезти мене у військкомат...” – написав на своїй сторінці у Facebook Віталій Шабунін.

Сікора Д. “Бо непридатний для військової служби”: борець із корупцією Шабунін побив журналіста за незручне запитання [Електронний ресурс] / Дмитро Сікора // Рівне вечірнє. – 2017. – 8 черв. (дата запиту: 07.11.2017).

Пімахова Діна

фігурант спецоперації НАБУ

Фігурант спецоперації НАБУ [Діна Пімахова] купила квартиру за 3 млн. – ЗМІ [Електронний ресурс] // Вектор Ньюз. – 2017. – 13 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

Піскун Святослав

“тричі генеральний”

Згадаймо хоча б “тричі генерального” [прокурора] Святослава Піскуна.

Лебідь Н. Комедія в трьох актах / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 31 берез. – С. 4.

тричі Генеральний прокурор України

Про це [Справу Зайцевої] у прямому ефірі програми Vox populi. Голос народу на телеканалі ZIK заявив тричі Генеральний прокурор України, голова Союзу юристів України Святослав Піскун, відповідаючи на блиц-запитання телеглядачки, якби він був Генеральним прокурором, то яким чином розслідував би справу Зайцевої.

Святослав Піскун про справу Зайцевої: Харківська громада тримає все на контролі [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 6 листоп. (дата запиту: 02.01.2018).

Піховшек В'ячеслав

відома особа в журналістських та політичних колах

“Суб’єктивні підсумки тижня” веде на NewsOne і воскреслий із небуття В'ячеслав Піховшек (відома особа в журналістських та політичних колах...).

Світлична В. Розсадник неляканих пропагандистів: як підспівувачі Кремля знову взялися повчати українців / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 2 серп. – С. 4.

один із фігурантів записів, зроблених Мельниченком у кабінеті Кучми
“Суб’єктивні підсумки тижня” веде на NewsOne і воскреслий із небуття В’ячеслав Піховшек (...один із фігурантів записів, зроблених Мельниченком у кабінеті Кучми).
Там само.

Плахотнюк Влад

ланка пострадянського олігархічного чотирикутника

... в Молдові теж олігархічний лад, Плахотнюк – найбагатша людина, ланка пострадянського олігархічного чотирикутника: олігарх Путін, олігарх Порошенко, олігарх Плахотнюк і олігарх Іванішвілі.

Давид Сакварелідзе: “Порошенко смажив Саакашвілі на слабкому вогні, поливаючи брудом” [Електронний ресурс] // Українська служба швидких новин. – 2017. – 30 лип. (дата запиту: 12.09.2017).

Плигачов Володимир

фігурант справи “рюкзаків Авакова”

Національна поліція України уклала три угоди з ФОП “Володимир Плигачов”, який є фігурантом справи “рюкзаків Авакова” на постачання формених кашкетів загальною вартістю 2,2 млн. грн.

Фігурант справи “рюкзаків Авакова” продав Нацполіції кашкетів на понад 2 мільйони [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 4 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

Пліс Геннадій

права рука Кличка

“Права рука” Кличка [Геннадій Пліс] звільнився і перейшов до Секретаріату Кабміну [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 19 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Плотницький Ігор

ватажок бойовиків ОРЛО

Ватажок бойовиків ОРЛО [Ігор Плотницький] не бачить іншого шляху, крім “приєднання” до РФ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 11 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

вождь терористів “ЛНР”

Що буде з *вождями терористів “ЛНР”* [Ігорем Плотницьким] і “ДНР” [Олександром Захарченком] : прогноз експертів [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 15 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

головний ватажок угруповання “ЛНР”

Так, *головний ватажок угруповання “ЛНР”* Ігор Плотницький зобов’язав своїх підлеглих скласти список квартир людей, які виїхали в підконтрольну частину України, потім це житло бойовики планують розподіляти на свій розсуд.

Радіо Свобода Daily: котедж для міністра Омеляна [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

колінвал року

Жовтень: “*Колінвал року*” – Ігор Плотницький...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

лідер бойовиків ОРЛО

Лідер бойовиків ОРЛО Ігор Плотницький заявив, що іншого шляху, окрім входження окупованій території Донбасу до складу Росії, у них немає.

Ватажок бойовиків ОРЛО не бачить іншого шляху, крім “приєднання” до РФ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 11 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

маріонеткове шоу, яке транслює меседжі, отримані з Росії

Окремо Президент [Петро Порошенко] пояснив: “Ви маєте розуміти, що [Олександр] Захарченко, [Ігор] Плотницький – це ... *маріонеткове шоу, яке транслює меседжі, отриманні з Росії*”.

Торба В. Що у Путіна на умі, те у Захарченка на язиці? / Валентин Торба // День. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 20.11.2017).

“народний вождь”, обраний людьми Луганська

Луснула вигадка російської пропаганди про “*народного вождя*” [Ігоря Плотницького], *обраного людьми Луганська*.

Лосев І. Люди зі сталі? Ще раз про цинізм і байдужість наших політиків до долі Вітчизни [Електронний ресурс] / Ігор Лосев // День. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

не політична фігура

Окремо Президент [Петро Порошенко] пояснив: “Ви маєте розуміти, що [Олександр] Захарченко, [Ігор] Плотницький – це *не політичні фігури*...”.

Торба В. Що у Путіна на умі, те у Захарченка на язиці? / Валентин Торба // День. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 20.11.2017).

один із підписантів тих так званих Мінських угод

І наші дипломатичні служби тепер мали б криком кричати на весь світ, адже *один з підписантів тих так званих Мінських угод* – Плотницький – втік.

“Не спроста зараз усі на Україну накинuliся...” : [про актуальне з ефірів лідера “Свободи” Олега Тягнибока на телеканалах NewsOne та “112”] // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 3.

самозваний лідер так званої ЛНР

На думку заступника міністра у справах тимчасово окупованих територій Юрія Гримчака, *самозваний лідер так званої ЛНР* Ігор Плотницький втік до Москви.

Лосев І. Люди зі сталі? Ще раз про цинізм і байдужість наших політиків до долі Вітчизни [Електронний ресурс] / Ігор Лосев // День. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Побер Ігор

народний депутат-бодіблдер із фракції Блок Петра Порошенка [БПП]

Вхід до президії з боку зали взяв на себе *народний депутат-бодіблдер з фракції БПП* Ігор Побер, а за трибуною стояв теж БППшник Іван Мельничук.

Будерацький Є. Мир окремо, війна окремо: як Порошенко і Турчинов “повертали” Донбас [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 6 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Поклонська Наталія

депутатка російської Держдуми РФ

“*Депутатка*” російської Держдуми РФ та экс-“прокурорка” окупованого Криму Наталія Поклонська все ще залишається громадянкою України.

Поклонську досі не позбавили українського громадянства [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

екс-“прокурорка” окупованого Криму

“*Депутатка*” російської Держдуми РФ та экс-“прокурорка” окупованого Криму Наталія Поклонська все ще залишається громадянкою України.

Там само.

колишній фейковий “прокурор” окупованого Криму

Колишній фейковий “прокурор” окупованого Криму, а нині депутат російської Держдуми Наталія Поклонська поділилася новими “сенсаційними” подробицями того, що відбувається у зоні бойових дій на Донбасі.

Поклонська розповіла, що “бандерівці” вже хазяйнують у Донецьку, а спиняють їх іконами з Миколою II [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 14 серп. (дата запиту: 02.11.2017).

“няш-мяш”

Сама ж *“няш-мяш”* [Наталія Поклонська] зізналась, що спілкується з духом Миколи II у церкві.

Малиновська Н. Прокурор Поклонська – помста України Росії за Крим і Донбас [Електронний ресурс] / Наталія Малиновська // Главком. – 2017. – 27 верес. (дата запиту: 02.11.2017).

“няшна прокурорша” анексованого Криму

... депутат Держдуми Наталія Поклонська, більш відома як *“няшна прокурорша” анексованого Криму*, збирається через суд заборонити прем’єру фільму “Матильда”, яка має відбутися наприкінці жовтня нинішнього року.

Дудар О. Імперіалізм головного мозку [Електронний ресурс] / Оксана Дудар // Справжня варта. Блоги. – 2017. – 3 лют. (дата запиту: 29.11.2017).

один із найактивніших прихильників окупації Криму Росією

Вона [Наталія Поклонська] була *одним з найактивніших прихильників окупації Криму Росією*.

Кізілов Є. Поклонська досі має українське громадянство [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

помста України Росії за Крим і Донбас

Малиновська Н. Прокурор Поклонська – *помста України Росії за Крим і Донбас* [Електронний ресурс] / Наталія Малиновська // Главком. – 2017. – 27 верес. (дата запиту: 02.11.2017).

прокурор “Няш Мяш”

Як зауважує Кримський Бандерівець, Наталія Поклонська, відома також під кличкою *“прокурор НяшМяш”*, залишивши окупований Крим, генерує шизофренію на Російську Федерацію.

Любмова А. Кримський Бандерівець: шизофренія Поклонської дала перші реальні плоди [Електронний ресурс] / Альона Любимова // Re-lyua. – 2017. – 4 верес. (дата запиту: 02.11.2017).

свідок секти царя Миколи II

Свідок секти царя Миколи II, депутат Держдуми Наталія Поклонська ... збирається через суд заборонити прем'єру фільму "Матильда", яка має відбутися наприкінці жовтня нинішнього року.

Дудар О. Імперіалізм головного мозку [Електронний ресурс] / Оксана Дудар // Справжня варта. Блоги. – 2017. – 3 лют. (дата запити: 29.11.2017).

справжній "знавець" права

Як *справжній "знавець" права* Наталія Поклонська посилається на цілу низку законів, які забороняють втручатися в особисте життя, нехай вже давно покійного царя.

Там само.

Полочанінов Володимир

менеджер режиму Януковича

Данилевич М. Чия "Основа": Тарута взяв у нову партію *менеджерів режиму Януковича* [Володимира Полочанінова] [Електронний ресурс] / Марина Данилевич // РБК-Україна. – 2017. – 6 жовт. (дата запити: 22.11.2017).

публічне обличчя партії "Основа"

Ще одним *публічним обличчям партії "Основа"* є Володимир Полочанінов, экс-нардеп від "Батьківщини" у 2012-2014 роках.

Данилевич М. Чия "Основа": Тарута взяв у нову партію менеджерів режиму Януковича [Електронний ресурс] / Марина Данилевич // РБК-Україна. – 2017. – 6 жовт. (дата запити: 22.11.2017).

соратник Яценюка і Присяжнюка

Соратник [Арсенія] Яценюка і [Миколи] Присяжнюка: экс-нардеп Володимир Полочанінов.

Там само.

Поляков Максим

"бурштиновий" нардеп

Більше про справу "*бурштинових нардепів*" можна почитати тут.

Справа "*бурштинових нардепів*": Розенблат вніс заставу, Поляков досі не надів електронного браслета [Електронний ресурс] // Український репортер. – 2017. – 24 лип. (дата запити: 04.08.2017).

підозрюваний у причетності до незаконного видобутку бурштину

Підозрюваний у причетності до незаконного видобутку бурштину член “Народного фронту” Максим Поляков ігнорує запобіжний захід, обраний для нього столичним судом.

За відмову від браслета стеження нардепу Полякову пригрозили новою справою [Електронний ресурс] // Rucurs.ua : веб-портал. – 2017. – 25 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

фігурант “бурштинової справи”

Тим часом інший *фігурант “бурштинової справи”*, народний депутат (“Народний фронт”) Максим Поляков не з’явився в суботу до обласного відділення поліції Черкаської області, щоб надіти електронний браслет стеження.

Справа “бурштинових” нардепів: Розенблат вніс заставу, Поляков досі не надів електронного браслета [Електронний ресурс] // Український репортер. – 2017. – 24 лип. (дата запиту: 04.08.2017).

Порошенко Петро

антипод російського Президента

Три з половиною роки технологи [Петра] Порошенка старанно вибудовували PR-конструкцію, в якій український президент видавався б *антиподом російського* [президента Володимира Путіна].

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

арбітр нації

[(Петрові) Порошенкові вдалося взяти під контроль і парламент, і уряд.] Президент не виконує ролі *арбітра нації*, а є ключовим гравцем у політиці країни.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запиту: 18.10.2017).

бастіон, що перешкоджає реалізації російських планів у Східній Європі

Захід вважає [Петра] Порошенка *бастіоном, що перешкоджає реалізації російських планів у Східній Європі*, і сам український Президент надав Заходу чимало підстав для того, щоб так думати.

Лебідь Н. Як спустошувалися “порохівниці”: що думають на Заході про Порошенка та його боротьбу з корупцією / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 12 груд. – С. 4.

бізнесмен, що мав можливість увійти в новітню історію України як великий державний діяч і батько нової суспільної угоди

...цей *бізнесмен* [Петро Порошенко], *що мав можливість увійти в новітню історію України як великий державний діяч і батько нової суспільної угоди*, змарнував все, до чого мав відношення.

Константин Бедовой: “Валентин Наливайченко насамперед Лідер, який має відповідний фах і досвід...” : [інтерв’ю з Константином Бедовим записала Катерина Булахова] // Рейтинг. – 2017. – 29 берез. (дата запиту: 21.12.2017).

блискучий і харизматичний оратор

Він [Петро Порошенко] *блискучий і харизматичний оратор*... почувається на рівних серед усіх своїх колег, включно з Президентом США та Франції, канцлером Німеччини – як не як, ці країни світові лідери, з якими потрібно уміти говорити.

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

верховний головнокомандувач “тітушками”

“Я хочу переказати привіт начальнику, ... *Верховному головнокомандувачу «тітушкам»*, який сидить у Києві, і маленькому предводителю «тітушок», який сидить на Думській”, – сказав Саакашвілі, натякаючи, що за організацію “тітушок-автомайданівців” стоять Петро Порошенко та Геннадій Труханов.

Братушак О. Саакашвілі в Одесі: з “тітушками” та без старої команди [Електронний ресурс] / Олексій Братушак // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

вишуканий дипломат

Він [Петро Порошенко] ... *вишуканий дипломат*, почувається на рівних серед усіх своїх колег...

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

власник найбільшої кількості компаній

Як повідомляє “БізнесЦензор”, серед *власників найбільшої кількості компаній* – ... Петро Порошенко (друге місце і 76 компаній) ...

...А на чолі країни – олігархи : Порошенко увійшов до трійки найбільших власників компаній // Свобода. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 5.

ворог Путіна

Путіну залишається тільки спостерігати, як два *його вороги* [Міхеїл Саакашвілі, Петро Порошенко] відчайдушно намагаються зіштовхнути один одного з поїденого корозією корупції політичного даху.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

воюючий Президент

...наш “воюючий” Президент [Петро Порошенко] збільшив порівняно з минулим роком видатки на утримання своїх резиденцій “Залісся”, “Синьогора” та лісового господарства “Білоозерське” на 20 млн. 142 тисячі гривень, до 55 млн. 560 тисяч гривень у 2017 році.

Як українці утримують “воюючого” (чи торгуючого?) Президента [Петра Порошенка] // Інформаційний бюлетень Фонду “Рідна країна”. – 2017. – берез. – С. 1.

гарант-громовержець

[А саме цього боїться Порошенко, якому вигідно зберігати всю політичну камарилью в орбіті свого безпосереднього впливу.] Адже роль свити – бути сірою в гігантській тіні *гаранта-громовержця*.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

геніальний продавець тиші

Президент України [Петро Порошенко] на той час [лютий 2015 року] міцно закріпився в ролі *геніального продавця тиші*.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

головний корупціонер України

23 лютого 2015 року в Івано-Франківську під час одного з форумів депутат місцевої ради від партії УКРОП запропонував оголосити *головним корупціонером України* Петра Порошенка.

Каменів М. Дав і взяв: чому Порошенко позбавив громадянства Саакашвілі [Електронний ресурс] / Максим Каменів // Hromadske.ua. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

головний об'єкт невдоволення народу

[Петро] Порошенко – *головний об'єкт невдоволення народу*.

Лашенко О. Саакашвілі про “третій Майдан”, “діалог” із Порошенком і заяву СБУ [Електронний ресурс] / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 16 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

дилер надій

Двом “дилерам надій” [Міхеїлові Саакашвілі та Петрові Порошенку] неминуче стало б тісно на одному ринку збуту.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

засновник Партії регіонів

До речі, якби в Україні відбулася правдива люстрація, то з часом одно-значно відбулася б і зміна цінностей, і пан [Петро] Порошенко – *засновник Партії регіонів* ... не міг би претендувати на високу посаду постреволюційного, постмайданівського Президента...

Дожилися: все обертається з ніг на голову? ГПУ розслідує “державний переворот” за заявою ... Януковича // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 5.

іноді радше весільний генерал, ніж самодержець

Петро Порошенко *іноді радше весільний генерал, ніж самодержець*.

Біла І. Чи контролює Порошенко ситуацію в Україні? (Огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Голос Америки. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

і Президент, і Прем'єр, і міністр закордонних справ, і міністр оборони, екології, освіти, економіки

[Знаєте, я питав одного президента: “Дайте мені характеристику на Петра Олексійовича”.] Він сказав: “Ти знаєш, він *і президент, і прем'єр, і міністр закордонних справ, і міністр оборони, екології, освіти, економіки*...”

Андрій Садовий: “«Самопоміч» братиме участь в президентській кампанії” : [інтерв'ю із Андрієм Садовим Соні Кошкіної] [Електронний ресурс] // LB.ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запити: 10.11.2017).

ключовий гравець у політиці країни

[(Петрові) Порошенко вдалося взяти під контроль і парламент, і уряд.] Президент не виконує ролі арбітра нації, а є *ключовим гравцем у політиці країни*.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запити: 18.10.2017).

“компромісна фігура” для більшості олігархічних і політичних груп

Петро Олексійович [Порошенко] став президентом завдяки позиції *“компромісної фігури” для більшості олігархічних і політичних груп*.

Романюк Р. Другий термін Порошенка, або Як збити запал “Народного фронту” [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 24 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

лідер нації

Нема поки що жодних ознак, аби Москва готова була відступити з Донбасу чи піти з Криму, констатував *лідер нації* [Петро Порошенко].

Із щорічного послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році” // Голос України. – 2017. – 8 верес. – С. 4.

лідер партії війни

Не минуло й трьох років, як Петро Порошенко з президента миру перетворився у *лідера партії війни*.

Любка А. Партія війни [Електронний ресурс] / Андрій Любка // Главком. – 2016. – 17 жовт. (дата запити: 26.09.2017).

лідер української нації

Родина *лідера української нації* Петра Порошенка вітає його з днем народження [Електронний ресурс] // Волинські Новини. – 2017. – 26 верес. (дата запити: 29.09.2017).

лідер української нації в найважчі часи нашої сучасності

“Доля обрала тебе бути лідером української нації у найважчі часи нашої сучасності...” – сказала дружина глави держави Марина Порошенко.

“Доля обрала тебе бути лідером української нації”: сім’я привітала Порошенка з днем народження [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 26 верес. (дата запити: 29.09.2017).

людина минулої епохи

Він [Петро Порошенко] є *людиною минулої епохи*.

Юрій Шухевич: У нинішній владі сидять ті, хто крав разом із Януковичем: [інтерв’ю записала Галина Плачинда] // Українське слово. – 2017. – 3–8 трав. – С. 4.

людина, корпорація якої минулого року заплатила до бюджету країни-агресора мільярд рублів

– Цинічно виглядають заяви Президента про підтримку і розбудову наших Збройних Сил – *людини, корпорація якої минулого року заплатила до бюджету країни-агресора мільярд рублів...*

Думки з приводу: [Сергій Власенко, фракція “Батьківщина”] // Голос України. – 2017. – 8 верес. – С. 2.

людина, яка за жодних умов не уникає відповідальності

Сім’я Порошенка на сторінці Фонд Порошенка у Фейсбучі розмістила відео, в якому вітає його з днем народження – як ... *людину, яка за жодних умов не уникає відповідальності*.

Родина лідера української нації Петра Порошенка вітає його з днем народження [Електронний ресурс] // Волинські Новини. – 2017. – 26 верес. (дата запити: 29.09.2017).

людина, яка тихцем приноровлювалася гарно почуватися й рулити при кожній системі

До речі, якби в Україні відбулася правдива люстрація, то з часом односторонньо відбулася б і зміна цінностей, і пан [Петро] Порошенко ... та *людина, яка тихцем приноровлювалася гарно почуватися й рулити при кожній системі*, – не міг би претендувати на високу посаду пост-революційного, постмайданівського Президента...

Дожилися: все обертається з ніг на голову? ГПУ розслідує “державний переворот” за заявою ... Януковича // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 5.

медіатор між різними промислово-олігархічними групами

За останні три роки він [Петро Порошенко] зав’язав на себе всі політичні рішення й фінансові потоки, вибивши собі позицію *медіатора між різними промислово-олігархічними групами*.

Романюк Р. Другий термін Порошенка, або Як збити запал “Народного фронту” [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 24 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

надія революції

“Саакашвілі не належить до тих, хто підпорядковується, – пише німецьке видання «Frankfurter Allgemeine Zeitung», – коли Порошенко почав перетворюватися із *надії революції* на сторожа корупційного істеблшменту, Саакашвілі швидко забрали з Одеси...”

Поліщук Н. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

найбільш професійний і гнучкий Президент за історію пострадянської України

Як у внутрішній, так і в зовнішній політиці, Порошенко показав себе як *найбільш професійний і гнучкий президент за історію пострадянської України*, відносно успішно керуючи країною в виключно складний період іноземного вторгнення, економічного колапсу і соціальної трансформації.

Умланд А. Клан Порошенка: як перероджується олігархія [Електронний ресурс] / Андреас Умланд // Новое время. – 2017. – 24 лип. (дата запиту: 23.08.2017).

найкращий керманіч

[Здається, Петро Олексійович щиро вірить, що до завершення першої каденції ініційовані ним реформи дадуть приголомшливий результат, антикорупційні інститути нарешті запрацюють, суспільство позитивно оцінить його історичну роль і знову підтримає його.] Не тому, що Порошенко є *найкращим керманічем*, а тому, що інші – гірші.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запиту: 18.10.2017).

наймогутніший Шоколадний Заєць, а за сумісництвом Президент України

Він же [Че Гевара] лише їхав у небезпечні, охоплені збройними повстаннями країни для боротьби з американським імперіалізмом, а ці суперсміливі хлопці борються з *наймогутнішим Шоколадним Зайцем, а за сумісництвом Президентом України* [Петром Порошенком].

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

найпопулярніший політик 2017 року

Найпопулярнішими політиками 2017 року стали президент Петро Порошенко, лідер “Руху нових сил” Міхеїл Саакашвілі та очільниця “Батьківщини” Юлія Тимошенко.

Українці обрали політика року в Україні [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 27 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

найуспішніший вигодонабувач Революції Гідності

[І хай своє місце в геополітиці екс-лідер Грузії трохи переоцінював, його бекграунд мав солідніший вигляд.] Навіть з погляду досвіду активної боротьби за владу: якщо [Міхеїл] Саакашвілі був головним вождем “Революції троянд”, то [Петро] Порошенко – *найуспішнішим вигодонабувачем Революції Гідності*.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

обраний долею лідер української нації

Сім'я Порошенка на сторінці Фонд Порошенка у Фейсбучі розмістила відео, в якому вітає його з днем народження – як *обраного долею лідера української нації* ...

Родина лідера української нації Петра Порошенка вітає його з днем народження [Електронний ресурс] // Волинські Новини. – 2017. – 26 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

обраний керівник держави

У заяві “Руху визволення” йдеться, що активісти “хочуть змусити *обраного керівника держави* [Петра Порошенка] діяти в інтересах всього суспільства, а не лише себе особисто”, і що “президент збагачується разом з крадіями та вбивцями”.

“Рух визволення” заявив, що почав блокувати Roshen у Вінниці та Яготині [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 28 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

один з олігархів

– Стосунки з президентом [Петром Порошенком], якого часто так само називають *одним з олігархів*, після всіх історій і воєн змінилися?

Садовий: Для президента прізвище Саакашвілі сьогодні звучить у голові дуже часто [розмову вели Євген Будерацький, Роман Кравець] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

один із засновників Партії регіонів

Пікантність ситуації в тому, що почесний голова “Солідарності” Петро Порошенко свого часу був *одним з засновників Партії регіонів*.

Вуєць П. Безголова партія влади: що відбувається з БПП? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 10 жовт. (дата запити: 05.12.2017).

одночасно Президент, прокурор, парламент, уряд, суд і генпродюсер усіх телеканалів

“[Вам [Петрові Порошенку] відняло пам’ять, ви забули, що так, як з арештом [Міхеїла] Саакашвілі, уже було...] На четвертому році свого правління ви стали *одночасно президентом, прокурором, парламентом, урядом, судом і генпродюсером усіх телеканалів...*” – заявила [Юлія] Тимошенко.

Тимошенко закликала президента звільнити Саакашвілі: Ростов не гумовий [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 9 груд. (дата запити: 11.12.2017).

перший глава держави, який об’єднав весь цивілізований світ навколо захисту України

Він [Петро Порошенко] став *першим главою держави, який об’єднав весь цивілізований світ навколо захисту України*.

“Доля обрала тебе бути лідером української нації”: сім’я привітала Порошенка з днем народження [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 26 верес. (дата запити: 29.09.2017).

Петро Другий

Інф. УМ. *Петро Другий*: як Порошенко намагатиметься забезпечити собі ще один президентський строк / Інф. УМ. // Україна молода. – 2017. – 15 серп. – С. 6.

політичний покровитель Гройсмана

... Його [Володимира Гройсмана] рейтинги є не набагато нижчими, ніж *у його політичного покровителя*, президента Петра Порошенка.

Кудрицький О Чому медовий місяць прем’єр-міністра України закінчився [Електронний ресурс] / Олександр Кудрицький // 112.ua. – 2017. – 14 квіт. (дата запити: 12.09.2017).

популіст номер три

А в Україні: ... *популіст номер три* – є [Петро] Порошенко (війну закінчимо за два тижні...).

Бойко. Хто вони: неоліберали, кейсіанці, ліві-праві націоналісти/шовіністи та популісти [Електронний ресурс] / Бойко // Майдан. Форуми. – 2017. – 23 лют. (дата запити: 10.10.2017).

порушник статті 103 Конституції, яка забороняє йому займатися підприємництвом

Президент України [Петро Порошенко] й досі не спекався свого бізнесу, тож став *порушником статті 103 Конституції, яка забороняє йому займатися підприємництвом*.

Сидоренко Б. Перезріла вимога часу, або Вітчизну об'єднають патріоти / Борис Сидоренко // Голос України. – 2017. – 27 серп. – С. 13.

постать, рівна за вагою і впливом Обамі і Трампу, Меркель і Путіну

Занадто помітно, що п'ятий президент України [Петро Порошенко] не просто хоче здаватися *постаттю, рівною за вагою і впливом Обамі і Трампу, Меркель і Путіну*. [Він себе справді таким вважає.]

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запити: 14.12.2017).

постреволюційний, постмайданівський Президент

До речі, якби в Україні відбулася правдива люстрація, то з часом однозначно відбулася б і зміна цінностей, і пан [Петро] Порошенко ... не міг би претендувати на високу посаду *постреволюційного, постмайданівського Президента...*

Дожилися: все обертається з ніг на голову? ГПУ розслідує “державний переворот” за заявою ... Януковича // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 5.

“постреволюційний” Президент

Як забути, що *“постреволюційний” Президент* [Петро Порошенко] пішов ще далі – 3 липня 2014 року вніс до Верховної Ради України подання про закріплення того “особливого” статусу московської мови в Конституції України?

Бут В. Про мову, право корінного народу і нагальну необхідність порядної влади [Електронний ресурс] / Валентин Бут // Портал мовної політики. – 2017. – 15 верес. (дата запити: 30.09.2017).

Президент воюючої країни

І підтримувати критиків *президента воюючої країни* [Петра Порошенка] ставало незручно (непатріотично, злочинно).

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запити: 14.12.2017).

Президент миру

Не минуло й трьох років, як Петро Порошенко з *президента миру* перетворився у лідера партії війни.

Любка А. Партія війни [Електронний ресурс] / Андрій Любка // Главком. – 2016. – 17 жовт. (дата запити: 26.09.2017).

Президент-мільярдер

– Маючи *президента-мільярдера* [Петра Порошенка], який їздить по світу з простягнутою рукою, ви не можете звести кінці з кінцями.

Цимбалюк М. За ідею української державності / Микола Цимбалюк. – Слово Просвіти. – 2017. – 27 квіт. – 3 трав. – С. 1.

Президент на хвилі революції

Обидва [Петро Порошенко і Міхеїл Саакашвілі] стали *президентами на хвилі революції*.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

Президент-суверен

Я не хочу мати *президента-суверена* [Петра Порошенка].

Шкрум А. Три уроки “прориву Саакашвілі” [Електронний ресурс] / Альона Шкрум // Українська правда. Блоги. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

Президент, який відчинив двері у країни Євросоюзу

Марина Порошенко: Він [Петро Порошенко] увійшов у історію України як *президент, який відчинив двері у країни Євросоюзу*.

“Доля обрала тебе бути лідером української нації”: сім'я привітала Порошенка з днем народження [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 26 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Президент, який забагато обіцяє

Петра Порошенка журналісти назвали *президентом, який забагато обіцяє*.

Три роки президентства: про що “забув” Порошенко // Інформаційний бюлетень Фонду “Рідна країна”. – 2017. – лип. – С. 4.

Президент, який звик дружити із західними партнерами

Але це рішення [про екстрадицію Міхеїла Саакашвілі] ризиковане для міжнародного іміджу *президента* [Петра Порошенка], який звик дружити із західними партнерами.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

Президент, який прийшов на хвилі Майдану

Президент, який прийшов на хвилі Майдану [Петро Порошенко], вперше опинився перед досить реальною перспективою отримати Майдан власний.

Романюк Р. “Майдан Міхо”, або Саакашвілі сам-на-сам з Порошенком [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

прихильник парламентсько-президентської республіки

[Петро] Порошенко нагадав, що він є *прихильником парламентсько-президентської республіки*, і вже поступився певними повноваженнями при голосуванні за поправки з питань правосуддя та децентралізації.

Лебідь Н. Спасибі Раді за “безвіз”: про що Порошенко говорив у Раді / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 8 верес. – С. 2.

п'ятий Президент України

За кілька місяців його підтримка почала нечувано зростати, і вже у травні 2014 року [Петра] Порошенка обрали *п'ятим президентом України*.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запиту: 18.10.2017).

революціонер 2014-го року

“Революціонери 2004-го року (Саакашвілі та Тимошенко) кидають виклик *революціонерам року 2014-го* (Порошенку та компанії), а Кремль у цей час регоче”, – твітує Маккіннон.

Кузьменко О. “Кремль регоче” – драму навколо Саакашвілі прокоментував канадський оглядач [Електронний ресурс] / Олексій Кузьменко // Голос України. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

розумний, красномовний, рішучий, надзвичайно успішний та заможний бізнесмен

До його президентства про [Петра] Порошенка можна було коротко сказати так: *розумний, красномовний, рішучий, надзвичайно успішний та заможний бізнесмен*.

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

сторож корупційного істеблішменту

“Саакашвілі не належить до тих, хто підпорядковується, – пише німецьке видання «Frankfurter Allgemeine Zeitung», – коли Порошенко почав перетворюватися із надії революції на *сторожа корупційного істеблішменту*, Саакашвілі швидко забрали з Одеси...”

Поліщук Н. Коломис М. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

торгуючий Президент

Як українці утримують “воюючого” (чи *торгуючого*?) *Президента* [Петра Порошенка] // Інформаційний бюлетень Фонду “Рідна країна”. – 2017. – берез. – С. 1.

український диктатор

Стаття всесвітньовідомої журналістки Дайан М. Френсіс містить нещадний епікриз: “Демократія і верховенство закону, кинуті під каток *українським диктатором* Порошенком”.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

український олігарх

Як заявила під час ходи одна з лідерів партії, депутат Тінатін Бокучава, “грузинський народ не дозволить *українському олігарху* Петру Порошенку і засновнику правлячої партії «Грузинська мрія» мільярдерові Бідзіна Іванішвілі придушити волю народів до свободи і здійснити репресії проти [Міхеїла] Саакашвілі за завданням президента Росії Володимира Путіна”.

Прихильники Саакашвілі провели у Тбілісі “попереджувальну акцію” [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 6 груд. (дата запити: 07.12.2017).

успішний господарник

Напередодні складної політичної осені ініціатори піар-туру з Банкової хотіли отримати образ *успішного “господарника”* – “він [Петро Порошенко] працює”, рішучі реформи дають свої результати, і тільки популісти-критикани та “п’ята колона” заважають розвитку України.

Братушак О. “Гастролі” Порошенка: 10 історій про піар, які можуть зацікавити правоохоронців [Електронний ресурс] / Олексій Братушак // Українська правда. – 2017. – 12 верес. (дата запити: 12.09.2017).

фігура, рівна Путіну за масштабом

Частково це [PR-конструкція] робилося на догоду самолюбству Петра Олексійовича [Порошенка], – йому хотілося вважатися *фігурою, рівною Путіну за масштабом*.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запити: 14.12.2017).

фігурант так званого “панамського скандалу”

Його [Петра Порошенка] згадували серед *фігурантів так званого “панамського скандалу”*, коли журналістам стали відомі подробиці офшорних таємниць багатьох політиків світу.

Лебідь Н. Усі в шоколаді: політики зі світовим ім’ям опинилися в плутанині в черговий офшорний скандал / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 8 листоп. – С. 4.

формальний патрон Міхеїла Саакашвілі

Колишній грузинський президент [Міхеїл Саакашвілі], перебуваючи на українській держслужбі, ставився до свого *формального патрона* [Петра Порошенка] навіть не як до рівні, – він дозволяв собі дивитися на нього трохи зверхньо.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

хазяїн кабінету на четвертому поверсі Адміністрації Президента

[Одного разу особисті амбіції вже завадили молодим демократичним силам об'єднатися. Можливо, вийде цього разу.] Хоча б під загрозою того, що *хазяїн кабінету на четвертому поверсі Адміністрації президента* [Петро Порошенко] знайде спосіб дискредитувати усіх по одному.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

цар-батюшка

Схоже що “грузинський гамбіт” “*царя-батюшки*” Петра Олексійовича [Порошенка] виявивсь не меншою несподіванкою для Міхо Нікоლოзвича [Саакашвілі], ніж порушення вермахтом пакту Молотова-Рібентропа.

“Грузинський гамбіт” “Царя-батюшки” [Електронний ресурс] // Старко пост. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

чи не найбільше розчарування

Для мене він [Петро Порошенко] – *чи не найбільше ... розчарування ...*

Константин Бедовой: “Валентин Наливайченко насамперед Лідер, який має відповідний фах і досвід...” : [інтерв'ю з Константином Бедовим записала Катерина Булахова] // Рейтинг. – 2017. – 29 берез. (дата запиту: 21.12.2017).

чинний очільник Української держави

При такій моделі суспільного сприйняття *чинний очільник української держави* [Петро Порошенко] штучно позбувався конкурентів усередині країни.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

“Ясне Сонечко”

[Знаєте, я питав одного президента: “Дайте мені характеристику на Петра Олексійовича”.] Він сказав: “Ти знаєш, він і президент, і прем'єр, і міністр закордонних справ, і міністр оборони, екології, освіти, економі-

ки... Він – все. Отакий французький варіант – “*Ясне Сонечко*” (відсилає до Людовіка XIV, котрого називали “Король-Сонце” – С.К.).

Андрій Садовий: “Самопоміч” братиме участь в президентській кампанії” : [інтерв’ю із Андрієм Садовим Соні Кошкіної] [Електронний ресурс] // LB.ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 10.11.2017).

Порошенко Петро й Саакашвілі Міхеїл

двоє ображених самолюбств

Поліщук Н. Чим закінчиться протистояння *двох ображених самолюбств* [Петро Порошенко і Міхеїл Саакашвілі] ? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

Порошенко Петро, Ахметов Ринат, Фірташ Дмитро

трійка найбільших власників компаній

...А на чолі країни – олігархи : Порошенко увійшов до *трійки найбільших власників компаній* // Свобода. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 5.

Портнов Андрій

головний юрист сім’ї Януковича

[“Портнов багато про що пише, – зазначив пан Баганець журналістам.] – Я розумію, що він – *головний юрист сім’ї Януковича*, що він фотографувався там біля якогось приміщення, де є табличка, що це суд міста Брюсселя держави Бельгія, але він же не є уповноважена особа державою Бельгія представляти їхні інтереси”.

Переяславець Б. Прокурори “під ковпаком” / Богдан Переяславець // Україна молода. – 2017. – 21 берез. – С. 5.

головний юрист Януковича

Паралельно з цим не менш одіозний экс-депутат і *головний юрист* [Віктора] *Януковича* Андрій Портнов звинуватив авторів Доктрини в плагіаті ... відповідного російського документа.

Позняк-Хоменко Н. Наша Доктрина проти їхнього Кисельова / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 28 лют. – С. 4.

одіозний “реформатор” часів Януковича

Про це [вирок Кримінального суду Бельгії] радісно повідомив *одіозний “реформатор” часів Януковича* Андрій Портнов, який свого часу був заступником глави адміністрації Президента.

Переяславець Б. Прокурори “під ковпаком” / Богдан Переяславець // Україна молода. – 2017. – 21 берез. – С. 5.

Постний Валерій

автор “газових схем Онищенко”

Останні новини торкаються не так самого знаменитого коновода, як ключового фігуранта і, як кажуть, *автора “газових схем Онищенко”* Валерія Постного.

Лебідь Н. Зійшли на пси: чому “пробуксовують” гучні антикорупційні справи / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 7–8 лип. – С. 4.

ключовий фігурант “газових схем Онищенко”

Останні новини торкаються не так самого знаменитого коновода, як ключового *фігуранта* і, як кажуть, *автора “газових схем Онищенко”* Валерія Постного.

Там само.

фігурант “газової справи” [нардепа Олександра Онищенко]

В ніч на 16 червня спецназ Національного антикорупційного бюро затримав *фігуранта “газової справи”* нардепа Олександра Онищенко Валерія Постного за новою підозрою.

НАБУ затримало *фігуранта “газової справи”* *Онищенко* за новою підозрою [Електронний ресурс] // Тиждень. ua. – 2017. – 16 черв. (дата запиту: 16.06.2017).

фігурант “газової справи Онищенко”

У спеціалізованій антикорупційній прокуратурі (САП) вважають, що наразі є висока ймовірність того, що *фігурант “газової справи Онищенко”* Валерій Постний може втекти.

У САП побоюються, що Постний може втекти // Укрінформ. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 21.08.2017).

Пресман Олександр

один з головних контрабандистів в Одеській області

[У Генпрокуратурі заявили, що...на нього [Давида Сакварелідзе] скаржилися народні депутати Сергій Ківалов, Дмитро Голубов, Олександр

Пресман і Євген Дейдей...] У відповідь сам Сакварелідзе заявив, що ... один з народних депутатів, які скаржилися на нього – “хакер і міжнародний шахрай” [Сергій Ківалов], другий – “головний апологет сепаратизму і руского мира в Одесі” [Дмитро Голубов], третій – “один з головних контрабандистів в Одеській області” [Олександр Пресман] ...

Звільнення, погрози і прийняття закону: як переслідують антикорупціонерів в Україні [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 29 лип. (дата запити: 29.09.2017).

Пригодський Антон

друг экс-президента Віктора Януковича

Екс-нардеп від Партії регіонів, *друг экс-президента Віктора Януковича*, Антон Пригодський та колишній віце-прем'єр від Радикальної партії Валерій Вощевський стали фігурантами журналістського розслідування офшорних рахунків під назвою “Райські папери”.

В “Райських паперах” опинились друг Януковича і экс-віце-прем'єр [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 6 листоп. (дата запити: 07.11.2017).

друг Януковича

В “Райських паперах” опинились *друг Януковича* і экс-віце-прем'єр [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 6 листоп. (дата запити: 07.11.2017).

екс-віце-прем'єр

В “Райських паперах” опинились друг Януковича і *екс-віце-прем'єр* [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 6 листоп. (дата запити: 07.11.2017).

колишній віце-прем'єр від Радикальної партії

...Антон Пригодський та *колишній віце-прем'єр від Радикальної партії* Валерій Вощевський стали фігурантами журналістського розслідування офшорних рахунків під назвою “Райські папери”.

В “Райських паперах” опинились друг Януковича і экс-віце-прем'єр [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 6 листоп. (дата запити: 07.11.2017).

фігурант журналістського розслідування офшорних рахунків під назвою “Райські папери”

...Антон Пригодський та колишній віце-прем'єр від Радикальної партії Валерій Вощевський стали *фігурантами журналістського розслідування офшорних рахунків під назвою “Райські папери”*.

Там само.

Прилепін Захар

пропагандист агресивної політики путінського режиму

Захар Прилепін ... російський письменник ... *пропагандист агресивної політики путінського режиму*.

Захар Прилепін [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2017. – 18 трав. (дата запису: 29.09.2017).

розпалювач війни на сході України

Сказав [Олександр Бабченко] також кілька слів і про *розпалювачів війни на сході України* – письменника Захара Прилепіна та офіцера Ігоря Гірка.

“Ви що, debilі?!” – російський журналіст звернувся до російських найманців на Донбасі [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – 2017. – 27 лип. (дата запису: 29.09.2017).

Присяжнюк Микола

скандальний януковичівський посіпака

Отож, факт найближчий хронологічно: з лютого 2011 р. по лютий 2014 р. (!) Костянтин Бриль був радником голови Київської держадміністрації, тобто радником у *скандального Януковичівського посіпака* Присяжнюка – ... фальсифікатора голосів на всіх виборах в області.

“Випускник-генерал Омського училища імені Фрунзе”, або: Генерал-майор СБУ, губернатор Запорізької області, грошовий мішок... // Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 5.

фальсифікатора голосів на всіх виборах в області

Отож, факт найближчий хронологічно: з лютого 2011 р. по лютий 2014 р. (!) Костянтин Бриль був радником голови Київської держадміністрації, тобто радником у ... [Миколи] Присяжнюка – ... *фальсифікатора голосів на всіх виборах в області*.

Там само.

Продан Мирослав

зовсім ручна людина [Володимира] Гройсмана

[Якщо Мирослав Продан, який виконує обов'язки голови Державної фіскальної служби (ДФС) на час усунення Романа Насірова, стане керівником відомства, це означатиме, що у кріслі з'явився черговий “регулювальник потоків”, сказала колишній керівник Одеської митни-

ці Юлія Марушевська в інтерв'ю.] *Зовсім ручна людина* [Володимира Гройсмана.

Продан, призначений в.о. голови ДФС, – це насірівський клон – Марушевська [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 18 берез. (дата запити: 23.08.2017).

представник вінницького клану

[Якщо Мирослав Продан, який виконує обов'язки голови Державної фіскальної служби (ДФС) на час усунення Романа Насірова, стане керівником відомства, це означатиме, що у кріслі з'явився черговий “регулювальник потоків”, сказала колишній керівник Одеської митниці Юлія Марушевська в інтерв'ю.] *Представник вінницького клану.*

Там само.

Прядко Валерій

один із “касирів” Сергія Капліна

[Валерій Прядко ...є депутатом Полтавської облради від партії Капліна “СДП” ...] А судячи з вилученим під час обшуку документів – *одним з “касирів” Сергія Капліна.*

Політична корупція: затримані “касири” депутата Капліна [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 30 трав. (дата запити: 05.09.2017).

“регулювальник” потоків

Якщо Мирослав Продан, який виконує обов'язки голови Державної фіскальної служби (ДФС) на час усунення Романа Насірова, стане керівником відомства, це означатиме, що у кріслі з'явився черговий “регулювальник потоків”, сказала колишній керівник Одеської митниці Юлія Марушевська в інтерв'ю.

Продан, призначений в.о. голови ДФС, – це насірівський клон – Марушевська [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 18 берез. (дата запити: 23.08.2017).

Путін Володимир

агент своїх грошей

Він [Володимир Путін] *агент своїх грошей...*

Пономарьов: Є чутки, що Медведев – дружина Путіна [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 07.11.2017).

Аль Капоне XXI століття

Піонтковський А. Путін [Володимир] – *Аль Капоне XXI століття* [Електронний ресурс] / Андрій Піонтковський // Новое время. – 2017. – 27 листоп. (дата запити: 30.11.2017).

американський агент

Вони [ура-патріоти] в інтернеті його [Володимира Путіна] лають-проклинають, називають ... *американським агентом* і ким завгодно ще.

Путіну вигадали нове прізвисько на Донбасі [Електронний ресурс] // Znaj.ua. – 2017. – 6 жовт. (дата запису: 02.11.2017).

батько сепаратистського руху

Путін – *батько сепаратистського руху*... – говорить Валентин Наливайченко, який очолював СБУ протягом перших 15 місяців після Революції.

Бойовиками на Сході керує радник Путіна, – Fox News // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 серп. (дата запису: 22.08.2017).

безглуздий фірмер

А російським людям, що не втратили залишки розуму й совісті, треба ясно розуміти, що “влада” просто й непомітно для багатьох стала фашистською, з *безглуздим фірмером* [Володимиром Путіним] ...

Яременко Н. Хочу обійняти бандерівців / Наталя Яременко // Голос України. – 2017. – 6 груд. – С. 11.

безумець з ядерною кнопкою

Якщо не зупинити *безумця з ядерною кнопкою* [Володимира Путіна], не тільки російський народ сьорбне небувалою горя, вона потягне за собою багатьох, хто сліпо вірує у справедливість катів.

Яременко Н. Скільки ще обдурених покладуть своє життя на вівтар беззаконня? / Наталя Яременко // Голос України. – 2017. – 27 груд. – С. 11.

бліда копія на фоні великого диктатора

Путін із його ботоксною мімікою – *бліда копія на фоні великого диктатора*.

Весті Кремля. Слівкі. Російський педагог року. Політичне мавпування Путіна [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 19 серп. (дата запису: 23.08.2017).

божевільний із ядерною кнопкою

Розглядаються варіанти, які можуть бути застосовані до Путіна, щоб врятувати світ від “*божевільного з ядерною кнопкою*”.

Омельченко Г. “Нехай зникне правитель, а цивілізація уціліє” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 6–7.

божевільний кремлівський диктатор

“...Атака *божевільного кремлівського диктатора* [Володимира Путіна] залишилася безкарною, і результат цієї великої безпечності світової спільноти через шість років відчула на собі Україна”, – зазначив політик [Олексій Гончаренко].

Через відсутність жорсткої реакції Москва продовжує брязкати зброєю: не допустити поширення російської агресії // Голос України. – 2017. – 10 серп. – С. 7.

військовий злочинець

...сьогодні в центрі Європи ... – *військовий злочинець* Путін розпалив війну.

Звернення Голови Верховної Ради України з нагоди Дня пам'яті та примирення // Голос України. – 2017. – 8 трав. – С. 1.

Вован Вованович Путкін

На чолі Рашки стоїть *Вован Вованович Путкін*...

Сілімянцева Ю. “Інопланетна Рашка” Єлизавети Мельниченко, або Книга про надзвичайно самотнього диктатора / Юлія Сілімянцева // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 12.

гебітський узурпатор

[Ніякого Президента Росії після 2012 року немає.] Є *гебітський узурпатор* [Володимир Путін].

Тест на совість : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 16 серп. – С. 5.

головний всеросійський пройдисвіт

Путіну подобається красуватися в ролі *головного всеросійського пройдисвіта*.

Якунов Є. Надувні танки кремлівського пройдисвіта [Електронний ресурс] / Євген Якунов // Укрінформ. – 2015. – 29 січ. (дата запити: 05.04.2017).

головний ініціатор конфлікту на Донбасі

В рядах бойовиків “ДНР” і “ЛНР” назріває колективне прозріння на рахунок *головного ініціатора конфлікту на Донбасі* – президента Росії Володимира Путіна.

Путіну вигадали нове прізвище на Донбасі [Електронний ресурс] // Знай.ua. – 2017. – 6 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

“головний командир”

Про готовність померти за наказом свого *“головного командира”* [Володимира Путіна] ... заспівали учні поліцейських класів школи №44 з Волгограда під керівництвом депутата Держдуми Анни Кувичко.

У Путіна відреагували на пісню про “дядю Вову” [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 15 листоп. (дата запити: 17.11.2017).

гонористий “історик”

Звідти [від прізвища “виговці”], за аналогією, – пізніші “мазепинці”, “петлюрівці”, “бандерівці”, хоч останнє слово вимовляють як “бендеровці” – і в цьому не виняток навіть *гонористий “історик”* В[олодимир] Путін.

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

державний очільник, що довів країну до зовнішньої ізоляції й не турбується про її майбутнє

У засобах масової інформації з'являються повідомлення про неросійське походження навіть *державного очільника, що довів країну до зовнішньої ізоляції й не турбується про її майбутнє.*

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

диктатор Ватної Федерації Рашки

На чолі Рашки стоїть Вован Вованович Путкін – “...Пожиттєвий *диктатор Ватної Федерації Рашки*”, як названа його посада у книжці.

Сілімянцева Ю. “Інопланетна Рашка” Елизавети Мельниченко, або Книга про надзвичайно самотнього диктатора / Юлія Сілімянцева // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 12.

досвідчений високопоставлений “чекіст”

[Факт участі (Володимира) Путіна в (Архієрейському) соборі (Російської православної церкви) доводить те, що він вирішив так би мовити свої кадри.] В тому числі і як *досвідчений високопоставлений “чекіст”*.

Капсамун І. “...По суті, Росія не є християнською країною”: Архієрейський собор Російської Православної церкви в оцінках українських та закордонних експертів [Електронний ресурс] / Іван Капсамун, Валентин Торба // День. – 2017. – 29 листоп. (дата запити: 05.12.2017).

дрібний, жалюгідний, злодійкуватий, брехливий, як усі чекісти, зовсім незначний у моральному й людському сенсі, невисокий (у всіх сенсах) чоловічок

Їхній [росіян] “лідер” Володимир Путін – *дрібний, жалюгідний, злодійкуватий, брехливий, як усі чекісти, зовсім незначний у моральному й людському сенсі, невисокий (у всіх сенсах) чоловічок* — уявив себе чимсь на кшталт Сталіна ...

Яременко Н. Хочу обійняти бандерівців / Наталя Яременко // Голос України. – 2017. – 6 груд. – С. 11.

другий [Михайло] Горбачов

Вони [ура-патріоти] в інтернеті його [Володимира Путіна] лають-проклинають, називають *другим [Михайлом] Горбачовим...*

Путіну вигадали нове прізвисько на Донбасі [Електронний ресурс] // Znaj.ua. – 2017. – 6 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

“дядя Вова”

Про готовність померти за наказом свого ... “*дяді Вови*” [Володимира Путіна] заспівали учні поліцейських класів школи №44 з Волгограда під керівництвом депутата Держдуми Анни Кувичко.

У Путіна відреагували на пісню про “дядю Вову” [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 15 листоп. (дата запиту: 17.11.2017).

зразок лідера

Наприклад, Novorosinform пише: “На відміну від [Петра] Порошенка, на думку мера Львова [Андрія Садового], [Володимир] Путін – *зразок лідера*”.

Коли влада і гроші дорожчі за мову та кров // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 6.

кадебітський Окурок

Безумство *кадебітського Окурка*, як прозвали Путіна однокурсники, не оригінальне.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

“карлик”, що уявляє себе володарем світу

Історичні факти спростовують чергову брехню “карлика”, що уявляє себе *володарем світу* [Володимира Путіна].

Фещенко Є. “Карлик” лютує: Путіна роздратувало відкриття пам’ятника Петлюрі у Вінниці / Євдокія Фещенко // Україна молода. – 2017. – 24 жовт. – С. 11.

Кощій Балбесович Безсмертний

– Усіх бійців, що відбивають напад на Русь гнилої імперії [Росії] *Кощія Балбесовича Безсмертного* [Володимира Путіна], вітаю з Днем добровольця й Днем нацгвардії.

Немає сумнівів, що Крим повернуть // Голос України. – 2017. – 29 берез. – С. 11.

кремлівський карлик, що уявив себе великоросом

Адже без дозволу *кремлівського карлика, що уявив себе великоросом* [Володимира Путіна], їй [нації] наказано інтегруватися у вільний світ.

Вовканич С. Україно – пильнуй, світе – не дрімай : заповіти геніїв нації – скарбниці державотворчих ідей / Степан Вовканич // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 6–7.

кремлівський міні-фюрер

Є великі підстави думати, що *кремлівський міні-фюрер* [Володимир Путін] може відмовитися виводити війська з країни після навчань.

Льовін М. Імперська підлість: “Захід– 2017” / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 4.

кремлівський покровитель [Віктора Медведчука]

Було б непогано, якби кум Путіна [Віктор Медведчук], відчувши гостре занепокоєння через загрозу своєму дорогоцінному життю, перебрався би поближче до свого *кремлівського покровителя* [Володимира Путіна].

Світлична В. Анафема для Медведчука: новий “підпільний рух” обіцяє відправити кума Путіна до Ростова / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 6 верес. – С. 4.

кремлівський самодержець

Хто буде наполягати на тому, що московська агресія спровокована народним повстанням українців проти окупаційної компарадорсько-сімейної бандоолігархії на чолі з Януковичем, кримінальним прислужником *кремлівського самодержця* [Володимира Путіна].

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

кремлівський узурпатор

Вже очевидно, навіть і для *кремлівського узурпатора* [Володимира Путіна], що Захід не дозволить йому розшматувати і знищити Україну як незалежну державу.

Богдан В. Війна на два фронти: чому безпека світу починається з України / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 27 груд. – С. 6.

кривавий кремлівський наперсточник

Це *кривавий кремлівський наперсточник* – [Володимир] Путін.

Яременко Н. Скільки ще обдурених покладуть своє життя на вітер беззаконня? / Наталія Яременко // Голос України. – 2017. – 27 груд. – С. 11.

лідер РФ [Російської Федерації]

Лідер РФ Володимир Путін змінив тактику поведінки щодо України.

Миротворці ООН на Донбасі – провальний варіант для Путіна, – експрем'єр міністр Швеції [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 8 верес. (дата запису: 11.09.2017).

людина не прогнозована з точки зору здорового глузду

“...Путін – *людина не прогнозована з точки зору здорового глузду*” ...

“Путін досяг своєї мети”: Марчук спрогнозував подальшу ситуацію на Донбасі [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 6 лют. (дата запису: 12.06.2017).

людина, яка розв'язала війну проти України

У переддень собору ми вирішили обдзвонити єпархіальні управління (це як облдержадміністрації Церкви) та поцікавитися, чи поїхав туди правлячий архієрей та чи готовий він до зустрічі з президентом Росії – *людиною, яка розв'язала війну проти України*.

Самохвалова Л. УПЦ МП їде у Москву в режимі суперсекретності [Електронний ресурс] / Лана Самохвалова // Укрінформ. – 2017. – 28 листоп. (дата запити: 29.11.2017).

надзвичайно одинокий диктатор

Сіліянцева Ю. “Інопланетна Рашка” Єлизавети Мельниченко, або Книга про *надзвичайно одинокого диктатора* / Юлія Сіліянцева // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 12.

найбільший ворог України

Найбільшим ворогом України є персонально Президент Росії Володимир Володимирович Путін.

Дацюк С. Що за війна в Україні? [Електронний ресурс] / Сергій Дацюк // Українська правда. Блоги. – 2014. – 2 груд. (дата запити: 02.11.2017).

найнепопулярніша особистість на Сході України

...зараз [Володимир] Путін – *найнепопулярніша особистість на Сході України*, і на його адресу лунають одні прокльони.

Путіну вигадали нове прізвисько на Донбасі [Електронний ресурс] // Znaj.ua. – 2017. – 6 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

нащадок кремлівського “натхненника звитяг” [Йосипа Сталіна]

Нащадок кремлівського “натхненника звитяг” [Йосипа Сталіна] – Володимир Путін, тішачи свої великоімперські амбіції, договорився вже до того, що мовляв, усе одно самі подужали б ворога, ми – країна переможців.

За світле прийдешне Вітчизни! // Голос України. – 2017. – 8 трав. – С. 1.

не просто президент всіх росіян, але й є президент “православної імперії”

Для [Володимира] Путіна важливо показати, що він залишається *не просто президентом всіх росіян, але й є президентом “православної імперії”*...

Капсамун І. “...По суті, Росія не є християнською країною”: Архиєрейський собор Російської Православної церкви в оцінках українських та закордонних експертів [Електронний ресурс] / Іван Капсамун, Валентин Торба // День. – 2017. – 29 листоп. (дата запити: 05.12.2017).

неадекватний президент

Якби подібний Закон ухвалили раніше, хоч 10 років тому, то сьогодні не було б війни в Україні, не гинули б люди через те, що Росія зі своїм *неадекватним президентом* [Володимиром Путіним] кинулися “защїщать русскоязычное население”.

Попелюк О. Новий і праведний / Олександра Попелюк // Слово Провсвіти. – 2017. – 21–27 груд. – С. 6.

нинішній самодержець

Не шукаймо причини в особливостях психіки *нинішнього самодержця* Путіна...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

новий Гітлер

...сьогодні в центрі Європи *новий Гітлер* – ... Путін розпалив війну.

Звернення Голови Верховної Ради України з нагоди Дня пам'яті та примирення // Голос України. – 2017. – 8 трав. – С. 1.

організатор сепаратичних сил на Сході України

Президент Російської Федерації є *організатором сепаратичних сил на Сході України*, але керує ними зовсім інша людина.

У США назвали людину, котра керує проросійськими сепаратистами Донбасу [Електронний ресурс] // Народна правда. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 21.08.2017).

“переможець” у чеченській війні

Сьогодні принизлива ситуація залежності від Кадірова не подобається вже нікому в Росії, крім Путіна, вся політична легітимність якого як *“переможеця” в чеченській війні* базується на проекті “Кадіров”.

Андрій Піонтковський : “Україна пішла назавжди” // Вечірня Полтава. – 2017. – 12 лип. – С. 4.

підлеглий відомого демократа Анатолія Собчака

Водночас дослідники звертають увагу на те, що попри своє кадебістське минуле Путін почав стрімко вивищуватися в постсовєтський період, ставши *підлеглим відомого демократа А[натолія] Собчака*, який з трибуни всесоюзного з'їзду народних депутатів переконливо “громив” кадебістську “контору”.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

президент-злочинець

Якщо під Росією мається на увазі народ, то він, у своїй абсолютній більшості, висловлює підтримку діям *президента-злочинця* [Володимира Путіна] ...

Миропорушник грає на фейковому патріотизмі: [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 9 серп. – С. 5.

приклад для багатьох державних лідерів

Наприклад, Novorosinform пише: “На відміну від [Петра] Порошенка, на думку мера Львова [Андрія Садового], Путін є *прикладом для ба-*

гатьох державних лідерів”, – розмістивши цю статтю під заголовком “Мер Львова: [Володимир] Путін – зразок лідера”.

Коли влада і гроші дорожчі за мову та кров // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 6.

приклад для наслідування

Очільник “Самопоміч” [Андрій Садовий] назвав [Володимира] Путіна *прикладом для наслідування*.

Там само.

російський фігур

І якщо перемога Майдану тільки підживила старі хвороби і фобії *російського фігура*, то реальна відмова від продукції “Газпрому”, ініціатором якої був саме Яценюк, зачепила його за найчутливіше місце – за гаманець.

Нестеренко П. Про “чеченця” Яценюка без гумору: чому російська пропагандистська машина не припиняє “бомбити” українського экс-Прем’єра / Петро Нестеренко // Україна молода. – 2017. – 12–13 трав. – С. 4.

самовпевнений карлик

Невизначеності в агресивній державі, що тримається на культурі однієї особи, *самовпевненого карлика* [Володимира Путіна], українці мають протиставити свою національну ідею, що має дві сторони: внутрішню – гідне життя людини у вільній соборній державі, всебічний розвиток української нації, зовнішню – утвердження України як авангардної сили в Східно-Центральній Європі.

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 11.

соціопат, який має ознаки шизофренії, педофілії, страждає манією величч

Психіатри, психологи, фізіологи, фізіономісти зробили висновок: Путін – *соціопат, який має ознаки шизофренії, педофілії, страждає манією величч*...

Омельченко Г. “Нехай зникне правитель, а цивілізація уціліє” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 6–7.

теперішній диктатор

Раніше москалі хвалили свого *теперішнього диктатора*, бо “Путін подняв с колен Россию”.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

теперішній кремлівський зайда

[Для Гітлера авантюра скінчилася катастрофою.] Те саме очікує і *теперішнього кремлівського зайду* [Володимира Путіна], а українці налаштовані обстоювати незалежність!

За світле прийдешне Вітчизни! // Голос України. – 2017. – 8 трав. – С. 1.

терорист №1

...“Путін – *терорист №1*” ...

Омельченко Г. “Нехай зникне правитель, а цивілізація уціліє” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 6–7.

типовий кадебіст

Як *типовий кадебіст*, він [Володимир Путін] завше співпрацював з кримінальними елементами.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

цар “всея Русі”

Нині *цар “всея Русі”* [Володимир Путін] зі своїми боярами та холопами хоче включити цей край [Південну Україну] у склад “єдиної і невідільної”.

Дем’янчук І. Південна Україна – не “Новоросія”: літературні обриси кордонів нашої країни / Іван Дем’янчук // Україна молода. – 2017. – 29 листоп. – С. 10.

цар Вова

[Я мав колись золоті гори
І ріки повнії вина.]

Я все віддав *цареві Вові* [Путінові],

Прости, Росіє, мати моя.

“Остання жертва” ... Путіна // Голос України. – 2017. – 25 берез. – С. 12.

Чахлик, який над золотом чахне

Він [Володимир Путін] ... *Чахлик, який над золотом чахне*.

Пономарьов: Є чутки, що Медведєв – дружина Путіна [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

чоловічок з риб’ячими очима, в якого немає ні совісті, ні честі, лише жадання влади й жадібне бажання визнання його “заслуг” перед усім світом як миротворця

Так сміється над зовсім нещодавно братніми народами *чоловічок з риб’ячими очима, в якого немає ні совісті, ні честі, лише жадання влади й жадібне бажання визнання його “заслуг” перед усім світом як миротворця*.

Яременко Н. Скільки ще обдурених покладуть своє життя на вівтар беззаконня? / Наталія Яременко // Голос України. – 2017. – 27 груд. – С. 11.

чума року

Серпень: “*Чума року*” – Володимир Путін...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

ще один ворог Саакашвілі

Ще один ворог Саакашвілі – Володимир Путін (теж, до речі, президент) – сьогодні поскаржився на чергові санкції проти свого режиму, запроваджені американським Конгресом.

Яковина І. 27 липня: вигнанець Міхо і закон про електромобілі [Електронний ресурс] / Іван Яковина // Новое время. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 05.09.2017).

Путін Володимир, Меркель Ангела, Трамп Дональд

нелюбовний трикутник

Вітович І. *Нелюбовний трикутник*: про що Путін говорив із Трампом і Меркель / Ігор Вітович // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 5.

Пшонка Віктор

кум президента-втікача Віктора Януковича

Навіть генпрокурор Віктор Пшонка, який був *кумом президента-втікача Віктора Януковича*, затверджував символіку органів прокуратури власним наказом.

Петраковський В. День узалежнення прокуратури [Електронний ресурс] / Володимир Петраковський // Українська правда. – 2017. – 7 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

Рабинович Вадим

бажаний для Петра Порошенка суперник у другому турі виборів

Недарма сумнівні соціологи “малюють” Рабиновичу третє місце у президентському рейтингу: його явно бачать *бажаним для Петра Порошенка суперником у другому турі виборів*.

Світлична В. Розсадник неляканих пропагандистів: як підспівувачі Кремля знову взялися повчати українців / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 2 серп. – С. 4.

базарник року

Липень: “*Базарник року*” – Вадим Рабинович...

Суддя В. Курінний, щоб не вдарити обличчям у... / Віталій Суддя // Голос України. – 2017. – 30 груд. – С. 20.

двічі судимий за тяжкі економічні злочини

Королями на них [ЗМІ] є *двічі судимий за тяжкі економічні злочини ...* В. Рабинович, який і не приховує ненависті та зневаги до нас, українців, ... та ціла рать подібних.

Трохимчук С. Путінські амеби бунтують / Степан Трохимчук // Слово Просвіти. – 2017. – 10– 16 серп. – С. 9.

пацієнт психіатричної лікарні

Королями на них [ЗМІ] є ... *пацієнт психіатричної лікарні*, неадекватний В. Рабинович ... та ціла рать подібних.

Там само.

сам собі Рабинович

[Схожа проблема і в авторській телепередачі “Хто кому Рабинович”.] Хоч перейменовуй на “Хто кому Саакашвілі” і заводь загін оголених феменок, щоб згадали – є такий Вадим Рабинович, який втік з безнадійного “Опоблоку” і став *сам собі Рабиновичем*.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

Райс Кондаліза

зірка світової дипломатії

Зірка світової дипломатії ... Кондоліза Райс в інтерв’ю НВ заявила, що Мінський формат врегулювання ситуації на Донбасі неефективний.

Мінський формат показав, що вже давно працює неефективно – Кондоліза Райс [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 23 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Рева Андрій

міністр-“дієтолог”

Міністр-“дієтолог” [Андрій Рева] і його “перли” // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 5.

цинічний чиновник

Тут доречно нагадати, що *цинічний чиновник* [Андрій Рева] не забуває ретельно піклуватися про себе.

Міністр-“дієтолог” і його “перли” // Свобода. – 2017. – 30 листоп. – 6 груд. – С. 5.

Рибалка Сергій

кремлівський зозуль

Петрів О. Юлія Тимошенко: Сергій Рибалка – це “кремлівський зозуль” та “шаріков” української політики [Електронний ресурс] / Ольга Петрів // UNN. – 2017. – 28 квіт. (дата запиту: 09.01.2018).

“шаріков” української політики

Петрів О. Юлія Тимошенко: Сергій Рибалка – це “кремлівський зозуль” та “шаріков” української політики [Електронний ресурс] / Ольга Петрів // UNN. – 2017. – 28 квіт. (дата запиту: 09.01.2018).

Рибачук Олег

керманіч президентської канцелярії

[4 листопада керівник секретаріату Президента О. Рибачук повідомив, що статус Банкової буде визначено на сесії Київради 17 грудня 2005 року.] “Цього разу я почув метал у голосі мера, який сказав: «Передайте Президенту, я гарантую, що 17 грудня сесія Київради прийме відповідне рішення», – послався керманіч президентської канцелярії на тодішнього київського очільника О. Омельченка.

Бондаренко О. За Парканом / Олена Бондаренко // Слово Просвіти. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 5.

Рогозін Дмитро

відомий цинік

Згадаймо, як донбасівський Хам (така кримінальна кличка Януковича) ділився секретами нашої оборонної промисловості з ... відомим циніком [Дмитром] Рогозіним...

Гринів О. Московська пандемія україноненавистництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

патентований українофоб із титулом “доктора філософських наук”

Придивіться до типових “русских”, як приміром, патентованого українофоба [Дмитра] Рогозіна з титулом “доктора філософських наук...

Там само.

типово “русский”

Придивіться до типових “русских”, як приміром ... [Дмитра] Рогозіна...

Там само.

Розенблат Борислав

“бурштиновий нардеп”

“Бурштиновий нардеп” [Борис Розенблат] програв суд юристу з Житомира [Електронний ресурс] // Донбас UA. – 2017. – 8 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

головний фігурант “бурштинової справи”

Так сталося і у випадку з *головним фігурантом “бурштинової справи”*, членом фракції БПП Бориславом Розенблатом.

Позняк-Хоменко Н. Блат від Розенблата: головний фігурант скандальної справи обіцяє довести свою правоту / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 12 лип. – С. 4.

головний фігурант скандальної справи

Позняк-Хоменко Н. Блат від Розенблата: *головний фігурант скандальної справи* обіцяє довести свою правоту / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 12 лип. – С. 4.

Доторканний Борислав

Романюк Р. Ім'я [Борислава] Розенблата, або *Доторканний Борислав* не сміється [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 7 лип. (дата запиту: 02.11.2017).

зłodій із широкими можливостями

Чесний народний депутат [Борислав Розенблат] виявився звичайним *зłodієм з широкими можливостями*; отримані ним гроші виявились маркованими доказами; а “красива жінка Катерина” – спецагенткою під прикриттям.

Романюк Р. Ім'я Розенблата, або *Доторканний Борислав* не сміється [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 7 лип. (дата запиту: 02.11.2017).

нардеп-корупціонер

Неможливість покарати [Андрія] Ключова, [Олександра] Онищенко, [Борислава] Розенблата та інших *нардепів-корупціонерів* продемонструвала кричущу потребу скасувати депутатську недоторканність.

Як кожен може допомогти... // Свобода. – 2017. – 24–30 серп. – С. 3.

фігурант скандальної “бурштинової справи”

Козлова Д. *Фігурант скандальної бурштинової справи* [Борислава] Розенблата виключили з Блоку Петра Порошенка [Електронний ресурс] / Дарина Козлова // Repl.ua. – 2017. – 10 лип. (дата запиту: 04.08.2017).

це насправді явище, а не прізвище

“[Борислав] Розенблат – це насправді явище, а не прізвище...” – зазначає голова Антикорупційного комітету Єгор Соболев.

Ревуцька О. Чому одіозні депутати так легко потрапляють у Раду: версії політиків [Електронний ресурс] / Олександрі Ревуцька // Політерно. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Романовський Олександр

сенсей школи кнопкодавів-технократів у парламенті

Сенсеєм школи кнопкодавів-технократів у парламенті є депутат від “Народного фронту” Олександр Романовський.

Антоняк М. Бойові стилі кнопкодавів: як депутати за закони голосують [Електронний ресурс] / Максим Антоняк // Українська правда. Вибори. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

співзасновник школи кнопкодавів-портфельників

Той же самий депутат Романовський є *співзасновником школи кнопкодавів-портфельників.*

Там само.

Роми

головні жертви расової дискримінації в Україні

За даними міжнародних експертів, *головними жертвами расової дискримінації в Україні* стають переважно роми.

У Раді Європи назвали головних жертв дискримінації в Україні [Електронний ресурс] // Новое время. – 2017. – 19 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

Російський народ

збіговисько вбивць

Мій [російський] народ – це *збіговисько вбивць.*

То, можливо, зникне остання у світі орда: [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 5 лип. – С. 3.

Росіяни

азіатські дикуни

Справедливу ненависть галичан до *азіатських дикунів* [росіян] художньо відтворив у новелі “Марія” Василь Стефаник.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

жителі eРеФії

[Андрій] Садовий показово зробив наголос у слові “українці” на “а” – “українци”, як зазвичай називають нас *жителі eРеФії*.

Коли влада і гроші дорожчі за мову та кров // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 6.

не слов'яни, а скупина з різних фінно-угорських і тюркських народів, які перейняли книжну мову наших предків

Звісно, І. Нечуй-Левицький не знав, що антропологічно москалі *не слов'яни, а скупина з різних фінно-угорських і тюркських народів, які перейняли книжну мову наших предків...*

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

слов'яни-зверхники

Вбивала нас російська москальня,
Слов'яни-зверхники, а ми були укропи.

Дмитро Павличко: “А ми народ, що народився з мови!”: з нової книжки “Омела” // Слово Просвіти. – 2017. – 24–30 серп. – С. 9.

Ротенберг Аркадій

соратник Путіна

Ще один олігарх Дмитро Фірташ домігся блокування імпорту азотних добрив, щоб заробити надприбутки для свого спільного бізнесу з *соратником Путіна* Аркадієм Ротенбергом.

Лещенко С. Петро Порошенко готується закручувати гайки в переддень виборчої кампанії [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 лип. (дата запити: 11.08.2017).

Руденко Вадим

підозрюваний у справі депутатів Борислава Розенблата й Максима Полякова

Солом'янський райсуд Києва скасував домашній арешт для керівника секретаріату міжфракційного депутатського об'єднання Верховної Ради “Депутатський контроль” Вадима Руденка, *підозрюваного у справі депутатів Борислава Розенблата і Максима Полякова.*

Суд скасував домашній арешт для *фігуранта справи Розенблата й Полякова* [Вадима Руденка] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 27 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

фігурант справи Розенблата й Полякова

Суд скасував домашній арешт для *фігуранта справи Розенблата й Полякова* [Вадима Руденка] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 27 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Саакашвілі Міхеїл

агент “Карлсон”

Агент “Карлсон” зайшов у гру “Синій кит” – соцмережі троять [Міхеїла] Саакашвілі [Електронний ресурс] // Gazeta. ua. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

агент ФСБ

“Злодії і корупціонери, що сидять у цій будівлі і на Банковій, нічого кращого не могли придумати, як оголосити мене *агентом ФСБ*”, – сказав [Міхеїл] Саакашвілі.

Балачук І. Саакашвілі прийшов до ГПУ: дух Пшонки звідси не вивітриться ще довго [Електронний ресурс] / Ірина Балачук // Українська правда. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

агент ФСБ, який намагається зробити переворот в Україні

Він [Міхеїл Саакашвілі] додав, що процес щодо нього переслідує одну ціль – показати, що він *агент ФСБ, який намагається зробити переворот в Україні*.

Там само.

активний та дієвий опозиціонер в українській політиці

Дуже швидко [Міхеїл] Саакашвілі став доволі *активним та дієвим опозиціонером в українській політиці*...

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

безкорисливий борець із Яценюком і Аваковим

І не міг Петро Олексійович [Порошенко] так само серйозно розраховувати, що амбіційний Міхеїл Ніколюзович [Саакашвілі] задовольниться роллю ... *безкорисливого борця з Яценюком і Аваковим*?

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

безпаспортний громадянин

Тема дійсно актуальна, на відміну від ... вояжів *безпаспортного громадянина* світу Міхеїла Саакашвілі.

Кочетков О. Більові точки: війна до перемоги або мирна капітуляція? [Електронний ресурс] / Олександр Кочетков // Politeka. – 2017. – 14 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

безробітний шоумен

[Перші оцінки “саакашвілівського прориву” уже виставлені і в Україні, і за її межами.] Вони – діаметрально протилежні від моральних із гумором і сарказмом (наприклад, “Саакашвілі – «безробітний шоумен»” ... до гострих політичних (“ганьба на всю Європу!”)...

Омельченко Г. “Люди мають право на повстання” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 22– 23 верес. – С. 5.

більше не українець

Федоляк І. *Більше не українець*: Саакашвілі позбавили громадянства [Електронний ресурс] / Ірина Федоляк // Галицький кореспондент. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 31.07.2017).

блудний син грузинського народу

Із огляду на низку прикрих прорахунків вимагають законодавчого врегулювання фундаментальні засади кадрової політики держави, що унеможливають в подальшому синдром *блудного сина грузинського народу* Міхеїла Саакашвілі.

Богдан В. Війна на два фронти: чому безпека світу починається з України / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 27 груд. – С. 6.

божевільний Міхо

Кармазін І. *Божевільний Міхо*: чому вся Україна боїться приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Ігор Кармазін // Новості 24. – 2017. – 7 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

борець за бізнес і проти корупції

Його [Міхеїла Саакашвілі] імідж *борця за бізнес і проти корупції* може змінитися на імідж політика, який не гребує ніякими інструментами заради досягнення мети.

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Нове время. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

бродячий убивця

“За кордоном ми всі, на відміну від *бродячого убивці* [Міхеїла] Саакашвілі і продажних грантоїдів, зобов’язані відстоювати і захищати інтереси України!..”

Саакашвілі відкрив другий фронт агресії проти України – Ляшко [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 28 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

бульдозер революції

Бульдозер революції [Міхеїл Саакашвілі] ?

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

бульдозер третього Майдану

Майданюк В. Чи стане Міхо [Міхеїл Саакашвілі] *бульдозером третього Майдану*? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

“бульдозер” протесту

Саме [Міхеїл] Саакашвілі зайняв найбільш радикальну позицію щодо Президента, що наштотує на думку – чи не використовують його [Міхеїла Саакашвілі] персону інші сили, як *“бульдозер протесту”*?

Торба В.Новий поворот : марші в Києві, суд над Саакашвілі та хвиля політичних скандалів – для кого і ким розчищається дорога в українському політикумі? [Електронний ресурс] / Валентин Торба // День. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 13.12.2017).

важковаговик “нової хвилі”

Таким чином, незважаючи на “дискваліфікацію” таких *важковаговиків “нової хвилі”*, як Садовий і Саакашвілі, українське суспільство зберігає здоровий запит на чесних політиків “нової генерації” і – в разі, якщо альтернативні сили згуртуються, – готове до нового еволюційного ви-тка.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

валіза без ручки

Екс-глава Грузії [Міхеїл Саакашвілі], як *валіза без ручки*: з ним треба щось робити, з іншого боку – не можна, тому що “з вашингтонського обкому можуть подзвонити і насваритися”.

Вибори президента, фактор Саакашвілі і гра Тимошенко: експерт про 2018 рік [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 26 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

Вацлав Гавел Євразії

Він [Міхеїл Саакашвілі] міг би бути *Вацлавом Гавелом Євразії*, якби залишився вірним цим принципам, – прокоментував виданню Марк Берендт, директор із європейських та євразійських програм у Freedom House.

Політичний шлях Саакашвілі – логічний, – експерт [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 23 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

веселий грузин, який у кишеню за словом не лізе

Гірше всіх “Опоблоку” – відтепер поруч з ними у ніші опозиція оселився *веселий грузин* [Міхеїл] Саакашвілі, *який у кишеню за словом не лізе*.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

вигнанець Міхо

Яковина І. 27 липня: *вигнанець Міхо* і закон про електромобілі [Електронний ресурс] / Іван Яковина // Новое время. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 05.09.2017).

вигнанець-опозиціонер

Брусенський О. *Вигнанця-опозиціонера* Михайла Саакашвілі поїдуть зустрічати й полтавці? [Електронний ресурс] / Олександр Брусенський // Панорама Полтавщини. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

вимпел для окомилювання Заходу

Поки Міхо [Міхеїл Саакашвілі] був потрібен Банковій як ... *вимпел для окомилювання Заходу*, його документи на громадянство усіх задовольняли.

Пукіш-Юнко І. Паспортно-президентський контроль: позбавлення громадянства – дубина для “неугодних”, попередження для норавливих [Електронний ресурс] / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок online. – 2017. – 3 серп. (дата запиту: 12.09.2017).

відвертий брехун

Саакашвілі [Міхеїл] ... *відвертий брехун* ...

Лащенко О. На “Миротворці” з’явився Саакашвілі, але немає Медведчука – Фірсов [Електронний ресурс] / Олександр Лащенко // Радіо Свобода. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 15.12.2017).

відставний важковаговик грузинської політики

Відставний важковаговик грузинської політики [Міхеїл Саакашвілі] сенсаційно відроджується з попелу як губернатор області у набагато більшій Україні, де, на відміну від Батьківщини, його мало на руках не носять!

Поліщук Н. Коломис М. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

владолюбний і амбітний самодур і диктатор

Владолюбний і амбітний самодур і диктатор, Міхеїл Николозович [Саакашвілі] почав своє сходження до влади на тих же гаслах і заклинах...

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

володар темно-синього паспорта з гербом України

[Два роки, один місяць і 26 днів.] Рівно стільки часу колишній президент Грузії Міхеїл Саакашвілі був *володарем темно-синього паспорта з гербом України*.

Жартовська М. Громадянин світу: чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська,

Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

ворог Путіна

Путіну залишається тільки спостерігати, як два його вороги [Міхеїл Саакашвілі, Петро Порошенко] відчайдушно намагаються зіштовхнути один одного з поїденого корозією корупції політичного даху.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

всемогутній реформатор

Вся правоохоронна система і суди вмело обслуговували інтереси правлячої верхівки, на чолі якої був *всемогутній реформатор* [Міхеїл Саакашвілі].

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

всесвітній мегафон антикорупційного руху в Україні

У ситуації “політичного вигнання” пан Міхо [Саакашвілі] стане *всесвітнім мегафоном антикорупційного руху в Україні*.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

втікач з-під варті

5 грудня *втікача з-під варті* Міхеїла Саакашвілі та генпрокурора Юрія Луценка відділяли одне від одного якихось кількадесят метрів.

Сидорук С. Невловимий Карлсон Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидорук // Новий погляд : інтернет-видання. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 23.12.2017).

VIP-нелегал

Польські прикордонники пропустили Саакашвілі в Україну : [Відеозапис “VIP-нелегал. Політик Саакашвілі разом із прихильниками цілий день намагався потрапити на територію України”] // ТСН. – Вип. ТСН. Тиждень. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

галасливий ньюзмейкер

Заздалегідь сплановане телешоу про повернення в країну *галасливого ньюзмейкера ...* на ім'я Міхеїл Саакашвілі – це ганебна сторінка новітнього державотворення.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

галасливий транзитний “пасажир”

На кораблі “Україна” він [Міхеїл Саакашвілі] – *галасливий транзитний “пасажир”*, але корисний, і коли зійде на причалі “Кавказ” – теж буде корисним.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

гарячий грузин

[Знищення корупційних кланів і схем, кардинальна зміна еліти та модернізація всього державного апарату і т. д. Звучить, звичайно, заманливо.] Особливо для тих, хто вірить полум'яним промовама *гарячого грузина* [Міхеїл Саакашвілі].

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

геніальний провокатор і руйнівник

[Перші оцінки “саакашвілівського прориву” уже виставлені і в Україні, і за її межами.] Вони – діаметрально протилежні від моральних із гумором і сарказмом ... до гострих політичних ... (Саакашвілі ... “геніальний провокатор і руйнівник”) ...

Омельченко Г. “Люди мають право на повстання” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 22– 23 верес. – С. 5.

геніальний торговець шумом

[– Як би ти (Тбіліський знайомий) стисло описав Саакашвілі?] – (Після півхвилинної паузи) *Геніальний торговець шумом*.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

геній піару і створення інформаційних приводів і скандалів

Треба визнати, що Саакашвілі – *геній піару і створення інформаційних приводів і скандалів*.

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

герой-борець зі “злочинним режимом”

[Такі політичні банкрути готові і до крайніх кроків.] Не виключається, що з [Міхеїла] Саакашвілі спробують створити посмертно *героя-борця зі “злочинним режимом”* і таким чином збурити суспільство на криваве протистояння.

Богдан В. “Україна потребує диктатури закону”: експерт із безпеки про “прорив” кордону Саакашвілі / Василь Богдан // Голос України. – 2017. – 19 верес. – С. 4.

гість із Кавказу

Гості з Кавказу стали почуватися в нас так впевнено, що [Міхеїл] Саакашвілі вже приміряється до посади прем'єра.

Сидорук С. Невловимий Карлсон Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидорук // Новий погляд : інтернет-видання. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 23.12.2017).

головний борець із корупцією

[Після звільнення політик (Міхеїл Саакашвілі) оголосив, що Петро Порошенко намагається його посадити за ґрати.] При цьому він назвав себе ... *головним борцем із корупцією*.

Піріг В. Невловимий Міхо: СБУ і прихильники Саакашвілі влаштували шоу у прямому ефірі [Електронний ресурс] / Володимир Піріг, Олег Костюк // Zaxid.net. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

головний вождь “Революції троянд”

[І хай своє місце в геополітиці экс-лідер Грузії трохи переоцінював, його бекграунд мав солідніший вигляд.] Навіть з погляду досвіду активної боротьби за владу: якщо [Міхеїл] Саакашвілі був *головним вождем “Революції троянд”*, то [Петро] Порошенко – найуспішнішим видонабувачем Революції Гідності.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

головний ворог Путіна в Україні

[Після звільнення політик (Міхеїл Саакашвілі) оголосив, що Петро Порошенко намагається його посадити за ґрати.] При цьому він назвав себе *головним ворогом Путіна в Україні* ...

Піріг В. Невловимий Міхо: СБУ і прихильники Саакашвілі влаштували шоу у прямому ефірі [Електронний ресурс] / Володимир Піріг, Олег Костюк // Zaxid.net. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

головний каталізатор порушення прориву

Та, крім обранців народу, *головний каталізатор порушення прориву* – экс-президент Грузії [Міхеїл Саакашвілі] ...

Заява громадських організацій Львівщини // Голос України. – 2017. – 13 верес. – С. 2.

головний політичний ворог Порошенка

Так, Deutsche Welle починає статтю з твердження про те, що [Міхеїл] Саакашвілі є *“головним політичним ворогом [Петра] Порошенка”* та глузує з “оборони” українсько-польського кордону від Саакашвілі.

Сидоренко С. Від “авторитаризму” до “ворога Порошенка”: як світ відреагував на пригоди Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидоренко // Європейська правда. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

головний український революціонер

Крім того, чому якийсь заїжджий грузин [Міхеїл Саакашвілі] бере на себе роль *головного українського революціонера*...

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

грізний Карл Маркс

В цьому відношенні [Міхеїла] Саакашвілі можна порівняти із ... *грізним Карлом Марксом*...

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

громадянин світу

Жартовська М. *Громадянин світу* [Міхеїл Саакашвілі] : чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

грузинський “месія”

“Абсурдними є надії на «*грузинського месію*» [Міхеїла Саакашвілі] – ніби лідера протестного руху, який приїхав спеціально, щоб врятувати чужу країну”, – написав він [Андрій Тарасенко].

В “ПС” вважають абсурдними надії українців на “грузинського месію” [Електронний ресурс] // UAINFO. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

грузинський вигнанець

...заради дрібної особистої помсти *грузинський вигнанець* ладен перевернути країну, що прихистила його у важку хвилину.

Чирков С. Цієї неділі Саакашвілі готовий був пролити українську кров / Сергій Чирков // Слово Просвіти. – 2017. – 21– 27 груд. – С. 3.

грузинський гість

Зупинив засліпленого помстою *грузинського гостя* [Міхеїла Саакашвілі] рішучий протест послів Канади і Великої Британії в Україні Романа Ващука і Джудіт Гоф.

Там само.

грузинський зайда, який стрибає, як психічно хворий, по дахах

Замість того, щоб розглядати бюджет, щоб приймати закони на підтримку національного виробника, щоб займатися питаннями добробуту українців – ми говоримо про *грузинського зайду, який стрибає, як психічно хворий, по дахах* [Міхеїла Саакашвілі].

Печериця Г. Ляшко: Грузинські авантюристи зарплати вам не дадуть! / Галина Печериця // Україна молода. – 2017. – 8– 9 груд. – С. 4.

грузинський Карлсон

Орлова О. На кого працює *грузинський Карлсон* [Міхеїл Саакашвілі] ? [Електронний ресурс] / Олена Орлова // Житомир-Онлайн. – 2017. – 10 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

грузинський опозиціонер

Грузинський опозиціонер [Міхеїл Саакашвілі] вигукує лайки на адресу [Петра] Порошенка, перш ніж група “спецназівців” евакуює його в безпечне місце.

Будерацький Є. На слизькому даху: як Луценко та СБУ ловили Саакашвілі, але не ввіймали [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

грузинський політик

Грузинський політик [Міхеїл Саакашвілі] каже, що прорив на кордоні – це не прорив.

Саакашвілі заночував у Львові: які його подальші плани та що він каже про прорив [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

грузинський псевдореформатор, який переховується за кордоном від грузинських правоохоронців

[Водночас, влада серйозно підготувалася до війни проти (Міхеїла) Саакашвілі.] Провладні медіа та блогери зображають Міхо ... як *грузинського псевдореформатора, який переховується за кордоном від грузинських правоохоронців*.

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

грузинський Янукович

“Мені підтверджують: це правда – *грузинського Януковича* Міхо Саакашвілі позбавили українського громадянства, і це свідчить, що президент Петро Порошенко нарешті почав визнавати власні помилки...” – дописав [Ігор] Мосійчук до перепосту.

Жартовська М. Громадянин світу: чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

грузинсько-український Карлсон

... погоня за *грузинсько-українським Карлсоном* [Міхеїлом Саакашвілі] вдалась на славу.

Весті.UA: погоня за грузинським Карлсоном: незвичний бізнес Святаша [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

Далай Лама XIV

В цьому відношенні [Міхеїла] Саакашвілі можна порівняти із *Далай Ламою XIV* ...

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

далеко не вірцева постать

Заздалегідь сплановане телешоу про повернення в країну ... *далеко не вірцевої постаті* на ім'я Міхеїл Саакашвілі – це ганебна сторінка новітнього державотворення.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

“двигун” та натхненник ідеї імпічменту

Один із варіантів вирішення проблеми [імпічменту Президента] теоретично полягає в усуненні *“двигуна” та натхненника ідеї імпічменту* – Міхеїла Саакашвілі.

Лебідь Н. Президентський “екзорцизм”: як Саакашвілі намагається влаштувати Порошенку імпічмент. Поки безуспішно / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 5 груд. – С. 4.

дилер надій

Двом *“дилерам надій”* [Міхеїлові Саакашвілі й Петрові Порошенку] неминуче стало б тісно на одному ринку збуту.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

донедавна український державний службовець високого рангу і з відповідним громадянством

[Чому і хто несе солідарну чи персональну відповідальність за запрошення в Україну колись прогресивного грузинського “вождя революції троянд” і реформатора? (Міхеїла Саакашвілі)] *А донедавна ... українського державного службовця високого рангу і з відповідним громадянством.*

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

досвідчений важковаговик

Досвідчений важковаговик [Міхеїл Саакашвілі] включався в активну вітчизняну політику.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

друг Порошенка

За два з половиною роки в Україні Міхеїл Саакашвілі з *друга Порошенка* перетворився на одного з головних опозиціонерів до Президента [Петра Порошенка].

Чим незручний Саакашвілі чинній владі [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

друга “жертва” в політичній грі на витіснення

Другою “жертвою” в цій політичній грі [на витіснення] прогнозовано став Міхеїл Саакашвілі...

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Література на Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

дуже яскравий політик

І Михайло [Саакашвілі] – *дуже яскравий політик*.

Лашенко О. У мене не було такого вибору: або Порошенко, або Саакашвілі – Марія Гайдар [Електронний ресурс] / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

екзотичний елемент української політики

Вилізши на дах, *“екзотичний елемент української політики”* [Міхеїл Саакашвілі] погрожував звідти стрибнути, але, як вже коментують кияни, *“хто не скаче, той москаль”*.

“Нестрибанучий москаль”, Карлсон та Кінг-Конг: соцмережі переповнені мемами про Саакашвілі [Електронний ресурс] // Вечірній Київ. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

екс-президент Грузії

Екс-президент Грузії, а тепер український опозиціонер [Міхеїл Саакашвілі] розповідає, чому, грузинським президентом бути болісно, Одеським губернатором – дорого, а українським політиком – правильно.

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадів порівнянню з Тимошенко [Електронний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

ексцентрична й емоційна особистість

Як *ексцентрична і емоційна особистість* він [Міхеїл Саакашвілі] не помічає, що став об’єктом брудних маніпуляцій маргінальних політиканів...

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

заїжджий грузин

Крім того, чому якийсь *заїжджий грузин* [Міхеїл Саакашвілі] ... закликає скидати нашого, всенародно обраного президента?

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

запальний грузин

Але *запальний грузин* [Міхеїл Саакашвілі] остаточно збиває його [Петра Порошенка] з пантелику, вчиняючи з точністю до навпаки...

Поліщук Н. Коломис М. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

затятий борець із корупцією

Серед новачків – экс-президент Грузії Михайло Саакашвілі, *затятий борець з корупцією...*

Кудрицький О Чому медовий місяць прем'єр-міністра України закінчився [Електронний ресурс] / Олександр Кудрицький // 112.ua. – 2017. – 14 квіт. (дата запиту: 12.09.2017).

банкрутілий іноземний політичний легіонер

Україна не повинна ставати полігоном для руйнівних експериментів *банкрутілих іноземних політичних легіонерів*, яким, власне, й є Саакашвілі.

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

“збудник” народної надії на реформи

Поки Міхо [Міхеїл Саакашвілі] був потрібен Банковій як *“збудник” народної надії на реформи ...* його документи на громадянство усіх задовольняли.

Пукіш-Юнко І. Паспортно-президентський контроль: позбавлення громадянства – дубина для “неугодних”, попередження для норавливих [Електронний ресурс] / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок online. – 2017. – 3 серп. (дата запиту: 12.09.2017).

звичайнісінький пішак на олігархічній шахівниці

Саакашвілі [Міхеїл] – *звичайнісінький пішак на олігархічній шахівниці.*

В “ПС” вважають абсурдними надії українців на “грузинського месію” [Електронний ресурс] // UAINFO. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

злочинець, який ховається від правосуддя грузинського за дуже тяжкі численні злочини

Для нас спочатку було дуже прикро і незрозуміло, що *злочинець* [Міхеїл Саакашвілі], *який ховається від правосуддя грузинського за дуже тяжкі численні злочини*, дуже тяжкі...

Георгій Хаїндрава: Саакашвілі може принести українському народу нещастя і проблеми [Електронний ресурс] // Populizm. – 2017. – 7 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

зрадник своєї країни, який ховається в усьому світі

На думку [Олега] Ляшка, [Міхеїл] Саакашвілі – *зрадник своєї країни, який “ховається в усьому світі”*, тому його заяви не заслуговують на увагу.

Ляшко про своє президентство: іноземці будуть мріяти про громадянство України // Голос народу. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

іменитий підлеглий

Певна безцеремонність, яку дозволяв собі *іменитий підлеглий* [Міхеїл Саакашвілі], цілком очевидно уражала самолюбство президента [Петра Порошенка], що вже увірував у свою велич.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

іноземець, який законно проживає в Україні

Чередніченко підкреслює, що в такому разі далі [Міхеїл] Саакашвілі як будь-який *іноземець, який законно проживає в Україні*, має право отримати посвідку на проживання – тимчасову чи постійну...

Вуєць П. “МіхоМайдан”: як “розстрілюватимуть” Тимошенко і Садового [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 7 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

інститутський товариш Петра Порошенка

А вже в травні 2015 року *Порошенко* призначив “*інститутського товариша*” [Міхеїла Саакашвілі] головою Одеської обласної адміністрації, змінивши на цій посаді Ігоря Палицю, близького соратника олігарха Коломойського.

Жартовська М. Громадянин світу: чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

“інтимний ворог” Порошенка

Ще Шуллер влучно називає стан нинішніх стосунків двох політиків: [Міхеїл] Саакашвілі для [Петра] Порошенка є “*інтимним ворогом*”.

Яковлев М. Повернення Саакашвілі: чи буде в Україні третій Майдан [Електронний ресурс] / Максим Яковлев // Народна правда. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

кавказький полонений

Романюк Р. *Кавказький полонений* [Міхеїл Саакашвілі] : для чого відпустили Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 15 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

кавказький претендент на папаху

З ним [Ігорем Коломойським] наш *кавказький претендент на папаху* [Міхеїл Саакашвілі] зустрівся у Женеві 7 вересня – за три дні до прориву кордону.

Сидорук С. Невловимий Карлсон Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидорук // Новий погляд : інтернет-видання. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 23.12.2017).

Карлсон уже не той

“Карлсон вже не той”: соцмережі підірвала спроба арешту [Міхеїла] Саакашвілі [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

Карлсон, який живе “під дахом” Януковича

Карлсон, який живе “під дахом” Януковича [Міхеїл Саакашвілі] ?

Жолобович І. Порошенко vs Саакашвілі: хто тут зрадник? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

Карлсон, який живе на даху й любить ефесбешне варення

– Вірю, що Закон дасть справедливу оцінку діям *Карлсона, який живе на даху і любить ефесбешне варення* [Міхеїла Саакашвілі], – зазначила вона [Тетяна Ричкова].

Затримання Саакашвілі: реакція політиків [Електронний ресурс] // QНА : агентство “Кримські новини”. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

каталізатор для виведення криміналітету з черкаського політикуму

Саакашвілі [Міхеїл] може стати *каталізатором для виведення криміналітету з черкаського політикуму*, – депутат [Електронний ресурс] // Прочерк. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

керівник “Руху нових сил”

Як повідомлялося ... *керівник “Руху нових сил”* Міхеїл Саакашвілі, виступаючи на віче, закликав продовжувати акцію під Верховною Радою упродовж наступних тижнів.

Віче під Радою розійшлося [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 22 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

класичний корисний ідіот

Класичний корисний ідіот [Міхеїл Саакашвілі] за визначенням Леніна.

Палій О. Саакашвілі стає в один ряд з Януковичем [Електронний ресурс] / Олександр Палій // Обозреватель. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

класний агітатор

[Міхеїл] Саакашвілі є дуже *класним агітатором*.

Єгор Соболев дав оцінку Міхеїлу Саакашвілі [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 30.10.2017).

ключова фігура протестів

У цьому ж числі “Газета по-українськи” пише, що заява Юрія Луценка про можливість екстрадиції Міхеїла Саакашвілі, – це попередження, бо той є *ключовою фігурою протестів*.

Біла І. Українців уже дратує буйство популізму (огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 27 жовт. (дата запити: 28.10.2017).

колись головний антикорупціонер Грузії, а сьогодні головний антикорупціонер України

Колись головний антикорупціонер Грузії, а сьогодні головний антикорупціонер України (принаймні так про себе говорить сам [Міхеїл] Саакашвілі), як не парадоксально, заgrimів у себе на батьківщині через розтрату державних коштів.

Мельник В. Як стати вигнанцем – майстер-клас від Саакашвілі [Електронний ресурс] / Володимир Мельник // Galinfo. – 2017. – 11 верес. (дата запити: 10.10.2017).

колись прогресивний грузинський “вождь революції троянд”

Чому і хто несе солідарну чи персональну відповідальність за запрошення в Україну *колись прогресивного грузинського “вождя революції троянд”* і реформатора [Міхеїла Саакашвілі] ?

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

колись прогресивний грузинський “вождь революції троянд” і реформатор

Чому і хто несе солідарну чи персональну відповідальність за запрошення в Україну *колись прогресивного грузинського “вождя революції троянд”* і реформатора [Міхеїла Саакашвілі] ?

Богдан В. “Україна потребує диктатури закону”: експерт із безпеки про “прорив” кордону Саакашвілі / Василь Богдан // Голос України. – 2017. – 19 верес. – С. 4.

колишній грузинський лідер

Тим часом, поки *колишній грузинський лідер* [Міхеїл Саакашвілі] вояжує Європою, ми відстежимо, що про нього пишуть на обох його батьківщинах – “старій” та “новій”.

Міхо-блукалець, або Пригоди ображеного Саакашвілі за кордоном [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 11 серп. (дата запити: 05.09.2017).

колишній грузинський Президент

Цілком можливо, що якби не активісти, що вже попсували президенту [Петрові Порошенку] кров у березневій блокаді на Сході, то *колишній грузинський президент* [Міхеїл Саакашвілі] змушений був би повернутися назад до Перемишля.

Прорив на “Шегинях”: як Саакашвілі повертався [Електронний ресурс] // Insider. – 2017. – 11 верес. (дата запити: 20.09.2017).

колишній грузинський та український урядовець

Колишній грузинський та український урядовець [Міхеїл Саакашвілі] разом зі своїми прибічниками розпочали політичний сезон в Україні, струсонувши українсько-польське прикордоння.

Базюк Т. Львівський прорив: як Саакашвілі поспішав на каву до Садового [Електронний ресурс] / Тарас Базюк // “Твоє Місто” : міський портал. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 13.09.2017).

колишній лідер Грузії

“«Збивши» локомотив цієї політичної сили [«єврооптимістів» і «антикорупціонерів»], яким є *колишній лідер Грузії* [Міхеїл Саакашвілі], влада значно ускладнює їхні перспективи”, – сказав ВВС Україна Віталій Кулик.

Дорош С. Коли Саакашвілі повернеться в Україну? [Електронний ресурс] / Світлана Дорош // ВВС Україна. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

колишній очільник Грузії

При цьому грузинській нації в жодному разі не властиве дріб'язкове і ганебне почуття помсти, яке, з огляду на поведінку, зараз демонструє щодо України *колишній очільник Грузії* [Міхеїл Саакашвілі].

Богдан В. “Україна потребує диктатури закону”: експерт із безпеки про “прорив” кордону Саакашвілі / Василь Богдан // Голос України. – 2017. – 19 верес. – С. 4.

колишній очільник Одещини

Як повідомлялося, *колишній очільник Одещини* ... Міхеїл Саакашвілі, виступаючи на віче, закликав продовжувати акцію під Верховною Радою упродовж наступних тижнів.

Віче під Радою розійшлося [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 22 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

колишній Президент Грузії

“Я хочу поруч з ним [Міхеїлом Саакашвілі] стати, незважаючи на те, що ми політичні конкуренти, для того щоб показати, що політична конкуренція не може використовувати всі брудні методи політичних репресій, які зробив діючий президент [Петро Порошенко] стосовно *колишнього президента Грузії* [Міхеїла Саакашвілі]”, – заявила [Юлія] Тимошенко українським ЗМІ.

Саакашвілі має намір в неділю повернутися в Україну [Електронний ресурс] // Голос Америки. – 2017. – 8 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

колишній Президент невеличкої, але самостійної країни – Грузії

Він [Міхеїл Саакашвілі] – *колишній президент невеличкої, але самостійної країни – Грузії*.

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

конкурент Карлсона

Конкурент Карлсона: [Міхеїл] Саакашвілі став мемом [Електронний ресурс] // Факти. ICTV. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

конкурент Порошенка та провладних сил загалом [у цілому]

Утім, чимало експертів наголошують, що не варто переоцінювати значення экс-президента Грузії як *конкурента Порошенка та провладних сил у цілому*, а також міжнародну реакцію на його можливе видворення з України.

Солонина Є. “Кейс Саакашвілі”: між екстрадицією і неповерненням [Електронний ресурс] / Євген Солонина // Радіо Свобода. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 13.09.2017).

кременівський агент

Жорстка спроба затримання, відмова пустити адвоката, оголошення *кременівським агентом* [Міхеїла Саакашвілі] без належного розслідування та судового розгляду, захід силовиків у наметове містечко, – кожен новий крок влади, крапля за краплею, примножує ряди “кришників”.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

криголам революції Кучми-Пінчука

Саакашвілі [Міхеїл] як *криголам революції Кучми-Пінчука* або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 02.01.2018).

крутий Президент

“Перше – я вважаю, що він [Міхеїл Саакашвілі] був дуже *крутим президентом* і багато справ, які він зробив в Грузії, треба зробити в Україні...”, – зазначив Єгор Соболев.

Єгор Соболев дав оцінку Міхеїлу Саакашвілі [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 30.10.2017).

ледь не комік на кшталт Карлсона, який живе на даху

[Грубо кажучи, дії Саакашвілі і дії влади проти Саакашвілі невідгідні жодній зі сторін, яка відкрито у них бере участь.] Ні самому Саакашвілі, який конвертує і трансформує свій рейтинг потенційної серйозної політичної сили у якогось популіста, *ледь не коміка на кшталт Карлсона, який живе на даху*.

Дудар О. Невдалий арешт Саакашвілі: хто від цього виграє і що дали [Електронний ресурс] / Оксана Дудар, Валерія Печеник [Електронний

ресурс] / Дар'я Щастлива // Дивись. Info. – 2017. – 5 груд. (дата за-
питу: 06.12.2017).

лідер партії “Рух нових сил”

Лідер партії “Рух нових сил”, екс-голова Одеської ОДА Міхеїл Саакашвілі, якого його прихильники провели через пункт пропуску “Шегині” на польсько-українському кордоні, заявляє, що прямує до Львова.

Саакашвілі сів у машину й їде до Львова [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

людина без громадянства

Ходить Києвом *людина без громадянства* [Міхеїл Саакашвілі] і російською мовою з непомітним грузинським акцентом закликає українців негайно скинути у законний спосіб обрану владу.

Чирков С. Цієї неділі Саакашвілі готовий був пролити українську кров / Сергій Чирков // Слово Просвіти. – 2017. – 21– 27 груд. – С. 3.

людина без паспорта

“Людина без паспорта”: [Міхеїл] Саакашвілі отримав офіційну довідку [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 7 листоп. (дата запиту: 11.12.2017).

людина без українських зв'язків

[Скажете, українське чиновництво з'їло варяга-Саакашвілі? Так, з'їло. Але що йому залишалось робити?] *Людина без українських зв'язків*, не кажучи вже про український досвід, яким би він не був...

Тихий С. Чужий серед чужих, або Казус Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Тихий // Укрінформ. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

людина з безпрецедентним рейтингом довіри серед українців, які традиційно мріють про “сильну руку”

Другою “жертвою” в цій політичній грі [на витіснення] прогнозовано став Міхеїл Саакашвілі, *людина ... з безпрецедентним рейтингом довіри серед українців, які традиційно мріють про “сильну руку”.*

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

людина з іміджем рішучого, хоч і дещо свавільного реформатора

Другою “жертвою” в цій політичній грі [на витіснення] прогнозовано став Міхеїл Саакашвілі, *людина з іміджем рішучого, хоч і дещо свавільного реформатора...*

Там само.

людина переконань

Мені здавалося, що Саакашвілі – *людина переконань*, яка послідовно говорить і робить одне й те саме багато років: корупціонери повинні сидіти в тюрмі, бізнес-клімат повинен бути максимально ліберальним,

держава не повинна втручатися в економіку, іноземні інвестиції – це прекрасно і т. д.

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Новое время. – 2017. – 11 верес. (дата запити: 27.09.2017).

людина, яка нікого поряд з собою не визнає

Але [Міхеїл] Саакашвілі – це *людина, яка нікого поряд з собою не визнає*.

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запити: 02.01.2018).

людина, яка стояла на чолі здійснення масштабних реформ у Грузії

– З одного боку це [Міхеїл Саакашвілі] *людина, яка стояла на чолі здійснення масштабних реформ в Грузії*.

Саакашвілі може стати каталізатором для виведення криміналітету з черкаського політикуму, – депутат [Електронний ресурс] // Прочерк. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 21.12.2017).

м'ячик для настільного тенісу для українських політичних сил

[Перші оцінки “саакашвілівського прориву” уже виставлені і в Україні, і за її межами.] Вони – діаметрально протилежні від моральних із гумором і сарказмом (наприклад, “Саакашвілі – *м'ячик для настільного тенісу для українських політичних сил*”, до гострих політичних (“ганьба на всю Європу!”, “геніальний провокатор і руйнівник”) ...

Омельченко Г. “Люди мають право на повстання” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 22– 23 верес. – С. 5.

маріонетка Кремля

Саакашвілі [Міхеїл] погодився стати *маріонеткою Кремля?*

Жолобович І. Порошенко vs Саакашвілі: хто тут зрадник? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запити: 06.12.2017).

медійна персона номер один

“Саакашвілі був маргіналом, а став *медійною персоною номер один*...” – вважає політолог [Петро Олещук].

Справа Саакашвілі: політолог пояснив, чому Порошенко “програв із тріском” [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 14 верес. (дата запити: 14.09.2017).

Михайло Миколайович Саакашвіленко

“Коли [Міхеїл] Саакашвілі буде отримувати новий паспорт, він має стати *Михайлом Миколайовичем Саакашвіленко*”, – проголошував чоловік у мікрофон.

Братущак О. Саакашвілі в Одесі: з “тітушками” та без старої команди [Електронний ресурс] / Олексій Братущак // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запису: 10.10.2017).

Міхо-блукалець

Лебідь Н. *Міхо-блукалець*, або Пригоди ображеного Саакашвілі за кордоном [Електронний ресурс] / Наталія Лебідь // Телеканал новин “24”. – 2017. – 11 серп. (дата запису: 21.12.2017).

найголовніший ворог “Народного фронту”

“Народний фронт” записав Саакашвілі у перелік своїх *найголовніших ворогів*, а апогеєм цього конфлікту став випадок на Раді реформ, коли міністр внутрішніх справ Арсен Аваков жбурнув у колишнього президента склянку із водою.

Жартовська М. Громадянин світу: чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запису: 27.07.2017).

найзапекліший опозиціонер

Якщо б [Петро] Порошенко не чіпав брата [Міхеїла] Саакашвілі, то я вирішив би, що вони грають на одну кишеню: ПАП дозволяє Міхо стати *найзапеклішим опозиціонером* і пройти в Раду.

Кочетков О. Вторгнення Саакашвілі як апофеоз владного абсурду [Електронний ресурс] / Олександр Кочетков // ІнФормат : інтернет-видання. – 2017. – 5 верес. (дата запису: 21.12.2017).

найпопулярніший політик 2017 року

Найпопулярнішими політиками 2017 року стали президент Петро Порошенко, лідер “Руху нових сил” Міхеїл Саакашвілі та очільниця “Батьківщини» Юлія Тимошенко.

Українці обрали політика року в Україні [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 27 груд. (дата запису: 18.01.2017).

найскандальніший грузин української політики

Зрештою, через більш ніж годину протистояння навколо мікроавтобуса, активісти таки звільнили *найскандальнішого грузина української політики* [Міхеїла Саакашвілі].

Мазур Є. Цирк і ненависть на Костьольній: як намагались затримати Саакашвілі [Електронний ресурс] / Євгенія Мазур // Телеканал новин “24”. – 2017. – 5 груд. (дата запису: 06.12.2017).

народжений безкришним

Тільки глибоко наївна людина могла повірити, що *народжений безкришним* [Міхеїл Саакашвілі] здатен довго ходити в підлеглих у природного кришувальника [Петра Порошенка].

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

наш таран

Ми обрали [Міхеїла] Саакашвілі для того, щоб він був *нашим тараном*.

Лашенко О. У нас немає секти – соратник Саакашвілі [Електронний ресурс] / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

не український, а грузинський экс-президент

Але Міхеїл Саакашвілі *не український, а грузинський экс-президент*.

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

невгамовний Міхо

[Навіщо, мовляв, Петру Порошенкові підливати олії у вогонь з ризиком обпектися?] Навіть якби і хотів відібрати у *невгамовного Міхо* український паспорт, не піде на це, розуміючи, який резонанс матиме справа.

Пукіш-Юнко І. Паспортно-президентський контроль: позбавлення громадянства – дубина для “неугодних”, попередження для норавливих [Електронний ресурс] / Інна Пукіш-Юнко // Високий замок online. – 2017. – 3 серп. (дата запиту: 12.09.2017).

невгамовний реформатор

Досі не зрозуміло, чи наважиться якийсь “трамп” ризикнути власною “булавою”, надавши громадянство *невгамовному реформатору* [Міхеїлу Саакашвілі] ?..

“Грузинський гамбіт” “Царя-батюшки” [Електронний ресурс] // Старко пост. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

“Невловимий Джо”, якого ніхто не ловить, бо він нікому не потрібний

Після перетину кордону [Міхеїл] Саакашвілі стає тим самим “*Невловимим Джо*”, якого ніхто не ловить, бо він нікому не потрібний.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

невловимий Карлсон

Сидорук С. *Невловимий Карлсон* [Міхеїл] Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидорук // Новий погляд : інтернет-видання. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 23.12.2017).

невловимий Міхо

Пиріг В. *Невловимий Міхо*: СБУ і прихильники [Міхеїла] Саакашвілі влаштували шоу у прямому ефірі [Електронний ресурс] / Володимир Пиріг, Олег Костюк // Zaxid.net. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

негромадянин України

І Саакашвілі як *негромадянин України* може так само співпрацювати чи не співпрацювати зі владою Грузії і так далі.

Лащенко О. Порушення з боку Саакашвілі однозначно було – Бригинець [Електронний ресурс] / Олександр Лащенко // Радіо Свобода. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

непримиренний прихильник Че [Гевари]

Стрибаючи перед журналістськими камерами, пан Парасюк намагався спровокувати бійку з Валерієм Гелетеєм, прекрасно розуміючи, що Гелетей не буде з ним битися, тим більше в присутності журналістів, та ще й під час “мирної” акції під ВР, організованої ще одним *непримиренним прихильником Че* Михаїлом Саакашвілі.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

несамовитий Міхо

[Схоже, хвиля пристрастей з приводу “прориву Саакашвілі” дещо пішла на спад] Принаймні, на якісь декілька днів – доти, доки “*несамовитий Міхо*” [Саакашвілі] ще не прибув до української столиці для того, щоб, як він сам висловився, “рятувати Київ”.

Грабовський С. Про безпорадність радників [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 28.10.2017).

неформальний провідник української опозиції

Він [Міхеїл Саакашвілі] може стати ... *провідником української опозиції, неформальним*, але від цього не менш авторитетним.

Забелина Ю. Порошенко тисне конкурентів: у Саакашвілі є кілька варіантів [Електронний ресурс] / Юлія Забелина, Артур Гор // Апостроф. – 2017. – 28 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

новий Карлсон

“У нас *новий Карлсон*. [У нас (Міхеїл) Саакашвілі був усім, а ще Карлсоном не був”, – каже Гончаренко.]

Щастлива Д. Українські депутати порівняли Саакашвілі з Леніним і Карлсоном після денних подій у Києві [Електронний ресурс] / Дар’я Щастлива // ТСН. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

новий сильний гравець

Колишній глава АП Борис Ложкін у книзі “Четверта республіка” (побачила світ у березні 2016 року російською мовою) пише, що “Петро Порошенко вивів на українську політичну сцену *нового сильного гравця* [Міхеїла Саакашвілі] ...”

Чорна Г. “Джин” із розбитого політичного горщика, або Що проявила “Одіссея” на західному кордоні / Галина Чорна // Свобода. – 2017. – 14–20 верес. – С. 3.

новоспечений громадянин України

А сумніви ці ґрунтуються на діях особисто президента та його команди, пов’язаних із *новоспеченим громадянином України* Міхеїлом Саакашвілі впродовж останніх двох із гаком років.

Грабовський С. Про безпорадність радників [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 28.10.2017).

об’єкт брудних маніпуляцій маргінальних політиканів

Як ексцентрична і емоційна особистість він [Міхеїл Саакашвілі] не помічає, що став *об’єктом брудних маніпуляцій маргінальних політиканів...*

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

ображений скиталець

“Потріскані п’яти”: пригоди *ображеного скитальця* [Міхеїла] Саакашвілі за кордоном [Електронний ресурс] // UkrMedia. – 2017. – 11 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

один із головних ньюзмейкерів країни

“Зростання рейтингу партії Саакашвілі за три місяці, коли він був *одним із головних ньюзмейкерів країни*, поки що незначне й наразі до прохідного бар’єра у 5% не дотягує”, – говорять соціологи.

Лебідь Н. Гарбуз із присмаком “Рошена”: на що перетворюється “Майдан” під Верховною Радою / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 4.

один із головних опозиціонерів до Президента

За два з половиною роки в Україні Міхеїл Саакашвілі з друга Порошенка перетворився на *одного з головних опозиціонерів до Президента* [Петра Порошенка].

Чим незручний Саакашвілі чинній владі [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

один із лідерів “революції троянд”

Міхеїла Саакашвілі, третього президента Грузії і *одного із лідерів “революції троянд”*, на батьківщині зинувачують за кількома кримінальними справами.

Ахметелі Н. У чому звинувачують Саакашвілі у Грузії? [Електронний ресурс] / Ніна Ахметелі // ВВС Україна. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

один із лідерів нової демократичної опозиції

Втім, існує певна вірогідність того, що М. Саакашвілі стане *одним із лідерів нової демократичної опозиції*.

М. Саакашвілі може стати одним із лідерів нової опозиції – в інтересах президента [Електронний ресурс] // “Нова Україна”. – 2017. (дата запити: 13.09.2017).

один із лідерів справжньої опозиції

Дерев’яно: Влада боїться повернення [Міхеїла] Саакашвілі, бо він *один з лідерів справжньої опозиції* [Електронний ресурс] // “КУРС”. – 2017. – 7 верес. (дата запити: 13.09.2017).

один із лідерів української опозиції

На його [Давида Сакварелідзе] переконання, майбутнє України пов’язане з боротьбою, адже в Україну потрібно повернути *одного із лідерів української опозиції* – Міхеїла Саакашвілі.

Сакварелідзе про чітку ідеологію руху Саакашвілі: Україною будуть керувати самі українці [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 31 лип. (дата запити: 13.09.2017).

один із найбільш гострих критиків Президента Петра Порошенка

Нині ж [Міхеїл] Саакашвілі – *один із найбільш гострих критиків президента Петра Порошенка*, який наприкінці липня позбавив його українського громадянства.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запити: 11.09.2017).

один із найбільш затятих критиків чинного Президента України

Сьогодні экс-президент Грузії [Міхеїл Саакашвілі] – *один з найбільш затятих критиків чинного президента України* [Петра Порошенка].

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадів порівнянню з Тимошенко [Електронний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запити: 11.09.2017).

один із найзатятіших лобістів дострокових виборів в Україні

Саакашвілі – *один із найзатятіших лобістів дострокових виборів в Україні*.

Там само.

один із найпопулярніших політиків України

За всіма опитуваннями, я [Міхеїл Саакашвілі] – *один з найпопулярніших політиків України*.

Боягузливий удар у спину, – Саакашвілі про позбавлення громадянства України [Електронний ресурс] // Вголос. – 2017. – 28 лип. (дата запити: 02.11.2017).

один із тих політиків, хто може розкачати дострокові вибори

Саакашвілі – *один із тих політиків, хто може розкачати дострокові вибори.*

Лебідь Н. Гарбуз із присмаком “Рошена”: на що перетворюється “Майдан” під Верховною Радою / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 4.

один із факторів майбутньої революції

Він [Міхеїл Саакашвілі] може в Україні стати ... *одним із факторів майбутньої революції.*

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запити: 02.01.2018).

одна з найбільш медійних фігур

Екс-керівник Одещини [Міхеїл Саакашвілі] став *однією з найбільш медійних фігур* і сьогодні суперечливо сприймається в соціальних мережах.

Захарченко А. Триумфальне повернення Саакашвілі до інформпростору [Електронний ресурс] / Артем Захарченко // Українська правда. – 2017. – 3 листоп. (дата запити: 07.11.2017).

опальний вигнанець

Не виключено, якщо *опальний вигнанець* [Міхеїл Саакашвілі] перетне кордон України, його буде заарештовано і видано Грузії.

Полтавці збираються зустріти Саакашвілі 10 вересня [Електронний ресурс] // Полтава365. – 2017. – 6 верес. (дата запити: 11.09.2017).

опальний грузин

Всі вони [прихильники Саакашвілі] збираються зустрічати *опального грузина.*

Вуєць П. “МіхоМайдан”: як “розстрілюватимуть” Тимошенко і Садового [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 7 верес. (дата запити: 21.12.2017).

опальний грузинський Президент

... ця локація [пункт перетину “Краковець”] одразу стала місцем паломництва для прихильників і противників *опального грузинського президента* [Міхеїла Саакашвілі].

Прорив на “Шегинях”: як Саакашвілі повертався [Електронний ресурс] // Insider. – 2017. – 11 верес. (дата запити: 20.09.2017).

опальний політик

Самого ж *опального політика* попередили, що паспорт України у Саакашвілі не дійсний, тому у нього виникнуть проблеми на території країни, – пише “Народна Правда” з посиланням на “Страну”.

Саакашвілі пустили в Україну [Електронний ресурс] // Народна правда. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 21.08.2017).

опозиційний ватажок

Заради “хвилини слави” *опозиційні ватажки* [Юлія Тимошенко, Андрій Садовий, Валентин Наливайченко, Міхеїл Саакашвілі] нав’язливо підіграють деструктивним спробам персоніфікувати Українську державу з особою Петра Порошенка.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

особа “без дозволу на в’їзд в Україну”

Як повідомляв Укрінформ, відправлення “Інтерсіті” з польського Перемишля затягується більше ніж на дві години через те, що від екс-голови Одеської облдержадміністрації Міхеїла Саакашвілі як *особи “без дозволу на в’їзд в Україну”* вимагали залишити потяг.

Пасажири “Інтерсіті” повертаються у потяг – не дочекалися автобусів [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

особа без будь-якого громадянства

Як пояснила юрист Зоя Ярош, той факт, що Саакашвілі тепер апатрид – *особа без будь-якого громадянства*, дозволяє йому залишитися в США на цілком законних підставах.

Забелина Ю. Порошенко тисне конкурентів: у Саакашвілі є кілька варіантів [Електронний ресурс] / Юлія Забелина, Артур Гор // Апостроф. – 2017. – 28 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

особа без громадянства

“Тепер він [Міхеїл Саакашвілі] стане *особою без громадянства*, тому він може подавати прохання на притулок в країні, де зараз знаходиться”, – говорить співрозмовник в оточенні Порошенка.

Жартовська М. Громадянин світу: чому Порошенко забрав у Саакашвілі український паспорт [Електронний ресурс] / Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 27.07.2017).

особа без жодного громадянства

Досі не зрозуміло... чи Міхо [Міхеїл Саакашвілі] так і залишиться *особою без жодного громадянства*?

“Грузинський гамбіт” “Царя-батюшки” [Електронний ресурс] // Старко пост. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

особа, що потребує додаткового захисту в Україні

Екс-голова Одеської ОДА Міхеїл Саакашвілі подав прохання про надання йому статусу *особи, що потребує додаткового захисту в Україні*.

Саакашвілі подав прохання про надання йому політичного притулку в Україні [Електронний ресурс] // День. – 2017. – 3 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

особа, яка не має підстав для в'їзду в Україну

Спочатку він [Міхеїл Саакашвілі] намагався перетнути кордон на поїзді Інтерсіті “Перемишль– Київ”, однак його затримали через *“особу, яка не має підстав для в'їзду в Україну”*.

Філатов потролив “український тур” Саакашвілі скасуванням заборони на пересувні цирки у Дніпрі [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

особа, яка потребує додаткового захисту як біженець з Грузії

Пізніше його адвокати подали до міграційної служби заяву про визнання його *особою, яка потребує додаткового захисту як біженець з Грузії*.

Суд визнав винним Саакашвілі у “прориві кордону” [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 24 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

особлива людина після 10 років президентства в Грузії

Як говорить директор соціологічної служби “Український барометр” Віктор Небоженко, президент мав розуміти, що Саакашвілі – *особлива людина після 10 років президентства в Грузії* і, природно, почне проявляти активність в Україні.

Жолобович І. Не громадянин: чому Порошенко відібрав громадянство у Саакашвілі? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 11 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

підступний політик

Саакашвілі – *підступний політик*.

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

позбавлений громадянства України екс-очільник Одеської облдержадміністрації

У Держприкордонслужбі повідомили, що паспорти *позбавленого громадянства України екс-очільника Одеської облдержадміністрації* Міхеїла Саакашвілі недійсні і їх буде вилучено в разі перетинання ним українського кордону, а самого Саакашвілі буде повернуто до країни, з якої він прямуватиме.

Пасажири “Інтерсіті” повертаються у потяг – не дочекалися автобусів [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

позбавлений українського громадянства колишній Президент Грузії

Позбавлений українського громадянства колишній президент Грузії Міхеїл Саакашвілі змушений метатися з однієї країни в іншу.

Політичний шлях Саакашвілі – логічний, – експерт [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 23 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

політик № 1, який може подібно магніту об’єднати навколо себе різнобарвних грузинських демократів

[Міхеїл] Саакашвілі знову стає *політиком № 1, який може подібно магніту об’єднати навколо себе різнобарвних грузинських демократів...*

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

політик з іміджем безкомпромисного борця з корупцією

Політик з іміджем безкомпромисного борця з корупцією [Міхеїл Саакашвілі], в компанії депутатів Парламенту на чолі з лідером найрейтинговішої опозиційної сили, вступає в бійку з прикордонниками і через „замінований” пропускний пункт таки проривається на територію держави, яку так прагне ошчасливити реформами.

Поліщук Н. Коломис М. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

політик зі світовим реноме

Позбавляти громадянства *політика зі світовим реноме* [Міхеїл Саакашвілі], який після двох успішних термінів на посаді Президента Грузії погодився на роботу голови ОДА в Україні, лише за те, що він став опонентом – це вершина політичного страху, – вважає міський голова Львова [Андрій Садовий].

Жолобович І. Не громадянин: чому Порошенко відібрав громадянство у Саакашвілі? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин “24”. – 2017. – 11 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

політик із значним досвідом

...як політик зі значним досвідом, він [Міхеїл Саакашвілі] не може не розуміти, що своїми діями – нехай і під правильними лозунгами боротьби з корупцією – він та його прибічники, однак, послаблюють Україну і грають на користь Кремля.

Горбулін В. Приречені на демократію [Електронний ресурс] / Володимир Горбулін // Українська правда. – 2017. – 22 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

політик, який активно критикує владу

Звісно, чергова промова була про президента-баригу [Петра Порошенка] і утиски свободи *політика, який став активно критикувати владу* [Міхеїла Саакашвілі].

Прорив на “Шегинях”: як Саакашвілі повертався [Електронний ресурс] // Insider. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

політик, який не гребує ніякими інструментами заради досягнення мети

Його [Міхеїла Саакашвілі] імідж борця за бізнес і проти корупції може змінитися на імідж *політика, який не гребує ніякими інструментами заради досягнення мети*.

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Новое время. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

політик-вигнанець

Заявлено, що там [на українсько-польському кордоні] зберуться тисячі прихильників *політика-вигнанця* [Міхеїла Саакашвілі], аби не лише зустріти свого кумира, але й завадити правоохоронцям його заарештувати.

Брусенський О. Вигнанця-опозиціонера Михайла Саакашвілі поїдуть зустрічати й полтавці? [Електронний ресурс] / Олександр Брусенський // “Панорама Полтавщини. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

політичний аферист

Саакашвілі [Міхеїл] – *політичний аферист...*

Лашченко О. На “Миротворці” з’явився Саакашвілі, але немає Медведчука – Фірсов [Електронний ресурс] / Олександр Лашченко // Радіо Свобода. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 15.12.2017).

політичний блазень

[Ми, чесно кажучи, не дуже розуміємо, що відбувається в Україні.] Тому що абсолютно ясно, що [Міхеїл] Саакашвілі – *політичний блазень*.

Георгій Хаїндрава: Саакашвілі може принести українському народу нещастя і проблеми [Електронний ресурс] // Populizm. – 2017. – 7 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

політичний важковаговик

Своє повернення в Україну *політичний важковаговик* [Міхеїл] Саакашвілі перетворив чи то на квест, чи то на трагікомедію, але зміг втримати увагу спостерігачів до останнього.

Будерацький Є. Гармидер і сором на кордоні: як Саакашвілі повернувся в Україну [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Олексій Братущак, Марія Жартовська, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

політичний вигнанець

У ситуації “*політичного вигнанця*” пан Міхо [Саакашвілі] стане всесвітнім мегафоном антикорупційного руху в Україні.

Львів М. Дежавю чи диктатура? / Макс Львів // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

політичний конкурент

Юлія Тимошенко їде до Польщі, щоб продемонструвати підтримку *політичного конкурента* [Міхеїла Саакашвілі].

Саакашвілі має намір в неділю повернутися в Україну [Електронний ресурс] // Голос Америки. – 2017. – 8 верес. (дата запису: 11.09.2017).

політичний невдаха

Чому для когось він [Міхеїл Саакашвілі] – ... тиран, а для інших – *політичний невдаха*?

Саакашвілі: реформатор-вигнанець [Електронний ресурс] // Комірець. – 2017. – 8 квіт. (дата запису: 05.09.2017).

політичний опонент у ненайчистішій грі

Засудити його [Міхеїла Саакашвілі] до ув'язнення – просто посадити *політичного опонента в ненайчистішій грі*.

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Нове время. – 2017. – 11 верес. (дата запису: 27.09.2017).

полонений олігархату України й Путіна

“...Я вважаю себе *полоненим олігархату України і Путіна...*” – сказав [Міхеїл] Саакашвілі.

Балачук І. Саакашвілі у суді: я не затриманий, я військовополонений [Електронний ресурс] / Ірина Балачук // Українська правда. – 2017. – 11 груд. (дата запису: 13.12.2017).

полум'яний Міхо

На менше ніж на посаду прем'єр-міністра України “*полум'яний Міхо*” [Міхеїл Саакашвілі] не згоден.

Сидорук С. Невловимий Карлсон Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидорук // Новий погляд : інтернет-видання. – 2017. – 18 груд. (дата запису: 23.12.2017).

потенційно не надто небезпечний, але реально надто шумливий опонент

Було прагнення [в Петра Порошенка] локалізувати *потенційно не надто небезпечного, але реально надто шумливого опонента* [Міхеїла Саакашвілі].

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запису: 14.12.2017).

потужний подразник для Петра Порошенка

Але экс-президент Грузії [Міхеїл Саакашвілі] – *потужний подразник для Порошенка*, який інколи перегинає палицю, як це було з піснею “Шоколадна дупа” на телеканалі ZIK.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

потужний таран, який от-от знесе разом із кріслом “баригу на Банковій”

“Приватний лист від [Міхеїла] Саакашвілі Президенту України, його заява про необхідність переговорів з Порошенком в інтересах країни, публічний заклик вийти на черговий марш, у якому вже жодного разу не згадується прізвище [Петра] Порошенка, натомість критика адресується узагальнено “владі” – такі кроки Михайла виявилися несподіваними для багатьох із його прихильників, які вбачали в Саакашвілі *потужний таран, який от-от знесе разом з кріслом «баригу на Банковій»*”, – написав [Анатолій] Гриценко.

Саакашвілі написав листа Порошенку з пропозицією примирення [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Президент на хвилі революції

Обидва [Петро Порошенко і Міхеїл Саакашвілі] стали *президентами на хвилі революції*.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

претендент на місце лідера української опозиції

Саакашвілі у якості *претендента на місце лідера української опозиції* – то було ще смішніше.

Тихий С. Чужий серед чужих, або Казус Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Тихий // Укрінформ. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 13.09.2017).

приклад для наслідування

А коли [Петро] Порошенко запросив [Міхеїла] Саакашвілі в Україну, коли всі тут говорили, що [Міхеїл] Саакашвілі – це *приклад для наслідування*.

Лашенко О. На “Миротворці” з’явився Саакашвілі, але немає Медведчука – Фірсов [Електронний ресурс] / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 15.12.2017).

приятель Трампа

Куштуючи шурпу, досвідчений в міжнародних відносинах Саакашвілі, який називає себе *приятелем Трампа*, вдається до пояснень нюансів міжнародної дипломатії.

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадів порівнянню з Тимошенко [Електронний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

проект Росії

Заяви влади про те, що [Міхеїл] Саакашвілі – *проект Росії*, медіа-аналізом не підтверджуються.

Захарченко А. Триумфальне повернення Саакашвілі до інформпростору [Електронний ресурс] / Артем Захарченко // Українська правда. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

“птах гордий”

“Мішико – *птах гордий*”: соцмережі сміються із [Міхеїла] Саакашвілі на даху [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 6 груд. (дата запиту: 06.12.2017).

революціонер 2004-го року

“*Революціонери 2004-го року* (Саакашвілі та Тимошенко) кидають виклик революціонерам року 2014-го (Порошенку та компанії), а Кремль у цей час регоче”, – твітує Маккіннон.

Кузьменко О. “Кремль регоче” – драму навколо Саакашвілі прокоментував канадський оглядач [Електронний ресурс] / Олексій Кузьменко // Голос України. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

реформатор одеського регіону

“Я була частиною команди [Міхеїла] Саакашвілі як *реформатора одеського регіону...*” – розповіла [Тетяна] Скапровська “Українській правді”.

Братушак О. Саакашвілі в Одесі: з “тітушками” та без старої команди [Електронний ресурс] / Олексій Братушак // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

реформатор, що докорінно змінив свою державу

Чому для когось він [Міхеїл Саакашвілі] – *реформатор, що докорінно змінив свою державу*, для когось – тиран..?

Саакашвілі: реформатор-вигнанець [Електронний ресурс] // Комірець. – 2017. – 8 квіт. (дата запиту: 05.09.2017).

реформатор-вигнанець

Саакашвілі: *реформатор-вигнанець* [Електронний ресурс] // Комірець. – 2017. – 8 квіт. (дата запиту: 05.09.2017).

Робін Гуд без Шервудського лісу

Наостанок польський політик порівнює [Міхеїла] Саакашвілі-апатрида із *Робін Гудом без Шервудського лісу*.

Робін Гуд без Шервудського лісу [Міхеїл Саакашвілі], – колишній прем'єр-міністр Польщі про Саакашвілі [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 16 серп. (дата запису: 21.12.2017).

російський агент

А майбутній справі “про *російського агента* [Міхеїла] Саакашвілі” належало стати вирвою, в яку затагне всіх, хто так чи інакше з ним контактував.

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запису: 14.12.2017).

руйнівник по суті

Руйнівник по суті [Міхеїл Саакашвілі].

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запису: 11.09.2017).

Саакашвілі, який живе на даху

“Саакашвілі [Міхеїл], який живе на даху”

Будерацький Є. На слизькому даху: як Луценко та СБУ ловили Саакашвілі, але не впіймали [Електронний ресурс] / Євген Будерацький, Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 6 груд. (дата запису: 11.12.2017).

самозваний лідер псевдомайдану

[Минулого тижня пролунало два емоційно схожих звернення у верховні інстанції.] Ватажок самозваної “ДНР” Олександр Захарченко зажадав переговорів з ООН, а *самозваний лідер псевдомайдану* Міхеїл Саакашвілі — з президентом України.

Чирков С. Цієї неділі Саакашвілі готовий був пролити українську кров / Сергій Чирков // Слово Просвіти. – 2017. – 21– 27 груд. – С. 3.

“селекціонер” нової Верховної Ради

Після повернення до України просто під стінами Адміністрації президента він [Міхеїл Саакашвілі] заявив про амбіцію стати *“селекціонером” нової Верховної Ради*.

Романюк Р. “Майдан Міхо”, або Саакашвілі сам-на-сам з Порошенком [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 20 жовт. (дата запису: 28.10.2017).

символ змін

Він [Міхеїл Саакашвілі] є для нас *символом змін*.

Лашенко О. У нас немає секти – соратник Саакашвілі [Електронний ресурс] / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 18 груд. (дата запису: 02.01.2018).

символ хвилі ранніх лідерів Східної Європи, яких звинувачують у відмові від ліберальних поглядів на користь авторитаризму

“... для деяких він [Міхеїл Саакашвілі] тепер – символ хвилі ранніх лідерів Східної Європи, яких звинувачують у відмові від ліберальних поглядів на користь авторитаризму”, – розмірковує автор публікації.

Політичний шлях Саакашвілі – логічний, – експерт [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 23 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

“скажена собака, яку варто приспати, щоб не кусалася”

Джерела “Української правди” повідомляють про таємні перемовини з усе іще могутнім медіа-олігархом Ігорем Коломойським, тим самим, який раніше називав колишнього губернатора Одещини [Міхеїла Саакашвілі] *“скаженою собакою, яку варто приспати, щоб не кусалася”*.

Поліщук Н. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

скандальний грузинський політик, позбавлений українського громадянства

...він [Володимир Путін] порівняв російського опозиціонера Олексія Навального та саму [Ксенію] Собчак із *скандальним грузинським політиком, позбавленим українського громадянства*, Міхеїлом Саакашвілі.

“Україна повинна бути незалежною, але...”: що говорив Путін про Київ і геополітику [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 14 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

скандальний Міхо

Скандальний Міхо [Міхеїл Саакашвілі] йде ва-банк і викидає дедалі карколомніші кульбіти.

Поліщук Н. Чим закінчиться протистояння двох ображених самолюбств? [Електронний ресурс] / Назарій Поліщук, Максим Коломис // Волинь. – 2017. – 17 верес. (дата запиту: 21.12.2017).

скандальний політик

На думку Міллера, *скандальний політик* може здійснювати подібні “вояжі” без наслідків для себе тому, що він (Саакашвілі – “24”) говорить саме те, що хоче чути нинішня влада Польщі.

Робін Гуд без Шервудського лісу, – колишній прем’єр-міністр Польщі про Саакашвілі [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 16 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

скандально відомий негромадянин України

“Тільки що за порушення режиму перебування в країні був затриманий брат *скандально відомого негромадянина України* Михайла Саакашвілі Давид, міграційна служба та поліція затримали його та готують до депортації”, – сказав він [Ілля Кива].

Волошин Т. Брата Михайла Саакашвілі депортують з України [Електронний ресурс] / Тарас Волошин // Галицький кореспондент. – 2017. – 2 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

складна політична фігура

... ця *складна політична фігура* [Міхеїл Саакашвілі] сьогодні демонструє всьому світу, що не можна безкарно робити самому порушення.

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запити: 02.01.2018).

слухняний учасник безперервної Pr-кампанії Петра Олексійовича [Порошенка]

І не міг Петро Олексійович [Порошенко] так само серйозно розраховувати, що амбіційний Міхеїл Ніколович [Саакашвілі] задовольниться роллю *слухняного учасника його безперервної Pr-кампанії*..?

Рахманін С. Двоє на дірявому даху [Електронний ресурс] / Сергій Рахманін // ZN.ua. – 2017. – 8 груд. (дата запити: 14.12.2017).

“собака без намордника”

Якщо так, то вечера із [Міхеїлом] Саакашвілі вигідна [Гореві] Коломойському, який раніше називав колишнього президента Грузії *“собакою без намордника”*.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запити: 11.09.2017).

справжній міжнародний діяч, подібний до Далай Лами XIV

[Міхеїла] Саакашвілі вже можна назвати *справжнім міжнародним діячем, подібним до Далай Лами XIV*, незалежно від того, буде він займати десь урядову посаду, чи ні.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 20.09.2017).

старий революціонер

“Хоч я і *старий революціонер*, але в мене немає ніякого бажання ще одну революцію влаштувати”, – заявив Саакашвілі.

Саакашвілі: в мене немає бажання ще одну революцію влаштувати [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запити: 27.09.2017).

суперчлива й неоднозначна політична фігура

Саакашвілі [Міхеїл] – *суперчлива й неоднозначна політична фігура*.

Горбулін В. Приречені на демократію [Електронний ресурс] / Володимир Горбулін // Українська правда. – 2017. – 22 груд. (дата запити: 02.01.2018).

суперчлива особистість

Міхеїл Саакашвілі – *суперчлива особистість*.

Саакашвілі: реформатор-вигнанець [Електронний ресурс] // Комірець. – 2017. – 8 квіт. (дата запити: 05.09.2017).

така людина, яка буде з'їдати й самого Порошенка

“Саакашвілі *така людина, яка буде з'їдати й самого Порошенка...*” – підсумував гість студії [Юрій Чижмар].

Саакашвілі позбавили громадянства, бо задавав незручні питання – нардеп [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2017. – 28 лип. (дата запити: 31.07.2017).

такий собі вічний революціонер

[Водночас, влада серйозно підготувалася до війни проти (Міхеїла) Саакашвілі.] Провладні медіа та блогери зображають Міхо ... як *такого собі вічного революціонера...*

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запити: 21.12.2017).

такий собі скайп-лідер

Він [Міхеїл Саакашвілі] може стати *таким собі скайп-лідером*, провідником української опозиції, неформальним, але від цього не менш авторитетним.

Забелина Ю. Порошенко тисне конкурентів: у Саакашвілі є кілька варіантів [Електронний ресурс] / Юлія Забелина, Артур Гор // Апостроф. – 2017. – 28 лип. (дата запити: 13.09.2017).

таран, який б'є по системі

“... [Міхеїл] Саакашвілі є *тараном, який б'є по системі*”, – пояснив Мазур.

Братущак О. Саакашвілі в Одесі: з “тітушками” та без старої команди [Електронний ресурс] / Олексій Братущак // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

“торпеда” Садового

... тут дружба з Саакашвілі може зіграти на руку – сам экс-глава Одещини [Міхеїл Саакашвілі] балотуватися в 2019 році не зможе, але здатен стати *“торпедою” Садового*.

Васильченко Ю. Коли “Самопоміч” поб'є горщики з Саакашвілі [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Дєро.ua. – 2016. – 6 груд. (дата запити: 12.09.2017).

транзитний політик

Климовський С. Саакашвілі як *транзитний політик*: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 20.09.2017).

третій Президент Грузії

... *третій президент Грузії* [Міхеїл Саакашвілі] прокоментував можливість депортацію його і соратників.

Рощенко О.Саакашвілі провів ніч у наметі й готує лекцію [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запити: 26.10.2017).

“Троцький української революції”, який прагне тільки революційної руйнації заради задоволення власних амбіцій

[Водночас, влада серйозно підготувалася до війни проти (Міхеїла) Саакашвілі.] Провладні медіа та блогери зображають Міхо ... “Троцького української революції”, який прагне тільки революційної руйнації заради задоволення власних амбіцій.

Майданюк В. Чи стане Міхо бульдозером третього Майдану? [Електронний ресурс] / Валерій Майданюк // Вголос. – 2017. – 11 груд. (дата запити: 21.12.2017).

уже не друг українського Президента

10 вересня на українсько-польському кордоні, де через пункт “Краковець”, в Україну намагатиметься прорватися колишній одеський губернатор та *уже не друг українського президента* [Петра Порошенка] Михайло Саакашвілі.

Вуєць П. “МіхоМайдан”. Як “розстрілюватимуть” Тимошенко і Садового [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 7 верес. (дата запити: 08.09.2017).

український політик

Екс-президент Грузії і *український політик* Міхеїл Саакашвілі вважає, що від президента Петра Порошенка в Україні буде похмілля, як від пива.

Саакашвілі порівняв Порошенка з пивом і розповів про лист [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 19 груд. (дата запити: 02.01.2018).

українсько-грузинський політик

Вже 8 серпня *українсько-грузинський політик* [Міхеїл Саакашвілі] покинув Польщу і приїхав до Литви.

Мене можуть викрасти і переправити в Грузію – Саакашвілі [Електронний ресурс] // UkrMedia. – 2017. – 8 верес. (дата запити: 12.09.2017).

улюбленець ЗМІ

Що робити [Олегові] Ляшку, коли замість нього [Міхеїл] Саакашвілі щонайменше на два місяці стане *улюбленцем ЗМІ*?

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 20.09.2017).

унаочнення жорстокості Президента Порошенка

... до написання матеріалу Бершидського підштовхнули події довкола [Міхеїла] Саакашвілі, оскільки останнього згадано у публікації як *унаочнення жорстокості Президента Порошенка*, але все ж Міхо у цьому наративі – другорядний персонаж.

Лебідь Н. Як спустошувалися “порохівниці”: що думають на Заході про Порошенка та його боротьбу з корупцією / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 12 груд. – С. 4.

успішний реформатор Грузії

У квітні 2008 року третій президент Грузії і *успішний її реформатор* [Міхеїл Саакашвілі], перебуваючи на піку своєї світової слави, обідав із журналістом журналу Financial Times.

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадів порівнянню з Тимошенко [Електронний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

фактор збурення

Він [Міхеїл Саакашвілі] може в Україні стати *фактором збурення*, навіть одним із факторів майбутньої революції.

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 02.01.2018).

фігура світового масштабу

Михайло Ніколовозич [Саакашвілі] – *фігура світового масштабу*.

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

харизматичний лідер

Критично оцінюючи всіх і вся, *харизматичний лідер* [Міхеїл Саакашвілі] помітно нервував, коли гострі запитання стосувалися конкретних результатів роботи в Україні очолюваної ним команди.

Токарюк М. Міхо Саакашвілі набирає прихильників [Електронний ресурс] / Михайло Токарюк // Буковина. – 2017. – 2 лют. (дата запиту: 12.09.2017).

харизматичний скандаліст

Дійсно, по певних позиціях між “Самопоміччю” і “РНС” точки дотику є, проте в керівництві партії Садового далеко не всі раді бачити на своїй орбіті *харизматичного скандаліста* [Міхеїла] Саакашвілі.

Васильченко Ю. Коли “Самопоміч” поб’є горщики з Саакашвілі [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Деро.ua. – 2016. – 6 груд. (дата запиту: 12.09.2017).

черговий місяць, який обіцяє всім, усе вже зараз і безплатно

[Тепер у Міхеїла Саакашвілі є шанс спробувати реалізувати себе в Нідерландах чи в США.] Але боюся, там не так багато легковірних громадян, готових вірити в *чергового місяця, який обіцяє всім усе вже зараз і безплатно* [Міхеїла Саакашвілі].

Шевчук Ю. Саакашвілі – без громадянства: [коментарі: Антон Герашченко, фракція “Народний фронт”] / Юліана Шевчук // Голос України. – 2017. – 28 лип. – С. 2.

чудовий давній друг Петра Порошенка

На початку свого президентства Порошенко запросив Саакашвілі в Україну як *“чудового давнього друга”*.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

чудовий приклад того, як можна знищити корупцію в дуже корумпованій країні

“... Міхеїл Саакашвілі – це чудовий приклад того, як можна знищити корупцію у дуже корумпованій країні”, – зазначив Єгор Соболев.

Єгор Соболев дав оцінку Міхеїлу Саакашвілі [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 20 жовт. (дата запити: 30.10.2017).

чужий серед чужих

Тихий С. *Чужий серед чужих* [Міхеїл Саакашвілі], або Казус Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Тихий // Укрінформ. – 2017. – 26 лип. (дата запити: 13.09.2017).

чужорідне тіло для “кучмізму”

“Міша [Саакашвілі] – чужорідне тіло для «кучмізму»...” – пояснив Мазур.

Братуцак О. Саакашвілі в Одесі: з “тітушками” та без старої команди [Електронний ресурс] / Олексій Братуцак // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

яскравий харизматичний оратор і трибун

Яскравий харизматичний оратор і трибун [Міхеїл Саакашвілі].

Саакашвілі і корупція: зруйнувати або очолити? [Електронний ресурс] // OKDA.IN.UA. – 2017. – 2 верес. (дата запити: 11.09.2017).

Сабій Ігор

“батько” Хмельницької обласної організації “Свободи”

Ігоря Сабія чимало націоналістів знають як *“батька” Хмельницької обласної організації “Свободи”*.

“Наше стратегічне завдання – сформувати українську освіту” : [розмовляла Юлія Дембовська] // Свобода. – 2017. – 2–8 листоп. – С. 8.

Савченко Надія

агент Кремля

З кожною її [Надії Савченко] реплікою і фактом поведінки я переконуюся вкотре, що це, дійсно, *агент Кремля*.

Різаєва: “Я переконуюся вкотре, що Надія Савченко – агент Кремля” [інтерв’ю з Гайде Різаєвою записав Олександр Лашенко] [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 31 лип. (дата запиту: 01.08.2017).

“героїня”-герой України

“Вочевидь ця партія спрямована на те, щоби нещадно критикувати владу, причому це будуть уже не нащадки Партії регіонів, а це буде «героїня»-герой України”, – говорить директорка фонду “Демократичні ініціативи” Ірина Бекешкіна.

Беднова Г. Партія Савченко – *безнадійний проект на зло владі* [Електронний ресурс] / Ганна Беднова // Deutsche Welle. – 2017. – 20 лип. (дата запиту: 11.08.2017).

опальна Надія

А ще *опальна Надія* цього року відривалася під російську музику.

Сукач Н. ТОП-5 зрад в Україні за 2017 рік [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

подразник спокою в парламенті

Подразником спокою у парламенті минулої середи вкотре стала народний депутат Надія Савченко.

Степанчук І. Безпека без надії / Інна Степанчук // Україна молода. – 2017. – 20–21 січ. – С. 4.

політична помилка Тимошенко

[Юлії] Тимошенко довелося пережити не дуже приємну історію з виключенням з фракції Надії Савченко, яка, безперечно, була її *політичною помилкою*.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

пряма агентура ФСБ

“... [Якби я поїхав до Москви, це була б поїздка в один кінець із зупинкою в Лефортово, а Артеменко, Бойко, Львовчкін, Савченко та інші їздять туди і ніхто їх не в’яже і не саджає.] Для мене відповідь очевидна: або вони працюють на Кремль, або вони – *пряма агентура ФСБ*”, – припускає лідер Радикальної партії [Олег Ляшко].

Двораковська У. Олег Ляшко: “Артеменко був завербований агентурою ФСБ” / Уляна Двораковська // Голос України. – 2017. – 30 берез. – С. 2.

хрестоматійна комісарша – у шкірянці та з наганом

[Надія] Савченко так і не помітила, як із блиском зіграла роль *хрестоматійної комісарші – у шкірянці та з наганом*.

Світлична В. Розсадник неляканих пропагандистів: як підспівувачі Кремля знову взялися повчати українців / Віра Світлична // Україна молода. – 2017. – 2 серп. – С. 4.

Садовий Андрій

багаторічний політичний важковаговик

[Будуть (зустрічати Міхеїла Саакашвілі) і *багаторічні політичні важковаговик*.] Мер Львова і голова партії “Самопоміч” Андрій Садовий написав у Facebook, що чекатиме Саакашвілі на каву у Львові.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

важковаговик “нової хвилі”

Таким чином, незважаючи на “дискваліфікацію” таких *важковаговиків “нової хвилі”*, як Садовий і Саакашвілі, українське суспільство зберігає здоровий запит на чесних політиків “нової генерації” і – в разі, якщо альтернативні сили згуртуються, – готове до нового еволюційного витка.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Література України. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

головний винуватець сміттєвої кризи

– Садовий [Андрій] – *головний винуватець сміттєвої кризи*.

Костюк С. Дерібан бюджету і політичний піар... / Святослав Костюк // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 7.

кандидат на програш у другому турі президентських виборів

Другий підхід – “м’яка сила” з розрахунком на те, що Андрія Івановича [Садового] оберуть в якості *кандидата на програш у другому турі президентських виборів*.

Васильченко Ю. Коли “Самопоміч” поб’є горщики з Саакашвілі [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Deru.ua. – 2016. – 6 груд. (дата запиту: 12.09.2017).

кандидат у Президенти

[В історії з проривом кордону Міхеїлом Саакашвілі здивували декілька речей.] По-друге, те, що людину, яка незаконно проривалася на територію України, абсолютно спокійно і офіційно зустрічає *мер великого міста* [Андрій Садовий], який до того ж є і *кандидатом у президенти*, як я розумію.

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Новое время. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

львівський градоначальник

Оточення *львівського градоначальника* [Андрія Садового] не втратило надії на проект “Садовий – наш президент”.

Васильченко Ю. Коли “Самопоміч” поб’є горщики з Саакашвілі [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло.іа. – 2016. – 6 груд. (дата запити: 12.09.2017).

мер великого міста

[В історії з проривом кордону Міхеїлом Саакашвілі здивували декілька речей.] По-друге, те, що людину, яка незаконно проривалася на територію України, абсолютно спокійно і офіційно зустрічає *мер великого міста* [Андрій Садовий] ...

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Новое время. – 2017. – 11 верес. (дата запити: 27.09.2017).

найреальніший претендент на пост Президента

... [Андрій] Садовий, [Святослав] Вакарчук – *найреальніші претенденти на пост президента* – нині мають приблизно рівні стартові позиції.

Мороз В. Чинна влада не має ні перспективи, ні альтернативи [Електронний ресурс] / Віктор Мороз // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

опозиційний ватажок

Заради “хвилини слави” *опозиційні ватажки* [Юлія Тимошенко, Андрій Садовий, Валентин Наливайченко, Міхеїл Саакашвілі] нав’язливо підіграють деструктивним спробам персоніфікувати Українську державу з особою Петра Порошенка.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запити: 14.09.2017).

репресований та переслідуваний, на якого центральна влада спустила усіх псів

Зараз підконтрольні медіа створюють [Андрієві] Садовому імідж *репресованого та переслідуваного, на якого центральна влада спустила усіх псів*.

Костюк С. Дерібан бюджету і політичний піар... / Святослав Костюк // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 7.

Сакварелідзе Давид

вірний соратник Саакашвілі

Прийдуть і представники “молодого прогресивного крила” – один із лідерів партії “ДемАльянс” Василь Гацько, голова партії “Альтернатива”

Егор Фірсов, нардепи від БПП, які підтримують “Рух нових сил” – Світлана Заліщук і Мустафа Найєм, а також *вірний соратник Саакашвілі* Давід Сакварелідзе.

Кравець Р. Грузинський прорив: як влада та опозиція готуються до приїзду Саакашвілі [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

непомітний політик

Ще рік тому Давид [Сакварелідзе] був *непомітним політиком*.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політ-проект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

один із рідкісних соратників Міхо

Давид Сакварелідзе, *один із рідкісних соратників Міхо* [Міхеїла Саакашвілі], ... звинуватив силовиків у репресіях проти учасників недільного протягування экс-глави Одещини в Україну через прикордонний пункт “Шегині”.

“Майдан Саакашвілі” від опозиції: чому цього не буде [Електронний ресурс] // Деро.ua. – 2017. – 12 верес. (дата запиту: 13.09.2017).

упевнений лідер опозиційної партії

Сьогодні він [Давид Сакварелідзе] справляє враження *впевненого лідера опозиційної партії*.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політ-проект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

Салміна Яна

соратниця Вадима Колесніченка

А ще *соратниця Вадима Колесніченка* Яна Салміна ... намагалася за допомогою очолюваного нею Центру прав меншин вплинути на перебіг розгляду Конституційним судом України знаменитого закону Ківа-Лова-Колесніченка...

Марусик Т. Атака на мовну статтю 7 освітнього закону ззовні і зсередини [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 12 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Семенченко Семен

депутат-комбат

А *депутат-комбат* Семен Семенченко, який не поспішає приєднатися до “сміттевого” голодування своїх колег із “Самопоміч”, назвав

потуги Турчинова і К° “імітацією активності”, зазначивши, що воєнний стан треба було вводити ще три роки тому.

Вуєць П. АТО чи не АТО? Що задумали Турчинов і Порошенко на четвертому році війни [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком – 2017. – 20 черв. (дата запиту: 02.11.2017).

любитель здіймати хвилі в і так добряче бурхливому сьогоденні України

Та всі ці “героїчні” блокади, прориви, акції й бійки не заважають панам Єгору Соболеву, Семену Семенченку й іншим *любителям здіймати хвилі в і так добряче бурхливому сьогоденні України*.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

послідовник Че Гевари

Якщо подивитися правді в очі, то *послідовники Че Гевари*, якими, мабуть, себе бачать такі народні обранці, як Семен Семенченко, Єгор Соболев ... і ще деякі персонажі, ставши депутатами, ще не зробили нічого гідного для впорядкування держави.

Там само.

Сердюк Віталій

адвокат экс-президента Віктора Януковича

Адвокат экс-президента Віктора Януковича Віталій Сердюк заявив, що приніс бруківку та коктейлі Молотова до суду, щоб оцінити, наскільки вони безпечні у використанні.

Міланова Я. Адвокат Януковича зізнався, навіщо приніс коктейлі Молотова до суду [Електронний ресурс] / Яна Міланова, Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 4 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Симоненко Петро

лідер заборонених в Україні комуністів

Нацагентство з питань запобігання корупції (НАЗК) просить суд притягнути до адміністративної відповідальності *лідера заборонених в Україні комуністів* Петра Симоненка.

Лебідь Н. Замість “Нюрнберга” – на пляж: заборонена в Україні КПУ виявляє підозрілу активність / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 18– 19 серп. – С.4.

політик, який ненавидить Україну

“...Але шкода, що цей *політик* [Петро Симоненко], який *ненавидить Україну*, й досі вільно пересувається світом за ненависним йому українським паспортом”, – зазначила вона [Марія Іонова] на своєму “Фейсбуці”.

Там само.

Симчишин Олександр

один із найуспішніших мерів обласних центрів в Україні

Пропонуємо найцікавіші відповіді *одного з найуспішніших мерів обласних центрів в Україні* [Олександр Симчишин].

Олександр Симчишин: “У місті все має працювати, як маховик”: мер Хмельницького знає, як зробити своє місто успішним: [записала Л. Бесараб] // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 7.

Сироїд Оксана

сектантка з Відродження

Серед позафракційних рабів, що підробляють у нацменшин-окупантів, Г. Гопко ... відома *сектантка з Відродження* О. Сироїд.

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запити: 30.09.2017).

Ситник Артем

головний антикорупціонер

Головний антикорупціонер [Артем Ситник] придбав дорожезне авто [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 27 січ. (дата запити: 10.10.2017).

головний антикорупціонер країни

Скільки заробив *головний антикорупціонер України* [Артем Ситник] [Електронний ресурс] // Politeka. – 2017. – 14 серп. (дата запити: 10.10.2017).

головний борець із корупцією в Україні

Головний борець із корупцією в Україні [Артем Ситник] отримав 85 мінімальних зарплат [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2016. – 6 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

Ситніков Олексій

творець образу Юлі з косою

Царук Н. *Творець образу Юлі з косою* [Олексій Ситніков] очолить штаб Собчак? [Електронний ресурс] / Надія Царук // Знай.ua. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

Сівець Віктор

“лісник Януковича”

Єнін: Інтерпол зняв з розшуку “лісника Януковича” [Віктора Сівця] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 23.11.2017).

Сікорська Катерина

агент “Катерина”

За словами генпрокурора Юрія Луценка, “агент Катерина” [Катерина Сікорська] проходила у “бурштиновій справі” Розенблата-Полякова, а згодом консультувала іншого агента НАБУ – Сергія Титенкова або Боярського, – який пропонував хабара першому заступнику голови державної міграційної служби Діні Пімаховій.

Балачук І. ГПУ провела обшуки в “агента Катерини” у справі про хабар [Електронний ресурс] / Ірина Балачук // Українська правда. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 04.12.2017).

Скорик Микола

одіозний прихильник “рускава міра” в Одесі

Проте Генпрокуратура не змогла (а, може, не хотіла) довести причетності одіозного прихильника *рускава міра в Одесі* [Миколи Скорика] до побиття містан.

Керував “Оплотом”? Не винен! // Свобода. – 2017. – 7–13 груд. – С. 5.

права рука Львочкина

А нещодавно Генпрокуратура не зуміла знайти доказів вини ще одного антимайданівця – *правої руки Львочкина*, народного депутата від “Опоблоку” Миколи Скорика, який під час кривавих сутичок в Одесі в лютому 2014 року був головою ОДА.

Керував “Оплотом”? Не винен! // Свобода. – 2017. – 7–13 груд. – С. 5.

Скрипник Олексій

послідовний мовний герострат чи просто малорос

6 жовтня 2016 року 277 депутатів ВР проголосували в першому читанні за Закон про освіту (3491-д від 04.04.2016) авторства *послідовних мовних геростратів чи просто малоросів*: Л. Гриневич (міністр освіти і науки, квота від НФ), О. Скрипник (“Самопоміч”)...

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с руским міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20– 26 лип. – С. 8.

Скуратовський Сергій

радикал-олігарх

За спиною у Ляшка: звідки карколомні статки у *радикала-олігарха* [Сергія] Скуратовського [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 24 лип. (дата запиту: 05.09.2017).

Слинько Сергій

посіпака Януковича

“Петро Порошенко, ви там розберіться вже: або Луценка поверніть за ґрати, або *посіпак Януковича* [В’ячеслава Наставного, Сергія Слинька] не підвищуйте”, – додає активіст [Вадим Міський].

Просто неймовірно: до нового Верховного Суду обрали суддів, які посадили Генпрокурора [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

суддя, який колись ув’язнив нинішнього генпрокурора

Серед кандидатів до нового Верховного Суду, яких подали на підпис президентові Петру Порошенку, опинились *судді, які колись ув’язнили нинішнього генпрокурора* Юрія Луценка [В’ячеслав Наставний, Сергій Слинько].

До нового ВС обрали суддів, які посадили Луценка – активісти [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

суддя, який посадив Луценка

До нового ВС обрали *суддів, які посадили Луценка* [В’ячеслава Наставного, Сергія Слинька] – активісти [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 29 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

Соболев Єгор

“великий люстратор”

... Венеціанська комісія законопроект про цей суд [антикорупційний], внесений “великим люстратором” Єгором Соболевим, забракувала, оскільки у ньому депутати-корупціонери призначають під себе суддів-корупціонерів, а власного проекту Саакашвілі не має.

Климовський С. Концерт Саакашвілі під Верховною Радою [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Обозреватель. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

любитель здійснати хвилі в і так добряче бурхливому сьогоденні України

Та всі ці “героїчні” блокади, прориви, акції й бійки не заважають панам Єгору Соболеву, Семену Семенченку й іншим *любителям здійснати хвилі в і так добряче бурхливому сьогоденні України*.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

наступник Саакашвілі

... сам [Давид] Сакварелідзе бачить у ролі *наступника* [Міхеїла] *Саакашвілі* (якщо той не зможе повернутися в Україну) Єгора Соболева.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політ-проект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

послідовник Че Гевари

Якщо подивитися правді в очі, то *послідовники Че Гевари*, якими, мабуть, себе бачать такі народні обранці, як Семен Семенченко, Єгор Соболев ... і ще деякі персонажі, ставши депутатами, ще не зробили нічого гідного для впорядкування держави.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

Собчак Ксенія

креатура Кремля

Разом з тим [Михайло] Ходорковський зазначив, що не вважає [Ксенію] Собчак “*креатурою Кремля*”.

Ходорковський заявив, що не планує фінансувати кампанію Собчак [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 28 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Саакашвілі тільки в російському виданні

“Ті, кого ви назвали [Ксенія Собчак, Олексій Навальний], – це *Саакашвілі тільки в російському виданні...*” – сказав [Володимир] Путін...

“Україна повинна бути незалежною, але...”: що говорив Путін про Київ і геополітику [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 14 груд. (дата запиту: 14.12.2017).

Соловйов Володимир

топ-пропагандист Путіна

“Соловйов дуже хотів...”: топ-пропагандиста Путіна [Володимира Соловйова] звинуватили в кривавому нападі на журналістку “Ехо Москви” [Електронний ресурс] // Обозреватель. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Соломатіна Ганна

викривальниця Національного агентства з питань запобігання корупції [НАЗК]

Братущак О. *Викривальниця НАЗК* [Ганна Соломатіна] vs “куратор” з Банкової [Електронний ресурс] / Олексій Братущак // Українська правда. – 2017. – 15 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

Ставицький Едуард

екс-міністр енергетики часів Януковича, який втік з України

У Києві під будинком Едуарда Ставицького – *екс-міністра енергетики часів Януковича, який втік з України*, – невідомі запалили шини та обмалювали стіни будівлі і паркан.

Під будинком Ставицького в Києві запалили шини [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 16 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Стець Юрій

президентський кум

Минуло півтора місяця, відтоді як 31 травня у відставку подав *президентський кум* Юрій Стець.

Лебідь Н. “Інформаційні війська” програли війну? / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 18 лип. – С. 4.

Стрелков-Гіркін Ігор

колишній вождь так званої “Донецької народної республіки” [“ДНР”]

Колишній вождь так званої “ДНР” [“Донецької народної республіки”] і один із керівників проекту “Новоросія” Ігор Стрелков-Гіркін стверджує, що війна на Донбасі розпочалася, тому що там росіяни втомилися від того морального та культурного геноциду, відтак він туди прийшов захищати право російського народу на самовизначення.

На Донбас я прийшов не розв’язувати війну, – Гіркін про те, чому там опинився [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 лип. (дата запиту: 20.10.2017).

один з ідеологів проекту “Новоросія”

... один із ідеологів проекту “Новоросія” [Ігор Стрелков-Гіркін] у 2014 році зізнався, що спусковий гачок війни все-таки натиснув він.

Гіркін оприлюднив невідомі подробиці початку війни на Донбасі [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 лип. (дата запиту: 20.10.2017).

один із керівників проекту “Новоросія”

... один із керівників проекту “Новоросія” Ігор Стрелков-Гіркін стверджує, що війна на Донбасі розпочалася, тому що там росіяни втомилися від того морального та культурного геноциду, відтак він туди прийшов захищати право російського народу на самовизначення.

На Донбас я прийшов не розв’язувати війну, – Гіркін про те, чому там опинився [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 лип. (дата запиту: 20.10.2017).

один із керівників так званої “Новоросії”

Один із керівників так званої “Новоросії” Ігор Стрелков-Гіркін переко­нує, що війну на Донбасі розпочав саме він, а гроші на це взяв у Криму.

Гіркін оприлюднив невідомі подробиці початку війни на Донбасі [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 лип. (дата запиту: 20.10.2017).

розпалювач війни на сході України

Сказав [Олександр Бабченко] також кілька слів і про *розпалювачів війни на сході України* – письменника Захара Прілепіна та офіцера Ігоря Гіркіна.

“Ви що, debilі?!” – російський журналіст звернувся до російських найманців на Донбасі [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 29.09.2017).

Супрун Уляна

Доктор смерть

Дорошенко А. *“Доктор смерть”*: українського міністра [Уляну Супрун] звинуватили у геноциді [Електронний ресурс] / Антон Дорошенко // Знай. ua. – 2017. – 21 лип. (дата запиту: 02.01.2018).

керівника з додатком “в. о.”

Чому до цього часу Міністерство охорони здоров'я очолює *керівника з додатком “в. о.”* [Уляна Супрун] ?

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 1.

міністр-реформатор

Проти міністра-реформатора [Уляни Супрун] відкрито кримінальне провадження [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 30 квіт. (дата запиту: 01.05.2017).

Тітка смерть

Тітка – смерть... [Міністр (Уляна) Супрун заявила, що держава більше не дасть ні копійки на потреби онкохворих...] [Електронний ресурс] // Facebook : офіційна сторінка спільноти “Типова Україна”. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 17.12.2017).

Сурков Владислав

головний помічник Президента Росії

...головний помічник президента Росії Володимира Путіна Сурков був пов'язаний з бойовиками, які захопили території на сході України, з початку 2014 року, незабаром після того, як російські війська окупували Крим.

Бойовиками на Сході керує радник Путіна, – Fox News // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 22.08.2017).

ідеолог створення проекту “Новоросія”

... російське видання РБК, посилаючись на джерело в оточенні ідеолога створення проекту “Новоросія” Владислава Суркова, писало, що в конфлікті між Плотницьким і Корнетом Кремль вибрав сторону останнього.

У мережі оприлюднили відео Плотницького в аеропорту [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 23 листоп. (дата запиту: 24.11.2017).

няня сепаратистського руху

Путін – батько *сепаратистського руху*, а Сурков – *няня* [сепаратистського руху], – говорить Валентин Наливайченко, який очолював СБУ протягом перших 15 місяців після Революції.

Бойовиками на Сході керує радник Путіна, – Fox News // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 22.08.2017).

“няня” проросійських бойовиків

“*Нянею*” проросійських бойовиків є радник президента Росії Владислав Сурков, який не тільки керує ними, а й заохочує всіх найманців.

У США назвали людину, котра керує проросійськими сепаратистами Донбасу [Електронний ресурс] // Народна правда. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 21.08.2017).

помічник господаря Кремля

І перш ніж Волкер укотре поспілкується з *помічником господаря Кремля* [Владислав Сурков], американський дипломат має намір відвідати Україну.

Лебідь Н. Диригент Донбасу [Курт Волкер] : навіщо Волкер знову їде до Порошенка / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 27–28 жовт. – С. 4.

сірий кардинал Кремля

Радник президента РФ Володимира Путіна Владислав Сурков, якого вважають “*сірим кардиналом*” Кремля, зіграв велику роль в організації та управлінні проросійськими бойовиками, що борються проти уряду України.

Бойовиками на Сході керує радник Путіна, – Fox News // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 22.08.2017).

Сус Дмитро

“бабусин прокурор”

У Хмельницькому “*бабусин прокурор*” [Дмитро] Сус отримав браслет стеження [Електронний ресурс] // Деро.ua. – 2017. – 31 лип. (дата запиту: 01.08.2017).

надійний боєць департаменту Кононенка-Грановського в Генпрокуратурі

Після Майдану 2014 року Семінського звільнили, і депутат Нестор Шуфрич особисто привів його до Шокіна, який доручив розслідування Дмитру Сусу, що зарекомендував себе *надійним бійцем департаменту Кононенка-Грановського в Генпрокуратурі*.

Лещенко С. Всередині ГПУ діє кишеньковий підрозділ Адміністрації Президента [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин "24". – 2017. – 27 лип. (дата запити: 11.08.2017).

Табачник Дмитро

єрусалимський козак

...Гриневиц ... пішла значно дальше за *єрусалимського козака* Табачника: вона завела в закон "Про вищу освіту" право тестуватися на ЗНО мовами нацменшин...

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запити: 30.09.2017).

промосковська особа

Навпаки, керівні посади в МОН України посідали *особи* як не *промосковські* типу горезвісних табачників, то байдужі чи індіферентні до потреб національної школи.

Чорнопиский М. Рабське мислення завжди у парі з рабською поведінкою / Михайло Чорнопиский // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 12.

явний українофоб

Не випадково у те Міносвіти пролазять *особи, явні українофоби*, типу горезвісного Табачника...

Там само. – С. 3.

Таланчук Петро

свідомий будівничий української України

З сумом згадують люди, що за всі роки незалежності було тільки два випадки, коли те Міносвіти очолювали *свідомі будівничі української України* – Петро Таланчук та Іван Вакарчук, делеговані туди могутнім Народним Рухом та Помаранчевим Майданом.

Чорнопиский М. Рабське мислення завжди у парі з рабською поведінкою / Михайло Чорнопиский // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 3.

Тарута Сергій

духовний лідер нової партії "Основа"

Минулого тижня нардеп і *духовний лідер нової партії "Основа"* Сергій Тарута опинився в епіцентрі скандалу.

Данилевич М. Технічна “Основа”: як партійні працівники Тарути пов’язані з экс-регіоналами [Електронний ресурс] / Марина Данилевич // РБК-Україна. – 2017. – 27 жовт. (дата запиту: 22.11.2017).

Терентьев Юрій

людина Гройсмана

Варто згадати, що пан ... [Юрій] Терентьев – *людина [Володимира] Гройсмана*.

Мільярди на тарифному шахрайстві: Михайло Головка – про схеми заробітку нинішньої влади // Свобода. – 2017. – 10– 23 серп. – С. 3.

Тимошенко Юлія

безстрашний полководець

Зараз Тимошенко вкотре змінила імідж (на *безстрашного полководця*) і оголосила себе опозиціонеркою і борцем за добробут простих українців.

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин “24”. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

борець за добробут простих українців

Зараз Тимошенко вкотре змінила імідж ... і оголосила себе опозиціонеркою і *борцем за добробут простих українців*.

Там само.

видатна популістка

Близька соратниця [Віктора] Ющенка, принцеса Помаранчевої революції Юлія Тимошенко перетворилася у ... *видатну популістку*.

Там само.

видатний маніпулятор свідомістю не лише звичайної, не обтяженої знаннями про політичні інтриги людини, а навіть свідомістю політиків, загартованих у політичних битвах

...пані Тимошенко [Юлія] – *видатний маніпулятор свідомістю не лише звичайної, не обтяженої знаннями про політичні інтриги людини, а навіть свідомістю політиків, загартованих у політичних битвах*.

Михальченко А. Що чекає на Україну, якщо до влади придуть політики-популісти? [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 28 верес. (дата запиту: 05.12.2017).

відьма-політиканка

Хіба не брав сміх, коли *відьма-політиканка* [Юлія Тимошенко] постійно торочила про “кАоліцію”, а тепер – про “АпАзицію”.

Гринів О. Коштовності материнської мови / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 5 жовт. – С. 7.

гідний послідовник вічного революціонера Ернесто Че Гевари

Але останні події перевершили всі попередні спроби ... [Юлії Тимошенко, Юрія Дерев'янка] стати *гідними послідовниками вічного революціонера Ернесто Че Гевари*.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запити: 05.12.2017).

головна захисниця грузинів

Про те, як тривала підготовка до саміту, як Юлія Тимошенко стала *головною захисницею грузинів*, а Нідерландський референдум продовжив шкодити Україні, читайте у статті “Європейської правди” з Брюсселя.

Сидоренко С. Саміт розчарувань: як Петро Порошенко приїхав до Брюсселя за порцією критики [Електронний ресурс] / Сергій Сидоренко // Європейська правда. – 2017. – 24 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

головний конкурент Порошенка

З одного боку, просування Ляшка дозволить нівелювати фактор [Юлії] Тимошенко, *головного конкурента [Петра] Порошенка*, з якою в “радикала” пересікаються електоральні ніші.

Інф. УМ. Петро Другий: як Порошенко намагатиметься забезпечити собі ще один президентський строк / Інф. УМ. // Україна молода. – 2017. – 15 серп. – С. 6.

головний об'єкт для тиску

Реальним політичним опонентом [Петрові] Порошенку є [Юлія] Тимошенко, тому вона є *головним об'єктом для тиску*.

Капсамун І. “Третє місце” Вакарчука [Електронний ресурс] / Іван Капсамун // День. – 2017. – 23 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

головний суперник Гройсмана

Головний суперник Гройсмана – экс-прем'єр-міністр Юлія Тимошенко...

Кудрицький О Чому медовий місяць прем'єр-міністра України закінчився [Електронний ресурс] / Олександр Кудрицький // 112.ua. – 2017. – 14 квіт. (дата запити: 12.09.2017).

горе-революціонер

Але останні події перевершили всі попередні спроби *горе-революціонерів* [Юлії Тимошенко, Юрія Дерев'янка] стати гідними послідовниками вічного революціонера Ернесто Че Гевари.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

єдиний “справжній мужик” у політиці

Савченко назвала *єдиного “справжнього мужика” в політиці* [Юлію Тимошенко]...

Весті. UA. Неприборкані фантазії Луценка. Добкін став духовним [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 17 січ. (дата запиту: 18.01.2017).

єдиний “справжній мужик” у політиці з косою

Савченко назвала *єдиного “справжнього мужика” в політиці* [Юлію Тимошенко] ... з косою.

Там само.

завжди кризова ситуація

Дід Панас. Тимошенко – це *завжди кризова ситуація*, а Україна до кризи зараз не готова [Електронний ресурс] / Панас Дід // Телеканал новин “24”. – 2017. – 15 серп. (дата запиту: 18.01.2017).

заклята опонентка

Отже, як не крути, а за деякими замірами чинного Президента [Петра Порошенка] його *заклята опонентка* [Юлія Тимошенко] таки випереджає.

Лебідь Н. Принцеса цирку: чи є у Тимошенко шанси стати наступним президентом України / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 4.

закохана в Саакашвілі гімназистка у строгому сіренькому платтячку

Це [політичну зірковість] швидко вловила Юлія Тимошенко і в образі *закоханої в нього [Міхеїла Саакашвілі] гімназистки у строгому сіренькому платтячку* з'явилась поруч, сподіваючись поширити на себе трохи харизми Саакашвілі.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

злісний ворог третього Президента

Близька соратниця Ющенко, принцеса Помаранчевої революції Юлія Тимошенко перетворилася у *злісного ворога третього президента* [Віктора Ющенко] ...

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин “24”. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

колишня ув'язнена Качанівської колонії

Колишня ув'язнена Качанівської колонії [Юлія Тимошенко] знову здобула “срібло”, але цього разу її результат був ще менш “гоноровим”: 12,81% голосів проти 54,70%, відданих за Петра Порошенка, котрий – за результатами першого та єдиного туру – і став Президентом України.

Лебідь Н. Принцеса цирку: чи є у Тимошенко шанси стати наступним президентом України / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 4.

королева ломбардів

Пенсійна реформа в “ЛНР”, королева ломбардів [Юлія Тимошенко], доля російських “відпускників” [Електронний ресурс] // Цензор. net. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

королева популізму

Біла І. Україна і зірковий час *королеви популізму* [Юлії Тимошенко] [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 26 черв. (дата запиту: 27.09.2017).

людина, готова звести популізм у ранг державної політики

І якщо все піде в тому ж дусі, країну через два роки очолить *людина, готова звести популізм в ранг державної політики* [Юлія Тимошенко], прогнозує тижневик “Новое время”.

Біла І. Україна і зірковий час королеви популізму [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 26 черв. (дата запиту: 27.09.2017).

людина, яка весь час когось використовує

Тимошенко [Юлія] – це *людина, яка весь час когось використовує*.

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 02.01.2018).

мама знищення української незалежності

“Я вважаю, що *мамою ... знищення української незалежності ...* є Юлія Тимошенко”, – сказав він, заявивши, що Тимошенко 20 років робила все, щоб знищити Україну.

Позняк-Хоменко Н. Хто кому мама? Протистояння між Гройсманом та Юлією Тимошенко перейшло в публічну площину / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 15 лют. – С.4.

мама корупції

“Я вважаю, що *мамою ... корупції...* є Юлія Тимошенко”, – сказав він [Володимир Гройсман], заявивши, що Тимошенко 20 років робила все, щоб знищити Україну.

Там само.

мама неефективності

“Я вважаю, що *мамою ... неефективності* є Юлія Тимошенко”, – сказав він [Володимир Гройсман], заявивши, що Тимошенко 20 років робила все, щоб знищити Україну.

Там само.

мама популізму

“Я вважаю, що *мамою ... популізму* є Юлія Тимошенко”, – сказав він [Володимир Гройсман], заявивши, що Тимошенко 20 років робила все, щоб знищити Україну.

Там само.

мама української економічної слабкості

“Я вважаю, що *мамою української економічної слабкості ...* є Юлія Тимошенко”, – сказав він [Володимир Гройсман], заявивши, що Тимошенко 20 років робила все, щоб знищити Україну.

Там само.

найбільший “піннокію” в Україні

Уколов В. Тимошенко, все ж таки, *найбільший “піннокію” в Україні* [Електронний ресурс] / Віктор Уколов // Українська правда. Блоги. – 2017. – 19 груд. (дата запиту: 20.12.2017).

найбільший політик-популіст

У свіжому випуску програми “Весті.UA” за 19.12 незалежна аналітична платформа VoxUkraine склала список *найбільших політиків-популістів*, очолила список – Юлія Тимошенко.

Весті.UA. Страхиття Тимошенко: цариця Неля чекає свого імператора [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 19 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

найбільший український політичний брехун за версією експертів журналу [“Новое время”]

На красномовній фотографії обкладинки зображено *найбільших українських політичних брехунів за версією експертів журналу [“Новое время”]*. [Свою репутацію Тимошенко поспішила підтвердити у найближчому випуску програми “Свобода слова” на телеканалі ICTV.]

Уколов В. Тимошенко, все ж таки, найбільший “піннокію” в Україні [Електронний ресурс] / Віктор Уколов // Українська правда. Блоги. – 2017. – 19 груд. (дата запиту: 20.12.2017).

найпопулярніший політик 2017 року

Найпопулярнішими політиками 2017 року стали президент Петро Порошенко ... та очільниця “Батьківщини” Юлія Тимошенко.

Українці обрали політика року в Україні [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 27 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

найпопулярніший політик України

[Головний суперник Гройсмана – экс-прем'єр-міністр Юлія Тимошенко, тепер популістський лідер опозиції, яка виступає проти скорочення урядом субсидій на енергопостачання.] Це мало що прояснює, але вона – *найпопулярніший політик України...*

Кудрицький О Чому медовий місяць прем'єр-міністра України закінчився [Електронний ресурс] / Олександр Кудрицький // 112.ua. – 2017. – 14 квіт. (дата запиту: 12.09.2017).

найреальніший претендент на пост Президента

[Юлія] Тимошенко ... [Святослав] Вакарчук – *найреальніші претенденти на пост президента* – нині мають приблизно рівні стартові позиції.

Мороз В. Чинна влада не має ні перспективи, ні альтернативи [Електронний ресурс] / Віктор Мороз // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

найрейтинговіший кандидат у Президенти

Списана експертами в запас Юлія Тимошенко до початку літа стала *найрейтинговішим кандидатом у президенти*.

Біла І. Україна і зірковий час королеви популізму [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 26 черв. (дата запиту: 27.09.2017).

найсерйозніший конкурент Порошенка

І додає [“Українська правда”]: “Поки що *найсерйознішим конкурентом [Петра] Порошенка* залишається Юлія Тимошенко”.

Інф. УМ. Петро Другий: як Порошенко намагатиметься забезпечити собі ще один президентський строк / Інф. УМ. // Україна молода. – 2017. – 15 серп. – С. 6.

народний обранець, а за сумісництвом вічний революціонер

Цього разу *народні обранці, а за сумісництвом вічні революціонери* [Юлія Тимошенко, Юрій Дерев'яно], закликали влаштувати блокаду виробництв корпорації Roshen.

Михальченко А. Недоторкана нога Парасюка, або Змиршавілі послідовники Че [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 1 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

наступний Президент України

Лебідь Н. Принцеса цирку: чи є у Тимошенко шанси стати *наступним президентом України* / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 4.

одвічний “возмутитель спокойствия”

Але на заваді стала Юлія Тимошенко – *одвічний “возмутитель спокойствия”*, яка вмостила у кріслі [прем'єр-міністра], хоча ненадовго,

бо примудрилась усіх між собою пересварити, тож вже через сім місяців стала безробітною.

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

один із небагатьох реальних і талановитих українських політиків

– Я не поділяю багатьох її поглядів, але Тимошенко – *один з небагатьох реальних і талановитих українських політиків*, – не скупиться на похвали колезі мій співрозмовник [Міхеїл Саакашвілі].

Духнич О. “Президент зачистив під себе все”: Саакашвілі жорстко розкритикував Порошенка і зрадив порівнянню з Тимошенко [Електронний ресурс] / Ольга Духнич // Новое время. – 2017. – 26 лип. (дата запиту: 11.09.2017).

одіозна мадам

... одіозна мадам [Юлія Тимошенко] брутально експлуатує старі народницько-радянські міфологеми про продаж землі й апелює до найтемніших закутків егалітарної свідомості.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Література на Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

опозиційний ватажок

Заради “хвилини слави” *опозиційні ватажки* [Юлія Тимошенко, Андрій Садовий, Валентин Наливайченко, Міхеїл Саакашвілі] нав’язливо підіграють деструктивним спробам персоніфікувати Українську державу з особою Петра Порошенка.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

опозиція, яка дуже хоче стати владою

Зараз вона [Юлія Тимошенко] – *опозиція, яка дуже хоче стати владою*.

Лебідь Н. Дайте Юлі лижню: Тимошенко йде у президенти [Електронний ресурс] / Наталія Лебідь // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 18.01.2017).

особистий агент політичного впливу Путіна

Про *особистого агента політичного впливу Путіна* – лідера партії “Батьківщина” Юлії Тимошенко – говорити вже немає сенсу, і так усе зрозуміло.

Омельченко Г. “Люди мають право на повстання” / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 22– 23 верес. – С. 5.

переконаний популіст із лівим ухилом

Юлія Тимошенко – *переконаний популіст із лівим ухилом*, втілює собою повну протилежність тому, що говорить [Міхеїл] Саакашвілі.

Сич В. Сюр Саакашвілі [Електронний ресурс] / Віталій Сич // Новое время. – 2017. – 11 верес. (дата запити: 27.09.2017).

полум'яна борчиня за справедливість

...ЮВТ [Юлія Володимирівна Тимошенко] ... не зрадить його [електорату] очікувань – образ *полум'яної борчині за справедливість* до цього зобов'язує.

Лебідь Н. Принцеса цирку: чи є у Тимошенко шанси стати наступним президентом України / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 4.

полум'яна ораторка

...“*полум'яна*” ораторка [Юлія Тимошенко] забуває, що земельним питанням опікується не лише вона.

Битва популістів: Тимошенко і Ляшко розпочали війну за землю [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 18 квіт. (дата запити: 19.04.2017).

популіст номер один

А в Україні: *популіст номер один* – є [Юлія] Тимошенко (бо має багаторічний стаж популізму)...

Бойко О. Хто вони: неоліберали, кейсіанці, ліві-праві націоналісти/шовіністи та популісти [Електронний ресурс] / О. Бойко // Майдан. Форуми. – 2017. – 23 лют. (дата запити: 10.10.2017).

популістський лідер опозиції

Головний суперник Гройсмана – екс-прем'єр-міністр Юлія Тимошенко, тепер *популістський лідер опозиції*, яка виступає проти скорочення урядом субсидій на енергопостачання.

Кудрицький О. Чому медовий місяць прем'єр-міністра України закінчився [Електронний ресурс] / Олександр Кудрицький // 112.ua. – 2017. – 14 квіт. (дата запити: 12.09.2017).

прийнятний для всіх кандидат

Це [розширення підтримки електорату], скоріш, завдання на другий тур президентських виборів – коли Тимошенко буде треба продемонструвати, що вона є *прийнятним для всіх кандидатом*.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з'їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запити: 11.09.2017).

принцеса Лея

У мережу виклали комікс, де Юлія Тимошенко зображена в образі героїні “Зоряних війн” – *принцеси Леї*.

Тимошенко – українська принцеса Лея: соцмережі глузують [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 15 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

принцеса цирку

Лебідь Н. *Принцеса цирку*: чи є у Тимошенко шанси стати наступним президентом України / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 4.

пташка Фенікс

Юлію Тимошенко в політикумі позаочі називають *пташкою Феніксом*, натякаючи на її фантастичну здатність воскресати з небуття в ситуаціях, коли інші політики давно б уже поставили хрест на своїй політичній кар’єрі.

Позняк-Хоменко Н. Хто кому мама? Протистояння між Гройсманом та Юлією Тимошенко перейшло в публічну площину / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 15 лют. – С.4.

реальний політичний опонент Порошенкові

Реальним політичним опонентом [Петрові] *Порошенку* є [Юлія] Тимошенко...

Капсамун І. “Третє місце” Вакарчука [Електронний ресурс] / Іван Капсамун // День. – 2017. – 23 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

революціонер 2004-го року

“Революціонери 2004-го року (Саакашвілі та Тимошенко) кидають виклик революціонерам року 2014-го (Порошенку та компанії), а Кремль у цей час регоче”, – твітує Маккіннон.

Кузьменко О. “Кремль регоче” – драму навколо Саакашвілі прокоментував канадський оглядач [Електронний ресурс] / Олексій Кузьменко // Голос України. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

розпущена коса

У повному складі за навчальний процес мовами окупантів проголосувала Батьківщина на чолі з *розпущеною косою* – Ю. Тимошенко.

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

рупор Саакашвілі

Тимошенко виступила *рупором Саакашвілі* та оголосила про спільний план опозиції [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 13.09.2017).

символ та рушій Майдану

Та і громадська думка була на боці Леді Ю [Юлії Тимошенко], котра стала одним із *символів та рушіїв Майдану*.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запиту: 18.10.2017).

українська принцеса Лея

Тимошенко [Юлія] – *українська принцеса Лея*: соцмережі глузують [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 15 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

упевнений конкурент теперішнього Президента [Петра] Порошенка

Хоча, мусимо визнати, рейтинги в [Юлії] Тимошенко одні з найвищих, вона *впевнений конкурент теперішнього президента [Петра] Порошенка*.

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин “24”. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

чи не найбільш загартований гладіатор українського політикуму

Тимошенко – *чи не найбільш загартований гладіатор українського політикуму*.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

Ю-Лея

“...У Галактиці, де Дарт Порох [Петро Порошенко] вирішив знищити повсталу планету У, героїня *Ю-Лея* [Юлія Тимошенко] пробудила в собі Силу і стала на бік повстанців, щоб виступити проти темних сил”, – пишуть його [коміксу] автори.

Тимошенко – українська принцеса Лея: соцмережі глузують [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 15 груд. (дата запиту: 18.01.2017).

Тимошенко Юлія і Порошенко Петро

два найнепримириміші з епохи Ющенка опоненти

Отже, є велика ймовірність, що на наступних виборах лобом в лоб зійдуться *два найнепримириміших з епохи Ющенка опоненти* – Тимошенко і Порошенко.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

Тимошенко Юлія, Порошенко Петро, Лазаренко Павло, Кучма Леонід

наше ганебне олігархічне минуле

... Тимошенко [Юлія], Порошенко [Петро], Лазаренко [Павло], Кучма [Леонід] – *це наше ганебне олігархічне минуле*.

Олег Ляшко: “Замість того, щоб ходити з простягнутою рукою по світу, треба всередині країни порядок навести” : [інтерв’ю провів Юрій Патківський] // Україна молода. – 2017. – 8 лют. – С. 4.

одного поля ягоди

Це *одного поля ягоди* – Тимошенко [Юлія], Порошенко [Петро], Лазаренко [Павло], Кучма [Леонід] ...
Там само.

Тимошенко Юлія, Садовий Андрій, Наливайченко Валентин, Саакашвілі Міхеіл

ситуативний квартет

Вочевидь, в очах [Юлії] Тимошенко, [Андрія] Садового, [Валентина] Наливайченка та [Міхеїла] Саакашвілі їхній *ситуативний квартет* є хорошою альтернативою поганому Порошенку.

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

хороша альтернатива поганому Порошенку

Вочевидь, в очах [Юлії] Тимошенко, [Андрія] Садового, [Валентина] Наливайченка та [Міхеїла] Саакашвілі їхній ситуативний квартет є *хорошою альтернативою поганому Порошенку*.

Там само.

шегинський квартет

Наразі мовиться не про “канівську четвірку” – а про “*шегинський квартет*”, який склали очільники чотирьох парламентських і позапарламентських політичних сил. [...екс-прем’єр Юлія Тимошенко (“Батьківщина”), мер Львова Андрій Садовий (“Самопоміч”), экс-глава СБУ Валентин Наливайченко (“Справедливість”), іммігрант Міхеїл Саакашвілі (“Рух нових сил”).]

Там само.

Тимошенко Юлія, Садовий Андрій, Наливайченко Валентин, Саакашвілі Міхеїл (політична партія “Батьківщина”, політична партія “Самопоміч”, політична партія “Справедливість”, по- літична партія “Рух нових сил”)

антипорошенківська коаліція з частини парламентської й непарламентської опозиції

За результатами недавніх подій варто говорити про формування *антипорошенківської коаліції з частини парламентської і непарламентської*

опозиції [Тимошенко Юлія, Садовий Андрій, Наливайченко Валентин, Саакашвілі Міхеїл (політична партія “Батьківщина”, політична партія “Самопоміч”, політична партія “Справедливість”, політична партія “Рух нових сил”)].

Фесенко В. Саакашвілі прорвався: два сценарії розвитку ситуації [Електронний ресурс] / Володимир Фесенко // Новое время. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

Томенко Микола

людина в політиці не нова

Микола Томенко – *людина в політиці не нова*.

Микола Томенко: Влада провокує суспільство на недемократичний механізм виходу із ситуації : [інтерв'ю провела Наталка Позняк-Хоменко] // Україна молода. – 2017. – 7 берез. – С. 4– 5.

Труханов Геннадій

маленький предводитель “тітушок”

“Я хочу переказати привіт ... *маленькому предводителю «тітушок»*, який сидить на Думській”, – сказав Саакашвілі, натякаючи, що за організацію “тітушок-автомайданівців” стоять Петро Порошенко та Геннадій Труханов.

Братущак О. Саакашвілі в Одесі: з “тітушками” та без старої команди [Електронний ресурс] / Олексій Братущак // Українська правда. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Тулуб Сергій

вугільний мафіозі

“«Професійні» правоохоронні органи та «чесні» суди не знайшли й натяку на злочинні й незаконні дії *вугільного мафіозі* [Сергія Тулуба], колишнього очільника Черкащини та співвласника мисливських угідь Януковича в Сухолуччі?!” – обурюється Микола Томенко.

Стригун Л. Тулуб ближче до тіла / Людмила Стригун // Україна молода. – 2017. – 9 серп. – С. 2.

герой Кучми– Януковича

“Дочекалися: *Героя Кучми– Януковича* [Сергія Тулуба] виправдано...”

Там само.

головний “регіонал” [Черкаської] області

Всі зазначені підозри і клопотання звучали, щоправда, коли за *головним “регіоналом” [Черкаської] області* [Сергієм Тулубом] й слід пропав.

Там само.

колишній очільник Черкащини

“«Професійні» правоохоронні органи та «чесні» суди не знайшли й натяку на злочинні й незаконні дії ... *колишнього очільника Черкащини* [Сергія Тулуба] та співвласника мисливських угідь Януковича в Сухолуччі?!” – обурюється Микола Томенко.

Там само.

співвласник мисливських угідь Януковича в Сухолуччі

“«Професійні» правоохоронні органи та «чесні» суди не знайшли й натяку на злочинні й незаконні дії ... *співвласника мисливських угідь Януковича в Сухолуччі* [Сергія Тулуба] ?!” – обурюється Микола Томенко.

Там само.

Турчинов Олександр

баптистський пастор

Хіба вже Верховним головнокомандувачем не був *баптистський пастор*, за часів командування якого Україна так бездарно втратила Крим?

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 1.

вірний “фронтвий” соратник Президента Петра Порошенка

Але вірогіднішими проглядаються два інші варіанти ймовірних обставин, що “змусили” *вірного “фронтвого” соратника Президента Петра Порошенка* – Олександра Турчинова – зробити заяву про наміри вносити згадані зміни до Конституції.

Соколовська К. З “нічого” зробити результат. Партиїно-виборча розтяжка: гравітація без тяжиння / Карина Соколовська // Україна молода. – 2017. – 26 лип. – С. 4.

головний ідеолог об’єднання “Блоку Петра Порошенка” й “Народного фронту”

Головним ідеологом об’єднання “Блоку Петра Порошенка” й “Народного фронту” називають [Олександра] Турчинова.

Команди Порошенка й Яценюка домовляються про об’єднання [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

головний ідеолог об’єднання команд [Петра] Порошенка і [Арсенія] Яценюка

Було очевидно, що Турчинов, якого називають *головним ідеологом об’єднання команд [Петра] Порошенка і [Арсенія] Яценюка*, досі вірить у таку можливість.

Романюк Р. Другий термін Порошенка : штабні ігри [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 29 листоп. (дата запиту: 30.11.2017).

непомітний, але всемогутній “сірий кардинал”

Він [Олександр Турчинов] володіє дивовижним талантом ніколи не виходити з тіні, залишаючись у ролі *непомітного, але всемогутнього “сірого кардинала”*.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

повноцінний партнер Президента, а не його допоміжна сила

Вони [Арсен Аваков, Арсеній Яценюк, Олександр Турчинов] хочуть бути *повноцінними партнерами* нинішнього президента [Петра Порошенка], *а не його допоміжною силою*.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

постреволюційний голова Верховної Ради [ВР]

Як забути, що *“постреволюційні” голова ВР* [Олександр Турчинов] та прем'єр в розпал московської агресії висловлювались за надання особливого статусу московській мові в Україні?

Бут В. Про мову, право корінного народу і нагальну необхідність порядної влади [Електронний ресурс] / Валентин Бут // Портал мовної політики. – 2017. – 15 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

своєрідний арбітр між Порошенком і “Народним Фронтом” [“Фронтом”]

Турчинов [Олександр] завжди був *своєрідним арбітром між* [Петром] Порошенком і *“Фронтом”*.

Романюк Р. Другий термін Порошенка : штабні ігри [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 29 листоп. (дата запиту: 30.11.2017).

стратег Майдану

[“Вони (впізнавані обличчя) і були основною рушійною силою *Майдану*.”] [Арсеній] Яценюк був *його* обличчям, [Олександр] Турчинов – *стратегом ...*”, – пише [Микола] Княжицький.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов'язана з “Майданом” під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3–4 листоп. – С. 4.

умілий чи то інструмент, чи “провідник” державної гібридної мовної політики, тобто політики маніпуляцій і пристосуванства

Олександр Турчинов – і не лише він – виявився *вмілим чи то інструментом, чи “провідником” державної гібридної мовної політики, тобто політики маніпуляцій і пристосуванства*.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владою [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Тягнибок Олег

взірець політика

Він [Олег Тягнибок] для мене *взірець політика*, я [Руслан Кошулинський] ступав стежкою, яку він протоптав.

Хто був політичним прикладом для Руслана Кошулинського : [розмовляла Юлія Дембовська] // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 7.

конкурент за правого виборця

Білецький і Тягнибок хоч і є *конкурентами за правого виборця*, проте зараз союзництво приносить їм обопільний зиск.

Васильченко Ю. Як довго триватиме дружба Саакашвілі з “нациками” [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло.ua. – 2017. – 17 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

лівий націоналіст

[Олег] Тягнибок і [Андрій] Білецький є *ліві націоналісти...*

Бойко. Хто вони: неоліберали, кейсіанці, ліві-праві націоналісти/шовіністи та популісти [Електронний ресурс] / Бойко // Майдан. Форуми. – 2017. – 23 лют. (дата запиту: 10.10.2017).

сильний, стрижневий політик в Україні

“Я не знаю *сильнішого, стрижневішого політика в Україні*, аніж Олег Тягнибок...” – зазначає Руслан Кошулинський.

Не посоромити слави Героїв, захистити майбутнє дітей... // Свобода. – 2017. – 21–27 верес. – С. 2.

Українська інтелігенція

бойовий прапор нації

Імперська Московщина [Росія] завжди прагнула знищити українську національно свідому інтелігенцію, бо така була і є *бойовим прапором нації...*

Чорнопиский М. Рабське мислення завжди у парі з рабською поведінкою / Михайло Чорнопиский // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 3.

мотор національного відродження

Імперська Московщина завжди прагнула знищити українську національно свідому інтелігенцію, бо така була і є ... *мотором національного відродження.*

Там само.

Український і російський народ

народи-небрати

Дубинянський М. *Народи-небрати* [Електронний ресурс] / Михайло Дубинянський // Українська правда. – 2017. – 25 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Українські патріоти

справжні вороги олігархів та їхніх прислужників

Справжніми ворогами олігархів та їхніх прислужників є українські патріоти...

Сидоренко Б. Перезріла вимога часу, або Вітчизну об'єднують патріоти / Борис Сидоренко // Голос України. – 2017. – 27 серп. – С. 13.

Українські прокурори

підлеглі Луценка

Підлеглі Луценка [українські прокурори] спіймали людину Порошенка на спробі дати хабара чиновникам “Укрзалізниці” [Електронний ресурс] // UA 1. – 2017. – 6 лип. (дата запиту: 07.11.2017).

Українськомовні

диваки, які пішли на роботу в улюблених кімнатних капцях

[На вулиці її (української мови) було майже не чути, поодиноких українськомовних сприймали як іноземців чи іншопланетян.] Ці люди нагадували *диваків, які пішли на роботу в улюблених кімнатних капцях.*

Меркулов М. Заговорив / Максим Меркулов // Слово Просвіти. – 2017. – 17–23 серп. – С. 3.

Українці

найбідніша нація на континенті

... якщо порівняти нас [українців] з іншими країнами Європи, то виявиться, що ми – *найбідніша нація на континенті.*

Олесь Доній: Побудована у нас держава не приносить щастя більшості громадян : [інтерв'ю провела Наталія Лебідь] // Україна молода. – 2017. – 23 серп. – С. 4.

не читаючий народ

На жаль, українці – *не читаючий народ...*

Позняк-Хоменко Н. Лариса Ніцой: “Через мову народ стає самодостатнім”: відома письменниця та громадська діячка – про нові гуманітарні законопроекти, маніпуляції та загравання з людьми / Наталка Позняк-Хоменко // Зоря Полтавщини. – 2017. – 18 лип. С. 13.

переважно злидарі на своїй щедрій українській землі

Кажучи про чужинську інформацію, я не забуваю про те, що українці як нація взагалі є *переважно злидарями на своїй щедрій українській землі.*

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр “Просвіта”, 2017. – С. 27.

фантастична нація, яка вміє робити революції

Ми [українці] – *фантастична нація, яка вміє робити революції.*

Нам треба навчитися бачити свої перемоги : [інтерв’ю з Софією Фединою провела Надія Гербовка] // Голос України. – 2017. – 8 листоп. – С. 7.

Умеров Ільмі

безстрашний герой кримськотатарського народу

– *Безстрашні герої кримськотатарського народу* [Ахтем Чийгоз, Ільмі Умеров] на свободі продовжать боротьбу за незалежність України та всього кримськотатарського народу.

Кирпа І. Руйнується кремлівська в’язниця: Ахтем Чийгоз та Ільмі Умеров прибувають до Києва / Ірина Кирпа // Україна молода. – 2017. – 27–28 жовт. – С. 2.

заручник країни-агресора

– *Заручники країни-агресора* [Ахтем Чийгоз, Ільмі Умеров] звільнені від кримінального переслідування ціною титанічних зусиль та успішно проведеної юридичної та дипломатичної роботи, – заявив адвокат Микола Полозов.

Там само.

кримськотатарський лідер

Задоволена [представник американського зовнішньополітичного відомства Хізер Нойерт] звільненням *кримськотатарських лідерів* Ільмі Умерова та Ахтема Чийгоза.

Росія повинна звільнити всіх українських політичних в'язнів, – Держдеп США [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 27 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

політичний в'язень Кремля

Видача *політичних в'язнів Кремля* Ахтема Чийгоза та Ільмі Умерова турецькій стороні відбулася завдяки домовленостям, які раніше вдалося досягти українській стороні під час візиту до нашої країни президента Турецької Республіки Реджепа Тайіпа Ердогана.

Кирпа І. Руйнується кремлівська в'язниця: Ахтем Чийгоз та Ільмі Умеров прибувають до Києва / Ірина Кирпа // Україна молода. – 2017. – 27–28 жовт. – С. 2.

український заручник

Українські заручники, кримські татари Ахтем Чийгоз та Ільмі Умеров звільнені і перебувають у Туреччині.

Коваленко О. Чийгоз та Умеров. Все, що відомо про політв'язнів [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запити: 26.10.2017).

Філатов Борис

мер Дніпра

Мер Дніпра розповів про “періоди стосунків” з Коломойським [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 26 листоп. (дата запити: 27.11.2017).

Філімоненко Всеволод

потерпілий у кримінальному провадженні щодо голови Центру протидії корупції Віталія Шабуніна

Прокуратура перевірить причетність до журналістської діяльності Всеволода Філімоненка, який фігурує як *потерпілий у кримінальному провадженні щодо голови Центру протидії корупції Віталія Шабуніна*.

Шабуніну оголосили підозру в нанесенні тілесних ушкоджень // Голос України. – 2017. – 17 серп. – С. 15.

Фірташ Дмитро

власник найбільших хімічних заводів України

[Дмитро] Фірташ став *власником найбільших хімічних заводів України*, придбавши їх за гроші російського “Газпромбанку”.

Лещенко С. Як українці стали заручниками змови влади та олігарха Дмитра Фірташа [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 черв. (дата запити: 30.08.2017).

власник найбільшої кількості компаній

Як повідомляє “БізнесЦензор”, серед *власників найбільшої кількості компаній* – ... Дмитро Фірташ (72) ...

...А на чолі країни – олігархи : Порошенко увійшов до трійки найбільших власників компаній // Свобода. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 5.

лідер одного з кланів Януковича

Дмитро Фірташ, *лідер одного з кланів Януковича*, продовжує користуватися привілеями олігарха попри те, що вже три роки не може повернутися до України.

Лещенко С. Як українці стали заручниками змови влади та олігарха Дмитра Фірташа [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 черв. (дата запити: 30.08.2017).

найбільш одіозний український магнат

Характерно, що кандидатура Порошенка для президентства була узгоджена на напівтаємній зустрічі, мабуть, з *найбільш одіозним українським магнатом* Дмитром Фірташем і тодішнім лідером опитувань громадської думки Віталієм Кличком у Відні в березні 2014 року, через місяць після перемоги Євромайдану.

Умланд А. Клан Порошенка: як перероджується олігархія [Електронний ресурс] / Андреас Умланд // Новое время. – 2017. – 24 лип. (дата запити: 23.08.2017).

український олігарх, якого хоче забрати до себе американське правосуддя

При цьому *український олігарх* [Дмитро Фірташ], *якого хоче забрати до себе американське правосуддя*, зараз почувається так само впевнено, як в часи Віктора Януковича.

Лещенко С. Як українці стали заручниками змови влади та олігарха Дмитра Фірташа [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 черв. (дата запити: 30.08.2017).

Фукс Павло

новий український олігарх

Нового українського олігарха [Павла] Фукса не впустили в США [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 21 груд. (дата запити: 02.01.2018).

Фурсов Андрій

плакальник за царизмом

Придивімось до типових “русских”, як приміром ... *плакальника за царизмом*, гейбісторика Фурсова, що перевертає світову історію з ніг на голову...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

Хмельовий Антон

активний сепаратист, який організував антиукраїнський референдум у Слов'янську

Тож виходить, що *активний сепаратист* [Антон Хмельовий], який організував *антиукраїнський референдум у Слов'янську*, за останні три роки отримав з українського бюджету близько півмільйона гривень.

Людських грошей не шкода? // Свобода. – 2017. – 15– 21 черв. – С. 5.

Ходаковський Олександр

польовий командир бойовиків “Донецької народної республіки” [“ДНР”]

Песимістичний щодо майбутнього гірників у своїх прогнозах і *польовий командир бойовиків “ДНР”* Олександр Ходаковський.

Казанський Д. Курс на остаточне розлучення: якими будуть відносини між Києвом та окупованими територіями 2017 року [Електронний ресурс] / Денис Казанський // Тиждень. ua. – 2017. – 14 січ. (дата запиту: 07.11.2017).

Ходорковський Михайло

відомий путінський опонент

Відомий путінський опонент М. Ходорковський заявляє: “Путин себя исчерпал”.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

засновник руху “Відкрита Росія”

...*засновник руху “Відкрита Росія”* Михайло Ходорковський заявив, що не збирається фінансувати виборчу кампанію Ксенії Собчак.

Ходорковський заявив, що не планує фінансувати кампанію Собчак [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 28 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Холодницький Назар

головний антикорупційний прокурор

Водночас *головний антикорупційний прокурор* Назар Холодницький в інтерв'ю ЗМІ заявив, що Британське національне агентство з боротьби з злочинністю через дипломатичні канали офіційно підтвердило, що Насіров є підданим Сполученого Королівства.

Бронський О. Слухання у справі Насірова тривають / Олександр Бронський // Голос України. – 2017. – 14 берез. – С. 12.

головний антикорупціонер

Головний антикорупціонер Назар Холодницький задекларував кімнату в гуртожитку під Києвом [Електронний ресурс] // Ukr.media. – 2016. – 29 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

головний антикорупціонер країни

Головний антикорупціонер країни Назар Холодницький вирішив провести відпустку в Дубаї, український прокурор скористався бізнес-класом.

У мережі показали “відпускнуго” Холодницького [Електронний ресурс] // Znaj.ua. – 2017. – 9 трав. (дата запиту: 10.10.2017).

Хомутиннік Віталій

давній бізнес-партнер Коломойського по газовому бізнесу

Якщо врахувати, що сам Хомутиннік є *давнім бізнес-партнером Коломойського по газовому бізнесу*, то вибір союзника був цілком зрозумілим.

Романюк Р. Організовані Партиїні Групи-4 : “Відродження” з Хомутинніком і без [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 22 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Хурція Зураб

іноземний громадянин, який загинув під час Революції Гідності та зарахований до Героїв Небесної Сотні

Серед *іноземних громадян, які загинули під час Революції Гідності та зараховані до Героїв Небесної Сотні*, були, зокрема, громадяни Грузії – Зураб Хурція та Давид Кіпіані...

Ромашкіна О. Правда не має національності, а честь і гідність – меж / Олена Ромашкіна // Голос України. – 2017. – 10 серп. – С. 3.

Чапух Асан

фігурант “справи Веджіє Кашки”

У Криму *фігуранта “справи Веджіє Кашки”* [Асана Чапуха] планують перевести в лікарню [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 15 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

Чаус Микола

суддя, який переховується в Молдові

Одіозного *суддю, який переховується у Молдові* [Миколу Чауса], звільнили з посади [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 28 листоп. (дата запиту: 29.11.2017).

Чеботар Сергій

фігурант справи про закупівлю “рюкзаків Авакова”

До Солом`янського райсуду ще не надійшли клопотання Спеціалізованої антикорупційної прокуратури про обрання запобіжних заходів *фігурантам справи про закупівлю “рюкзаків Авакова”* [Арсенів Авакову, Сергієві Чеботарю, Володимирові Литвину].

“Рюкзаки Авакова”: суд чекає клопотання Антикорупційної прокуратури [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

фігурант справи “рюкзаків”

НАБУ повідомило про підозру двом з трьох фігурантів [Олександрів Авакову, Сергієві Чеботарю, Володимирові Литвину] справи про розтрату державних коштів під час закупівлі рюкзаків Міністерством внутрішніх справ.

Коваленко О. Син Авакова та ще один фігурант “справи рюкзаків” отримали підозри [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко, Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

Чеканов Юрій

чоловік, який розбив монумент Небесній сотні

Чоловік, який розбив монумент Небесній сотні [Юрій Чеканов], хотів би повторити свій вчинок — прокурор [Електронний ресурс] // Українська правда. — 2017. — 6 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Чийгоз Ахтем

безстрашний герой кримськотатарського народу

— *Безстрашні герої кримськотатарського народу* [Ахтем Чийгоз, Ільмі Умеров] на свободі продовжать боротьбу за незалежність України та всього кримськотатарського народу.

Кирпа І. Руйнується кремлівська в'язниця: Ахтем Чийгоз та Ільмі Умеров прибувають до Києва / Ірина Кирпа // Україна молода. — 2017. — 27–28 жовт. — С. 2.

заручник країни-агресора

— *Заручники країни-агресора* [Ахтем Чийгоз, Ільмі Умеров] звільнені від кримінального переслідування ціною титанічних зусиль та успішно проведеної юридичної та дипломатичної роботи, — заявив адвокат Микола Полозов.

Там само.

кримськотатарський лідер

Задоволена [представник американського зовнішньополітичного відомства Хізер Нойєрт] звільненням *кримськотатарських лідерів* Ільмі Умерова та Ахтема Чийгоза.

Росія повинна звільнити всіх українських політичних в'язнів, — Держдеп США [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. — 2017. — 27 жовт. (дата запиту: 02.11.2017). — Назва з екрана

один із лідерів кримськотатарського національного руху

Пізніше суд розділив “справу 26 лютого” на дві: окремо щодо *одного з лідерів кримськотатарського національного руху* Ахтема Чийгоза й окремо щодо інших фігурантів процесу — Алі Асанова, Мустафи Дегерменджі, Ескендера Кантемірова, Таліята Юнусова, Ескендера Емірвалієва, Арсена Юнусова й Ескендера Небієва.

Суд у Криму знову переніс засідання у “справі 26 лютого” — адвокат // Радіо Свобода. — 2017. — 24 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

політичний в'язень Кремля

Видача *політичних в'язнів Кремля* Ахтема Чийгоза та Ільмі Умерова турецькій стороні відбулася завдяки домовленостям, які раніше вдалося

досягти українській стороні під час візиту до нашої країни президента Турецької Республіки Реджепа Тайіпа Ердогана.

Кирпа І. Руйнується кремлівська в'язниця: Ахтем Чийгоз та Ільмі Умеров прибувають до Києва / Ірина Кирпа // Україна молода. – 2017. – 27– 28 жовт. – С. 2.

український заручник

Українські заручники, кримські татари Ахтем Чийгоз та Ільмі Умеров звільнені і перебувають у Туреччині.

Коваленко О. Чийгоз та Умеров. Все, що відомо про політв'язнів [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запити: 26.10.2017).

Члени політичної партії “Рух нових сил”

не кишенькові папуги Порошенка

“...Ми [члени політичної партії “Рух нових сил”] *не кишенькові папуги Порошенка*, як дехто у парламенті, а реальна опозиційна сила”, – заявляє [Давид] Сакварелідзе.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політ-проект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

Чорновол Тетяна

коханка Пашинського

Аваковщина: у СІЗО повісили організатора побиття *коханки Пашинського* Тетяни Чорновол [Електронний ресурс] // Sprotiv.org. – 2017. – 15 черв. (дата запити: 04.09.2017).

людина, яка викрила і продовжує викривати десятки схем корупційних чиновників

Ви [Тетяна Чорновол] не були тією людиною, *яка викрила і продовжує викривати десятки схем корупційних чиновників*.

“Народний фронт” звернувся до правоохоронних органів щодо нападу на Тетяну Чорновол : заява // Голос України. – 2017. – 10 берез. – С. 3.

однин із тих моральних авторитетів, яких так мало в сучасній Україні

Тетяна Чорновол – одна з *тих моральних авторитетів, яких так мало в сучасній Україні*.

Там само.

Шабунін Віталій

головний антикорупціонер

Головний антикорупціонер [Віталій Шабунін] показав свій скандальний будинок [Електронний ресурс] // Сьогодні. – 2017. – 25 трав. (дата запиту: 10.10.2017).

головний антикорупціонер України

Головному антикорупціонеру України [Віталієві Шабуніну] загрожує тюремний термін за побиття чи то блогера, чи то журналіста Всеволода Філімоненка.

“Все, крім спіднього секонд-хенд”: як живе, де одягається та кому так сильно заважає *головний антикорупціонер України* [Електронний ресурс] // Intermarium. – 2017. – 20 серп. (дата запиту: 10.10.2017).

не останній активіст, у кого виникнуть проблеми

...Шабунін – *не останній активіст, у кого виникнуть проблеми*.

Бердинських К. Чим Шабунін дістав владу [Електронний ресурс] / Крістіна Бердинських // Новое время. – 2017. – 19 серп. (дата запиту: 22.08.2017).

один із головних антикорупціонерів України

Живе *один з головних антикорупціонерів України* [Віталій Шабунін] у будинку площею 120 квадратних метрів у селі Гнідин Бориспільського району, або ж так звані “Дачі на Осокорках”.

Як “обжився” *один з головних антикорупціонерів України* в особняку: з’явилися фото житла [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 25 трав. (дата запиту: 10.10.2017).

телевізійний борець із корупцією

Сьогодні зранку *телевізійний борець із корупцією* [Віталій Шабунін] справді приїхав до Дніпровського військового комісаріату.

Сікора Д. “Бо непридатний для військової служби”: борець із корупцією Шабунін побив журналіста за незручне запитання [Електронний ресурс] / Дмитро Сікора // Рівне вечірнє. – 2017. – 8 черв. (дата запиту: 07.11.2017).

Шевчук Олег

спроможний свідок у справі “рюкзаків Авакова”

Близько півтора місяця тому у справі “рюкзаків Авакова” з’явився *спроможний свідок* [Олег Шевчук].

“Рюкзак Авакова”: ЗМІ оприлюднили ім'я ключового свідка [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Шеремета Віктор

прихильник мораторію на землю

Колесніченко О. На посаду заступника голови МінАПК претендує *прихильник мораторію на землю* [Віктор Шеремета] [Електронний ресурс] / Олександр Колесніченко // Економічна правда. – 2017. – 12 верес. (дата запиту: 12.09.2017).

Шеремета Святослав

перший українець із так званого “чорного списку” Ващиковського, якого не пустили в країну [Польщу]

Святослав Шеремета є *першим українцем із так званого “чорного списку” Ващиковського, якого не пустили в країну* [Польщу].

До Польщі не пустили першого українця з “чорного списку” Ващиковського [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 18 листоп. (дата запиту: 20.11.2017).

Шинькович Андрій

засновник та ідейний натхненник школи паперових кнопкодавів

Засновником та ідейним натхненником школи паперових кнопкодавів уже довгі роки є депутат від “Блоку Петра Порошенка” Андрій Шинькович.

Антоняк М. Бойові стилі кнопкодавів: як депутати за закони голосують [Електронний ресурс] / Максим Антоняк // Українська правда. Вибори. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Шкіряк Зорян

спікер політичної корпорації [Арсена] Авакова

Політична корпорація [Арсена] Авакова має публічних спікерів на кшталт Антона Герашенка і Зоряна Шкіряка...

Лещенко С. Який вплив на українську політику має Аваков [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин "24". – 2017. – 4 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

Шойгу Сергій

змосковщений "іноходець"

...не видаваймо бажане за дійсне, протиставляючи "братній російський народ", з яким ми, як писав поет, начебто "безсмертні в віках", неадекватним керівникам з числа змосковщених "іноходеців" на кшталт тувинця [Сергія] Шойгу...

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

неадекватний керівник з числа змосковщених "іноходеців"

Не шукаймо причини в особливостях психіки нинішнього самодержця Путіна, не видаваймо бажане за дійсне, протиставляючи "братній російський народ", з яким ми, як писав поет, начебто "безсмертні в віках", неадекватним керівникам з числа змосковщених "іноходеців" на кшталт тувинця [Сергія] Шойгу, "тбіліського вірменина" Лаврова, внука рабіна Медведєва чи подібних до них.

Там само.

Шокін Віктор

лише одна з таких маріонеток, яка відіграє свою роль у п'єсі і слухняно зникне за лаштунками

І Віктор Шокін – лише одна з таких маріонеток, яка відіграє свою роль у п'єсі і слухняно зникне за лаштунками.

Лебідь Н. Комедія в трьох актах / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 31 берез. – С. 4.

людина Президента, яка насправді кроку не ступить без відповідної вказівки

Шокін – це людина Президента, яка насправді кроку не ступить без відповідної вказівки.

Білик О. Олег Тягнибок: "Влада активно шукає теми, якими можна було б завуалювати біду і грабунок народу..." : [з розмови з лідером "Свободи" на телеканалах "112" та "ЗІК" (передача "HARD з Влащенко")] / Олеся Білик // Свобода. – 2017. – 13–19 квіт. – С. 3.

Штепа Неля

вільна, але ще підсудна

Вільна, але ще підсудна: Нелю Штепу звинувачують у тероризмі [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

гламурна білявка

Весною 2014-го *гламурна білявка* [Неля Штепа] однією з перших підтримала створення псевдореспублік на Донбасі, через російські ЗМІ дякувала Путіну за захоплення Криму.

Прибічниця “руської весни” та королева Слов’янська: що відомо про одіозного мера Нелю Штепу [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

державний зрадник

“Ця людина [Неля Штепа] – *державний зрадник!*..”, – додав Зорян Шкіряк.

Поліція одягла електронний браслет на экс-голову Слов’янська Штепу [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – 2017. – 22 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

єдина в Україні мер, яку звинувачують у тероризмі й зазіханні на територіальну цілісність України

Вона [Неля Штепа] – *єдина в Україні мер, яку звинувачують у тероризмі і зазіханні на територіальну цілісність України.*

Вільна, але ще підсудна: Нелю Штепу звинувачують у тероризмі [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

колишня градоначальниця Слов’янська

Наприкінці вересня мало відбутися засідання суду, де планувалося опитати свідків у справі *колишньої градоначальниці Слов’янська* [Неля Штепа].

Штепа повернулася у Слов’янськ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 4 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

королева Слов’янська

Прибічниця “руської весни” та *королева Слов’янська*: що відомо про одіозного мера Нелю Штепу [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

обвинувачена в сепаратизмі экс-мер Слов’янська

20 вересня 2017 року Ленінський районний суд Харкова відпустив із СІЗО *обвинувачену в сепаратизмі экс-мера Слов’янська* [Нелю Штепу] та відправив її під домашній арешт з носінням електронного браслета.

Справу Штепи можуть почати слухати заново з самого початку [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 6 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

одіозний колишній мер Слов'янська

Одіозний колишній мер Слов'янська Неля Штепа, яка свого часу закликала президента Росії Володимира Путіна ввести війська, вирішила очолити Україну.

“Країні потрібна мама”: одіозна Неля Штепа збирається в президенти, від її слів віднімає мову [Електронний ресурс] // Корупція.Інфо. – 2017. – 2 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

одіозний мер

Прибічниця “руської весни” та королева Слов'янська: що відомо про *одіозного мера* Нелю Штепу [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

палка прихильниця України

[Нелю Штепу звинувачують у тероризмі.] Від прибічниці “руської весни” – до *палкої прихильниці України*.

Вільна, але ще підсудна: Нелю Штепу звинувачують у тероризмі [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

прибічниця “руської весни”

Прибічниця “руської весни” та королева Слов'янська: що відомо про одіозного мера Нелю Штепу [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 21 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

скандальна экс-очільниця Слов'янська

Український співак Віталій Козловський оприлюднив у мережі фото із *скандальною экс-очільницею Слов'янська* Нелею Штепою, щоправда, дуже швидко його і видалив.

У Козловського вперше прокоментували фото із скандальною Штепою [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 6 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

скандальна сепаратистка

Привід відпустити *скандальну сепаратистку* [Нелю Штепу] назвали доволі банальний – у СІЗО їй буцімто не надали належної медичної допомоги.

Костюк С. Не карай і непокараним будеш / Святослав Костюк // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 7.

сумнозвісна колишня очільниця Слов'янська

...не так давно ... в *сумнозвісній колишній очільниці Слов'янська* Нелі Штепи зламався браслет стеження і її відпустили додому...

Засіб контролю чи просто фікція?.. // Свобода. – 2017. – 23– 29 листоп. – С. 5.

цариця Єгипту

Царицею Єгипту Штепа Неля Ігорівна вже стала, сидить, чекає свого імператора.

Весті.UA. Страхіття Тимошенко: цариця Неля чекає свого імператора [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 19 груд. (дата запити: 18.01.2017).

цариця Неля

Весті.UA. Страхіття Тимошенко: *цариця Неля* [Штепа] чекає свого імператора [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 19 груд. (дата запити: 18.01.2017).

Шульц Мартін

один із проукраїнських політиків у керівництві соціал-демократів

... лідером “есдеків” і досі лишається Мартін Шульц, якого часто називають *одним із проукраїнських політиків у керівництві соціал-демократів*.

Примаченко Л. Друзі Путіна в Бундестазі: як Україні взаємодіяти з новою німецькою опозицією [Електронний ресурс] / Лідія Примаченко // Європейська правда. – 2017. – 26 верес. (дата запити: 10.10.2017).

Шустер Савік

великий друг Саакашвілі

... свого часу ... пан Шустер, *великий друг Саакашвілі* ... зняв з ефіру мою картину.

Георгій Хаїндрава: Саакашвілі може принести українському народу нещастя і проблеми [Електронний ресурс] // Populizm. – 2017. – 7 лип. (дата запити: 13.09.2017).

великий свободолубець

... свого часу цей *великий свободолубець* пан Шустер ... зняв з ефіру мою картину.

Там само.

Шуфрич Нестор

“поважний” учасник так званих Мінських перемовин

Шуфрич [Нестор] тривалий час був *“поважним” учасником так званих Мінських перемовин*.

Б. Л. Екс-регіонали й влада співають в унісон: Шуфрич та Клімкін турбуються про угорську меншину / Л. Б. // Свобода. – 2017. – 7–13 груд. – С. 4.

представник “Українського вибору”

[Нестор] Шуфрич завжди був *представником “Українського вибору”*.

В Опоблоці прокоментували союз Шуфрича і Рабиновича [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 9 листоп. (дата запиту: 10.11.2017).

Юдаєв Сергій

учасник “руської весни”

У Київському районному суді Харкова пройшли судові дебати у справі чотирьох учасників “руської весни” [Сергія Юдаєва, Сергія Гапонова, Олега Крутова, Дениса Левченка], яких підозрюють у насиллі, погромах і захопленні будівлі облдержадміністрації.

Салімонович Л. Відлуння “руської весни” / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 1 листоп. – С. 3.

Ющенко Віктор

перший по-справжньому український Президент

“...Ющенко був *першим по-справжньому українським президентом*”, – розповідав якось УП Ляшко.

Кравець Р. Вила Ляшка: від Тимошенко і Льовочкіна до Ахметова [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Роман Романюк, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 13.10.2017).

правий націоналіст

[Віктор] Ющенко є *правий націоналіст*...

Бойко. Хто вони: неоліберали, кейсіанці, ліві-праві націоналісти/шовіністи та популісти [Електронний ресурс] / Бойко // Майдан. Форуми. – 2017. – 23 лют. (дата запиту: 10.10.2017).

проєвропейський Президент

Проєвропейський президент Віктор Ющенко працював на досягнення цієї угоди [асоціації з ЄС] ...

Ґнаук Ґ. З української кризи почався глобальний напад Путіна, – Die Welt [Електронний ресурс] / Герхард Ґнаук // Телеканал новин “24”. – 2017. – 24 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

чиряк на причинному місці правлячої еліти під час обох президентських каденцій Кучми

З усіх керівників цієї фінансової установи [Національного банку України] в політиці себе по-справжньому проявив хіба що Віктор Ющенко,

який був чиряком на причинному місці правлячої еліти під час обох президентських каденцій Кучми.

Вареник Г. Біла королева: що буде з Валерією Гонтаревою [Електронний ресурс] / Гриць Вареник // Без Табу. – 2017. – 4 квіт. (дата запиту: 11.04.2017).

Ющенко Катерина

активна учасниця Помаранчевої революції

Його [Віктора Ющенка] дружина Катерина (також *активна учасниця Помаранчевої революції*) займається різноманітними соціальними проектами.

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин "24". – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

Янукович Віктор

агент КДБ СРСР

– Ви знали, що Янукович – *агент КДБ СРСР*?

Герман: Якщо буде знайдено компроміс, Янукович може повернутися на Донбас і стати губернатором : [інтерв'ю провів Дмитро Гордон] [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 24 квіт. (дата запиту: 26.10.2017).

ватажок окупаційної компрадорсько-сімейної бандоолігархії

Ми звикли, що Московія розпочала її [неоголошену гібридну війну Кремля проти України] 20 лютого 2014 року, коли зі своєї резиденції втік як злочинець громадянин Янукович, *ватажок окупаційної компрадорсько-сімейної бандоолігархії*.

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

виразник інтересів кримінального класу

Безпосередній зв'язок русифікації з вульгаризацією усного мовлення й люмпенізацією соціуму засвідчують електоральні преференції найбільш зросійщених південно-східних областей, що забезпечили прихід до влади в Україні у 2010– 2014 роках *кримінального класу, виразником інтересів якого став В. Янукович*.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ "Видавництво «КЛЮ»", 2017. – С. 161– 162.

висуванець донів

І так потроху [Віктор] Янукович перетворився з *висуванця донів* у ловного Дона.

Братушак О. З Порошенка роблять Януковича [Електронний ресурс] / Олексій Братушак // Українська правда. Блоги. – 2017. – 8 жовт. (дата запити: 11.12.2017).

всесвітній символ корупції

Януковича оголосили “*всесвітнім символом корупції*” [Електронний ресурс] // Deru.ua. – 2017. – 14 верес. (дата запити: 29.09.2017).

гарний хлопчик для биття на сьогоднішній день

І, як бачимо, він [Володимир Литвин] своїх обіцянок дотримався: “У 2010 році не Януковичем, бо Янукович *гарний хлопчик для биття на сьогоднішній день*, а саме Литвином і Ключевим було проведене те ганебне голосування, яке фактично є стовідсотковою зрадою національних інтересів України”, – додав Д. Карп.

Лінченко Д. Братія, що зрадою живе / Давид Лінченко // Літературна Україна. – 2017. – 15 черв. – С. 4.

генеральний “регіонал”

Минуло три роки, як опричники Януковича цинічно в Києві розпочали розстрілювати українську Ідею, а відтак сам *генеральний “регіонал”* [Віктор Янукович] звернувся із заявою до Путіна про військову допомогу.

Вовканич С. Україно – пильнуй, світе – не дрімай : заповіти геніїв нації – скарбниці державотворчих ідей / Степан Вовканич // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 6–7.

головний обвинувачуваний у кримінальній справі щодо усунення з посади председателя МП УПЦ Митрополита Володимира (Сабодана)

Головним обвинувачуваним у ній [кримінальній справі щодо усунення з посади председателя МП УПЦ Митрополита Володимира (Сабодана)] є Віктор Янукович...

Митрополит Олександр Драбинко: Новинський з радістю сприймав побиття людей на Майдані. Кричав: “Давите их, гадов!” : [інтерв’ю з Митрополитом Олександром Драбинком записав Михайло Глуховський] [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 3 лют. (дата запити: 27.11.2017).

двічі судимий карний злочинець

Кожного українця ще довгі роки буде мучити сором, що ми допустили до вершин державної влади *двічі судимого карного злочинця...*

Трохимчук С. Таких не беруть у президенти: соціально-економічний та моральний Чорнобиль від Януковича / Степан Трохимчук // Україна молода. – 2017. – 15 листоп. – С. 10.

державний зрадник

Потім в ефірі з'явився экс-міністр закордонних справ Леонід Кожара, призначений на свою посаду *державним зрадником* [Віктором] Януковичем.

Лосев І. Чому Україна має бути лідером, а не аутсайдером санкційного руху проти РФ [Електронний ресурс] / Ігор Лосев // День. – 2017. – 24 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

донбасівський Хам

Згадаймо, як *донбасівський Хам* (така кримінальна кличка Януковича) ділився секретами нашої оборонної промисловості з ... відомим циніком [Дмитром] Рогозіним, а на крісла міністрів оборони садив громадян Російської Федерації.

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише пугінський ексібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

донецький Хам

[За часів Януковича Московія посилювала вплив на нашу армію.] Навіть міністрами оборони донецький Хам [Віктор Янукович] наставляв громадян Російської Федерації.

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 11.

екс-президент України, який обвинувачується в державній зраді

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Києві призначив *екс-президенту України* Віктору Януковичу, який *обвинувачується у державній зраді*, адвоката Віталія Мешечка.

Інтереси Януковича в суді представлятиме адвокат Мешечек // УНІАН. – 2017. – 10 лип. (дата запиту: 28.08.2017).

зек-президент

Нам традиційно не дуже везло на очільників-вождів: то інженер-ядерник, то бухгалтер, то взагалі... *зек-президент*...

“Свій день народження я святкую двічі!”: [розмову з Яремою Гояном вели Микола Іванов та Станіслав Бондаренко] // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 5.

зрадник Батьківщини

Щоб довести, що Віктор Янукович – *зрадник Батьківщини*, Матіос запропонував використати звернення экс-Президента до Владіміра Путіна з проханням ввести війська на територію України.

Лебідь Н. “Батя”, вони стараються: які перспективи має справа про держзраду Януковича / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 11 жовт. – С. 4.

зрадник найвищого рівня

Судовий процес на роки: чи врятує Януковича від в'язниці “путінське крило” : [відео “Зрадник найвищого рівня”] // ТСН. – Вип. : ТСН. Тиждень. – 2017. – 7 трав. (дата запиту: 05.08.2017).

зрадник-утікач

Їм [суддям: Головіну, Колосу, Маркушу, Овчаренкові], по суті, інкримінувалося злочинне сприяння *зраднику-утікачу* [Вікторіві] Януковичу в узурпації влади ухваленням необхідних для цього рішень КС.

Омельченко Г. “За все в житті платити треба...”: чи спроможне НАБУ впоратись зі скандальним Пасенюком / Григорій Омельченко // Україна молода. – 2017. – 8 черв. – С. 8–9.

корумпований український лідер

“Під час розслідування мною було встановлено, що Манафорт використовував офшорні юрисдикції, фальшиві інвойси для того, щоб отримувати гроші від *корумпованого українського лідера* [Віктора Януковича]”, – заявив він [Сергій Лещенко] на вчорашній прес-конференції.

Лавренюк С. Офшорні схеми Януковича і Манафорта / Сергій Лавренюк // Голос України. – 2017. – 22 берез. – С. 3.

кримінальний прислужник кремлівського самодержця [Володимира Путіна]

Хто буде наполягати на тому, що московська агресія спровокована народним повстанням українців проти окупаційної компрадорсько-сімейної бандоолігархії на чолі з [Віктором] Януковичем, *кримінальним прислужником кремлівського самодержця* [Володимира Путіна].

Гринів О. Московська пандемія україноненавистництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

кримінальник-рецидивіст

Пригадаймо, як за часів *кримінальника-рецидивіста* Януковича донбасівська окупаційна сімейно-компрадорська бандоолігархія не визнавала жодних законів, а жила “по поняттям”.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

малограмотний пахан, який використовував нас для власної наживи і продавав нас із усіма тельбухами імперській Росії

Кожного українця ще довгі роки буде мучити сором, що ми допустили до вершин державної влади ... *малограмотного пахана* ... який використовував нас для власної наживи і продавав нас із усіма тельбухами імперській Росії.

Трохимчук С. Таких не беруть у президенти: соціально-економічний та моральний Чорнобиль від Януковича / Степан Трохимчук // Україна молода. – 2017. – 15 листоп. – С. 10.

малограмотний пахан, якому наша свята земля була чужою

Кожного українця ще довгі роки буде мучити сором, що ми допустили до вершин державної влади ... *малограмотного пахана, якому наша свята земля була чужою...*

Там само.

обвинувачений у державній зраді экс-президент

Оболонський районний суд Києва зобов'язав регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги невідкладно призначити нового адвоката для *обвинуваченого у державній зраді экс-президента* Віктора Януковича.

Сивачук О. Суд зобов'язав центр правової допомоги надати Януковичу нового адвоката [Електронний ресурс] / Олександр Сивачук // UNN. – 2017. – 17 серп. (дата запиту: 21.08.2017).

одоробло без мізків

Чого був вартий вибір українців *одоробла без мізків* [Віктор Янукович].

Весті.UA. Нетипова відмінність терористів. Духовно пробуджена Тимошенко [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 12 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

організатор прийняття “Харківських угод”

За його [координатора ГО “Автомайдан Київ” Дмитра Карпа] словами, *організатором прийняття “Харківських угод”* є Янукович, який за це повинен був нести відповідальність за статтю 111 Конституції України (імпичмент через державну зраду).

Лінченко Д. Братія, що зрадою живе / Давид Лінченко // Літературна Україна. – 2017. – 15 черв. – С. 4.

пахан-любовник

Днями прозвучало з новин телевізії, що вже і в залитому кров'ю 2016-му коханка Януковича [Любов Полежай] продала донецьким бізнес-леді за багато мільйонів гривень вкрадені в українців будівлі, подаровані *паханом-любовником* для її спа-салонів та інших бізнесових прибутків.

Мотрич К. “Чия земля?..” / Катерина Мотрич // Слово Просвіти. – 2017. – 13– 19 квіт. – С. 2.

“персона нон грата” в Донецьку

Захарченко [Олександр] оголосив колишнього президента [Віктора Януковича] і його соратників *“персонами нон грата” в Донецьку*.

Діхтяренко А. Чому угруповання “ДНР” заборонило Януковичу в’їзд на окуповану частину Донбасу? [Електронний ресурс] / Андрій Діхтяренко // Радіо Свобода. – 2017. – 3 квіт. (дата запиту: 05.12.2017).

представник кримінального світу

Українській громаді, зорієнтованій на європейські демократичні цінності, вдалося у 2014 році усунути від влади представника кримінального світу [Віктора Януковича], проте сплатити за це довелося високу ціну – “живої крові дорогою порфіру”.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛІО»”, 2017. – С. 162.

символ номер 1 топ-корупції у світі

Громадська організація Transparency International (TI) Україна назвала президента-втікача Віктора Януковича *символом номер 1 топ-корупції у світі*.

Януковича оголосили “всесвітнім символом корупції” [Електронний ресурс] // Деро.ua. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

трагедія для держави

Перших два роки це був один [Віктор] Янукович, а потім став *трагедією для держави*.

Андрій Садовий: “«Самопоміч» братиме участь в президентській кампанії” : [інтерв’ю із Андрієм Садовим Соні Кошкіної] [Електронний ресурс] // LB.ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 10.11.2017).

тричі несудимий

Чи не замислювалися наші посполиті над тим, що не [Віктор] Янукович перетворив Україну на зону ... а саме суспільство, обравши *тричі несудимого*, стало вважати, ніби брутальність — харизматична і ледь не осяяна Буддою?

Пагутяк Г. Синдром Чіпки / Галина Пагутяк // Слово Просвіти. – 2017. – 5– 11 жовт. – С. 2.

убивця Небесної Сотні, який закликав у нашу країну російські війська

Запам’ятався учасникам тих подій ... настоятель Києво-Печерської лаври Павло, який Януковича ... *вбивцю Небесної Сотні, який закликав у нашу країну російські війська*, порівняв з Ісусом Христом і сказав йому, що “церква з вами буде до кінця”.

Чорна С. “Якщо з нами Бог, то хто проти нас?” / Світлана Чорна // Голос України. – 2017. – 6 груд. – С. 10.

утікач з України

Як відомо, за офіційною версією *втікач з України* Віктор Янукович усамітнено живе в Ростові-на-Дону “в друга”.

Романенко В. ГПУ знову кличе на допит Януковича й Азарова з сином [Електронний ресурс] / Валентина Романенко // Українська правда. – 2017. – 13 листоп. (дата запиту: 15.11.2017).

фюрер-невдаха

Одна з причин такої поведінки Максима Володимировича [Степанова] криється в його трепетному ставленні до партійної номенклатури колишньої “Партії регіонів”, почесним головою якої до зради однопартийдців перебував *фюрер-невдаха* [Віктор] Янукович.

Жити по-новому, або Зародження нової еліти нації зразка 2017 року [Електронний ресурс] // Журналісти проти корупції. – 2017. – 19 лип. (дата запиту: 12.09.2017).

чи не найбільший у світі корупціонер

Запам’ятався учасникам тих подій ... настоятель Києво-Печерської лаври Павло, який Януковича, *чи не найбільшого у світі корупціонера* ... порівняв з Ісусом Христом...

Чорна С. “Якщо з нами Бог, то хто проти нас?” / Світлана Чорна // Голос України. – 2017. – 6 груд. – С. 10.

Янукович Олександр

Саша-“стоматолог”

Петренко І. Друг *Саші-“стоматолога”* [Олександра Януковича] [Андрій Альоша] став “куратором” відомства Бальчуна? [Електронний ресурс] / Ігор Петренко // Деро. ua. – 2017. – 14 трав. (дата запиту: 02.11.2017).

Яресько Наталія

вольова міністр фінансів

Банковій не змогла протистояти навіть *вольова міністр фінансів* Наталія Яресько, бо один, як кажуть, у полі не воїн.

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

Яценко Антон

один з парламентських лідерів з кнопкодавства

Втім якщо вже те ж “Відродження” вирішує голосувати, то робить це з усією завзятістю – так член цієї групи Антон Яценко є *одним з парламентських лідерів з кнопкодавства*, примудряючись одночасно голосувати і за себе, і за кількох фізично відсутніх товаришів.

Вуєць П. “Ширка” повертається. Як коаліція зваблює экс-“регіоналів” [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 13 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

Яценюк Арсеній

амбітний політик

Зараз – за словами його [Арсенія Яценюка] оточення – *амбітний політик* [Арсеній Яценюк] виношує честолюбні плани повернення у велику політику на цезаріанському білому коні “рятівника Вітчизни”.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

єдиний із лідерів Майдану, хто був у змозі і спромігся переконати Захід у справедливості, законності й легітимності протесту українців

Він [Арсеній Яценюк] *єдиний із лідерів Майдану, хто був у змозі і спромігся переконати Захід у справедливості, законності й легітимності протесту українців.*

Нестеренко П. Про “чеченця” Яценюка без гумору: чому російська пропагандистська машина не припиняє “бомбити” українського экс-Прем’єра / Петро Нестеренко // Україна молода. – 2017. – 12–13 трав. – С. 4.

“залізний політик”

Такому “поверненню” має сприяти репутація “залізного політика”, яку він [Арсеній Яценюк] набув у роки прем’єрства.

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

найкорумпованіший прем’єр в історії України

Його [Арсенія Яценюка] змушували піти у відставку, називаючи *найкорумпованішим прем’єром в історії України.*

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запити: 18.10.2017).

обличчя Майдану

[“Вони (впізнавані обличчя) і були основною рушійною силою Майдану.] [Арсеній] Яценюк був *його обличчям...*” – пише [Микола] Княжицький.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов’язана з “Майданом” під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3–4 листоп. – С. 4.

офіційний ворог Путіна

Не Турчинов, не Парубій, не Аваков, жоден з генералів або, тим більше, з відвертих націоналістів – чому саме Яценюк удостоєний “честі”

бути оголошеним *офіційним ворогом* російського “Рейху” – читай, особисто *Путіна*?

Нестеренко П. Про “чеченця” Яценюка без гумору: чому російська пропагандистська машина не припиняє “бомбити” українського экс-Прем’єра / Петро Нестеренко // Україна молода. – 2017. – 12–13 трав. – С. 4.

офіційний ворог російського “Рейху”

Не Турчинов, не Парубій, не Аваков, жоден з генералів або, тим більше, з відвертих націоналістів – чому саме Яценюк удостоєний “честі” бути оголошеним *офіційним ворогом російського “Рейху”* – читай, особисто *Путіна*?

Там само.

повноцінний партнер Президента, а не його допоміжна сила

Вони [Арсен Аваков, Арсеній Яценюк, Олександр Турчинов] хочуть бути *повноцінними партнерами* нинішнього *президента* [Петра Порошенка], *а не його допоміжною силою*.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

політик дуже талановитий і з хорошими контактами

“... [Арсеній] Яценюк, як би там не було, *політик дуже талановитий і з хорошими контактами...*” – вважають у президента.

Романюк Р. Втримати фронт: які привіти НФ передав Порошенко на з’їзді [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 13 листоп. (дата запиту: 15.11.2017).

популіст номер два

А в Україні: *...популіст номер два* – є [Арсеній] Яценюк, який не має жодних знань до управління економікою і не піддається навчанню...

Бойко. Хто вони: неоліберали, кейсіанці, ліво-праві націоналісти/шовіністи та популісти [Електронний ресурс] / Бойко // Майдан. Форуми. – 2017. – 23 лют. (дата запиту: 10.10.2017).

постреволюційний прем’єр

Як забути, що *“постреволюційні”* голова ВР [Олександр Турчинов] та прем’єр [Арсеній Яценюк] в розпал московської агресії висловлювались за надання особливого статусу московській мові в Україні?

Бут В. Про мову, право корінного народу і нагальну необхідність порядної влади [Електронний ресурс] / Валентин Бут // Портал мовної політики. – 2017. – 15 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

II.2. СЕМАНТИЧНИЙ ТИП “СУСПІЛЬНИЙ РОЗВИТОК”

Адміністрація Президента

“центральна диспетчерська торгівлі з окупантами”

[Причому його (заходу) учасники вирішили не обмежуватися словами, а перейти до прямої дії.] Встановивши, за словами одного з координаторів акції, народного депутата Єгора Соболева, біля *“центральної диспетчерської торгівлі з окупантами”* (тобто адміністрації Президента. – Авт.) символічний “Редут” – намет із цілодобовим чергуванням активістів.

Позняк-Хоменко Н. “Редут” замість молитви / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 21 лют. – С.4.

Акція “Безсмертний полк”

путінський флешмоб, профінансований із бюджету України

Д. Різниченко назвав минулорічну акцію “Безсмертний полк” *путінським флешмобом, профінансованим із бюджету України.*

Іванов М. “Путінські безсмертники” за український рахунок // Літературна Україна. – 2017. – 18 трав. – С. 4.

Акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)

всеукраїнське повстання

Титаренко О. *Всеукраїнське повстання* [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] : завтра

почнеться новий Майдан? [Електронний ресурс] / Олександр Титаренко // *Знаї.ua.* – 2017. – 16 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

вулична буза

Вулична буза, яку він [Міхеїл Саакашвілі] затіяв, не могла стати Майданом із простої причини.

Чирков С. Цієї неділі Саакашвілі готовий був пролити українську кров / Сергій Чирков // *Слово Просвіти.* – 2017. – 21– 27 груд. – С. 3.

гра політиканів за голоси на майбутніх виборах

Експерт наголошує на тому, що сьогоднішня акція протесту [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] – це *гра політиканів за голоси на майбутніх виборах.*

Нинішній мітинг – не Майдан, а ігри політиканів, – Палій [Електронний ресурс] // *ЗІК.* – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

захід під умовною назвою “врятуйте Міхеїла Саакашвілі від депортації”

Нині це [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] вже виключно *захід під умовною назвою “врятуйте Міхеїла Саакашвілі від депортації”.*

Чорновіл Т. Тиждень сумнівного “затишся” / Тарас Чорновіл // *Голос України.* – 2017. – 31 жовт. – С. 3.

концерт Саакашвілі під Верховною Радою

Климовський С. *Концерт Саакашвілі під Верховною Радою* [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // *Обозреватель.* – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

майдан “Міхо”

Саме тому у четвер ввечері [Арсен] Аваков і [Петро] Порошенко знову зібралися на Банковій випрацювати спільну тактику протидії “*Майдану Міхо*” [Саакашвілі].

Романюк Р. “*Майдан Міхо*”, або Саакашвілі сам-на-сам з Порошенком [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // *Українська правда.* – 2017. – 20 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

не Майдан, а ігри політиканів

Нинішній мітинг [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] – *не Майдан, а ігри політиканів*, – Палій [Електронний ресурс] // *ЗІК.* – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

не третій Майдан, а політична демонстрація

Окара А. *Не третій Майдан, а політична демонстрація* [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] [Електронний ресурс] / Андрій Окара // *Новое время.* – 2017. – 19 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

новий Майдан

Титаренко О. Всеукраїнське повстання: завтра почнеться *новий Майдан*? [Електронний ресурс] / Олександр Титаренко // Знай.ua. – 2017. – 16 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

політичний цирк під Радою

...ми проти *політичного цирку під Радою*, який на гроші олігархів і Кремля влаштовують політичні авантюристи Саакашвілі та Тимошенко.
Печериця Г. Ляшко – французам: давайте разом тиснути на Путіна!
/ Галина Печериця // Україна молода. – 2017. – 27– 28 жовт. – С. 5.

свідоцтво одужання і стабілізації української політичної системи

Так званий Міхо-Майдан в центрі Києва [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] – *свідоцтво одужання і стабілізації української політичної системи*.

Окара А. Не третій Майдан, а політична демонстрація [Електронний ресурс] / Андрій Окара // Новое время. – 2017. – 19 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

так званий Міхо-Майдан

Так званий Міхо-Майдан в центрі Києва [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] – *свідоцтво одужання і стабілізації української політичної системи*.

Там само.

третій майдан

Петренко І. “Карфаген” Саакашвілі: коли *“третій майдан”* [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)] деградує в алкосотню [Електронний ресурс] / Ігор Петренко // Діло. ua. – 2017. – 18 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

форма політичної конкуренції й політичної боротьби після революції 2013–2014 років

Те, що в Україні можлива подібна *форма політичної конкуренції і політичної боротьби після революції 2013–2014 років* [акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень – листопад 2017 року)], – маркер неможливості диктатури і узурпації влади.

Окара А. Не третій Майдан, а політична демонстрація [Електронний ресурс] / Андрій Окара // Новое время. – 2017. – 19 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

Акція “Кава на Хрещатику” (24 грудня 2017 року)

кава за Порошенка

Лебідь Н. *Кава за Порошенка*: що хотіли довести учасники недільної акції на Майдані / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 27 груд. – С. 5.

Акція “Марш за імпічмент” 17 грудня 2017 року

“Жовтневий” переворот Саакашвілі

Пешко К. *“Жовтневий” переворот [Міхеїла] Саакашвілі* [Електронний ресурс] / Катерина Пешко // Главком. – 2017. – 17 груд. (дата запити: 21.12.2017).

Безвізовий режим [безвіз]

важливий крок від радянського минулого

Герасимов: безвіз для українців – *важливий крок від радянського минулого* [Електронний ресурс] // ICTV. Вип. : Свобода слова. – 2017. – 22 трав. (дата запити: 28.08.2017).

важливий крок уперед на шляху до реформування українського суспільства

“Введення безвізового режиму для громадян України є *важливим кроком уперед на шляху до реформування українського суспільства, об’єднання людей, будівництва мостів через кордони...*”. [Ці слова належать депутатові Європарламенту від Болгарії Марії Габріель, яка була доповідачем з питання безвізового режиму для України.]

Білик О. “Наш голос” у ЄС може стати єврокомісаром / Олександр Білик // Голос України. – 2017. – 12 трав. – С. 5.

виконання однієї з головних євроінтеграційних обіцянок

[Українська влада може святкувати перемогу.] Безвіз для неї – це *виконання однієї з головних євроінтеграційних обіцянок*.

Кралюк П. Безвіз для України: хто виграв і хто програв [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Радіо Свобода. – 2017. – 7 квіт. (дата запити: 28.08.2017).

глибше залучення України до спільного європейського цивілізаційного простору

[“«Безвіз» – це подолання наслідків Переяславської ради.] Це ще *глибше залучення України до спільного європейського цивілізаційного простору*”, – пафосно зазначив Порошенко.

Лебідь Н. “Тепер хіба що божевільні можуть вважати Україну частиною «руського міра»” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 16 трав. – С. 4.

головний підсумок трирічної нашої спільної реформаторської роботи, роботи всіх гілок влади й суспільства

Запровадження безвізових поїздок – на сьогодні *головний підсумок трирічної нашої спільної реформаторської роботи, роботи всіх гілок влади і суспільства*.

Із щорічного послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році” // Голос України. – 2017. – 8 верес. – С. 4.

заслуга героїв Небесної Сотні і воїнів, які захищають територіальну цілісність держави і віддають життя за Україну

Безвізовий режим – це *заслуга героїв Небесної Сотні і воїнів, які захищають територіальну цілісність держави і віддають життя за Україну*.

Білик О. Олег Тягнибок: “Влада активно шукає теми, якими можна було б завуалювати біду і грабунок народу...” : [з розмови з лідером “Свободи” на телеканалах “112” та “ЗІК” (передача “HARD з Влащенко”)] / Олеся Білик // Свобода. – 2017. – 13–19 квіт. – С. 4.

іміджева гарантія надійності країни як міжнародного партнера

[...Рішення про надання нам (українцям) безвізового режиму – над-важлива подія...] Насамперед – це *іміджева гарантія надійності країни як міжнародного партнера*.

Із виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп: Артур Герасимов, фракція “Блок Петра Порошенка” // Голос України. – 2017. – 17 трав. – С. 2.

кисло-солодке слово

Ежель О. *Кисло-солодке слово “безвіз”*: чи кинуться українці до Європи? [Електронний ресурс] / Олександр Ежель // Finance.UA. – 2016. – 23 листоп. (дата запиту: 28.08.2017).

лише перша сходинка інтеграції в рамках “міжлюдських контактів”

Безвізовий режим – це *лише перша сходинка інтеграції в рамках “міжлюдських контактів”*.

Єрмоленко В. Безвізовий режим з ЄС: інструкція з користування для українців [Електронний ресурс] / Володимир Єрмоленко // Hromadske.ua. – 2017. – 6 квіт. (дата запиту: 28.08.2017).

непересічна подія, яка дасть змогу уникнути принизливих черг під диппредставництвами

Це [безвіз] *непересічна подія, яка дасть змогу уникнути принизливих черг під диппредставництвами*.

Безвіз: ще одне падіння західного муру // Голос України. – 10 черв. – С. 1.

остаточний вихід нашої держави з Російської імперії

“Я впевнений, що цей день [11 червня 2017] назавжди закарбується в історії України як *остаточний вихід нашої держави з Російської імперії...*” – заявив Президент України Петро Порошенко...

Сенгетовська В. Саме заради європейських цінностей ми вийшли на Революцію Гідності / Вікторія Сенгетовська, Василь Нитка // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 1.

перемога Революції Гідності

І той безвіз, яким так хвалиться влада, – то насправді і є *перемога Революції Гідності*.

Ігор Кривецький: “«Свободу» намагалися знищити, але... Як можна знищити українців в Україні?” [Інтерв’ю записала К. Чорна] // Свобода. – 2017. – 10– 23 серп. – С. 6.

перемога України

Загалом безвіз можна вважати *перемогою України*.

Кралюк П. Безвіз для України: хто виграв і хто програв [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Радіо Свобода. – 2017. – 7 квіт. (дата запиту: 28.08.2017).

перша сходінка на шляху повернення України до Європейської родини

...безвізовий режим має бути лише *першою сходінкою на шляху повернення України до Європейської родини*.

Безвіз: ще одне падіння західного муру // Голос України. – 2017. – 10 черв. – С. 24.

підтвердження нашого цивілізаційного вибору

[Минулий тиждень гарантовано увійде в новітню історію України завдяки запровадженню Євросоюзом безвізового режиму для українських громадян.] Це *підтвердження нашого цивілізаційного вибору*, тому пафосні висловлювання з цієї нагоди не можуть бути зайвими.

Чорновіл Т. Цивілізаційний вибір... / Тарас Чорновіл // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 2.

повернення України до родини європейських народів

“Я впевнений, що цей день [11 червня 2017] назавжди закарбується в історії України як ... *повернення України до родини європейських народів...*” – заявив Президент України Петро Порошенко...

Сенгетовська В. Саме заради європейських цінностей ми вийшли на Революцію Гідності / Вікторія Сенгетовська, Василь Нитка // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 1.

подолання наслідків Переяславської ради

“«Безвіз» – це *подолання наслідків Переяславської ради...*” – пафосно зазначив [Петро] Порошенко.

Лебідь Н. “Тепер хіба що божевільні можуть вважати Україну частиною «руського міра»” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 16 трав. – С. 4.

Рубікон на шляху до Європи

Скасування візового режиму з Європейським Союзом для України стане *Рубіконом на шляху до Європи*.

Президент назвав отримання безвізу *Рубіконом на шляху до Європи* [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 28 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

Рубікон, коли ми відходимо від Російської імперії і повертаємося до нашої європейської коліски

[“Це (безвіз) надзвичайно важливе для нашої країни рішення.] Якщо хочете, це *Рубікон, коли ми відходимо від Російської імперії і повертаємося до нашої європейської коліски*”, – сказав глава держави [Петро Порошенко].

Там само.

своєрідний маркер взаємної відкритості України та Європи

Безвіз став *своєрідним маркером взаємної відкритості України та Європи*, але для незворотності цих змін потрібні ще й інші заходи.

Чорновіл Т. Цивілізаційний вибір... / Тарас Чорновіл // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 2.

слово, що починається на “б” і закінчується на “з”

Тиждень для українців пройшов під знаком слова, що починається на “б” і закінчується на “з” [безвіз].

Не прогайте: чарівне слово “безвіз” і вибух у метро [Електронний ресурс] // ВВС Україна. – 2017. – 8 квіт. (дата запиту: 28.08.2017).

спільна перемога Верховної Ради, Президента та уряду

– Надзвичайно важливою *спільною перемогою Верховної Ради, Президента та уряду* ... стало отримання Україною безвізового режиму та підписання і фактичне завершення ратифікації Угоди про асоціацію з Євросоюзом.

Екватор парламенту: думки з приводу // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 2.

удар для керівництва нинішньої Росії

Безперечно, український “безвіз” – *удар для керівництва нинішньої Росії*.

Кралюк П. Безвіз для України: хто виграв і хто програв [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Радіо Свобода. – 2017. – 7 квіт. (дата запиту: 28.08.2017).

цивілізаційний вибір

Чорновіл Т. *Цивілізаційний вибір* [безвізовий режим] ... / Тарас Чорновіл // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 2.

чи не найзгадуваніше слово серед українців протягом останніх років

Слово “безвіз” стало чи не найзгадуванишим серед українців протягом останніх років [Електронний ресурс] // Панорама. – 2017. – 13 квіт. (дата запити: 28.08.2017).

ще одне падіння західного муру

Безвіз: *ще одне падіння західного муру // Голос України. – 10 черв. – С. 1.*

Безвізовий режим з Євросоюзом

рятувальний круг для Петра Порошенка в ході майбутньої президентської кампанії

Безвізовий режим з Євросоюзом – це *рятувальний круг для Петра Порошенка в ході майбутньої президентської кампанії.*

Лещенко С. Петро Порошенко готується закручувати гайки в переддень виборчої кампанії [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 лип. (дата запити: 11.08.2017).

Білорусь

історична частина Росії

Ще у 1926 році російський генерал Л. Решетніков стверджував, що Білорусь – *історична частина Росії (!)*...

Льовін М. Імперська підлість: “Захід– 2017” / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 4.

підневільний і слухняний сателіт

Таким чином Білорусь втягують у тоталітарну орбіту Кремля – як *підневільного і слухняного сателіта.*

Там само.

Білоруська мова

побічний продукт коренізації

Ще у 1926 році російський генерал Л. Решетніков стверджував, що а її [Білорусії] мова є ... *“побічним продуктом” “коренізації”*...

Льовін М. Імперська підлість: “Захід– 2017” / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 4.

Бюджет України

головний документ

Розвиватися країна може винятково через *головний документ* – бюджет...

Із виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп // Голос України. – 2017. – 20 верес. – С. 2.

Валуєвський циркуляр

безумовний прояв культурного геноциду, спрямованого на знищення української мови, культури та, відповідно, українського народу

Валуєвський циркуляр, а за ним і Емський указ були *безумовними проявами культурного геноциду, спрямованого на знищення української мови, культури та, відповідно, українського народу.*

Волошина Л. Антивалуєвський закон: чи повинна українців у їх прагненні захистити свій мовний і культурний простір зупиняти загроза шантажу з боку колишньої метрополії та її найманців [Електронний ресурс] / Лариса Волошина // День. – 2017. – 24 січ. (дата запити: 30.09.2017).

Верховна Рада

згуртована мафіозна структура

У цьому сенсі наша Верховна Рада нагадує *згуртовану мафіозну структуру.*

Лосев І. Кредит недовір'я: ніхто не може диктувати українцям, як їм оцінювати власну історію [Електронний ресурс] / Ігор Лосев // День. – 2017. – 14 лип. (дата запити: 20.11.2017).

Вибори 2014 року

тріумф майданівських сил

Вибори 2014-го, перші без комуністів, мали стати – і стали *тріумфом майданівських сил.*

Романюк Р. Організовані Партійні Групи-4 : “Відродження” з Хомутинником і без [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 22 верес. (дата запити: 30.09.2017).

Влада “Майдану”

влада абсолютної меншості

Та минуло три роки – й нова “влада Майдану” перетворилася на *владу абсолютної меншості*.

Три роки Порошенка: вишукане професійне лицемірство // Інформаційний бюлетень Фонду “Рідна країна”. – 2017. – лип. – С. 1.

Всеукраїнська політична партія “Наш край”

нова партія зі старими обличчями

Загалом, об’єднання “Наш край” виглядає як *нова партія зі старими обличчями*.

Андрушко С. “Наш Край” – партія мерів, прогульників та голосувальників за диктатуру [Електронний ресурс] / Сергій Андрушко, Олександр Андрейко, Олена Жежера // Українська правда. – 2015. – 23 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

партія мерів, прогульників та голосувальників за диктатуру

Андрушко С. “Наш Край” – *партія мерів, прогульників та голосувальників за диктатуру* [Електронний ресурс] / Сергій Андрушко, Олександр Андрейко, Олена Жежера // Українська правда. – 2015. – 23 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

партія, створена з колишніх регіоналів, які відійшли від Януковича

“Наш край” – це *партія, створена з колишніх регіоналів, які відійшли від Януковича*.

Г. Ч. Олег Тягнибок: “Війну перетворили на базар, контрабанда шурує повним ходом...” : [з етерів лідера “Свободи” на телеканалах “112” та “news One”] / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 4.

партія-сателіт Блоку Петра Порошенка [БПП]

Не секрет і те, що на Банковій планували перейменувати “Волю народу” в “Наш край” – *партію-сателіт БПП...*

Вуєць П. “Ширка” повертається: як коаліція зваблює экс-“регіоналів” [Електронний ресурс] / Павло Вуєць// Главком. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

певний сателіт для БПП

Нині це [політична партія “Наш край”] *певний сателіт і для БПП*, і буде тим сателітом далі.

Г. Ч. Олег Тягнибок: “Війну перетворили на базар, контрабанда шурує повним ходом...” : [з етерів лідера “Свободи” на телеканалах “112” та “news One”] / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 4.

технічний проект Банкової

Тож на виборах мера Києва влітку 2014-го Макеєнко балотувався уже від партії “Наш край”, яка, як відомо, була *технічним проектом Банкової*.

Романюк Р. На порозі медійного переділу: чому Княжицький продає, а друг президента купує канал [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 26 січ. (дата запиту: 02.01.2018).

Всеукраїнське об'єднання “Свобода”

агент Кремля

...наші політичні опоненти для того, щоб принизити “Свободу” або дезорієнтувати виборців, кажуть, що “Свобода” – *агент Кремля*.

Олег Тягнибок: “Наша ідеологія – це продовження бандерівської” : [з інтерв'ю лідера “Свободи” на інтернет-ресурсі “Цензор-НЕТ”] // Свобода. – 2017. – 3–9 серп. – С. 3.

єдина ідеологічна українська націонал-патріотична політична сила в Україні

Це [ВО “Свобода”] справді *єдина ідеологічна українська націонал-патріотична політична сила в Україні*.

Гах І. Роздуми після виборів [Електронний ресурс] / Ірина Гах // Ринок Бориспіль – 2014. – 6 листоп. (дата запиту: 10.10.2017).

львів'яни, які хочуть загарбати владу у столиці

У Києві довго вважали, що “Свобода” – то *львів'яни, які хочуть загарбати владу у столиці*.

“Був час: у Києві вважали, що «Свобода» – то *львів'яни, які хочуть загарбати владу у столиці*”: відверта розмова з депутатом Київради Петром Кузиком [розмовляв Ігор Хрипливий] // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 6.

найпатріотичніша політична сила

Для прихильників ВО “Свобода” стало справжнім шоком те, що, згідно з даними електронного підрахунку голосів, ця найпатріотичніша політична сила не проходить до Верховної Ради України VIII скликання.

Гах І. Роздуми після виборів [Електронний ресурс] / Ірина Гах // Ринок Бориспіль. – 2014. – 6 листоп. (дата запиту: 10.10.2017).

націоналістична політична сила

А “Свобода” – *націоналістична політична сила*.

Г. Ч. “Україна сьогодні – це той щит, який зупиняє Московію...” : [з відповідей лідера “Свободи” Олега Тягнибока на запитання журналістів на телеканалах “112”, ЗІК, “NewsOne”] / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 15–21 черв. – С. 3.

партія респектабельних націоналістів

...“свободівці” відійшли від вуличного радикалізму і потроху перетворилися на *партію респектабельних націоналістів*.

Васильченко Ю. Як довго триватиме дружба Саакашвілі з “нациками” [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло.ua. – 2017. – 17 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

політична сила з чвертьстолітньою історією, яка бореться за Україну

Спілкуючись із ними [бізнесменами], переконую в головному: “Свобода” – це *політична сила з чвертьстолітньою історією*...

Ігор Кривецький: “«Свободу» намагалися знищити, але... Як можна знищити українців в Україні?” [Інтерв’ю записала К. Чорна] // Свобода. – 2017. – 10–23 серп. – С. 6.

політична сила з чвертьстолітньою історією, якій влада потрібна для того, щоб побудувати сильну державу

Спілкуючись із ними [бізнесменами], переконую в головному: “Свобода” – це *політична сила з чвертьстолітньою історією ... якій влада потрібна для того, щоб побудувати сильну державу*.

Ігор Кривецький: “«Свободу» намагалися знищити, але... Як можна знищити українців в Україні?” [Інтерв’ю записала К. Чорна] // Свобода. – 2017. – 10–23 серп. – С. 6.

політична сила, з якою неможливо домовитися

Політолог Олександр Солонько вважає, що “Свобода” показала себе *політичною силою, з якою неможливо домовитися*, і саме тому їй важко знайти союзників серед політичної еліти.

“Свобода” – єдина намагається ускладнити життя олігархам // Свобода. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 5.

політична сила середнього класу

“Свобода”, як *політична сила середнього класу*, виступає проти того, щоби будь-які стратегічні підприємства виставляти на приватизацію.

Олег Тягнибок: “Усі закони, що їх продукує нинішній парламент, написані в інтересах олігархії” // Свобода. – 2017. – 6–12 лип. – С. 3.

рушійна сила Революції Гідності

“Свобода” була *рушійною силою Революції Гідності*.

Ігор Кривецький: “«Свободу» намагалися знищити, але... Як можна знищити українців в Україні?” : [інтерв’ю записала К. Чорна] // Свобода. – 2017. – 10–23 серп. – С. 6.

системна, по-доброму агресивна, активна політична сила, у якій немає місця для слабаків і зневірених

ВО “Свобода” – це *системна, по-доброму агресивна, активна політична сила, в якій немає місця для слабаків і зневірених.*

“Був час: у Києві вважали, що «Свобода» – то львів'яни, які хочуть загарбати владу у столиці”: відверта розмова з депутатом Київради Петром Кузиком [розмовляв Ігор Хрипливий] // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 6.

умовна “українська правиця”

“Батьківщина” може формувати коаліцію із ліберальними силами (Саакашвілі– Садовий– Гриценко), *умовною “українською правицею”* Ігоря Коломойського (“Свобода” і УКРОП), або ж із “Опозиційним блоком” (Ахметов– Львовчкін), якщо до моменту виборів він не розпадеться на два окремих проекти.

Октисюк А. Коаліція ліберальних сил: в яку гру грають Саакашвілі, Гриценко і Садовий / Анатолій Октисюк // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 4.

Всеукраїнський диктант національної єдності

акт підтримки нашої мови

Це [Всеукраїнський диктант національної єдності] *акт підтримки нашої мови*, причому на всіх континентах, адже диктант пишуть, зокрема, й у Канаді, в Австралії, а потім надсилають роботи на перевірку О. Авраменку.

Пасова Т. Диктант, що об'єднав країну / Тетяна Пасова // Голос України. – 2017. – 10 листоп. – С. 10.

диктант, що об'єднав країну

Пасова Т. *Диктант, що об'єднав країну* [Всеукраїнський диктант національної єдності] / Тетяна Пасова // Голос України. – 2017. – 10 листоп. – С. 1.

дуже важливий акт гуманітарно-політичного характеру

“...Це [Всеукраїнський диктант національної єдності] *дуже важливий акт гуманітарно-політичного характеру*”, – підсумував віце-прем'єр [В'ячеслав Кириленко] у коментарі “Голосу України”.

Пасова Т. Диктант, що об'єднав країну / Тетяна Пасова // Голос України. – 2017. – 10 листоп. – С. 10.

масштабна акція, що вийшла далеко за кордони нашої держави

За сімнадцять років Всеукраїнський диктант національної єдності з невеликого радіoproекту, присвяченого Дню української писемності та

мови, перетворився на *масштабну акцію, що вийшла далеко за кордони нашої держави.*

Там само. – С. 1.

ще один об'єднавчий чинник для консолідації нації довкола мови

Це [Всеукраїнський диктант національної єдності] *ще один об'єднавчий чинник для консолідації нації довкола мови.*

Там само. – С. 10.

Вулиця Героїв Небесної Сотні в м. Києві

символічний елемент формування українського народу

Вона [вулиця Героїв Небесної Сотні в м. Києві] являє собою *символічний елемент формування українського народу.*

То, можливо, зникне остання у світі орда: [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 5 лип. – С. 3.

Газета “Весті”

найбільший за останній час паперовий проект, на який власники не шкодують ані коштів, ані якісного кольорового друку, ані додатково найнятої армії розповсюджувачів

...важливість впливу на соціум саме через друковані медіа пречудово усвідомлюють видавці газети “Весті” – *найбільшого за останній час паперового проекту, на який власники не шкодують ані коштів, ані якісного кольорового друку, ані додатково найнятої армії розповсюджувачів.*

ЗаПРЕСували: що буде з газетами в 2017-му? // Україна молода. – 2017. – 4 січ. – С. 4.

Газета “Кримська світлиця”

єдине видання, на сторінках якого систематично друкуються твори українських письменників Криму і твори про український Крим

...*єдине видання [“Кримська світлиця”], на сторінках якого систематично друкуються твори українських письменників Криму і твори про український Крим* (нова команда повністю сформована із кримчан, очолює часопис сімферополець, філолог Віктор Мержвинський, який нещодавно був демобілізований з АТО).

Сидоржевський М. О. Президенту України П. О. Порошенку / М. С. Сидоржевський // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 2.

форпост українського слова й українського духу на півострові

З 1992 року, практично з перших років нашої незалежності, у Криму виходила україномовна літературно-публіцистична газета “Кримська світлиця”, яка довгі роки – аж до окупації Криму Росією – була *форпостом українського слова і українського духу на півострові*, виховувала читачів у дусі патріотизму, вчила їх ставати на захист рідної мови і рідної землі.

Там само.

Генеральна прокуратура України

відомство-хижак

Обидві установи [Генеральна прокуратура і Служба безпеки України] перебувають під контролем президента, і ... часто називають [їх] *відомствами-хижаками*, – відмітив [Андерс] Аслунд.

На Заході вказали на важливу проблему України [Електронний ресурс] // Соцпортал. – 2017. – 24 верес. (дата запити: 30.09.2017).

кишенькова структура для зведення політичних рахунків та заробляння дешевих пар-дивідендів

Без справжніх реформ генпрокуратура приречена бути *кишеньковою структурою для зведення політичних рахунків та заробляння дешевих пар-дивідендів*.

Лещенко С. Перевершити Пшонку: Луценко роздуває бюджет ГПУ, але не реформує її [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 29 лип. (дата запити: 11.08.2017).

пам’ятник епохи Пшонки

“Генпрокуратура [України] – це *пам’ятник епохи Пшонки...*” – сказав [Міхеїл] Саакашвілі.

Балачук І. Саакашвілі прийшов до ГПУ: дух Пшонки звідси не вивітриться ще довго [Електронний ресурс] / Ірина Балачук // Українська правда. – 2017. – 18 груд. (дата запити: 21.12.2017).

Георгіївська гвардійська стрічка

елемент для дестабілізації в Україні

“...Від Майдану і до сьогодні цей символ [георгіївська стрічка] став ... *елементом для дестабілізації в Україні...*” – підкреслив глава парламенту [Андрій Парубій].

Лавренюк С. Георгіївська стрічка – поза законом / Сергій Лавренюк // Голос України. – 2017. – 18 трав. – С. 2.

знак окупації Грузії

Колорадська стрічка стала ... *знаком окупації Грузії...*

Яременко Н. Скільки ще обдурених покладуть своє життя на вівтар беззаконня? / Наталія Яременко // Голос України. – 2017. – 27 груд. – С. 11.

знак окупації Криму

Колорадська стрічка стала *знаком окупації Криму...*

Там само.

знак російської війни на Донбасі

Колорадська стрічка стала *знаком ... російської війни на Донбасі...*

Там само.

“колорадська” стрічка

Законопроект про заборону “колорадської” стрічки підтримали 238 народних депутатів, інформує “Українська правда”.

Нарешті: депутати заборонили георгіївську стрічку // Свобода. – 2017. – 18–24 трав. – С. 4.

розпізнавальний знак посіпаків московських окупантів в Україні

Днями Верховна Рада нарешті (за три роки війни!) заборонила виготовлення й пропаганду георгіївської стрічки, яка на сьогодні є ... *розпізнавальним знаком їхніх [московських окупантів] посіпак в Україні.*

Там само.

символ московських окупантів

Днями Верховна Рада нарешті (за три роки війни!) заборонила виготовлення й пропаганду георгіївської стрічки, яка на сьогодні є *символом московських окупантів ...*

Нарешті. Депутати заборонили георгіївську стрічку // Свобода. – 2017. – 18–24 трав. – С. 4.

символ окупаційної війни Російської Федерації проти України

“Сьогодні йде війна, і георгіївська стрічка стала *символом окупаційної війни Російської Федерації проти України...*” – підкреслив глава парламенту [Андрій Парубій].

Лавренюк С. Георгіївська стрічка – поза законом / Сергій Лавренюк // Голос України. – 2017. – 18 трав. – С. 2.

символ російського шовінізму

Олег Барна (Блок Петра Порошенка) підкреслив, що це питання [прийняття законопроекту про внесення доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо заборони виготовлення та пропаганди георгіївської (гвардійської) стрічки] потрібно було виріши-

ти ще у 2014 році, коли сепаратисти-окупанти перетворили цю стрічку на *символ російського шовінізму*...

Там само.

символ російської агресії

“...Від Майдану і до сьогодні цей символ [георгіївська стрічка] став *символом російської агресії* ...” – підкреслив глава парламенту [Андрій Парубій].

Там само.

символ російської агресії проти України

“Так звана георгіївська або колорадська стрічка вже давно є *символом російської агресії проти України*”, – заявив він [Антон Геращенко] ...

Там само.

символ “руського міра” в Одесі

А поміж тим усім казав [Олексій Гончаренко]: “Я говорю по-русски” та розклеював відповідні наклейки і з гордістю носив георгіївську стрічку, яка стала *символом ... “руського міра” в Одесі*...

Озарінський В. Із широко відкритими очима: кадрові прорахунки президента [Електронний ресурс] / Владислав Озарінський // Народна думка. – 2017. – 19 трав. (дата запиту: 11.09.2017).

символ сепаратизму в Україні

На цій сесії ми заборонили *символ сепаратизму в Україні* – бандитську георгіївську стрічку.

Виступ голови парламенту України Андрія Парубія під час закриття шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання // Голос України. – 2017. – 15 лип. – С. 2.

символ убивства українців в Україні

Роман Семенуха (“Самопоміч”) зазначив, що фракція беззастережно підтримуватиме цей законопроект [про внесення доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо заборони виготовлення та пропаганди георгіївської (гвардійської) стрічки], оскільки георгіївська стрічка стала *символом вбивства українців в Україні*...

Лавренюк С. Георгіївська стрічка – поза законом / Сергій Лавренюк // Голос України. – 2017. – 18 трав. – С. 2.

Голодомор

один із найбільш смертоносних злочинів ХХ століття

72-а сесія Генеральної Асамблеї співпадає з 85-тою річницею *одного з найбільш смертоносних злочинів ХХ століття* – Голодомору.

“Росія прагне обміняти мир в Україні на свободу України” : повний текст виступу Порошенка на Генеральній асамблеї ООН [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Голосування Європарламентом за безвіз

остаточне розлучення України з Росією після 300-річного союзу

Тому в день, коли Європарламент проголосував за безвіз, Порошенко назвав це *“остаточним розлученням [України] з Росією після 300-річного союзу”*.

Лещенко С. Петро Порошенко готується закручувати гайки в переддень виборчої кампанії [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 21 лип. (дата запиту: 11.08.2017).

Голосування за “диктаторські закони” 16 січня 2014 року

“копитне голосування”

У День Конституції, день торжества законності – ордени “За заслуги” двом учасникам [Олександрові Герезі і Владиславові Атрошенку] так званого *“копитного голосування”* за диктаторські закони.

“Жуйка” на замовлення // Свобода. – 2017. – 6–12 лип. – С. 7.

маркер, який ділить політиків на “добрих” і “поганих”

“Ручне голосування” за “диктаторські закони” стало ... *маркером, який ділив політиків на “добрих” і “поганих”*.

Романюк Р. Організовані Партиїні Групи-4 : “Відродження” з Хомутинніком і без [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 22 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

рушій Революції Гідності

“Ручне голосування” за “диктаторські закони” стало ... *рушієм Революції Гідності...*

Там само.

символ прогнилості системи

“Ручне голосування” за “диктаторські закони” стало ... *символом прогнилості системи...*

Там само.

Громадська організація “Український вибір”

мертвонароджене дитя Медведчука

А “Український вибір” – це, як ми знаємо, *мертвонароджене дитя Медведчука...*

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

проект, котрий так і не вдалося розкрутити, попри всі намагання його бенефіціара

А “Український вибір” — це, як ми знаємо ... *проект, котрий так і не вдалося розкрутити, попри всі намагання його бенефіціара* [Віктора Медведчука].

Там само.

Грузія

жертва російської агресії

“Уже три країни пострадянського простору стали *жертвами російської агресії* – Молдова, Грузія та Україна...” – апелюють народні депутати.

Торгівля з окупованими територіями не здатна зупинити агресію // Голос України. – 2017. – 28 лип. – С. 3.

Деінтеграція

міцна запорука унітарності нашої соборної України

...на його [Петра Порошенка] переконання, децентралізація є дієвим щепленням від федералізації, *міцною запорукою унітарності нашої соборної України.*

Із щорічного послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році” // Голос України. – 2017. – 8 верес. – С. 4.

щеплення від федералізації

...на його [Петра Порошенка] переконання, децентралізація є дієвим *щепленням від федералізації, міцною запорукою унітарності нашої соборної України.*

Там само.

Департамент Генеральної прокуратури України з розслідування та нагляду у кримінальних провадженнях у сферах державної служби та власності

департамент Кононенко-Грановського

Провадження веде *департамент* ГПУ з розслідування і нагляду в кримінальних провадженнях в сферах державної служби та власності, відомий в ЗМІ як “*департамент Кононенко-Грановського*”.

Нішніанідзе оголосили про підозру та викликали на допит в ГПУ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 10 берез. (дата запити: 11.08.2017).

кишеньковий департамент Кононенко-Грановського

Також інші учасники акції тримають у руках плакати: “Геть Суса”, “Луценко, не мовчи. Твої прокурори злочинці!”, “Луценко! Ліквідує кишеньковий департамент «Кононенко-Грановського»”, “Вичистити «гниль» з прокуратури” та інші.

Під ГПУ мітинг на захист НАБУ [Електронний ресурс] // Центр новин. – 2016. – 17 берез. (дата запити: 11.08.2017).

так званий департамент “Кононенко-Грановського”

Учасники [мітингу на захист НАБУ] вимагають від генпрокурора Юрія Луценка та президента Петра Порошенка ліквідувати департамент ГПУ із розслідування та нагляду у кримінальних провадженнях у сферах державної служби та власності – *так званий департамент “Кононенко-Грановського”*.

Там само.

Депутатська група “Відродження”

колишні регіонали

[...На жаль, 6 жовтня голосів вистачає і на президентський проект закону № 7164 – він набирає 229 голосів.] 122 з них дає фракція БПП, 59 – НФ, 19 – депутатська група “Відродження” (*колишні регіонали*)...

Як коаліція на чолі з Президентом Донбас “здавали” // Свобода. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 2.

не монолітна структура, а місце, де стикаються інтереси різних груп впливу

Як і решта фракцій, “Відродження” – *не монолітна структура, а місце, де стикаються інтереси різних груп впливу*.

Романюк Р. Організовані Партиїні Групи-4 : “Відродження” з Хомутиніком і без [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 22 верес. (дата запити: 30.09.2017).

один із сателітів коаліції

... фактично "Відродження" стало *одним із ... сателітів коаліції...*

Там само.

один із ситуативних партнерів влади

Зараз ця "тиха" група зразка осені 2014-го перетворилась на *одного із ситуативних партнерів влади...*

Там само.

парламентська сила, яка постала на уламках великої фракції Партії регіонів у попередній Раді

Депутатська група "Відродження" – одна із трьох *парламентських сил, які тоді постали на уламках великої фракції Партії регіонів у попередній Раді.*

Там само.

"тиха" група зразка осені 2014-го

Зараз ця "тиха" група зразка *осені 2014-го* [депутатська група "Відродження"] перетворилась на одного із ситуативних партнерів влади...

Там само.

Депутатська група у Верховній Раді України "Воля народу"

ледь не ключовий гравець у Раді

Тож за останні два роки "Воля народу" стала *ледь не ключовим гравцем у Раді.*

Романюк Р. Організовані Партійні Групи-5: золота акція "Воли народу" [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 3 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

недавні регіонали

[...На жаль, 6 жовтня голосів вистачає і на президентський проект закону № 7164 – він набирає 229 голосів...] 10 віддають позафракційні, 8 – "Воля народу" (теж *недавні регіонали*)...

Як коаліція на чолі з Президентом Донбас "здавали" // Свобода. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 2.

Депутатська фракція "Самопоміч"

неомосквофіли із засипаного їхнім же сміттям Львова

За узаконення вогнищ сепаратизму [Закон "Про освіту"] повним складом проголосувала фракція Самопоміч (25 депутатів, клоун Семен-

ченко – відсутній) – *неомосквофіли із засипаного їхнім же сміттям Львова*.

Коментуючи новий закон про освіту, мовознавець Ірина Фаріон 13 разів вжила лайливі слова [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Державна мова

елементарна частина ДНК нації, що не повинна видозмінюватися залежно від примх окремих етно-спільнот

Державна мова – це *елементарна частина ДНК нації, що не повинна видозмінюватися в залежності* [залежно. – М. С.] *від примх окремих етно-спільнот*.

Чепинога В. Мовне питання на Закарпатті й у Сінгапурі / Віталій Чепинога // Україна молода. – 2017. – 7 листоп. – С. 4.

Державна фіскальна служба України

найкорумпованіше відомство

Насіров без двох місяців два роки перебуває на посаді глави *найкорумпованішого відомства* [Державної фіскальної служби України] : податки, митниця.

Захарова А. Тетяна Козаченко: роман про Романа, або Як українців намагалися “нагодувати з лопати” / Анна Захарова // Інформаційний акцент. – 2017. – 6 берез. (дата запиту: 01.08.2017).

символ абсолютного владного свавілля, розбещеності і фантастичного збагачення

Митниця і податкова в новітній історії України стали *символами абсолютного владного свавілля, розбещеності і фантастичного збагачення*.

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

Державний Прапор України

відновлення незалежної української держави

... прапор у залі парламенту означив *відновлення незалежної української держави*.

Головний стяг країни зберігатиметься в почесному порталі парламенту [прес-служба апарату Верховної Ради України] // Голос України. – 2017. – 29 серп. – С. 2.

головний прапор країни

“Маю високу честь відкрити почесний портал, у якому тепер зберігатиметься ... – Прапор Незалежності – *головний прапор країни*”, – сказав Андрій Парубій.

Там само.

знамено визволення окупованих російським загарбником українських земель

Український національний стяг завжди був ... *знаменом визволення окупованих російським загарбником українських земель*.

Там само.

наша державна реліквія

“Маю високу честь відкрити почесний портал, у якому тепер зберігатиметься *наша державна реліквія* – Прапор Незалежності ...” – сказав Андрій Парубій.

Там само.

наша національна святиня

“Віднині прапор незалежності ... наша національна святиня, займе своє належне місце тут, на почесному місці у Верховній Раді України...” – сказав Голова Верховної Ради [Андрій Парубій].

Там само.

прапор визволення нації, держави

Український національний стяг завжди був *прапором визволення нації, держави...*

Там само.

прапор Незалежності

“Маю високу честь відкрити почесний портал, у якому тепер зберігатиметься наша державна реліквія – *Прапор Незалежності* – головний прапор країни”, – сказав Андрій Парубій.

Там само.

святе знамено боротьби за незалежність України

Синьо-жовтий стяг – це *святе знамено боротьби за незалежність України*.

Там само.

символ гідності та єдності українців у всьому світі

“...Синьо-жовтий стяг – це *символ гідності та єдності українців у всьому світі*”, – сказав Голова Верховної Ради [Андрій Парубій].

Там само.

символ тисячолітньої традиції українського державотворення

Це [стяг, унесений у сесійний зал Верховної Ради України 1996 року] *символ тисячолітньої традиції українського державотворення.*

Там само.

стяг української перемоги

Синьо-жовтий прапор був, є і буде *стягом української перемоги.*

Там само.

Децентралізація

гарантія унітарності, соборності нашої держави

Ромашкіна О. Децентралізація – це *гарантія унітарності, соборності нашої держави* / Олена Ромашкіна // Голос України. – 2017. – 1 лип. – С. 2.

найкраща протиотрута привнесеної ззовні бацили російської пропаганди

Крім того, Президент наголосив: “Децентралізація – це ... *найкраща протиотрута привнесеної ззовні бацили російської пропаганди*”.

Ромашкіна О. Децентралізація – це гарантія унітарності, соборності нашої держави / Олена Ромашкіна // Голос України. – 2017. – 1 лип. – С. 2.

Донбас

антиукраїнський апендикс з особливим регіональним статусом

Росія забиває їх [українські новини] “правдою” “русскава міра”, а Громадське радіо підливає води на млин сепаратизму, роблячи з Донбасу якийсь *антиукраїнський апендикс з особливим регіональним статусом* і в такий спосіб допомагає Путіну творити з мешканців регіону сумнівний підетнос, що потребує захисту Росії.

Пономарів О. Українська мова в добу декомунізації й розросійщення [Електронний ресурс] / Олександр Пономарів // Слово і Діло. – 2016. – 21 лип. (дата запиту: 19.04.2017).

блудиний син

Більшість українців готові прийняти цей регіон [Донбас] назад лише як *блудного сина* – з слізними вибаченнями й обіцянками надалі поводитися тихо і чемно.

Любка А. Партія війни [Електронний ресурс] / Андрій Любка // Главком. – 2016. – 17 жовт. (дата запиту: 26.09.2017).

виплеканий в уяві пригноблений регіон, де в людей під шаром вугільної сажі можна віднайти дідівську вишиванку

Йдеться про те, що Україна готова прийняти назад не реальний Донбас, а *виплеканий в уяві пригноблений регіон, де в людей під шаром вугільної сажі можна віднайти дідівську вишиванку*.

Там само.

депресивний регіон із переважно антиукраїнським населенням

На Білецького “напав” ведучий Сергій Іванов (луганець), мовляв, навіщо звільняти Донбас, якщо це *депресивний регіон з переважно антиукраїнським населенням*.

Лосев І. Люди зі сталі? Ще раз про цинізм і байдужість наших політиків до долі Вітчизни [Електронний ресурс] / Ігор Лосев // День. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

дороге задоволення для Росії

За словами Вільяма Тейлора, санкції є болючими для російської економіки, роблячи ... Донбас *“дорогим задоволенням” для Росії*.

У Кремлі зрозуміли: Донбас і Крим не варті витрачених зусиль – американський дипломат [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 17 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

зона екологічного лиха

Ще до початку бойових дій Донбас вважали *зоною екологічного лиха*.

“Через бойові дії екологічні питання відійшли на другий план...”: чи справді екологічна катастрофа, яка спіткала Донбас, може зробити цей регіон непридатним для життя? : [інтерв’ю з Галиною Олійниковою записав Ігор Хрипливий] // Свобода. – 2017. – 6–12 квіт. – С. 11.

зона замороженого конфлікту

Природно, в ідеалі Путіна влаштовувало б перетворення Донбасу на *зону замороженого конфлікту* шляхом розміщення там російських “миротворців” або контингентів країн-сателітів по нинішній лінії розмежування.

Машовець К. Росіянам доведеться піти з Донбасу: питання тільки в ціні [Електронний ресурс] / Костянтин Машовець // Главком. – 2017. – 15 листоп. (дата запиту: 15.11.2017).

майданчик для світових ігрищ

Найвірогідніше, наш Донбас і далі служитиме *майданчиком для світових ігрищ*.

Салімонович Л. Собака гавкає, а Україна йде: прогноз нумеролога на 2018 рік / Лариса Салімонович // Україна молода. – 2017. – 29 груд. – С. 1.

найнебезпечніший для української мови регіон

З наведених мною даних про українську мову в журналах випливає, що серед *найнебезпечніших для української мови регіонів* опинилися не лише анексований Крим і окупований Донбас...

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр “Просвіта”, 2017. – С. 29.

небезпечна гангрена на тілі країни

Окупований регіон [Донбас] – це *небезпечна гангрена на тілі країни*.

Людвинський А. Шанс не втратити державу / Анатолій Людвинський // Україна молода. – 2017. – 19 лип. – С. 10.

один із найбільш замінованих регіонів у світі

Згідно зі звітом помічника Генерального секретаря ООН з гуманітарних питань Урсули Мюллер, Донбас стає *одним із найбільш замінованих регіонів у світі*, пише “Deutsche Welle”.

Донбас – *один із найбільш замінованих регіонів світу* // Свобода. – 2017. – 16–22 листоп. – С. 5.

один із найбільших викликів у стосунках з Росією

В майбутньому Крим та Донбас будуть *одними з найбільших викликів у стосунках з Росією*.

Думанська М. Тільки в голові Путіна Крим російський: 8 головних думок Джона Керрі для українців [Електронний ресурс] / Марія Думанська // Еспресо. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

розмінна монета

Донбас став би *розмінною монетою*, а відтак Україна мала би визнати втрату Криму.

Велика східна війна: Росія готується до захоплення України [Електронний ресурс] // Волинські новини. – 2017. – 5 черв. (дата запиту: 07.11.2017).

сепаратистський регіон

Повернення Донбасу на будь-яких умовах для нього [Петра Порошенка] політично смертельне – про перемогу в першому турі йому вже й мріяти годі, а після еventуальної реінтеграції *сепаратистського регіону* в другий тур виборів вийдуть Бойко і Тимошенко (причому в Бойка шансів виграти буде більше).

Любка А. Партія війни [Електронний ресурс] / Андрій Любка // Главком. – 2016. – 17 жовт. (дата запиту: 26.09.2017).

справжній український регіон

Донбас – це *справжній український регіон*.

Терещук Г. Донбас – *справжній український регіон*, але у 20-му столітті його масово заселили росіянами – етнограф [Електронний ресурс]

/ Галина Терещук // Радіо Свобода. – 2015. – 15 квіт. (дата запиту: 11.10.2017).

територія суцільної дискримінації, де відбуваються системні порушення прав людини

“Окуповані території Криму і Донбасу – це *території суцільної дискримінації, де відбуваються системні порушення прав людини*”, – зауважив він [Павло Клімкін].

Ми повернемося в Крим: за це треба боротися на всіх міжнародних майданчиках // Голос України. – 2017. – 2 берез. – С. 2.

це не окрема республіка, а Україна

... Донбас – це не окрема республіка, а Україна.

Герашенко І. Про що ми проголосували [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 8 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

широке поле для розвитку і поширення націоналістичної ідеї

Донбас – це *широке поле для розвитку і поширення націоналістичної ідеї*.

“Донбас – це величезне поле для поширення націоналістичної ідеї”: нова очільниця Донецької “Свободи” робить ставку на роботу з молоддю : [інтерв’ю з Марією Чашкою записав Святослав Костюк] // Свобода. – 2017. – 6– 12 квіт. – С. 8.

Донеччина

дуже проблемна земля з багатьма серйозними екологічними викликами

Галина Олійникова: “Донеччина – *дуже проблемна земля з багатьма серйозними екологічними викликами*”.

“Через бойові дії екологічні питання відійшли на другий план...”: чи справді екологічна катастрофа, яка спіткала Донбас, може зробити цей регіон непридатним для життя? : [інтерв’ю з Галиною Олійниковою записав Ігор Хрипливий] // Свобода. – 2017. – 6– 12 квіт. – С. 11.

Другий Майдан [Революція Гідності]

зміна політичного класу

Другий Майдан – це *зміна політичного класу*, помінати на смішки і ставлення до людей, як до бидла.

Лашенко О. Саакашвілі про “третій Майдан”, “діалог” із Порошенком і заяву СБУ [Електронний ресурс] / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 16 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

Електронне декларування

лакмусовий папірець, який будуть перед виборами показувати як виконаву обіцянку

За словами експерта, безвізовий режим – це *лакмусовий папірець, який будуть перед виборами показувати як виконаву обіцянку*.

Задністровський О. Безвізовий режим перенесли на осінь [Електронний ресурс] / Олесь Задністровський // Погляд. – 2017. – 18 черв. (дата запиту: 28.08.2017).

пусте слово

Безвіз для українців залишається *пустим словом*.

Безвіз отримано. Україна чекає нову захоплюючу історію! [Електронний ресурс] // Народний оглядач. – 2017. – 9 квіт. (дата запиту: 28.08.2017).

справжній рух уперед у боротьбі з корупцією

Це *справжній рух уперед у боротьбі з корупцією*.

Задністровський О. Безвізовий режим перенесли на осінь [Електронний ресурс] / Олесь Задністровський // Погляд. – 2017. – 18 черв. (дата запиту: 28.08.2017).

тест ЄС на договороздатність

Для ЄС безвіз для України – це *тест на договороздатність*.

Безвіз для України – це тест ЄС на договороздатність, – дипломат [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 21 лют. (дата запиту: 28.08.2017).

Емський указ

безумовний прояв культурного геноциду, спрямованого на знищення української мови, культури та, відповідно, українського народу

Валуєвський циркуляр, а за ним і Емський указ були *безумовними проявами культурного геноциду, спрямованого на знищення української мови, культури та, відповідно, українського народу*.

Волошина Л. Антивалуєвський закон: чи повинна українців у їх прагненні захистити свій мовний і культурний простір зупинити загроза шантажу з боку колишньої метрополії та її найманців [Електронний ресурс] / Лариса Волошина // День. – 2017. – 24 січ. (дата запиту: 30.09.2017).

Євромайдан

державний переворот

Народний депутат **Євген Мураєв** назвав Євромайдан в Україні *державним переворотом*.

Вівчар І. Мураєв назвав Євромайдан “*держпереворотом*”: у соцмережах закликають бойкотувати NewsOne [Електронний ресурс] / Ірина Вівчар // Радіо Свобода. – 2017. – 30 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

Європейський Союз

найбільший кредитор російської агресії на Донбасі і в Криму

Європейський Союз є *найбільшим кредитором російської агресії на Донбасі і в Криму*.

Ющенко: ЄС є головним кредитором російської агресії [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 04.12.2017).

Завезення зі Львова сміття

смердюча “несподіванка” від непроханих гостей

Смердюча “несподіванка” від непроханих гостей з’явилася і на території очисних (!) споруд “Кременчукводоканалу”.

Неїжмак В. *Смердючу “несподіванку” зі Львова вже оцінили / Василь Неїжмак // Голос України. – 2017. – 24 берез. – С. 7.*

смердюча “несподіванка” зі Львова

Неїжмак В. *Смердючу “несподіванку” зі Львова вже оцінили / Василь Неїжмак // Голос України. – 2017. – 24 берез. – С. 7.*

феномен несвободи

Зокрема, О. Сироїд зупинилася на проблемі львівського сміття як *феномені несвободи*.

Кушнір Б. Вміти самоорганізуватися – це відповідь на виклики часу / Богдан Кушнір // Голос України. – 2017. – 25 берез. – С. 3.

Закон про децентралізацію

ще одна перемога за національну самобутність та історичну справедливість

Закон про децентралізацію – *ще одна перемога за національну самобутність та історичну справедливість*.

Екватор парламенту: думки з приводу: Олена Бойко // Голос України. – 2017. – 15 черв. – С. 2.

Закон про мовні квоти [№ 5670]

щеплення від Росії

“*Це щеплення від Росії*”: юристи про мовні квоти на телебаченні [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 27 черв. (дата запиту: 28.08.2017).

Закон України “Про амністію у 2016 році”

небезпечна амністія

Гришко Л. *Небезпечна амністія* [Закон “Про амністію”] : Україна амністує тих, хто воював на Донбасі [Електронний ресурс] / Лілія Гришко // Deutsche Welle. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації” (№ 2054–VIII)

переможний поступ в українське майбутнє

Як приклад візьмімо два прийняті нещодавно закони: про квоти на радіо та про квоти на телебаченні, коли було гучно заявлено, що ці закони – *переможний поступ в українське майбутнє*.

Лариса Ніцой: Через мову народ стає самодостатнім : [розмову вела Наталка Позняк-Хоменко] // Україна молода. – 2017. – 20 черв. – С. 4.

слабенький законопроект

На жаль, однак, крім гучних гасел, ці *слабенькі законопроекти* [“Про внесення змін у деякі закони України щодо частки музичних творів державною мовою в програмах телерадіоорганізацій” (№ 1421– VIII), “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації” (№ 2054–VIII)] не несуть особливих змін.

Там само.

Закон України “Про внесення змін у деякі закони України щодо частки музичних творів державною мовою в програмах телерадіоорганізацій” (№ 1421–VIII)

переможний поступ в українське майбутнє

Як приклад візьмімо два прийняті нещодавно закони: про квоти на радіо та про квоти на телебаченні, коли було гучно заявлено, що ці закони – *переможний поступ в українське майбутнє*.

Лариса Ніцой: Через мову народ стає самодостатнім : [розмову вела Наталка Позняк-Хоменко] // Україна молода. – 2017. – 20 черв. – С. 4.

слабенький законопроект

На жаль, однак, крім гучних гасел, ці *слабенькі законопроекти* [“Про внесення змін у деякі закони України щодо частки музичних творів державною мовою в програмах телерадіоорганізацій” (№ 1421– VIII), “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації” (№ 2054–VIII)] не несуть особливих змін.

Там само.

Закон України “Про засади державної мовної політики”

ганебний акт ВР, прозваний у народі законом “Ка-Ка”

...народні обранці не в стані проконтролювати покарання вбивць мирних захисників Євромайдану, навіть відмінити *ганебний акт ВР, прозваний у народі законом “Ка-Ка”*.

Вовканич С. Україно – пильнуй, світе – не дрімай : заповіти геніїв нації – скарбниці державотворчих ідей / Степан Вовканич // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 6– 7.

дискримінаційний для української мови закон

Відтак, як альтернативний вихід із колапсу зі скасуванням закону Колесніченка-Ківалова [“Про засади державної мовної політики”] може йтися про ухвалення нового закону, який скасує попередній – *дискримінаційний для української мови*.

Закон “про мову”: сенсаційні подробиці прийняття! : що чекає на нашу “милозвучну”! [Електронний ресурс] // News Today. – 2017. – 17 квіт. (дата запиту: 27.09.2017).

дітище “регіоналів”

А відтак *дітище “регіоналів”* [закон “Про засади державної мовної політики”] дочекалося обрання нового голови держави – Петра Порошенка – і... продовжило собі жити далі.

Лебідь Н. “Матрьюшки” наступають... / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 берез. – С. 4.

закон, написаний під диктовку Кремля й ухвалений 2012 року режимом Януковича

[А в Конституційному Суді неспішно розглядають на відповідність Конституції України чинний закон “Про засади державної мовної політи-

ки”.] *Написаний під диктовку Кремля й ухвалений 2012 року режимом Януковича.*

Чирков С. Закон про українську мову повинен мати статус Конституції / Сергій Чирков // Слово Просвіти. – 2017. – 13– 19 квіт. – С. 5.

законодавчий акт Ківалова-Колесніченка

Має бути новий закон про мову, який скасує старий *законодавчий акт Ківалова-Колесніченка* [“Про засади державної мовної політики”].

Закон “про мову”: сенсаційні подробиці прийняття! : що чекає на нашу “милозвучну”! [Електронний ресурс] // News Today. – 2017. – 17 квіт. (дата запиту: 27.09.2017).

“засади мовної політики” від Партії регіонів

Що ж стосується закону, котрий був прийнятий у лютому і скасовував “засади мовної політики” від Партії регіонів [“Про засади державної мовної політики”], то він не підписаний Президентом, але й не заветований ним.

Лебідь Н. “Матрьюшки” наступають... / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 берез. – С. 4.

мовний закон Путіна

Підтримав [Петро Порошенко] *мовний закон Путіна* під прізвиськами українофобів Ківалова-Колесніченка, бо першим почав маркувати свої кондитерські вироби мовою окупанта.

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с руским міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20– 26 лип. – С. 8.

один із чинників Революції Гідності з подальшою агресією Росії, втратою Криму й війною на Донбасі

За словами Г[еннадія] Москаля, справжній сепаратизм у тому, що “в Україні досі чинний мовний закон Ківалова-Колесніченка, який став одним із чинників Революції Гідності з подальшою агресією Росії, втратою Криму й війною на Донбасі.

Нитка В. Закарпатського сепаратизму у самому краї немає / Василь Нитка // Голос України. – 2017. – 22 листоп. – С. 8.

принизливий українофобський закон Ківалова-Колесніченка

Скасувати *принизливий українофобський закон Ківалова-Колесніченка*, що діє всупроти ст. 10 Конституції України...

Шановний Пане Президенте! Шановні народні депутати! // Слово Просвіти. – 2017. – 15– 21 черв. – С. 5.

прокремлівський закон Ківалова – Колесніченка

Варто нагадати, що ще 2012 року, коли влада зрадила свій народ і нав’язала *прокремлівський закон Ківалова – Колесніченка*, молодь виявила і політичну національну зрілість, і здатність жертвовно працювати

на повноформатне удержавлення української мови, і креативність та винахідливість щодо використання ефективних форм роботи.

Гриценко П. Випробування законом: мовний складник освіти України / Павло Гриценко // Слово Просвіти. – 2017. – 14– 20 верес. – С. 1.

“регіональний” закон про мови

У 2012 році, коли ухвалення *“регіонального” закону про мови* [“Про засади державної мовної політики”] супроводжувалося бурхливими протестами, тодішній очільник Кабміну Микола Азаров заявив, що закон про засади мовної політики скасовано не буде.

Лебідь Н. “Матрьошки” наступають... / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 берез. – С. 4.

спадок Колесніченка– Ківалова

Спадок Колесніченка– Ківалова [закон “Про засади державної мовної політики”]

Марусик Т. Державна зМОВА: боротьба за непаперовий статус української мови триває / Тарас Марусик // Україна молода. – 2017. – 11 трав. – С. 11.

Закон України “Про освіту”

акт насильницької українізації

У Держдумі РФ підготували заяву, в якій назвали новий закон України про освіту *“актом насильницької українізації”*.

Держдума підготувала гнівну заяву щодо нового українського закону [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 19 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

акт насильницької українізації, який грубо суперечить ратифікованій Україною Європейській хартії регіональних мов або мов меншин

Згодом у Росії цей закон [“Про освіту”] назвали *“актом насильницької українізації, який грубо суперечить ратифікованій Україною Європейській хартії регіональних мов або мов меншин”*.

“Удар у спину”: Угорщина та Румунія збираються боротися проти “звуження” прав нацменшин в Україні [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 3 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

вагома частина освітньої реформи

“Прийнятий закон [«Про освіту»] став не лише вагомою частиною освітньої реформи, але й став законом рівних можливостей для усіх учасників освітнього процесу...” – сказав він [Петро Порошенко].

Шумілін О. Неприпустимо, щоб нацменшини не знали української – Порошенко в ПАРЕ [Електронний ресурс] / Олександр Шумілін // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 13.10.2017).

“геноцид” росіян

Йдеться про новий освітній закон, який пропаганда Кремля прирівняла до *“геноциду росіян”*.

ЄС спростовує пропаганду РФ про *“геноцид росіян”* та нацистський режим в Україні [Електронний ресурс] // Європейська правда. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

закон рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу в Україні

Прийнятий закон *“Про освіту”* став *законом рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу в Україні*.

Шумілін О. Неприпустимо, щоб нацменшини не знали української – Порошенко в ПАРЕ [Електронний ресурс] / Олександр Шумілін // Українська правда. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 13.10.2017).

закон рівних можливостей для всіх учнів незалежно від їхнього походження, місця проживання, чи національності

“Прийнятий закон [«Про освіту»] став ... законом ... рівних можливостей для всіх учнів незалежно від їх походження, місця проживання, чи національності”, – сказав він [Петро Порошенко].

Там само.

закон рівних можливостей для усіх учасників освітнього процесу

“Прийнятий закон [«Про освіту»] став ... законом рівних можливостей для усіх учасників освітнього процесу...” – сказав він [Петро Порошенко].

Там само.

лакмус на виявлення зрілості й мудрості нашого суспільства та його очільників у здійсненні послідовної політики творення міцної незалежної України на засадах збереження національних, демократичних і гуманістичних цінностей

Сьогодні *“Закон про освіту”*, зокрема його мовний складник, – *лакмус на виявлення зрілості й мудрості нашого суспільства та його очільників у здійсненні послідовної політики творення міцної незалежної України на засадах збереження національних, демократичних і гуманістичних цінностей*.

Гриценко П. Випробування законом: мовний складник освіти України / Павло Гриценко // Слово Просвіти. – 2017. – 14– 20 верес. – С. 2.

не декларація намірів, а дієвий імператив

Цей закон [“Про освіту”] має стати для українського суспільства *не декларацією намірів, а дієвим імперативом*.

Там само.

ніж у спину

“Ніж у спину” – так Угорщина назвала закон «Про освіту», який Верховна рада ухвалила тиждень тому.

Ревуцька О Угорщина агресивно відреагувала на закон України про освіту [Електронний ресурс] / Олександра Ревуцька // Телеканал новин “24”. – 2017. – 13 верес. (дата запиту: 03.11.2017).

“ніж у спину” Угорщини

“Ніж у спину” Угорщини [Закон “Про освіту”]

Купцова А. Мовна війна: чому сусіди ополчилися на Україну [Електронний ресурс] / Аліна Купцова // Обозреватель. – 2017. – 12 верес. (дата запиту: 03.11.2017).

об’єкт відверто політиканських випадків з боку деяких сусідів України

В цьому контексті [Петро] Порошенко звернувся і до закону “Про освіту”, який став *об’єктом відверто політиканських випадків з боку деяких сусідів України*.

Грабовський С. Про деякі сюжети президентського виступу [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 28.10.2017).

один із найважливіших інструментів утвердження в державі державної мови

Але вже напередодні громадськість сколихнула тоді тривожна заява письменниці Лариси Ніцой про те, що кулуарно підготований проект закону про освіту, замість стати *одним з найважливіших інструментів утвердження в державі державної мови*, натомість, своєю сьомою статтею фактично консервував двомовність в сфері освіти, а відтак і дуже вигідну багатьом мовну шизофренію в Краю.

Бут В. Про мову, право корінного народу і нагальну необхідність порядної влади [Електронний ресурс] / Валентин Бут // Портал мовної політики. – 2017. – 15 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

основний інструмент модернізації української освіти, її наближення до стандартів ЄС

Насправді закон [“Про освіту”] – наш *основний інструмент модернізації української освіти, її наближення до стандартів ЄС*.

Гриневич Л. Мовна стаття закону “Про освіту” не шкодить нацменшинам [Електронний ресурс] / Лілія Гриневич // Українська правда. Життя. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

помітний крок в українізації школи

Загалом Закон [“Про освіту”] є *помітним кроком в українізації школи*.

Кралюк П. Українська мова як економічний чинник [Електронний ресурс] / Петро Кралюк // Радіо Свобода. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

провокація влади

Закарпатський ЄЦ вважає мовний аспект закону про освіту *провокацією влади*, але участі в “політичних спекуляціях” Москаля не братиме [Електронний ресурс] // Закарпаття онлайн. – 2017. – 12 верес. (дата запити: 12.09.2017).

скандальний закон

Кізілов Є. Клімкін повідомив про подальшу долю *скандального закону* про освіту [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 14 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

сором і ганьба

А вчора він вікликав посла України в Угорщині Любов Непоп, щоб особисто повідомити, що вважає новий український закон про освіту *“соромом і ганьбою”*.

Ящук Ю. Діти із сімей нацменшин повинні мать рівні шанси для отримання якісної освіти // Голос України. – 2017. – 12 верес. – С. 10.

сором і зневага до національних меншин

А президент Молдови назвав Закон “Про освіту” *“соромом і зневагою до національних меншин”*.

Попелюк О. Новий і праведний / Олександра Попелюк // Слово Провсвіти. – 2017. – 21–27 груд. – С. 6.

удар у спину

Угорщина назвала український закон про освіту *“ударом у спину”* [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 7 верес. (дата запити: 02.11.2017).

“удар у спину” двом державам [Угорщині й Румунії]

[На його [Петера Сійятро] думку, український закон про освіту суперечить угоді про асоціацію між Україною та ЄС.] Через це, сказав міністр, він розглядає ухвалення українського закону як *“удар у спину” двом державам [Угорщині й Румунії]*.

“Удар у спину”: Угорщина та Румунія збираються боротися проти “звуження” прав нацменшин в Україні [Електронний ресурс] // ТСН. – 2017. – 3 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

удар у спину сусідам

Верьовкін О. Закон “Про освіту” – *удар у спину сусідам* [Електронний ресурс] / Олександр Верьовкін // Новини Запорозжя. – 2017. – 27 верес. (дата запити: 02.11.2017).

“удар у спину” Угорщині й Румунії

[На його (Пітера Сім’ятро) думку, український освітній закон суперечить угоді про асоціацію між Україною та ЄС.] В результаті, ухвалення закону було як *“удар у спину” Угорщині і Румунії*.

Угорщина оголосила про спільне з Румунією протистояння українському освітньому закону [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 3 жовт. (дата запиту: 03.11.2017).

український ніж в угорській спині

Український ніж в угорській спині [Закон “Про освіту”] [Електронний ресурс] // Львівська пошта. – 2017. – 9 верес. (дата запиту: 03.11.2017).

шанс для нашої системи освіти до змін

Прийнятий документ [Закон “Про освіту”] – це *шанс для нашої системи освіти до змін*, адже без нових можливостей, закладених в закон, розвиток був би неможливий.

Кучерява О. За шкільними партами навчатимуть 12 років : [коментар міністра освіти і науки Лілії Гриневич] / Олександра Кучерява // Голос України. – 2017. – 7 верес. – С. 2.

якісний крок уперед

В іншому ж, при всьому позитиві ухваленого закону, який, хто б там що не говорив, є *якісним кроком вперед*, маємо розуміти, що сам він, як одна лише принука, не здатен змусити неукраїномовних українських громадян полюбити українську мову, щиро сприйняти її своєю.

Бут В. Про мову, право корінного народу і нагальну необхідність порядної влади [Електронний ресурс] / Валентин Бут // Портал мовної політики. – 2017. – 15 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

Законопроект “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення парламентського контролю” [№ 7362]

“вбивство НАБУ”

І варто уточнити, що коли законопроект Бурбака-Герасимова [“Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення парламентського контролю”] називають *“вбивством НАБУ”*, то роблять дуже велике спрощення.

Романюк Р. “Рука Держдепу”: хто і як “рятував НАБУ” [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 7 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

законопроект про вбивство НАБУ

Найєм: *Законопроект про вбивство НАБУ* [“Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення парламентського контролю”] знято з порядку денного [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 7 груд. (дата запиту: 07.12.2017).

продукт консенсусу команд як Президента [Петра Порошенка], так і Арсенія Яценюка

Закон Бурбака-Герасимова [“Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення парламентського контролю”] був *продуктом консенсусу команд як президента [Петра Порошенка], так і Арсенія Яценюка*.

Романюк Р. “Рука Держдепу”: хто і як “рятував НАБУ” [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 7 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

Законопроект “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації” [№ 5313]

половинчастий, бо залишає 25 відсотків ефірного часу для мовлення іншою мовою

Однак, на думку депутата [Юрія Солов’я], законопроект № 5313 є *половинчастим, бо залишає 25 відсотків ефірного часу для мовлення іншою мовою*.

Шевченко А. “Нації вмирають не від інфаркту...” / Анна Шевченко // Голос України. – 2017. – 17 берез. – С. 2.

Законопроект “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування” [№ 7275]

закон “маски-шоу стоп”

Президент підписав закон *“Маски-шоу стоп”* [Законопроект 7275 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування”] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 1 груд. (дата запиту: 04.12.2017).

Законопроект “Про державну мову” (№ 5670)

абсолютне заперечення самого статусу державної мови, що передбачає передусім обов’язок застосування державної мови, а не способи її замінити

Стаття 32. Мовою обслуговування пасажирів на транспорті є державна мова. На прохання пасажирів його індивідуальне обслуговування може здійснюватися іншою мовою, прийнятною для сторін. (Себто *абсолютне заперечення самого статусу державної мови, що передбачає передусім обов’язок застосування державної мови, а не способи її замінити!*).

Фаріон І. Закон про смерть державного статусу української мови № 5670 / Ірина Фаріон // Слово Просвіти. – 2017. – 23–29 берез. – С. 7.

антивалуєвська програма відродження та розвитку української культури та мови

[...будь-який закон, який повертає українську мову в Україні на її законне місце, є не “валуєвським циркуляром навпаки”.] Це *антивалуєвська програма відродження та розвитку української культури та мови...*

Волошина Л. Антивалуєвський закон: чи повинна українців у їх прагненні захистити свій мовний і культурний простір зупинити загроза шантажу з боку колишньої метрополії та її найманців [Електронний ресурс] / Лариса Волошина // День. – 2017. – 24 січ. (дата запити: 30.09.2017).

Валуєвський циркуляр навпаки

Противників ухвалення законопроекту [“Про державну мову” № 5670] вказують, що за своєю радикальністю він нагадує *Валуєвський циркуляр навпаки*.

Там само.

демонстративна диверсія проти державної мови в найширшій сфері комунікації

Стаття 24. Інформація для загального ознайомлення (в тому числі оголошення, покажчики, вказівники, вивіски, повідомлення, написи та інша текстова, візуальна та звукова інформація) подається державною мовою та може дублюватися іншими мовами. (Себто *демонстративна диверсія проти державної мови в найширшій сфері комунікації*).

Фаріон І. Закон про смерть державного статусу української мови № 5670 / Ірина Фаріон // Слово Просвіти. – 2017. – 23–29 берез. – С. 7.

закон про смерть державного статусу української мови

Насправді – це [законопроект № 5670] *закон про смерть державного статусу української мови*.

Там само.

зумисне виведення державної мови з приватної сфери, що є ірраціональною основою утвердження державної мови

Стаття 2. Дія цього Закону не поширюється на сферу приватного спілкування та здійснення релігійних обрядів. (Себто *зумисне виведення державної мови з приватної сфери, що є ірраціональною основою утвердження державної мови*).

Там само.

показове усунення державної мови з суспільно-політичного життя

Стаття 34. Зареєстровані в Україні громадські об'єднання, політичні партії та юридичних осіб приватного права можуть також брати до розгляду звернення іншими мовами. (Себто *показове усунення державної мови з суспільно-політичного життя*).

Там само.

свідомий курс на паралельне існування інших мов, що обмежуватимуть поле державної мови

Стаття 21. За бажанням засновника друкованого засобу масової інформації він може видаватися також у двох чи більше мовних версіях, одна з яких – державною мовою. При цьому обсяг, зміст, періодичність версій іншими мовами мають відповідати обсягу, змісту, періодичності версії державною мовою, а тираж української мовної версії має становити не менше 50 % сукупного тиражу всіх мовних версій цього друкованого засобу масової інформації. (Себто *свідомий курс на паралельне існування інших мов, що обмежуватимуть поле державної мови*).

Там само.

утвердження абсолютної необов'язковості державної мови у сфері сервісу, що є щоденним мовним буттям

Стаття 26. На прохання клієнта його персональне обслуговування може здійснюватися також іншою мовою, прийнятною для сторін. (Себто *утвердження абсолютної необов'язковості державної мови у сфері сервісу, що є щоденним мовним буттям*).

Там само.

утвердження необов'язковості державної мови у царині здоров'я життя

Стаття 29. На прохання особи, яка звертається по отримання медичної допомоги чи медичного обслуговування, її персональне обслуговування може здійснюватися також іншою мовою, прийнятною для сторін. (Себто *утвердження необов'язковості державної мови у царині здоров'я життя*).

Там само.

яскрава демонстрація вторинності державної мови і випинання чужомовних пріоритетів в електронних інформсистемах та утвердження права на чужу мову

Стаття 23. Інтернет-представництва (в тому числі, інтернет-сайти, сторінки в соціальних мережах тощо) органів державної влади, підприємств, установ та організацій державної та комунальної форм власності, засобів масової інформації, зареєстрованих в Україні, а також приватних підприємств, що реалізують товари та послуги в Україні, виконуються державною мовою. Поряд з версією інтернет-представництв (в тому числі, інтернет-сайтів, сторінок в соціальних мережах тощо), виконаних державною мовою, можуть також існувати версії іншими мовами. Версія українською мовою завантажується за замовчуванням та має не менше за обсягом та змістом інформації, ніж іншомовні версії. (Себто *яскрава демонстрація вторинності державної мови і випинання чужомовних пріоритетів в електронних інформсистемах та утвердження права на чужу мову*).

Там само.

Законопроект “Про державну мову” [№ 5670д]

важливий крок на шляху національної єдності й державного розвитку України

Закликаємо Президента, Голову ВР, членів Уряду, всі політичні сили й громадські об’єднання, які розуміють вагу питання, кожного народного депутата і кожного відповідального громадянина відкинути зовнішній тиск і необґрунтовані упередження і разом підтримати закон про українську мову як *важливий крок на шляху національної єдності й державного розвитку України*.

Невідкладно ухвалити закон про українську мову : [відкрите звернення] // Слово Просвіти. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 4.

доленосний закон

Існує не лише нагальна необхідність, а й усі передумови для ухвалення *доленосного закону*.

Там само.

найкраще продовження закону Ківалова-Колесніченка

Цей порошенківсько-медведчуківський мовний опус № 5670д [Законопроект “Про державну мову”] є *найкращим продовженням закону Ківалова-Колесніченка*, бо цілком копіює його п. 3, 6 ст., (“Обов’язковість застосування державної мови чи сприяння її використанню у тій чи іншій сфері не повинні тлумачитися як заперечення або применшення

права на користування регіональними мовами або мовами меншин у відповідній сфері та на територіях поширення”), подану як пункт 2, ст. 1: “Статус української мови як єдиної державної не може бути підставою для заперечення мовних прав і потреб осіб, що належать до національних меншин”.

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с руским міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 8.

порошенківсько-медведчуківський мовний опус

Цей *порошенківсько-медведчуківський мовний опус* № 5670д [Законопроект “Про державну мову”] є найкращим продовженням закону Ківалова-Колесніченка...

Там само.

системний якісний документ, що базується на найкращих взірцях європейського мовного законодавства й відповідає викликам часу

[Водночас проект [5670д] не спрямований проти жодних мов чи національних меншин.] Це *системний якісний документ, що базується на найкращих взірцях європейського мовного законодавства і відповідає викликам часу*.

Невідкладно ухвалити закон про українську мову : [Відкрите звернення] // Слово Просвіти. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 4.

чергове мовне рабство

[Прозрівайте!] Особливо ті, що кинулися захищати *чергове мовне рабство* під номером 5670д [Законопроект “Про державну мову”].

Фаріон І. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття “с руским міром” / Ірина Фаріон // Свобода. – 2017. – 20–26 лип. – С. 8.

Законопроект “Про забезпечення функціонування української мови як державної”

результат великої праці багатьох видатних українських юристів та філологів

Цей законопроект [“Про забезпечення функціонування української мови як державної”, № 5670-Д] є *результатом великої праці багатьох видатних українських юристів та філологів*.

Павличко Д. Відкритий лист до Президента України / Дмитро Павличко // Слово Просвіти. – 2017. – 19–25 жовт. – С. 2.

Законопроект “Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей”

альтернативний президентському проект про реінтеграцію Донбасу за авторством групи депутатів “Самопоміч”

У Верховній Раді також зареєстровано *альтернативний президентському проект про реінтеграцію Донбасу за авторством групи депутатів “Самопоміч”*.

Рада включила до порядку денного законопроекти по Донбасу [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

Законопроект “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях” [№ 7163]

повторення харківських угод і будапештського меморандуму

На її [Оксани Сироїд] думку, президентський законопроект щодо Донбасу – це *повторення харківських угод і будапештського меморандуму*.

Рощенко О. НФ має дві вимоги до президентського закону про Донбас [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

Законопроект “Про створення необхідних умов для мирного врегулювання в окремих районах Донецької та Луганської областей” [№ 7164]

президентський законопроект щодо реінтеграції Донбасу

Комітет Верховної Ради з національної безпеки й оборони рекомендує парламенту підтримати за основу *президентський законопроект щодо реінтеграції Донбасу*.

Комітет забракував один із законів щодо Донбасу й ідею з “Мінськом” [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

Законопроекти “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях” [№ 7163], “Про створення необхідних умов для мирного врегулювання в окремих районах Донецької та Луганської областей” [№ 7164]

пряма перемога [Володимира] Путіна, написана під диктовку [Олександром] Захарченком

“Законопроект «Про особливості державної політики...” – ця *пряма перемога* [Володимира] Путіна, написана під диктовку [Олександром] Захарченком, стане законом України”, – обурюються націоналісти.

Під Радою запалили димові шашки [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 5 жовт. (дата запису: 11.10.2017).

Запорізька область

найнебезпечніший для української мови регіон

З наведених мною даних про українську мову в журналах впливає, що серед *найнебезпечніших для української мови регіонів* опинилися не лише анексований Крим і окупований Донбас, а й Запорізька область (де питома вага сумарного річного тиражу україномовних журналів у 2011– 2014 рр. становила 3,1%, а в 2015 р. – 2,8%), Дніпропетровська (відповідно 4,1% і 5,5%) та Одеська (7,1% і 7,7%) області і столиця (!) України (6,8% і 11,6%).

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр “Просвіта”, 2017. – С. 29.

Зарубіжне українство

золотий український резерв

– Зарубіжне українство – то ... *золотий наш резерв*, – наголосив Олег Барна.

Кривда М. Спільно протистояти агресії Кремля / Марина Кривда // Голос України. – 2017. – 11 лип. – С. 6.

рушійна сила, яка має допомогти нашій державі у цей складний час

– Зарубіжне українство – то ... *рушійна сила, яка має допомогти нашій державі у цей складний час* ... – наголосив Олег Барна.

Там само.

цвіт нашої нації

– Зарубіжне українство – то є *цвіт нашої нації* ... – наголосив Олег Барна.

Там само.

Захід [географічна, ідеологічна, економічна єдність розвинутих держав світу]

наш найбільший стратегічний партнер

На щастя, зараз *наш найбільший стратегічний партнер* – не Росія, а Захід.

Бердинських К. Чим Шабунін дістав владу [Електронний ресурс] / Крістіна Бердинських // Новое время. – 2017. – 19 серп. (дата за-
питу: 22.08.2017).

Земля

останній стратегічний ресурс

В українців хочуть забрати *останній стратегічний ресурс*, що в них ще залишився, – землі сільськогосподарського призначення.

Врятуємо землю – врятуємо Україну! / Ліга український письменників
імені Павла Чубинського // Слово Просвіти. – 2017. – 20–26 квіт. – С. 1.

Змішана (пропорційно-мажоритарна) виборча система в Україні

розсадник корупції на виборах

Уже четвертий рік депутати та президент обіцяють попроситися із за-
старілою змішаною [пропорційно-мажоритарною] системою, що стала
розсадником корупції на виборах.

Радченко Є. Виборче асорті: 5 законопроектів про виборчу реформу
у Верховній Раді [Електронний ресурс] / Євген Радченко // Українська
правда. Вибори. – 2017. – 9 жовт. (дата запити: 13.10.2017).

Змішування українського з російським

символічне насильство

[...І це (змішування українського з російським) є програмова політика,
це змішування насаджується.] Тут є виразний елемент *символічного
насильства*, на моє переконання.

“Пропонуючи нам модель двомовності, Україну хочуть розчленувати...” // Свобода. – 2017. – 7– 13 верес. – С. 6.

Кабінет Президента України

перший кабінет держави

Справа Гонгадзе веде до *першого кабінету держави*, – Олександр Мороз, экс-голова ВРУ [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 15 верес. (дата запити: 27.09.2017).

Картата ковдра

картата ковдра-2

Лонська М. *Картата ковдра-2*: підлеглий Насірова залишився за ґратами [Електронний ресурс] / Марина Лонська // Znaj.ua. – 2017. – 24 квіт. – Режим доступу: <https://znaj.ua/news/kartata-kovdra-2-pidleglyj-nasirova-zalyshyvsya-za-%D2%91ratamy> (дата запити: 28.04.2017). – Назва з екрана.

картата ковдра Насірова

У планах учасників акції [“Ковдра для генпрокурора”] – колоною приїхати до будинку генпрокурора Юрія Луценка та встановити на флаштоку “картату ковдру Насірова”...

У Києві почалася акція “Автомайдану” – їдуть до будинку генпрокурора Луценка [Електронний ресурс] // Hromadske.ua. – 2017. – 9 груд. (дата запити: 11.12.2017).

клановий прапор корупціонерів

Вони [спільнота “Автомайдан” і “Центр протидії корупції”] додали, що хочуть у Всесвітній день боротьби з корупцією 9 грудня встановити перед будинком [Юрія] Луценка “*клановий прапор корупціонерів* – картату ковдру на флаштоці”.

Активісти проводять під будинком Луценка акцію “Ковдра для генпрокурора” [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 9 груд. (дата запити: 11.12.2017).

символ корупції

У планах учасників акції [“Ковдра для генпрокурора”] – колоною приїхати до будинку генпрокурора Юрія Луценка та встановити на флаштоку “картату ковдру Насірова”, яка “*є символом корупції*”.

У Києві почалася акція “Автомайдану” – їдуть до будинку генпрокурора Луценка [Електронний ресурс] // Hromadske.ua. – 2017. – 9 груд. (дата запити: 11.12.2017).

“Кіборги” (повна назва – “Кіборги. Герої не вмирають”) фільм режисера Ахтема Сеїтаблаєва за сценарієм Наталії Ворожбит

не вигадка, а історія справжніх бійців

Як зазначає режисер фільму Ахтем Сеїтаблаєв... ця стрічка – *не вигадка, а історія справжніх бійців*.

Чорна С. “Кіборги” – синонім мужності, стійкості і патріотизму / Світлана Чорна // Голос України. – 2017. – 13 груд. – С. 6.

синонім мужності, стійкості і патріотизму

Чорна С. “Кіборги” [фільм режисера Ахтема Сеїтаблаєва] – *синонім мужності, стійкості і патріотизму* / Світлана Чорна // Голос України. – 2017. – 13 груд. – С. 1.

синонім мужності, стійкості і патріотизму українського воїна

Президент України Петро Порошенко під час прем'єри стрічки [“Кіборги”] сказав: “Назва «кіборги» стала *синонімом мужності, стійкості і патріотизму українського воїна*”.

Чорна С. “Кіборги” – синонім мужності, стійкості і патріотизму / Світлана Чорна // Голос України. – 2017. – 13 груд. – С. 6.

справжній катарсис

Цей фільм [“Кіборги”] – справжній катарсис.

Богусловська В. Сага про кіборгів / Валерія Богусловська // Літературна Україна. – 2017. – 20 груд. – С. 13.

Кнопкодавство

ганебне та протизаконне явище українського парламентаризму

Кнопкодавство – це *ганебне та протизаконне явище українського парламентаризму*.

Антоняк М. Бойові стилі кнопкодавів: як депутати за закони голосують [Електронний ресурс] / Максим Антоняк // Українська правда. Вибори. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

Коаліція Блоку Петра Порошенка й “Народного фронту”

“картельна партія”

“*Картельна партія*” (коаліція Блоку Петра Порошенка і “Народного фронту”) отримала серйозну пробоїну.

Лебідь Н. Коаліція – не крайня: про політичну складову в затриманні сина очільника МВС і наскільки ця справа пов’язана з “Майданом” під парламентом / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 3–4 листоп. – С. 4.

Комітет Верховної Ради з питань Регламенту

“самооборона корупції”

Обурений Луценко назвав Комітет Верховної Ради з питань Регламенту “самооборона корупції”.

Цирк для бідних, або Як “нанайські хлопчики” ледве свою недоторканність не поборолі // Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 4.

Комітет з інтеграції Донбасу в Росію

одіозний комітет

Створення *одіозного комітету* [з інтеграції Донбасу в Росію] стало черговим кроком повзучої анексії Росією Донбасу.

Кутько І. Листи з Донецька: приманка для Донбасу / Іван Кутько // Голос України. – 2017. – 13 черв. – С. 9.

сумнівний орган

Створено цей *сумнівний орган* [комітет з інтеграції Донбасу в Росію] у березні нинішнього року в Криму за дорученням Кремля.

Там само.

черговий крок повзучої анексії Росією Донбасу

Створення одіозного комітету [з інтеграції Донбасу в Росію] стало *черговим кроком повзучої анексії Росією Донбасу*.

Там само.

Комуністична партія України

одна з рушійних сил колаборантського режиму Януковича та антидержавного заклоту на Донбасі

Серед них до цього часу нібито не знято з реєстрації “Партію політики Путіна” та “Комуністичну партію України”, що була *однією з рушійних сил колаборантського режиму Януковича та антидержавного заклоту на Донбасі*.

Ветеран зовнішньої розвідки Василь Богдан: Росію потрібно щільніше тиснути на фронті // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 4.

Конституційний Суд України

підконтрольна корупціонерам установа

Це [Конституційний Суд України] й так уже *підконтрольна корупціонерам установа*, а вони хочуть зробити цей контроль ще більшим.

Коментарі [до статті Анни Шевченко “Кожен громадянин зможе звернутися до Конституційного Суду зі скаргою”] // Голос України. – 2017. – 14 лип. – С. 2.

ручний орган Банкової

На превеликий жаль, останнім часом це [Конституційний Суд України] виключно *ручний орган Банкової...*

Олег Тягнибок: “Потрібно змінювати всю систему влади в Україні...” : [з ефірів лідера “Свободи” на телеканалах ЗІК та “112” від 16 листопада] // Свобода. – 2017. – 23–29 листоп. – С. 3.

Конституція України

за політико-правовим статусом взірець юридичної техніки

У цій ситуації було б доречним звернутися до Конституції України, яка за її *політико-правовим статусом мала б бути взірцем юридичної техніки ...*

Котюк І. Домашнє завдання з державної мови для правотворців / Іван Котюк // Голос України. – 2017. – 1 квіт. – С. 4.

за політико-правовим статусом орієнтир у вирішенні будь-яких питань, що мають юридичне значення

У цій ситуації було б доречним звернутися до Конституції України, яка за її *політико-правовим статусом мала б бути ... орієнтиром у вирішенні будь-яких питань, що мають юридичне значення.*

Там само.

Концепція “Русского мира”

апофеоз чвертьстолітнього геопсихологічного божевілья

Божевільна концепція “Русского мира”, по-школярськи запозичена вождем “роз’єданого племені” з гітлерівської зовнішньої політики 1930-х років, спроба її практичної реалізації в Україні, яка провалилася, стали *апофеозом чвертьстолітнього геопсихологічного божевілья.*

Андрій Піонтковський : “Україна пішла назавжди” // Вечірня Полтава. – 2017. – 12 лип. – С. 4.

Корупція

ворог України, що рівний російській агресії

Глава МЗС Литви: корупція – це *ворог України, що, можливо, рівний російській агресії* [Електронний ресурс] // Закарпаття онлайн. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 13.12.2017).

найбільша перепона до європейської мрії

Таким чином, *найбільшою перепоною до європейської мрії* залишається навіть не “гібридна війна”, а корупція ...

Льовін М. Політичний рубікон Президента / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 4.

одвічна каїнова печать нашої страдної землі

Таким чином, найбільшою перепоною до європейської мрії залишається навіть не “гібридна війна”, а корупція – *одвічна каїнова печать нашої страдної землі...*

Там само.

один із найбільших суспільних подразників

Уже всі розуміють, що скінчити АТО за кілька годин не вдасться; корупція залишається *одним із найбільших суспільних подразників*, а реформи йдуть не так швидко, як того б хотілося.

Пешко К. Політичне рівняння “по-новому”: Гройсман – лідер партії, Яценюк – глава НБУ, Турчинов... [Електронний ресурс] / Катерина Пешко // Главком. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

основний “внутрішній ворог” для подальшого розвитку держави

Комісія з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінська комісія США) назвала корупцію та владу олігархів в Україні *основним “внутрішнім ворогом” для подальшого розвитку держави.*

Олігархи захопили Україну і розкрадають її багатства, – Гельсінська комісія США [Електронний ресурс] // Zaxid.net. – 2017. – 17 жовт. (дата запиту: 20.10.2017).

основний інструмент беззаконня, уседозволеності

І *основний інструмент беззаконня, уседозволеності* — корупція.

Костюченко В. Тичина і ми / Віктор Костюченко // Слово Просвіти. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 11.

“податок”, який суспільство платить за інституційну слабкість та відсутність реального правосуддя

Корупція – *“податок”, який суспільство платить за інституційну слабкість та відсутність реального правосуддя.*

Ляшко О. Український ренесанс – це не мрія, це наш план! / Олег Ляшко // Голос України. – 2017. – 1 верес. – С. 4.

справжня біда української освіти

Це [корупція] – *справжня біда української освіти!*

“Міністерство освіти – найкорумпованіша інституція в державі!”
[інтерв'ю з Романом Дяківим записали Анатолій Левчук і Станіслав Стасенко] // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 5.

Крим

величезна військова база, з повноцінними сухопутним, ВПС і ВМС компонентами

“... Російська Федерація фактично перетворює Крим на *величезну військову базу, з повноцінними сухопутним, ВПС і ВМС компонентами*”, – заявив він [Андрій Парубій].

Коли наші народи діють спільно – вони перемагають : [повідомлення прес-служби та інформаційного управління апарату Верховної Ради] // Голос України. – 2017. – 29 берез. – С. 2.

вибухова речовина

Російський президент відразу підкинув в полум'я російського патріотизму *вибухову речовину* – Крим.

Швець В. Чому торгуємо з ворогом? / Валерій Швець // Літературна Україна. – 2017. – 6 квіт. – С. 5.

військова база

“...Можемо тільки констатувати, що Крим з туристичного півострова перетворюється на *військову базу*...”, – сказала вона [Ірина Геращенко].

Геращенко: Крим перетворюється на військову базу Росії [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 4 лип. (дата запити: 29.08.2017).

військовий форпост для проектування військової сили в Сирії

Що привертає нашу особливу увагу у контексті цього кривавого конфлікту, то це використання Росією окупованого Криму як *військового форпосту для проектування військової сили в Сирії*.

“Росія прагне обміняти мир в Україні на свободу України”: повний текст виступу Порошенка на Генеральній асамблеї ООН [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 30.09.2017).

військовий форпост для проектування російської військової сили в Сирії

Президент України Петро Порошенко заявив, що Росія використовує окупований Крим як *військовий форпост для проектування своєї військової сили в Сирії*.

РФ використовує окупований Крим як форпост для своїх дій у Сирії – Порошенко [Електронний ресурс] // Європейська правда. – 2017. – 20 верес. (дата запити: 27.09.2017).

ганьба Росії

А Крим – це *ганьба Росії*.

“Ми не будемо вам братами, але завжди залишимося друзями” : [підготувала Наталя Яременко] // Голос України. – 2017. – 8 листоп. – С. 12.

де-юре Україна

Крим – *де-юре Україна*.

Думанська М. Тільки в голові Путіна Крим російський: 8 головних думок Джона Керрі для українців [Електронний ресурс] / Марія Думанська // Еспресо. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

дороге задоволення для Росії

За словами Вільяма Тейлора, санкції є болючими для російської економіки, роблячи Крим ... *“дорогим задоволенням” для Росії*.

У Кремлі зрозуміли: Донбас і Крим не варті витрачених зусиль – американський дипломат [Електронний ресурс] // Експрес. online. – 2017. – 17 груд. (дата запиту: 21.12.2017).

загарбана московськими військами територія

Треба вміло, виважено, мудро оцінювати ситуацію на окупованих частинах Донецької та Луганської областей, в Автономній республіці Крим, щоби не образити тих жителів, які за духом є українськими громадянами, але вимушені жити на *загарбаних московськими військами територіях*.

Лизанчук В. Про громадянську позицію і професійні стандарти / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 3–9 серп. – С. 2.

зона випробування найновітнішої російської техніки

Також можемо констатувати факт, що Донбас перетворюється на *зону випробування найновітнішої російської техніки*”, – сказала вона [Ірина Геращенко].

Геращенко: Крим перетворюється на військову базу Росії [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 4 лип. (дата запиту: 29.08.2017).

крадений півострів

На *краденому півострові* і слюзах матерів щастя не побудуєш : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 11 жовт. – С. 5.

надпотужна військова база, яка створює загрозу не Україні, а всім країнам НАТО, цивілізованому світу

“Сьогодні Крим з курорту перетворився на *надпотужну військову базу, яка створює загрозу не Україні, а всім країнам НАТО, цивілізованому світу*”, – заявив український прем'єр.

Гройсман: Росія перетворила Крим із курорту на військову базу [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 25 трав. (дата запиту: 29.08.2017).

найбільша військова база у світі

“Вона [Росія] ... перетворила Крим на *найбільшу військову базу у світі*”, – сказав президент [Петро Порошенко].

Росія перетворила Крим у *найбільшу військову базу в світі*, – Порошенко [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 19 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

найнебезпечніший для української мови регіон

З наведених мною даних про українську мову в журналах випливає, що серед *найнебезпечніших для української мови регіонів* опинилися не лише анексований Крим і окупований Донбас...

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр “Просвіта”, 2017. – С. 29.

не єдиний напрямок для наступу на материкову частину

Крим – *не єдиний напрямок для наступу на материкову частину*.

Крим – не єдиний напрямок для наступу на Україну, – військовий експерт [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 29 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

не єдиний напрямок для наступу на Україну

Крим – *не єдиний напрямок для наступу на Україну*, – військовий експерт [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 29 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

незаконно анексований Росією український півострів

Постійний представник України при Раді Європи Дмитро Кулеба прокоментував виступ президента Чехії Мілоша Земана на сесії ПАРЄ щодо *незаконно анексованого Росією українського півострова*, заявивши, що Крим не продається.

Клімкін про скандальну заяву Земана: це виступ актора [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 10 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

непідйомна ноша для Москви

За переконанням президента [Петра Порошенка], Україна змусить Росію добровільно відмовитися від анексованого Криму, зробивши півострів *“непідйомною ношею” для Москви*.

Будерацький Є. Єврореферендуму – так, достроковим виборам – ні: про що говорив Порошенко в посланні [Електронний ресурс] / Євген Будерацький // Українська правда. – 2017. – 7 верес. (дата запиту: 11.09.2017).

непідйомний тягар для Москви

Глава держави [Петро Порошенко] переконаний, що треба створити умови, коли півострів стане *для Москви непідйомним тягарем*.

Із щорічного послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році” // Голос України. – 2017. – 8 верес. – С. 4.

об’єкт величезного числа фантомних болів та імперських комплексів для значної частини населення Росії

А от Крим став *об’єктом величезного числа фантомних болів та імперських комплексів для значної частини населення Росії*.

Навчитися відчувати чужий біль : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 22 листоп. – С. 5.

один із найбільших викликів у стосунках з Росією

В майбутньому Крим та Донбас будуть *одними з найбільших викликів у стосунках з Росією*.

Думанська М. Тільки в голові Путіна Крим російський: 8 головних думок Джона Керрі для українців [Електронний ресурс] / Марія Думанська // Еспресо. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

окупований півострів

Однак переміщення Умерова і Чийгоза означає, що їм заборонено жити на *окупованому півострові* [Криму].

Умеров і Чийгоз працюватимуть у Києві – Чубаров [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

острів несвободи

Крим уже перетворився на *острів несвободи*, де за особисту думку, висловлену привселюдно, можна одержати кримінальну справу, обшуки, суд, строк і заборону на професію.

Колишев Є. Острів несвободи / Євген Колишев // Голос України. – 2017. – 27 верес. – С. 9.

повністю закрыта від світу ізольована територія

І. Геращенко закликала представників Португалії не залишати без уваги ситуацію з окупованим Кримом, який сьогодні залишається *повністю закрытою від світу ізольованою територією*...

Не залишати без уваги ситуацію з окупованим Кримом : [прес-служба Першого заступника Голови Верховної Ради України] // Голос України. – 2017. – 12 лип. – С. 4.

російське вторгнення в Україну

Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр заявив, що *російське вторгнення в Україну* [окупація Криму] залишається “відкритою раною” у відносинах Росії і Німеччини.

Штайнмаєр назвав російське вторгнення в Україну “відкритою раною” у відносинах Росії та Німеччини [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

спірна територія

Рощенко О. “New York Times” назвала Крим *спірною територією* [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 13 листоп. (дата запису: 15.11.2017).

територія несвободи

На інфографіці Крим зображено синім кольором – як *територія “несвободи”*.

Навколо карти Freedom House з “російським” Кримом почався скандал [Електронний ресурс] // Апостроф. – 2017. – 2 лют. (дата запису: 29.08.2017).

територія репресій

Він [Петро Порошенко] назвав півострів [Крим] *“територією репресій”*. Кізілов Є. Порошенко закликає створити міжнародну групу з деокупації Криму [Електронний ресурс] / Євген Кізілов // Українська правда. – 2017. – 20 верес. (дата запису: 27.09.2017).

територія страху та безправ'я

Нагадуючи про третю річницю окупації Кремлем Автономної Республіки Крим, голова парламенту [Андрій Парубій] наголосив, що сьогодні Кримський півострів – це *територія страху та безправ'я*.

Коли наші народи діють спільно – вони перемагають : [повідомлення прес-служби та інформаційного управління апарату Верховної Ради] // Голос України. – 2017. – 29 берез. – С. 2.

територія суцільної дискримінації, де відбуваються системні порушення прав людини

“Окуповані території Криму і Донбасу – це *території суцільної дискримінації, де відбуваються системні порушення прав людини*”, – зауважив він [Павло Клімкін].

Ми повернемося в Крим: за це треба боротися на всіх міжнародних майданчиках // Голос України. – 2017. – 2 берез. – С. 2.

тимчасово окупована територія України

Такий варіант був категорично неприйнятний для української сторони, адже Автономна Республіка Крим є *тимчасово окупованою територією України* і тому застосування норм згаданої Європейської конвенції є неможливим у рамках однієї держави.

В Україну з окупованого Криму перемістили 12 в'язнів [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 17 берез. (дата запису: 29.08.2017).

частина Росії

У відповідь на ажіотаж у ЗМІ з цього приводу Freedom House пояснила, що не оцінює територію Криму як *частину Росії*.

Навколо карти Freedom House з “російським” Кримом почався скандал [Електронний ресурс] // Апостроф. – 2017. – 2 лют. (дата запису: 29.08.2017).

Латвія

піонер у забороні комуністичних символів на пострадянському просторі

Саме Латвія є *піонером у забороні комуністичних символів на пострадянському просторі*, така заборона існує в країні ще з 1991 року.

Лебідь Н. Пекельний ювілей: сучасна Росія готується відзначити сторіччя Жовтневої революції. І це привід замислитися, чому комунізм у світі не засуджується так само, як нацизм / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 7 листоп. – С. 4.

Літо 2014-го року

перший рік російсько-української війни

Гарячим літом 2014-го року, *першого року російсько-української війни*, я познайомився з ним [Хантером].

Жолдак Б. На війні, як на війні / Богдан Жолдак // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 15.

Львівське сміття

смітцева блокада Львова

Ми [львів'яни] пробули в *смітцевій блокаді* більше року.

Садовий: Для президента прізвище Саакашвілі сьогодні звучить у голіві дуже часто : [розмову вели Євген Будерацький, Роман Кравець] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

смітцева блокада Львова

Хочу подякувати ієрархам усіх церков – і патріарху Філарету, і Святославу, і всім конфесіям: протестантам, мусульманам, іудеям, які спільно звернулися до керівництва держави, до президента, до прем'єра з вимогою припинити *смітцеву блокаду Львова*.

Там само.

Львівський vs банк

“дочка” російського Сбербанку

Тігіпко планує купити “*дочку*” російського Сбербанку [Львівський vs банк] [Електронний ресурс] // Економічна правда : сайт газети. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 25.09.2017).

Майдан

більше ніж засіб для побудови власної кар'єрної драбини

Спочатку, зимою 2016 року, до нього [Міхеїла Саакашвілі] хитнулась певна частина активно налаштованих українців, тих, для кого Майдан – то ... *більше ніж засіб для побудови власної кар'єрної драбини.*

Тихий С. Чужий серед чужих, або Казус Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Тихий // Укрінформ. – 2017. – 26 лип. (дата запити: 13.09.2017).

єдина подія, заради якої варто було народитися й жити

Романюк Н. “Майдан – це *єдина подія, заради якої варто було народитися й жити*” / Надія Романюк // Україна молода. – 2017. – 21 лют. – С. 6–7.

жахалка для Росії

... Майдан для Росії є жахалкою...

Пономарьов: Є чутки, що Медведєв – дружина Путіна [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 07.11.2017).

живе, яскраве і дуже ефективне втілення нової, сучасної, справедливої, єдиної й непереможної України

Майдан став, по суті, *живим, яскравим і дуже ефективним втіленням нової, сучасної, справедливої, єдиної і непереможної України.*

Парубій І. Звернення Голови Верховної Ради України / Андрій Парубій // Голос України. – 2017. – 21 листоп. – С. 1.

локальний процес, який не йде далі вулиці Грушевського

І віце-прем'єр Грузії Каха Каладзе заявляє, що в Україні нічого особливого не відбувається, Майдан – це *локальний процес, який не йде далі вулиці Грушевського.*

Давид Сакварелідзе: “Порошенко смажив Саакашвілі на слабкому вогні, поливаючи брудом” [Електронний ресурс] // Українська служба швидких новин. – 2017. – 30 лип. (дата запити: 12.09.2017).

народне волевиявлення

Це [Майдан] було *народне волевиявлення*, що вилилося в неконтрольовану протидію владі.

Навчитися відчувати чужий біль : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 22 листоп. – С. 5.

не лише Київ, це ціла Україна

Голова Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович відзначив, що презентоване видання є своєрідним дзеркалом сучасності: “Книга «Майдан від першої особи» дуже важлива з історичної точки зору, для того, щоб показати, що Майдан – це *не лише Київ, це ціла Україна...*”

Левинський А. Майдан від першої особи: географія спогадів / Ана-
толь Левинський // Літературна Україна. – 2017. – 6 груд. – С. 1.

не лише слово тюркського походження

Спочатку, зимою 2016 року, до нього [Міхеїла Саакашвілі] хитнулася певна частина активно налаштованих українців, тих, для кого Майдан – то *не лише слово тюркського походження...*

Тихий С. Чужий серед чужих, або Казус Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Тихий // Укрінформ. – 2017. – 26 лип. (дата запити: 13.09.2017).

один із найяскравіших проявів звитяги українського народу

Майдан для мене [Олега Мусія] залишиться *одним із найяскравіших проявів звитяги українського народу.*

Тоді ще не розуміли, що нас очікує справжня боротьба з гібридною агресією : [підготував Сергій Мельник] // Голос України. – 2017. – 21 листоп. – С. 2.

початок еволюційного процесу

Ще одне, на чому постійно наголошую: Майдан, Революція Гідності стали *початком еволюційного процесу.*

Нам треба навчитися бачити свої перемоги : [інтерв'ю з Софією Фединою провела Надія Гербовка] // Голос України. – 2017. – 8 листоп. – С. 7.

приклад суспільної самоорганізації

Обидва [Майдани] були *прикладом суспільної самоорганізації.*

Грицак Я. Я не бачу об'єктивних причин, чому Україна не може досягти успіху [Електронний ресурс] / Ярослав Грицак // Українська правда. Вибори. – 2017. – 11 жовт. (дата запити: 13.10.2017).

просто реакція народу, якому геть набридло правління негідників

Майдан – *просто реакція народу, якому геть набридло правління ... негідників...*

Тест на совість : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 16 серп. – С. 5.

своєрідна українська форма громадянської непокори

На знак протесту українці масово вийшли на Майдан як *своєрідну українську форму громадянської непокори.*

Куйбіда В. Українська революція: сто років протистояння московській деспотії // Василь Куйбіда // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 9.

сильний і радикальний протест

До того, як Майдан став досить *сильним і радикальним протестом*, багато роботи із забезпечення протесту відбувалося в юридичній площині.

Закревська про справи Майдану: якщо не буде правосуддя – буде самосуд: [інтерв'ю з Євгенією Закревською провела Дарина Рогачук] // Українська правда. Вибори. – 2017. – 23 листоп. (дата запиту: 24.11.2017).

справжня революція

Ваш Майдан був *справжньою революцією*...

Навчитися відчувати чужий біль : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 22 листоп. – С. 5.

унікальна подія для держави

Писала [Лінда Норріс у своєму блозі 1 грудня 2013 року], здавалось би, прості речі: вона би відкрила двері музею протестувальникам, напоїла би їх чаєм, забезпечила би для них освітні програми, зайнялася би зібранням свідчень, історичних речей, бо це *унікальна подія для держави*.

Ігор Пошивайло: “Маємо допомогти вибудувати ідентичність українців” : [спілкувався Едуард Овчаренко] // Слово Просвіти. – 2017. – 24–30 серп. – С. 3.

Майдан Незалежності в Києві

головний майданчик для протестів

Головним майданчиком для протестів став Майдан Незалежності у Києві.

Сукач Н. Куди поділися лідери Помаранчевої революції: від Майдану до сьогодні [Електронний ресурс] / Настя Сукач // Телеканал новин “24”. – 2017. – 22 листоп. (дата запиту: 18.01.2017).

Медична галузь в Україні

символ корупції

Після затримання на хабарі заступника міністра охорони здоров'я президент України Петро Порошенко заявив, що медична галузь в Україні завжди була *символом корупції*.

Символ корупції: США допоможе і з медициною [Електронний ресурс] // Кореспондент.net. – 2016. – 13 лип. (дата запиту: 29.09.2017).

Медична реформа 2017 року в Україні

геноцид української нації

Юлія Тимошенко: Медична реформа – це *геноцид української нації*.

Кульчицький С. Словничок українського популіста-2017 [Електронний ресурс] / Сашко Кульчицький // Українська правда. – 2017. – 30 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

зловісний експеримент над українцями

Медична реформа, яка зараз на розгляді у Верховній Раді, – це “зловісний експеримент над українцями”.

Богомолець назвала медичну реформу “спланованим геноцидом українців” [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 15 верес. (дата запити: 11.10.2017).

імітація змін

Корж А. Медична реформа: шокова терапія чи *імітація змін*? / Анна Корж // Сила Громад. – 2017. – 1–30 черв. – С. 1, 3.

реальний шанс змінити систему охорони здоров'я

Медична реформа – це *реальний шанс змінити систему охорони здоров'я*, – наголосив заступник голови фракції Блоку Петра Порошенка Сергій Березенко.

Шевчук Ю. Головне гасло медичної реформи – гроші йдуть за пацієнтом / Юліана Шевчук // Голос України. – 2017. – 18 жовт. – С. 2.

революція гідності в медицині

“Ця реформа [реформа в українській медицині] – це *революція гідності у медицині*, бо гідність лікаря і гідність пацієнта – у центрі змін, які ми розпочнемо уже найближчим часом”, – ідеться у повідомленні, опублікованому після ухвалення парламентом закону про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів.

МОЗ: реформа – це *революція гідності у медицині* [Електронний ресурс] // ВВС Україна. – 2017. – 19 жовт. (дата запити: 26.10.2017).

спланований геноцид українців

[Ольга] Богомолець назвала медичну реформу “*спланованим геноцидом українців*” [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 15 верес. (дата запити: 11.10.2017).

цинічний і спланований геноцид українців

“Це [медична реформа] – *цинічний і спланований геноцид українців*, яких хочуть змусити продавати останнє майно, щоб не померти і продовжити собі чи своїм дітям життя”, – підкреслює Богомолець.

Богомолець назвала медичну реформу “спланованим геноцидом українців” [Електронний ресурс] // Гордон. – 2017. – 15 верес. (дата запити: 11.10.2017).

шокова терапія

Корж А. Медична реформа: *шокова терапія* чи імітація змін? / Анна Корж // Сила Громад. – 2017. – 1–30 черв. – С. 1, 3.

Меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності

відкрита динамічна інституція нового покоління, що базується на подіях минулого і спрямовується у майбуття, слугує авторитетною платформою для рефлексій над темою свободи та осмислення масштабних історичних процесів

Музей Революції Гідності має стати ... відкритою динамічною інституцією нового покоління, що базується на подіях минулого і спрямовується у майбуття, слугує авторитетною платформою для рефлексій над темою свободи та осмислення масштабних історичних процесів.

Ігор Пошивайло: “Маємо допомогти вибудувати ідентичність українців” : [спілкувався Едуард Овчаренко] // Слово Просвіти. – 2017. – 24–30 серп. – С. 3.

майданчик для переосмислення масштабних історичних процесів

[Ми хочемо, щоб цей Музей був не політичним проектом, не музеєм про минуле.] *А майданчиком для переосмислення масштабних історичних процесів...*

Там само.

не музей про минуле

Ми хочемо, щоб цей Музей був ... *не музеєм про минуле.*

Там само.

не політичний проект

Ми хочемо, щоб цей Музей був *не політичним проектом...*

Там само.

платформа для діалогу й активації громадських ініціатив

[Ми хочемо, щоб цей Музей був не політичним проектом, не музеєм про минуле.] ... *щоб цей музей був платформою для діалогу і активації громадських ініціатив.*

Там само.

Митна служба України

символ абсолютного владного свавілля, розбещеності і фантастичного збагачення

Митниця і податкова в новітній історії України стали *символами абсолютного владного свавілля, розбещеності і фантастичного збагачення.*

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

Міжнародний конкурс імені Петра Яцика

найбільший і найрезонансніший проект в Україні і діаспорі за всі роки нашої незалежності

Міжнародний конкурс з української мови ім. П. Яцика – *найбільший і найрезонансніший проект в Україні і діаспорі за всі роки нашої незалежності.*

Слабошпицький М. Міністрові культури Євгенові Нищуку / Михайло Слабошпицький // Слово Просвіти. – 2017. – 13– 19 квіт. – С. 5.

Міністерство освіти і науки України

найкорумпованіша інституція в державі

Я [Роман Дяків] не одноразово казав, що Міносвіти – *найкорумпованіша інституція в державі*, яка до того ж підтримує свавільні кадрові рішення.

“Міністерство освіти – найкорумпованіша інституція в державі!” [інтерв’ю з Романом Дяківим записали Анатолій Левчук і Станіслав Стасенко] // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 5.

Міністерство охорони здоров’я

міністерство смерті

Івасюк П. У. Супрун створила та очолює “*міністерство смерті*” в Україні – С. Кравченко [Електронний ресурс] / Петро Івасюк // UNN : українські національні новини. – 2017. – 16 січ. (дата запиту: 17.01.2017).

наш новий Майдан

Ми вважаємо що міністерство [охорони здоров’я] – це *наш новий Майдан*. [Ми шукаємо людей, які, так само, як і на Майдан, не прийшли за грошима або славою.]

Супрун: МОЗ – *це наш новий Майдан* : [розмову вів Роман Лебідь] [Електронний ресурс] // ВВС Україна. – 2017. – 19 січ. (дата запиту: 26.10.2017).

Мінські угоди

війна на десятиліття

“...Бо Мінські угоди – це *війна на десятиліття*”.

Не посоромити слави Героїв, захистити майбутнє дітей... // Свобода. – 2017. – 21– 27 верес. – С. 2.

кабала для України

Але, слава тобі Боже, головні дипломати і посадові особи всіх країн світу не визнають Мінські угоди і називають їх *кабалою для України*.

Саакашвілі як криголам революції Кучми-Пінчука або карколомне фіаско Авакова та Порошенка [Електронний ресурс] // УНА-УНСО. – 2017. – 13 верес. (дата запити: 02.01.2018).

“Мінський капкан”

Сьогодні можна, звичайно, запитати: а що дав нам цей “Мінський капкан” [Мінські угоди], у якому опинилася Україна, але який гарантував відносно безпеку?

Мороз В. Солом’яний бичок у “Мінському капкані” [Електронний ресурс] / Віктор Мороз // Українська правда. – 2017. – 12 жовт. (дата запити: 13.10.2017).

план капітуляції України

У 2014 році Путін готував цей план [Мінські угоди] як *план капітуляції України*, за мовчанки ЄС, в якому ключовим було зупинити гарячу фазу конфлікту.

Путін готував Мінські угоди як *план капітуляції України*, – Герашенко [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 8 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

Місто Будапешт

проблемний партнер для Києва

Будапешт завжди був *проблемним партнером для Києва*, але такого напруження між сусідами ще не спостерігалося.

Купцова А. Заклятий сусід: навіщо Угорщина “атакує” Україну? [Електронний ресурс] / Аліна Купцова // Обозреватель. – 2017. – 11 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

Місто Київ

головний двигун усіх акцій

[Дангадзе (Сіверіон) кілька разів наголошував, що протестні акції малочисельні і без оплати ніхто не горить бажанням.] Головне, що інертний *головний двигун усіх акцій* – Київ.

Жолобович І. Порошенко vs Саакашвілі: хто тут зрадник? [Електронний ресурс] / Інна Жолобович // Телеканал новин "24". – 2017. – 5 груд. (дата запити: 06.12.2017).

не така вже цяця, щоб їй було дозволено ігнорувати с. 10 Конституції України

Столиця [місто Київ] – *не така вже цяця, щоб їй було дозволено ігнорувати с. 10 Конституції України.*

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр "Просвіта", 2017. – С. 29.

Місто Львів

місто з міцними українськими традиціями

Ідеться про Західний регіон, зокрема Львів як *місто з міцними українськими традиціями.*

Гринів О. Лікування від валуєвського лінгвоциду / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 3.

Місто Рівне

Бурштинова республіка

... Перший російський канал договорився до того, що заявив, що в самому місті "давно процвітає нелегальний видобуток бурштину, за що Рівне вже прозвали *Бурштиновою республікою*".

Позняк-Хоменко Н. Привид "Бурштинової республіки": проплачені мітинги у Рівному організувалися за гроші Миколи Азарова / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. – 2017. – 16 трав. – С. 3.

Місто Севастополь

центр розповсюдження у Криму проросійських настроїв

Практично місто впродовж 23-х років було *центром розповсюдження у Криму проросійських настроїв.*

Андрущенко О. Свідок зрадника: варяги в Севастополі / Олександр Андрущенко // Слово Просвіти. – 2017. – 13– 19 лип. – С. 3.

Місто Хмельницький

найкорумпованіше місто України

Хмельницький визнано *найкорумпованішим містом України.*

Хмельницький сайт новин Подільська.інфо [Електронний ресурс] // Facebook : [сторінка Хмельницького сайту новин Подільська.інфо]. – 2017. – 21 квіт. (дата запити: 08.11.2017).

Мова

лакмус патріотизму і принциповості

Костюк С. Мова як *лакмус патріотизму і принциповості* / С. Костюк // Свобода. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 7.

Мовна політика

найуніверсальніша політика

Мовна політика належить до *найуніверсальніших політик*, бо вона охоплює всі сфери суспільного життя, а її суб'єктами і об'єктами є чи не найбільша частина активних і пасивних членів суспільства.

Пилипчук Д. Про дозу дьогтю в бочці меду: статистика українського друку на тлі гібридної війни / Дмитро Пилипчук. – К. : Видавничий центр “Просвіта”, 2017. – С. 31.

Мовне питання в Україні

завжди дразлива тема

Мовне питання в Україні *завжди* було *дразливою темою*, особливо в політиці.

Позняк-Хоменко Н. Лариса Ніцой: “Через мову народ стає самодостатнім”: відома письменниця та громадська діячка – про нові гуманітарні законопроекти, маніпуляції та загравання з людьми / Наталка Позняк-Хоменко // Зоря Полтавщини. – 2017. – 18 лип. – С. 13.

одна з найболючіших проблем України

Незначна, на перший погляд, зміна, що з'явилась в останній момент перед прийняттям документа, стосується *однієї з найболючіших проблем України* – мовного питання.

Пешко К. “Мовна бомба”: з травня всі чиновники почнуть говорити українською [Електронний ресурс] / Катерина Пешко // Главком. – 2016. – 18 січ. (дата запиту: 27.09.2017).

Мовний Майдан

передвісник Євромайдану

Є чимало публікацій, що висвітлюють історію створення законопроекту С. Ківалова та В. Колесніченка, маніпулятивне використання в ньому “Європейської хартії регіональних і міноритарних мов”, порушення процедури його ухвалення у Верховній Раді і спричинений законом протестний громадський рух, так званий Мовний Майдан, який став *передвісником Євромайдану*.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛІО»”, 2017. – С. 144– 145.

Молдова

жертва російської агресії

“Уже три країни пострадянського простору стали *жертвами російської агресії* – Молдова, Грузія та Україна...” – апелюють народні депутати.

Торгівля з окупованими територіями не здатна зупинити агресію // Голос України. – 2017. – 28 лип. – С. 3.

Національне антикорупційне бюро України [НАБУ]

явний об’єкт претензій, дорікань та обвинувачень з президентського крила (Генеральної прокуратури України [ГПУ])

Таким чином, і САП, і НАБУ стали, з одного боку, явним об’єктом претензій, дорікань та обвинувачень з президентського крила (ГПУ), а з іншого боку, їх підкреслено підтримує Захід

Торба В. Хто помирить ГПУ та НАБУ? [Електронний ресурс] / Валентин Торба // День. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 07.12.2017).

Національний банк України

улюбленець українців

У передостанній день старого року *улюбленець українців* Національний банк підготував для підданих із числа юридичних осіб на правду неприємний сюрприз.

Ганський О. Грабунок біля каси / Олег Ганський // Україна молода. – 2017. – 11 січ. – С. 6.

Небесна Сотня

вічні сльози

“Небесна Сотня” – це *вічні сльози*, тому що немає нічого важливішого на світі за людське життя.

Навчитися відчувати чужий біль : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 22 листоп. – С. 5.

Незаконний видобуток бурштину в Україні

бурштинова кампанія

Тож вже за рік часу на Волині розпочалась справжня “бурштинова кампанія”.

Бурштиновий дерибан: хто намагається прибрати до рук коштовний бізнес на Волині? [Електронний ресурс] // Під прицілом. – 2014. – 27 листоп. (дата запиту: 31.07.2017).

бурштиновий дерибан

Бурштиновий дерибан: хто намагається прибрати до рук коштовний бізнес на Волині? [Електронний ресурс] // Під прицілом. – 2014. – 27 листоп. (дата запиту: 31.07.2017).

бурштиновий промисел

Тож *бурштиновий промисел* також виявився серед числа перспективних.

Бурштиновий дерибан: хто намагається прибрати до рук коштовний бізнес на Волині? [Електронний ресурс] // Під прицілом. – 2014. – 27 листоп. (дата запиту: 31.07.2017).

бурштинові війни

Лемєнов О. *Бурштинові війни*: дерибан по-житомирськи [Електронний ресурс] / Олександр Лемєнов // Антикор. – – 2017. – 22 трав. (дата запиту: 31.07.2017).

коштовний бізнес

Бурштиновий дерибан: хто намагається прибрати до рук *коштовний бізнес* на Волині? [Електронний ресурс] // Під прицілом. – 2014. – 27 листоп. (дата запиту: 31.07.2017).

незаконний бурштиновий бізнес

Тож наразі найбільше питання полягає в тому – хто реально тримає під контролем *незаконний бурштиновий бізнес* в області і хто поклав око на це.

Бурштиновий дерибан: хто намагається прибрати до рук коштовний бізнес на Волині? [Електронний ресурс] // Під прицілом. – 2014. – 27 листоп. (дата запиту: 31.07.2017).

Незаконний видобуток бурштину-сирцю в Рівненській області

бурштинова АТО

Місцеві мешканці вже назвали це [незаконний видобуток бурштину-сирцю в Рівненській області] *бурштиновою АТО*, прогножуючи, що

вкотре постраждають “стрілочники”, а не ті, хто кришує бурштиновий бізнес...

Юркова О. Бурштинова АТО // Голос України. – 2017. – 10 берез. – С. 16.

Неформальна депутатська група

майданчик для обміну інформацією і пошуку шляхів мирного врегулювання війни на Донбасі

В парламенті працює неформальна депутатська група “Мінська платформа”, яка стала важливим *майданчиком для обміну інформацією і пошуку шляхів мирного врегулювання війни на Донбасі*.

Звіт Першого заступника Голови Верховної Ради України, Уповноваженого Президента України з мирного врегулювання ситуації у Донецькій та Луганській областях Ірини Геращенко за шосту сесію Верховної Ради VIII скликання: [інформаційне повідомлення апарату Верховної Ради України] // Голос України. – 2017. – 27 лип. – С. 2.

Нова [потенційна] партія Юрія Луценка – Олександра Турчинова

своєрідний проект “Анти-Юля”

Тож нова [потенційна] партія [Юрія] Луценка – [Олександра] Турчинова може стати *своєрідним проектом “Анти-Юля”*, який буде товктися на її полі та при цьому мінімально завдавати електоральні збитки БПП.

Лебідь Н. Союз “сили”: навіщо Луценку та Турчинову власний політ-проект / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 22 серп. – С. 6.

Новий вид російських військ в Україні

іхтамнети

За його [Вадима Трюхана] словами, найстрашніше, що такі шизофреніки або, як їх називають *“іхтамнети”*, спокійно розгулюють не тільки в зоні АТО, а й по мирній території України, розповідаючи шизофренічні байки про утиски російськомовних громадян в Україні та про злочинну владу.

Кравцев С. Дипломат: на Донбасі люди хворіють шизофренією [Електронний ресурс] / Сергей Кравцев // Replyua. – 2017. – 27 квіт. (дата запиту: 04.08.2017).

Об'єднання політичних партій “БПП” та “Народного фронту”

союз вужа з їжаком

Також Геращенко висловив великі сумніви в об'єднанні БПП та “Народного фронту” в єдину партію, порівнявши це з *союзом вужа з їжаком*.

Вуєць П. Другий “Народний фронт”: як проти Порошенка грають “любі друзі” Яценюка [Електронний ресурс] / Павло Вуєць, Наталія Сокирчук // Главком. – 2017. – 4 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Олігархія

головний внутрішній ворог у країні

Націоналісти оголосили війну олігархії, саме її вони вважають *головним внутрішнім ворогом у країні*.

“Свобода” – єдина намагається ускладнити життя олігархам // Свобода. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 5.

Офіс генеральної прокуратури України

Мекка для українського (переважно провладного) політикуму

Незважаючи на Революцію Гідності, самопожертву Небесної Сотні та фронтові перипетії, офіс Генеральної прокуратури України, як і в часи Януковича, перетворився на своєрідну Мекку для українського (переважно провладного) політикуму.

Льовін М. Як депутати до Луценка на прощу ходять / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 20 квіт. – С. 4.

Паркан на Банковій

символ неволі й деспотії

31 жовтня 2005 р. зо п'ять десятків людей пікетували адміністрацію Президента Ющенка, точніше, паркан перед нею, з вимогою знести *символ неволі й деспотії*.

Бондаренко О. За Парканом / Олена Бондаренко // Слово Просвіти. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 5.

символ свавілля і диктатури влади та її “двічі несудимого” ставленника

Під час Помаранчевої революції паркан на Банковій набув особливо рельєфних обрисів *символу свавілля і диктатури влади та її “двічі несудимого” ставленника* [Віктора Януковича].

Там само.

Партія регіонів

звичайнісінька злочинна організація з розгалуженою системою відмивання коштів

...насправді Партія регіонів була *звичайнісінькою злочинною організацією з розгалуженою системою відмивання коштів*.

Лещенко С. Привести Януковича до влади коштувало десятки мільйонів доларів [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 1 черв. (дата запити: 11.08.2017).

злочинний легіон

Ми щось подібне бачили, ми вже пережили Януковича і той *злочинний легіон*, що звався його партією і його владою.

Мотрич К. “Чия земля?..” / Катерина Мотрич // Слово Просвіти. – 2017. – 6–12 квіт. – С. 2.

п’ята колона

Саме завдяки підривної діяльності Росії та проросійським мас-медіа всередині України населення найбільш русифікованих областей, яке значно менше, ніж українськомовне, піддається впливові пропаганди, привело на владу *п’яту колону* – Партію регіонів на чолі з Януковичем.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛІО»”, 2017. – С. 231.

Пенсійна реформа в Україні

грабунок імені Міжнародного валютного фонду [МВФ]

Сергій Каплін: Пенсійна реформа – це *грабунок імені МВФ* [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 19 верес. (дата запити: 27.09.2017).

пенсійний геноцид

Вона [Юлія Тимошенко] заявила: “Це не [пенсійна] реформа, це *пенсійний геноцид!*”

Михальченко А. Що чекає на Україну, якщо до влади придуть політики-популісти? [Електронний ресурс] / Анастасія Михальченко // Зрада. – 2017. – 28 верес. (дата запити: 05.12.2017).

цинічний обман українців

Пенсійна реформа – *цинічний обман українців*.

Там само.

Період правління Віктора Януковича

доба “кровосісів” і “шлеперів”

Доба “кровосісів” і “шлеперів”.

Романюк Р. Пропало все, Куля в лоб та Я від Кононенка: головні політичні меми України [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 28 серп. (дата запити: 29.08.2017).

Печерський районний суд м. Києва

чи не найжирніша суддівська парафія нашої держави

[Те, що судова система України просякнута кумівством – не секрет.] Як у краплі води це видно на прикладі Печерського райсуду – *чи не найжирніший суддівській парафії нашої держави*.

Сидорук С. Невловимий Карлсон Саакашвілі [Електронний ресурс] / Сергій Сидорук // Новий погляд: інтернет-видання. – 2017. – 18 груд. (дата запити: 23.12.2017).

Північні райони Рівненщини

бурштиновий Лас-Вегас

Бондар Д. *Бурштиновий Лас-Вегас* Рівненщини: попри роки обіцянок, дерибан земель і бурштину триває [Електронний ресурс] / Дмитро Бондар // Четверта влада: інформаційно-аналітичний портал. – 2017. – 18 січ. (дата запити: 31.07.2017).

Підкарпатська Русь

фейкова республіка

Завербованим українцям давали вказівку проводити мітинги на підтримку автономії області та створення *фейкової республіки* “Підкарпатська Русь”.

Лебідь Н. Пристрасті по автономії: навіщо Угорщина “лякає” Україну натяками на автономію своєї діаспори? / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 4 квіт. – С. 4.

Позбавлення українського громадянства Міхеїла Саакашвілі

акт відчаю і страху перед власним народом

Зухвалий антиконституційний крок [Петра] Порошенка можна тлумачити як *акт відчаю і страху перед власним народом*.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

важкий удар по іміджу України

[Ось що я думаю про позбавлення президентом України Петром Порошенком Михайла Саакашвілі українського громадянства:] Це – *важкий удар по іміджу України*, яка через такі рішення влади скочується у чорну прірву переслідування тих, хто думає інакше, критикує владу, хоче змін на краще.

Громадянство України не може бути іграшкою! – В.Наливайченко [Електронний ресурс] / Універсальна газета. – 2017. – 26 лип. (дата запити: 30.07.2017).

ганебна пляма на репутації України

[Ігор] Коломойський, [Міхеїл] Саакашвілі про позбавлення громадянства: *ганебну пляму на репутації України* [Електронний ресурс] // Новини 24. – 2017. – 27 лип. (дата запити: 11.09.2017).

зухвалий антиконституційний крок [Петра] Порошенка

Зухвалий антиконституційний крок [Петра] Порошенка можна тлумачити як акт відчаю і страху перед власним народом.

Льовін М. Дежавю чи диктатура? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 4.

тиха розправа над опонентом

...щойно відбулася банальна *“тиха розправа” над опонентом*.

Там само.

Політична корупція [в Україні]

найстрашніша хвороба нинішньої України

Політична корупція – *найстрашніша хвороба нинішньої України*.

Політична корупція: затримані “касири” депутата Капліна [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 30 трав. (дата запити: 05.09.2017).

Політична партія “Батьківщина”

харизматично-вождистська партія

[Наразі мовиться не про “канівську четвірку” – а про “шегинський *квартет*”, який склали очільники чотирьох парламентських і позапарламентських політичних сил (...екс-прем’єр Юлія Тимошенко [“Батьківщина”], мер Львова Андрій Садовий [“Самопоміч”], экс-глава СБУ Валентин Наливайченко [“Справедливість”], іммігрант Міхеїл Саакашвілі [“Рух нових сил”].) Це – *харизматично-вождистські партії*, створені під конкретну особу: экс-прем’єра Юлію Тимошенко (“Батьківщина”), мера Львова Андрія Садового (“Самопоміч”)...

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

Політична партія “Блок Петра Порошенка «Солідарність»”

безголова партія влади

Вуєць П. *Безголова партія влади*: що відбувається з БПП? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 10 жовт. (дата запиту: 05.12.2017).

бренд із негативною капіталізацією

Він [експерт Андрій Золотарьов] ... додав, що туди ж спробують “втягнути” і “Народний фронт”, який, як і БПП, вже є *брендом з негативною капіталізацією*, і альтернатив має небагато.

Пешко К. Політичне рівняння “по-новому”: Гройсман – лідер партії, Яценюк – глава НБУ, Турчинов... [Електронний ресурс] / Катерина Пешко // Главком. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

провладна команда

Справа сина [Арсена] Авакова може загострити відносини між двома *провладними командами* – “Народним фронтом” і Блоком Петра Порошенка.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

стовідсотково президентський проект

Гройсмана [Володимира] зрозуміти можна: БПП – це *стовідсотково президентський проект*, і кожен, хто його очолить, буде на другорядних ролях.

Вуєць П. Безголова партія влади: що відбувається з БПП? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 10 жовт. (дата запити: 05.12.2017).

таке саме тимчасове явище в політиці, як і Партія регіонів [ПР]

Усі вони [депутати] розуміють, що БПП – *таке саме тимчасове явище в політиці, як і ПР.*

Фірсов Є. У токсичному середовищі [Електронний ресурс] / Єгор Фірсов // Тиждень. ua. – 2017. – 12 січ. (дата запити: 16.11.2017).

уже не найпопулярніший бренд

...БПП сьогодні *вже не найпопулярніший бренд.*

Вуєць П. Безголова партія влади: що відбувається з БПП? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 10 жовт. (дата запити: 05.12.2017).

Політична партія “Відродження”

вуха Коломойського

Вуха Коломойського [партія “Відродження”]

Вуєць П. “Ширка” повертається: як коаліція зваблює екс-“регіоналів” [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 13 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

Політична партія “Вінницькі ініціативи”

містечкова партія, яку свого часу Гройсман створив для того, щоб виграти вибори мера Вінниці, мати більшість у Вінницькій міській раді

Були колись “Вінницькі ініціативи” – *містечкова партія, яку свого часу Гройсман створив для того, щоб виграти вибори мера Вінниці, мати більшість у Вінницькій міській раді.*

Г. Ч. Олег Тягнибок: “Війну перетворили на базар, контрабанда шурує повним ходом...” : з етерів лідера “Свободи” на телеканалах “112” та “news One” / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 4.

Політична партія “Громадянська позиція”

партія відставного полковника

[“Громадянська позиція” А. Гриценка процвітає лише на огульному критиканстві.] *Це партія ... відставного полковника ...*

Трохимчук С. Путінські амеби бунтують / Степан Трохимчук // Слово Просвіти. – 2017. – 10– 16 серп. – С. 9.

партія колишнього міністра оборони, за якого було продано найбільше українського озброєння за ціною брухту

[“Громадянська позиція” А. Гриценка процвітає лише на огульному критиканстві.] Це *партія ... колишнього міністра оборони, за якого було продано найбільше українського озброєння за ціною брухту.*

Там само.

партія одного вождя

[“Громадянська позиція” А. Гриценка процвітає лише на огульному критиканстві.] Це *партія одного вождя, відставного полковника і колишнього міністра оборони, за якого було продано найбільше українського озброєння за ціною брухту.*

Там само.

Політична партія “Народний фронт”

“братська могила” для колишніх “зрадників”

“Народний фронт” вже став *“братською могилою” для ... колишніх “зрадників”, і його виборці потихеньку починають перетікати до Тимошенко.*

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

безперечний аутсайдер за втратою народної довіри

“Народний фронт” – *безперечний аутсайдер за втратою народної довіри...*

Там само.

бренд із негативною капіталізацією

Він [експерт Андрій Золотарьов] ... додав, що туди ж спробують “втягнути” і “Народний фронт”, який ... вже є *брендом з негативною капіталізацією*, і альтернатив має небагато.

Пешко К. Політичне рівняння “по-новому”: Гройсман – лідер партії, Яценюк – глава НБУ, Турчинов... [Електронний ресурс] / Катерина Пешко // Главком. – 2017. – 6 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

валіза без ручки

“Розумієте, «Народний фронт» – це *валіза без ручки...*” – заявив УП один із членів найближчого оточення президента.

Романюк Р. Другий термін Порошенка, або Як збити запал “Народного фронту” [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 24 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

нова партія Яценюка-Турчинова

Нова партія Яценюка-Турчинова [“Народний фронт”] випередила, хай і символічно, пропрезидентський блок, щоправда, серйозно поступившись кількістю мажоритарників.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

партія Майдану

Я є народним депутатом від “Народного фронту” – *партії Майдану*...

Екватор парламенту: думки з приводу: Олена Бойко // Голос України. – 2017. – 15 черв. – С. 2.

партнер президентської політичної сили

Де ключ до розуміння того, що коїться із *партнером президентської політичної сили* [“Народним Фронтом”] ?

Соколовська К. З “нічого” зробити результат. Партійно-виборча розтяжка: гравітація без тяжиння / Карина Соколовська // Україна молода. – 2017. – 26 лип. – С. 4.

провладна команда

Справа сина [Арсена] Авакова може загострити відносини між двома *провладними командами* – “Народним фронтом” і Блоком Петра Порошенка.

Руденко С. Як рюкзаки ледь не посварили Авакова і Порошенка [Електронний ресурс] / Сергій Руденко // Главком. – 2017. – 3 листоп. (дата запиту: 07.11.2017).

сильна команда для складних часів

Я є народним депутатом від “Народного фронту” – *...сильної команди для складних часів*.

Екватор парламенту: думки з приводу: Олена Бойко // Голос України. – 2017. – 15 черв. – С. 2.

суб’єкт політики, здатний самостійно ухвалювати рішення і грати власну гру в майбутньому

Партії [Арсенія] Яценюка [“Народний фронт”] було критично важливо нагадати, що вона – *суб’єкт політики, здатний самостійно ухвалювати рішення і грати власну гру в майбутньому*.

Романюк Р. Втримати фронт: які привіти НФ передав Порошенку на з’їзді [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 13 листоп. (дата запиту: 15.11.2017).

Політична партія "Об'єднання «Самопоміч»"

віце-чемпіон із падіння популярності

Партія Андрія Садового – *віце-чемпіон із падіння популярності*.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з'їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

найбільше розчарування українського парламенту

І я [Олег Синютка] переконаний, що "Самопоміч" – *найбільше розчарування українського парламенту* цього скликання.

Олег Синютка: Самопоміч – *найбільше розчарування українського парламенту* [Електронний ресурс] // ЗІК. – 2017. – 27 лип. (дата запиту: 10.10.2017).

політична сила, яка сьогодні є популістом

"Самопоміч" можна зарахувати до тих *політичних сил, які сьогодні є популістами*.

Там само.

типова ліберальна партія

"Самопоміч" – *типова ліберальна партія*, в неї, відповідно, ліберальний виборець.

Г. Ч. "Україна сьогодні – це той щит, який зупиняє Московію..." : [з відповідей лідера "Свободи" Олега Тягнибока на запитання журналістів на телеканалах "112", ЗІК, "NewsOne"] / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 15–21 черв. – С. 3.

харизматично-вождистська партія

[Наразі мовиться не про "канівську четвірку" – а про *"шегинський квартет"*, який склали очільники чотирьох парламентських і позапарламентських політичних сил (...екс-прем'єр Юлія Тимошенко ["Батьківщина"], мер Львова Андрій Садовий ["Самопоміч"], екс-глава СБУ Валентин Наливайченко ["Справедливість"], іммігрант Міхеїл Саакашвілі ["Рух нових сил"].) Це – *харизматично-вождистські партії*, створені під конкретну особу: екс-прем'єра Юлію Тимошенко ("Батьківщина"), мера Львова Андрія Садового ("Самопоміч")...

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запиту: 14.09.2017).

центристська партія

Ми [політична партія "Самопоміч"] – *центристська партія*...

Садовий: Для президента прізвище Саакашвілі сьогодні звучить у ліві дуже часто : [розмову із Андрієм Садовим вели Євген Будераць-

кий, Роман Кравець] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

Політична партія “Опозиційний блок” (“Опоблок”)

акціонерне товариство з двома основними власниками – Рінатом Ахметовим і Фірташем-Львовочкіним

Партію “Опозиційний блок” можна назвати *акціонерним товариством з двома основними власниками – Рінатом Ахметовим і Фірташем-Львовочкіним*

Кравець Р. Ахметов подав на розлучення: що відбувається в “Опозиційному блоці” [Електронний ресурс] / Роман Кравець, Марія Жартовська // Українська правда. – 2017. – 25 січ. (дата запиту: 10.10.2017).

антидержавна партія

...це не стосується *антидержавних* чи лівих політичних *партій*, тобто наших ідеологічних противників, зокрема “Опозиційного блоку”.

Г. Ч. Олег Тягнибок: “Війну перетворили на базар, контрабанда шурує повним ходом...” : з етерів лідера “Свободи” на телеканалах “112” та “news One” / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 4.

аутсайдер минулих парламентських перегонів

Аутсайдер минулих парламентських перегонів [Політична партія “Батьківщина”) – зараз беззаперечний лідер, хай абсолютні цифри й не надто вражають.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

головний критик Президента

Політолог прогнозує, що політична сила [Юлії] Тимошенко [партія “Батьківщина”) буде зберігати статус *головних критиків президента*, надалі використовувати переважно соціальну проблематику і шукати нові теми для розширення підтримки, можливо, за рахунок молодого майданного електорату.

Там само.

ліва партія

...це не стосується ... *лівих* політичних *партій*, тобто наших ідеологічних противників, зокрема “Опозиційного блоку”.

Г. Ч. Олег Тягнибок: “Війну перетворили на базар, контрабанда шурує повним ходом...” : з етерів лідера “Свободи” на телеканалах “112” та “news One” / Ч. Г. // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 4.

найбільша загадка цього парламенту

Мабуть, *найбільша загадка цього парламенту* – Опозиційний блок.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з'їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

партія Львовочкіна

Партія Львовочкіна [“Опозиційний блок”] сподівається, що сина Авакова судитимуть чесно [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

політсила, яка виступила правонаступницею та спадкоємицею Партії регіонів

...Політсила, яка виступила правонаступницею та спадкоємицею Партії регіонів

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

промосковське угруповання

Перший ефект – своїм екстравагантним поверненням в українську політику [Міхеїл] Саакашвілі вже сплутав на осінь усі плани “Опоблоку” та іншим *промосковським угрупованням*.

Климовський С. Саакашвілі як транзитний політик: “тренується в Україні до виборів в Грузії” [Електронний ресурс] / Сергій Климовський // Зрада. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

регулярний постачальник голосів для “рішучих реформ” влади

Регулярним постачальником голосів для “рішучих реформ” влади став навіть “Опозиційний блок”, від співпраці з яким постмайданівські партії показово відхрещуються.

Вуєць П. “Ширка” повертається: як коаліція зваблює экс-“регіоналів” [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

фактично теперішні регіонали

[...На жаль, 6 жовтня голосів вистачає і на президентський проект закону № 7164 – він набирає 229 голосів.] 122 з них дає фракція БПП... 9 – “Опоблок” (*фактично теперішні регіонали*).

Як коаліція на чолі з Президентом Донбас “здавали” // Свобода. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 2.

Політична партія “Основа”

додатковий “плавзасіб” для бажаючих покинути опоблоківський “Титанік”

... Партія Сергія Тарути “Основа” ... націлена на електорат колишніх “регіоналів” і може виступити *додатковим “плавзасобом” для бажаючих покинути опоблоківський “Титанік”*.

Лебідь Н. Кум Путіна гуртує лави: що означає перехід Шуфрича з Опоблоку до партії “За життя” / Наталія Лебідь // Україна молода. – 2017. – 21 листоп. – С. 4.

Політична партія “Радикальна партія”

бойовий таран проти опонентів

Банкова використовує фракцію “радикалів” як *бойовий таран проти опонентів* (справа Ігоря Гужви, позбавлення громадянства Михайла Саакашвілі, тролінг Ляшком Тимошенко)...

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

класична лідерська партія, чия активність обертається винятково навколо постаті Олега Ляшка

...Радикальна партія залишається *класичною лідерською партією, чия активність обертається винятково навколо постаті Олега Ляшка*.

Кривко А. Радикальна деградація: від Франка до Ляшка [Електронний ресурс] / Антон Кривко, Олександра Кузіва // Чесно. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

ресурс голосів для важливих голосувань

Банкова використовує фракцію “радикалів” як ... *ресурс голосів для важливих голосувань*.

Вуєць П. Завдання на осінь: чи з’їсть Банкова Тимошенко? [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 11.09.2017).

технічний спаринг-партнер Порошенка

А сама Радикальна партія, яка утримується Рінатом Ахметовим, регулярно використовується владою як *технічний спаринг-партнер Порошенка* після того, як президент досягнув широкомасштабної змови з олігархом.

Лещенко С. Чому насправді Саакашвілі позбавили українського громадянства [Електронний ресурс] / Сергій Лещенко // Телеканал новин “24”. – 2017. – 1 серп. (дата запиту: 11.08.2017).

Політична партія “Розумна сила”

проект представників “Сім’ї” Януковича – экс-міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка, экс-генпрокурора Віктора Пшонки та экс-віце-прем’єра Олександра Арбузова

Одним з організаторів [так званого “Форуму національних меншин”] виступає партія “Розумна сила”, яку називають *проектом представників “Сім’ї” Януковича – экс-міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка, экс-генпрокурора Віктора Пшонки та экс-віце-прем’єра Олександра Арбузова*.

Солонько О. Як Кремль воює з Україною, використовуючи питання нацменшин / Олександр Солонько // Свобода. – 2017. – 16– 22 листоп. – С. 4.

Політична партія “Рух нових сил”

проект влади для розтягування опозиційного електорату

Крім того, у “Самопоміч” підозрюють, що “Рух нових сил” може бути *проектом влади для розтягування опозиційного електорату*.

Васильченко Ю. Коли “Самопоміч” поб’є горщики з Саакашвілі [Електронний ресурс] / Юрій Васильченко // Діло.ua. – 2016. – 6 груд. (дата запити: 12.09.2017).

типова партія одного лідера

Створений “Рух нових сил” – *типова партія одного лідера*, де за його постаттю ніхто й не проглядається.

Чирков С. Цієї неділі Саакашвілі готовий був пролити українську кров / Сергій Чирков // Слово Просвіти. – 2017. – 21– 27 груд. – С. 3.

харизматично-вождистська партія

[Наразі мовиться не про “канівську четвірку” – а про *“шегинський квартет”*, який склали очільники чотирьох парламентських і позапарламентських політичних сил (...екс-прем’єр Юлія Тимошенко [“Батьківщина”], мер Львова Андрій Садовий [“Самопоміч”], экс-глава СБУ Валентин Наливайченко [“Справедливість”], іммігрант Міхеїл Саакашвілі [“Рух нових сил”].) Це – *харизматично-вождистські партії*, створені під конкретну особу: экс-прем’єра Юлію Тимошенко (“Батьківщина”) ... іммігранта Міхеїла Саакашвілі (“Рух нових сил”).

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запити: 14.09.2017).

Політична партія “Соціалісти”

лівий умовно проросійський проект

...один *лівий умовно проросійський проект* вже створено – партія “Соціалісти” (не плутати з СПУ, яку нещодавно очолив Ілля Ківа) екс-регіоналів Леоніда Кожари та Олексія Плотникова.

Вуєць П. “Опоблок” Петра Порошенка: Москва міняє фаворитів [Електронний ресурс] / Павло Вуєць // Главком. – 2017. – 15 серп. (дата запити: 18.08.2017).

Політична партія “Справедливість”

харизматично-вождистська партія

[Наразі мовиться не про “канівську четвірку” – а про “*шегинський квартал*”, який склали очільники чотирьох парламентських і позапарламентських політичних сил (...екс-прем’єр Юлія Тимошенко [“Батьківщина”], мер Львова Андрій Садовий [“Самопоміч”], экс-глава СБУ Валентин Наливайченко [“Справедливість”], іммігрант Міхеїл Саакашвілі [“Рух нових сил”].) Це – *харизматично-вождистські партії*, створені під конкретну особу: экс-прем’єра Юлію Тимошенко (“Батьківщина”), мера Львова Андрія Садового (“Самопоміч”), экс-главу СБУ Валентина Наливайченка (“Справедливість”)]...

Офіцинський Р. Україна – не тільки Порошенко [Електронний ресурс] / Роман Офіцинський // Українська правда. – 2017. – 14 верес. (дата запити: 14.09.2017).

Політична партія “Суспільно-політична платформа Надії Савченко”

безнадійний проект на зло владі

Беднова Г. Партія Савченко – *безнадійний проект на зло владі* [Електронний ресурс] / Ганна Беднова // Deutsche Welle. – 2017. – 20 лип. (дата запити: 11.08.2017).

Політична партія “Українське об’єднання патріотів – УКРОП”

олігархічний проект

“...Вона [партія “Укроп”] не планувалася як *олігархічний проект*...” – зазначив він [Борис Філатов].

Мер Дніпра розповів про “періоди стосунків” з Коломойським [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 26 листоп. (дата за-
питу: 27.11.2017).

партія олігарха Ігоря Коломойського

Як відомо, *партія олігарха Ігоря Коломойського “Укруп”* отримала офіційне свідоцтво про реєстрацію в Міністерстві юстиції у червні 2015 року, однак політсилу було зареєстровано ще 25 вересня 2014 року.

Там само.

умовна “українська правиця”

“Батьківщина” може формувати коаліцію із ліберальними силами (Саакашвілі– Садовий– Гриценко), *умовною “українською правицею”* Ігоря Коломойського (“Свобода” і УКРОП), або ж із “Опозиційним блоком” (Ахметов– Львовичкін), якщо до моменту виборів він не розпадеться на два окремих проекти.

Октисюк А. Коаліція ліберальних сил: в яку гру грають Саакашвілі, Гриценко і Садовий / Анатолій Октисюк // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 4.

Політична партія “Успішна країна”

партія [Олександра] Клименка

ГПУ прийшла з обшуками до партії [Олександра] Клименка [“Успішна країна”] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 19 жовт. (дата за-
питу: 02.11.2017).

Поліція Авакова

рідна сестра поліції Януковича

Поліція Авакова – *рідна сестра поліції Януковича?* // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 5.

Помаранчева революція

екіпований “американськими валянками” шабаш, де людей годують “наколотими апельсинками”

У хворобливому переказі Людмили Янукович Помаранчева революція постала як *екіпований “американськими валянками” шабаш, де людей годують “наколотими апельсинками”*.

Романюк Р. Пропало все, Куля в лоб та Я від Кононенка: головні політичні меми України [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 28 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

наш невикористаний шанс

Помаранчева революція стала *нашим невикористаним шансом*.

Слабошпицький М. Протирання дзеркала. Те, чого ви не прочитаєте в історії літератури : спогади / Михайло Слабошпицький. – К. : Ярославів Вал, 2017. – С. 188.

Помаранчева зима 2004-го року

Тепер цей велетенський [Київ] поволі прокидається: Революція на граніті, *Помаранчева зима 2004-го року*, трагічний і величний Євромайдан таки розбудили його дух, розірвавши пута майже столітньої дрімоти.

Меркулов М. Нічого не втрачено / Микола Меркулов // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 2.

Приватна військова компанія “Вагнер”

особиста армія Президента [Володимира] Путіна

[СБУ оприлюднила сенсаційні дані – операція в Криму, збиття ІЛ-76 над луганським аеропортом, захоплення Дебальцевого – справа одного військового угруповання, а саме приватної військової компанії “Вагнер”.] Це – *особиста армія президента [Володимира] Путіна* ...

Ясинський С. Приватна армія Путіна: що слід знати українцям про компанію “Вагнер”, бійці якої воюють на Донбасі [Електронний ресурс] / Станіслав Ясинський // ТСН. – 2017. – 8 жовт. (дата запиту: 11.10.2017).

Привітання “Слава Україні!”

не просто слова вітання

Тепер боєць батальйону “Аратта” (Української добровольчої армії) з позивним “Дублер” знає, що “Слава Україні!” – це *не просто слова вітання*...

“Слава Україні!” – це пароль пристойної людини сьогодні : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 30 серп. – С. 5.

пароль пристойної людини

“Слава Україні!” – це *пароль пристойної людини* сьогодні : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 30 серп. – С. 5.

Припинення торгівлі з так званими “Донецькою народною республікою” (“ДНР”) і “Луганською народною республікою” (“ЛНР”)

юридично дзеркальні заходи з боку України, у відповідь на порушення бойовиками пункту 8 Мінських домовленостей

Заступник голови фракції відзначила, що рішення РНБО про припинення торгівлі з окупованими територіями – це були *юридично дзеркальні заходи з боку України, у відповідь на порушення бойовиками пункту 8 Мінських домовленостей*.

Шевченко А. У парламенті й надалі проводитимуть тематичні дні / Анна Шевченко // Голос України. – 2017. – 21 берез. – С. 2.

Проект “Стіна”

один із символів “реформ по-українськи”

[...“Стіна” стала одним з перших таких проектів під час війни.] *Одним з символів “реформ по-українськи”.*

Проект “Стіна”: чи вдасться українцям відгородитися від *навіженого сусіда* [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 8 верес. (дата запити: 11.09.2017).

Проект закону про внесення змін до Господарського та Процесуального кодексу України, Цивільно-процесуального кодексу України, кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів № 6332

однин із надважливих етапів судової реформи

Законопроект 6232, що є *одним з надважливих етапів судової реформи*, став результатом угоди між чинними головами вищих судів із Адміністрацією Президента.

Порошенко домовився зі суддями часів Януковича [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 26 верес. (дата запити: 29.09.2017).

Путінізм

віддзеркалення настроїв нинішнього москальського суспільства, що не хоче ні миру, ні справедливості, а прагне єдиного: відновити статус світової держави, якою була покійна “імперія зла і брехні”

Путінізм – це віддзеркалення настроїв нинішнього москальського суспільства, що не хоче ні миру, ні справедливості, а прагне єдиного: відновити статус світової держави, якою була покійна “імперія зла і брехні”.

Гринів О. Московська пандемія україноненавистництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

ординська модель управління, яка позначає намагання повернути те, як було за диктаторства Сталіна

Кому нині не зрозуміло, що путінізм – це ординська модель управління, яка позначає ... намагання повернути те, як було за диктаторства Сталіна?

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

ординська модель управління, яка позначає перехід постсовєтської Московії від авторитарної влади за часів Єльцина до влади тоталітарної

Кому нині не зрозуміло, що путінізм – це ординська модель управління, яка позначає перехід постсовєтської Московії від авторитарної влади за часів Єльцина до влади тоталітарної..?

Там само.

Револуція Гідності

масовий вияв обурення політичною корупцією

А Револуція Гідності, ... була масовим виявом обурення політичною корупцією...

Ланчінскас К. Перешкоджання боротьбі з корупцією не покращить захист прав людини в Україні [Електронний ресурс] / Кястутіс Ланчінскас // Українська правда. – 2017. – 10 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

натхнення й приклад того, як потрібно чинити з безвідповідальною злочинною владою

Револуція Гідності для патріотів Росії – це натхнення й приклад того, як потрібно чинити з безвідповідальною злочинною владою.

То, можливо, зникне остання у світі орда: [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 5 лип. – С. 3.

початок еволюційного процесу

Ще одне, на чому постійно наголошую: Майдан, Революція Гідності стали *початком еволюційного процесу*.

Нам треба навчитися бачити свої перемоги : [інтерв'ю з Софією Федіною провела Надія Гербовка] // Голос України. – 2017. – 8 листоп. – С. 7.

справжній крик за дотримання прав людини

А Революція Гідності ... стала *справжнім криком за дотримання прав людини*.

Ланчинскас К. Перешкоджання боротьбі з корупцією не покращить захист прав людини в Україні [Електронний ресурс] / Кястутіс Ланчинскас // Українська правда. – 2017. – 10 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

четвертий етап Української Революції

Ретроспективний аналіз основних тенденцій ХХ і ХХІ століть виразно окреслює такі історичні віхи *Української Революції*: перший етап охоплює 1917– 1918 роки; другий збігається з подіями трагічного 1941 року; третій етап Революції припадає на 1991 рік – і завершується формальним здобуттям незалежності; *четвертий етап*, відомий іще як Революція Гідності, відбувся в 2013– 2014 роках.

Куйбіда В. Українська Революція: сто років протистояння московській деспотії / Василь Куйбіда // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 8.

Рішення Конституційного Суду України

найвищий документ після Конституції

У рішенні Конституційного Суду України, а це *найвищий документ після Конституції*, сказано, що навчання в Україні здійснюються українською мовою, а мови меншин можуть вивчатися.

Позняк-Хоменко Н. Лариса Ніцой: “Через мову народ стає самодостатнім”: відома письменниця та громадська діячка – про нові гуманітарні законопроекти, маніпуляції та загравання з людьми / Наталка Позняк-Хоменко // Зоря Полтавщини. – 2017. – 18 лип. – С. 13.

Російська армія

“іхтамнети”

Ведмідь М. Полігон для свіжих *“ітамнетів”* / Михайло Ведмідь // Сільські вісті. – 2017. – 11 лип. – С. 1.

путінські іхтамнети

Путінські іхтамнети на Донбасі голодують: в розвідці розповіли про безчинства окупантів [Електронний ресурс] // Патріоти України. – 2017. – 6 черв. (дата запису: 27.07.2017).

Російська мова

головна мова спілкування для багатьох осіб, що належать до неросійських меншин

Але водночас [Венеційська] Комісія сама ж і пояснює причини ситуації, що склалася стосовно цієї мови історично, вказуючи на специфічне місце російської ... котра є *“головною мовою спілкування для багатьох осіб, що належать до неросійських меншин”*; вона, на відміну від офіційних мов держав-членів ЄС, за статтею 7 Закону є обмеженішою.

Сергій Головатий: Венеційська комісія не виявила у законі про освіту порушень, які Угорщина приписувала Україні : [інтерв'ю з Сергієм Головатим провів Михайло Глуховський] [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 18 груд. (дата запису: 02.01.2018).

інструмент номер один для поширення впливу Кремля в Україні

Савчук Т. *“Російська мова – інструмент номер один” для поширення впливу Кремля в Україні* – Данієл Барта [Електронний ресурс] / Тетяна Савчук // Радіо Свобода. – 2017. – 29 листоп. (дата запису: 05.12.2017).

ключовий інструмент Кремля у поширенні своєї імперської ідеології

Російська мова – то *ключовий інструмент Кремля в поширенні своєї імперської ідеології*.

Дембовська Ю. Усунення “комсомольської” олігархії також належить до процесу деколонізації: про правильні акценти щодо минулого заради перемоги у сьогоденні / Ю. Дембовська // Свобода. – 2017. – 14–20 груд. – С. 7.

маніпулятивний інструмент приховування правди

Знову російська мова постає у традиціях тоталітарного новоязу як *маніпулятивний інструмент приховування правди*.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛЮ»”, 2017. – С. 228.

мова колишньої окупаційної колоніальної адміністрації

І ці [депутати] в залі обласної ради кидаються в бійку захищати право енкаведистів звертатися до українців *мовою колишньої окупаційної колоніальної адміністрації* [російською мовою].

Костюк С. Мова як лакмус патріотизму і принциповості / С. Костюк // Свобода. – 2017. – 5– 11 жовт. – С. 7.

мова країни-агресора

Категорично проти *мови країни-агресора* [російської мови] висловились практично всі прихильники ВО “Свобода” по цілій Україні.

Ні! – мові окупанта! // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 5.

найпоширеніша з-поміж “регіональних або міноритарних” мов

Але водночас [Венеційська] Комісія сама ж і пояснює причини ситуації, що склалася стосовно цієї мови історично, вказуючи на специфічне місце російської як *найпоширенішої з-поміж “регіональних або міноритарних” мов...*

Сергій Головатий: Венеційська комісія не виявила у законі про освіту порушень, які Угорщина приписувала Україні : [інтерв'ю з Сергієм Головатим провів Михайло Глуховський] [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 18 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

наші кайдани

Шангутов С. Російська мова – *наші кайдани* / Сергій Шангутов // Україна молода. – 2017. – 5 квіт. – С. 8.

основний інструмент “м'якої сили” для поширення впливу в Україні

В інтерв'ю Радіо Свобода один із спікерів, директор Центру євроатлантичної інтеграції та демократії Даніел Барта розповів, що *основним інструментом “м'якої сили” для поширення впливу в Україні є російська мова*, а також пояснив різницю між російськими методами ведення гібридної війни в Україні та в інших країнах Східної Європи.

Савчук Т. “Російська мова – інструмент номер один” для поширення впливу Кремля в Україні – Даніел Барта [Електронний ресурс] / Тетяна Савчук // Радіо Свобода. – 2017. – 29 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

раба, що московитам навдогodu мій край здає в оренду для житла

Російська мова ...

Раба, що московитам навдогodu

Мій край здає в оренду для житла.

Дмитро Павличко: “А ми народ, що народився з мови!”: з нової книжки “Омела” // Слово Просвіти. – 2017. – 24– 30 серп. – С. 9.

смерть мого народу, причаєна у свідомості хохла

Російська мова – *смерть мого народу*,

Причаєна в свідомості хохла...

Там само.

Російські війська на непідконтрольній території Донбасу

татаро-монгольське військо

– Бажаю вам влучності в прицілі, щоб *татаро-монгольське військо* [російські війська на непідконтрольній території Донбасу] сьорбало, що йому належить...

Немає сумнівів, що Крим повернуть // Голос України. – 2017. – 29 берез. – С. 11.

Російсько-білоруські навчання “Захід– 2017”

гарна нагода стягнути в Східну Європу (а для Росії, на кордон з країнами НАТО) чималу кількість сил, залишившись “голубами миру” для світової спільноти

“Запад-2017” – гарна нагода стягнути в Східну Європу (а для Росії, на кордон з країнами НАТО) чималу кількість сил, залишившись “голубами миру” для світової спільноти.

Волошин В. Навчання “Захід-2017”: нова небезпека, яка загрожує Україні [Електронний ресурс] / Влад Волошин // Народна правда. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 30.08.2017).

доказ підготовки Російської Федерації до наступальної війни континентального масштабу

“А от доказів її [Російської Федерації] підготовки до наступальної війни континентального масштабу – на жаль, дедалі більше. [Як от, наприклад, – російсько-білоруські навчання “Захід– 2017”...]”

Із щорічного послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році” // Голос України. – 2017. – 8 верес. – С. 4.

імперська підлість

Льовін М. *Імперська підлість: “Захід– 2017”* / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 4.

лише прикриття основного змісту ССН

Цілком можливо, що показова частина, яка відбуватиметься на території Білорусі, – *лише прикриття основного змісту ССН* [спільних стратегічних навчань].

Волошин В. Навчання “Захід-2017”: нова небезпека, яка загрожує Україні [Електронний ресурс] / Влад Волошин // Народна правда. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 30.08.2017).

підготовка до війни

Порошенка запевнили, що російсько-білоруські навчання [Захід– 2017] не стануть *підготовкою до війни* [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2017. – 28 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

підготовка Росією плацдарму для вторгнення в Україну, на українську землю з білоруської території

Раніше президент України Петро Порошенко заявляв, що отримав “тверде запевнення” від Олександра Лукашенка, що ці навчання [Захід– 2017] не перетворяться на *підготовку Росією “плацдарму для вторгнення в Україну, на українську землю з білоруської території”*.

До Білорусі почали прибувати російські військові : *стартує підготовка до вересневих навчань “Захід-2017”* [Електронний ресурс] // LB.ua. – 2017. – 24 лип. (дата запиту: 29.08.2017).

прикриття для створення ударних угруповань військ з метою військового вторгнення на територію України

За словами секретаря Радбезу Олександра Турчинова, стратегічні командно-штабні навчання ЗС РФ “Захід– 2017” можуть бути *прикриттям для створення ударних угруповань військ з метою військового вторгнення на територію України*.

Вчимося і протистоїмо // Голос України. – 2017. – 15 верес. – С. 12.

реальна можливість для російської армії підготуватись до швидкого нарощування своїх ударних угруповань на обраних напрямках, безпосередньо перед початком та в ході операцій, а також провести тренування з оперативного та стратегічного перекидання військ до кордонів з Україною

...навчання “Запад– 2017” – це реальна можливість для російської армії підготуватись до швидкого нарощування своїх ударних угруповань на обраних напрямках, безпосередньо перед початком та в ході операцій, а також провести тренування з оперативного та стратегічного перекидання військ до кордонів з Україною.

Волошин В. Навчання “Захід-2017”: нова небезпека, яка загрожує Україні [Електронний ресурс] / Влад Волошин // Народна правда. – 2017. – 30 серп. (дата запиту: 30.08.2017).

спроба тиску не лише на Україну, а й на країни Східної Європи

Але у будь-якому випадку, беручи до уваги ситуацію в світі, ці навчання [спільні стратегічні навчання Збройних сил Російської Федерації й Республіки Білорусь] – *спроба тиску не лише на Україну, а й на країни Східної Європи*.

Там само.

традиційний московський експансіонізм

Однак найбільше натівських стратегів турбує навіть не *традиційний московський експансіонізм* [Російсько-білоруські навчання “Захід–2017”], а... європейська бюрократія.

Льовін М. Імперська підлість: “Захід–2017” / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 4.

Росія

агресивна держава, що тримається на культурі однієї особи

Невизначеності в *агресивній державі, що тримається на культурі однієї особи*, самовпевненого карлика, українці мають протиставити свою національну ідею, що має дві сторони: внутрішню – гідне життя людини у вільній соборній державі, всебічний розвиток української нації, зовнішню – утвердження України як авангардної сили в Східно-Центральній Європі.

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 11.

“брат” із сокирою за поясом

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

буйний північний сусід

Чим є його категоричне неприйняття всіх ініціатив останнього часу, покликаючи дистанціюватися від *буйного північного сусіда* [Росії] ?

Світлична В. Мураєв від Добкіна далеко не впаде: що відомо про одіозного власника телеканалу NewsOne / Віра Світлична // Україна моєго. – 2017. – 14 черв. – С. 4.

Ватна Федерація Рашка

На чолі Рашки стоїть Вован Вованович Путкін – “...Пожиттєвий диктатор *Ватної Федерації Рашки*”, як названа його посада у книжці.

Сіліянцева Ю. “Інопланетна Рашка” Єлизавети Мельниченко, або Книга про надзвичайно самотнього диктатора / Юлія Сіліянцева // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 12.

велика зона

Росія – *велика зона*...

Княжицький М. Оксана Забужко: Україна має багато переваг перед Європою, яка боїться Росії [Електронний ресурс] [Микола Княжицький] // Еспресо. – 2017. – 30 лип. (дата запису: 04.08.2017).

велика країна з особливою місією “русского мира”

Нині діалоги серед росіян прості: про бази НАТО, утиск росіян, кров українських дітей, про те, що Росія – *велика країна з особливою місією “русского мира”*.

На краденому півострові і сльозах матерів щастя не побудуєш : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 11 жовт. – С. 5.

вершителька світової історії

[Нині те, що було “подаровано” у 1945-му, Росія вважає за можливе повернути назад.] Принаймні, вона прозоро натякає на таку можливість – як ... *вершителька світової історії*.

Поживанов М. Нова війна Путіна: чи нападе Росія на Польщу? [Електронний ресурс] / Михайло Поживанов // Радіо Свобода. – 2017. – 4 серп. (дата запити: 06.09.2017).

визнаний “майстер” привласнень чужих територій

Тут вона [Росія] – *визнаний “майстер” привласнень чужих територій* (японські Курили, німецький Кенісберг, українські Кубань, значні масиви Курщини, Вороніжчини та Білгородщини) ...

Масляник О. Привид реваншизму блудить по Європі / Олександр Масляник // Літературна Україна. – 2017. – 19 жовт. – С. 5.

витвір між Прибалтикою та Уралом

Витвір між Прибалтикою та Уралом [Росію] важко назвати цивілізацією...

Абліцов В. “Підгнило щось у Датській королівстві” / Віталій Абліцов // Літературна Україна. – 2017. – 10 серп. – С. 9.

віковичний ворог

– Безперечно, основним завданням було і залишається захист країни [України] від агресії *віковичного ворога* [Росії].

Осінь змін : [Олег Березюк, фракція “Самопоміч”] // Голос України. – 2017. – 1 верес. – С. 3.

“віртуоз” зі створення зон нестабільності

Тут вона [Росія] – ... *“віртуоз” зі створення зон нестабільності* (молдовське Придністров'я, Осетія і Абхазія, Крим і Донбас).

Масляник О. Привид реваншизму блудить по Європі / Олександр Масляник // Літературна Україна. – 2017. – 19 жовт. – С. 5.

вічний історичний ворог України

Відомий в Україні і світі науковець Олександр Савченко у книзі “Анти-українець, або Воля до боротьби, поразки чи зради” ще і ще раз нагадав, що *вічним історичним ворогом України* є Росія.

Лизанчук В. Про громадянську позицію і професійні стандарти / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 3–9 серп. – С. 2.

ворог номер один для демократичного вільного світу

При цьому він [Андрій Парубій] підкреслив, що “наші хлопці, які боронять Україну на східних кордонах, знають, що обстоюють інтереси всього демократичного світу, бо Російська імперія лишається *ворогом номер один для демократичного вільного світу*”.

Вільний світ має продемонструвати здатність і готовність зупинити агресора : [за повідомленням прес-служби апарату Верховної Ради України] // Голос України. – 2017. – 17 черв. – С. 2.

ворожа держава

Про план регіоналів ми дізналися з так званих “Харківських угод”, які узаконювали на тривалий термін перебування в українському Севастополі військового флоту *ворожої держави*, що дало змогу чекістській Російській Федерації окупувати Кримський півострів.

Гринів О. Лікування від валуєвського лінгвоциду / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 3.

глобальна загроза всього світу

“Російський агресор є *глобальною загрозою всього світу...*” – наголосив Андрій Парубій.

Андрій Парубій запропонував укласти між Україною та США двосторонню безпекову угоду // Голос України. – 2017. – 15 черв. – С. 2.

глобальна загроза для всього вільного й цивілізованого світу

“До світової спільноти важливо донести розуміння того, що в Україні відбувається не тільки конфлікт між Росією і Україною, а те, що путінська Росія стала *глобальною загрозою для всього вільного і цивілізованого світу*”. [На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Андрій Парубій...]

Вільний світ має продемонструвати здатність і готовність зупинити агресора : [за повідомленням прес-служби апарату Верховної Ради України] // Голос України. – 2017. – 17 черв. – С. 2.

глобальний виклик для всього цивілізованого світу

Росія – це *глобальний виклик для всього цивілізованого світу*.

Виконання Будапештського меморандуму – це питання світової безпеки : [інтерв'ю з Андрієм Ілленком записав С. Костюк] // Свобода. – 2017. – 10– 23 серп. – С. 8.

гнила імперія Кошця Балбесовича Безсмертного

– Усіх бійців, що відбивають напад на Русь *гнилої імперії* [Росії] *Кошця Балбесовича Безсмертного* [Володимира Путіна], вітаю з Днем добровольця й Днем нацгвардії.

Немає сумнівів, що Крим повернуть // Голос України. – 2017. – 29 берез. – С. 11.

головний постачальник зброї для “Луганської, Донецької народних республік” [“ЛДНР”]

Отож Путін визнав, хоч і мимоволі, що Росія є *головним постачальником зброї для “ЛДНР”*...

Грабовський С. Путін проговорився [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 8 верес. (дата запиту: 28.10.2017).

держава на чолі з Володимиром Путіним

СРСР не пустив тут такого коріння, як у *державі [Росії] на чолі з Володимиром Путіним*.

Лащенко О. У мене не було такого вибору: або Порошенко, або Саакашвілі – Марія Гайдар [Електронний ресурс] / Олександр Лащенко // Радіо Свобода. – 2017. – 30 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

держава-ізгой

[Раніше москалі хвалили свого теперішнього диктатора, бо “Путін подняв с колен Россию”.] Проте нині очевидно: режим втрачає шанси вижити, а сама Московія перетворилася в *“державу-ізгой”*.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

держава-окупант частини української території

“Росія чітко та ясно визнана ООН *державою-окупантом частини української території*...”

Не маєте права на слово, доки триває агресія, – Україна жорстко відповіла Лаврову в ООН [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 23 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

джерело і донор міжнародного тероризму

Нічого іншого від країни [Росії], що є *джерелом і донором міжнародного тероризму*, очікувати не доводиться.

Ветеран зовнішньої розвідки Василь Богдан: Росію потрібно щільніше тиснути на фронті // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 4.

екзистенційний довічний ворог України

Сумніваюся, що для *України з її екзистенційним довічним ворогом* Росією прийнятна канадська модель.

“Пропонуючи нам модель двомовності, Україну хочуть розчленувати...” // Свобода. – 2017. – 7–13 верес. – С. 6.

загроза від Балтійського до Чорного моря

Держдеп США: Росія – *загроза від Балтійського до Чорного моря* [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 17 листоп. (дата запиту: 17.11.2017).

загроза для будь-якої країни, куди може дістатися “зелений чоловічок” та російський літак

Після анексії Криму та агресивних дій на Донбасі, збитого лайнера МН 17 та воєнних дій у Сирії Кремль розглядається *загрозою для будь-якої країни, куди може дістатися “зелений чоловічок” та російський літак*.

Братушак О. “Запад – 2017”: Путін брязкає зброєю на кордоні з НАТО / Олексій Братушак // Українська правда. – 2017. – 21 серп. (дата запиту: 21.08.2017).

загроза міжнародному правопорядку

Росія як *загроза міжнародному правопорядку*.

Ляшко О. Наша відповідь агресору / Олег Ляшко // Україна молода. – 2017. – 7 берез. – С. 6.

загроза номер один для глобальної безпеки

Путінська Росія на сьогодні – *загроза номер один для глобальної безпеки*.

Виступ Голови Верховної Ради України Андрія Парубія на засіданні Парламентської асамблеї НАТО в Тбілісі // Голос України. – 2017. – 30 трав. – С. 2.

імперія зла і брехні

Путінізм – це віддзеркалення настроїв нинішнього москальського суспільства, що не хоче ні миру, ні справедливості, а прагне єдиного: відновити статус світової держави, якою була покійна *“імперія зла і брехні”*.

Гринів О. Московська пандемія україноненавистництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

імперська Московщина

Це тільки тепер якось проривається у свідомості називати *імперську Московщину* [Росію] окупантом, коли вона захопила частину нашої території і щоденно поливає вогнем позиції наших захисників.

Чорнопиский М. Рабське мислення завжди у парі з рабською поведінкою / Михайло Чорнопиский // Літературна Україна. – 2017. – 24 серп. – С. 3.

колишня метрополія

Волошина Л. Антивалуєвський закон: чи повинна українців у їх прагненні захистити свій мовний і культурний простір зупиняти загроза шантажу з боку *колишньої метрополії* [Росії] та її найманців [Електронний ресурс] / Лариса Волошина // День. – 2017. – 24 січ. (дата запиту: 30.09.2017).

країна втрачених можливостей

Коли вішають на вулицях плакати “Росія – країна можливостей”, то так і хочеться додати, наприклад: “Росія – *країна втрачених можливостей*”...

Яременко Н. Змія, що пожирає себе з хвоста / Наталя Яременко // Голос України. – 2017. – 25 жовт. – С. 7.

країна ГУЛАГія

Росія – ... *країна ГУЛАГія*.

Княжицький М. Оксана Забужко: Україна має багато переваг перед Європою, яка боїться Росії [Електронний ресурс] [Микола Княжицький] // Еспресо. – 2017. – 30 лип. (дата запису: 04.08.2017).

країна загублених можливостей

Коли вішають на вулицях плакати “Росія – країна можливостей”, то так і хочеться додати, наприклад: ... “Росія – *країна загублених можливостей*” ...

Яременко Н. Змія, що пожирає себе з хвоста / Наталя Яременко // Голос України. – 2017. – 25 жовт. – С. 7.

країна загубленого часу

Коли вішають на вулицях плакати “Росія – країна можливостей”, то так і хочеться додати, наприклад: ... “Росія – *країна загубленого часу*”.

Там само.

країна із сильною державою

Ось уже й британський аналітик Джеймс Шерр підмічає те, що проходить повз нашу увагу: “Росія — *країна із сильною державою* ...”

Звернення Групи “Першого грудня”: “Дайте суспільству вирости у свободі” // Слово Просвіти. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 1.

країна із слабким громадянським суспільством

Ось уже й британський аналітик Джеймс Шерр підмічає те, що проходить повз нашу увагу: “Росія — *країна із ... слабким громадянським суспільством*...”

Там само.

країна переможців

Нашадок кремлівського “натхненника звитяг” [Йосипа Сталіна] – Володимир Путін, тішачи свої великоімперські амбіції, договорився вже до того, що мовляв, усе одно самі подужали б ворога, ми – *країна переможців*.

За світле прийдешне Вітчизни! // Голос України. – 2017. – 8 трав. – С. 1.

країна, яка анексувала Крим і четвертий рік відправляє на схід України військових і зброю

Це роздратувало очільника [Володимира Путіна] *країни, яка анексувала Крим і четвертий рік відправляє на схід України військових і зброю*.

Фещенко Є. “Карлик” лютує: Путіна роздратувало відкриття пам’ятника Петлюрі у Вінниці / Євдокія Фещенко // Україна молода. – 2017. – 24 жовт. – С. 11.

країна, яка розв'язала війну та агресію проти України

І от якраз цими днями в країні [Росії], яка розв'язала війну та агресію проти України, розпочався Архиєрейський собор Російської Православної Церкви.

Капсамун І. "...По суті, Росія не є християнською країною": Архиєрейський собор Російської Православної церкви в оцінках українських та закордонних експертів [Електронний ресурс] / Іван Капсамун, Валентин Торба // День. – 2017. – 29 листоп. (дата запису: 05.12.2017).

країна-ізгой

[Тривалий час у Кремлі була риторика, що "лихі 90-ті" повернуться, якщо не буде стабільності.] Однак навіть у той складний період дев'яностих Росія не носила клейма "країни-ізгоя", що зневажає всіма міжнародними нормами, зобов'язаннями і правилами мирного співіснування.

Не змовляючись, скаржаться на брехню, монтаж, втручання Кремля: [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 22 берез. – С. 5.

країна-порушниця угод

"Натомість наша репутація як країни, яка із відповідальністю ставиться до Мінських домовленостей, дозволяє щоразу продовжувати санкції проти Росії, країни-порушниці угод", – заявив [Петро] Порошенко.

Порошенко: Реалізація закону щодо Донбасу залежить від виконання РФ низки вимог [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 9 жовт. (дата запису: 11.10.2017).

кремлівський агресор

Кремлівський агресор [Росія] може вільно займатися безчинствами лише в тіні, за відсутності уваги цивілізованого світу. [Тому наші дипломатичні досягнення не лише перетворюють Росію на уособлення всесвітнього зла, а й урятували багато тисяч людських життів.]

Чорновіл Т. Між великими подіями та "наполеонівськими планами" / Тарас Чорновіл // Голос України. – 2017. – 11 лип. – С. 5.

кривава імперія Путіна

Прихисток знаходять [убивці Героїв Небесної Сотні], звісно, у *кривавій імперії Путіна*.

Убивці Героїв Небесної Сотні – давно громадяни Мордору: офіційно "русскіми" вони стали ще у 2014-му... // Свобода. – 2017. – 27 лип. – 2 серп. – С. 5.

"Ла-ла-країна"

Семенчук В. Трагікомедія "Ла-ла-країни" [Росії] / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 20 верес. – С. 9.

“Ла-ла-ленд”

[Поясню: знаменита пісенька футбольних фанів “Ла-ла-ла”, як відомо, про президента сусідньої країни (Володимира Путіна).] А держава, яку він очолює [Росія], відповідно “Ла-ла-ленд” і буде.

Семенчук В. Трагікомедія “Ла-ла-країни” / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 20 верес. – С. 9.

московський сусід

Далі наш “*московський сусід*” безперервно загарбував сусідні землі за царювання всіх Іванів, Петрів, Катерини, Миколи, Леніна...

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

навіжений сусід

Ми не стали першою країною, яка вирішила відгородитись від свого *навіженого сусіда* [Росії].

Проект “Стіна”: чи вдасться українцям відгородитись від навіженого сусіда [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 8 верес. (дата запити: 11.09.2017).

надійний тил цих воістину “піратських республік”

Отож Путін визнав, хоч і мимоволі, що Росія є ... *надійним тилом цих воістину “піратських республік”* [“ДНР” і “ЛНР”].

Грабовський С. Путін проговорився [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 8 верес. (дата запити: 28.10.2017).

найбільша зовнішня загроза

Поки що подібна гра м’язами викликає лише несприйняття – як зазначив американський соціологічний центр Pew Research Center, 65% поляків вважають Росію *найбільшою зовнішньою загрозою*.

Поживанов М. Нова війна Путіна: чи нападе Росія на Польщу? [Електронний ресурс] / Михайло Поживанов // Радіо Свобода. – 2017. – 4 серп. (дата запити: 06.09.2017).

найбільший виклик безпеці за ціле покоління

“Сьогодні ми стикаємося з *найбільшими викликами безпеці за ціле покоління*. Перший – Росія”, – сказав Столтенберг.

Агресивна поведінка Росії підірвала стабільність та безпеку в Європі – Столтенберг [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 25 серп. (дата запити: 29.08.2017).

наступниця Золотої Орди

Мета таких скоординованих Москвою акцій очевидна – підірвати в української та світової спільноти довіру до України, змінити її євроатлантичний вектор та повернути в орбіту впливу *наступниці Золотої Орди* – Російської Федерації.

Богдан В. Не поступатися національними інтересами / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 5.

наш 300-літній проект, який вичерпав свої ресурси

Росія – це наш 300-літній проект, який вичерпав свої ресурси.

Княжицький М. Оксана Забужко: Україна має багато переваг перед Європою, яка боїться Росії [Електронний ресурс] [Микола Княжицький] // Еспресо. – 2017. – 30 лип. (дата запиту: 04.08.2017).

не контрибутор міжнародної безпеки, а її найбільша загроза

Росія є не контрибутором міжнародної безпеки, а її найбільшою загрозою.

“Росія прагне обміняти мир в Україні на свободу України”: повний текст виступу Порошенка на Генеральній асамблеї ООН [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

не щось синонімічне культурі й розвитку

Витвір між Прибалтикою та Уралом [Росію] важко назвати цивілізацією, адже це *не щось синонімічне культурі й розвитку...*

Абліцов В. “Підгнило щось у Датській королівстві” / Віталій Абліцов // Літературна Україна. – 2017. – 10 серп. – С. 9.

одвічний жорстокий ворог

[Політичні ультраправі горлопани не втомлюють репетувати про “руській мір”, велику Румунію, Польщу “від моря до моря”, велику Угорщину, про поновлення колишньої величі (а чи була насправді така?) своїх давніх державних утворень.] Звісно, за рахунок України – знекровленої, виснаженої тисячолітньою війною зі своїм *одвічним жорстоким ворогом* – Московією, що нині носить самоназву “Російська Федерація”.

Масляник О. Привид реваншизму блудить по Європі / Олександр Масляник // Літературна Україна. – 2017. – 19 жовт. – С. 5.

окупаційна держава

Той факт, що на найвищому міжнародному рівні – Генеральній Асамблеї ООН – Росія визнана *окупаційною державою*, доводить, що ми на правильному шляху.

“Росія прагне обміняти мир в Україні на свободу України”: повний текст виступу Порошенка на Генеральній асамблеї ООН [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 20 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

ординський агресор

Чи не забагато ще досі реверансів для мови “старшого брата” [Росії], чи пак, *ординського агресора!*

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

пріоритетна загроза і для США, і для України

“...нинішня агресивна Росія – це *пріоритетна загроза і для США, і для України*”, – заявив Петро Порошенко.

Вітович І. Прощання з “куратором України” / Ігор Вітович // Україна молода. – 2017. – 17 січ. – С. 6.

путінська Московія

Чого хотіти, коли навіть очільник держави заявляє, що більшість її захисників розмовляє мовою агресора, хоч соціологічні дослідження свідчать про інше співвідношення за мовою наших фронтівиків у так званій АТО, що насправді є війною проти навали *путінської Московії*?

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

расистська імперія

У праці [Дмитра Пилипчука “Про дозу дьогтю в бочці меду: Статистика українського друку на тлі гібридної війни” (К. : ВЦ “Просвіта”, 2017. – 64 с.)] читаємо: “Характерно, що для Росії як *расистської імперії* не існує в її державі не тільки мовно-культурних прав українців, а й, вочевидь, і самих українців...”.

Там само.

реальна загроза для демократичного Заходу

...Росія становить *реальну загрозу для демократичного Заходу*.

Ляшко О. План Радикальної партії щодо відсічі російської агресії та мирного врегулювання / Олег Ляшко // Голос України. – 2017. – 4 берез. – С. 3.

самопроголошена наступниця СРСР

[Нині те, що було “подаровано” у 1945-му, Росія вважає за можливе повернути назад.] Принаймні, вона прозоро натякає на таку можливість – як *самопроголошена наступниця СРСР* ...

Поживанов М. Нова війна Путіна: чи нападе Росія на Польщу? [Електронний ресурс] / Михайло Поживанов // Радіо Свобода. – 2017. – 4 серп. (дата запити: 06.09.2017).

сусідня держава, яка свого часу обіцяла захищати територіальну цілісність України

Він [Сорін Думітру Дукару] висловив жаль із приводу того, що Росія, *сусідня держава, яка свого часу обіцяла захищати територіальну цілісність України*, порушила її, нелегально анексувавши Крим і підтримуючи відкрито і приховано застосування сили на Сході.

Горбатюк Н. Позаблоковість канула в минуле / Ніна Горбатюк // Голос України. – 2017. – 5 лип. – С. 2.

так званий “старший брат”

Особливо це боляче слухати, коли йде війна із *так званим “старшим братом”* [Росією].

Матвієнко В. Політичне загарбництво, або Війна на брехні / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 7.

таке, що не має ніяких підстав визначати його як “московсько-православна цивілізація”

Витвір між Прибалтикою та Уралом [Росію] важко назвати цивілізацією, адже це ... *таке, ... що не має ніяких підстав визначати його як “московсько-православна цивілізація”* (тоді, що треба й нацистський III рейх А. Гітлера окреслювати поняттям “цивілізація”?).

Абліцов В. “Підгнило щось у Датській королівстві” / Віталій Абліцов // Літературна Україна. – 2017. – 10 серп. – С. 9.

таке, що не спромоглося звільнитися від обіймів варварства й невігластва

Витвір між Прибалтикою та Уралом [Росію] важко назвати цивілізацією, адже це ... *таке, що не спромоглося звільнитися від обіймів варварства й невігластва ...*

Там само.

уособлення всесвітнього зла

... наші дипломатичні досягнення не лише перетворюють Росію на *уособлення всесвітнього зла*, а й урятували багато тисяч людських життів.

Чорновіл Т. Між великими подіями та “наполеонівськими планами” / Тарас Чорновіл // Голос України. – 2017. – 11 лип. – С. 5.

“хвора людина” Європи

Сьогодні на геополітичній арені Росію вважають *“хворою людиною Європи”*.

Іванов М. Кому вигідна війна? / Микола Іванов // Літературна Україна. – 2017. – 27 квіт. – С. 4.

червона імперія

У праці [Дмитра Пилипчука “Про дозу дьогтю в бочці меду: Статистика українського друку на тлі гібридної війни” (К. : ВЦ “Просвіта”, 2017. – 64 с.)] читаємо: “Характерно, що для Росії ... не існує в її державі не тільки мовно-культурних прав українців, а й, вочевидь, і самих українців, про що свідчать передовсім шизоїдні заяви самого В. Путіна, підпорядковані асиміляторській політиці його імперії, де наявність так званих “автономій” – не більш ніж декоративний рудимент *червоної імперії*”.

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

штучна країна, склеєна із захоплених територій

Експерт видання історик Олег Панфілов прогнозує, що Росія розпадеться, бо це *штучна країна, склеєна із захоплених територій*.

Біла І. Професор Панфілов: Росія розпадеться, бо це штучна країна [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 9 листоп. (дата запиту: 10.11.2017).

Ротація складу ЦВК

несмішний анекдот

А історія з ротацією складу ЦВК вже давно перетворилась в *несмішний анекдот*.

Вуєць П. Другий “Народний фронт”: як проти Порошенка грають “любі друзі” Яценюка [Електронний ресурс] / Павло Вуєць, Наталія Сокирчук // Главком. – 2017. – 4 жовт. (дата запиту: 10.10.2017).

Сайт “Страна”

наближений до влади та промосковських сил сайт

Поширюють цю інформацію [входження Радикальної партії Ляшка до коаліції та розподіл посад у владі] телеканали та видання, *наближені до влади та промосковських сил*. [Зокрема, ... сайт “Страна”, що фінансується ... Львовчкіним і олігархом-втікачем Онищенком].

Ляшко О. Промосковські сили поширюють фейки про участь РПЛ у коаліції [Електронний ресурс] / Олег Ляшко // Обозреватель. – 2017. – 14 берез. (дата запиту: 28.08.2017).

Сепаратизм

політичний інструмент, який є знаряддям для досягнення імперських цілей

Сепаратизм – це *політичний інструмент, який є знаряддям для досягнення імперських цілей*.

“У всіх конфліктах агресором є Росія”: Віктор Ющенко в Брюсселі назвав причини сепаратизму на пострадянських теренах // Україна молоді. – 2017. – 28 листоп. – С. 5.

Система правління Віктора Януковича

влада темряви

“Влада темряви”, як назвав Ю. Щербак “донецьку” навалу на чолі з Януковичем, застала патріотичний табір у стані розсвареності й готовності багатьох у ньому співпрацювати з “донецькими” цілковито на їхніх умовах.

Слабошпицький М. Протирання дзеркала. Те, чого ви не прочитаєте в історії літератури : спогади / Михайло Слабошпицький. – К. : Ярославів Вал, 2017. – С. 188.

“донецька” навала на чолі з Януковичем

“Влада темряви”, як назвав Ю. Щербак “донецьку” навалу на чолі з Януковичем, застала патріотичний табір у стані розсвареності й готовності багатьох у ньому співпрацювати з “донецькими” цілковито на їхніх умовах.

Там само.

одна з найтрагічніших сторінок у нашій історії

Ера [Віктора] Януковича та його банди в Україні буде визнана в майбутньому як *одна з найтрагічніших сторінок у нашій історії*.

Трохимчук С. Таких не беруть у президенти: соціально-економічний та моральний Чорнобиль від Януковича / Степан Трохимчук // Україна молода. – 2017. – 15 листоп. – С. 10.

окупаційна компараторсько-сімейна бандоолігархія

Це було за часів президента, якого називали “народним”, ще до захоплення владних повноважень *окупаційною компараторсько-сімейною бандоолігархією*.

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

окупаційна компараторсько-сімейна бандоолігархія на чолі з Януковичем

Хто буде наполягати на тому, що московська агресія спровокована народним повстанням українців проти *окупаційної компараторсько-сімейної бандоолігархії на чолі з Януковичем...*

Там само.

Система правління Петра Порошенка

баринна влада

“Баринна влада мене заарештувала за брехливим звинуваченням. [Таким чином вони хочуть залякати вас]”, – написав [Міхеїл] Саакашвілі.

Саакашвілі передав заяву з ізолятора СБУ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 9 груд. (дата запиту: 11.12.2017).

злочинний шоколадний режим

...Злочинний чоколядний режим вчиняв западло одне за одним.

Чорна Г. “Джин” із розбитого політичного горщика, або Що проявила “Одіссея” на західному кордоні / Галина Чорна // Свобода. – 2017. – 14–20 верес. – С. 3.

пост-майданна влада

Пост-майданна влада не цурається методів [Віктора] Януковича в боротьбі за депутатські крісла на виборах в об’єднаних територіальних громадах 29 жовтня 2017 року.

Рябчин О. Методи Януковича процвітають на Донбасі [Електронний ресурс] / Олексій Рябчин // Українська правда. Блоги. – 2017. – 27 жовт. (дата запиту: 02.11.2017). – Назва з екрана.

Скасування візового режиму з ЄС

остаточний розрив нашої держави з Російською імперією

І ця подія [скасування візового режиму з ЄС] знаменує *остаточний розрив нашої держави з Російською імперією*, а українського демократичного світу – з авторитарним “русским миром”.

“Прощай немытая Россия, страна рабов, страна господ” : [сайт Президента] // Слово Просвіти. – 2017. – 15–21 черв. – С. 2.

остаточне та безповоротне розставання з Москвою

Президент також зауважив, що наше *остаточне та безповоротне розставання з Москвою* [скасування візового режиму з ЄС] відбувається напередодні 12 червня, головного державного свята Росії – дня проголошення її суверенітету.

Там само.

Служба безпеки України

відомство-хижак

Обидві установи [Генеральна прокуратура і Служба безпеки України] перебувають під контролем президента, і ... часто називають [їх] *відомствами-хижаками*, – відмітив [Андерс] Аслунд.

На Заході вказали на важливу проблему України [Електронний ресурс] // Соцпортал. – 2017. – 24 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

найзакритіше силове відомство в Україні

Найзакритіше силове відомство в Україні лишається СБУ...

Біла І. Чи контролює Порошенко ситуацію в Україні? (Огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Голос Америки. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

філіал ФСБ

...23 серпня 2011 року Служба безпеки України (яку я, до речі, вважаю *філіалом ФСБ*) організувала провокацію в Харкові на вулиці Римарській.

“Ключову роль у посиленні нашої армії зіграла гордість” : [інтерв’ю з Володимиром Михайленком записали Станіслав Бондаренко, Микола Іванов] // Літературна Україна. – 2017. – 13 квіт. – С. 5.

Соціалістична партія України

найстарша партія України

“Маю честь очолювати тепер *найстаршу партію України – СПУ*”, – сказав Сергій Каплін.

Ще один полтавець проголосив себе головою Соцпартії України [Електронний ресурс] // Полтава 365. – 2017. – 30 верес. (дата запити: 10.10.2017).

партія з нульовим рейтингом

Скільки потрібно грошей на відновлення *партії з нульовим рейтингом*, і навіщо Капліну і Ківі електорат забороненої Компартії.

Кива vs Каплін: хто справжній соціаліст? [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 25 жовт. (дата запити: 26.10.2017).

Спеціалізована антикорупційна прокуратура [САП]

явний об’єкт претензій, дорікань та обвинувачень із президентського крила [Генеральної прокуратури України (ГПУ)]

Таким чином, і САП, і НАБУ стали, з одного боку, *явним об’єктом претензій, дорікань та обвинувачень з президентського крила (ГПУ)*, а з іншого боку, їх підкреслено підтримує Захід.

Торба В. Хто помирить ГПУ та НАБУ? [Електронний ресурс] / Валентин Торба // День. – 2017. – 5 груд. (дата запити: 07.12.2017).

Справа Насірова

момент істини

“Справа Насірова повинна стати *моментом істини*”, – сказав М. Наєм.

Шевченко А. Справа, яка повинна стати *моментом істини* / Анна Шевченко // Голос України. – 2017. – 7 берез. – С. 2.

Стаття 7 Закону “Про освіту”

“конфліктна” стаття закону

Останніми тижнями чимало писали і про “конфліктну” статтю [7] закону [“Про освіту”], і про вади в заявах європейців...

Сидоренко С. Угорський мовний шантаж: чи поховає Будапешт європейське майбутнє України [Електронний ресурс] / Сергій Сидоренко, Юрій Панченко // Європейська правда. – 2017. – 26 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

гібридно виписана стаття

Мовознавець Ірина Фаріон про скандальну 7 статтю закону про освіту пише так: “Ця гібридно виписана стаття порушує винятково право ТИТУЛЬНОЇ нації – українців – на беззастережне панування у власному домі і на виняткову державну мову в навчальному процесі по всій освітній вертикалі...”

ПАРЕ підтримала імперські мовні правки румунів та угорців // Свобода. – 2017. – 19–25 жовт. – С. 7.

головна перешкода для навчання національних меншин рідними мовами

Тому не дивно, що ПАРЕ у своїй Резолюції 2189 (2017) “Новий український закон про освіту: *головна перешкода для навчання національних меншин рідними мовами*” небезпідставно висловила своє категоричне невдоволення тим, що українська влада не подала закон до Венеційської комісії до його прийняття.

Ставнійчук М. Мовна пастка [Електронний ресурс] / Марина Ставнійчук // ZN.UA. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

мовний “апокаліпсис”

Берега І. Мовний “апокаліпсис” [Закон “Про освіту”] : аспект нового закону про освіту викликав чималі дискусії в Закарпатті [Електронний ресурс] / Ірина Берега // Uzhgorod.in. – 2017. – 12 верес. (дата запиту: 02.11.2017).

один з елементів самозбереження держави, який має пряме відношення до економіки

[Тепер повернуся до статті 7 Закону “Про освіту”.] Це лише *один з елементів самозбереження держави, який має пряме відношення до економіки*.

Верьовкін О. Закон “Про освіту” – удар у спину сусідам [Електронний ресурс] / Олександр Верьовкін // Новості Запорозжя. – 2017. – 27 верес. (дата запиту: 02.11.2017).

привід для внутрішньополітичного конфлікту

Зауважимо, що відома нині на всю Європу стаття 7 Закону “Про освіту” – “Мова освіти” – одразу після ухвалення закону з минулого місяця

не лише стала *приводом для внутрішньополітичного конфлікту*, а й спровокувала серйозну кризу міжнародного рівня.

Ставнічук М. Мовна пастка [Електронний ресурс] / Марина Ставнічук // ZN.UA. – 2017. – 13 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

резонансна “мовна” стаття нового українського закону про освіту

Резонансну “мовну” статтю нового українського закону про освіту, через яку обурилися кілька країн, уточнять.

Мовну статтю закону про освіту уточняють, – Гриневич [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 27 верес. (дата запиту: 29.09.2017).

сірник, що знов розпалив мовні пристрасті

Чому ця стаття [сьома стаття Закону України “Про освіту”] відіграла роль *сірника, що знов розпалив мовні пристрасті*.

Тищенко Ю. Комунікація та інформування можуть стати запобіжниками фейків про освітню реформу та про мовні практики в освіті [Електронний ресурс] / Юлія Тищенко, Дарина Степанюк // День. – 2017. – 5 груд. (дата запиту: 07.12.2017).

стаття розбрату

Голуб А. *Стаття розбрату* [сьома стаття Закону України “Про освіту”] [Електронний ресурс] / Андрій Голуб // Тиждень.ua. – 2017. – 15 черв. (дата запиту: 07.12.2017).

червона ганчірка для країн-сусідів

Важко було не розуміти, що “мовна норма” закону про освіту перетвориться на *червону ганчірку для країн-сусідів*, але Києву це вдалося.

Сидоренко С. Угорський мовний шантаж: чи поховає Будапешт європейське майбутнє України [Електронний ресурс] / Сергій Сидоренко, Юрій Панченко // Європейська правда. – 2017. – 26 верес. (дата запиту: 10.10.2017).

Студентський Майдан 2013

політична технологія Адміністрації Президента, яка мала на меті відвернути суспільну увагу від тодішніх лідерів опозиції – Арсенія Яценюка, Віталія Кличка та Олега Тягнибока

Народний депутат від Опозиційного блоку Нестор Шуфрич заявив, що Студентський Майдан 2013 року був *політичною технологією Адміністрації президента, яка мала на меті відвернути суспільну увагу від тодішніх лідерів опозиції – Арсенія Яценюка, Віталія Кличка та Олега Тягнибока*.

В Опоблоці розкрили таємницю: Студентський Майдан організував Янукович [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 31 лип. (дата запиту: 31.07.2017).

розробка Банкової

Добре, якщо вже в нас сьогодні день одкровенень – Студентський Майдан був *розробкою Банкової*.

Там само.

Судова влада в Україні

приватизований цербер

Дуже боюся, щоб народ, не випрямившись від колгоспного рабства, не потрапив у рабство новітніх баронів і барчуків, на чатах яких недремно стоятиме куплений і навіть *приватизований цербер* – судова система, яка ніде і ніколи не захистить просту людину, охоче кине її за ґрати, щоб не заважала, не ремствувала і не плуталася під ногами в грошовитого “господаря життя”.

Мотрич К. “Чия земля?..” / Катерина Мотрич // Слово Просвіти. – 2017. – 6–12 квіт. – С. 2.

Судова реформа в Україні

злочин перед українським народом

Судова реформа, яку пропонують, – *злочин перед українським народом...*

Судова реформа, яку пропонують, – злочин перед українським народом // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 3.

крок назад від намагань створити незалежний суд

Судова реформа – узурпація судової гілки влади... і *крок назад від намагань створити незалежний суд!*

Там само.

намагання перетворити людей на безсловесних і безправних рабів

Судова реформа, яку пропонують, – злочин перед українським народом і *намагання перетворити людей на безсловесних і безправних рабів.*

Там само.

нехтування правами громадян

Судова реформа – узурпація судової гілки влади, *нехтування правами громадян ...*

Там само.

узурпація судової гілки влади

Судова реформа – *узурпація судової гілки влади...*

Там само.

Сучасна Україна

країна з високим рівнем впливу організованої злочинності на бізнес

Україна опинилася серед *країн з високим рівнем впливу організованої злочинності на бізнес*.

Україна в списку країн з найвищим рівнем злочинності [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 27 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

країна з найвищим рівнем злочинності

Україна в списку *країн із найвищим рівнем злочинності* [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 27 листоп. (дата запиту: 27.11.2017).

Сучасні воєнні дії на Сході України

24-а війна з Росією

[Це не АТО, це війна...] Це 24-а війна з Росією, – заявив він [Віктор Ющенко].

Ющенко вразив заявою щодо відносин з Росією [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 8 черв. (дата запиту: 12.08.2017).

агресія Московії проти України

[Як можна називати українців братами і водночас убивати не тільки наших військовиків, а й пересічних громадян у Донбасі?] Проте саме “війною між братами” називає *агресію Московії проти України* професор А. Зубов.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

агресія путінської Росії проти України на Донбасі

Агресія путінської Росії проти України на Донбасі завдала болючого удару по просвітянських об’єднаннях на сході країни.

Із виступів на X з’їзді: Семистяга Володимир: “Після повернення Криму і Донбасу “Просвіта” діятиме першою” // Слово Просвіти. – 2017. – 7–13 груд. – С. 3.

антитерористична операція з анонімними терористами

Український президент також удає, що війни з Московією немає, а є *антитерористична операція з анонімними терористами*.

Швець В. Чому торгуємо з ворогом? / Валерій Швець // Літературна Україна. – 2017. – 6 квіт. – С. 5.

безпрецедентний виклик для України

“Війна на Донбасі, яку веде Росія, є *безпрецедентним викликом для України...*” – зазначив А. Парубій.

Мельник С. Потрібно розробити механізм компенсації завданих окупантами збитків / Сергій Мельник // Голос України. – 2017. – 12 лип. – С. 4.

брудна війна

Одразу розумієш закономірність такого явища і стрімко повертаєшся у сумну реальність країни [України], якій нав'язав *брудну війну* російський агресор.

Богдан В. Не поступатися національними інтересами / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 5.

брутальна загарбницька війна агресивної Московії проти незалежного, волелюбного українського народу

Хибність ... підходу вже в тому, що маємо справу не з “українським конфліктом”, не з “антитерористичною операцією”, а з *брутальною загарбницькою війною агресивної Московії проти незалежного, волелюбного українського народу*.

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

варварська агресія проти України

– Мені дуже боляче, що три роки тому з вини керівництва нашої країни [Росії] була розв'язана *варварська агресія проти України...*

Не змовляючись, скаржаться на брехню, монтаж, втручання Кремля: [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 22 берез. – С. 5.

визвольна війна

Хоч би як *війну* на сході України називали – гібридною, повстанською або “*визвольною*”, суті це не міняє.

На краденому півострові і сльозах матерів щастя не побудуєш : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 11 жовт. – С. 5.

війна, а ніяка не АТО, з танками й артилерією

Наш Президент тільки на четвертий рік війни докумекав, що це *війна, а ніяка не АТО, з танками й артилерією*.

Шіманчук І. “Збиті льотчики” і шоумени / І. Шіманчук // Україна молода. – 2017. – 20 груд. – С. 6.

війна з Московією

І все це – у час *війни з Московією!*

Школярів повезли на екскурсію в Московію: влада... забороняти не збирається // Свобода. – 2017. – 24– 30 серп. – С. 4.

війна за незалежність

[“Насправді це (воєнні дії на Сході України) дійсно війна...”] ... *війна за незалежність...*” – зазначив [Борислав] Береза.

Чому конфлікт на Донбасі не можна назвати війною: в Раді пояснили [Електронний ресурс] // Сьогодні. – 2017. – 8 верес. (дата запити: 11.09.2017).

війна між братами

[Як можна називати українців братами і водночас убивати не тільки наших військовиків, а й пересічних громадян у Донбасі?] Проте саме *“війною між братами”* називає агресію Московії проти України професор А. Зубов.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

війна проти навали путінської Московії

Чого хотіти, коли навіть очільник держави заявляє, що більшість її захисників розмовляє мовою агресора, хоч соціологічні дослідження свідчать про інше співвідношення за мовою наших фронтовиків у так званій АТО, що насправді є *війною проти навали путінської Московії?*

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

війна проти Росії

[“Насправді це (воєнні дії на Сході України) дійсно війна.] *Війна проти Росії, війна за незалежність...*” – зазначив [Борислав] Береза.

Чому конфлікт на Донбасі не можна назвати війною: в Раді пояснили [Електронний ресурс] // Сьогодні. – 2017. – 8 верес. (дата запити: 11.09.2017).

війна Путіна проти України

В ній [статті під заголовком “Чому лідери російської опозиції є демократами у себе вдома, але імперіалістами щодо закордону?”] автор книжки *“Війна Путіна проти України: революція, націоналізм та злочин”* Тарас Кузьо вважає, що має існувати два критерії для надання російським політичним партіям і громадським групам американського фінансування, яке схвалив Конгрес.

Припинення війни на сході України не вигідне керівництву жодної зі сторін (світова преса) [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 26 трав. (дата запити: 02.11.2017).

Вітчизняна війна 2014 року за незалежність України

Вперше в офіційній владній риторичі зроблено не тільки публічне визнання війни, яка продовжується безвідносно до оголошеного перемир'я, але і сформульована мета війни (за незалежність) і дана назва цієї війни – *“Вітчизняна війна 2014 року за незалежність України”*.

Дацюк С. Що за війна в Україні? [Електронний ресурс] / Сергій Дацюк // Українська правда. Блоги. – 2014. – 2 груд. (дата запиту: 27.10.2017).

воєнна агресія на сході України

Видання [британський тижневик The Economist] пише, що Захід веде політику санкцій проти Росії у відповідь на її агресивні дії щодо України, включаючи захоплення Криму і *воєнну агресію на сході України*.

Припинення війни на сході України не вигідне керівництву жодної зі сторін (світова преса) [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 26 трав. (дата запиту: 02.11.2017). – Назва з екрана.

воєнна ескалація на Сході

Воєнну ескалацію на Сході, що її офіційно іменують “АТО”, лівова частка українців де-факто сприймає як російську інтервенцію. [Те, що там воюють російські офіцери, вже давно не є секретом.]

Льовін М. Воєнний стан – реальність? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 4.

воєнні дії Росії проти України

[У промові відсутня будь-яка дискусія з поведінки Заходу, в т.ч. сучасної Німеччини перед Україною на саміті НАТО в Бухаресті в 2008 році, коли їй не було надано план дій щодо вступу до євроатлантичного альянсу колективного захисту.] Що, на думку фахівців, могло б унеможливити майбутні *воєнні дії Росії проти ... України*.

Вовканич С. Відповідальна не лише Німеччина... / Степан Вовканич // Літературна Україна. – 2017. – 14 верес. – С. 4.

гібридна агресія Росії проти України

Федик І. *Гібридна агресія Росії проти України*: білоруський плацдарм Кремля [Електронний ресурс] / Ігор Федик // Радіо Свобода. – 2017. – 6 квіт. (дата запиту: 29.08.2017).

гібридна війна

Хоч би як *війну* на сході України називали – *гібридною*, повстанською або “визвольною”, суті це не міняє.

На краденому півострові і сльозах матерів щастя не побудуєш : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 11 жовт. – С. 5.

гібридна війна на Сході

Не згадуються не тільки помилки минулого, зокрема потреба своєчасної і адекватної реакції ООН на анексію Криму, а й в що обходиться українцям *гібридна війна на Сході...*

Вовканич С. Відповідальна не лише Німеччина... / Степан Вовканич // Літературна Україна. – 2017. – 14 верес. – С. 4.

гібридна війна Росії та її маріонеток проти України

...організована і проплачена з кремлівської казни політичними лузерами так звана протестна акція люмпенізованих та асоціальних елементів під українським парламентом – із арсеналу *гібридної війни Росії та її маріонеток проти України*.

Богдан В. Не поступатися національними інтересами / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 5.

гібридна війна, яку веде путінська Росія проти України

У надскладних обставинах *гібридної війни, яку веде путінська Росія проти України*, роль СБУ важко переоцінити.

З нагоди Дня Служби безпеки України: [привітання Голови Верховної Ради України Андрія Парубія] // Голос України. – 2017. – 25 берез. – С. 3.

“гібридна війна” не лише проти України, а й проти Європи, США й цивілізованого світу

Росія насправді веде *“гібридну війну” не лише проти України, а й проти Європи, США і цивілізованого світу*.

Ляшко О. Наша відповідь агресору / Олег Ляшко // Україна молода. – 2017. – 7 берез. – С. 6.

гібридна військова агресія Росії проти України

У результаті *гібридної військової агресії Росії проти України* та проведення недолугої соціально-економічної та грошово-кредитної політики протягом 2014–2015 років промисловість впала на 22%, показавши лише невелике зростання 2,8% в 2016 році; товарний експорт з України за останні три роки скоротився на 46%, або 28,9 млрд. дол. США; офіційне безробіття (за методологією МОП) за три квартали 2016 року сягнуло 9,6%, або майже 1,7 млн. осіб.

Ляшко О. Український ренесанс – це не мрія, це наш план! / Олег Ляшко // Голос України. – 2017. – 1 верес. – С. 4.

дивна війна на Донбасі

Крамаренко О. Така *дивна війна на Донбасі*: постгеноцидна свідомість може позбавити українців перемоги / Олександр Крамаренко // Україна молода. – 2017. – 13–14 січ. – С. 4.

загроза всьому західному світу

Міністр оборони України Степан Полторак переконаний, що ситуація на сході України є *загрозою всьому західному світу* ...

Полторак: Ситуація на Донбасі – загроза всьому Заходу [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 30 листоп. (дата запиту: 30.11.2017).

збройний конфлікт низької інтенсивності

[Деескалація війни на Донбасі, очевидно, не є першим питанням порядку денного кулуарної української політики.] Ситуація цинічна і прозора: доки триває *збройний конфлікт низької інтенсивності* (себто гине “всього кілька” українських воїнів щомісяця), доти Президент Порошенко і його команда почуваються абсолютно впевнено й вільотно у владних кріслах.

Іванов М. Кому вигідна війна? / Микола Іванов // Літературна Україна. – 2017. – 27 квіт. – С. 4.

звичайний конфлікт між двома країнами

...під час перебування на посаді першого секретаря НСЖУ Сергій Томіленко в одній із публікацій назвав неоголошену, злочинну, загарбницьку війну РФ проти України лише *звичайним “конфліктом між двома країнами”*, ніби московська маніпулятивна пропаганда, войовнича політика Кремля не несе страждання і горе громадянам України.

Лизанчук В. Якою має бути головна світоглядна платформа української журналістики?! / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 18– 24 трав. – С. 2.

імперсько-самовільна кара Кремля за непослух

...коли нація в ХХІ сторіччі стікає кров'ю, то передовсім слід проїнятися зупиненням кровотечі, поповненням втрат, а відтак – не допустити подальшого кровопускання на Донеччині, яке – і це очевидно вже всім – не що інше, як *імперсько-самовільна кара Кремля за непослух*.

Вовканич С. Відповідальна не лише Німеччина... / Степан Вовканич // Літературна Україна. – 2017. – 14 верес. – С. 4.

кривава війна – справді вітчизняна, народна, визвольна

Четвертий рік іде *кривава війна – справді вітчизняна, народна, визвольна*.

Вовканич С. Україно – пильнуй, світе – не дрімай : заповіти геніїв нації – скарбниці державотворчих ідей / Степан Вовканич // Україна молода. – 2017. – 1 берез. – С. 6– 7.

кризова ситуація

Навіть шановні гості з Міжнародної федерації журналістів, ЮНЕСКО і ОБСЄ, які вітали нас, учасників з'їзду журналістів, жодним словом не згадали про неоголошену війну Росії проти України, а називали її *кризовою ситуацією*.

Лизанчук В. Якою має бути головна світоглядна платформа української журналістики?! / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 18– 24 трав. – С. 2.

кровопускання на Донеччині

...коли нація в XXI сторіччі стікає кров'ю, то передовсім слід проїнятися зупиненням кровотечі, поповненням втрат, а відтак – не допустити подальшого *кровопускання на Донеччині*, яке – і це очевидно вже всім – не що інше, як імперсько-самовільна кара Кремля за непослух.

Вовканич С. Відповідальна не лише Німеччина... / Степан Вовканич // Літературна Україна. – 2017. – 14 верес. – С. 4.

міжнародний конфлікт

Прокуратура міжнародного кримінального суду (МКС) в Гаазі розглядає можливість кваліфікації бойових дій на Донбасі як *міжнародного конфлікту*.

Гаазький трибунал про “Ситуацію в Україні”: події на Донбасі – міжнародний конфлікт // Свобода. – 2017. – 14– 20 груд. – С. 7.

москальська війна

Хіба не варто задуматися тим, хто пов'язує свої сподівання на припинення *москальської війни* на нашому Донбасі з Мінськими домовленостями?

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

навіть не просто війна, а національно-визвольна війна

[Це не АТО, це війна.] *І навіть не просто війна, а національно-визвольна війна...* – заявив він [Віктор Ющенко].

Ющенко вразив заявою щодо відносин з Росією [Електронний ресурс] // ZIK. – 2017. – 8 черв. (дата запиту: 12.08.2017).

найбільший іспит нашому суверенітету і територіальній цілісності

[У нас сьогодні є війна.] *Це найбільший іспит нашому суверенітету і територіальній цілісності.*

Ющенко В. Чому Путін бродить по Східному Донбасу? / Віктор Ющенко // Україна молода. – 2017. – 30 серп. – С. 4.

не війна, а просто винищення місцевого населення

[“Уже звільнили. Від мирного життя звільнили, від роботи, від усього. Дуже дякуємо!”] *Це [на Донбасі] не війна! Це просто винищення місцевого населення*”, – сказала Олена після початку снайперського обстрілу.

Це [на Донбасі] *не війна, а просто знищення місцевого населення*, – жителька Донбасу // Телеканал новин “24”. – 2017. – 20 серп. (дата запиту: 22.08.2017).

не громадянська війна, а жахи агресії

Скрипник В. Це [сучасні воєнні дії на Сході України] *не громадянська війна, а жахи агресії* / Віктор Скрипник // Голос України. – 2017. – 1 лип. – С. 12.

неоголошена війна Росії проти України

Навіть шановні гості з Міжнародної федерації журналістів, ЮНЕСКО і ОБСЄ, які вітали нас, учасників з'їзду, журналістів, жодним словом не згадали про *неоголошену війну Росії проти України*, а називали її кризовою ситуацією.

Лизанчук В. Якою має бути головна світоглядна платформа української журналістики?! / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 18– 24 трав. – С. 2.

неоголошена гібридна війна Кремля проти України

[На основі статистики в ній [праці Дмитра Пилипчука “Про дозу дьогтю в бочці меду: Статистика українського друку на тлі гібридної війни” (К. : ВЦ “Просвіта”, 2017. – 64 с.)] обґрунтовується реальне становище української мови в нашій державі після проголошення незалежності України, бо для того часу властиве “постійне боягузливе озирання вчорашніх партноменклатурників на Москву” (с. 3).] Не завадила навіть *неоголошена гібридна війна Кремля проти України*.

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

неоголошена, злочинна, загарбницька війна Російської Федерації [РФ] проти України

...під час перебування на посаді першого секретаря НСЖУ Сергій Томіленко в одній із публікацій назвав *неоголошену, злочинну, загарбницьку війну РФ проти України* лише звичайним “конфліктом між двома країнами”, ніби московська маніпулятивна пропаганда, войовнича політика Кремля не несе страждання і горе громадянам України.

Лизанчук В. Якою має бути головна світоглядна платформа української журналістики?! / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 18– 24 трав. – С. 2.

нинішня війна в Донецькому краї

Для багатьох тепер цілком зрозуміло, що *нинішня війна в Донецькому краї* має корінною причиною не лише агресивність мислення кремлівських політиків, складовою якої є ідейно-гуманітарна експансія й пропаганда, а й майже цілковита відсутність власне української гуманітарної політики більшості українських урядів, точніше, урядів, які правили Україною, починаючи з середини 1990-х.

Зінченко А. Українозневажання в культурній пам'яті / Арсен Зінченко // Слово Просвіти. – 2017. – 7– 13 груд. – С. 10.

новітня московсько-українська війна

Наслідком зарозумілості можновладців стали цьогорічні провокації і бійки на 9 травня, коли кремлівські поплічники покалічили героїв *новітньої московсько-української війни*.

Нарешті: депутати заборонили георгіївську стрічку // Свобода. – 2017. – 18– 24 трав. – С. 4.

операція по обороні України

У законопроекті про реінтеграцію Донбасу замість антитерористичної операції запроваджується визначення “*Операція по обороні України*”.

Сивачук О. Ю. Гримчак розповів, що в законопроекті про реінтеграцію Донбасу буде замість АТО [Електронний ресурс] / Олександр Сивачук // UNN. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

повстанська війна

Хоч би як *війну* на сході України називали – гібридною, *повстанською* або “*визвольною*”, суті це не міняє.

На краденому півострові і сльозах матерів щастя не побудуєш : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 11 жовт. – С. 5.

позиційна війна

В останні півроку на Донбасі йде *позиційна війна*, тобто бойові дії ведуться на більш-менш стабільних позиціях.

В останні півроку на Донбасі йде позиційна війна – Муженко [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 8 серп. (дата запиту: 16.11.2017).

помста Кремля й особисто Путіна за Майдан і втечу Януковича

... війна на Донбасі – це *помста Кремля й особисто Путіна за Майдан і втечу Януковича*.

На краденому півострові і сльозах матерів щастя не побудуєш : [підготувала Наталія Яременко] // Голос України. – 2017. – 11 жовт. – С. 5.

Путінська війна в Україні

Путінська війна в Україні нагадує брежнєвську війну в Афганістані.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

розв’язана Росією й місцевими сепаратистами війна

За найскромнішими підрахунками, кількість загиблих у *розв’язаній Росією й місцевими сепаратистами війні* [на Донбасі] вже йде на тисячі.

Ступко К. Донбас і російській порожняк... / Кирило Ступко // Голос України. – 2017. – 14 квіт. – С. 1.

російська гібридна агресія проти України

Голова СБУ Василь Грицак повідомив, що майже 70 відсотків робочого часу та зусиль відомство спрямовує на протидію *російській гібридній агресії проти України* та локалізації діяльності її спеціальних служб.

Горбунова О. Усі державні органи у своїй діяльності мають керуватися виключно законами / Олена Горбунова // Голос України. – 2017. – 7 груд. – С. 2.

російська інтервенція

Воєнну ескалацію на Сході, що її офіційно іменують “АТО”, лівова частина українців де-факто сприймає як *російську інтервенцію*.

Льовін М. Воєнний стан – реальність? / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 4.

російське вторгнення в Україну

Президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр заявив, що *російське вторгнення в Україну залишається “відкритою раною”* у відносинах Росії і Німеччини.

Штайнмаєр назвав російське вторгнення в Україну “відкритою раною” у відносинах Росії та Німеччини [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 25 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

сварка двох побратимів

Співак Іван Дорн в інтерв'ю російському блогеру назвав російсько-українську війну *“сваркою двох побратимів”*.

Лизанчук В. Якою має бути головна світоглядна платформа української журналістики?! / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 18–24 трав. – С. 2.

сигнал для інших країн

Міністр оборони України Степан Полторак переконаний, що ситуація на сході України є ... *сигналом для інших країн*.

Полторак: Ситуація на Донбасі – загроза всьому Заходу [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 30 листоп. (дата запиту: 30.11.2017).

спровокована “гібридна” війна проти України

Спровокована “гібридна” війна проти України захлинулася.

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

“сталінградська” битва в Луганській та Донецькій областях

Щоденно іде *“сталінградська” битва в Луганській та Донецькій областях*, гинуть люди, знищуються міста і села, зруйновано землеробство.

Матвієнко В. Наслідки “дикого капіталізму”, або Маркс, грабіжники і фарс / Володимир Матвієнко // Літературна Україна. – 2017. – 15 черв. – С. 6.

траншейна війна

... *“траншейна війна”* [на Донбасі] з підписанням мінських угод швидко йому [Ф. Беньяміну] набридла.

ЗМІ викрили біографію австрійця, якого підозрюють у військових злочинах на Донбасі [Електронний ресурс] // ДІПО Донбас. – 2017. – 4 трав. (дата запиту: 16.11.2017).

український конфлікт на Донбасі

Чи можливе мирне врегулювання *“українського конфлікту” на Донбасі*, як постійно заявляють не лише західні, а й вітчизняні дипломати й політики?

Гринів О. Московська пандемія україноненависництва, а не лише путінський ексгібіціонізм / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 7 верес. – С. 6.

українсько-російська неоголошена війна

[Жоден конфлікт не виникає на порожньому місці...] Не виняток і нішня *українсько-російська неоголошена війна*.

Романюк Р. Від ГКЧП до АТО: етапи російської агресії [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 23 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

фактична війна Росії проти України

Посадові особи, які у стані *фактичної війни Росії проти України* розкрадають бюджетні кошти, виділені державою на інженерно-технічне облаштування україно-російського кордону, мають бути суворо покарані відповідно до закону.

Дати по руках... // Голос України. – 2017. – 15 серп. – С. 3.

Схід Донбасу

найслабкіша ланка нашої національної єдності

Водночас, [Володимир] Путін зараз бродить по Східному Донбасу, не лише тому що він агресор, а тому що, хай вибачать мене усі, хто не згоден, ця територія – *найслабкіша ланка нашої національної єдності*.

Ющенко В. Чому Путін бродить по Східному Донбасу? / Віктор Ющенко // Україна молода. – 2017. – 30 серп. – С. 4.

Так звана “Донецька народна республіка” (“ДНР”)

загарбана московськими військами територія

Треба вміло, виважено, мудро оцінювати ситуацію на окупованих частинах Донецької та Луганської областей, в Автономній республіці

Крим, щоби не образити тих жителів, які за духом є українськими громадянами, але вимушені жити на *загарбаних московськими військами територіях*.

Лизанчук В. Про громадянську позицію і професійні стандарти / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 3–9 серп. – С. 2.

окупаційна адміністрація Російської Федерації

[Ми також припинимо використовувати терміни так званих “ДНР” і “ЛНР”.] Якщо законодавство буде ухвалене, то ми називатимемо їх *“окупаційною адміністрацією Російської Федерації”*.

“Гібридна відповідь” України: яким буде закон про деокупацію Криму і Донбасу? : [інтерв’ю з Іваном Вінником провів Віталій Портников, над текстовою версією матеріалу працювала Катерина Коваленко] [Електронний ресурс] // Радіо Крим. Реалії. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 13.12.2017).

окупована частина Донецької області

[Ось якою страшенно небезпечною була українська мова для російських колонізаторів!] Такою вона залишилася й дотепер: у Криму, на *окупованих частинах* Луганської і *Донецької* областей українська мова фактично заборонена.

Ющук І. Право на рідну мову / Іван Ющук // Слово Просвіти. – 2017. – 20–26 квіт. – С. 10.

“піратська республіка”

Отож Путін визнав, хоч і мимоволі, що Росія є головним постачальником зброї для “ЛДНР”, надійним тилом цих воїстину *“піратських республік”*.

Грабовський С. Путін проговорився [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 8 верес. (дата запиту: 28.10.2017).

піратське утворення

[Росіяни не роздають російське громадянство, а легалізують місцеві паспорти так званих “ЛНР” і “ДНР” і оголошують про створення “державних кордонів” та місцевої адміністрації.] Це є не двозначним свідченням того, що інтеграції цих *піратських утворень* до складу Російської Федерації ніколи не буде.

Іванов М. Кому вигідна війна? / Микола Іванов // Літературна Україна. – 2017. – 27 квіт. – С. 4.

територія, що перебуває під фактичним контролем Російської Федерації

Території, що перебувають під фактичним контролем Російської Федерації [“ДНР” і “ЛНР”], ми називаємо окупованими.

“Гібридна відповідь” України: яким буде закон про деокупацію Криму і Донбасу? : [інтерв’ю з Іваном Вінником провів Віталій Портников, над текстовою версією матеріалу працювала Катерина Коваленко]

[Електронний ресурс] // Радіо Крим. Реалії. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 13.12.2017).

тимчасово окупована територія частини Донецької області

У законі [щодо реінтеграції окупованих територій Донецької і Луганської областей] також вводиться поняття *тимчасово окупованих територій частини Донецької і Луганської областей*, яке до цього часу було встановлене лише постановою Верховної Ради, але не законом.

У законі про реінтеграцію Донбасу досі не узгодили ключовий пункт [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 5 серп. (дата запиту: 05.09.2017).

фейкова “республіка”

І саме їх [терористичні організації на кшталт “ІД” та “Аль-Каїди”] сьогодні хоче озброїти Путін, прикриваючись власноруч створеними окупаційними режимами *фейкових “республік”*, – наголосив [Олександр] Турчинов.

Турчинов пояснив, як розуміти істеріку Путіна з приводу американської зброї для України [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 5 верес. (дата запиту: 06.09.2017).

Так звана “Луганська народна республіка” [“ЛНР”]

загарбана московськими військами територія

Треба вміло, виважено, мудро оцінювати ситуацію на окупованих частинах Донецької та Луганської областей, в Автономній республіці Крим, щоби не образити тих жителів, які за духом є українськими громадянами, але вимушені жити на *загарбаних московськими військами територіях*.

Лизанчук В. Про громадянську позицію і професійні стандарти / Василь Лизанчук // Слово Просвіти. – 2017. – 3–9 серп. – С. 2.

не контрольована українською владою територія Луганщини

Як уже відомо, 23 квітня під час прямування двох екіпажів спеціальної моніторингової місії ОБСЄ за маршрутом Слов'яносербськ – Сокільники в районі села Пришиб, що розташоване на *не контрольованій українською владою території Луганщини*, стався підрив автомобіля спостерігачів.

Незважаючи на трагедію, місія ОБСЄ не піде з Донбасу // Голос України. – 2017. – 25 квіт. – С. 1.

окупаційна адміністрація Російської Федерації

[Ми також припинимо використовувати терміни так званих “ДНР” і “ЛНР”.] Якщо законодавство буде ухвалене, то ми називатимемо їх “окупаційною адміністрацією Російської Федерації”.

“Гібридна відповідь” України: яким буде закон про деокупацію Криму і Донбасу? : [інтерв’ю з Іваном Вінником провів Віталій Портников, над текстовою версією матеріалу працювала Катерина Коваленко] [Електронний ресурс] // Радіо Крим. Реалії. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 13.12.2017).

окупована частина Луганської області

[Ось якою страшенно небезпечною була українська мова для російських колонізаторів!] Такою вона залишилася й дотепер: у Криму, на окупованих частинах Луганської і Донецької областей українська мова фактично заборонена.

Ющук І. Право на рідну мову / Іван Ющук // Слово Просвіти. – 2017. – 20–26 квіт. – С. 10.

“піратська республіка”

Отож Путін визнав, хоч і мимоволі, що Росія є головним постачальником зброї для “ЛДНР”, надійним тилом цих воїстину “піратських республік”.

Грабовський С. Путін проговорився [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський // Главком. – 2017. – 8 верес. (дата запиту: 28.10.2017).

піратське утворення

[Росіяни не роздають російське громадянство, а легалізують місцеві паспорти так званих “ЛНР” і “ДНР” і оголошують про створення “державних кордонів” та місцевої адміністрації.] Це є не двозначним свідченням того, що інтеграції цих піратських утворень до складу Російської Федерації ніколи не буде.

Іванов М. Кому вигідна війна? / Микола Іванов // Літературна Україна. – 2017. – 27 квіт. – С. 4.

проросійська “республіка”

У Ровеньках зі зброєю в руках він [колишній офіцер МВС України] патрулював місто, охороняв адміністративні будівлі, стежив за порядком на мітингах, організованих на підтримку проросійської республіки [“ЛНР”].

Треба пробачити: інакше примирення не буде // Голос України. – 2017. – 12 верес. – С. 11.

псевдодержавне утворення

Втеча до РФ ватажка “ЛНР” Ігоря Плотницького внаслідок конфлікту з ватажком “МВС ЛНР” Корнетом викликало паніку в середовищі керівництва “адміністративних органів” цього псевдодержавного утворення [“ЛНР”].

У “ЛНР” заговорили про об’єднання з “ДНР” після втечі Плотницького – ІС [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 24 листоп. (дата за-
питу: 24.11.2017).

територія, що перебуває під фактичним контролем Російської Федерації

*Території [“ДНР” і “ЛНР”], що перебувають під фактичним конт-
ролем Російської Федерації, ми називаємо окупованими.*

“Гібридна відповідь” України: яким буде закон про деокупацію Криму і Донбасу? : [інтерв’ю з Іваном Вінником провів Віталій Портников, над текстовою версією матеріалу працювала Катерина Коваленко] [Електронний ресурс] // Радіо Крим. Реалії. – 2017. – 11 груд. (дата за-
питу: 13.12.2017).

тимчасово окупована територія частини Луганської області

У законі [щодо реінтеграції окупованих територій Донецької і Луган-
ської областей] також вводиться поняття *тимчасово окупованих те-
риторій частини Донецької і Луганської областей*, яке до цього часу
було встановлене лише постановою Верховної Ради, але не законом.

У законі про реінтеграцію Донбасу досі не узгодили ключовий пункт
[Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. – 5 серп. (дата за-
питу: 05.09.2017).

фейкова “республіка”

І саме їх [терористичні організації на кшталт “ІД” та “Аль-Каїди”] сьо-
годні хоче озброїти Путін, прикриваючись власноруч створеними оку-
паційними режимами *фейкових “республік”*, – наголосив [Олександр]
Турчинов.

Турчинов пояснив, як розуміти істеріку Путіна з приводу американ-
ської зброї для України [Електронний ресурс] // Еспресо. – 2017. –
5 верес. (дата за-питу: 06.09.2017).

фейкова республіка, яка зневажає права людини

З одного боку вони [люди] розуміють кричущу беззаконність таких
дій, а з другого – від *фейкової республіки, яка зневажає права людини*
[“ЛНР”], можна чекати всього.

Воронцов П. Лякалка від “квазіреспубліки” / Павло Воронцов // Голос
України. – 15 верес. – С. 7.

Так звані “Донецька народна республіка” [“ДНР”] і “Луганська народна республіка” [“ЛНР”]

донецько-луганський тандем

...*донецько-луганському тандему* [“ДНР” і “ЛНР”] відступати нікуди –
на них чекає “запасний аеродром” лише в Росії, і диригент у них один.

Кушнір Б. Інструкції Кремля для бойовиків Донбасу / Богдан Кушнір // Голос України. – 2017. – 30 трав. – С. 10.

одне квазідержавне утворення з адміністративним центром у Донецьку

“ЛДНР” (“ЛНР” і “ДНР”) можуть об’єднатися в *одне квазідержавне утворення з адміністративним центром у Донецьку*.

У “ЛНР” заговорили про об’єднання з “ДНР” після втечі Плотницького – ІС [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – 24 листоп. (дата запиту: 24.11.2017).

райони Донбасу, захоплені терористами

А ввечері 14 березня протестувальники зібралися на Майдані, вимагаючи від держави припинити будь-які торгівельні відносини з районами Донбасу, захопленими терористами, й засуджуючи силову акцію українських правоохоронців.

Семенчук В. Юрій Луценко: “Порядок відновлено згідно з чинним законодавством...” / Влад Семенчук // Голос України. – 2017. – 16 берез. – С. 20.

так звані республіки з трьох літер

Так звані республіки з трьох літер [“ДНР” і “ЛНР”] ... відрізнити важко...

Весті.UA. Нетипова відмінність терористів. Духовно пробуджена Тимошенко [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 12 жовт. (дата запиту: 17.10.2017).

Телевізійний канал 1+1

олігархічний канал

2 березня 2014 року, вже через кілька днів після того, як голова Верховної Ради Олександр Турчинов не підписав ухвалений більшістю голів Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про засади державної мовної політики”, бо, мовляв, це “призвело до загострення соціальної напруги та створило умови для політичних спекуляцій”, *олігархічні телеканали* “Інтер”, “Україна”, “1+1” ... започаткували логотип з написом “Єдина країна. Єдина страна”.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владю [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Телевізійний канал “5 канал”

олігархічний канал

2 березня 2014 року, вже через кілька днів після того, як голова Верховної Ради Олександр Турчинов не підписав ухвалений більшістю голо-

сів Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про засади державної мовної політики”, бо, мовляв, це “призвело до загострення соціальної напруги та створило умови для політичних спекуляцій”, *олігархічні телеканали ... “СТБ”, “5 канал”* через Індустріальний телевізійний комітет (ІТК) започаткували логотип з написом “Єдина країна. Единая страна”.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владю [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

символ свободи слова ще з часів Помаранчевої революції

...для [Петра] Порошенка воно [це медіа – 5 канал] важливе як *символ свободи слова ще з часів Помаранчевої революції*.

Шебеліст С. Президент миру в країні війни: Петро Порошенко три роки при владі [Електронний ресурс] / Сергій Шебеліст // Zaxid.net. – 2017. – 6 черв. (дата запиту: 18.10.2017).

Телевізійний канал “Інтер”

автор “Казки про рюкзак і держзакупівлі”

“Автори «Казки про рюкзак і держзакупівлі», як зазвичай – одіозний нардеп Каплін і імені Фірташа-Львовочкина телеканал Інтер”, – писав глава МВС у Facebook.

Коваленко О. Справа сина Авакова: усі подробиці і реакція в оточенні міністра та президента [Електронний ресурс] / Оксана Коваленко, Соня Лукашова, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 31 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

канал імені Фірташа-Львовочкина

“Автори «Казки про рюкзак і держзакупівлі», як зазвичай – одіозний нардеп [Сергій] Каплін і імені Фірташа-Львовочкина телеканал Інтер”, – писав глава МВС у Facebook.

Там само.

наближений до влади та промосковських сил телеканал

Поширюють цю інформацію [входження Радикальної партії Ляшка до коаліції та розподіл посад у владі] телеканали та видання, *наближені до влади та промосковських сил*. [Зокрема, “Інтер” Фірташа-Львовочкина-Бойка...]

Ляшко О. Промосковські сили поширюють фейки про участь РПЛ у коаліції [Електронний ресурс] / Олег Ляшко // Обозреватель. – 2017. – 14 берез. (дата запиту: 28.08.2017).

олігархічний канал

2 березня 2014 року, вже через кілька днів після того, як голова Верховної Ради Олександр Турчинов не підписав ухвалений більшістю голосів Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про засади державної мовної політики”, бо, мовляв, це “призвело до загострення соціальної напруги та створило умови для політичних спекуляцій”, *олігархічні телеканали* “Інтер”, “Україна”, “1+1”... започаткували логотип з написом “Єдина країна. Единая страна”.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владою [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Телевізійний канал СТБ

олігархічний канал

2 березня 2014 року, вже через кілька днів після того, як голова Верховної Ради Олександр Турчинов не підписав ухвалений більшістю голосів Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про засади державної мовної політики”, бо, мовляв, це “призвело до загострення соціальної напруги та створило умови для політичних спекуляцій”, *олігархічні телеканали* ... “СТБ”, “5 канал” через Індустріальний телевізійний комітет (ІТК) започаткували логотип з написом “Єдина країна. Единая страна”.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владою [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Телевізійний канал “Україна”

ахметівський телеканал

Суд скасував попередження *ахметівському телеканалу* [“Україна”] // Свобода. – 2017. – 2–8 листоп. – С. 4.

олігархічний канал

2 березня 2014 року, вже через кілька днів після того, як голова Верховної Ради Олександр Турчинов не підписав ухвалений більшістю голосів Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про засади державної мовної політики”, бо, мовляв, це “призвело до загострення соціальної напруги та створило умови для політичних спекуляцій”, *олігархічні телеканали* “Інтер”, “Україна”... започаткували логотип з написом “Єдина країна. Единая страна”.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владою [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Телевізійний канал ICTV

олігархічний канал

2 березня 2014 року, вже через кілька днів після того, як голова Верховної Ради Олександр Турчинов не підписав ухвалений більшістю голосів Закон України “Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України “Про засади державної мовної політики”, бо, мовляв, це “призвело до загострення соціальної напруги та створило умови для політичних спекуляцій”, *олігархічні телеканали* ... “ICTV”, “СТБ”, “5 канал” через Індустріальний телевізійний комітет (ІТК) започаткували логотип з написом “Єдина країна. Єдина страна”.

Марусик Т. Гібридна мовна політика України: між громадським вовком-санітаром і страусом-владою [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Радіо Свобода. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Телевізійний канал NewsOne

головний інформаційний майданчик Саакашвілі

Телеканал NewsONE, яким володіє Мураєв, який з Курченком давно працює, у них ще по Харкову зв’язки, – це фактично *головний інформаційний майданчик Саакашвілі*.

Лашенко О. Саакашвілі все влаштовувало: працював у команді президента, “мочив” його опонентів – Сазонов / Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 11 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

російська державна пропаганда

Журналіст та медіаменеджер Айдер Муждабаєв порівняв NewsOne із *російською державною пропагандою* і звернувся до гостей студії.

Вівчар І. Мураєв назвав Євромайдан “держпереворотом”: у соцмережах закликають бойкотувати NewsOne [Електронний ресурс] / Ірина Вівчар // Радіо Свобода. – 2017. – 30 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

телеканал Мураєва, який зараз входить у партію Медведчука

[Що таке NewsOne?] Це *телеканал Мураєва, який зараз входить в партію Медведчука*.

Лашенко О. Блокадою не зупинити підривну діяльність, потрібне розслідування СБУ – Висоцький про NewsOne [Електронний ресурс]

/ Олександр Лашенко // Радіо Свобода. – 2017. – 4 груд. (дата запиту: 08.12.2017).

Угорщина

заклятий сусід

Купцова А. *Заклятий сусід*: навіщо Угорщина “атакує” Україну? [Електронний ресурс] / Аліна Купцова // Обозреватель ua. – 2017. – 11 жовт. (дата запиту: 02.11.2017).

найбільший критик українського закону “Про освіту”

...тільки в Кремлі говорили про загально позитивний для нас [України] висновок Комісії, в Угорщині, яка є *найбільшим критиком українського закону “Про освіту”*, заявили, що комісія все ж підтримала сторону Будапешта.

Кінзерська Ю. Висновок Венеціанської комісії загалом відповідає нашим інтересам / Юлія Кінзерська // Голос України. – 2017. – 12 груд. – С. 7.

найнебезпечніша загроза суверенності України на її західному фланзі

Угорщина становить *найнебезпечнішу загрозу суверенності України на її західному фланзі*.

Масляник О. Привид реваншизму блудить по Європі / Олександр Масляник // Літературна Україна. – 2017. – 19 жовт. – С. 5.

Україна

авангард Східно-Центральної Європи

Якщо українофоби заявляють, що України начебто ніколи не було, то маємо їм відповісти: Україна є, в минулому існувала під назвою Русь, а в майбутньому приречена стати *авангардом Східно-Центральної Європи*.

Гринів О. Національно-державна ідея, або Без вивчення власної історії не виховати патріота / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 4 трав. – С. 5.

буряково-бананова республіка

Він зійшов на небеса як правдива легенда, забравши з собою десяток ворогів, зайд, які хотіли перетворити українців на кріпаків, а Україну – на *буряково-бананову республіку*.

Віч-на-віч з українцями // Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 6.

буферна “сіра” зона

“Захід дійсно прокинувся, але він готовий боронити себе по кордонах НАТО, – вважає Валентин Бадрак. – Україну Захід розглядає лише як *буферну “сіру” зону...*”

Капсамун І. Якою має бути відповідь України і Заходу на агресію Кремля? [Електронний ресурс] / Іван Капсамун, Валентин Торба // День. – 2017. – 20 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

важливий чинник у механізмі поширення євроатлантичних цінностей на євразійські простори

...він [Захід] ніколи не мав стратегії щодо України як *важливого чинника в механізмі поширення євроатлантичних цінностей на євразійські простори*.

Вовканич С. Відповідальна не лише Німеччина... / Степан Вовканич // Літературна Україна. – 2017. – 14 верес. – С. 4.

випробувальна лабораторія для Росії з огляду на кібернетичну війну

Один із найповажніших часописів Австралії The Sydney Morning Herald публікує статтю “Переслідування хакерів: як Україна стала *випробувальною лабораторією для Росії з огляду на кібернетичну війну*”.

Ковач О. Війна на Донбасі – це випробувальна лабораторія Кремля (світова преса) [Електронний ресурс] / Олесь Ковач // Радіо Свобода. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

воююча країна

Дуже важливо, щоб кожен усвідомив, що ми живемо у *воюючій країні* [Україні].

Садовий: Для президента прізвище Саакашвілі сьогодні звучить у голові дуже часто : [розмову вели Євген Будерацький, Роман Кравець] [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 18 верес. (дата запиту: 27.09.2017).

давно інша країна й не та країна, яку кремль собі уявляв

Але ж Україна – і я в цьому анітрохи не сумніваюся – це вже *давно інша країна й не та країна, яку кремль собі уявляв*.

“Ми не будемо вам братами, але завжди залишимося друзями” : [підготувала Наталя Яременко] // Голос України. – 2017. – 8 листоп. – С. 12.

держава дипломованих невігласів, що найбільше хизуються знанням брутальної ординської лайки, панівної в державі-агресорі

Невже ми [українці] перетворимося на *державу дипломованих невігласів, що найбільше хизуються знанням брутальної ординської лайки, панівної в державі-агресорі*?

Гринів О. Логіка фактів як летальна зброя на захист нації / Олег Гринів // Слово Просвіти. – 2017. – 31 серп. – 6 верес. – С. 3.

дзеркало для Росії

А правда полягає в тому, що Україна – це *дзеркало для Росії*.

Тест на совість : [підготувала Наталя Яременко] // Голос України. – 2017. – 16 серп. – С. 5.

економічно невільна країна Європи

Україна в 2017 році зберегла сумний титул *економічно невільної країни Європи* і опустилася на 15 сходинку у світовому рейтингу економічної свободи...

Біла І. Чи контролює Порошенко ситуацію в Україні? (Огляд преси) [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Голос Америки. – 2017. – 2 жовт. (дата запити: 10.10.2017).

енергетична заручниця Ахметова

Патиківський Ю. Енергія Ахметова: як Україна може стати *енергетичною заручницею Ахметова* / Юрій Патиківський // Україна молода. – 2017. – 29 серп. – С. 6.

єдина країна, яка пішла на скорочення й фактично на розставання зі своїм третім у світі ракетно-ядерним комплексом

Але тоді ми дійдемо одного висновку: ... ми [Україна] *єдина країна, яка пішла на скорочення й фактично на розставання зі своїм третім у світі ракетно-ядерним комплексом*.

Вітер О. Щоб мухи не кусали / Ольга Вітер // Голос України. – 2017. – 17 серп. – С. 15.

жертва не лише класичної форми військової агресії, але і сучасної гібридної загрози

За словами помічника Генерального секретаря НАТО, Україна стала *жертвою не лише класичної форми військової агресії, але і сучасної гібридної загрози*.

Горбатюк Н. Позаблоковість канула в минуле / Ніна Горбатюк // Голос України. – 2017. – 5 лип. – С. 2.

жертва російської агресії

“Уже три країни пострадянського простору стали *жертвами російської агресії* – Молдова, Грузія та Україна...” – апелюють народні депутати.

Торгівля з окупованими територіями не здатна зупинити агресію // Голос України. – 2017. – 28 лип. – С. 3.

зона, де тюремний жаргон і матюки лунуть з уст інтелектуальної і творчої еліти

Чи не замислювалися наші посполиті над тим, що не [Віктор] Янукович перетворив Україну на *зону, де тюремний жаргон і матюки лунуть з уст інтелектуальної і творчої еліти*...

Пагутяк Г. Синдром Чіпки / Галина Пагутяк // Слово Просвіти. – 2017. – 5– 11 жовт. – С. 2.

країна з високим рівнем тероризму

Україна опинилась у списку *країн з високим рівнем тероризму*, посівши за цим показником 17-те місце у світі.

Україна посіла 17-те місце у світі за рівнем тероризму [Електронний ресурс] // Військова панорама. – 2017. – 16 листоп. (дата запити: 16.11.2017).

країна з найбільшою тіньовою економікою

Автор відзначає, що за даними АССА, Україна до 2016 року зайняла третє місце (45,16%) в списку *країн з найбільшою тіньовою економікою*.

Україна – у трійці країн з найбільшою “тіньовою” економікою [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 2017. – 28 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

країна з підвищеною політичною турбулентністю

...Україна є *країною з підвищеною політичною турбулентністю*.

Грицак Я. Я не бачу об'єктивних причин, чому Україна не може досягти успіху [Електронний ресурс] / Ярослав Грицак // Українська правда. Вибори. – 2017. – 11 жовт. (дата запити: 13.10.2017).

країна зі слабкою державою

Ось уже й британський аналітик Джеймс Шерр підмічає те, що проходить повз нашу увагу: “... Україна — *країна зі слабкою державою*...”

Звернення Групи “Першого грудня”: “Дайте суспільству вирости у свободі” // Слово Просвіти. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 1.

країна контрастів

Багаті і бідні: Україна – *країна контрастів*. [Зарплати вчителів та лікарів й близько не дотягують до зарплат чиновників] // Свобода. – 2017. – 7– 13 верес. – С. 5.

країна, яка дозволяє щоразу продовжувати санкції проти Росії

“Натомість наша репутація як *країни, яка ... дозволяє щоразу продовжувати санкції проти Росії, країни-порушниці угод*”, – заявив [Петро] Порошенко.

Порошенко: Реалізація закону щодо Донбасу залежить від виконання РФ низки вимог [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – 9 жовт. (дата запити: 11.10.2017).

країна, яка із відповідальністю ставиться до Мінських домовленостей

“Натомість наша репутація як *країни, яка із відповідальністю ставиться до Мінських домовленостей, дозволяє щоразу продовжувати санкції проти Росії, країни-порушниці угод*”, – заявив [Петро] Порошенко.

Там само.

лабораторія для вироблення нових форм ведення кібернетичної війни в глобальному масштабі

Часопис наголошує, що, згідно з даними багатьох аналітиків у царині кібернетичної безпеки, Росія використовує Україну як *лабораторію*

для вироблення нових форм ведення кібернетичної війни в глобальному масштабі.

Ковач О. Війна на Донбасі – це випробувальна лабораторія Кремля (світова преса) [Електронний ресурс] / Олесь Ковач // Радіо Свобода. – 2017. – 23 жовт. (дата запиту: 26.10.2017).

лідер за рівнем тероризму в Європі

Через конфлікт на Сході Україна залишається серед *лідерів за рівнем тероризму у Європі*.

Україна посіла 17-те місце у світі за рівнем тероризму [Електронний ресурс] // Військова панорама. – 2017. – 16 листоп. (дата запиту: 16.11.2017).

лідер серед країн із найбільшою “тіньовою” економікою

Україна увійшла у трійку *лідерів серед країн з найбільшою “тіньовою” економікою* [Електронний ресурс] // Телеканал новин “24”. – 2017. – 28 жовт. (дата запиту: 07.11.2017).

мілітарна держава, яку наразі нема кому очолити

Навряд чи Україну розглядають як ... *мілітарну державу, яку наразі нема кому очолити*.

Пагутяк Г. Рукавички для kota / Галина Пагутяк // Слово Просвіти. – 2017. – 5– 11 жовт. – С. 2.

наріжний камінь у дузі європейської безпеки

Цитуючи слова співробітника Фонду Карнегі Шермана Гарнетта, автор вказує, що “Україна є *наріжним каменем у дузі європейської безпеки*”, а отже, якщо залишити Україну напризволяще, то “її поразка чи розпад потягне за собою розпад європейської безпеки”.

Припинення війни на сході України не вигідне керівництву жодної зі сторін (світова преса) [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2017. – 26 трав. (дата запиту: 02.11.2017). – Назва з екрана

нафталінова Малоросія

[Тепер становище змінилося; ті, які називають себе послідовниками Богдана Хмельницького, викриті як відверті вороги українського народу.] Щоб перетворити Україну в *нафталінову Малоросію*...

Гринів О. “Брат” із сокирою за поясом / Олег Гринів // Літературна Україна. – 2017. – 17 серп. – С. 8.

не “бананова республіка”

... наша країна [Україна] *не є “банановою республікою”*, щоб продукувати безвідповідальний правовий нігілізм.

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

об'єкт гібридної агресії

Тижневик “Фокус” стверджує, що Україна як *об'єкт гібридної агресії* стала територією для диверсійно-терористичної війни.

Біла І. Україна і зірковий час королеви попудізму [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 26 черв. (дата запиту: 27.09.2017).

“органічний хаб” Європи і світу

Шор К. Органічне фермерство: двері відчинилися. Україна може стати *“органічним хабом” Європи і світу* / Катерина Шор // Україна молода. – 2017. – 2 берез. – С. 8.

основний союзник США поза НАТО

Відповідно до духу і букви Будапештського меморандуму ми звернулися до Конгресу Сполучених штатів Америки із проханням розглянути питання щодо укладення з Україною двосторонньої оборонної угоди та надання Україні статусу *основного союзника США поза НАТО*.

Ляшко О. Звернення до США задля стримання російського агресора / Олег Ляшко // Голос України. – 2017. – 25 берез. – С. 3.

певний буфер між Європою та Росією

Україна сьогодні справді є *певним буфером між Європою та Росією*.

Ч. Г. Олег Тягнибок: “Цей недієздатний парламент має ухвалити новий виборчий закон, поміняти ЦВК і – піти собі...” / Г. Ч. // Свобода. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 3.

поле битви для залякування Європи та Америки

Росія проголосила холодну війну усьому демократичному світові й використовує Україну як *поле битви для залякування Європи та Америки*.

Із виступів представників парламентських фракцій та депутатських груп [Олег Ляшко, фракція “Радикальна партія”] // Голос України. – 2017. – 12 лип. – С. 2.

полігон для руйнівних експериментів збанкрутілих іноземних політичних легіонерів

Україна не повинна ставати *полігоном для руйнівних експериментів збанкрутілих іноземних політичних легіонерів*, яким, власне, й є Сакашвілі.

Богдан В. Диктатура закону проти хаосу й тиранії / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 19 верес. – С. 6.

порядна країна

Але тоді ми дійдемо одного висновку: ми [Україна] *порядна країна...*

Вітер О. Щоб мухи не кусали / Ольга Вітер // Голос України. – 2017. – 17 серп. – С. 15.

потенційна колонія Сходу чи Заходу

Навряд чи Україну розглядають як *потенційну колонію Сходу чи Заходу...*

Пагутяк Г. Рукавички для kota / Галина Пагутяк // Слово Просвіти. – 2017. – 5– 11 жовт. – С. 2.

потужний і надійний форпост протидії експансії “русского міра” на південно-східному фланзі НАТО

Євроатлантична спільнота нарешті має зрозуміти, що при належній підтримці Заходу саме Україна може стати *потужним і надійним форпостом протидії експансії “русского міра” на південно-східному фланзі НАТО.*

Богдан В. Не поступатися національними інтересами / Василь Богдан // Україна молода. – 2017. – 25 жовт. – С. 5.

світовий донор активних і освічених кадрів

У цьому сенсі [безкоштовна підготовка освічених кадрів для домінуючих світових конкурентів] Україна є *світовим донором активних і освічених кадрів...*

Ференц. В. Ключова проблема виживання нації / Володимир Ференц // Слово Просвіти. – 2017. – 14– 20 верес. – С. 4.

сильне громадянське суспільство

Ось уже й британський аналітик Джеймс Шерр підмічає те, що проходить повз нашу увагу: “...Україна – країна із ... *сильним громадянським суспільством*”.

Звернення Групи “Першого грудня”: “Дайте суспільству вирости у свободі” // Слово Просвіти. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 1.

союзник у співробітництві з НАТО і східним партнерством та у протидії російській пропаганді

Також країни [Україна й Грузія] вже багато років є *союзниками у співробітництві з НАТО і східним партнерством та у протидії російській пропаганді.*

Взаємодія у боротьбі з російською агресією: [інформаційне управління апарату Верховної Ради України] // Голос України. – 2017. – 6 лип. – С. 2.

територія для диверсійно-терористичної війни

Тижневик “Фокус” стверджує, що Україна ... стала *територією для диверсійно-терористичної війни.*

Біла І. Україна і зірковий час королеви популізму [Електронний ресурс] / Ірина Біла // Радіо Свобода. – 2017. – 26 черв. (дата запиту: 27.09.2017).

той щит, який зупиняє Московію перед окупацією Європи і навіть цілого світу

Західний світ мав би розуміти: Україна сьогодні – це *той щит, який зупиняє Московію перед окупацією Європи і навіть цілого світу*.

Г. Ч. “Україна сьогодні – це той щит, який зупиняє Московію...” : [з відповідей лідера “Свободи” Олега Тягнибока на запитання журналістів на телеканалах “112”, ЗІК, “NewsOne”] / Г. Ч. // Свобода. – 2017. – 15–21 черв. – С. 3.

частково вільна країна

Нагадаємо, згідно з рейтингом Freedom House за 2017 рік, Україна є *“частково вільною країною”*.

Навколо карти Freedom House з “російським” Кримом почався скандал [Електронний ресурс] // Апостроф. – 2017. – 2 лют. (дата запиту: 29.08.2017).

чесна країна

Але тоді ми дійдемо одного висновку: ... ми [Україна] *чесна країна*.

Вітер О. Щоб мухи не кусали / Ольга Вітер // Голос України. – 2017. – 17 серп. – С. 15.

щит перед Московією й більшовизмом, який відроджується на теренах Російської імперії

Європа має усвідомити: Україна – *її щит перед Московією і більшовизмом, який відроджується на теренах Російської імперії*.

Ч. Г. Олег Тягнибок: “А чи бодай пробувала наша делегація в Мінську обстоювати українські інтереси?..” : [з етерів лідера “Свободи” Олега Тягнибока на телеканалах “НТА”, “Прямий”, “112”] / Г. Ч. // Свобода. – 2017. – 7–13 груд. – С. 3.

Українська армія

найнадійніший партнер у захисті східних рубежів вільного світу

Голова Верховної Ради України: “...Хочу запевнити, що безпекова угода між Україною і США, як і співпраця України з НАТО, є однаково вигідна як для НАТО, так і для України, оскільки українська армія зі своїм досвідом є *найнадійнішим партнером у захисті східних рубежів вільного світу*”.

Лавренюк С. Україна офіційно бере курс на членство в НАТО / Сергій Лавренюк // Голос України. – 2017. – 9 черв. – С. 2.

одна з найефективніших військових потуг на європейському континенті

А. Парубій підкреслив, що наша армія за три роки боїв на східному фронті стала *однією з найефективніших військових потуг на європейському континенті*, тому членство України в НАТО також посилить сам альянс.

Там само.

Українська валютна політика

дієвий інструмент промислової та торговельної політики

“Коли валютна політика стане *дієвим інструментом промислової та торговельної політики*, Україна отримає бажаний розвиток”, – заявив голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності Сергій Рибалка

Демократія та порядок – два крила для держави: Президент Петро Порошенко дав інтерв'ю вітчизняним телеканалам // Голос України. – 2017. – 17 берез. – С. 3.

основа для розвитку технологічного виробництва та експансії українських виробників на світові ринки

“Наша валютна політика має стати *основою для розвитку технологічного виробництва та експансії українських виробників на світові ринки...*” – заявив голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності Сергій Рибалка.

Там само.

Українська енергетика

тіньова зона

Ще однією *тіньовою зоною* в Україні залишається енергетика.

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

Українська залізниця (Укрзалізниця)

відання [Степана] Кубіва

[– Так, (Володимир) Омелян, не керує залізницею. Це правда, – втрутився у переговори депутатів (Дмитро) Добродомов.] Це *відання* [Степана] *Кубіва*.

Прорив на “Шегинях”: як Саакашвілі повертався [Електронний ресурс] // Insider. – 2017. – 11 верес. (дата запиту: 20.09.2017).

майданчик для корупції

[Міністр інфраструктури Володимир Омелян заявив, що “Укрзалізницею” не керує, а вона підпорядковується Міністерству економічного розвитку і торгівлі.] Він назвав її *майданчиком для корупції* і закликав співробітників виконувати свою роботу – перевозити пасажирів.

Потяг з Саакашвілі не випускають з Польщі [Електронний ресурс]
// ВВС Україна. – 2017. – 10 верес. (дата запиту: 13.09.2017).

природна монополія

“Укрзалізниця” – це *природна монополія*, а природні монополії не мають бути в приватній власності.

Про недоторканність, санкції, військовий стан і роботу “Укрзалізниці”
// Свобода. – 2017. – 13–19 лип. – С. 4.

Українська земля

безцінний і невідновлюваний ресурс української нації

Отже, що “цікавенького” в новому тексті Меморандуму. Найперше – продаж української землі, цього *безцінного й невідновлюваного ресурсу української нації*.

Білик О. Олег Тягнибок: “Влада активно шукає теми, якими можна було б завуалювати біду і грабунок народу...” : [з розмови з лідером “Свободи” на телеканалах “112” та “ЗІК” (передача “HARD з Влащенко”)] / Олеся Білик // Свобода. – 2017. – 13–19 квіт. – С. 4.

Українська мова

важливий елемент конституційного ладу

[Українська мова – не просто засіб спілкування чи надбання культури.]
Це *важливий елемент конституційного ладу* ...

Невідкладно ухвалити закон про українську мову : [відкрите звернення] // Слово Просвіти. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 4.

єдина мова країни як у сфері обслуговування, так і на рівні державних закладів та інституцій

... більшість громадян України сходяться на думці, що *єдиною мовою країни як у сфері обслуговування, так і на рівні державних закладів та інституцій* повинна бути виключно українська.

Х. І. “Неудобно” українською? Звільнений! / І. Х. // Свобода. – 2017. – 10–23 серп. – С. 12.

інструмент гібридної війни

“... На жаль, [українську] мову часто використовують як *інструмент гібридної війни*, у яку, не з нашої волі, втягнута Україна”, – додав Гройсман.

Рощенко О. Не порушуючи права інших мов, ми поширюватимемо українську – Гройсман [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 9 листоп. (дата запиту: 10.11.2017).

інструмент доступу до всієї інфраструктури життя в Україні

Цей законопроект [“Про освіту”] руйнує ізоляцію національних меншин тим, що вводить для них освіту українською, яка є *інструментом доступу до всієї інфраструктури життя в Україні*.

Освітня реформа – є про що посперечатися! [Електронний ресурс] // *Новости Запорозжя*. – 2017. – 6 жовт. (дата запити: 02.11.2017).

мова для кухні

[На початку Незалежності українська у Києві була ...] А ще – *мовою для кухні*.

Меркулов М. Заговорив / Максим Меркулов // *Слово Просвіти*. – 2017. – 17–23 серп. – С. 3.

мова шкільних підручників, вуличних вивісок, теле- і радіопередач

[На початку Незалежності українська у Києві була ...] *Мовою шкільних підручників, вуличних вивісок, теле- і радіопередач*.

Там само.

мова-привид

На початку Незалежності українська у Києві була *мовою-привидом*.

Там само.

не просто засіб спілкування чи надбання культури

Українська мова – *не просто засіб спілкування чи надбання культури*. [Це важливий елемент конституційного ладу, чинник державної єдності й національної безпеки.]

Невідкладно ухвалити закон про українську мову : [відкрите звернення] // *Слово Просвіти*. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 4.

невидима, але не менш потужна зброя, здатна створити міцні солідарні зв'язки між різними групами всередині нації

Це [українська мова] *невидима, але не менш потужна зброя, здатна створити міцні солідарні зв'язки між різними групами всередині нації...*

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛІО»”, 2017. – С. 232.

обов'язковий предмет для вступу на будь-яку спеціальність

Оскільки це [українська мова] *обов'язковий предмет для вступу на будь-яку спеціальність*, цього року вони [абітурієнти] не зможуть стати студентами.

Смілянська А. Пороговий бал з української мови не подолали вісім відсотків абітурієнтів // *Голос України*. – 2017. – 16 черв. – С. 2.

один із головних ідентифікаторів належності до Української держави

Ми виступали і виступаємо за те, щоб українська мова була і залишалася *одним із головних ідентифікаторів належності до Української держави*.

Закарпатський ЄЦ вважає мовний аспект закону про освіту провокацією влади, але участі в “політичних спекуляціях” Москаля не братиме [Електронний ресурс] // Закарпаття онлайн. – 2017. – 12 верес. (дата запити: 12.09.2017).

один із найкритичніших компонентів національної totoжності українського народу та гарантії його національного суверенітету

Цього разу, посилаючись на один із своїх попередніх висновків, схвалений 2011 року, Комісія ще раз наголосила на тому, що “мету зміцнення статусу української мови як *одного з найкритичніших компонентів національної totoжності українського народу та гарантії його національного суверенітету* було визнано такою, що перебуває у повній відповідності зі статтею 10 Конституції України” (параграф 74).

Сергій Головатий: Венеційська комісія не виявила у законі про освіту порушень, які Угорщина приписувала Україні : [інтерв’ю з Сергієм Головатим провів Михайло Глуховський] [Електронний ресурс] // Главком. – 2017. – 18 груд. (дата запити: 02.01.2018).

потужний чинник розвитку культури та нашого самоусвідомлення

Прем’єр у зверненні зазначив, що “українська мова завжди була ... *потужним чинником розвитку культури та нашого самоусвідомлення*”.

Рощенко О. Не порушуючи права інших мов, ми поширюватимемо українську – Гройсман [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 9 листоп. (дата запити: 10.11.2017).

предмет для суто домашнього вжитку

[На початку Незалежності українська у Києві була...] *Предметом для суто домашнього вжитку*.

Меркулов М. Заговорив / Максим Меркулов // Слово Просвіти. – 2017. – 17–23 серп. – С. 3.

символ громадянської позиції

Це люди [українці], які донедавна не сказали українською жодного слова, але з початком новітньої боротьби на Незалежність свідомо обрала цю мову [українську] як *символ своєї громадянської позиції*.

Меркулов М. Нічого не втрачено / Микола Меркулов // Літературна Україна. – 2017. – 3 серп. – С. 2.

символ національної єдності

Прем’єр [Володимир Гройсман] у зверненні зазначив, що “українська мова завжди була *символом національної єдності*...”

Рощенко О. Не порушуючи права інших мов, ми поширюватимемо українську – Гройсман [Електронний ресурс] / Олена Рощенко // Українська правда. – 2017. – 9 листоп. (дата запиту: 10.11.2017).

чинник державної єдності й національної безпеки

[Українська мова – не просто засіб спілкування чи надбання культури.]
Це ... чинник державної єдності й національної безпеки.

Невідкладно ухвалити закон про українську мову : [відкрите звернення] // Слово Просвіти. – 2017. – 29 черв. – 5 лип. – С. 4.

чинник у протистоянні з окупантом

Та не можна недооцінювати й ролі іншого чинника у протистоянні з окупантом – української мови.

Масенко Л. Мова радянського тоталітаризму / Лариса Масенко. – К. : ТОВ “Видавництво «КЛІО»”, 2017. – С. 232.

Українська православна церква Київського патріархату

дійсно [справді] церква, а не “група товаришів”

Архієрейський собор сформував власну комісію для такого діалогу [з Українською православною церквою Київського патріархату] й фактично визнав два простих факти: те, що УПЦ КП дійсно є церквою, а не “групою товаришів”...

Портников В. Українська помісна церква: надія і пастка Москви [Електронний ресурс] / Віталій Портников // Радіо Свобода. – 2017. – 2 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

Українська православна церква Московського патріархату

зряддя ворожого Україні “русского мира”

... цілком очевидно, що УПЦ МП – зряддя ворожого Україні “русского міра”.

Шангутов С. Держава – українська, церква – московська, або Оксюморони нашого життя / Сергій Шангутов // Україна молода. – 2017. – 14 черв. – С. 10.

інструмент російської агресії

Зоря Є. Московська церква – інструмент російської агресії: що насправді сказав Гундяєв [Електронний ресурс] / Євстратій Зоря // UAINFO. – 2016. – 22 листоп. (дата запиту: 26.10.2017).

реальна загроза в нинішній російсько-українській війні

На його [Сергія Здіюрука] переконання, Українська православна церква Московського патріархату не тільки не здатна вести незалежну від Москви політику, а й становить *реальну загрозу в нинішній російсько-українській війні*.

Московські батюшки – терористи в рясах // Свобода. – 2017. – 3–9 серп. – С. 8.

церква Гундяєва

У *церкві Гундяєва* пояснили, чого чекають від контактів з Київським патріархатом [Електронний ресурс] // Експрес online. – 2017. – 3 груд. (дата запиту: 05.12.2017).

церква, яка належить до релігійного центру в іншій державі

Не слід забувати, що УПЦ МП – це *церква, яка належить до релігійного центру в іншій державі*, тому очевидно, що вона виконує ще й певні політичні функції, які належать конфесійній структурі у межах держави, яка фактично здійснює політику державного протекціонізму стосовно цієї конфесії

Капсамун І. “...По суті, Росія не є християнською країною”: Архиерейський собор Російської Православної церкви в оцінках українських та закордонних експертів [Електронний ресурс] / Іван Капсамун, Валентин Торба // День. – 2017. – 29 листоп. (дата запиту: 05.12.2017).

Українське суспільство

алкоголік, який п’є тому, що життя йому чимось не вгодило

Наше суспільство нагадує *алкоголіка, який п’є тому, що життя йому чимось не вгодило*.

Пагутяк Г. Синдром Чіпки / Галина Пагутяк // Слово Просвіти. – 2017. – 5–11 жовт. – С. 2.

Український парламент

головний фундамент і державотворення, і демократії в країні

Ми були свідками безпрецедентних атак на український парламент і, на жаль, інколи своєю поведінкою в залі ми ці атаки підсилювали, а не давали їм відсіч, тому що, на моє глибоке переконання, український ... парламент є *головним фундаментом і державотворення, і демократії в країні*.

Виступ голови парламенту України Андрія Парубія під час закриття шостої сесії Верховної Ради України восьмого скликання // *Голос України*. – 2017. – 15 лип. – С. 2.

епіцентр суспільного розбрату

Український парламент остаточно перетворився в *епіцентр суспільного розбрату*.

Що криється за мовним протистоянням? [Електронний ресурс] // Персональний сайт Анатолія Сороки. – 2012. – 20 лип. (дата запиту: 30.09.2017).

Український правопис 1928 року

знак опору зросійщеному правопису Хвилі– Постишева

І всім намагався [Ігор Качуровський] передати набуті знання, прищепити власні переконання, вірність яким зберігав усе життя: високі естетичні критерії київських неокласиків, цих невтомних паломників до джерел світової культури, норми Академічного правопису 1928 року, “скрипниківки”, що була і є *знаком опору зросійщеному правопису Хвилі– Постишева*, який є чинним у нас і донині.

О’ЛІР Олена. Ігор Качуровський: з епістолярію до 99-ї річниці від дня народження поета / Олена О’ЛІР // *Слово Просвіти*. – 2017. – 7– 13 верес. – С. 10.

Українські реформи

слово-паразит у лексиці українських політиків

“Реформи” вже давно стали *словом-паразитом у лексиці українських політиків*.

Кульчицький С. Словничок українського популіста-2017 [Електронний ресурс] / Сашко Кульчицький // *Українська правда*. – 2017. – 30 груд. (дата запиту: 02.01.2018).

Уряд Володимира Гройсмана

постмайданний, напівлегітимний “Уряд меншості”

Томенко М. Постмайданний, напівлегітимний “УРЯД МЕНШОСТІ”, або Про Уряд Гройсмана-Порошенка-Коломойського [Електронний ресурс] / Микола Томенко // Микола Томенко : персональний сайт. – 2016. – 16 квіт. (дата запиту: 18.04.2017).

третій постмайданний Кабінет міністрів

Третій постмайданний Кабінет міністрів [уряд Володимира Гройсмана] має карт-бланш на поточний рік, але за певних умов.

Одарченко К. Уряд Гройсмана: зі щитом чи на щиті? [Електронний ресурс] / Катерина Одарченко // Главред. – 2017. – 27 квіт. (дата запити: 15.05.2017).

уряд Гройсмана-Порошенка-Коломойського

Томенко М. Постмайданний, напівлегітимний “УРЯД МЕНШОСТІ”, або Про Уряд Гройсмана-Порошенка-Коломойського [Електронний ресурс] / Микола Томенко // Микола Томенко : персональний сайт. – 2016. – 16 квіт. (дата запити: 18.04.2017).

Ухвалення Закону “Про освіту”

антиукраїнське шахрайство

Сьогодні Верховна Рада вкотре здійснила *антиукраїнське шахрайство* [ухвалила Закон “Про освіту”].

“Верховна Рада вкотре здійснила *антиукраїнське шахрайство...*” // Свобода. – 2017. – 7–13 верес. – С. 3.

Фонд державного майна України

“жирний шматок”

[Саме ці структури (Митна служба України й Державна фіскальна служба України) завжди ставали найбільш жаданими “жертвами” зазіхань влади.] Не менш спокусливим *“жирним шматком”* завжди був Фонд держмайна.

Льовін М. “Ручний режим” і фінансовий жим, або Попереджаємо владу, що перетворює суди на клоунаду / Макс Льовін // Літературна Україна. – 2017. – 27 лип. – С. 4.

Харківські угоди [2010 рік]

крок у бік втрати суверенітету України та подальшої анексії її території Російською Федерацією

В історичному підсумку ратифікація “Харківських угод” стала величезним кроком у бік втрати суверенітету України та подальшої анексії її території Російською Федерацією. Лінченко Д. Братія, що зрадою живе / Давид Лінченко // Літературна Україна. – 2017. – 15 черв. – С. 4.

основа для окупації Криму

У соцмережах згадують, що сім років тому точно так само [Віктор] Янукович протягнув в раді ганебні Харківські угоди, які в підсумку стали *основою для окупації Криму*.

Як коаліція на чолі з Президентом Донбас “здавали” // Свобода. – 2017. – 12– 18 жовт. – С. 2.

стовідсоткова зрада національних інтересів України

І, як бачимо, він [Володимир Литвин] своїх обіцянок дотримався: “У 2010 році не Януковичем, ..., а саме Литвином і Ключевим було проведене те ганебне голосування, яке фактично є *стовідсотковою зрадою національних інтересів України*”, – додав Д. Карп.

Лінченко Д. Братія, що зрадою живе / Давид Лінченко // Літературна Україна. – 2017. – 15 черв. – С. 4.

харківський договоряк

До того ж, за його [Віктора Шишкіна] словами, Янукович допустив на територію України російські війська не у 2014-му, а ще в 2010 році, фактично підписавши цей “*харківський договоряк*”.

Там само.

Чорнобиль

перший постріл останньої війни

Швець В. Чорнобиль – *перший постріл останньої війни* / Валерій Швець // Літературна Україна. – 2017. – 14 верес. – С. 6.

перший постріл останньої російсько-української війни

Але пам’ятаймо, що *першим пострілом останньої російсько-української війни* був вибух четвертого реактора на Чорнобильській атомній електростанції 26 квітня 1986 року.

Там само.

27 квітня 2010 року

чорна дата в національному календарі

27 квітня вже давно стало чорною датою в національному календарі – саме в цей день у 2010-му з порушенням Конституції, регламенту Верховної Ради України відбулася ратифікація так званих “Харківських угод”.

Лінченко Д. Братія, що зрадою живе / Давид Лінченко // Літературна Україна. – 2017. – 15 черв. – С. 1.

16 січня 2014 року

рубікон, який поділив Україну на “до” і “після”

16 січня 2014 року було *рубіконом*, який поділив Україну на “до” і “після”.

Романюк Р. Організовані Партиїні Групи-4 : “Відродження” з Хомутиніком і без [Електронний ресурс] / Роман Романюк, Роман Кравець // Українська правда. – 2017. – 22 верес. (дата запиту: 30.09.2017).

22 січня 2014 року

один із найсумніших днів української історії

22 січня 2014 року став *одним із найсумніших днів української історії*. [Саме тоді в Україні з’явилась Небесна Сотня.]

Романюк Р. Пропало все, Куля в лоб та Я від Кононенка: головні політичні мему України [Електронний ресурс] / Роман Романюк // Українська правда. – 2017. – 28 серп. (дата запиту: 29.08.2017).

2016 рік

найгірший рік в українсько-польських стосунках

Володимир В’ятрович: 2016-й став *найгіршим роком в українсько-польських стосунках* : [розмову вела Наталія Лебідь] // Україна молода. – 2017. – 4 трав. – С. 4.

5 грудня 2017

День Міхеїла Саакашвілі

Вівторок 5 грудня умовно можна назвати *Днем Міхеїла Саакашвілі*.

Ч. Г. Про владу і Саакашвілі: що може критися за кулісами “Дня Міхо”? / Г. Ч. // Свобода. – 2017. – 7–13 груд. – С. 8.

2017 рік

переломний у реформі децентралізації

Заступник голови комітету Верховної Ради з питань економічної політики, народний депутат Юрій Соловей... переконаний, 2017-й рік стане *переломним у реформі децентралізації*...

Брахаль Г. Підвищують престижність служби / Галина Брухаль // Голос України. – 2017. – 2 берез. – С. 3.

рік не громадянського конфлікту українців, а війни Московії проти України

[Рік, що минає, – це четвертий рік агресії Росії проти світу.] *Не громадянського конфлікту українців, а війни Московії проти України.*

Яременко Н. Скільки ще обдурених покладуть своє життя на вітар беззаконня? / Наталія Яременко // Голос України. – 2017. – 27 груд. – С. 11.

четвертий рік агресії Росії проти світу

Рік, що минає [2017], – це *четвертий рік агресії Росії проти світу.*

Там само.

четвертий рік кривавої російсько-української війни

На *четвертому році кривавої російсько-української війни* в столиці України досі активно працює Російський центр науки та культури, який, наприклад, регулярно возить дітей до еРеФії, аби їм змалку втовмачували кремлівську пропаганду.

Схопилися: на четвертому році війни... // Свобода. – 2017. – 28 верес. – 4 жовт. – С. 7.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК РЕЄСТРОВИХ КОМПОНЕНТІВ

А бзіанідзе Міхеїл	146	Б абаков Олександр	157
Аваков Арсен	146-149	Байден Джо	158
Аваков Арсен		Бакай Ігор	158-159
і Яценюк Арсеній	149	Балога Віктор	159
Аваков Олександр	149-150	Бальчун Войцех	159
Адміністрація Президента	420	Барна Олег	159
Азаров Микола	150-151	Баулін Віктор	160
Азаров Олексій	151-152	Бахматюк Олег	160
Аксьонов Сергій	152	Бахтєєва Тетяна	160
Акція “Безсмертний полк”	420	Безвізовий режим [безвіз]	423-427
Акція “Всеукраїнський збір” за “велику політичну реформу” (жовтень– листопад 2017 року)	420-422	Безвізовий режим з Євросоюзом	427
Акція “Кава на Хрещатику” (24 грудня 2017 року)	422	Березенко Сергій	160-161
Акція “Марш за імпичмент” 17 грудня 2017 року	423	Беркутівці (співробітники підрозділу міліції особливого призначення у складі МВС України)	161
Аланасія Зураб	152	Білецький Андрій	161
Альоша Андрій	153	Білорусь	427
Альперин Вадим	153	Білоруська мова	427
Апухтін Юрій	154	Білоруський народ	161-162
Ар’єв Володимир	154	Бірюков Юрій	162
Арбузов Сергій	154	Богомолець Ольга	162
Артеменко Андрій	154-155	Богущька Ліза	162
Артеменко В’ячеслав	155	Божеску Ауріка	163
Артюхов Юрій	155	Бойко Юрій	163-164
Атрошенко Владислав	155	Болотов Валерій	164-165
Ахметов Ринат	155-157	Бондаренко Анатолій	165
		Бондаренко Олена	165
		Боровик Андрій	165

Бриль Костянтин	166	Гапонов Сергій	173
Будник Сергій	166	Гелетей Валерій	173
Бюджет України	428	Геллер Євген	173
В акарчук Іван	166-167	Генеральна прокуратура України	434
Вакарчук Святослав	167-168	Георгіївська гвардійська стрічка	434-436
Валуєвський циркуляр	428	Герасимов Артур	174
Ватутін Микола	168	Герасько Максим	174
Вдовіченко Сергій	168	Геращенко Антон	174
Верховна Рада	428	Геращенко Ірина	174-175
Веселова Наталія	168	Герєга Олександр	175
Вибори 2014 року	428	Герман Ганна	175-176
Вілкул Олександр	169	Гецько Петро	176
Влада “Майдану”	429	Гінер Євген	176-177
Власенко Сергій	169	Гінзбург Валентина	177
Вовк Віктор	169	Гладковський Ігор	177
Вовк Дмитро	170	Гладковський Олег	177
Воеводін Михайло	170	Глазьев Сергій	178
Возняк Тарас	170	Глиняний Ігор	178
Волкер Курт	171	Головатий Сергій	178-179
Вороненков Денис	171-172	Голодомор	436-437
Вощевський Валерій	172	Голосування Європарламентом за безвіз	437
Всеукраїнська політична партія “Наш край”	429-430	Голосування за “диктаторські закони” 16 січня 2014 року	437
Всеукраїнське об’єднання “Свобода”	430-432	Голубов Дмитро	179
Всеукраїнський диктант національної єдності	432-433	Гонтарева Валерія	179-183
Вулиця Героїв		Гончаренко Олексій	183
Небесної Сотні в м. Києві	433	Гопко Ганна	183-184
Г аврилук Михайло	172	Гордон Дмитро	184
Газета “Весті”	433	Горященков Олексій	184-185
Газета “Кримська світлиця”	433-434	Грановський Олександр	185-186
Гайдей Олександр	172	Григоришин Костянтин	186
Ганапольський Матвій	172-173	Гриневич Лілія	186
		Гриняк Володимир	187

Гриценко Анатолій	187	Державна мова	441
Гриценко Павло	187	Державна фіскальна	
Гройсман Володимир	187-189	служба України	441
Гройсман Володимир		Державний	
і Яценюк Арсеній	189-190	Прапор України	441-443
Гройсман – Яценюк –		Децентралізація	443
Порошенко	190	Джемілев Мустафа	198
Громадська організація		Добкін Дмитро	199
“Український вибір”	438	Добкін Михайло	199
Грузія	438	Довбенко Андрій	199-200
Гужва Ігор	190	Довгий Олесь	200
Гузар Любомир	190-194	Долженков Сергій	200
Гулевич Володимир	194	Донбас	443-446
Гуляєв Василь	194	Донеччина	446
Гурик Роман	194-195	Драбинко Олександр	200
Д ангадзе Северіон	195	Другий Майдан	
Данилюк Олександр	196	[Революція Гідності]	446
Дейдей Євген	196	Дугін Олександр	200-201
Деінтеграція	438	Е лектронне декларування	447
Демчина Павло	196	Емський указ	447
Денисюк Станіслав	197	Є вромайдан	448
Департамент Генеральної		Європейський Союз	448
прокуратури України з		Ежов Станіслав	201-202
розслідування та нагляду у		Єфремов Олександр	202-204
кримінальних провадженнях у		Єхануров Юрій	204
сферах державної служби		Ж изневський Михайло	204
та власності	439	Жириновський	
Депутати від Опозиційного		Володимир	204-206
блоку	197	З авезення зі Львова сміття	448
Депутатська група		Задорожна Анастасія	206
“Відродження”	439-440	Закон про децентралізацію	448
Депутатська група у Верховній		Закон про мовні	
Раді України “Воля народу”	440	квоти [№ 5670]	449
Депутатська фракція		Закон України “Про амністію	
“Самопоміч”	440-441		
Дерев’янку Юрій	197-198		

у 2016 році”	449	Законопроект “Про державну мову” (№ 5670)	458-460
Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації” (№ 2054–VIII)	449	Законопроект “Про державну мову” [№ 5670д]	460-461
Закон України “Про внесення змін у деякі закони України щодо частки музичних творів державною мовою в програмах телерадіоорганізацій” (№ 1421–VIII)	449-450	Законопроект “Про забезпечення функціонування української мови як державної”	461
Закон України “Про засади державної мовної політики”	450-452	Законопроект “Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей”	462
Закон України “Про освіту”	452-456	Законопроект “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях” [№ 7163]	462
Законопроект “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення парламентського контролю” [№ 7362]	456-457	Законопроект “Про створення необхідних умов для мирного врегулювання в окремих районах Донецької та Луганської областей” [№ 7164]	462
Законопроект “Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації” [№ 5313]	457	Законопроекти “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях” [№ 7163], “Про створення необхідних умов	
Законопроект “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування” [№ 7275]	457		

для мирного врегулювання		Кернес Геннадій	215
в окремих районах		Кива Ілля	215-216
Донецької та Луганської		Кириленко Іван	216-217
областей” [№ 7164]	463	Кисельов Дмитро	217
Заліщук Світлана	206-207	Кисельов Євгеній	217
Запорізька область	463	“Кіборги” (повна назва –	
Зарецький Сергій	207	“Кіборги. Герої не вмирають”)	
Зарубіжне українство	463-464	фільм режисера Ахтема	
Захарова Марія	207	Сеїтаблаєва за сценарієм	
Захарченко Віталій	207	Наталії Ворожбит	466
Захарченко Олександр	207-210	Ківалов Сергій	217-218
Захарченко Олександр		Кіпіані Давид	218
і Плотницький Ігор	210	Кіреєв Родіон	218
Захід [географічна,		Кістіон Володимир	218-219
ідеологічна, економічна		Клименко Олександр	219
єдність розвинутих		Клих Станіслав	219-220
держав світу]	464	Кличко Володимир	220
Захтей Андрій	210-211	Клінчаєв Арсен	220-221
Зейтуллаєв Руслан	211	Ключев Андрій	221
Земан Мілош	211	Ключев Сергій	221
Земля	464	Кнопкодавство	466
Змішана (пропорційно-		Коаліція Блоку Петра	
мажоритарна) виборча		Порошенка й “Народного	
система в Україні	464	фронту”	466-467
Змішування українського		Коба Олександр	221-222
з російським	464-465	Коваленко Василь	222
І ванішвілі Бідзіна	211-212	Колесніков Борис	222
Іванющенко Юрій	212	Колесніченко Вадим	222-223
К абінет Президента України	465	Колишні регіонали	223
Кадиров Рамзан	212	Коломойський Ігор	223
Калетник Ігор	213	Кольченко Олександр	223-224
Каплін Сергій	213	Команда Володимира Путіна	224
Карпюк Микола	214	Команда Міхеїла Саакашвілі	224
Картата ковдра	465	Команда Петра Порошенка	224
Каськів Владислав	214-215	Комітет Верховної Ради	
		з питань Регламенту	467

Комітет з інтеграції		Літо 2014-го року	475
Донбасу в Росію	467	Ложкін Борис	242-243
Комуністична партія України	467	Луценко Ірина	243-244
Кононенко Ігор	225-226	Луценко Юрій	244-246
Конституційний Суд України	468	Лягін Роман	246
Конституція України	468	Ляшко Олег	246-251
Концепція “Русского мира”	468	Ляшко Олег	
Корнет Ігор	226-227	і Тимошенко Юлія	252
Королевська Наталія	227-228	Львівське сміття	475
Корупція	469-470	Львівський vs банк	475
Корчинський Дмитро	228	Львовчкін Сергій	252-253
Косюк Юрій	228	Львовчкін Сергій	
Котвицький Ігор	229	і Бойко Юрій	253
Кравець Андрій	229	М агочі Пол	253
Кравчук Леонід	229	Майдан	476-478
Кремінь Тарас	229-230	Майдан Незалежності	
Кривецький Ігор	230	в Києві	478
Кривопішин Олексій	230	Макеєнко Володимир	254
Крим	470-474	Макіашвілі Давид	254
Крисін Юрій	230-231	Малофеев Костянтин	254
Крутов Олег	231	Мармазов Руслан	254-255
Кубів Степан	231	Мармазова Тетяна	255-256
Кузьмін Ренат	231-232	Мартиненко Микола	256-257
Кульчицький Микола	232	Марушевська Юлія	257
Купріяненко Владислав	232	Матвієнко Валентина	257-258
Курченко Сергій	232-236	Медведев Дмитро	258-259
Кучма Леонід	236-238	Медведчук Віктор	259-264
Л авринович Олександр	238	Медична галузь в Україні	478
Лавров Сергій	239	Медична реформа 2017 року	
Латвія	475	в Україні	478-479
Левченко Денис	239	Меморіальний комплекс	
Левченко Юрій	239-240	Героїв Небесної Сотні –	
Лесик Андрій	240	Музей Революції Гідності	480
Лещенко Сергій	240-241	Меркель Ангела	264
Литвин Володимир	241-242	Мефьодов Євген	264
Літинський Святослав	242-243	Мисла Мирослав	264

Митна служба України	480-481	Народні депутати України	272
Міжнародний конкурс імені Петра Яцика	481	Насалик Ігор	272
Міністерство освіти і науки України	481	Насіров Роман	272-275
Міністерство охорони здоров'я	481	Наставний В'ячеслав	276
Мінські угоди	482	Наумов Іван	276
Мірошниченко Юрій	265	Національне антикорупційне бюро України [НАБУ]	485
Місто Будапешт	482	Національний банк України	485
Місто Київ	482-483	Небесна Сотня	485
Місто Львів	483	Недава Олег	276-277
Місто Рівне	483	Незаконний видобуток бурштину в Україні	486
Місто Севастополь	483	Незаконний видобуток бурштину-сирцю в Рівненській області	486-487
Місто Хмельницький	483	Немищев В'ячеслав	277
Міхалков Сергій	265	Нетребко Олег	277
Мова	484	Неформальна депутатська група	487
Мовна політика	484	Нищук Євген	277
Мовне питання в Україні	484	Нова [потенційна] партія Юрія Луценка –	
Мовний Майдан	484-485	Олександра Турчинова	487
Молдова	485	Новак Славомир	278
Мороз Олександр	265	Новий вид російських військ в Україні	487
Мосійчук Ігор	265-266	Новинський Вадим	278
Московський піп	266	Нусенкіс Віктор	279
Мудрий Ярослав	266	Об'єднання політичних партій “БПП” та “Народного фронту”	488
Музика Павло	267	Окуєва Аміна	279-280
Мураєв Євген	267-268	Олігархія	488
Мураєв Євген, Шуфрич		Олійник Володимир	280-282
Нестор, Рабинович Вадим	268	Омелян Володимир	282
Мушієк Андрій	268	Онищенко Олександр	282-283
Навальний Олексій	269		
Наден Зінаїда	269		
Надірадзе Вано	269		
Наєм Мустафа	269-270		
Накопія Коба	271		
Наливайченко Валентин	271-272		

Опоблоківці	283	Поклонська Наталія	291-293
Офіс генеральної прокуратури України	488	Політична корупція [в Україні]	491
П авличенко Дмитро	283	Політична партія “Батьківщина”	492
Павличенко Сергій	283	Політична партія “Блок Петра Порошенка «Солідарність»”	492-493
Павличко Дмитро	284	Політична партія “Відродження”	493
Павловський Ігор	284	Політична партія “Вінницькі ініціативи”	493
Палиця Ігор	284	Політична партія “Громадянська позиція”	493-494
Парасюк Володимир	284-285	Політична партія “Народний фронт”	494-495
Паркан на Банковій	488-489	Політична партія “Об’єднання «Самопоміч»”	496-497
Партія регіонів	489	Політична партія “Опозиційний блок” (“Опоблок”)	497-498
Парубій Андрій	286	Політична партія “Основа”	499
Пасечник Леонід	286	Політична партія “Радикальна партія”	499
Патріарх Кіріл	286-287	Політична партія “Розумна сила”	500
Пашинін Анатолій	287	Політична партія “Рух нових сил”	500
Пенсійна реформа в Україні	489-490	Політична партія “Соціалісти”	501
Період правління Віктора Януковича	490	Політична партія “Справедливість”	501
Петренко Павло	287	Політична партія “Суспільно-політична платформа Надії Савченко”	501
Печерський районний суд м. Києва	490		
Півень Ігор	288		
Північні райони Рівненщини	490		
Підкарпатська Русь	490-491		
Пімахова Діна	288		
Піскун Святослав	288		
Піховшек В’ячеслав	288-289		
Плахотнюк Влад	289		
Плигачов Володимир	289		
Пліс Геннадій	289		
Плотницький Ігор	289-291		
Побер Ігор	291		
Позбавлення українського громадянства Міхеїла Саакашвілі	491		

Політична партія “Українське об’єднання патріотів – УКРОП”	501-502	України, кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів № 6332	504
Політична партія “Успішна країна”	502	Прядко Валерій	311
Поліція Авакова	502	Путін Володимир	311-321
Полочанінов Володимир	293	Путін Володимир, Меркель	
Поляков Максим	293-294	Ангела, Трамп Дональд	321
Помаранчева революція	502-503	Путінізм	505
Порошенко Петро	294-307	Пшонка Віктор	321
Порошенко Петро		Р абінович Вадим	321-322
й Саакашвілі Міхеїл	307	Райс Кондаліза	322
Порошенко Петро, Ахметов		Рева Андрій	322
Ринат, Фірташ Дмитро	307	Революція Гідності	505-506
Портнов Андрій	307-308	Рибалка Сергій	323
Постний Валерій	308	Рибачук Олег	323
Пресман Олександр	308-309	Рішення Конституційного Суду України	506
Приватна військова компанія “Вагнер”	503	Рогозін Дмитро	323
Привітання “Слава Україні!”	503	Розенблат Борислав	324-325
Пригодський Антон	309	Романовський Олександр	325
Прилепін Захар	310	Роми	325
Припинення торгівлі з так званими “Донецькою народною республікою” (“ДНР”) і “Луганською народною республікою” (“ЛНР”)	504	Російська армія	506-507
Присяжнюк Микола	310	Російська мова	507-508
Продан Мирослав	310-311	Російський народ	325
Проект “Стіна”	504	Російські війська на непідконтрольній території Донбасу	509
Проект закону про внесення змін до Господарського та Процесуального кодексу України, Цивільно процесуального кодексу		Російсько-білоруські навчання “Захід–2017”	509-511
		Росія	511-522
		Росіяни	325-326
		Ротація складу ЦВК	522
		Ротенберг Аркадій	326
		Руденко Вадим	326-327

С аакашвілі Міхеїл	327-365	Справа Насірова	525
Сабій Ігор	365	Ставицький Едуард	375
Савченко Надія	365-367	Стаття 7 Закону	
Садовий Андрій	367-368	“Про освіту”	526-527
Сайт “Страна”	522	Стець Юрій	375
Сакварелідзе Давид	368-369	Стрелков-Гіркин Ігор	376
Салміна Яна	369	Студентський	
Семенченко Семен	369-370	Майдан 2013	527-528
Сепаратизм	522	Судова влада в Україні	528
Сердюк Віталій	370	Судова реформа в Україні	528
Симоненко Петро	370-371	Супрун Уляна	377
Симчишин Олександр	371	Сурков Владислав	377-378
Сироїд Оксана	371	Сус Дмитро	378 - 379
Система правління		Сучасна Україна	529
Віктора Януковича	523	Сучасні воєнні дії	
Система правління		на Сході України	529-239
Петра Порошенка	523-524	Схід Донбасу	539
Ситник Артем	371	Т абачник Дмитро	379
Ситніков Олексій	372	Так звана “Донецька народна	
Сівець Віктор	372	республіка” (“ДНР”)	539-541
Сікорська Катерина	372	Так звана “Луганська народна	
Скасування візового		республіка” [“ЛНР”]	541-543
режиму з ЄС	524	Так звані “Донецька	
Скорик Микола	372	народна республіка” [“ДНР”]	
Скрипник Олексій	373	і “Луганська народна	
Скуратовський Сергій	373	республіка” [“ЛНР”]	543-544
Слинько Сергій	373	Таланчук Петро	379
Служба безпеки України	524-525	Тарута Сергій	379-380
Соболев Єгор	374	Телевізійний канал 1+1	544
Собчак Ксенія	374-375	Телевізійний канал	
Соловійов Володимир	375	“5 канал”	544-545
Соломатіна Ганна	375	Телевізійний канал	
Соціалістична партія України	525	“Інтер”	545-546
Спеціалізована		Телевізійний канал СТБ	546
антикорупційна		Телевізійний канал	
прокуратура [САП]	525	“Україна”	546-547

Телевізійний канал ICTV	547	Українська інтелігенція	394
Телевізійний канал NewsOne	547-548	Українська мова	557-560
Терентьєв Юрій	380	Українська православна церква Київського патріархату	560
Тимошенко Юлія	380-389	Українська православна церква Московського патріархату	560-561
і Порошенко Петро	389	Українське суспільство	561
Тимошенко Юлія, Порошенко Петро, Лазаренко Павло, Кучма Леонід	389-390	Український і російський народ	395
Тимошенко Юлія, Садовий Андрій, Наливайченко Валентин, Саакашвілі Міхеїл	390	Український парламент 1928 року	561-562
Тимошенко Юлія, Садовий Андрій, Наливайченко Валентин, Саакашвілі Міхеїл	390	Український правопис	562
(політична партія “Батьківщина”, політична партія “Самопоміч”, політична партія “Справедливість”, політична партія “Рух нових сил”)	390-391	Українські патріоти	395
Томенко Микола	391	Українські прокурори	395
Труханов Геннадій	391	Українські реформи	562
Тулуб Сергій	391-392	Українськомовні	395
Турчинов Олександр	392-394	Українці	395-396
Тягнибок Олег	394	Умеров Ільмі	396-397
У горщина	548	Уряд Володимира Гройсмана	562-563
Україна	548-555	Ухвалення Закону “Про освіту”	563
Українська армія	555	Ф ілатов Борис	397
Українська валютна політика	556	Філімоненко Всеволод	397
Українська енергетика	556	Фірташ Дмитро	397-398
Українська залізниця (Укрзалізниця)	556-557	Фонд державного майна України	563
Українська земля	557	Фукс Павло	398
		Фурсов Андрій	399
		Х арківські угоди [2010 рік]	563-564
		Хмельовий Антон	399
		Ходаковський Олександр	399
		Ходорковський Михайло	399-400

Холодинський Назар	400	Шокін Віктор	406
Хомутиннік Віталій	400	Штепа Неля	407-409
Хурція Зураб	400-401	Шульц Мартін	409
Ч апух Асан	401	Шустер Савік	409
Чаус Микола	401	Шуфрич Нестор	409-410
Чеботар Сергій	401	Ю даєв Сергій	410
Чеканов Юрій	402	Ющенко Віктор	410-411
Чийгоз Ахтем	402-403	Ющенко Катерина	411
Члени політичної партії		Янукович Віктор	411-417
“Рух нових сил”	403	Янукович Олександр	417
Чорнобиль	564	Яресько Наталія	417
Чорновол Тетяна	403	Яценко Антон	417-418
Ш абунін Віталій	404	Яценюк Арсеній	418-419
Шевчук Олег	404-405	27 квітня 2010 року	564
Шеремета Віктор	405	16 січня 2014 року	565
Шеремета Святослав	405	22 січня 2014 року	565
Шинькович Андрій	405	2016 рік	565
Шкіряк Зорян	405-406	5 грудня 2017	565
Шойгу Сергій	406	2017 рік	565-566

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ДЖЕРЕЛ

- 112.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.112.ua>
5 канал : перший укр. інформ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.5.ua>
- 7dniv.info : інформаційно-аналітичне інтернет видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://7dniv.info>
- Антикор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://antikor.com.ua>
- Апостроф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://apostrophe.ua>
- Аргумент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://argumentua.com>
- Без Табу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://beztabu.net>
- Буковина: громадсько-політична газета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bukovina.co.ua>
- Вголос : інформаційна агенція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vgolos.com.ua>
- Вектор Ньюз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vectornews.net>
- Вечірній Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vechirniykiev.com.ua>
- Високий замок online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wz.lviv.ua>
- Військова панорама : інформ.-аналіт. ресурс військової тематики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wartime.org.ua>
- Вікіпедія : вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>
- Вікна : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vikna.if.ua>
- Волинські Новини : інформаційне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.volynnews.com>
- Волинь : Рівненський обласний народний тижневик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://volyn.rivne.com>

Все новости : інтернет газета. Народний блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vsenovosti.info>

Галицький кореспондент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gk-press.if.ua>

Главком [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://glavcom.ua>

Главред [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://glavred.info>

Голос Америки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainian.voanews.com>

Голос народу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.golos-narodu.com.ua>

Голос України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainian.voanews.com>

Гордон [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gordonua.com>

Громадське телебачення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadske.ua>

День [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua>

Детектор медіа : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://detector.media>

Дивись. Info : інформ. агенція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://divys.info>

Донбас UA : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://donbass.ua/news>

Економічна правда : сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua>

Експрес online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua>

Еспресо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://espresso.tv>

Європейська правда: сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua>

Житомир-Онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zhitomir-online.com>

Журналісти проти корупції : всеукраїнське громадське об'єднання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pero.org.ua>

Закарпаття онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakarpatya.net.ua>

Зрада : інформаційний центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zrada.today>

ІнФормат : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://informat.com.ua>

Інформаційний акцент: новинний ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.akcent.org.ua>

Комірець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://komiretz.com>

Кореспондент.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net>

Корупція.Інфо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://korupciya.com>

“КУРС” : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kurs.if.ua>

Львівська пошта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lvivpost.net>

Майдан. Форуми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forum.maidan.org.ua>

Микола Томенко : персональний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tomenko.ua>

Народна думка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dumka.odessa.ua>

Народна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://narodna-pravda.ua>

Народний оглядач [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ar25.org>

Національне бюро розслідувань України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nacburo.org>

Ні корупції. Блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nikorupciji.org>

“НОВА Тернопільська газета”: громадсько-політичне видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nova.te.ua>

“Нова Україна” : Інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://newukraineinstitute.org>

Новий погляд : інтернет-видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://np.org.ua>

Новини Полтавщини : обласне комун. інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://np.pl.ua>

Новини 24 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nesam.net.ua>

Новое время [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nv.ua>

Новости Запорожья [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.inform.zp.ua>

Обозреватель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com>

Панорама Полтавщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://panoram.com.ua>

Панорама: сайт журналу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pmg.ua>

Патріоти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patrioty.org.ua>

Персональний сайт Анатолія Сороки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://soroka2010.com.ua>

Під прицілом [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://p-p.com.ua>

Погляд: новини Чернівців та Чернівецької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pogliad.ua>

Політерно [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://politerno.com.ua>

Полтава 365 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://poltava365.com>

Портал мовної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://language-policy.info>

Правда : газета

Президент України Петро Порошенко: офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>

Прочерк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://procherk.info>

Радіо Крим. Реалії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.krymr.com>

Радіо Свобода [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org>

РБК-Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://daily.rbc.ua>

Рейтинг : соціальний блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rating.net.ua>

Ринок Бориспіль : інформаційний щотижневик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://borinfo.com.ua>

Рівне вечірне : он-лайн новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rivnepost.rv.ua>

Слово і Діло [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slovoidilo.com>

Сніжана Бахватуєк : блог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bakhvatyuk.pricebuys.com.ua>

Соцпортал : незалежний інформаційний ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://socportal.info>

Справжня варта. Блоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://varta.com.ua/blogs>

Старко пост [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://startco.net.ua>

Сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukr.segodnya.ua>

“Твоє Місто” : міський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tvoemisto.tv>

Тексти.org.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://texty.org.ua>

Телеканал новин “24” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://24tv.ua>

Тиждень ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua>

TCH : сайт інформ. агентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua>

Українська правда. Блоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua>

Українська правда. Вибори [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vybory.pravda.com.ua>

Українська правда. Життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua>

Українська правда. Форуми. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forum.pravda.com.ua>

Українська правда: сайт газети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua>

Українська служба швидких новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://v-odesse.net>

Український репортер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrreporter.com.ua>

Українформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua>

УНА-УНСО : офіційний ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://una-unso.com>

УНІАН : інформаційне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua>

Універсальна газета : вільний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ungazeta.info>

Факти. ICTV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fakty.ictv.ua>

Цензор. net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.censor.net.ua>

Центр новин: інформаційне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://centernews.com.ua>

Чесно : сайт громадського руху [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua>

Четверта влада: інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://4vlada.com>

ВВС Україна : веб-сайт Української служби Британської телерадіоомовної корпорації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bbc.com>

Bihus.info [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bihus.info>

Деро Одеса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://odesa.dero.ua/>

Деро ua: сусп.-політ. портал для українців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dero.ua>

DEPO Донбас [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dn.dero.ua>

Deutsche Welle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com/uk>

ETCETERA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.etcetera.media>

Facebook : соціальна мережа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com>

Finance.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua>

Galinfo : агенція інформації та аналітики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://galinfo.com.ua>

GALKA.IF.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.galka.if.ua>

Gazeta ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gazeta.ua>

Hromadske.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://hromadske.ua>

ICTV: сайт інформагентства. Вип. : Свобода слова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svoboda.ictv.ua>

Inetbox.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://inetbox.net>

INFORMAL [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://informal.com.ua>

Insider [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.theinsider.ua>

Intermarium : новини міжмор'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intermarium.com.ua>

Intv [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intvua.com>

Kordon.com.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kordon.com.ua>

LB.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukr.lb.ua/>

News Today [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news-today.com.ua>

NEWSONE [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://newsone.ua>

OKDA.IN.UA : інтернет-журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://okda.in.ua>

Politeka [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://politeka.net>

Politerno [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://politerno.com.ua>

Populizm [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://populizm.org.ua>

QHA : агентство “Кримські новини” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://qha.com.ua>

Racurs.ua : веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.racurs.ua>

Replyua : блоги України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://replyua.net>

Sprotiv.org [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sprotiv.org>

UA 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua1.com.ua>

UA: Перший: сайт інформагентства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.1tv.com.ua>

UAINFO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainfo.org>

Uamodna [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uamodna.com>

UkrMedia : інтернет-газета [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukr.media>

UNN: інформ. агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua>

Uzhgorod.in : Закарпатський інформ.-ділов. портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uzhgorod.in>

Vseprava [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vseprava.com.ua>

YouTube^{ua} [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com>

Zaxid.net [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zaxid.net>

ZIK : Західна інформ. корпорація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zik.ua>

ZN.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dt.ua>

Znaj.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://m.znaj.ua>

ЗМІСТ

Розділ I. Оновлення і збагачення перифрастичного ресурсу сучасної української мови	3
I.1. Лексико-семантична, перифрастична динаміка української мови (2017 рік)	4
I.2. Українська мова й сучасні суспільно-політичні трансформації	32
I.2.1. Суспільний розвиток	33
I.2.2. Семантичний тип “Людина”	94
Розділ II. Суспільно-політичні описові найменування сьогодення: лексикографічний вимір	143
II.1. Семантичний тип “Людина”	146
II.2. Семантичний тип “Суспільний розвиток”	420
Алфавітний покажчик реєстрових компонентів	567
Список використаних електронних джерел	579

Наукове видання

СТЕПАНЕНКО Микола Іванович

**ПУБЛІЦИСТИЧНО-ПОЛІТИЧНІ ПЕРИФРАЗИ
В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ**

2017 рік

Монографія

Літературний редактор – Ніна Степаненко

Відповідальний за випуск – Ірина Павлова

Художньо-технічний редактор – Ганна Грибан

Дизайн та верстка – Олександра Коркоша

Підписано до друку 03.07.2018 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура «Calibri».
Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 34,18.
Наклад 300 прим. Зам. № 34

Видавець: ПП «Дивосвіт»
36039, м. Полтава, вул. Р. Кириченко, 36, оф. 3
Тел.: +38(0532)50-65-63
E-mail: divosvit2007@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 866 від 22.03.2002 р.